MEHMET ORUÇ · YILLIK KÜLLİYAT

MEHMET ORUÇ

2008

YILLIK KÜLLİYATI

KİTAP EDİSYONU · MİNION PRO
476 yazı · 169,904 kelime
17 × 24 cm · 11,5 punto

KİTAP EDİSYONU · 2008

Bir yılın bütün yazıları

Mehmet Oruç'un 2008 yılında yayımlanan 476 yazısı, tarih ve başlık sırası korunarak tek bir kitap cildinde bir araya getirildi.

Metinler doğrulanmış dijital arşiv kayıtlarından alınmış; imla ve ifade özellikleri korunmuştur. Yalnızca sayfa düzenini bozan teknik boşluklar ve görünmez karakterler temizlenmiştir.

Bu kitap edisyonu, yazıları zorunlu olarak yeni sayfadan başlatmaz. Başlık ve ilk paragraf birlikte tutulur; uygun alan bulunduğunda sonraki yazı aynı sayfada devam eder. Böylece kitap ritmi korunurken gereksiz boş sayfalar azaltılır.

> **DİZGİ NOTU**
> Minion Pro 11,5 / 16 punto · 17 × 24 cm kitap boyu · tek sütun · aynalı baskı marjları için hazırlanmış iç blok.

2008 DİZİNİ

İçindekiler

Ocak

Yılbaşı muhasebe günü olmalıdır 015
Her nimet O'ndan 017
Mekke'nin fethi, tarihin en önemli olayı! 018
Kibrin en kötüsü 019
Ölümden önceki hali ne ise… 020
Allahtan korkan kimse… 021
Hüküm sona göredir 022
Emredileni yapmamanın karşılığı 024
Sen kendini ne sanıyorsun? 025
Günah küfrün elçisidir 026
Hicri yıl ve hicretin önemi 027
İmansız gitmekten korkmak 030
“Üzülme! Şüphesiz Allahü teâlâ bizimledir.” 031
Korkanlara iki Cennet! 033
“Nasıl ağlamayayım ki!” 034
Gece namazını ihmal etmezlerdi 035
Seçilmiş kulların ibadeti 037
Yemeği azaltın ki… 038
Fethin manevi komutanı; Akşemmeddin 039
“Beni sevenler nerede?” 041
“O’na gidiniz! Şehrin manevî fâtihi O’dur!” 043
Teheccüt ve kaza namazı 045
Cenâb-ı Hak mazlumla beraberdir 046
Kuldan değil Allahtan korkmalı 047
Kötülükten uzak kalmak 048
Gülerek günah işleyen 050
Allah için akıtılan göz yaşı 051
İsraf dizboyu; milyar dolarlar çöpe gidiyor 052
Hastalık ölümün habercisi 054
İsraf tuzaklarını aşabilmek çok zor! 055
Yol çok uzun azık az! 057
“Henüz şerrinden emin değilim!” 059
“Günahlarımla baş başayım!” 060
“Kişi arkadaşının dini üzeredir.” 061
Harap olan gönüller 062
İlim korkuyu artırır 063
“Sana verdiğim ilim, mal ve güçle ne yaptın?” 064
Çok düşünür ve çok ağlardı 067
Niyeti bozuk olanlar gerçeğe ulaşamazlar! 068
“Nasıl ağlamayayım!” 070
Bilmek ayrı zannetmek ayrı 071

Şubat

Göndüklerinden ibret alırlardı! 074
O'nun huzuruna nasıl çıkabilirim?" 075
Ölümü düşünmenin üç faydası! 076
Şaşılan iki kısım insan! 077
Evlilikte 'olmazsa olmazlar' ile kifayet edilmezse! 078
Büyük nimete erişiyorsun!" 081
Huzurlu bir evliliğin önündeki engeller! 082
"İstikamet üzere ol!" 084
İskenderi Zülkarneyn'in levhası 085
Nasihat etmek 086
Nasihatların özü 087
Kendilerini günahkar bilirlerdi 088
Kin gütmezlerdi 090
Akıllı kimse 'olacağa' değil 'olmuşa' bakar! 091
Müslüman değerlidir! 093
Evlenmenin önemi ve bazı faydaları 094
"Ben bu işe ehil değilim." 096
"Benim kullarıma ne yaptın?" 097
En büyük engel! 098
Gençlere iyilikte bulunun! 099
En kıymetli zaman! 100
Allahın düşmanlarını sevindirmeyin! 101
Yaradılış gayesine uygun yaşanmazsa! 103
"Ona yumuşak söz söyleyin!" 105
Sebeplere değil sebepleri yaratana güvenmelidir! 106
İyi insan olmada ölçü! 108
"Nasıl şefkatsiz olurlar!" 109
Bereketli ömür ve hayırlı ölüm için 110
Herkesten dua isterlerdi 111
" Merhamet et, şefkat göster!" 112
Kendilerini üstün görmezlerdi! 114
"Tesettür dini bir vecîbedir!" 115
Yemeğe önem vermezlerdi 121
Tarih boyunca örtü ve örtünme şekilleri 122
Fazlası kalbi öldürür! 124
Kusuru kendilerinde ararlardı 125
"Beş şey vardır ki…" 126

Mart

Kadının asalet ve şerefi 129
Huysuzluğun sebebi! 130
"Ben iyi olsaydım…" 131
Haçlıların korkulu rüyası; Selâhaddîn Eyyûbî 132
İlim öğrenmenin zararı olmaz! 134
Perişanlığın sebebi; nimetin kıymetini bilmemek! 136
Önemli olan ilmin kendisidir! 138
Kapıları herkese açıktı 139

Hâl ile örnek olurlardı 140
İslâm büyüklerinin istiğfarı 141
Saygıda kusur etmezlerdi 142
“Eğer ‘Ben’ demeseydin…” 143
Batı’nın istediği İslam modeli 144
Hak teâlânın rızasına kavuşmak için 146
Kaş yapalım derken göz çıkarmayalım! 147
Hürmetsizliğin cezası 149
Rütbelerin en üstünü 151
Gerçek müminin alâmetleri 152
Önemli olan “iyi insan” olmak 153
Teşekkürün en büyük alâmeti 154
Sonra ne olacak; ölecek 155
Yarın mübarek Mevlid kandili 156
Sabır ve merhamet 158
“Ne olursun bizden davacı olma, yâ Resûlallah! ” 159
Kendisi değil sevgisi kötü 161
Önemli olan bedua almamak! 162
Din gayreti! 163
Gittiği yerden geldiği yer anlaşılır! 164
“İyilik edenleri sever!” 165
Sizin en güçlünüz…” 166
İstisnasız herkesin kabul tek şey! 167
"Kiminle olduğun önemli” 170
Ölüme hazır olanlara müjdeler! 171
İyiler iyilerle beraber olurlar! 173
İstifade edebilmenin şartları 174
Şeytanın hoşlandığı üç hal 176
İlk isyan kibirle başladı 177
Cennetlik kimsenin ameli 178
İnsanların en akıllısı 179

Nisan

Akıl almaz cinayetlerin gerçek sebebi 182
Huzurlu ve uzun ömür için 183
İnançsızlık insanları çıldırtıyor 185
Dağıtmada “kepçe” gibi olmak 187
Son nefes önemli 188
“Gerçek şudur ki…” 189
Yanlış tedavi öldürür! 190
Kendini beğenen kaybeder! 191
Gönül kimi severse 192
Söz var iş bitirir söz var baş yitirir! 193
Elini aleve tutan genç 195
Hizmet hezimete dönüşmesin! 197
Öncelik sırası 199
Sahip olunan gerçek mal 200
“Paraya tapana lanet olsun!” 201
Allah için birbirini sevenler 202

Birlikte rahmet vardır 203
Sevgi ve kaynağı 204
“Kutlu Doğum Haftası” etkinlikleri! 205
Yaşayışı ile örnek olmak 207
Maksatları dini tartışılır hale getirmek! 208
İyiliğe teşekkür 210
Büyüklerin kabir ziyaretleri 211
Kabrin dışı değil içi önemli 213
"Dua doğru ama ağız yanlış" 214
“Ölümü çok hatırlayın!” 215
Ölüme hazır olunmalıdır 216
İnsanlıktan uzaklaşan insanlar! 217
“Nasıl umarsanız öyle karşılarım! 219
Gençleri bekleyen tuzak ve tehlikeler 220
Emanet vakti gelince geri alınır! 222
Anmaktan gafil olmazlardı 223
Anma nasıl olmalıdır? 224
Kalbleri yufka, gözleri yaşlı 225
Nefis de insanı bol bol ağlatır 226
Allah korkusu ile akan göz yaşı 227
“TV'yi kapat hayatı aç!” kampanyası 229
“Karanlık geceleri aydınladın!” 230
Ömrün boşa giden dokuz yılı 232
Hesabı şimdiden görmeli! 234

Mayıs

Maksat Cenab-ı Hakkın rızası olmalı! 236
Görünüş insanı aldatabilir! 237
Veciz sözler 238
Herkes kendi hesabını verecek! 239
Ahıret sıkıntılarının azalması için 240
Altın kasadaki eskimeyen nasîhatlar 241
Zaruret ve ihtiyaç dahilinde yaşarlardı 243
Altın kasadaki eskimeyen nasîhatlar (2) 244
Ecel emele ulaştırmaz! 246
“Lokmamı yutacağımdan emin değilim!” 247
Herkes sevdiğinden ayrılacak! 249
Herkes sevdiğinden ayrılacak! 250
“Yaşlandıkça tul-i emel gençleşir” 251
Müslümanlıkta ağaran kıllar 252
Modern kölelik özgürlük olarak sunuluyor! 253
Dünyada herkes misafir 255
“Kadının perişan hali!” 256
Arkadaşın Allah indinde iyisi 258
Herkese hayır duâ 260
Dinin esası inanmak ve merhamet 261
Ermiş kullardan olabilmek için 262
Akıllı ve akılsız olmanın alameti 263
Evliya nasıl anlaşılır? 264

"Zulüm yapanın boynunda asılı kalır!" 265
En iyi ve en kötü iki şey 267
Osmanlı ile diğerlerinin farkı 268
Merhamet edene merhamet edilir! 270
Kulun rızası Cenab-ı Hakkın rızası 271
Kendini üstün bilmemek 273
Dört şey yapardım 274
"Merhamet etmek için gönderildim" 275
Tevazu üzere idiler 276
Kendini bilen aslını unutmaz 277
Kendilerini hep kusurlu görürlerdi 279
Kişiye göre değişen adalet, adalet olmaz! 280
Tevazu hakkı kabul etmektir 282
"O seni görüyor!" 283
"Ne cevap vereceksin?" 284
Duanın kabul olması için 286

Haziran

"Dua doğru ama ağız yanlış" 288
Duada büyükleri vesile yapmalı 289
Din ve vicdan hürriyetini hiçe sayanlar! 290
Sevmede samimi idiler 292
Dinin hükümleri zamana göre değişmez! 293
Sevmek ve sevindirmek 295
Sevmek ve sevindirmek 296
"Seni sevindirmek için gönderildim" 297
"Seni sevindirmek için gönderildim" 298
Olgun Müslüman merhametli olur 300
Başkasının helakına sebep olmak 301
Kötüleri bile kötü bilmezlerdi 302
Hidayete vesile olmak 303
Gündemden düşmeyen konu; dinde yenilik, reform 304
Günahkarın boynunu bükmesi 306
Dinde reformda takip edilen metot 307
"Affedin ki affedilesiniz" 309
Kısmetlerine razı olurlardı 311
Kanaat eden kurtuluşa erer! 312
Cenab-ı Hakkın razı olduğu kimse 313
Kanaat çalışmamak değildir 314
Müminlerin en iyisi 315
Nice şer gibi görünen olayların arkasından nice hayırlar 316
İnsanların en akıllısı 318
Her beladan daha büyük bela vardır 319
Allahü teâlâya yakın olanlar 321
Onlar her işte örnek idi 322
Alimin zahidden farkı 323
Kalb temizliği için 325
Kötü olan gönül bağlamaktır 326
Dünyaya düşkün olan doymaz! 327

Çocuklarımıza yüce Kitabımızı mutlaka öğretelim! 328
Resulullahın korktuğu şey 330
Dini öğrenme ve yaşamada öncelik sırası 331
Akıllı olmanın alameti 333
Akıllı kimse hesaba hazır olur! 334
Her işte orta yolda olmalı 335
Akıllı kimse herkesle iyi geçinir 337
Hakkı batıldan ayıran nur 338
Ya hayır söyle ya sus! 339

Temmuz

En güzel eğitim şekli hâl ile örnek olmak 342
Akıllı kimse… 344
Çocuk terbiyesinde orta yol 345
Kalbin rahat olması için 347
Dost edinmede ölçü! 348
Gerçek sevgi samimiyet ister! 349
Ahırete faydası olmayan kıymetsizdir! 350
Geçmiş ümmetlerin helak olma sebebi 351
Kişinin maksadı ne ise … 353
Yaratılış gayesine uygun yaşamak 354
“Senden sonrakiler kurtulamayacak!” 356
İyiliği yaymak kötülüğe mani olmak 357
Çocuklar gibi ağlar ve sevinirdik 359
Sakın onu ayağa kaldırmayın! 360
Kötülük için bunlar yeter! 361
Birini râzı edersen öteki gücenir! 362
Dünya insanın gölgesine benzer 363
Dünyaya düşkün olanın hali 365
Hariciler ve Haşşaşiler 366
Zaruret miktarında yerlerdi 368
" Fitne çıkarana lanet olsun!" 369
Cenab-ı Hakkın sevdiği kimse 371
Kulluğun başı az yemektir 372
Şeytanın yollarını tıkamak için 373
Mal, mülk ile meşgul olmak istemezlerdi 374
İnsanların gizli şeylerini araştırmayın! 375
“Allahü teâlâya hüsnü zan ediniz!” 376
Zalimlerin olduğu yerde viraneler çok olur! 378
Sui zanna sebep olmamalıdır 380
Adalet, herkes için olursa bir mana ifade eder 381
Rızk konusunda endişeleri yoktu 383
Sebepleri yaratana güvenirlerdi 384
Kimse kimsenin rızkını yiyemez 385
Çocuğun rızkının gönderilmesi 386
Rızkı helal yolda aramalıdır 387
Rızkı olan altınlara kavuştu 389
Mirac kandiliniz mübarek olsun! 390
“O ahmak adama söyle!” 392

Mirâc gecesi hediyeleri 393
İyilikler, ihsanlar herkese! 395
Çalışmak nafile ibadetten üstün 396

Ağustos

“Rızkınızı güzel yollardan arayın!” 399
“Gökten para yağmaz!” 400
Cenâb-ı Hakkın sevdiği kimse! 401
Herkese ihtiyacı miktarınca… 402
Diziler üzerinden ailede yapılmak istenen reform 403
Yaşayışındaki küçük fark 405
Ailenin bozulmasında çok kesimin menfaati var! 407
“Siz benden razı olursanız…” 409
Onun takdiri, iradesi olmadıkça… 410
Hazreti Ali’nin takdire razı olması! 411
“Gönderdiklerinde hayır, iyilik vardır!” 412
Nimetlere şükür, belalara sabır! 413
Nimetlere şükür, belalara sabır! 415
Halinden razı olmanın mükafatı 416
Kötülüğün yayılmasının zararı herkese 417
“Üç şey vardır ki.. ! 419
Kötülüğe mânî olmanın şartları 420
“Kul isek, böyle olmalıyız!” 422
“Şu üç şey iman alâmetidir” 424
Allahü teâlâyı iyi tanımanın alâmeti 425
Sıkıntıları rahata tercih ederlerdi! 426
Sebeplere yapışmak lazımdır 427
Kifayet miktarı ile yetinmek 428
Benim sahibim senin gibi böyle öfkelenmez 430
Fazlalığı yerinde kullanamamak 432
Kâr - zarar hesabını iyi yapmayan kaybeder! 433
“Kan ağlasa dahi, onu af etmem!” 435
“Korkarım kimse bundan kurtulamaz! 436
Nefsine ve şehvetine hakim olamayan… 438
Nefsi terbiye etmek gerekir 439
Arşın gölgesindeki yedi kişi 440
Giyinişleri orta halli idi 441
Günümüz ve geçmişten iki ibretli anektot 442
Bazan da iyi ve güzel giyinirlerdi 445
Mal, vereni rahatlatır vermeyeni azdırır 446
Haramlar ibadete mani olur! 448
Duanın kabul olması için 449
Cennetin vacib olduğu kimleler 450
İbadetlerin onda dokuzu helal kazanç 451
Keramet gibi görülen istidraç 453

Eylül

Avamın ve seçilmişlerin orucu 456
Ramazan-ı şerif günahlardan arınma ayıdır 457
Ramazanda ihsan olunan beş şey 458
Oruç sevabının eksik olmaması için 460
Hayır ve berek ayı 462
Ramazanda sadece geceleri emerdi 463
Tuttuğu oruç onu kurtardı 464
Ramazan-ı şerif bereketiyle 465
"Ya Rabbî! Ona cezâ verme!" 466
“Şüphe varsa Feridünddin’e bakılsın!” 467
Sevgili kul olmanın on şartı 468
Oruç hikmet hazînelerinin anahtarı 470
Hazreti Hatim’in otuzüç yılda öğrendikleri! 472
Oruç ahırette şefaatçi olacak! 474
Oruçla vücut kendini yeniler 475
Oruç iradeyi güçlendirir! 476
Maksat iyi insan iyi toplum 477
Oruç ahlâkımızı güzelleştirir 478
Orucun sosyal faydaları 480
Gurununu ayakları altına aldı 481
Hastalıkların başı çok yemek 483
Azlık çokluk değil niyet önemli 484
Nasihat edilmekten hoşlanırlardı 486
“Önce kendine nasihat et!” 487
İyi kimseler gibi amel etmedikçe… 488
Herkese nasihat etmezlerdi 489
Nasihat etmede üç şart 490
Gıda gibi olan insan 491
Muhammed aleyhisselama inanmak imanın şartı 493
Nasihat etmeyen bizden değildir! 494
Dünya ve ahıret saadeti O’nu sevmeye bağlı 495
Kötülüklere göz yumanın hali 496
İnsanlar dört kısımdır 497
Amellerini hep az görürlerdi 498
“Onlar sizleri deli zannederlerdi!” 499
Onların hallerini anlamak kolay değildi! 500
Nasihat vermekten korkarlardı 502
“Bugün şüphesiz mükâfat günüdür!” 503
Önde olmaktan çok korkarlardı 505

Ekim

Bayramlar niçin sevinç günleridir? 508
İlmi övünme vasıtası yapmayın! 510
Yapmadıkları ibadeti söyleyenler! 511
Şeytandan daha şerli olan 512
Bilmediklerini söylemekten çekinmezlerdi 513
Gerçek alim kimdir? 514

İmâm-ı a'zam hazretlerinin vasiyeti 515
Şeytanın boş durmasının sebebi! 517
Mü'min kimsenin özellikleri 518
Afetlerin en büyüğü 520
İnsanların hoşlanmadıkları üç şey 521
İnsanların en kötüsü! 523
Hasta ilacını kullanmadıkça… 525
Siyasetten uzak durmuşlardır! 526
Emanete hıyanet etmek! 527
Ulemânın şerlileri! 528
"Cenab-ı Hakktan hakkıyla haya ediniz!" 529
Zahmetsiz sevap kazanma yolları! 530
İki önemli haslet; vefa ve doğruluk 532
Bütün ilimlerin özeti olan sekiz şey 534
İblisin sevdiği ve kızdığı kimse! 536
İyi huyların en kıymetlisi 537
"Hataların en büyüğü!" 538
Kulun hayırlı ameli 539
Buğzedilen sekiz sınıf insan 540
Doğrulukta şifâ vardır 541
Câmi ve cemaatin önemi 543
Cenab-ı Hakkın hediyesi 545
Cami âdâbı 546
Herkesten dua isterlerdi 548
Zulüm cezasız kalmaz! 549
Sonsuz nimetin bedeli 550
Valinin en kârlı yatırımı 551
Ahıreti unutanların hali! 553
Mesuliyetten çok korkarlardı! 554
Kendini başkasının yerine koyan kurtulur! 555
"İsteseler de başarılı olamazlar!" 557
Güler yüz ve tatlı dilin gücü 558
Ateşe girmede cür'etli olanlar! 560
Hal hatır sormaları usulen değildi 562
"Nasıl sabahladınız?" 563

Kasım

"Elhamdülillah iyiyim" 566
Sevmenin üç alameti 567
Şeytanın hilelerinde çok dikkatli idiler 568
Bir Müslümanın yirmi dört saati 569
İblisin farklı yaklaşımları 571
Bir Müslümanın yirmi dört saati- 2 572
Mücadele menfaate dalı olunca 575
Maksadı, zarar vermek 576
Saptırmak için her kılığa girer! 577
Her işe müdahil olur! 578
İblisin sevdiği kimseler! 579
İblisten kurtulmanın yolu! 581

Krizi zulme vasıta yapanlar! 582
Zarar vermek için her yolu dener! 584
Aslını inkar eden… 585
Saptırmada kullandığı dört şey 587
İlham ve vesvese 588
Şeytânın hileleri! 590
Riya ve ucba sevkeder 591
“Hastası, cenazesi olan var mı?” 592
Cenazede konuşmazlardı! 593
Krizin sebebi israf ve borçlanmak 594
“Sen kendin için ağla!” 596
“İsraf edenleri helak ettik!” 597
Kadının cenazeye iştiraki 599
Hastalığın tedavisi! 600
Cenazeye melekler geldi 601
Akıllı kimse! 603
Ağlamasının sebebi! 604
Hayret edilecek kimseler! 605
Mutlu olmanın sırrı 606
Münafıklık alâmetleri 608
Zulmeden cezasız kalmaz! 609
İki tür münafık vardır 611
Mümin ile münafık arasındaki fark 612
Resulullahın hükmüne razı olmadı 614
“Seni sevmeyen münafıktır!” 615
“İman nuru ile doldurdular!” 616

Aralık

Son nefesten çok korkarlardı 619
Ağlayanın malı gülene hayır etmez! 620
Ucb ve riya 622
“ Bu eli Cehennem yakmaz!” 623
“Keşke yeşil ot olsaydım!” 625
Îmânsız gitmenin sebepleri 627
"Keşke kuş olsaydım" 628
Katı kalbliliğin sebebi! 629
“Açlık ile yolunu daraltın!” 630
Kalbi katılaştıran iki şey 631
Dostlukların pekiştirildiği günler 633
Çok acı çekecek olanlar 635
İyilik ve ihsanda bulunmak! 636
Huşu ile kılınan namaz 638
Huşuya mani olan şeyler 639
Huşu ile kılan kurtulacak! 640
Namazın kemal üzere olması 641
En büyük hırsız! 642
Namazı zayi etmemek için 643
İki ayrı Mevlana var karşımızda! 644
Kusursuz namaz için 646

Her dert ölümden bir parçadır! 647
Hırsız sayılmamak için 649
“Namazda bizi tanımazdı!” 650
Ziyaretcisine ikramda bulunur 652
Mescidlerin derece farkı 653
Saygıda kusur etmemeli! 654
Oturulacak ey iyi yerler! 655
Gösteriş ve şekilcilik hastalığı 656
Attığı her adım için 658
“Faydasız ilimden sana sığınırım!” 659
Mesafe ne kadar uzaksa! 661
Sevabı hemen verilen iyilik 663
Hastalıktaki mükafat 664
Melekler istigfar eder! 665
Müslümanın beş hakkı 666
Dostlardan ayıran mal! 667
Hicri yılbaşı 668
Hayır olmayan kimse! 670
Kamerî, şemsî ve rumi sene 672
Dostluğa önem verirlerdi 674

2008 YILLIK KÜLLİYATI

01

Ocak

41 yazı · Gönül Bahçesi: 10 · Hikmetler: 31

GÖNÜL BAHÇESİ · 1 OCAK 2008 SALI · KAYIT 734

Yılbaşı muhasebe günü olmalıdır

Bugün miladi yılbaşı. Batı'nın ortaya çıkardığı bir sitem de olsa, ömrümüzün bir yıllık yani 365 günlük zaman diliminden birinin daha bittiğini gösterir. Sistem olarak ister hicri yıl olsun ister miladi yıl olsun, zaman dilimleri insanı muhasebe yapmaya, düşünmeye, tefekküre sevk edebiliyorsa bir mana ifade eder. Bu idrake sahip değilsek diğer canlılardan bir farkımız kalmaz.

Bunun için, geçirdiğimiz bu bir yıllık zaman diliminin muhasebesini iyi yapmalıyız. Eksilerimizi artılarımızı önümüze koymalıyız. Eksilerimiz fazlaysa yeni yılda artılarımızı fazlalaştırmanın planlarını, hesaplarını yapmalıyız. Artılarımız fazlaysa mevcut eksilerimizin tamamını artıya çevirmenin yollarını aramalıyız.

Bu muhasebe, kendimizle hesaplaşma sadece ahıret ile ilgili işlerimiz için değil, dünyalık işlerimiz ile de yapılmalıdır. İşimizde, ticaretimizde, başarımızın ve başarısızlıklarımızın muhasebesi yapılmalıdır. Yeni yıla yeni hedeflerle girilmelidir.

En değerli mahluk

Bunlar yapılmayıp, yeni yıla girmeyi, eğlence vasıtası yapmak, kör kütük sarhoş olmayı marifet bilmek akla mantığa kısacası insanlığa aykırı şeylerdir. Bunlar, idrak yoksunu, düşüncesiz, idealsiz basit insanların yaptığı yanlışlardır. İnsan basit bir varlık değildir. Cenabı Hak insana değer vermiş, diğer bütün varlıkları insan için yaratmıştır. İnsanı da kendisi için, kendisini tanıyıp ibadet etmesi için yaratmıştır.

Yılbaşı dolayısıyla yapılan diğer bir yanlışlık da, Hıristiyanların dini istismarlarıdır. Müslümanların da bu istismara alet olmalarıdır. Yılbaşı dolayısıyla, caddelerde, mağazalarda Noel Baba olarak Aziz Nikolaos efsanesinin boy göstermesi; Hıristiyanlık propagandasının diz boyu olması bu istismarın tipik örnekleridir.

Yılbaşı ile noel iç içe yaşansa da, aslında yılbaşının Noelle bir ilgisi yoktur. Çünkü Noel de ortak bir gün yoktur. Aralık ayının yirmibirinde, yirmibeşinde ve ocak ayının altısında olmak üzere farklı farklı zamanlarda kutlanmaktadır.

Hıristiyanların büyük çoğunluğu aralığın yirmibeşinde Noel kutlamalarını yaptılar.

Hıristiyan aleminin noeli kutlamaları, 4.asırda Roma İmparatorlarının birincisi olan Konstantin ile başlar. Konstantin, Eflatun'un ortaya koyduğu teslis "Trinite" yani üç tanrı inancını, papazlara yazdırdığı yeni İncile koydurdu ve noel'i bayram ilan etti. Böylece yeni bir Hıristiyanlık dini doğmuş oldu.

Noel kutlamaları ve yeni yıl hep Hz.İsanın doğum günü üzerine bina edilmektedir. Halbuki, Hz. İsa'nın doğumu hakkında, o zamanın edib ve ilim adamlarının eserlerinde hiçbir bilgiye rastlanmamaktadır. Çünkü, İseviler, az ve asırlarca gizli yaşadıklarından, milad doğru anlaşılmamıştır. Bunun için, miladi sene, hicri sene gibi doğru ve kat'i olmayıp, günü de senesi de şüpheli ve yanlıştır. Mesela, İmam-ı Rabbani hazretlerinin bildirdiğine göre, üçyüz seneden fazla olarak noksandır. Çünkü İsa aleyhisselam ile Muhammed aleyhisselâm arasındaki zaman, bin seneden az değildir. En küçük vak'aları bile yazan Roma tarihçilerinin, İsa aleyhisselam gibi büyük bir peygamber hakkında derin bir sükut göstermeleri ayrıca dikkate şayandır.

Hıristiyanların kutladığı noel sonradan uydurulan bir hurafeden ibarettir. Hatta bazı Hıristiyan teşkilatlarının da artık noeli bir hurafe kabul ettikleri, dünya basınında çıkan haberler arasındadır. Nitekim, ABD'de yayınlanan 17 Aralık 1996 tarihli haftalık Newsweek dergisi bu gerçeği şöyle dile getirmektedir:

"Noel baba bir hurafeden ibarettir. Gerçekle hiçbir ilgisi yoktur. Ticari maksatlarla sonradan uydurulmuştur. Hediyelik eşya sektörüne milyonlarca dolar kazandıran noel baba, kapitalizmin oyuncağı olmuştur. Tarihçi, Stephan Nissenbaun, "The battle for Christmas" (Yılbaşı ile mücadele) kitabında Hıristiyanlığın temelinde yılbaşı kutlamalarının ve Noel babanın bulunmadığını, bunun yasaklanmasının gerekli olduğunu bildirmektedir."

Noel Hıristiyan bayramıdır!

İmâm-ı Rabbânî hazretleri buyurdu ki:

"Hindûların bayram günlerine, ateşe tapanların nevruz günlerine ve Hıristiyanların noel gecelerine ve diğer paskalyalarına hürmet etmek, o zamanlarda onların âdetlerini onlar gibi yapmak, insanı îmândan çıkarır."

Bir müslümanın dinimizin bildirdiği dini günlerin dışında bazı günleri dini bayram kabul etmesi, dini gün olarak kutlaması veya bu günlere önem vermesi,

bunlara kıymet atfetmesi hükmü küfür olan bir bid'attir.

Dînimize göre, milâdî yılbaşının diğer günlerden farklı bir tarafı yoktur. Bunun için sıradan gün muamelesi gösterrmelidir. Bu gecede, diğerlerinin yaptığının tersini yapmış olmak için mevlid okumak, sohbet toplantıları düzenlemek de uygun değildir. İyi niyetle de olsa dinde farklı bir uygulama bid’at olur.

Noel ile yılbaşı farklı şeylerdir. Yeni yıla bir kudsiyet, manevi bir değer yüklemeden yeni yılı tebrik etmekte, hayırlı olmasını temenni etmekte dinen mahzur yoktur.

HİKMETLER · 1 OCAK 2008 SALI · KAYIT 737

Her nimet O'ndan

İmam-ı Rabbani hazretleri buyurdu ki:

Bütün mahluklara her nimeti, iyilikleri veren yalnız Allahü tealadır. Herşeyi var eden, var olmak nimetini veren Odur. Her an, varlıkta durduran da Odur. Kamil, iyi sıfatlar, insanlara, Onun rahmeti ile, acıması ile verildi. Hayat, ilim, sem, basar, kudret ve kelam sıfatlarımız hep Ondandır. Sayılamayan nimetleri hep O vermektedir. İnsanları sıkıntıdan kurtaran Odur. Duaları kabul eden, belalardan kurtaran hep Odur.

Öyle bir Razzaktır ki, kullarının rızklarını, günahlarından dolayı kesmiyor. Affı ve merhameti o kadar boldur ki, günah işleyenlerin yüz karalarını meydana çıkarmıyor. Hilmi o kadar çoktur ki, kullarının cezalarını vermekte acele etmiyor.

Öyle bir ihsan sahibidir ki, kerem ve ihsanlarını dost ve düşman, herkese saçıyor. Bütün nimetlerinin en şereflisi, en kıymetlisi, en üstünü olarak da, kullarına Müslümanlığı açıkça bildiriyor ve beğendiği yolu gösteriyor. Mahlukların en iyisine uyarak seadeti ebediyyeye kavuşmağı emir buyuruyor.

İşte, Onun nimetleri, ihsanları Güneşten daha açık ve Aydan daha aşikardır. Başkalarından gelen nimetleri de gönderen Odur. Başkalarının ihsan etmesi, bir emanetcinin, birisine emanet vermesi gibidir. Başkasından birşey istemek, fakirden birşey beklemektir. Cahil de, bunu âlim gibi bilir. Kalın kafalı da, zeki kimse gibi anlar.

Allahü teala, kullarına merhamet ederek, Peygamberler göndermiştir. Bunlarla kullarına doğru yolu, seadet-i ebediyye yolunu göstermiş, kullarını kendine çağırmıştır. Rızasının, sevgisinin yeri olan Cennete davet etmiştir. Böyle bir ihsan sahibinin davetini kabul etmeyen, ne kadar zavallıdır. Onun nimetlerinden mahrum kalan ne kadar ahmaktır.

Bu büyüklerin, Allahü tealadan bildirdikleri haberlerin hepsi doğrudur. Hepsine iman etmek lazımdır. Akıl, doğruyu, iyiyi bulan bir alet ise de, yalnız başına bulamaz, noksandır. Peygamberlerin gelmesi ile tamamlanmıştır. Kullara Özür, behane kalmamıştır.

Peygamberlerin birincisi Adem aleyhisselamdır. Sonuncusu ise, Muhammed aleyhisselamdır. Peygamberlerin hepsine iman etmek lazımdır. Hepsini masum [yani günahsız ve doğru sözlü bilmelidir. Bunlardan birine inanmamak, hepsine inanmamak demektir. Çünkü, hepsi aynı imanı söylemiştir. Yani, hepsinin dinlerinin aslı, temeli yani iman edilecek şeyleri birdir.

GÖNÜL BAHÇESİ · 2 OCAK 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 735

Mekke'nin fethi, tarihin en önemli olayı!

Dün, yeni yıldan yeni yılın ilk gününden bahsetmiştik. 1 Ocak günü aynı zamanda Mekke-i mükerremenin de fethidir; zamanımızdan 1378 sene önce dün fethedilmişti... Hudeybiye antlaşması gereğince, Müslüman olsun veya olmasın herkes, istedikleri kabîleye sığınabilecekti. Kimseye zarar verilmiyecekti.

Kureyşli kâfirler, bu antlaşmaya rağmen, Mekke'de bir gece Huzaâ kabîlesine saldırmışlar, yirmiden fazla kimseyi öldürmüşlerdi. Huzaâ kabîlesi Resûlullahtan yardım istedi.

Allahü teâlâ bu durumu sevgili Peygamberine gaybdan haber vererek bildirdi. Resûlullah efendimiz, Medîne'de Meymune vâlidemizin evinde abdest alırken, Müslümanların feryâdını işitip;

- Lebbeyk! yanî davetinize icâbet ediyorum, yardımınıza geliyorum, buyurdu.

Sonra, Kureyş müşriklerine bir mektup gönderdi. Mektupta şöyle buyuruyordu:

"Huzaâ kabîlesine saldırmaktan vazgeçin ve öldürdüğünüz kimselerin diyetini verin. Bunları yapmazsanız, sizinle harb edeceğimi bildiririm..."

HİKMETLER · 2 OCAK 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 738

Kibrin en kötüsü

Kibrin, kendini beğenmenin en kötüsü, hatâlarını, nefsinin kötü isteklerini beğenmektir. Kişi o hâle gelir ki, artık hatâlarını, yanlışlarını da beğenmeye, onları savunmaya, mazeret bulmaya çalışır. Nasîhat kabûl etmez. Başkalarını câhil sanır. Hâlbuki, esas câhil kendisidir. Bid'at sahipleri, mezhebsizler böyledirler. Bozuk, sapık i'tikâdlarını ve amellerini, doğru ve iyi bilip, bunlara sarılmışlardır. Böyle kötü huyun tedâvisi çok güçtür.

Her türlü ma'nevî hastalığın tedâvisini, ilâçlarını bildiren Ehl-i sünnet âlimleri, bu kötü hastalığın da tedâvisini, çâresini bildirmişlerdir. Fakat bu hastalar, hastalıklarını bilmedikleri, kendilerini sağlıklı sandıkları için, bu tabîblerin nasîhatlerini, ilimlerini kabûl etmezler, felâkette kalırlar.

İmam-ı Rabbani hazretleri buyurdu ki:

İyilik yapana teşekkür edileceğini, herkes bilir. Bu, insanlık icabıdır. İyilik edenlere hürmet edilir. Nimet sahipleri, büyük bilinir. O halde, her nimetin hakiki sahibi olan Allahü tealaya şükür etmek, insanlık icabıdır. Aklın lüzum gösterdiği bir vazife, bir borçtur. Fakat, Allahü teala, her ayb ve kusurdan uzak, insanlar ise, ayb kirlerine ve noksanlık lekelerine bulaşmış olduğundan, Onunla hiç münasebetleri, alakaları yoktur.

Onu nasıl büyük bileceklerini, nasıl şükür edeceklerini anlayamazlar. Ona karşı söylenmesini güzel sandıkları şeyler, Ona çirkin gelebilir. Onu büyültmek, hürmet etmek sandıkları, hakaret ve küçültmek olabilir. Ona hürmet ve şükür şekilleri, yine Ondan bildirilmedikce, Ona layık olacağına güvenilemez ve Onun kabul edeceği bir ibadet olamaz. Çünkü, insanların hamd etmeleri, Ona belki hakaret olur.

İşte, Onun tarafından bildirilen, tazim, hürmet ve şükür şekli, Peygamberlerin bildirdikleri dinlerdir. Ona kalb ile yapılacak hürmetler, dinde bildirilmiş, dil ile

yapılacak şükürler, orada gösterilmiştir. Her uzvun yapacağı işleri, açık ve geniş olarak, beyan buyurmuşlardır. O halde, Allahü tealaya inanmak ile ve kalbin ve bedenin yapması ile şükür etmek, ancak dine uymakla olur. Allahü tealaya, dinin dışında yapılacak hürmete ve ibadete güvenilemez. Çok defa tersine olup, sevap sanılan, günah olur. Bu söylenilenlerden anlaşılıyor ki, dine uymak, insanlık icabıdır ve aklın istediği ve beğendiği birşeydir. Allahü tealaya, Onun dininin dışında şükür edilemez.

HİKMETLER · 3 OCAK 2008 PERŞEMBE · KAYIT 739

Ölümden önceki hali ne ise…

Allah adamları, ömürlerinin kötü bir son ile sonuçlanıp da Ahırette Allahü tealanın cemalinden mahrum olmaktan son derece korkarlardı. Akibetlerini çok düşünürler, kendilerinden geçinceye kadar hüzün ve tefekküre dalarlardı.

Rabî' bin Haysem buyurdu ki : «Kulun, ölüm zamanından önceki düşkün olduğu hali ne ise, ruhunu o hal üzere teslim eder. Ben, ihtiraslı ve insanları çok çekiştiren bir adamı hastalığında ziyaret etmiştim. Yanında otururken ona, «Lâilâhe illallâh…» tevhidini okudum. O ise her defasında para saymakla meşgul oluyordu.»

Hasan Basrî hazretleri, «Cehennemden en son çıkan kimse, bin sene yandıktan sonra çıkar.» meâlindeki hadîs-i şerifi işittiği zaman, «Keşke o adam ben olsaydım!» der idi. Bir gün kendisine, «Yâ imam! Neden böyle söylersiniz?» diye sormuşlar. O da şu karşılığı vermiştir : «Bin sene sonra da olsa, cehennemden çıkıp kurtulmuyor mu?»

Mutarrif bin Abdullah buyurdu ki: «Ben, helâk olan bir kimsenin nasıl helâk olduğuna hayret etmem. Çünkü bu çok kolay. Ancak saâdet ve kurtuluşa eren bir kimsenin nasıl kurtulabildiğine hayret ederim! Çünkü bu çok zor. İyi bilin ki; Allahü teâlâ bir kuluna, müslüman olarak ruhunu almaktan daha yüksek bir nimet vermemiştir.»

Zeyd bin Eslem buyurdu ki : «Eğer ölüm benim elimde olsaydı, İslâmı hakkiyle sevebildiğim bir haldeyken hemen ölümü gerçekleştirip nefsime tattırırdım! Ne çare ki, ölüm benim elimde değildir!»

Süfyan-ı Sevrî hazretleri bir gün şiddetle ağlıyordu. O kadar ki, kendinden geçmişti. Yanındakiler onu kasdederek : «Koskoca bir âlim ağlıyor!» dediler. O da onlara şu karşılığı verdi: «Biz, bir zamanlar günahlarımız için ağlamıştık. Şimdi ise İslâm için ağlıyoruz. O yüce ve eşsiz nimetin elimizden çıkmasından korkuyoruz! Öyle kul vardır ki, hâlen puta tapmaktadır. Fakat Allahü teâlânın ilminde ve takdirinde, o kulun akibetinin bahtiyarlık olduğu vardır. Yine öyle kul vardır ki, hâlen ibadet ve tâatle meşguldür. Fakat Allahü teâlânın ilminde onun akibetinin bedbahtlık olduğu sabit olmuştur. Nitekim Peygamber efendimiz bir hadîslerinde şöyle buyurmuştur : «Sizden biriniz cennet ehlinin ameli ile amel eder, nihayet cennetle kendisi arasında bir arşınlık bir mesafe kalmışken, cehennemliklerin ameliyle amel eder de cehenneme gider!..» İşte insanı ağlatan ve aklı baştan alan bu korkunç akibettir. Yine bir hadîs-i şerifte : «Mü'minlerin iman bakımından en sadık olanları, dünyada en çok tefekkür edenleridir. Cennette ferah ve sürurları en çok olanlar da, dünyada en çok ağlayanlar olacaktır.» buyurulmuştur. Siz bunları bilmez ve düşünmez misiniz?»

HİKMETLER · 4 OCAK 2008 CUMA · KAYIT 740

Allahtan korkan kimse…

İshak bin Half hazretleri buyurdu ki : «Allahü teâlâdan gerektiği şekilde korkan kimse, ağlayıp gözünün yaşını silen kimse değildir! Allah'tan gerçekten korkan ancak o kimsedir ki; Allahü teâlânın rızasına aykırı bulunan ve O'nun azâbına sürükleyen şeyleri tamâmen terkeder.»

Hâtem'ül-Esam, Kur'ân-ı kerîm'in : «Rabbimiz Allah'tır deyip de doğruluktan ayrılmayanların üzerlerine, "Korkmayın, mahzun da olmayın! Size va'd olunan cennetle sevinin!" diye melekler inecektir » meâlindeki âyeti hakkında, şöyle buyurdu :

Melekler tarafından kendilerine böyle müjde verilecek olan kimseler, ancak dünyada iken korkusu ve hüznü sürekli olan kimselerdir. Fakat o kimse ki, günaha dalmış, azgınlık ve taşkınlık yapmış, sonra da nâdim olmamıştır, ona böyle bir şey söylenecek değildir.»

Hazreti Ali diyor ki : «Hayvanlar, kuşlar ve balıklar ölümden sonra artık müsterihtir. Fakat ben bir insan olarak amelime bağlı bulunmaktayım!» Peygamber efendimiz şöyle buyurmuştur: «Cebrâil aleyhisselâmı her gelişinde mutlaka Cenâb- ı Hakk'ın heybetinden korkup titrediğini görürdüm.»

Yahya bin Muaz buyurduki : «Tefekkür ufkunun genişlemesi ve ibret nazarının derinleşmesi, kalbde öyle hikmetler husule getirir ki, bu hikmetler dile geldiği zaman hakimler onları sevgi ile karşılar; âlimler ona boyun eğer; fakr ve zühd mesleğini seçenler ondan taaccüb ederler, edibler onları ezber etmiye koyulurlar!»

Süfyan-ı Servî, «Mü'minin hüzün ve korkusu, kalbindeki basiret nurunun miktarıncadır!» buyururdu.

İbrahim bin Edhem buyurdu ki: «İnsanın beden yapısında duyduğu acılar, nasıl bir takım hastalıkların neticesi ise, ruh yapısında duyduğu sıkıntılar da aslında Allah'a karşı kusurlu oluşunun neticesidir. Şüphesiz Allahü teâlâ her derdin devasını ihsan eder! Kulun hüznü arttığı zaman, gözyaşları gönlüne akmıya başlar... ve bedeninde bir çözülme olur.»

İbrahim Edhem hazretleri yaşlandığı zaman, sakalına beyaz düşmüştü. Kendisine dediler ki : «Sakalınızdaki beyazları boyamıyor musunuz?» O da şu karşılığı vermiştir : «Boyatmak zinetten sayılır. Biz ise gece-gündüz hüzün ve matem içindeyiz!»

HİKMETLER · 5 OCAK 2008 CUMARTESİ · KAYIT 741

Hüküm sona göredir

İslam büyükleri her an sonlarını düşünürlerdi. “El itibar lil hevatim”, yani itibar, hüküm sona göredir, buyururlardı.

Süfyan Sevrî buyurdu ki: «Din ve imanı hakkında hiçbir korku ve endişesi olmıyan kimsenin, âkibeti oldukça tehlikelidir!»

Hasan Basrî hazretleri anlatır: «Kur'ân-ı kerîm'in : «Her canlı mutlaka ölümü tadacaktır!» meâlindeki âyetini okuduğum zaman, onu tekrar etmeye başladım. Ansızın bir ses : «Bu âyeti kaç defa tekrar edeceksin! Onu işiten cinlerden tam dört

bininin, semaya bakmalarına dahi mecal bırakmadan ölümüne sebeb oldun!» diyordu.»

Fudayl bin İyad hazretleri arefe günü vakfe yapmış, zevaldan akşam vaktine kadar eliyle sakalını tutarak olduğu yerde ağlamıştı. Hem ağlıyor, hem de şöyle diyordu : «Şu günde bağışlanmış da olsa, vah yaptığım çirkin işler, vah!..»

Ömer bin Abdil-Aziz diyor ki : «Eğer gaflet olmasa, bütün halk haşyet-i ilâhiye'den, Allah korkusundan helâk olurdu!»

Atâ es-Sülemî hazretleri, beldesindekilere bir musibet geldiği zaman, «Bu musibet, benim günahları yüzündendir. Ben buradan çıkıp gitmiş olsaydım, belki bu belâ inmezdi.» derdi.

Davud et-Tâî hazretleri hastalandığı zaman, devlet adamlarından biri ziyaretine geldi. Yanında otururken ona bin altın bıraktı. Kabul etmedi. Gelen ona : «Bir diyeceğiniz ve ihtiyacınız var mı?» diye sordu. «Evet, rahatsız edilmememi rica edeceğim.» diye karşılık verdi. Sonra arkadaşlarına dönerek : «Bu zat, ölümümden evvel kir ve vebalimi biraz daha artırmak istiyor!» diye seslendi.

Ferkad es-Sencî anlatıyor : Bir gün Atâ es-Sülemî'yi ziyarete gitmiştik. Onu şu halde bulduk : Güneşin sıcağına rağmen yere uzanmış, yanağını toprak üzerine koymuş. Gördük ki, ağlamaktan çıkan göz yaşları yanaklarından yere dökülmüş, yer balçık haline gelmiş.. Ve o, derdi ki : Bir gün Atabetül- Gulâm ile birlikte yola çıkmıştık. Giderken bir yere uğradık. Oradan geçerken o bayılıp düştü. Kendine geldiği zaman dedi ki: «Burası, benim bâliğ olmazdan önce Allah'a karşı isyanda bulunmuş olduğum bir yerdir. Bunu hatırlayınca fenalık geçirdim!»

İmam-ı Şarani hazretleri buyurdu ki: Bu zat ve arkadaşları, kırk seneye yakın yatsı namazının abdesti ile sabah namazı kılmışlardı. Bununla beraber onlar, işte bu derece Allahü tealadan korkarlardı. Bedenleri zaif, renkleri geçik idi. Ağlamaktan kendilerine baygınlık gelirdi.

HİKMETLER · 6 OCAK 2008 PAZAR · KAYIT 742

Emredileni yapmamanın karşılığı

Hazreti Huzeyfe'ye, "Şu İsrâiloğulları, dînlerini terk ettikleri için mi suretleri değiştirilerek hınzır ve maymun olmak ve kendi kendilerini öldürmek gibi çeşitli şekillerde azâb edildiler?" diye sordular. Şöyle cevap verdi: "Hayır, onlar açıkça inkâr etmediler, fakat emir olundukları şeyi yapmamak ve yasaklanan şeyleri yapmak için onlara yüklenmeleri sebebiyle, insan, gömleğinden sıyrıldığı gibi, onlar da dinlerinden ayrıldılar"

Allahü teâlâ kendisine isyan edenlere çeşitli şekillerde azâb edeceğini bildirerek kullarını günah işlemeğe karşı uyarmıştır. Nitekim Allaü teâlâ Kur'an-ı kerim'de şöyle buyurmaktadır:

"Onlar bizi gazablandırınca kendilerinden intikam aldık."

"Bu suretle onlar serkeşlik ederek yasak edileni yapmakta ısrar edince kendilerine, "Hor ve zelil maymunlar olun" dedik."

Peygamber efendimiz hadis-i şeriflerinde şöyle buyurdular :

"Mü'min bir günah işlediği vakit, kalbine siyah bir nokta, bir leke vurulur. Tevbe ederse kalbi cilalanır ve yeniden parları tevbe etmez isyana devam ederse, siyah lekeler kalbini kaplayıncaya kadar artar."

Süleyman Dârânî hazretleri de "İnsan gece karanlığında işlediği bir günahı kimsenin görmediğini sanır, fakat sabah olunca işlediği bu günahın zilleti onun boynuna takılır." demiştir.

Yahya bin Muâz da, "Bir kimse: "Allahım, düşmanlarımı bana güldürme" diye dua ettiği halde bütün düşmanlarını kendisine güldüren bu kimseye şaşarım." buyurmuştur. Bunun nasıl olduğunu kendisine soranlara, "Allaha isyan eder de kıyamet günü bütün düşmanları kendisine güler."dedi.

Mâlik bin Dinar hazretleri anlatır: "Allahü teâlâ peygamberlerden birisine, "Ümmetine söyle: düşmanlarımın girip çıktıkları yerlere girip çıkmasınlar, onların kılıklarına girmesinler, onların binitlerine binmesinler, onların oturup kalktıkları ve yiyip içtikleri yerlerde yiyip içmesinler. Sonra onlar da onlar gibi benim düşmanlarım olurlar, buyurdu."

Resûl-i ekrem efendimiz, Muaz bin Cebeli Yemen'e vali gönderirken ona, “Mazlumun bedduasından sakın, zira onunla Allah arasında perde yoktur.”, buyurmuştur.

Ayeti kerimede buyuruldu ki: “Kim kendisine doğru yol besbelli oldukdan sonra peygambere muhalefet eder, mü'minlerin yolundan başkasına uyup giderse, onu döndüğü o yolda bırakırız fakat âhirette kendisini cehenneme koyarız. O, ne kötü bir yerdir

HİKMETLER · 7 OCAK 2008 PAZARTESİ · KAYIT 743

Sen kendini ne sanıyorsun?

İbni Abbâs radıyallahu anhuma buyurdu ki:

“Ey günah sahibi, bir günahı bırakıp daha büyüğünü işlerken son nefesinden nasıl emin olursun? Böyle bir emniyet içinde bu günahları nasıl işlersin? Yazıklar olsun sana, sağında ve solundaki meleklerden utanmaz mısın? Yaptığın günah ne kadar büyük ise, tevbe etmeden beklemen, ondan daha büyük günahtır. Tasarladığın günahı, yaptım, diye sevinmen, o günahtan daha büyüktür. Yapmak istediğin herhangi bir kötülüğü yapamadım diye üzülmen, onu yapmandan daha günahtır. Bir günahı işlerken rüzgârın kapıyı açmasından korkarken, Allahü teâlâ’nın seni gördüğünü bilerek ondan gönlünün ıztırap duymaması daha büyük günahtır. Yazıklar olsun sana, sen kendini ne sanıyorsun? “

Ayet-i kerimede, “Kim bir kötülük yaparsa onunla cezalanır ve o, kendisine Allahtan başka ne bir yar, ne bir mededkâr da bulamaz.” buyuruldu..

Hadis-i şerifte de şöyle buyuruldu: “Allahü teâlâ bir takım şeyleri farz kıldı, onları yerine getirin. Helâl haram diye bir takım hududlar çizdi, bunları aşmayın. Rarahmet olarak bazı şeyleri sükût geçti, onlar üzerinde araştırma yapmayın.”

Enes İbn Mâlik radıyallahü anhın annesi Ümmü Sûleym'den rivayetle, Ümmü Süleym Resûl-i ekrem'den öğüt istemiş, Resûl-i ekrem de, “Günahlardan uzaklaş, zira en makbul hicret, günahlardan uzaklaşmaktır. Farzlara devam et, zira en üstün cihad farzları edâ etmektir. Allahı çok zikret, zira Allah katında zikirden daha sevimli bir ibadet yoktur.” buyurmuştur.

Ebû Zer Gıfari hazretleri de, Resûl-i ekrem'e, “Hangi hicret sahibi daha makbuldür?” diye sordu. Resûl-i ekrem, “Günahları terk edip onlardan uzaklaşandır,” buyurdu.

Bilâl İbn Sâd, “Yaptığın günahın küçüklüğüne değil, onu kime karşı yaptığına bak.” demiştir.

Hasan-ı Basri “Ey Âdemoğlu, günahı hiç yapmamak, yaptıktan sonra tevbe edip ondan vazgeçmekten çok daha kolay ve hayırlıdır.” buyurmuştur.

Hazreti Aişe validemizi, Hazreti Muâviye'ye yazdığı bir mektupta, “Kul, Allaha isyan ettiği vakit, insanların medhi kötülüğe döner.” demiştir. Ebû'd-Derdâ hazretleri de, “Hiç anlamadan insanların gönüllerini sana karşı göstermekten sakın.” demiştir.

Muhammed İbn Kâb el-Kuradi de “Allahü teâlâ'ya günahı terk etmekten daha sevimli bir ibadetle ibadet edilmemiştir.” buyurmuştur.

HİKMETLER · 8 OCAK 2008 SALI · KAYIT 744

Günah küfrün elçisidir

Allahü teâlâ, Mûsâ aleyhisselâma, “Yaratıklarımdan ilk ölen, yani helak olan İblis' tir. Çünkü bana ilk isyan eden o'dur, buyurdu ve isyan edenleri yaşasalar da ölü saydı.”

Hazreti Huzeyfe, “İnsan bir günah işleyince kalbine bir nokta, siyah bir leke vurulur. Günah işledikçe nokta nokta kalbi kararır gider”. buyurdu.

İslam büyüklerinin “Günah, isyan, küfrün elçisidir.” sözü bunu teyid eder. Çünkü isyan ile kararan kalb, artık hayır kabul etmez. Katılaşır, bütün merhamet, şefkat ve korku duyguları kalbinden çıkar ve kolaylıkla canının arzu ettiği kötülükleri irtikâb eder. Böylelikle Alla'ı unutarak şeytanı kendisine dost edinmiş olur. Şeytan da onu ümitlendirmek suretiyle alabildiğine azıtır ve nihayet küfre gitmesine sebep olur. Nitekim Allahu Teâlâ:

“Ey insanlar, Allahın verdiği söz şüphesiz gerçektir; dünya hayatı sizi aldatmasın. Allahın affına güvendirerek şeytan sizi kandırmasın. Şeytan şüphesiz

sizin düşmanınızdır; siz de onu düşman tutun; o kendi taraftarlarını, cehennemlik kimseler olmaya çağırır.” buyurulmuştur.

İmâmı Ahmed hazretleri, Müsned'inde Ebû Hureyre 'den rivayetinde Allahü teâlâ İsrâiloğullarından bazıları için:

“Kulum bana itaat ettiği vakit ondan razı olurum; razı olunca da hem kendisini ve hem de nesillerini mübarek kılarım. Benim bereketimin sonu yoktur. Kulum bana isyan ettiği vakit de ona gazab eder, öfkelenirim. İsyan eden, kötü kimselerin kötülüğü onun yedi nesline kadar iner”, buyurmuştur.

Muhammed İbn Şirin, bir defa büyük bir borç altına girmiş ve son derece üzülmüştü. Bunun üzerine “Ben kırk yıl önce işlediğim bir günahın cezasını çekiyorum.” demiştir.

Hasan-ı Basri hazretleri anlatıyor: Onlar Allah'a ihanet etti Eğer Allahü teâlâya karşı saygılı olsalar Allah da onları günahlardan korurdu. Olgun insan bir kusur işlediği vakit, cennete girinceye kadar onun korkusu yüreğinden çıkmaz. Nitekim Buhâri'nin İbn Mes'üd hazretleriniden rivayetinde, Resûl-i ekrem: “Doğrusu mü’min günahlarını, tepesine dikilmiş ve üzerine yıkılacak bir dağ gibi görür. Kötü insan da günahlarını, burnunun ucuna konmuş ve ufak bir harektle uçup gidecek sinek gibi görür.” buyurmuştur.

GÖNÜL BAHÇESİ · 9 OCAK 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 750

Hicri yıl ve hicretin önemi

Yarın, Muharrem ayının birinci gecesidir. Yani hicri yılbaşı gecesidir. Muharrem ayı, hicri senenin birinci ayıdır. İslam âleminin yılbaşı gecesi olan bu gecede ve yılbaşı gününde Müslümanlar, birbirlerini ziyâret eder, hediye verirler. Yeni senenin, birbirlerine ve bütün Müslümanlara hayrlı ve bereketli olması için duâ ederler. Büyükleri, akrabâyı, âlimleri evinde ziyâret edip duâlarını alırlar. O gün, bayram gibi temiz giyinirler. Fakîrlere sadaka verirler.

Bugün başlangıç zamanına göre iki türlü takvim kullanılmaktadır. Milâdî takvim, Hicrî takvim. Milâdî sene, İsâ aleyhisselâmın doğum günü zannedilen zamandan başlamaktadır. Hicri sene ise, “Hicret” ile başlamaktadır. Hicretin İslam

tarihinde çok önemli bir yeri olduğundan, bu olay hicrî senenin başlangıcı kabul edilmiştir. Bunun için her Müslümanın bu önemli olayı; ne zaman, niçin, hangi şartlarda, nasıl oldu bilmesi lazımdır. Hicret olayı özetle şöyle oldu:

Artık Müslümanlar için Mekke'de kalmak, tahammül edilemeyecek bir hal almıştı. Bunun için Eshabı kiram zaman zaman Peygamber efendimize durumlarını arz ederek, hicret için müsâade istemekteydiler. Resulullah efendimiz de bu konu ile ilgili vahiy bekliyordu.

Hicret için izin!

Bir gün, sevgili Peygamberimiz, sevinçli bir hâlde Eshâbının yanına gelip; "Sizin hicret edeceğiniz yer bana bildirildi. Orası Medîne'dir. Oraya hicret ediniz. Allahü teâlâ Medîne'yi size emniyet ve huzur bulacağınız bir yurt kıldı" buyurdu.

Bundan sonra müslümanlar, Medîne'ye birbiri ardınca bölük bölük hicret etmeye başladılar. Peygamber efendimiz, hicretin son derece ihtiyatlı ve gizli yapılmasını sıkı sıkıya tenbih ediyordu.

Neden sonra işin farkına varan müşrikler hicret için yola çıkan müslümanlardan, görebildiklerini yoldan çevirmeye, kadınları kocalarından ayırmaya, gücü yettiklerini hapse atmaya başladılar ve çeşitli cefâlara tâbi tuttular. Müslümanlar ise, buna rağmen her fırsatı değerlendirerek Medîne yollarına düştüler.

Hazret-i Ömer de, bir gün kılıcını kuşandı. Yanına oklarını ve mızrağını alıp herkesin önünde Kâbe'yi yedi defa tavâf etti. Oradaki müşriklere, yüksek sesle şunları söyledi: "İşte ben de dînimi korumak için Allahü teâlânın yolunda hicret ediyorum. Karısını dul, çocuklarını yetim bırakmak, anasını ağlatmak isteyen varsa şu vâdinin arkasında önüme çıksın!..."

Böylece hazret-i Ömer ile yirmi kadar müslüman, güpe gündüz, çekinmeden Medîne'ye doğru yola çıktılar. Artık göçlerin arkası kesilmiyor. Eshâb-ı kirâm bölük bölük Medîne'ye ulaşıyordu.

Müslümanların çoğu, Medine'ye hicret edince, hazret-i Ebû Bekir de hicret için izin istedi. Resûl-i ekrem; “Sabır eyle. Ümîdim odur ki; Allahü teâlâ bana da izin verir. Beraber hicret ederiz” buyurdu. Hazret-i Ebû Bekir; "Anam-babam sana fedâ olsun! Böyle ihtimâl var mıdır?" diye sorunca, Peygamberimiz; “Evet vardır” buyurarak sevindirdi.

Hazret-i Ebû Bekir hicret için iki deve satın aldı ve o günü beklemeye başladı. Artık Mekke'de; Sevgili Peygamberimiz ile hazret-i Ebû Bekir, hazret-i Ali, fakîrler, hastalar, ihtiyârlar ve müşriklerin hapse attığı mü'minler kalmıştı.

Müşrikler, hicreti etkisiz hale getirmek, Müslümanların güçlenerek tekrar üzerlerine gelmelerine mani olmak için, Efendimizi öldürmeye karar verdiler. Müşrikler bu hazırlık içindeyken Allahü teâlâ, Resûlüne hicret emri verdi. Cebrâil aleyhisselâm gelerek, müşriklerin kararını ve o gece yatağında yatmamasını bildirdi.

Sevgili Peygamberimiz hazret-i Ali'ye kendi yatağında yatmasını, bıraktığı emânetleri sâhiplerine vermesini söyleyerek, “Bu gece yatağımda yat uyu, şu hırkamı da üzerine ört! Korkma, sana hiç bir zarar gelmez" buyurdu.

Hiç kimse görmedi!

O gece, hicret gecesi müşrikler, Resûlullah efendimizin saadethânelerinin etrafını sarmışlardı. Peygamber efendimiz mübârek evlerinden çıktılar. Yâsîn-i şerîf sûresinin başından on âyet-i kerîmeyi okudular ve bir avuç toprak alıp kâfirlerin başına saçtılar. Resûlullah efendimiz selâmetle aralarından geçip, hazret-i Ebû Bekir'in evine ulaştı. Müşriklerden hiç biri O'nu görememişti.

Bir müddet sonra, Resulullah efendimizin hanei- saadetlerinden ayrıldıklarını öğrenince derhal kapıya hücum edip içeri girdiler. Hazret-i Ali'ye, Resûl-i ekremin nerede olduğunu sordular. Hazret-i Ali, “Bilmem! Beni, O'nun muhâfazasına me'mur mu ettiniz?” diye cevap verince kahrolduklar, Resûlullah efendimizi bulmak için dışarıya çıkıp aramaya başladılar.

Her yeri aramalarına rağmen, bulamadılar ve çılgına döndüler. En azılıları olan Ebû Cehil, Mekke ve civârında tellâllar bağırtarak, sevgili Peygamberimizi ve hazret-i Ebû Bekir'i bulup getirenlere ve yerlerini bildireceklere 100 deve vereceğini va'd etti. Onun bu va'dini duyan ve mala tamah eden ba'zı kimseler silâhlanıp, atlarına binerek aramaya koyuldular.(Devamı yarın)

HİKMETLER · 9 OCAK 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 745

İmansız gitmekten korkmak

Ayakları sağlam ve imanları kuvvetli olan arifler bile imansız gitmek korkusu ile yaşamışlardır. İmansız gitmemek için ellerinden gelen ne geldi ise yapmışlardır. Başkalarını da bu tehlikeden korumak için neler yapmalarının gerekli olduğunu bildirmişlerdir. Alimler imansız gitmeğe sebeb olan birçok alâmetler sayarlar. Bunlardan bazıları şunlardır:

Bid'atlere dalmaktır. Bid’at, Peygamberimiz ve onun Eshâbı zamanında olmayan ve ibadetlere sonradan ilâve edilen şeylerdir. Resûl-i ekrem “Bid'at sahipleri, cehennemde cehenemliklerin köpekleridir.” buyurmuştur. Bunun için, itikatta, amelde peygamber efendimizin varisleri olan Ehli sünnet âlimlerinin bildirdikleri gibi imanmalı, yine onların bildirdiği gibi ibadet etmeliyiz. Bid’at sahibi, reformcu kimselerden uzak durmalıyız.

Amelde nifak ve riyaya düşmek. Resûl-i ekrem: “Münafıkın belirtisi üçtür: Söylediği vakit yalan söyler, söz verdiği vakit sözünde durmaz, kendisine güvenildiği vakit emânete hıyanet eder. Bu adam namaz kılıp, oruç tutsa ve kendini Müslüman sansa da yine münafıktır.” buyurmakla buna işaret etmişlerdir.

Bunun için geçmiş büyükler son nefesde imansız gitmekten son derce korkmuş, hatta bazıları, “Nifaktan, ayrılıktan, kalb bozukluğundan uzak olduğumu bilmem, benim için bütün varlığı ile kâinattan daha sevimlidir.” demişlerdir.

Ebû'-Derdâ hazretleri, Nifakı, kalbi bozuk olduğu halde saygılı ve dürüst ibadet yapıyor gibi görünen, olarak bildirmiştir.

Hazreti Enes, “Ey insanlar! Sizler yaparken önem vermediğiniz ve hiçe saydığınız öyle hatalar var ki, biz bunları Resûl-i ekrem'in zamanında tehlikeli günahlardan sayardık”, demiştir.

Ebû Zer Gıfari hazretleri buyurdu ki: “Resûl-i ekrem bana dört öğüt vermiştir ki, benim yanımda bunlar dünyalardan kıymetlidir. Resûl-i ekrem buyurdu ki: “Ey Ebû Zer, gemini yenile, zira derya derindir. Yükünü azalt, çünkü yol engebeli ve arızalıdır. Azığını tam al, zira yol uzaktır. Paranı hâlis al kalp para alma, zira gittiğin yerde sarraf vardır kalp parayı kabul etmez.”

Saîd bin Cübeyr hazretlerine Allah korkusunu sorduklarında, “Allahtan öyle korkmandır ki, o korku, seninle günah arasında perde olup sana günahı yaptırmamasıdır.” demiştir, işte gerçek Allah korkusu böyle olur.

GÖNÜL BAHÇESİ · 10 OCAK 2008 PERŞEMBE · KAYIT 751

“Üzülme! Şüphesiz Allahü teâlâ bizimledir.”

Resûlullah efendimiz, hanei saadetin etrafını çeviren müşriklerin üzerine toprak saçarak uzaklaşıp hazret-i Ebû Bekir'in evine gitti. Hazreti Ebû Bekir'e, “Hicret etmeme izin verildi” buyurunca, Hazret-i Sıddîk, sevincinden ağladı.

Peygamber efendimiz ve Ebû Bekr-i Sıddîk yanlarına bir miktar yiyecek alarak yola çıktılar. İzleri belli olmasın diye parmaklarına basarak gidiyorlardı.

Sevgili Peygamberimizin nâlini dar olduğundan, yolda parçalandı ve mübârek ayakları yaralandı, yürüyecek hâli kalmamıştı. Güçlükle Sevr dağına çıkıp mağaraya ulaştılar. Kapı önüne geldiklerinde, hazret-i Ebû Bekir, “Yâ Resûlallah, içeri girmeyin! Ben gireyim, orada zararlı bir şey varsa, bana gelsin, mübârek zâtınıza bir keder, bir elem değmesin” dedi ve içeri girdi. İçeriyi süpürüp temizledi. Sağında, solunda irili ufaklı bir çok delikler vardı. Hırkasını parçalayıp, delikleri kapadı, fakat bir açık kaldı. Onu da ökçesi ile kapayıp, Resûlullahı içeri da'vet eyledi.

“Ne oldu yâ Ebâ Bekr?

Peygamber efendimiz içeri girdi ve mübârek başını Ebû Bekir'in kucağına koyup uyudu. O sırada, hazret-i Sıddîk'in ayağını yılan soktu. Resûlullahın uyanmaması için sabredip, hiç hareket etmedi. Fakat gözyaşı Resûlullahın mübârek yüzüne damlayınca; “Ne oldu yâ Ebâ Bekr?” buyurdular. Hazret-i Ebû Bekir, “Ayağım ile kapattığım delikten, bir yılan ayağımı soktu” dedi. Resûlullah efendimiz, Ebû Bekir'in yarasına, iyi olması için mübârek ağzının yaşından sürünce, acısı hemen dindi, şifâ buldu.

Resûlullah efendimiz ve Ebû Bekr-i Sıddîk içerde iken, müşrikler, iz tâkib ede ede mağaranın önüne geldiler. Mucize olarak, mağaranın ağzına bir örümcek ağı

ile örmüştü, iki güvercin de yuva yapmıştı. İz sürücü Kürz bin Alkame; "İşte burada iz kesildi" dedi. Müşrikler, "Eğer, onlar buraya girmiş olsalardı, kapının üzerindeki örümcek ağının yırtılmış olması lâzım gelirdi. Bu örümcek, ağını, Muhammed doğmadan önce örmüştür" dediler. Müşrikler kapı önünde münâkaşa ederken, içerde hazret-i Ebû Bekir endişeye kapıldı. Kâinâtın sultânı efendimiz buyurdu: “Yâ Ebâ Bekr! Üzülme!.. Şüphesiz Allahü teâlâ bizimledir.”

Sevgili Peygamberimiz ile hazret-i Ebû Bekir, bu mağarada geceli gündüzlü üç gün kaldılar. Hazret-i Ebû Bekir'in oğlu Abdullah, Mekke'de duyduklarını, geceleyin mağaraya gelip haber veriyordu.

Sevr mağarasından dördüncü günü ayrılan sevgili Peygamberimiz, Kusvâ adlı devesine binerek Mekke'den ayrıldı. Alemlerin efendisi, Allahü teâlânın medhettiği, beldelerin en kıymetlisi olan Mekke-i mükerremeden, vatanından ayrılıyordu. Devesini Harem-i şerîfe doğru döndürüp, mahzûn bir hâlde; "Vallahi Sen, Allahü teâlânın yarattığı yerlerin en hayırlısı, Rabbim katında en sevgili olanısın! Senden çıkarılmamış olsa idim, çıkmazdım. Bana, senden daha güzel, daha sevgili yurt yoktur. Kavmim beni, senden çıkarmamış olsalardı, çıkmaz, senden başka bir yerde yurt, yuva tutmazdım" buyurdu.

O anda Cebrâil aleyhisselâm inip, “Yâ Resûlallah! Vatanına müştâk mısın, ayrıldığın için üzülüyor musun?" dedi. Efendimiz de, "Evet, müştâkım!" buyurdular. Cebrâil aleyhisselâm, sonunda Mekke'ye geri döneceğini müjdeleyen, Kasas sûresi 85. âyet-i kerîmesini okudu.

Yolculuk sâkin geçiyordu.Fakat Sürâka bin Mâlik, müşriklerin va’dettikleri dünyalıklara kavuşmak için Resulullah efendimizi takibe başlamıştı. Nihayet Peygamber efendimize saldırabilecek kadar yaklaştı: “Yâ Muhammed! Seni, bugün benden kim koruyacak!” dedi. Server-i âlem efendimiz de,”Beni, Cebbâr ve Kahhâr olan Allahü teâlâ korur!” cevâbını verdi. Peygamber efendimiz; "Yâ Rabbî! Onu düşür" diye duâ buyurdu. O sırada Sürâka'nın atı, iki ön ayaklarıyla dizlerine kadar yere battı. Bundan kurtulup, tekrar saldırmaya teşebbüs edince, atının ayakları yine yere saplandı. Sürâka, atını ne kadar zorladıysa da, onu bir türlü kurtaramadı. Çâresiz kalınca, şefkat ve merhamet sâhibi olan Resûlullah efendimize yalvarmaya başladı. Zarar vermiyeceğini söylüyordu. Kâinâtın efendisi; "Yâ Rabbî! Eğer o sözünde doğru ve samîmî ise, atını kurtar" diye duâ etti. Kurtulup geri döndü, gördüklerinden kimseye bahsetmedi.

Takvâ üzerine kurulan mescid

Peygamber efendimiz, hazret-i Ebû Bekir, Rebî'ül-evvel ayının sekizinde pazartesi günü, Mîlâdî 622 yılı Eylül ayının 20. günü kuşluk vakti "Kubâ" köyüne ulaştılar. Burada ilk mescidi yaptılar. Kubâ vâdisinde ilk Cum'a namazını kıldılar ve ilk hutbeyi îrâd ettiler. Kubâ mescidi, âyet-i kerîmede meâlen; "Temeli takvâ üzerine kurulan mescid" diye buyrularak medh edildi.

Daha sonra, Hazret-i Ali de gelip yetişti. Hep beraber, Medine'yi hareket ettiler. Medîneli Müslümanlar ve Muhâcirler, Efendimizi büyük sevinç ve çoşku ile karşıladılar. Resulullah efendimiz, Zeyd Ebû Eyyûb el-Ensârî hazretlerinin evine teşrif buyurdular. (Daha geniş bilgi için, "Kainatın Efendisi – Arı sanat yayınevi, 0212 5204151- kitabına müracaat edilebilir.)

İşte Resûlullahın bu hicreti Müslümanların hicri yılbaşısı kabûl edildi. Bu vesile ile okuyucularımızın yeni yıllarını tebrik eder, bütün İslam alemi için hayırlara vesile olmasını cenab-ı Haktan niyaz ederim.

HİKMETLER · 10 OCAK 2008 PERŞEMBE · KAYIT 746

Korkanlara iki Cennet!

Adamın biri Tavus bin Keys hazretlerini ziyaretine gitti. İçeriye girdiğinde karşısına çıkan yaşlı bir zata, "Ben nasihat almaya geldim, Tavus bin Keysan sen misin?" diye sordu. "Hayır, ben onun oğluyum," deyince, adam, "O halde babanız bunadı, bunun için mi görüştürmüyorsunuz" dedi. Tavus'un oğlu, "Hayır, âlimler bunamaz. İçeri gir, fakat fazla konuşma, dedi. Adam içeri girdi ve kendisi ile görüştü. Tavus: "Ben sana Tevrat, Zebur, İncil ve Kur'an'ın özetini öğreteceğim," dedi. Adam: "Sen bunları bana öğretirsen, ben de başka bir şey sormam," dedi. Tavus:

"Allahtan öyle kork ki, O'ndan daha çok korktuğun kimse olmasın. Korktuğundan daha çok da O'na ümit bağla ve kendin için sevdiğini, istediğini başkalarına da iste ve sev," dedi.

Âlimin bunamadığını, hazreti İkrime'nin, "Kur'anı hakkıyle okuyan, yaşayan kimse erzeli ömre düşmez." demesi de bunu kuvvetlendirmektedir. Yâni âlimler, ne kadar yaşlanırlarsa yaşlansınlarn, kötü hallere düşmezler, Allahü teâlâ onları korur.

“Rabbinin makamından korkanlar için iki cennet vardır.” Ayet-i celîlesinin tefsirinde imamı Mücahid, “Bu kimse günah işlemeyi kararlaştırdıktan sonra, başka bir engel olmaksızın, yalnız Allahtan korkup utanarak terkeden kimsedir. Buna iki cennet verilir.” demiştir.

Hazreti Ömer devrinde cami ve cemaate devam eden âbid ve zahid bir gence bir kadın âşık olur. Genci davet eder, genç de bu davete katılır, Tam bu sırada Allahü teâlânın her yerde hazır ve nazır olduğunu düşünerek bayılıp düşer. Kadın genci dışarı çıkarır. Anne ve babası da genci alarak eve götürürler. Genç ölür. Mezar başında Hz. Ömer, “Rabbinin makamından korkanlar için iki cennet vardır.” âyetini okur. Bu sırada mezardan bir ses, “Evet, ey Ömer, Allahım, rızası ile beraber o iki cenneti de bana verdi.” der.

Yahya bin Muaz da, “En büyük günah, günaha pişman olup tevbe etmeden affı beklemek, itaat etmeden Allahü teâlâya yakınlığı ummak, amelsiz mükâfat beklemek ve üstelik Allah'tan fazlalık, ihsan ummaktır.” buyurmuştur.

İnsanı Allahtan en çok korkmağa ve huzurunda huşu ile eğilmeğe sevkeden en kuvvetli âmil, ilimdir. Nitekim Allahü teâlâ, “Allahın kulları arasında Ondan korkan ancak âlimlerdir.” buyurmuştur.

Bunun için sahabeler daha çok korkmuşlardır. Hz. Ebû Bekir mü’minin göğsünde bir kıl olmağı temenni etmiştir. Hz. Ömer ise ölüm döşeğinde, “Eğer bağışlanmazsa, yazıklar olsun, Ömer'e,” demiştir.

HİKMETLER · 11 OCAK 2008 CUMA · KAYIT 747

“Nasıl ağlamayayım ki!”

Hazreti Ömer, hazreti Kâ'b'a hitaben, “Bize biraz ahıret hallerinden bahseder misin?” dedi. Kâ'b: “Eğer kıyamet günü yetmiş peygamberin sevabıyle Allah'ın huzuruna çıksan yine de kork.” dedi. Hz. Ömer bayılıp düştü. Ayıldıktan sonra: “Ey Kâ'b, biraz daha anlatır mısın?” dedi. Hz. Kâ'b: “Eğer dünyaya batıdan cehennemden burun deliği kadar bir delik açılaydı, doğuda bulunan insan onun hararetinden erirdi,” dedi. Bunu duyan Hz. Ömer tekrar bayıldı. Ayılınca: “Biraz daha anlat,” dedi. Bunun üzerine Hz. Kâ'b: “Kıyamet günü cehennem öyle bir nefes verecek ki, bütün melek ve peygamberler korkudan dizleri üstü çökecek: “Ya

Rab, Senden, başka kimseyi istemiyorum, beni koru” demek durumuna düşeceklerdir,” dedi.

Resûl-i ekrem efendimiz Cebrail aleyhisselâma:

“Ne oluyor Mikâil'i hiç güler olarak göremiyorum?”, diye sorar. Cebrail aleyhisselâm:

“Evet, cehennem yaratıldığı gündenberi Mikâil gülmemiştir. Benim de gözlerim kapanmamıştır. Korkumuz, bir isyan sebebiyle bu cehenneme girmektir,” dedi.

Abdullah bin Ravaha'yı ağlarken görenler:

“Niçin ağlıyorsunuz?”, diye sorarlar. Abdullah bin Ravaha:

“Nasıl ağlamayayım ki, Allahü teâlâ, “Mutlak surette hepiniz cehenneme uğrayacak, cehenneme uğramadık kimse kalmayacaktır.” buyurduğu halde sonunda müttakilerin cehennemden kurtulacağını haber vermiştir. Cehenneme uğramam kesin, fakat oradan çıkmam şüphelidir. İşte buna ağlarım,” dedi. Bir hadisde de, “Ben cennetteyim diyen kimsenin yeri cehennemdir.” buyurulmuştur.

Günah kirlerinden temiz olan melek ve peygamberlerin cehenem korkusundan durum ve tutumları bu olunca, diğerlerinin, bizlerin hali nicedir?

İbni Haceri Mekki buyurdu ki: Bununla beraber biz, “Allah'tan korkmak gerek derken, kadınların yaptığı gibi, gözyaşları dökdükten sonra yine eski haline dönen kimseyi kasdetmiyoruz. Bizim sözünü ettiğimiz korku, kalbi kaplayıp sahibini kötülüklerden alıkoyan taat ve ibadete yönelten korkudur. İşte yararlı korku budur. Yoksa ahmak korkusu değildir. Onlar, o an için korkarlar ve “Allah'ım, sen koru.” der, sonra da eski bildikleri günahlara dönerler. Bunun faydası yoktur. Bunlar, şeytanın elinde oyuncaktır.

HİKMETLER · 12 OCAK 2008 CUMARTESİ · KAYIT 748

Gece namazını ihmal etmezlerdi

İslam büyükleri, yaz olsun, kış olsun gece namazına devam ederlerdi. Gece namazını ihmal etmezlerdi. Hatta onlar buyururlardı ki : Allah yolunda ilerlemek isteyen bir kimse, bütün gecelerini uyku ile geçirecek olursa, hiçbir feyiz alamaz!

İlerleme kaydedemez. Halbuki söfî geçinen birçok kimse bundan gaflet etmektedir. Bunlar, avamın ve dünya adamlarının yaptıkları gibi, bütün geceyi rahat döşekler üzerinde uyumakla geçiriyorlar.

Şeyh Muhammed bin Anân, her gece saatlerce namaz kılardı. Onun zikir ve virdi bu idi. Sevgili Peygamberimiz bir hadîs-i şeriflerinde buyurdular ki : «Size geceleri ibadetle meşgul olmayı tavsiye ederim! Gece namazı; sizden önceki iyi ve dindar kişilerin âdet ve edebi, Rabbinize yaklaştırıcı, hatalarınızı affettirici, günahlardan alakoyucu, aynı zamanda bedenî rahatsızlıklarınızı da tedavi edicidir!»

Cenâb-ı Hak, Dâvud aleyhisselâma şöyle vahyetmiş: «Yâ Dâvud! Akşamın karanlığı yayılınca yatıp sabaha kadar uyuyan bir kimse, beni sevdiğine dair iddiasında yalancıdır!»

Bir hadîs-i şerifte şöyle buyurulmuştur : «Kul, soğuk bir gecede teheccüd namazına kalktığı zaman Allahü teâlâ meleklere karşı o kulu ile iftihar eder ve buyurur ki: Ey meleklerim! Şu kuluma bakın, sıcak yatağından çıkıp dünyayı ve güzel ailesini bırakıp bana münâcâtta bulunuyor. Sizi şahit tutarım ki ben, o kulumu bağışladım!»

Zeynel-âbidin hazretleri buyurdu ki: «Zekeriyya aleyhisselâm'ın oğlu Yahyâ aleyhisselâm, bir gün arpa ekmeğinden karnını doyuruncaya kadar yemiş ve o gece, uyuyarak zikir ve virdini yapmamıştı. Bunun üzerine Cenab- ı Hak, şöyle vahyetmiş : «Yâ Yahyâ! Eğer Firdevs cennetine hakkiyle muttali olmuş olsaydın, bedenin erir, gözlerin yaş yerine kan dökerdi!»

Hazreti Ömer halifeliği zamanında ne geceleri uyur, ne de gündüzleri uyurdu! Bütün uykusu, oturduğu yerden biraz uyuklamaktan ibaretti. O, bu hususta şöyle buyurur idi : «Ben, geceleri uyumuş olsam, kendimi kaybetmiş olurum. Gündüzleri uyusam milletimi kaybetmiş olurum. Ben ise onlardan yana da mesulüm!»

Abdullah bin Mes'ud, gece teheccüd namazına kalkar, herkes uykuya dalıp ortalık sükûna kavuşunca, arı avazı gibi inlemiye başlar; sabaha kadar devam ederdi.

Tâvûs hazretleri de geceleri hep ibadetle geçirirdi. Derdi ki: «Cehennem korkusu, ibadet edicilerin uykusunu kaçırmıştır!»

HİKMETLER · 13 OCAK 2008 PAZAR · KAYIT 749

Seçilmiş kulların ibadeti

Allah adakları gecesini hep uyumakla geçirmiş olanları yüzlerinden tanırlardı. Bâzan karşılaştıkları bir şahsa: «Biz seni bu gece ilâhî huzura varmış görmüyoruz.» derlerdi. Gece namazının cenab-ı Hakkın seçkin kullarına nasip olacağına inanırlardı.

Abdülaziz bin Ebi Davud, kendisi için serilen yatağa yaklaşır, eliyle ona dokunur ve: «Ey yatak! Ne kadar yumuşaksın! Fakat cennetin döşeği senden daha yumuşaktır.» derdi. Sonra namaza kalkar, sabaha kadar devam ederdi.

Fudayl bin İyaz derdi ki : «Gece kalkar ibadetle meşgul olurum. Derken şafak atınca kalbime bir korku girer ve kendi kendime : «İşte gündüz, içindeki bütün âfetlerle beraber geldi!» derim.»

Bir gün Bişr el-Hâfî'ye, «Gecenin bir saatında olsun istirahat etseniz.» demişler. O da şu karşılığı vermiştir: «Allah, geçmiş ve gelecek bütün günahlarını bağışladığı halde Resûlüllâh sallallâhü aleyhi vesellem, ayakları şişinceye kadar ibadette bulunurlarsa, ben nasıl uyuyabilirim? Çünkü ben, bir tek günahımın bile Allah tarafından bağışlanmış olduğunu bilmiyorum!»

Hasan Basrî diyor ki : «Kişinin geceyi ibadetle geçirmeyi terk etmesi, günahları sebebiyledir. Siz, her akşam kendinizi bir yoklayınız. Ve geceleri ibadetle geçirebilmek için, Allah'a dürüst bir şekilde tevbe ve istiğfar ediniz!» O, bâzan da şöyle derdi : «Geceyi ibadetle geçirmek kendilerine ağır gelen kimseler, ancak günahları ağırlaşan kimselerdir!»

Ebü'l-Ahvas derdi ki: «Biz öyle âlim ve zâhid kişilere yetiştik ki, onlar, geceleri uyumazlardı. Bir evin yanından geçtiğim veya bir mescide uğradığım zaman arı avazı gibi inilti işitirdim. Şimdikilere ne olmuş bilmiyorum! Selefin korktuğundan bunlar korkmamaktalar.»

Sıla bin Üşeym, yatsıdan sabaha kadar namaz kılardı. Sonra Allah'a : «Rabbim, beni cehennemden koru! » diye yalvarırdı. O derdi ki : «Benim gibisine, cennet istemek yakışmaz!»

Birisi, İbrahim bin Ethem'e demiş ki : «Ben, geceleri ibadet için kalkamıyorum. Bunun devasını söyler misiniz? » O da demiş ki : «Gündüzleri O'na isyan etme; O seni geceleri huzuruna diker! İyi bil ki, gece O'nun huzuruna dikilmen, şereflerin en büyüklerindendir. Allah'a isyan eden bir kimse ise bu şerefe lâyık değildir!»

Peygamber efendimiz, “Cennette öyle köşkler vardır ki, içi dışından, dışı da İçinden görünür. Allahü teâlâ bu kâşaneleri, yemek yediren, selâm veren ve herkes uykuda iken gece namazı kılanlar için hazırlamıştır.” buyurulmustur.

HİKMETLER · 14 OCAK 2008 PAZARTESİ · KAYIT 754

Yemeği azaltın ki…

Süfyan-ı Sevrî hazretleri, “Yemeği azaltın ki gece namazına kalkabilesiniz!” buyururdu. Sâbit el-Benânî de bütün geceyi ibadetle geçirir, kendi ev halkına: “Haydi kalkın ve ibadet edin! Bilin ki geceleri ibadetle kâim olmak, kıyamet gününün şiddet ve zahmetinden ehvendir!” buyururdu.

Atebetül-Gulam hazretleri, geceyi ibadetle geçirmek için abdestini alıp kıbleye yöneldiği zaman, namaza durmazdan önce şöyle duâ ederdi : “Allah'ım! Ben, taşıyamıyacağım ve altından kalkamıyacağım kadar günahı yüklenmiş bulunuyorum. O kadar ki, yere batmıya, sureti çirkinleştirilip cehenneme atılmıya müstehak olmuşum! İşte ben bu halimle huzuruna duranların en gerisinde durup, sana kullukta bulunmaya çalışıyorum. Umuyorum ki, ön saflarda bulunanları bağışlarsın da, bana da mağfiretinden birşey isabet eder!”

Hasan bin Salih, cariyesiyle birlikte geceleri ibadetle kâim olurdu. Günün birinde bu cariyeyi satmıştı. Cariye yatsı namazını kıldıktan sonra sabaha kadar namaz kılıyordu. Efendisinin âile efradına her saat başında “Ev halkı! Kalkın, namaz kılınız.” diye seslenirmiş. Ev halkı da: “Biz ancak sabah namazına kalkarız.” karşılığını verirlermiş. Bunun üzerine câriye, Hasan bin Sâlih'e gidip : “Beni öyle adamlara satmışsın ki, bütün gece uyuyorlar. Onların uykusunu gördükçe bana da bir üşengeçlik geleceğinden endişe ediyorum.” diye dert yanmış. Hasan da ona acımış, hak ve hatırını sayarak onu tekrar geri almıştır.

Râbiatül-Adeviyye hazretleri , her gece abdestini alıp kokulandıktan sonra, kocasına : “Benlik bir hacetin var mı?” diye sorardı. Kocası “Hayır” derse, sabaha

kadar namaz kılardı. Gecenin ilk saatlerinde şöyle duâ ederdi : "İlâhî! Bütün gözler uyudu, yıldızlar dolandı, yeryüzünün hükümdarları kapılarını kapattılar; fakat Senin kapın kapanmaz! Beni affet Allah'ım!" Duasını yaptıktan sonra namaza kalkar, "Allah'ım, izzet ve celâlin hakkı için işte huzuruna durdum! Yaşadığım müddetçe hep böyle sabahlara kadar huzurundayım!" der, bu suretle ibadetine başlar ve devam ederdi.

Ebül-Cüveyriye anlatıyor : Ben, Ebû Hanîfe'ye tam altı ay hiç ayrılmadan arkadaşlık ettim. Bir gece olsun yere uzandığını görmedim." Süfyan-ı Sevrî buyurdu ki: "Ben, Ebû Hanîfe'den daha fazla ibadete düşkün, ondan daha fazla zâhit ve takvalı bir kimse görmedim."

GÖNÜL BAHÇESİ · 15 OCAK 2008 SALI · KAYIT 752

Fethin manevi komutanı; Akşemmeddin

İstanbul, dünyanın incisidir… Boğazı, coğrafik yapısı, iklimi ve en önemlisi tarihi özellikleri ile dünyada bir eşi benzeri olmayan bir şehirdir. Bütün dünyanın başşehri olmasına layık bir şehirdir. Bunun için, Fâtih Sultan Mehmed, "Dünyâda tek bir din, tek bir devlet, tek bir pâdişâh ve İstanbul'da cihanın payitahtı olmalıdır." demiştir.

Bir şey ne kadar kıymetli ise, ona kavuşmamıza vesile olan kimselere de o kadar şükran borcumuz artar. Bunun için maddi ve manevi değeri eşsiz bu nadide şehri fethedip bizlere armağan eden zatları da unutmamamız lazım. İstanbul'un fethi denilince, Fatih Sultan mehmed Handan sonra fethin manevi kumandanı Akşemseddin hazretleri akla gelir. Bugün bu mübarek zatın ölüm yıldönümüdür. Bu vesile ile kendisinden bir nebze bahsederek, ona karşı olan şükran borcumuzu hatırlatmak istedim.

Akşemseddîn hazretleri, büyük âlim, üstâd, hekim ve velî bir kimsedir. Evliyânın büyüklerinden Şihâbüddîn-i Sühreverdî'nin neslindendir. Soyu, Hz. Ebû Bekr-i Sıddîk'a ulaşır. Hocası Hâcı Bayram-ı Velî hazretleridir. Hâcı Bayram-ı Velî; saçının, sakalının ağarması ve ak elbiseler giymesi sebebiyle Akşemseddîn lakabını vermiştir. 1390 senesinde Şam'da doğdu. Küçük yaşta Kur'ân-ı kerîmi

ezberledi. Yedi yaşında babası ile Anadolu'ya gelip Amasya'nın Kavak nâhiyesine yerleşti.

Zincirle zorla gelen

Akşemseddîn hazretleri, devamlı takvâ üzere bulunurdu. Yüksek ahlâk sâhibi idi. Ondaki bu hâlleri görenler ve bilenler, kendisine, zamanın büyük velîsi Hâcı Bayram hazretlerine gitmesini tavsiye ettiler.

Bu tavsiyelere uyan ve tasavvuf yolunda yükselmek isteyen Akşemseddîn hazretleri, müderrislik görevini bırakarak, Ankara'ya geldi. Rastladığı bir kimseye, Hâcı Bayram-ı Velî'yi nerede bulabileceğini sordu. O da karşı sokakta, yanında iki talebesiyle gezen bir zâtı göstererek " İşte şu gördüğün, dükkân dükkân gezerek para toplayan kişi Hâcı Bayram'dır." dedi.

Akşemseddîn hazretlerinin yüzü buruştu, görünüşe bakarak üzüldü, kalbi sıkıntıyla doldu. "Demek meşhûr velî Hâcı Bayram dükkân dükkân para topluyor. Buralara kadar kendimi boşuna yormuşum" diyerek oradan uzaklaştı ve meşhûr velî Şeyh Zeynüddîn-i Hâfî hazretlerine talebe olmak gâyesiyle Haleb'e doğru yola çıktı.

Günlerce yol alan Akşemseddîn, Haleb'e bir konak mesâfeye geldiğinde, bir hana indi. Ertesi sabah, elleri yüzünde olarak korku, şaşkınlık ve dehşet içerisinde uyandı. Hâlâ gördüğü rü'yânın etkisi altındaydı. Hemen geri döndü.

Rü'yâsında boynuna takılan bir zincir, Hâcı Bayram'ın elindeydi. Akşemseddîn, Haleb'e gitmek istedikçe Hâcı Bayram zinciri çekiyordu. Tam boğulmak üzere iken uyanmıştı. Rü'yâ, ta'bîri gerektirmeyecek kadar açıktı. Akşemseddîn hızla Hâcı Bayram'a gelirken; "Ne yaptım ben, görünüşe aldandım" diyerek kendi kendine söyleniyordu.

Ankara'ya gelip, Hâcı Bayram-ı Velî'nin dergâhına ulaşınca, onun, talebeleriyle tarlada çalıştığını öğrendi. Hemen oraya koştu, fakat Hâcı Bayram hiç iltifât etmedi. Akşemseddîn, diğer talebeler gibi tarlada çalıştı. Yemek vakti gelince, Akşemseddîn'in yüzüne bakmadı. Hâcı Bayram, hazırlanan yemeği talebelerine taksim etti, kalanını da köpeklerin çanağına döktürdü. Bir tabak yemeği de Akşemseddîn'in yemesi için köpeklerin arasına koydurdu.

Akşemseddîn, bir onlara, bir de kendine bakarak, nefsine; "Sen buna lâyıksın!" diyerek, köpeklerin arasında tabağından yemeye başladı. Hâcı Bayram-ı Velî, onun bu tevâzuuna dayanamıyarak; "Gel aramıza, kalbimize girdin, gel yanıma!"

diyerek gönlünü alıp, sofrasına oturttu. Sonra da; "Zincirle zorla gelen misâfiri böyle ağırlarlar" buyurdu.

Hocasına tam bağlılığı ve ihlâslı gayreti sebebiyle, kısa zaman sonra Hâcı Bayram-ı Velî hazretlerinin halîfesi olmakla şereflendi. Artık o da hocası gibi tasavvufta zirveye ulaşıp, halkı irşâd etmeye başladı.

Hâcı Bayram-ı Velî hazretlerinin terbiyesiyle irşâd makâmına yükselen Akşemseddîn hazretleri, önce Beypazarı'na yerleşti.Daha sonra, buradan ayrılıp Göynük'e yerleşti. Burada halkı irşad eder, sık sık da, Ankara'ya gidip hocası Hacı Bayram-ı veli'yi ziyaret ederdi.

"Biz göremeyiz!"

Osmanlı Sultânı İkinci Murâd Hân, Hâcı Bayram-ı Velî'yi son derece severdi. Hacı Bayram, fırsat buldukça, kendisini ziyâret ederdi. Bir defasında, dört yaşındaki oğlu Şehzâde Mehmed'i de (Geleceğin Fatih Sultan Mehmed'i) huzura getirtip Hâcı Bayram'ın elini öptümüştü. Sultân Murâd Hân, sohbet sırasında Hâcı Bayram'a dedi ki:

- Efendim, İstanbul'u alıp, kâfir diyârını İslâmın nûru ile nûrlandırarak, çan çınlamaları yerine ezân seslerinin yükselmesini arzû ederim. Bu husûsta duâlarınızı beklerim.

Hâcı Bayram-ı Velî buyurdu ki:

- Allahü teâlâ, ömrünüzü ve devletinizi ziyâde etsin. Yalnız, İstanbul'un alındığını sen ve ben göremeyiz.

Sonra da, şehzâde Mehmed ile Akşemseddîn'i göstererek buyurdu ki:

- Ama şu çocukla bizim Akşemseddîn görürler. (Devamı yarın)

HİKMETLER · 15 OCAK 2008 SALI · KAYIT 755

"Beni sevenler nerede?"

Fudayl bin İyâd hazretleri anlatır: "Bize şöyle bir haber ulaşmıştır : Allahü teâlâ gecenin bir vaktinde tecellî-i sübhanîsiyle tecellî eder ve buyurur ki : Gündüzleri beni sevdiğini iddia edenler hani nerede? Her seven, sevdiği ile yalnız kalmayı

istemez mi? İşte ben şu anda sevgili kullarıma tecellî etmekteyim. Onlar huzur içinde benimle söyleşmekte ve benim tecellîmi müşahede etmektedirler. Yarın cennetimle onların gözlerini aydın kılacağım!"

Muğîra bin Habib anlatıyor. Bir gece, Mâlik bin Dinar ile beraberdik. Baktım ki Mâlik, huzur-ı ilâhiyeye dikildi. Eliyle sakalından tutmuş durmadan ağlıyor ve : "Yâ Rab! Mâlikin ihtiyarlığına acı!" diye yalvarıyordu. Şafak atıncaya kadar böyle devam etti.

Bir defasında da Abdül-Vâhid bin Zeyd'in ziyaretine gitmiş ve bir ay yanında kalmıştım. Gördüm ki, geceleri hiç uyumuyor. Her saat başında âile fertlerine : "Uyanınız ey ev halkı! Bu dünya uyku evi değildir. Yakında o güzelim bedenler toprağa verilip kurtlara yem olacaktır!" diye seslenirdi."

Süheyl el-Abid, Basra'da bir kadının kölesi idi. Geceleri hep ibadetle geçirirdi. Bir gün efendisi ona : "Geceleri uzun müddet ibâdetle meşgul olman, gündüzleri yapacağın hizmeti aksatmana sebeb olur." demiş. O da şu karşılığı vermiştir : "Ne yapayım. Âkibet endişesi, cehennem korkusu uykumu kaçırıyor."

İbrahim bin Edhem, bir gün Beyt-ül Makdis'de bulunuyordu. Gece olunca uykuya dalmıştı. Bir ses işitti : "Geceleri ibadetle kâim olmak, cehennem ateşini söndürür, sırat üzerinde ayakların kaymasını önler. Öyleyse bu hususta gaflete düşüp ihmalci olma!" O, bu hâdiseden sonra ölünceye kadar geceleri ibâdetle İhyâ etmiştir.

Peygamber efendimize teheccüd, yani gece namazı kılmak farz idi. Resûl-i Ekrem Tebük savaşı senesinde bir gece kalktı namaz kılıyordu. Namazdan sonra yüzünü Eshabına çevirerek, "Bu gece bana beş şey verilmiştir ki, benden önce hiç bir peygambere verilmemişti. Ben, bütün insanlara peygamber olarak gönderildim, halbuki benden öncekiler sadece bir kavme gönderiliyorlardı.Ben, düşmanlarımın kalbine korku verilmekle yardım olundu; benimle düşmanım arasında bir aylık mesafe olsa yine de onun kalbi korku ile doldurulurdu. Bütün ganimetleri yemek bana helâl kılınmıştır. Yeyüzünün her tarafı bana mescid ve temiz kılınmıştır. Her peygamberin isteği dünyada verildi. Ben ise dileğimi kıyamete bıraktım, o da kelimei şehâdet edenlere olan şefaatımdır." buyurdu.

GÖNÜL BAHÇESİ · 16 OCAK 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 753

“O’na gidiniz! Şehrin manevî fâtihi O’dur!”

Sultân Murâd Hân’dan sonra genç yaşta Osmanlı tahtına çıkan Sultân Mehmed Hân, çocukluğundan beri hayâl ettiği İstanbul’un fethi hazırlıklarına hemen başladı. Hazırlıkları kısa zamanda tamamladıktan sonra İstanbul’a doğru hareket ederken, Allah adamlarının da ordusunda bulunmasını istedi.

Bu da’vet üzerine Akşemseddîn, Akbıyık Sultân, Molla Fenârî, Molla Gürânî, Şeyh Sinân gibi meşhûr âlim ve velîler, talebeleriyle birlikte orduya katıldılar. Bilhassa talebeleriyle birlikte orduya katılan Akşemseddîn hazretleri askerlere ayrı bir şevk ve azim veriyorlardı.

Kuşatmanın devam ettiği bir sırada Avrupa’dan asker ve erzak getiren gemiler, Osmanlı donanmasının müdâhalesine rağmen, şehre girmeye muvaffak oldu. Kâfirler görülmemiş şenlikler yaparlarken, Müslümanlar üzüntülü idi. Pâdişâha gelen bazı devlet adamları dediler ki:

- Bir sofunun (Akşemseddîn) sözüyle bu kadar asker kırdırdın ve bütün hazîneyi tükettin. İşte Frengistan’dan kâfire yardım geldi. Fethetmek ümidi kalmadı.

Hüküm Allahü teâlânındır!

Bunun üzerine Sultân Mehmed Hân, vezîri Veliyüddîn Ahmed Paşayı Akşemseddîn’e göndererek; “Şeyhe sor, kalenin feth olmak ve düşmana karşı zafer kazanmak ümidi var mıdır?” dedi. Buna Akşemseddîn hazretleri “Evet” cevabı verdikten sonra, genç pâdişâha bir de mektup gönderdi. Mektûbunda diyordu ki:

“Kul tedbîr alır, Allahü teâlâ takdîr eder, hükmü sâbittir. Hüküm Allahü teâlânındır. Velâkin kul, elinden geldiği kadar gayret göstermekte kusûr etmemelidir. Resûlullahın ve Eshâbının sünneti budur.”

Nihâyet Akşemseddîn hazretlerinin tâyin eylediği zaman geldi. Sultân Mehmed Hân ordunun başına geçerken, hocası Akşemseddîn’den okumak için bir duâ istirhâm etti. Bunun üzerine Akşemseddîn; “Yâ Fakîh Ahmed!” diyerek himmet talep eyle!.. Onu vesîle kılarak Allahü teâlâya tazarru ve niyâz eyle” buyurdu.

Sonra çadırına giren Akşemseddîn hazretleri, yanına hiç kimseyi koymamalarını istedi ve kapılarını iyice kapattırdı. Fâtih Sultân Mehmed Hân, hançeri ile çadırı açıp içeri baktığında, gördüğü manzara şöyleydi:

Hocası Akşemseddîn hazretleri kuru toprak üzerinde secdeye kapanmış, başından sarığı düşmüş, ak saçı ve ak sakalı nûr gibi parlıyordu. Ak saçını ve ak sakalını toprağa sürüp, saçını, sakalını toprak içinde bırakmıştı. Bu hâli ile İstanbul'un fethinin gerçekleşmesi için Allahü teâlâya yalvarıp duâ ediyor, gözyaşı döküyordu.

Fâtih Sultân Mehmed Hân, hocası Akşemseddîn'in Allahü teâlâya yalvarıp, duâ etmekte olduğu bu yüksek hâlini görünce, doğruca yerine döndü. Kaleye bakınca surlara tırmanan İslâm askerinin yanında ve önünde ak abalı bir topluluğun da hisâra girmekte olduğunu gördü. Az sonra fethin askeri de surları geçip şehre girdi. Böylece İstanbul'un fethi ve Peygamber efendimizin büyük mu'cizesi gerçekleşti.

Sultân Mehmed kendisini tebrike gelenlere, "Gidiniz, ona gidiniz! Sultan Mehmed enim, ama o, benim hocamdır. Şehrin ma'nevî fâtihidir" diyerek hocası Akşemseddin'i işaret ediyordu. Fâtih Sultân Mehmed Hân İstanbul'a girdikten sonra, hocası Akşemseddîn üç gün gözden kayboldu. Bütün aramalara rağmen bulamadılar. Üç gün sonra, Edirnekapı yakınlarında virâne bir yerde ibâdetle meşgûl olarak buldular.

O zamandan beri bu yere, onun ismine izâfeten "Akşemseddîn" mahallesi denildi. Fâtih Sultân Mehmed Hân, fethin üçüncü günü Ayasofya'ya gidip, orayı câmiye çevirdi. Burada ilk hutbeyi, Akşemseddîn okudu. Cumadan sonra da, gazilere şu nasîhatlerde bulundu:

"Ey gâzîler, bilin, âgâh olun ki; cümleniz hakkında, âhır zaman Peygamberi ol Server-i kâinât; "Onlar ne güzel askerdir" buyurmuştur. İnşâallah cümlemiz affedilmiş oluruz. Fakat gazâ malını isrâf etmeyip, İstanbul içinde hayr-ü-hasenâta sarf ve pâdişâhımıza itâat ve muhabbet ediniz!"

Daha sonra tekrar Göynük'e döndü. Manevi derecelerinin yanı sıra tıp alanında da önemli çalışmaları olan Akşemseddin hazretleri, 1459 yılına kadar Göynük'te yaşadı. Pâdişâhın kendisine gönderdiği bütün ihsân ve hediyeleri hayır işlerinde kullanmak üzere vakıflar kurdurdu. Bir taraftan da oğullarının terbiyesi ile meşgul oldu.

"Peki o zaman göçeyim"

Birgün küçük oğlu Hamdi Çelebi ile meşgûl olurken hanımına, “Bu küçük oğlum yetim, zelîl kalır; yoksa bu zahmeti, mihneti çok dünyadan göçerdim” dedi. Hanımı, “ A efendi! Göçerdim dersin, yine göçmezsin.” cevabını verdi. Bunun üzerine Akşemseddîn hazretleri, “Peki o zaman göçeyim” deyip, mescide girdi. Evlâdını topladı. Vasiyetnâmesini yazdı. Helâllaştı, vedâ etti. Yasîn sûresi okunurken sünnet üzere yatıp rûhunu teslim eyledi. Göynük’teki târihi Süleymân Paşa Câmiinin bahçesine defnedildi. Daha sonra oğullarının kabri ile beraber bir türbe içine alındı.

Her yıl, Mayıs ayının son pazarında, kalabalık katılımlarla Göynük’te kabrinin başında anma günü tertiplenerek ona karşı olan şükran borcu tazelenmektedir.

HİKMETLER · 16 OCAK 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 756

Teheccüt ve kaza namazı

İmam-ı Rabbani hazretleri buyurdu ki: “Oradaki ahbabıma bir nasihatim de, Teheccüd namazını kılmanızdır. Büyüklerimiz, bu namazı hep kılmıştı. Size burada iken de söylemiştim ki, eğer o zaman uyanamaz iseniz, evdekilere söyleyiniz, sizi her hal-ü-karda uyandırsınlar. Sizi, gaflet uykusunda bırakmasınlar. Böylece, birkaç gece kalkınca, alışarak, kendiniz kolayca kalkar ve bu seadete kavuşursunuz.”

Allahü teâlâ, Musa aleyhisselama, “Benim için ibadet et” buyurunca, Hazret-i Musa, “Ya Rabbi sana ne zaman ibadet edeyim ki makbul olsun?” diye sordu. Cenab-ı Hak da “Gece namaz kıl” buyurdu.

Teheccüd, uykuyu terk etmek demektir. Gece kılınan nafile namaz, gündüz kılınan nafile namazdan daha faziletlidir. Teheccüd namazını zaruret olmadıkca, elden kaçırmamalıdır. Teheccüd, gecenin üçte ikisi geçtikten sonra, kılınan namaza denir, imsak vaktinden önce kılınır. En az iki çoğu için bir sınır yok, kılabildiğiniz kadar kılınır. Peygamberimiz muharebelerde bile, teheccüd kılardı. Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki: “Gece seherde kılınan iki rekat namaz, dünya ve içindekilerden daha kıymetlidir.”

Teheccüd ve sabah namazlarına uyanmak isteyen, yatsıyı kılınca hemen yatmalıdır ve gece, boş şeylerle uykusuz kalmamalıdır. Teheccüd zamanında tevbe,

istigfar etmek, Allahü tealaya iltica etmek, yalvarmak, günahlarını düşünmek, ayblarını, kusurlarını hatırlamak, kıyametteki azapları düşünüp korkmak, Cehennemin sonsuz acılarından titremek lazımdır. Af ve magfiret için çok yalvarmalıdır.

İmam-ı Rabbani hazretleri buyuruyor ki: Farzın yanında nafilenin hiç kıymeti yoktur. Deniz yanında, damla bile değildir. Teheccüd namazı böyle faziletli olmakla beraber, nafiledir. Bir kimse, ömründe hiç teheccüd kılmasa, ahirette hiçbir ceza verilmez. Çünkü nafile namazdır. Ama farz namazın kazasını kılmayan büyük cezalara maruz kalacaktır. Bir vakit kaza borcu için binlerce yıl Cehennem azabı çekecektir.

Hanefi âlimlerinden Abdülhak-ı Dehlevi hazretleri buyurdu ki: Fütuh-ul-gayb kitabındaki "Farz namaz borcu olanın Allahü teâlâ, nafile namazlarını kabul etmez" hadis-i şerifi gösteriyor ki, farz borcu olanın, sünnetleri de kabul olmaz. Çünkü sünnetler de nafiledir. Gece kalkıp, teheccüt namazı yerine kaza kılan hem kazasını öder, hem de teheccüd sevabına kavuşur. (Nevadir-i Fıkhıyye)

HİKMETLER · 17 OCAK 2008 PERŞEMBE · KAYIT 757

Cenâb-ı Hak mazlumla beraberdir

Ömer bin Abdülazîz valilerinden birine gönderdiği mektupda buyurdu ki:

"İnsanlara karşı güçlü ve kudretli olup istediğini yapabilecek durumda olduğun vakit, Allahü teâlânın, senin üzerinde olan kudretini düşün de ona göre hareket et. İyi bil ki, insanlara yapabileceğin kötülük geçicidir, en çok ölüme kadar devam eder. Buna karşılık onun âr ve azabı kıyamette senin için devam eder. Şunu da unutma ki, mazlumun hakkını zâlimden bizzat Allahü teâlâ alır. Sakın sana karşı Allah'tan başka bir dayanağı olmayan kimselere zulmetmeğe kalkışma. Bir mazlum içtenlikle Allah'a sığındığı vakit Allahü teâlâ hemen ona yardım eder. Nitekim âyet-i celile'de, "Darda kalana, kendisine yakardığı zaman karşılık veren ve başındaki sıkıntıyı gideren" buyurulmuştur.

Abdullah bin Selâm buyurdu ki: "Hakkı ödeninceye kadar Allahü teâlâ mazlum ile beraberdir."

Selefi salihinden bir zât da “Ey günahkârlar, ey zalimler” Allahü teâlâ'nın size karşı gösterdiği geniş müsamahaya aldanmayın, isyanınız sebebiyle size olan gazabından çekinin ve korkun.” demiştir. Bu da Allahü teâlânın buyruğudur. Nitekim âyet-i celile'de, “Nihayet onlar bizi gazablandırınca kendilerinden intikam aldık...” buyurulmuştur.

Yakup el-Kari anlatıyor: “Bir defa rüyamda esmer, uzun boylu bir adam gördüm. Herkes onun peşinden gidiyordu. Ben: “Bu zat kimdir?” diye sordum.

“Üveys el-Karni'dir,” dediler. Ben de peşine takıldım ve:

“Bana öğütte bulun,” dedim. Üveys bana karşı suratını ekşitti. Ben:

“Senden bana doğru yolu göstermeni istiyorum, kızmana lüzum yok,” dedim. Üveys bana dönerek:

“Allah'ın rahmetini O'na itaatte ara, isyanındaki gazabından sakın. Rahmetinden ümidini kesme,” dedi ve beni terk ederek ayrıldı.

Allahü teâlâ İsrailoğullarına buyurdu ki: “Ey İsrâiloğulları, ben sizi seviyorum, fakat siz bana isyan edince ben de size buğzettim.”

HİKMETLER · 18 OCAK 2008 CUMA · KAYIT 758

Kuldan değil Allahtan korkmalı

Abdullah bin Zeyd anlatıyor: Aydınlık bir gecede mezarlığa uğramıştım. Burada uyuya kalmışım. Rüşamda, bir adamın zincirini sürükleyerek mezardan çıkmakta olduğunu, bir diğerinin de zincirinden çekerek döve döve adamı gerisin geri mezara çekmekte olduğunu gördüm. Dövülen adam, “Niye dövüyorsun? Ben namaz mı kılmadım, oruç mu tutmadım?” dedi. Döven:

“Evet, namaz kıldın, oruç tuttun fakat yalnız kaldığın vakit Allahü tealânın görüp bildiğine aldırış etmeden kimse görmüyor diye haram işledin,” dedi.

İbrahim Teymî anlatır: “Ölümü ve yok olmayı hatırlamak için sık sık mezarları ziyaret ederdim. Bir gece bir mezarlığa uğradım, uykum geldi ve uyudum. Rüyamda mezarın biri yarıldı ve adamın biri, “Alın şu çengeli, ağzından sokup

ardından çıkarın, dedi. Ölü, “Ben Kur'an okuyup haccetmedim mi? diyerek yapmış olduğu bütün iyilikleri saydı. Bir ses:

“Evet, herkesin göreceği yerde bunları yaptın fakat yalnız kaldığın vakit, benim görüp bildiğime aldırış etmeden isyan ettin,” dedi.

Abdullah bin el-Medenî anlatıyor: “Benim bir dostum vardı, bana şöyle anlattı:

“Bir defa arkadaşımla yola çıkmıştım. Akşam vakti bir mezarın kenarında namazımı kıldım. Bu sırada kabirden bir inilti duydum, kulak verdim, adam:

“Ah ben de namaz kılar ve oruç tutardım.” dedi. Bunu duyunca beni bir titreme aldı. Arkadaşımı çağırdım. O da bu söylenenleri aynen duydu. Yine akşam namazını burada kıldım ve aynı sesi duydum. Eve döndüm ve bu korkudan iki ay hasta yattım.” dedi. Abdullah bin el-Medenî devamla “Benim başımdan da aynen böyle bir olay geçti.” dedi ve olayı şöyle anlattı:

“Küçüktüm, devamlı olarak babamın mezarına gider, ruhuna Kur'an-ı kerim okurdum. Bir Ramazan ayının kadir gecesinde sabah namazını erkenden kıldıkdan sonra sabah karanlığı ile yine babamın mezarı başına gittim, oturdum, bir miktar Kur'an-ı kerim okudum. Mezarlıkta benden başka kimse yoktu. Tam bu sırada acı bir inilti duydum. Durdum ve iniltiye kulak verdim. Orada azab gören adamın şiddetli iniltileri geliyordu. Bir süre dinledim. Ortalık ışıyınca ses duyulmaz oldu. Ziyaret için mezarlığa gelmeğe başladılar. Gelenlerden birisine, “Bu mezar kimindir?” diye sordum. O da, “Bu kimsenin beş vakit cemaate devam edip, lüzumsuz konuşmalarda bulunmadığını hatırlarım, ancak tefecilik yapardı” dedi.

HİKMETLER · 19 OCAK 2008 CUMARTESİ · KAYIT 759

Kötülükten uzak kalmak

İnsanı günahtan, kötülükten, uzak tutacak, koruyacak en kuvvetli silah, Allah korkusu ve O'nun şiddetli cezasını ve elem verici azabını hatırlamaktır. Nitekim âyet-i celîlede, “Allahın buyruğuna aykırı hareket edenler, başlarına bir belânın gelmesinden veya can yakıcı bir azaba uğramaktan sakınsınlar.” buyurulmuştur.

Nakledildiğine göre ölüm döşeğine yatan bir gencin ziyaretine giden Resûl-i Ekrem:

"Kendini nasıl buluyorsun?" diye sorar. Genç:

"Günahlarımdan korkuyor ve fakat Rabbimden ümidimi kesmiyorum," der. Resûl-i Ekrem:

"Ölüm anında (korku ile ümit) kimin kalbinde toplanırsa, Allahü teâlâ onu korktuğundan emin kılar, umduğunu kendisine verir," buyurdu.

Süleyman bin Abdülcebbâr anlatıyor:

Bir günah işledim, buna önem vermedim. Rüyamda:

"Küçük olsa da sakın günahı küçük görme, zira burada küçük gördüğün, kıyamet günü senin için büyük olabilir." dediler.

Ali bin Süleyman el-Enmâsî de "Rüyamda Hz. Ali'yi tam anlattıkları şekilde gördüm, o:

"Eğer devamlı gece kalkan âbidler ve devamlı oruç tutanlar olmasaydı, bir seher vakti ayağınızın altındaki toprak kum olup dağılırdı. Çünkü siz gereği gibi itaat etmeyen kötü kimselerdiniz." dedi.

Hasan-ı Basrî buyurdu ki: "Sizden önce öyle insanlar geçti ki, çakıllar sayısınca altın infak etseler de yine kurtulamıyacaklarını sanırlardı. Bunlar günahı o nisbette büyük görürlerdi.

Bir mübarek hadîsinde Resûl-i Ekrem buyurdu ki:

"Nefsimi kudret elinde bulunduran Allah'a yemin ederim ki, gökyüzünde meleklerin alnını secdeye koymadığı kıyamda bulunmadığı veya rükû etmediği dört parmak kadar boş bir yer bile yoktur. Eğer benim bildiklerimi bilmiş olsaydınız az güler çok ağlardınız; Allah'ın azabından ve şiddetli intikamından korkarak feryad edip yollara, sahralara dökülürdünüz."

HİKMETLER · 20 OCAK 2008 PAZAR · KAYIT 760

Gülerek günah işleyen

Vehb bin el-Verd hazretlerinin rivayet edildiğine göre İsâ aleyhisselâm “Cenneti sevmek ve cehennemden korkmak günahlara karşı sabrı kolaylaştırır; insanı isyan ve dünya şehvetlerinden uzaklaştırır.” buyurmuştur.

Ebû Bekir Abdullah el-Müzeni de “Gülerek günah işleyen, ağlayarak cehenneme girer.” demiştir. Hadîsde de şöyle buyurulmuştur:

“Eğer mü’min, Allah katındaki bütün azâbları bileydi bir vakit cehennemden emin olmazdı.” Buhari ile Müslim'in rivayetlerinde, “Önce en yakın hısımlarını uyar.” Ayet-i kerimesi nazil olunca, Resül-i Ekrem efendimiz yakınlarına şöyle seslendi:

“Ey Kureyş topluluğu, Allahın emirlerine uyun. Yoksa ben Allah'ın azabından kurtarmak için size hiç bir fayda verememem. Ey Menaf oğulları, ben Allah'ın azabından kurtarmak için size hiç bir fayda verememem. Ey Resûlullahın amcası Abbas, ben Allah'ın azabından kurtarmak için sana hiç bir fayda verememem. Ey Resûlullahın halası Safiye, ben Allah'ın azabından kurtarmak için size bir fayda verememem. Ey Allah'ın Resulü Muhammed'in kızı Fâtıma, benden dilediğini iste, yalnız ben Allah'ın azabından kurtarmak için sana bir fayda verememem.” .

İmam-ı Ahmed bin Hanbel'in rivayetinde, Hz. Aişe, Resûl-i Erkeme,

“Rablerine döneceklerinden kalbleri ürperek korkanlar...” âyetinde anlatıldığı gibi zina, hırsızlık ve içki gibi günahları işleyenler mi bu korkanlar? diye sordu. Resûl-i Ekrem:

“Hayır, sadece bu dediklerin değil, bunlardan uzak olup namazını kıldığı ve orucunu tutup sadakasını verdiği halde bu ibadetlerinin kabul olup olmayacağından korkanlardır.” diye cevap verdi.

Hasan-ı Basri hazretlerine:

“Ey Ebâ Said, öyle bir takım vaizler var ki hep Allah'ın rahmetinden ve ümit etmekten bahsederlerken o derece ileri giderler ki, sevincimizden adeta uçacak hale geliriz, bu nasıl olur?” dediler. Hasan-ı Basri:

“Emniyet gelip çatıncaya kadar sizi korkutanlarla düşüp kalkmanız, korku gelip çatıncaya kadar ümit ve emniyet bahşedenlerle düşüp kalkmanızdan çok daha hayırlıdır,” dedi.

HİKMETLER · 21 OCAK 2008 PAZARTESİ · KAYIT 761

Allah için akıtılan göz yaşı

Hazreti Ömer'e sûikasd yapılıp ölüm döşeğine yattığı vakit, oğluna:

“Oğlum, ben ölürüm. Sen de benim başımı, üzüntü içinde toprağa, mezara korsun, fakat asıl üzüntü ve sıkıntı benimdir. Eğer Rabbim bana merhamet etmezse halim nice olur?” dedi. Bunu duyan İbn Abbas hazretleri:

“Ey mü’minlerin emiri, neden bu kadar korkuyorsun? Allahü teâlâ seninle İslâmiyete bu kadar yardım yaptırdı, memleketler fethettirdi ve şehirler kurdurdu. Senin için üzülecek ne var ki?” Dedi. Hz. Ömer:

“Hesabtan kolaylıkla kurtulabilsem, benim için yeter, fazla bir şey istemem,” dedi.

İmam-ı Zeynelabidin abdest aldığı vakit kendisini bir titreme alırdı. Sebebini soranlara “Ben şimdi kimin huzuruna dönüyor ve kime münacatta bulunuyorum biliyor musunuz?” buyururdu.

İmam-ı Ahmed bin Hanbel de “Korku, beni arzu ettiğim yemek ve içmekten alıkor.” demiştir.

Buhâri ile Müslim'in rivayetinde Resûl-i Ekrem, Allah'ın azâbını hatırlayarak gözyaşı akıtanları da kıyamette Arş'ın altında gölgelenecek yedi sınıf insanlar arasında saymıştır.

İbn Abbâs ’ın rivayetinde Resûl-i Ekrem

“İki göz kıyamet günü cehennem ateşi görmez. Bunlar, gece karanlığında Allah korkusundan ağlayan ve düşman karşısında uykusuz kalan gözlerdir.” buyurmuştur.

Hazreti Ebû Hureyre 'nin rivayetinde ise Resûl-i Ekrem:

“Kıyamet günü bütün gözler yaşlıdır, ancak Allah'ın bakmasını haram kıldığı şeylerden çekinen, Allah yolunda uykusuz kalan ve Allah korkusundan dolayı sineğin başı kadar bir damla gözyaşı döken gözler ağlamaz.” buyurmuştur.

Tirmizî'nin Sahih ve hasen olarak Ebû Hureyre'den rivayetinde, Resûl-i Ekrem:

“Sağılan süt memeye girmediği gibi, Allah korkusundan ağlayan kimse de cehenneme girmez. Allah yolunda çarpışırken meydana gelen tozla, cehennemin dumanı birleşmez.” buyurmuştur.

Amr bin el-Âs’ın oğlu Abdullah da “Allah korkusundan ağlayan gözden gelen bir damla yaş, benim için altun sadaka vermekten daha sevimlidir.” derdi.

GÖNÜL BAHÇESİ · 22 OCAK 2008 SALI · KAYIT 762

İsraf dizboyu; milyar dolarlar çöpe gidiyor

Geçen hafta gazetemizde bir haber yayınlandı: İngiltere’de “Waste and Resources Action” adlı kurum tarafından yapılan araştırmaya göre, her yıl 8 milyar sterlin (yaklaşık 16 milyar dolar) değerindeki gıda maddesi çöpe gidiyormuş. Britanyalılar, satın aldıkları gıdanın üçte birini çöpe atıyormuş. Araştırmaya iş yerleri dahil edilmemiş.

İstanbul Büyük Şehir Belediyesi’nin açıklamasına göre de, günde iki milyon ekmek çöpe atılıyormuş.Türkeyi çapında, bu rakam 2.6 milyar adet ekmeği buluyormuş. Çöp bidonlarında her zaman gördüğümüz, bütün bütün atılan ekmekler de bu bilginin doğruluğunun ispatı.

Bu iki araştırmayı genelleyecek olursak karşımıza akıl almaz rakamlar çıkar. Çünkü, sadece İngiltere’nin gıda israfı 16 milyar dolar. Bir de ABD ve diğer kalkınmış ülkeleri hesaba katacak olursak karşımıza çıkacak rakamları siz düşünün. En az birkaç yüz milyar dolar.

Bunlar, Cenab-ı Hakkın verdiği nimeti çöpe atarken, diğer tarafta, birçok ülkede insanlar açlıktan ölüyor. Bu insanların vebali onların üzerine oluyor.

Dinimize göre, bir mahallede veya bir şehirde açlıktan ölen varsa, yine aynı yerde zekatını vermeyenler varsa, bunlar ölen kimselerin katili oluyorlar.

Bunun için dinimiz israf üzerine çok durmaktadır. Fazlalık varsa bunun fakirlerle, muhtaçlarla paylaşılmasını emretmektedir.

Dinimize göre israf bir hastalıktır, kalbin hastalığıdır. Çok kötü bir huydur. İsrafın kötülüğünü göstermek için, Allahü teâlânın, "İsraf etmeyiniz! Allahü teâlâ, israf edenleri sevmez" mealindeki kelamı yetişir. İsra suresindeki ayet-i kerimede de mealen, "Tebzir etme! Tebzir edenler, israf edenler şeytanların kardeşleridir" buyuruyor. Şeytanın kardeşi de, şeytan olur. Şeytan isminden daha kötü bir isim yoktur. İsrafı, bundan daha çok kötüleyen birşey düşünülemez.

Allahü teâlâ, mallarını israf edenlere birşey vermeyiniz diye emir ederken, bunları en kötü bir isim ile adlandırıyor. Nisa suresindeki ayet-i kerimede mealen, "Mallarınızı sefihlere, alçaklara vermeyiniz!" buyuruyor. Kur'an-ı kerimde Firavnı kötülerken, "O, israf edenlerden idi" buyuruyor. Lut aleyhisselamın kavmini de, "Siz, israf eden kavmsiniz!" diye kötülüyor.

İsraf edenlerin şeytana, Firavna ve Lut aleyhisselamın kötü kavmine benzetilmesi ve Allahü teâlânın bunları sevmemesi ve bunlara sefih demesi ve ahirette azab çekmeleri, dünyada aşağı, muhtaç duruma düşmeleri ve pişman olmalarıdır.

İrafın kötü olmasının birinci sebebi, malın kıymetli olmasıdır. Mal, Allahü teâlânın verdiği bir nimettir. Ahireti kazanmak, mal ile olur. Dünya ve ahiret, mal ile intizam bulur, rahat olur. Hac, cihad sevabı mal ile kazanılır. Bedenin sağlık, kuvvet bulması, mal ile olur. Başkasına muhtaç olmaktan insanı koruyan maldır. Sadaka vermek, akrabayı dolaşmak, fakirlerin imdadına yetişmek mal ile olur. Mescidler, mektepler, hastahaneler, yollar, çeşmeler, köprüler yaparak, asker yetiştirerek insanlara hizmet de mal ile olur. Dinimiz, "İnsanların en iyisi, onlara faydası çok olanıdır" buyuruyor. İnsanlara yardım etmek için çalışıp para kazanmak, nafile ibadet etmekten daha çok sevaptır. Cennetin yüksek derecelerine mal ile kavuşulur.

İmam-ı Tirmizinin bildirdiği bir hadisi şerifte, "Allahü teâlâ, bir kuluna mal ve ilim verir. Bu kul da haramlardan kaçınır. Akrabasını sevindirir. Malından, hakkı olanları bilip verir ise, Cennetin yüksek derecesine gider" buyuruldu.

Başka bir hadis-i şerifte de şöyle buyuruldu:

“İki şeyden birine kavuşan insana gıbta etmek, buna imrenmek yerinde olur. Allahü teala bir kimseye İslam ilimlerini ihsan eder. Bu da, her hareketini, bilgisine uygun yapar. İkincisi, Allahü teala, birine çok mal verir. Bu kimse de malını, Allahü tealanın razı olduğu, beğendiği yerlere harc eder”

Allahü teâlâ, Kur'an-ı kerimde, mala “Hayırlı şey” ismini vermektedir ve Habibine , verdiği nimetleri hatırlatırken: “Sen malsız idin, sana, kimseye muhtaç olmayacak kadar, mal verdim” buyurmaktadır.

Büyük âlim Süfyan-ı Sevri buyuruyor ki, “Bu zamanda mal, insanın silahıdır”.Yani, insan canını, sıhhatini, dinini ve şerefini mal ile korur. Medine-i münevverenin yedi büyük aliminden biri olan Said bin Müseyyib buyuruyor ki, “Borçlarını ödemek için ve ırzını, namusunu korumak için ve ölünce, geride kalanlara miras bırakmak için mal kazanmayan kimse, hayırsızdır”. Yani kendine ve cemiyete zararlıdır.

İşte mal bu kadar kıymetli. Böyle olunca da, bunu israf etmek, faydalı yerlerde kullanmamak, zararlı yerlerde kullanmak da bu kadar kötü olmakta, vebali, hesabı çetin olmaktadır. Bunun için, sahip olduğumuz her nimetten, maldan hesabı çekileceğimizi hiçbir zaman unutmamalıyız. Hiç kimsenin, bu benim malımdan istediğim gibi harcarım deme hakkı yoktur.

HİKMETLER · 22 OCAK 2008 SALI · KAYIT 764

Hastalık ölümün habercisi

Allah adamları, hasta olduklarında Cenab-ı Hakka yönelişleri daha da artırdı. Dünya ile alâkayı kesip tamamen Allah'a müteveccih bulunurlardı. Her hastalığın ölümle neticelenmesi ihtimalini göz önünde tutarlar, âhirete tevbesiz, âsi bir kul olarak gitmekten son derece korkarlardı.

Hasan bin Sinan hazretleri, günün birinde hastalanıp yatağa düşmüştü. Geçmiş olsuna gelen arkadaşları ona, “Kendini nasıl hissediyorsun?” diye sormuşlar. O, şu karşılığı vermiş : “Cehennemden necat bulursam, iyiyim.” Ziyaretçiler, “Birşey arzu ediyor musunuz?” demişler. Buna da şu karşılığı vermiştir : “Evet, ölmezden evvel sabaha kadar namaz kılmak ve istiğfar etmekle ihya edebileceğim uzun bir gece arzu ediyorum.”

Rebi' bin Haysem hastalandığı zaman, "Bir hekim getirelim mi?" diye sormuşlar. Biraz sükûttan sonra şu karşılığı vermiştir : "Hayır, bir hekim çağırılmasını istemiyorum. Vade dolduğunda hekimin faydası olmaz. Hani Ad kavmi? Hani Semud, hani Ashab-ı Ress? Hani bunların arasındaki pekçok kavimler? Bunların hepsi, tabib ve hekimleri olduğu halde, ölmediler mi?"

Mugîrat'ül-Harrâz hastalandığı zaman, gelen ziyaretçileri : "Kendinizi nasıl buluyorsunuz?" diye sormuşlar. O şu karşılığı vermiştir : "Kendimi, günahkârlığını itiraf eder buluyorum." Ziyaretçiler, "Canınız birşey istemiyor mu?" demişler. Bunu da şöyle cevaplandırmış : "İstiyor : Ölmezden evvel Rabbimin hoşlanmadığı herşeyden tevbekâr olmayı."

Vüheyb bin el-Verd hastalandığı zaman, Mekke Emiri bir Hıristiyan hekimiyle beraber onun ziyaretine gelmiş. Hekim, "Neyin var?" diye sormuş. Vüheyb : "Neyim olduğunu sana söylemekten Allah korusun." karşılığını vermiş. Etrafındakiler, "Derdini bize söyle de, biz ona söyliyelim." demişler. O da : "Sübhânellah, sizin nasıl aklınız var? Rabbimi, Rabbimin düşmanına şikâyet etmemi mi istiyorsunuz? Lütfen beni rahat bırakın!" demiştir.

Süfyan bin Uyeyne anlatıyor : "Fudayl bin İyâz hastalandığı zaman, onu ziyarete gittik. Bize dedi ki : "Eğer ziyaretime gelmemiş olsaydınız daha memnun olacaktım. Çünkü, Rabbimden size şikâyetçi olurum diye korkuyorum."

GÖNÜL BAHÇESİ · 23 OCAK 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 763

İsraf tuzaklarını aşabilmek çok zor!

Dün, yapılan araştırmalara göre, gıda maddelerinde dünya çapında yapılan israfın birkaç yüz milyar doları bulduğundan bahsetmiştik. Tabii ki, yapılan israf sadece bundan ibaret değil. ABD'de yapılan araştırmalara göre, insanların kilo vermek için harcadıkları paranın 100 milyor doları geçtiği görülmüştür. Bu sade fazlalıkları atmak için yapılan masraf. Bu fazlalık olduğuna göre, bunu alırken de en az bu kadar masraf yapıldığı kesin.

Güzel görünmek için estetik için yapılan israf ise bütün bunların çok çok üstünde. Sadece bu iki harcama kalemi üzerinden yapılan masraf bir tirilyonun doların üzerinde. İşte dünya bu. Bir kısım insan, tokluktan çatlarken, parayı nasıl

harcayacağım derdinden strese, depresyona girerken, diğer yandan milyonlarca insan, açlıktan kırılmakta, hayatta kalma mücadelesi vermektedir.

Eğer herkes İslamiyete uygun yaşasa, zekatını verse, israf yapmayıp fazlalıklarını ihtiyaç sahiplerine verse inanın yer yüzünde, aç açık kimse kalmaz. Bu hayal değil, az da geçmişte İslam ülkelerinde yaşanmıştır. Müslümanlar zekatlarının verecek kimseleri bulmada zorlanmışlar, zekat verecek kimse bilmak için yolculuğa çıkmak zorunda kalmışlardır. Çünkü zekat vermek için nisab miktarından az mala sahip olmak lazımdır. Bu da bugün itibariyle 96 gr. altın yaklaşık 3 bin liradır.

Ayrıca dünyada, anarşi terör de olmaz, fakirlerin gözü zenginlerin malında olmazdı. Çünkü bütün kavgaların, savaşların esas sebebi paylaşım mücadelesidir. Zenginler de emniyet içinde, huzurulu bir hayat sürerlerdi. Güvenliklik için bu kadar büççe ayırmak zorunda kalmazlardı. Sosyal adaletin tesis edilememesinde israfın önemli bir yeri vardır.

Ayrıca malı israf etmek, Allahü teâlânın nimetini hakir görmek, nimete kıymet vermemek, nimeti elden kaçırmak, kısaca küfran-ı nimet etmek, yani şükür etmemek olur. Bu ise, nimet verenin düşman muamelesi yapmasına, azarlamasına ve azab etmesine sebep olacak büyük bir suçtur. Nimetin kıymeti bilinmeyince, hakkı gözetilmeyince elden gider. şükür edilince ve hakkı gözetilince elde kalır ve artar. İbrahim suresi, yedinci ayetinde mealen, "Şükür ederseniz, verdiğim nimetleri elbette arttırırım" buyuruyor.

Cenâb-ı Hakkın verdiği nimetin şükrünü yapabilmek, Cenâb-ı Hakka karşı asi, günahkar duruma düşmemek için israfın ne olduğunu, mahiyetini iyi bilmek gerekir.

İsraf, malı helak etmek, faydasız hale getirmek, dine ve dünyanın mubah olan işlerine faydalı olmayacak şekilde sarf etmektir. Herkesce bilinmeyen, hatırlatılması lazım olan israflar da vardır. Mesela, gıda maddelerini iyi saklamayıp kendiliklerinden bozulmaları veya nem alarak, çürümeleri hep israfdır. Fasülye, pirinç, nohud gibi şeyleri yıkarken dökmek ve dökülenleri toplamamak israfdır. Elbise, sarık, çorab, ayakkabı gibi giyim eşyasını iyi kullanmayıp, çabuk eskitmek, onları yırtmak, yıkarken suyu, sabunu çok harcamak, lambayı, elektriği, doğal gazını boş yere yakmak, hep israfdır.

Malı kıymetinden aşağı fiyatla satarak veya kiraya vererek ve kıymetinden yukarı fiyatla satın alarak veya kiralıyarak aldanmak israf olur. Doyduktan sonra fazla yimek de israfdır.

Sofrada yemek çeşitlerini lüzum yok iken arttırmak, artan yemeklere çöpe dökmek israfdır. Ekmeğin pişkin yerini ve içini yiyip, kenar ve kabuklarını atmak israfdır. Bırakılan kısımları başkası veya hayvan yirse, israf olmaz.

Sadaka vermekte de, israf vardır. Cenâb-ı Hak, sadaka verirken, haram olan israfdan sakınımasını emretmektedir. Sabit bin Kays bir günde beşyüz ağacın hurmalarını toplayıp hepsini sadaka vererek evi için hurma bırakmayınca, ayet-i kerime gelip, "Hepsini vermeyiniz!" buyuruldu. Muaz bin Cebelin bir hurma ağacı vardı. Hurmalarını toplayıp hepsini sadaka verdi. Kendine birşey kalmadı. Hemen "Fakat, israf etmeyin" ayet-i kerimesi geldi. İsra suresi, yirmidokuzuncu ayetinde mealen, "Ey Habibim! Malını, kendine kalmayacak Şekilde dağıtma!" buyuruldu.

Resulullah efendimiz, "Sadakanın hayırlısı, ihtiyacı olmayanın verdiğidir" buyurdu. Resulullah efendimize biri gelip, bir altınım var, ne yapayım dedi. "Bununla kendi ihtiyaçlarını al" buyurdu. Bir altınım daha var dedi. "Onunla da çocuğuna lazım olanları al" buyurdu. Bir daha var dedi. "Onu da, ailenin ihtiyaçlarına sarf et" buyurdu. Bir altın daha var dedi. "Hizmetcinin ihtiyaçlarına kullan" buyurdu. Bir daha var deyince, "Onu kullanacağın yeri sen daha iyi bilirsin" buyurdu.

Borcu varken malını dağıtmak da istaftır. Resulullah efendimiz, "Kendisi veya çoluk çocuğu muhtaç iken veya borcu var iken verilen sadaka kabul olmaz. Borç ödemek, sadaka vermekten ve köle azad etmekten ve hediye vermekten daha mühimdir. Başkasının malını, sadaka vererek, zayi olmasına sebep olmayın!" buyurdu.

Malın hesabını vermek zor olduğu için, zenginlerinin ahırette işinin daha güç olduğu anlaşılıyor. Hele bu zamanda; yüzlerce israf tuzağını aşabilmek her baba yiğitin harcı olmaması gerekir!

HİKMETLER · 23 OCAK 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 765

Yol çok uzun azık az!

Muhammed bin Sirîn hazretleri ölümü ile neticelenen hastalığında, ziyaretçilerinin, "Nasılsınız?" sorusuna karşılık şunları söylemiştir : "Şiddetli bir sıkıntı içindeyim. Acıkıyorum, yiyemiyorum. Susuyorum, kana kana su

içemiyorum. Uzun müddet uyuyorum fakat, biraz uyuklamadaki zevki dahi bulamıyorum.Siz bunların kıymetini iyi bilin!" Onun hakkında derler ki: O, pek halinden şikâyet etmezdi. Ancak hastalığı şiddetlenince dayanılamayacak hal alınca, din kardeşlerinin kendisine dua etmeleri için, sıkıntılarını dile getirdi..

İmam Şafii hazretleri, hastalandığı zaman ziyaretine gelenler : "Ya imam, kendinizi nasıl buluyorsunuz?" demişler. İmam şunları söylemiş : "Artık dünyadan göçüyorum! Kötü amellerimle karşılaşacağım. Fakat, Rabbimin lütuf ve rahmetine itimad ediyorum."

Davud et-Tâî hazretleri hastalandığı zaman, emirlerden biri ziyaretine gelmiş. Yanında otururken ona bir altın bırakmış. Davud : "Lütfen onları alınız ve afiyetle kendiniz harcayınız." diyerek reddetmiştir. Emir, "Bir diyeceğiniz veya ihtiyacınız var mıdır?" diye sormuş. O da, "Beni rahatsız etmesinler." karşılığını vermiştir. Sonra arkadaşlarına dönerek : "Bu zat, ölümümden evvel kir ve vebalimi biraz daha artırmak istiyor." diye seslenmiştir.

Yahya bin Muâz anlatıyor : Bir hastayı ziyarete gitmiştik. Ona : "Nasılsınız?" diye halini sorduk. Şunları söyledi : "İstemeyerek dünyaya geldim. Hayatım haksızlıklar içinde geçti. Şimdi ise nedamet içinde ondan ayrılıyorum."

Hâtem'ül-Esam, cimri bir kimsenin hastalandığı zaman sadaka dağıttığına muttali olunca, şöyle duâ ederdi: "Allahım, bu kulunun hastalığını idame et. Çünkü bu, kendisinin günahları için bir keffâret, fakirler için de daha yararlı olacaktır."

Süfyan Sevrî buyurdu ki : "Büyükler müstesna, şu dört manevi hastalıktan kurtulmuş olan az bulunur : İhtiras, yalan, şekvâ ve riya."

Ebu Hüreyre hazretleri, vefatı yaklaştığı zaman ağlamış. Yanındakiler neden ağladığını sormuşlar. O şu cevabı vermiştir : "Kardeşlerim, öyle bir sefere çıkıyorum ki yol çok uzak, azık az, yakînim zaif, bir de sırat üzerinden geçerken cehenneme düşmek korkusu var."

HİKMETLER · 24 OCAK 2008 PERŞEMBE · KAYIT 766

“Henüz şerrinden emin değilim!”

Atâ bin Yesâr buyurdu ki : “İmam Ahmed bin Hanbel hastalandığı zaman, şeytan karşısına gelip : “Ya Ahmed, benim şerrimden emin olarak dünyadan çıkıyorsun.” demiş. İmam Ahmed, iblise : “Ya mel'un, henüz senin şerrinden emin olmuş değilim.” karşılığını vermiştir.”

Amir bin Kays hazretleri vefatı yaklaştığı zaman ağlamış. Yanındakiler neden ağlıyorsun, diye sormuşlar. O şu cevabı vermiştir : “Ölümden korktuğum için veya dünyaya karşı bir ihtirasım olduğundan ağlamıyorum. Ancak Allaha, muhtaç olduğum kadar tâat ve ibadette bulunamadığım için ve şu kış günlerinin uzun gecelerini ibadetle ihyadan mahrum kaldığımdan ağlıyorum.”

Selman Farisî hazretleri ölüm döşeğinde yatarken, gözleri yaşarıp ağlamış ve demiş ki “Peygamber efendimiz bize vasiyyet ederek buyurdular ki: “Birinizin maişeti için elinde tuttuğu dünyalık, bir yolcu azığı kadar olsun.” İşte ben neyim varsa topladım. Hepsi şu gördüğünüzden ibaret.” Vefat ettiği zaman onun bütün eşyasına, onbeş dirhem kıymet biçtiler.

İbrahim Nehaî de vefat ederken ağlamıştı. Sebebini soranlara şu cevabı vermiştir : “Şimdi ben, Rabbimden gelecek elçiyi bekliyorum. Fakat cennet müjdesiyle mi gelecek, yoksa cehennem haberini mi getirecek, bilmiyorum.”

Halife Ömer bin Abdülaziz vefatı yaklaştığı zaman demiş ki : “Allahım, şüphesiz günahkârım. Eğer günahımı bağışlarsan, lûtuf ve rahmetinle muamele etmiş olursun. Eğer azab edersen, şüphesiz adâletinle muamele etmiş olursun. Ancak ben : “Eşhedü en-Lâilâhe İllallâh Ve Eşhedü Enne Muhammeden Abdühû Ve Resûlüh.” diyorum: Senin varlığına-birliğine, Senden başka ilâh olmadığına; Hazreti Muhammed'in de Senin kulun ve Resûlün olduğuna bütün varlığımla inanıyorum.”

Ebu Zerr Gıfari hazretleri, vefatı yaklaştığı zaman : “Ey ölüm, haydi tez gel. Canım Rabbine kavuşmak sevgisiyle çırpınmaktadır.” buyurmuş.

Süfyan Sevrî hazretleri anlatıyor : Allahın yolunda giden güzel ahlâklı bir gencin hastalandığını duyup ziyaretine gitmiştim. Gencin anası ve babası başı ucunda

ağlıyorlardı. Genç onlara : “Bana ağlamayın. Çünkü ben, bana sizden daha merhametli olan Rabbime kavuşacağım.” diyerek teselli verdi.”

HİKMETLER · 25 OCAK 2008 CUMA · KAYIT 767

“Günahlarımla baş başayım!”

Hişam bin Abdilmelik vefatı ile neticelenen hastalığında yatarken, etrafına toplanan çocuklarına bir nazar eylemiş. Bakmış ki onlar hep ağlaşıyorlar. O, çocuklarına şunları söylemiş : “Yavrularım, babanız dünyada size karşı hep cömert davrandı. Siz de şimdi babanız için ağlamakta cömertlik gösteriyorsunuz. Babanız bütün topladığını size bırakıyor. Siz ise babanızı günahları ile başbaşa bırakıyorsunuz. Eğer Allah, Hişam'ı affetmeyecek olursa, onun öbür hayata göçüşü ne büyük ve ne dehşetli bir şeydir!”

İmam-ı Şarani hazretleri buyurdu ki: Ey kardeş, nefsini iyi kontrol et. Bil ki ecel her an peşinde. Bir nefes daha fazla alıp-vermek senin elinde değil. İstiğfarı çoğaltmaya bak. Allah'a yalvar ve Ona müteveccih bulun. Seni hidayette sabit ve daim kılacak olan O'dur. O, iyi kullarının dostu ve Mevlâ'sıdır. O'na sayısız hamd ve senalar olsun. Bil ki itimad ancak O'nadır.

Abdullah bin Avn diyor ki: “Duyduğuma göre Allah korkusundan akan gözyaşı, insanın vücudunun neresine isabet ederse orası yanmaz. Hatta Resûl-i Ekrem'in ağlamasından göğsünde, kaynayan tencerenin çıkardığı ses gibi, ses çıkardı.” dedi.

Bazıları da, “Allah korkusundan akıtılan bir damla yaş, deryalar gibi, cehennem ateşini söndürür.” demiştir.

İbn Semmâk da buyurdu ki “Zahidlerin konuştuğu gibi konuşur fakat münafıklar gibi davranırsın. Bununla beraber de cennete girmek istersin, öyle mi? Bu, çok uzak. O cennet, başkaları içindir. Onların yaptıkları ile bizim yaptıklarımız arasında çok fark vardır.” derdi.

Cafer bin Süleyman anlatıyor: “Sabit Bennâni'nin gözleri ağrıdı, doktora gitti. Doktor: “Tavsiyemi yerine getireceğine söz ver, gözünün daha ağrımayacağına dair sana teminat vereyim,” dedi. Sabit: “Tavsiyen nedir?”, diye sordu. Doktor:

“Daha ağlamıyacaksın,” dedi. Sabit, “Ağlamayan gözde ne hayır kalır” diye mukabelede bulunarak oradan ayrıldı.

Resûl-i Ekrem efendimize, “Ey Allah'ın Resulü, kurtuluş çaresi nedir?”, diye sorduklarında,

“Diline sahip ol, evinde otur ve günahlarına ağla,” buyurmuştur. Diğer bir hadîsde de şöyle buyurmuştur: “ Ben sizden daha iyi Allah’ı bilir ve sizden daha çok O'ndan korkarım.”

HİKMETLER · 26 OCAK 2008 CUMARTESİ · KAYIT 768

“Kişi arkadaşının dini üzeredir.”

Sûfyan-ı Sevrî hazretleri anlatır: “Cafer-i Sadık'ın huzuruna girdim ve kendisine, “Ey Resûl-i Ekrem'in torunu, bana öğüt ver,” dedim. Cafer-i Sadık:

“Ey Sûfyan, yalancı için mürüvvet, hased eden için rahat yoktur. Küsüp darılan adamın dostluğu olmaz. Kötü huyu olan da efendi olamaz,” dedi. Ben, “Ey yüce peygamberin torunu, biraz daha artır,” dedim. O:

“Haram olan şeylerden kaçın ki en çok ibadet edenlerden olasın. Allah'ın taksimine rıza göster ki, gerçek teslim olan Müslümanlardan olasın, insanların, hakkında nasıl davranmalarını istersen, sen de onlara karşı öyle davran ki olgun mü’min olasın. Kötülerle arkadaş olma ki, kötülüklerinden kurtulmuş olasın. Nitekim hadisde: “Kişi arkadaşının dini üzeredir.” buyurulmuştur. “İşlerini, Allah'tan korkanlara sor ve onlarla istişâre et, “dedi. Ben, “Ey Allah'ın Resulünün torunu, nasihatini biraz daha artır,” dedim. O:

“Ey Süfyan, kabilesiz ululuk ve saltanatsız heybet isteyen, mâsıyet, günah zilletinden çıkıp Allah'a itaat etsin,” dedi. Ben, “Yine artır, “dedim. Bunun üzerine Cafer-i Sadık hazretleri,

“Babam bana üç öğüt verdi ve dedi ki; oğlum, kötülerle arkadaş olan kötülükten, kötü yerlere girip çıkan da töhmetten kurtulamaz. Diline sahip olmayan da pişman olur.”

İbn Mübarek diyor: Vüheyb el-Verd'e, “İsyan eden kimse ibadetin zevkini alabilir mi?” diye sordum. O: “Hayır, ibadetin zevkine varamaz,” dedi.

İbn Ebi'd-Dünya'nın rivayetinde Resûl-i Ekrem:

“Allah korkusundan kişinin vücudu ürperip tüyleri diken diken olduğu vakit günahları, kuruyan yaprakların dalından döküldüğü gibi, dökülür.” buyurmuştur.

Kudsi bir hadiste Allahü teâlâ:

“İzzet ve celalim hakkı için iki emniyet ve iki korkuyu bir kulumda toplamamı dünyada kendisini emniyette görür. Benden korkmazsa onu âhirette korkuturum. Dünyada korku üzere olursa onu ahirette korkulardan emin kılarım.” buyurmuştur.

HİKMETLER · 27 OCAK 2008 PAZAR · KAYIT 769

Harap olan gönüller

İslam büyüklerinde İlmi ve manevi derece yükseldikçe, Cenab-ı Haktan korku da artmıştır.

Ebû Süleyman ed-Dârâni hazretleri “İçinde Allah korkusu bulunmayan her gönül haraptır.” demiştir.

Mâlik bin Dinar da “Allah korkusundan günahlara nedamet edip ağlamak, esen rüzgârın, kurumuş ağacın yapraklarını döktüğü gibi günahları döker, mahveder.” buyurmuştur.

Geçmiş büyüklerden birisi “Eğer, “Bütün insanlar cennete girecek de yalnız bir tanesi girmeyecek” dense, o bir tek insanın ben olmasından korkardım.” demiştir.

Hazret-i Ebû Bekir'den sonra en üstün ve cennetle müjdelenmiş Hz. Ömer münafıklar hakkında Resül-i ekremin sırdaşı olan Hz. Huzeyfe'ye: “Ben de münafıklardan mıyım?” diye sormuş, Ebû Huzeyfe: “Hayır, sen onlardan değilsin,” diye cevap vermiştir. Bu kadar üstün bir zat olmasına rağmen bu korkudan kendisini azade hissetmemiş ve bilemeyerek bir hataya düşmüş olabileceği endişesini taşımıştır.

İmamı Ebû'l-Ferec buyurdu ki: “Allah korkusu, şehvetleri, günahları yakan bir ateştir. Bunun fazileti de şehvetleri yakıp günahlardan koruduğu ve taate teşvik ettiği nisbettedir. Korkan adam nasıl fazilet sahibi olmasın ki, iffet, vera', takva,

nefis ile mücadele ve Allahü teâlâya yaklaştıracak bütün iyi ameller korku sayesinde elde edildiğini ayet-i celileler açıkça göstermektedir. Nitekim Allahü teâlâ:

“Rablerinden korkanlara doğru yol ve rahmet...”

“Allah'ın azametinden korkanlar için iki cennet vardır.”

“Allah'tan korkan öğüt alacaktır.” buyurmuştur.

Hasan-ı Basri hazretleri anlatıyor: “Babamız Âdem aleyhi'sselâm cennetten çıkarılıp yeryüzüne indirildiği vakit hiç durmadan üçyüz yıl ağlamıştır. Cennetten çıkışının acısını duymaması için dünyanın en mutedil yerlerinden olan Hindistan'ın Serendip bölgesine indiği bir vadiyi gözyaşları ile ıslatmıştır.”

Vuheyb b. el-Verd de buyurdu ki: “Allahü teâlâ, oğlu hakkında Nuh aleyhi'sselamı kınadığı vakit, Nuh aleyhisselâm üçyüz yıl ağladı. Hatta gözünden akan yaşlarından yüzünde dere gibi çizgiler belirdi. Davud aleyhisselam da o kadar çok ağlardı ki, gözyaşlarından oturduğu yer sulanırdı, sesi kısılıncaya kadar ağlaması devam ederdi.

HİKMETLER · 28 OCAK 2008 PAZARTESİ · KAYIT 770

İlim korkuyu artırır

Kur’anı kerimde, “Allah'ın kulları arasında O'ndan korkan âlimlerdir.” buyurmuştur.İlmin faziletine delâlet eden her âyet ve hadis, korkunun da faziletine delâlet eder. Zira korku, ilmin özünü teşkil eder, ilim ve bilgiden meydana gelir.

Hz. Âişe validemiz buyurdu ki: “Hz. Ebû Bekir Kur'an okuduğu vakit gözyaşlarını tutamazdı.“Resûl-i ekrem ölüm döşeğine yattığı vakit Hz. Ebû Bekir'e namaz kıldırmasını emretmişti. Ben, “Ya Resûlallah! Babam çok yufka yüreklidir, sizin mihrabınıza geçecek olursa cemaat onun ağlamasından başka bir şey duymaz,” dedim.

Hazreti Osman da, çok ağlardı. Abdullah bin Ömer,“Geceleyin secde ederek ve ayakta durarak boyun büken, âhiretten çekinen, Rabbinin rahmetini dileyen kimse

inkar eden kimse gibi olur mu?", âyet-i celilesinden muradın, Hz. Osman olduğunu söyler.

Sufyan-ı Sevri hazretleri, ölüm döşeğine yatıp sancıları fazlalaştığı vakit çok ağladı. Adamın biri: "Niçin bu kadar ağlıyorsun? Yoksa günahlarının çokluğundan mı korkuyorsun?", dedi. Yerden bir çöp alan Sufyan; " Günahlarım bu çöp kadar bana ağır gelmez, ben, ölüm anında imanımı kaybetmekten korkarım," dedi".

Hz. Aişe anlatır: Bir gece Resûl-i Ekrem bana, "Ya Aişe, bana Müsaade et de bu gece Habbime ibadet edeyim," dedi. Ben: "Ey Allah'ın Resulü, sana yakınlığı, senin Allah'a yakınlığını ve seni memnun eden şeyi en çok sevenlerdenim, dedim. Bunun üzerine Resûl-i Ekrem abdest alarak namaza durdu ve ağladı. O kadar ağladı ki gözyaşları yerleri ıslattı. Bu hal böyle devam ederken, Hz. Bilal namaza davet etmek üzere içeri girdi. Resûl-i Ekrem'in gözyaşlarını görünce:

"Geçmiş ve gelecek hataların bağışlanmışken niçin ağlıyorsun?", diye sordu. Resûl-i Ekrem:

"Göklerin ve yerin yaratılışında, gece ile gündüzün birbiri ardınca gelmesinde akıl Sahihlerine şüphesiz deliller vardır.", âyet-i celilesidir. Yazıklar olsun bu ayeti okuyup da üzerinde düşünmeyenlere," buyurdu.

Bunun içindir ki korku, peygamberler, âlimler ve velilerde; emniyet, korkusuzluk ise zâlimler, zalim hükümdarlar ve cahillerde daha çoktur. Bunlar, hesaplarını vermiş, Allah'tan uzak kalmaktan, kıyametin dehşetinden ve cehennemin azabından emin olmuş bir tutum içindediler. İşte bu gibiler hakkında Allahü teâlâ, "Allahı unutup da Allah'ın da kendilerine unutturduğu kimseler gibi olmayın; onlar, yoldan çıkmış kimselerdir." buyurmuştur.

GÖNÜL BAHÇESİ · 29 OCAK 2008 SALI · KAYIT 774

"Sana verdiğim ilim, mal ve güçle ne yaptın?"

Günümüzde iki yüzlülük, içi başka dışa başka davranışlar çok yaygınlaştı. Herkes rolünü çok iyi bir şekilde oynadığı için de gerçek niyeti anlamak hayli zorlaştı.

İkiyüzlülüğün en tehlikelisi de Cenab-ı Hakka karşı yapılanıdır. Her Müslümanın bir işi yaparken kendisine " Niçin?" sorusunu sorması lazım. Sorunun cevabı, "Allah için" ise yaratılış gayesine uygun hareket ettiği, doğru yolda olduğu anlaşılır. Dinimizde bunun adı "İhlâs" tır.

İhlâs, hâlis, temiz etmek, niyeti temizlemek, yalnız Allahü teâlâ için yapmak demektir. Hadîs-i şerîfte, "Cenâb-ı Hak buyurdu: İhlâs, sırlarımdan bir sırdır. Onu, sevdiğim kulların kalbine emânet ederim." buyuruldu. Başka bir hadis-i şerifte de, "İbadetleri ihlas ile yap! İhlas ile yapılan az amel, kıyamette sana yetişir." buyuruldu. Çok da yapılan ihlâssız yapılan ibadetler kayda geçmediği, yok farzedildiği için kıyamette bir kıymeti olmayacaktır.

İhlâs, kalb işidir. İbâdetlerin, Allahü teâlânın rızâsına uygun olup olmadığı âhırette açığa çıkacaktır. İhlâslı ve ihlâssız yapılan amellerin ahırette kişinin karşısına nasıl çıkacağını Peygamber efendimiz şöyle bildirmektedir:

"Yalan söylüyorsun!"

"Kıyâmet günü ilk hesâba çekilecek üç sınıf kimseden birincisi, Allahü teâlânın ilim verdiği kimsedir. Allahü teâlâ bu kimseye şöyle suâl edecektir:

- Sana verdiğim ilim ile ne yaptın ve ne gibi amel işledin?

- Yâ Rabbî, sabah akşam ibâdet edip, kulluk vazîfemi yaptım. İnsanlara dînini öğrettim. Bunları senin rızân için yaptım.

- Yalan söylüyorsun. Falan kimse, ne bilgili, ne âlim desinler diye yaptın ve öyle de dediler. Melekler de, "Evet yâ Rabbî" diyecekler.

İkincisi, kendisine mal verilen kimse olup, ona da Allahü teâlâ şöyle suâl eder:

- Sana verdiğim mal ile, servetle ne yaptın?

- Yâ Rabbî, sabah akşam senin rızân için, senin razı olduğun yerlere sarfedip, tasadduk ettim.

- Yalan söylüyorsun. Falan kimse ne cömerttir desinler diye verdin ve öyle de dediler.

Üçüncüsü ise, harbte ölen kimse olup, ona da Allahü teâlâ suâl ederek buyurur ki:

- Sana verdiğim güç, kuvvetle ne yaptın, bunu nerede harcadın?

- Yâ Rabbî, senin rızân için harbettim ve öldürüldüm.

- Yalan söylüyorsun. Falan kimse ne kahraman, ne kadar cesûr desinler diye harbettin ve öyle de dediler." Peygamber efendimiz devamında buyurdu ki: "Ey Ebâ Hüreyre, işte kıyâmet günü Cehennem ateşinin ilk yakacağı kimseler bunlardır."

Benî İsrâilden ibâdetle meşgul olan bir kimseye, "Burada ağaca tapanlar var" deyip, tapınılan ağacın yerini haber verdiler. O da Allah rızâsı için, bildirilen ağacı kesmek niyetiyle yola çıktı. Yolda bir ihtiyar şekline giren şeytan, onu karşılayıp dedi ki:

- Sen ibâdetinle meşgul ol. Başkasının ağaca tapmasının sana bir zararı olmaz.

- O ağacı kesmem de ibâdettir. Bunu Allah rızâsı için yapacağım.

- Ben de o ağacı kesmene izin vermem.

Bunun üzerine dövüşürler. Şeytanı yenip göğsünün üzerine oturunca, şeytan tekrar dedi ki:

- Beni bırak sana söyliyeceklerim var. Sen Peygamber değilsin. Bu işle vazîfelendirilmedin. Bunu sana sormıyacaklar. Hem sen fakîr bir kimsesin. Eğer beni bırakır ve o ağacı kesmekten vazgeçersen hergün sana iki altın getiririm. Böylece başkasına muhtaç olmaz ve daha güzel ibâdet edersin.

Mağlup olmasının sebebi!

Şeytanın bu teklifi üzerine o kimse, ağacı kesmekten vazgeçti. Şeytan birinci ve ikinci günü altını getirdi. Fakat üçüncü günden sonra getirmedi. O kimse bu hâle kızdı ve baltasını alıp, ağacı kesmeye gitti. Yolda yine aynı şekilde şeytanla karşılaştı. Ağacı kesme işinden vazgeçmediği için tekrar dövüştüler. Bu sefer şeytan gâlip geldi. Bunun üzerine o kimse dedi ki:

- Daha önce sana gâlip gelmişken şimdi mağlup olmamın sebebi nedir?

- İlk çıkışın Allah rızâsı içindi ve niyetin hâlis idi. İhlâslı olduğun için Allah seni gâlip getirdi. Şimdiki hiddetin dünyalık içindir. Altınlar konmadı diye kızdığın için mağlup oldun.

İmam-ı Rabbani hazretleri, sonsuz kurtuluşa erişmek için ilim, amel ve ihlasın şart olduğunu bildirir. Bunlardan birisi olmazsa, diğerlerinin kıymeti olmaz. Yani ilimsiz amel, ihlaslı da olsa kıymetli olmaz. Çünkü ilmi olmadığı için yaptığı kötü bir şeyi Allah rızasına uygun zanneder. İlimle işlenen amelde ihlas yoksa, yine o ibadet kıymetsizdir. İlim ve ihlas olsa, amel olmazsa, zaten ortada yapılan bir şey

yoktur. İlim ve ihlasla yapılan amel, imanın parlayıp kuvvetlenmesine sebep olur. Bir amelin ihlasla yapıldığının alametini de peygamber efendimiz şöyle bildiriyor:

"İhlasla La ilahe illallah diyen Cennete girer. İhlasla söylemek, söyleyeni haramlardan alıkoymasıdır."

HİKMETLER · 29 OCAK 2008 SALI · KAYIT 771

Çok düşünür ve çok ağlardı

Allah korkusundan çok ağlayanlardan biri de Hazreti Ali idi. Hazreti Muâviye, hazreti Ali'yi çok severdi. Dırar radıyallahu anha, "Bana, Hz. Ali'yi bana anlatır mısın" dedi. Bunun üzerine Hz. Dırar şunları anlattı:

"O ilim ve marifette o kadar ilerde idi ki, onun bu hususlardaki bilgisini kimse ölçemez. O İslâm dinini yaşamakta ve yaymakta en güçlü bir insan, gerçeği kesin ve açık olarak konuşan, adaletle hükmeden, her tarafından ilim ve marifet fışkıran, her yanından hikmetler akan dünyanın cazibelerine kapılmayan, gecenin karanlığı ile anlaşan ve tenha yerlerden hoşlanan, çok düşünen ve çok ağlayan, kendi akıbetinden korkarak ellerini oğuşturup hayretler içinde sağa ve sola dönen, kendi kendini kınayan, süslü kumaşlar üzerine, kaba elbiseleri tercih eden, sofrada bulduğu ile yetinen, adeta bizden birisi imiş gibi sorularımızı cevaplandıran, davetlerimize katılan bir insandı.

O, gülümsediği vakit dişleri inci daneleri gibi parlar, din bilginlerine saygı gösterir, yoksulları severdi. Haksızlıkta güçlülerin kendisinden yardım görme ümidi olmaz, zayıflar da adaletinden ümit kesmezlerdi. Bazı geceleri sakalını eline alır ve yolarcasına toplayarak mihrabında sabahladığına bizzat kendim şahidim. "Aman ya Rabbi, aman ya Rabbi" diyerek üzüntülü bir şekilde ağladığını ve:

"Ey dünya, sen mi bana yöneldin, yoksa ben mi senin peşindeyim? Yazıklar olsun bana, seni ebediyen terkediyorum, artık bana dönmene imkan yok. Ey Ali, ömrün kısa, yaşayışın hakir, tehlikelerin ise çok büyük. Bu uzun ve yalnız yolculukta, bu azıcık azık ile ne yapacaksın?" der ve ağlardı. Bütün bunları şu anda görür gibiyim, dedi."

Bunları dinleyen Hz. Muâviye akıttığı ve yeni ile sildiği gözyaşları ile oradakileri de ağlattıktan sonra:

“Cenab-ı Hak, Ebû'l-Hasan'a rahmet etsin. Vallahi, o, senin anlattığın gibi bir zat idi. Ey Dırar, senin ona olan hasretin nasıldır?” diye sordu. Dırar:

“Gözünün önünde evladı boğazlanan bir babanın elem ve hasreti gibidir,” dedi, gözyaşlarını tutamayarak talebesi Saîd bin Cübeyr ile birlikte hüngür hüngür ağladılar.

GÖNÜL BAHÇESİ · 30 OCAK 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 775

Niyeti bozuk olanlar gerçeğe ulaşamazlar!

İlim öğrenmek ve öğretmek ciddi bir iştir. İlimden gerçek manada istifade edebilmek için, öğrenen ve öğreten kimsenin, samimi ihlâslı olması lazımdır. İşin içine, istismar, karşı tarafı deneme, imtihan etme gibi art niyetler girerse, niyeti bozuk olan, hem dünyada hem de ahırette bunun bedelini ağır şekilde öder. Geçmişte bunun ibretli çok örnekleri vardır:

Seyyid Abdülkâdir-i Geylânî, Ebû Sa'îd Abdullah ve İbn-üs-Sakkâ daha küçük yaşta iken ilim öğrenmek için Bağdat'a gittiler. Abdülkâdir-i Geylânî hazretleri o zaman çok genç idi. Hâce Yûsüf-i Hemedânî hazretlerinin, Nizâmiyye Medresesi'nde va'z ettiğini duymuşlardı. Bunlar, onu ziyâret etmeye karar verdiler. İbn-üs-Sakkâ:

- Ona bir soru soracağım ki cevâbını veremeyecek, dedi.

Ebû Sa'îd Abdullah:

- Ben de bir soru soracağım. Bakalım cevap verebilecek mi? dedi.

Küçük yaşına rağmen büyük bir edeb timsâli olan Abdülkâdir-i Geylânî hazretleri de:

- Allah korusun. Ben nasıl soru sorarım? Sâdece huzûrunda beklerim, onu görmekle şereflenir, bereketlenirim, sözlerinden istifade ederim, dedi.

İyi niyetinin karşılığı

Nihâyet-i Yûsüf-i Hemedânî hazretlerinin bulunduğu yere varıp sohbetini dinlemeye başladılar. Daha onlar bir şey sormadan, Hemedânî hazretleri İbn-üs-Sakkâ'ya dönerek:

- Yazıklar olsun sana, ey İbn-üs-Sakkâ! Demek bana, cevâbını bilemeyeceğim suâl soracaksın ha! Senin sormak istediğin suâl şudur. Cevâbı da şöyledir, diye cevapladıktan sonra, Senden küfür kokusu geliyor, buyurdu.

Sonra Ebû Sa'îd Abdullah'a dönerek:

- Sen de bana bir suâl soracaksın ve bakacaksın ki, ben o suâlin cevâbını nasıl vereceğim? Senin sormaya niyet ettiğin suâl şudur, diyerek cevapladıktan sonra: Fakat sen de edebe riâyet etmediğin için, niyetin düzgün olmadığı için ömrün hüzün, sıkıntı ile geçecek, buyurdu.

Sonra Abdülkâdir-i Geylânî hazretlerine döndü:

- Ey Abdülkâdir! Bu edebinin güzelliği ile, Allahü teâlâyı ve Resûlünü râzı ettin. Ben senin Bağdat'ta bir kürsîde oturduğunu, çok yüksek bilgiler anlattığını ve yine senin zamanındaki bütün evliyânın, senin onlara olan yüksekliğin karşısında boyunlarını eğmiş hâlde olduklarını görüyor gibiyim, buyurdu.

Aradan uzun seneler geçti. Hakîkaten Abdülkâdir-i Geylânî hazretleri, zamanında bulunan evliyânın en üstünü, baş tâcı oldu. Öyle yüksek derece ve makamlara kavuştu ki, insanlardan ve yüksek zâtlardan herkes gelerek, mübârek sohbetlerinden istifâde ederlerdi. Bir gün buyurdu ki: “Benim ayağım, bütün evliyanın boyunları üzerindedir.” Gerçekten zamanında bulunan bütün evliya, onun kendilerinden çok yüksek olduğunu bilirler ve üstünlüğü karşısında boyunları eğik olurdu. Bunlar meydana çıktıkça, Yusuf-i Hemedani hazretlerinin senelerce önce haber verdiği hâller anlaşılıyordu.

Seyyid Abdülkadir Geylani hazretleri, "Bu işe başladığınızda, temeli ne üzerine attınız? Hangi ameli esas aldınız da böyle yüksek dereceye ulaştınız?" diye soranlara buyurdu ki: “Temeli ihlas ve doğruluk üzerine attım. Hiç yalan söylemedim. İçim ile dışım bir oldu. Bunun için işlerim hep rast gitti.”

İbn-üs-Sakkâ'ya gelince; Yûsüf-i Hemedânî ile aralarında geçen o hâdiseden sonra, dînî ilimlerle meşgûl oldu. Çok güzel konuşurdu. Cenâb-ı Hakkın varlığını yüz delil ile ispat eder hâle geldi. Şöhreti zamanın sultanına ulaştı. O da bunu elçi olarak Bizans'a gönderdi. Hıristiyanlar buna çok alâka gösterdiler. Orada İmparatorun kızına aşık oldu. Kız, Hıristiyan olursan o zaman seninle evlenirim

deyince, nihâyet, Hıristiyan oldu. Bu defa da yüz delil ile ilâhın üç olduğunu ispata kalkıştı.

Sakkâ'nın hazin sonu!

Bu hâdiseyi anlatan zât diyor ki:

"Bir gün onu gördüm. Hasta idi. Ölmek üzere idi. Ben yüzünü kıbleye döndürdüm. O başka tarafa çevirdi. Tekrar kıbleye döndürdüm. O tekrar başka tarafa çevirdi ve öylece öldü."

Ebû Sa'îd Abdullah ise Şam'da çeşitli vazîfelerde bulundu. Çeşitli sıkıntılar ile hayatı geçti. Yûsüf-i Hemedânî hazretlerinin, her üçü hakkında da söylediği aynen meydana geldi.

Yûsüf-i Hemedânî hazretleri, dünyaya kıymet vermezdi. Odasında hasır, keçe, ibrik, iki yastık ve bir tencereden başka birşey bulanmazdı. Talebelerine, dört büyük halîfenin menkıbe ve fazîletlerinden bahseder, onlar gibi ahlâklanmalarını nasîhat ederdi.

Yûsuf-ı Hemedânî'ye; "İslâm âlimlerinin ve kıymetli rehberlerin azalıp, yok olduğu zaman ne yapmak lâzım?" denildiğinde; "O zaman her gün o büyüklerin yazdığı kitaplardan bir miktar okuyunuz." buyurdu.

HİKMETLER · 30 OCAK 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 772

"Nasıl ağlamayayım!"

İslam büyükleri Allah korkusu ile çok ağlarlardı. Hatta bazıları bundan dolayı meşhur olmuşlardır. Korku ve ağlamaları onları günah işlemekten uzak tutardı. Cabir bin Abdurrahman şöyle diyor: Çok ağlaması ile meşhur Mersid bin Yezîd'e, "Nedir, bu gözyaşlann hiç durmaz mı?" diye sordum. Mersid: "Benim gözyaşlanmdan ne istiyorsun?" dedi. Ben: "Umulur ki Allahü teâlâ senin gözyaşlarından beni de faydalandırır, bunun için soruyorum," dedim.

Mersid: "Kardeşim, Allahü teâlâ, isyan ettiğim takdirde beni cehenneme koymakla korkutmuştur. Halbuki beni, yalnız hamamda hapsetmekle korkutsaydı, yine gözyaşlamnın kurumaması gerekirdi. Daha nasıl ağlamayayım?"dedi.

Ben: “Tenhalarda da böyle ağlıyor musun?”, diye sordum. “ Bundan sana ne, neden soruyorsun?”, dedi. Ben: “Umulur ki ondan da yararlanırım,” dedim. O:

“Vallahi cehennem korkusu, aileme yakın olmayı arzu istediğim zaman aklıma gelir, arzumu yerine getiremem. Sofrada hatırlasam yemek yiyemem. Ben ağlarım, karım ağlar ve hiç bir şey anlamadıkları halde küçük çocuklarım da ağlar. Hatta zaman olur ki karımın, “Nedir senin bu ağlamalarından çektiğim, hiç mi bir huzur günü görmeyeceğiz?” dediği olur, dedi”.

Feth-ı Mevsılı’nin arkadaşlarından biri yanına giderek kanlı gözyaşlarını görünce:

“Kan mı ağlıyorsun?”, diye sordu. “Evet, kan ağlıyorum,” dedi. Bu zat: “Hayrola, niçin kan ağlıyorsun?”, diye sordu. Feth-ı Mevsılî:

“Allahın bana borç ettiği bir görevi yerine getiremediğim için ağlıyorum, dedi. Feth-ı Mevsıli öldükden sonra kendisini rüyasında gören bu zat:

“Allahü teâlâ sana ne gibi muamelede bululdu?” diye sordu. “Allahım beni yargıladı,” dedi. Bu zat: “ O akıttığın gözyaşlanndan sebeb Allahü teâlâ sana ne gibi muamelede bulundu?”, diye sordu. Feth-ı Mevsılî: “Allahü teâlâım bana,

“Niçin bu kadar ağldın?” diye sordu. Ben, “Allahım, senin bende olan bir hakkim yerine getiremediğimden ağladım.” dedim. Allahü teâlâ, “Yaş yerine niçin kan akıttın?” diye sordu.

Ben, “Baha rahmet kapılarını açmayacağından korktuğum için.” dedim. Allahü teâlâ,

“Senin bütün bu düşüncelerinin sonucudur ki, seni koruyan melekler kırk yıl bana arzettikleri amel sahifelerinde bir günah bulunamamıştır.” buyurdu, dedi”.

HİKMETLER · 31 OCAK 2008 PERŞEMBE · KAYIT 773

Bilmek ayrı zannetmek ayrı

Ağlamak, ya üzüntüden, ya korkudan veya sevinçten olacağı gibi, Allaha şükürden veya Allah korkusundan da olur. Bunların en üstünü ve karlısı, Allah korkusundan akıtılan gözyaşlarıdır. Fakat yalan ve riya olarak akıtılan gözyaşları

rahmetten koğulma ve Allahın gazabını çekmekten başka bir fayda sağlamaz. Sonunun ne olacağını bilmeyen ve bu arada çeşitli günahlara dalanların üzülerek günahlarına tevbe ile isyandan uzaklaşıp ibadete dönerek geçmiş ve gelecekleri için gözyaşı akıtmaları en tabii bir haklarıdır.

Hazreti Ümmü Âlâ anlatır: “Mekke'den gelen ilk muhacirler Medineliler arasında kur'a ile taksim edildi Her yönü ile Muhacirlerin ileri gelenlerinden olan Osman bin Maz'ûn bizim hissemize düştü. Yanımızda hastalandı ve öldü. Kendisini yıkayıp kefenlediğimiz zaman Resûl-i ekrem efendimiz de geldi. Ben, “Ey Sâib'in babası, Allah sana rahmet etsin, Allahü teâlâ'nın sana ikramda bulunacağına ben şehâdet ederim,” dedim. Resûl-i erem:

“Allahü teâlânın ona ikramda bulunacağını nereden biliyorsun?” diye sordu. Ben:

“Anam babam sana feda olsun, ya Resülallah, bildiğimden değil, öyle kanaat ettiğimden söylüyorum,” dedim. Resul-i Ekrem Osman'a yaklaşarak, “Vallahi ben onun için hayırlar umarım,” buyurdu.

İbni Haceri Mekki buyurdu ki: Resul-i ekremin böyle söylemesinin sebebi, kesin hükümde bulunmasından idi. Onu ancak Allah bilir. Bunun için kesin şehâdette bulunmasını iyi karşılamamiştı. Nitekim kendileri de aynı şekilde, “Ben onun hakkında hayır umarım.” buyurmuş ve devamla “Ben peygamber olduğum halde Aîlahü tealânın kıyamet günü hakkımda ne işlem yapacağını bilemem.” buyurmuştur. Ümmü Ala:

“Vallahi ben de ondan sonra böyle kesin olarak hiç kimseyi tezkiye etmedim; hep ümit ve hüsn ü zan ifade eden kelimeleri kullandım. Bu hal beni çok üzdü. Fakat kendisi Osman'ı öperek ağladı ve onu en üstün fazilet olan, “Dünyadan bir şey almadı, geçmişlerin iyisidir” demekle iltifat etti. Aynı zamanda kişinin ne kadar çok iyiliği olsa da Allahın azabından emin olmamasını hatırlattı. Resûl-i Ekrem ona, “Geçmişlerin iyisi, geçmiş iyi bir insan” adını verdi. Medine-i Münevvere'deki Baki' mezarlığına ilk defnedilen bu zattı.

2008 YILLIK KÜLLİYATI

02

Şubat

37 yazı · Hikmetler: 29 · Gönül Bahçesi: 8

HİKMETLER · 1 ŞUBAT 2008 CUMA · KAYIT 778

Göndüklerinden ibret alırlardı!

İslam büyüklerinin, güzel ahlâkından biri de ölümü unutmamaları ve gördükleri her ölüm vak'asından ibretler almaları idi.

Hazreti Ebu Hüreyre bir cenaze gördüğü zaman : “Sen yürü Allah'a. Arkandan da biz geleceğiz.” derdi.

Hazreti Üseyyid bin Hudayr de derdi ki : “Ne zaman bir cenaze görsem, ölenin gideceği yeri ve akibetini düşünür, günlerce yiyip içmekten kesilirim.”

İmamı Â'meş de, “Biz bir cenaze vuku bulduğunda taziyede bulunanları tanıyamazdık. Çünkü hüzün hepimizi aynı derecede kaplardı.” derdi:

İbrahim ez-Zeyyâd hazretleri bir gün bir topluluğa uğramıştı. Onlar, vefat eden birine Allah'tan rahmet diliyorlardı. Onlara dedi ki : “Siz kendi âkibetinizden korkunuz. Çünkü ölünüz üç tehlikeyi atlatmıştır : Ölüm meleğini görmüş, ölümün acısını tatmış, hayatın kötü sonuçlanmasından da artık endişesi kalmamıştır.”

Amr bin Zerr hazretleri de bir cenazede bulunmuştu. Vefat eden zatın bazı hallerini beğenmedikleri için bir kısım insanlar onun cenazesinde bulunmak istemediler. Nihayet onu kabre indirdikleri zaman, Amr şöyle demiş : “Ey mümin, Tevhid üzerinde can verdin. Yüzün güzel, alnın açık toprağa girdin. Varsın onlar senin için : “Öyleydi, böyleydi.” desinler.

Harem bin Hayyân anlatır: Veysel Karani hazretlerinin huzuruna gidip nasihat istediğimde buyurdu ki: “Yattığın zaman ölümü yastığının altında bil. Kalkınca da karşında bulundur. Günâhın küçüklüğüne değil, onunla âsi olmaklığının büyüklüğüne bak! Günâhı küçük tutarsan, onu yasak eden Rabbini küçük tutmuş olursun. Onu büyük tutarsan, Rabbini büyük tutmuş olursun.”

Sonra salevât okuyup, kısa bir duâdan sonra şu vasîyeti yaptı: “Ben ve sen, öleceğiz. Allahın kitabını ve onda bildirilen doğru yolu elden bırakma ve ölümü bir an unutma! Kavmine ve akrabana varınca onlara nasîhat et ve Allahın kullarına öğüt vermekten geri durma. Ehl-i sünnetten kıl kadar ayrılma ki, dînini kaybedersin de haberin olmaz ve Cehenneme düşersin!”

İmam-ı Şarani hazretleri buyurdi ki: Ey müslüman kardeş, ölümü unutma. Bu büyükler gibi, gördüğün her ölüm vak'asından ibret almasını bil. Kendin için çok ağla ve Rabbine yalvar. Çünkü önünde pekçok korkulu geçitler var. Hep Allah'a güven.

HİKMETLER · 2 ŞUBAT 2008 CUMARTESİ · KAYIT 779

O’nun huzuruna nasıl çıkabilirim?”

Rabîa el-Adeviyye hazretlerine, “Ölümü arzu ediyor musunuz?” diye sormuşlar. Rabîa şu karşılığı vermiştir : “Bir insana karşı bir kusurum olsa, utancımdan onunla karşılaşmak istemem. Rabbime karşı bu kadar isyanlar ile ölümü nasıl arzu edebilirim? Bu halimle nasıl O’nun huzuruna çıkabilirim?”

Yahya bin Muaz, zamanının zenginlerinden birinin ölümünde, bir kadının ölü evinde yas tuttuğunu işitmiş ve şöyle demiş : “Yazıklar olsun o kimselere ki, evlerinde yas tutarlar fakat dünyaya mağrur olup, kötülükleri bırakmazlar.”

Ka'b'ül-Ahbar buyurdu ki, “Yâkub aleyhisselâm, oğlu Yusuf aleyhisselâmın hayatta olduğu haberini getiren müjdeciye şöyle demiştir : Ey müjdeci, şimdi yanımda seni mükâfatlandıracak birşeyim yok, dedikten sonra “Allah senin için ölüm acılarını ve baygınlıklarını kolaylaştırsın.” diye dua etti.

Hasan Basrî hazretleri kardeşlerinden birinin ölümü anında hazır bulunduğu zaman çok mahzun olur, günlerce yemek ve içmekten kesilirdi. Derdi ki: “Şu üç şeyi unutmak mü'mine yakışmaz: Dünyanın fâniliği, dünya hallerinin ve nimetlerinin geçiciliği, ölümün hak olduğu.”

Şakîk ez-Zâhid buyurdu ki : “Zamanımızın insanları birtakım işlerde Sünnete aykırı gidiyorlar. “Allah rızkımıza kefildir.” dedikleri halde, elde edip yığdıkları dünyalıktan başka birşeyle kalbleri mut'main olmuyor. “Âhiret dünyadan daha hayırlıdır.” dedikleri halde, durmadan mal biriktirip yığmaya çalışıyorlar. Fakat Allah yolunda harcamaya yanaşmıyorlar. Sanki onlar dünyaya sırf günah kazanmak için gelmişler. Söz sırasında : “Evet, ölüm haktır. Hepimiz öleceğiz.” derler. Fakat işlerine bakarsanız, sanki ölüm onlar için değilmiş.”

Atâ es-Sülemî hazretleri ölüm döşeğinde yatarken, etrafında toplanmış bulunan arkadaşlarına bir göz attı. Arkadaşlarının kendisi için, “Allah'ım, ölüm acılarını kolaylaştırır.” diye duâ ettiklerinin farkına vardı. Atâ onlara: “Bu duayı bırakınız. Vallahi ben, ruhumun hançeremle küçük dilimin arasında kıyamete kadar gidip gelmesine razıyım. Yeter ki, ölümden sonra bundan daha şiddetli ahıret sıkıntılar çekmeyeyim!.” demiştir.

HİKMETLER · 3 ŞUBAT 2008 PAZAR · KAYIT 780

Ölümü düşünmenin üç faydası!

Hâmid el-Leffaf hazretleri buyurdu ki, “Ölümü çok anan kimse, üç şeyle şereflenmiş olur : Tevbeyi hemen etmek, nefsi kanaat sahibi kılmak, ibadette neşe ve sürur duymak.”

Vehb bin Münebbih anlatır: “Hiçbir kul yoktur ki ölmezden önce, kendisine refakat eden yazıcı melekleri görmemiş olsun. Eğer iyi bir kimse ise, yazıcı iki melek ona:

“Allah seni mükâfatlandırsın. Sen ne iyi bir arkadaştın. Nice hayır meclislerinde seninle beraber bulunduk. İhlâsla edâ ettiğin ibadetlerden bize hoş kokular koklattın.” derler.

Eğer o kötü bir kimse ise yazıcı melekler ona :

“Senin için "Allah mükâfatını versin." demiyeceğiz. Çünkü bunca günahları işlerken senin yanında bulunduk. İşlediğin günahlardan bize nice fena kokular koklattın.” derler.”

Süfyan Sevrî buyurdu ki: “Ölüm her ân gelebilir. Yarına çıkacağını zanneden kimse, ölüm için hazırlıklı sayılmaz. Tâat ve ibadetler ölümü hatırlamanın semeresi olduğu gibi, günahlar da ölümü unutmuş olmaktan ileri gelir.”

Hazreti Ömer, sû-i kasde maruz kalıp yaralandığı zaman, etrafına toplanmış olan müslümanlar kendisine: “Yâ Ömer, umuyoruz ki cehennem ateşi sana dokunmayacaktır.” dediler. O şu karşılığı verdi : “Siz ne diyorsunuz? Vallahi ben, bir cehennem kömürü olmaktan korkarım.” Sonra onun yanına bir cemaat daha geldi. Kendisinden şöyle bir ricada bulundular: “Yâ Ömer, oğlunuz Abdullah'ı

yerinize halife olarak tavsiye ediniz. Çünkü Abdullah, dürüstlük ve emniyeti herkes tarafından bilinen bir kimsedir." Ömer şu cevabı verdi: "Hattab ailesinden bir kişinin kıyamet gününde elleri boynuna bağlanmış olarak gelmesi yetmez mi?"

İslâm büyükleri, hergün en az bir kere ölümü hatırlamayı âdet edinmişti. Muhammed Behâeddîn-i Buhârî hazretleri hergün yirmi kere, kendini ölmüş, mezara konmuş düşünürdü. Ölümü çok hatırlamak, dinin emirlerine sarılmaya ve günâhlardan sakınmaya sebep olur. Haram işlemeye cesâreti azaltır. Daima ölümü düşünen kimsenin ömrü uzun olur. Ölümü unutup, çok uzun ömürlü olacağını zannedenlerin ise ömrü kısa olur.

İmam-ı Şarani hazretleri buyurdu ki: Ey kardeş, boş şeylerden kendini çek. İbâdet ve takva ehlinin, ilmiyle âmil âlimlerin meclislerinde bulun. Sakın gâfillerin ve dünyaya aldanmışların sohbetlerine girme. Onlarla düşüp kalkmak, kalbi karartır ve âhiret ahvâlini görmeğe perde olur.

HİKMETLER · 4 ŞUBAT 2008 PAZARTESİ · KAYIT 781

Şaşılan iki kısım insan!

İslam büyüklerinin örnek ahlâkından biri de, dünyaya sevgi ve şehvetle değil, ibretle bakmalarıydı. Evet, Allah adamları, dünyadan hep bu ahlâk ve ahval üzerinde göçmüşlerdir.

Ahmed bin Harb buyurdu ki : "Yeryüzü iki kimseye hayret eder. Biri, yatacağı yeri güzelce döşeyip yumuşak yatağım seren kimsedir. Yeryüzü ona kendi hal lisanı ile der ki : Ey ademoğlu! Bu nazik bedenin, bende yataksız olarak uzun müddet kalacak ve sonunda çürüyecektir. Neden bunu hiç düşünmezsin? Diğeri ise, ufak bir yer parçası yüzünden kardeşi ile hasımlık ve düşmanlık güden kimsedir. Yeryüzü yine kendi hal lisanı ile ona da der ki: Ey insan! Bu yerlerin önceki sahipleri nerede? Evet, bu yerlere önce malik olanlar şimdi nerede? Bir düşün!.."

Mâlik bin Dinar buyurdu ki : "Kimin gözü ve gönlü, şu fâni hayattan öbür baki hayat hakkında iyi bir ibret dersi almamış ise, bilin ki o adamın kalbi perdeli., ameli de azdır..."

Ömer bin Abdil-Aziz derdi ki : “Yâ Rab! Biz dünyada güneşin sıcağına dayanamazken, cehennemin hararetine nasıl dayanalım!...”

Ahmed bin Harb de şöyle derdi : “Yazık bize! Acırım bizim aklımıza! Gölge denince, bunun, güneşin varlığına bir delil olduğunu bildiğimiz halde, cennet denilince de cehennem akla geleceği yerde, ondan gaflet ediyoruz...”

Bir gün, Sa'd bin Ebî Vakkâs, Peygamber efendimizin yanına gelir. Peygamber efendimiz, “Yâ Sa'd, nerede idin?” diye sorar. Sa'd, “Yâ Resulallâh! Mide ve nefislerinin lezzetlerinden başka bir düşünceleri bulunmayan bir topluluğun yanında idim” der. Bunun üzerine Peygamber efendimiz şöyle buyurmuşlar : “Ey Sa'd, sana bundan daha garib olanını haber vereyim mi?” Sa'd, “Evet yâ Resûlallah!” Peygamber efendimiz de, “Daha garib olanı şudur: Bir kimse, senin o toplulukta gördüklerin hal misâli, bir kısım insanların halini kötü bildiği halde, kalkıp onların halleriyle hallenmesidir!” buyurmuşlar.

Bazı kimseler, Hâtem'ül-Esam’dan “Bizden biri, ne zaman ve nasıl dünyaya ibret gözü ile bakanlardan olabilir?” diye sormuşlar. O, şu cevabı vermiş : “Dünyada herşeyin sonunun harap, her şahsın gideceği yerin de türab olduğunu gördüğü zaman! Bir kimsenin evinden veya yakınından bir cenaze çıkar da o kimse bundan ibret almazsa, ona, ne ilmin, ne hikmetin, ne de va'z ve nasihatin bir faydası dokunur!...”

GÖNÜL BAHÇESİ · 5 ŞUBAT 2008 SALI · KAYIT 776

Evlilikte ‘olmazsa olmazlar’ ile kifayet edilmezse!

Her işin kendine mahsus sistemi ve kaideleri vardır. Bu kaideler ya dinidir, ya da yılların tecrübeleri oluşmuş, örf ve âdetlerdir. Bir işten istenilen maksadın tam olarak elde edilebilmesi için, bunlara azami derecede uymak lazımdır. Buna uyulmadığı takdirde o işin sistemi bozulur. Bunun neticesinde; bu iş sadece bir şahıs ile ilgili ise o zarar görür, toplumla, sosyal hayat ile de irtibatı varsa, toplum da zarar görür.

Böyle uzun bir girişten sonra evlilik konusuna gelmek istiyorum. Evliliğin, aile hayatının; dinimizde ve sosyal hayatımızda önemli bir yeri vardır. Çünkü, inançlarımızın, örf ve adetlerimizin ayakta kalabilmesi ve bizden sonraki nesillere intikali ancak aile yolu ile sağlanabilir.

Eğer aile büyükleri ve gençler evlilikte sistemi bozar, kendileri yeni sistem getirmek isterlerse önce kendileri sonra da, toplum büyük zarar görür.

Her işte olduğu gibi, evlilikte de bir gaye, bir maksat vardır. Hedef bu olmalıdır; buna mani olan engellere takılmamak lazımdır. Evlilikte hedef, huzurlu bir aile hayatıdır. Bu da ancak, dinimizin bildirdiği esaslara uymakla sağlanabilir.

Son yıllarda, hedeften sapmalar, gayede farklı düşüncler görülmeye başlandı. Anne babalar ve gençler sistem dışı farklı arayışlara yöneldi. Tabii ki bu da zaman zaman sistemde, tıkanıklara yanlış eğilimlere sebep olmaktadır.

Olamza olmazlar

Bu yanlış eğilimler nelerdir? Eskiden kız babalarının, damat namzetinde aradıkları, 'olmazsa olmaz' şartları, bir de 'olursa iyi olur' şartları vardı. Kızı evlilik yaşına geldiğinde, olmazsa olmaz şartlarına haiz bir genç talip olduğunda geri çevirmezlerdi. 'Olursa iyi olur'lar üzerinde pek durmazlardı. Mevcutlarla iktifa ederlerdi. Geri çevirirlerse bundan sonra yolun tıkanacağı kanaatine sahiptiler. Olmazsa olmazlar belliydi ve sınırlı idi. Neydi bular: Birincisi, düzgün bir dini inanç ve bu inanca uygun yaşayış. İkincisi, güzel huylu olması; huy, mizaç olarak istenilen meziyetlere sahip olması. Üçüncüsü, orta halli bir ailenin nafakasını sağlayacak bir gelirinin olması. Hepsi bu. 'Olursa iyi olur'lar ise sınırsızdır. Yani tamamını elde etmek imkansızdır. Bunun için eskiler olmazsa olmaza bakarlar, 'olursa iyi olurlar' ne kadar ise onunla iktifa ederlerdi. Yani çıtaları alçaktı, damat namzetlerinin geçmesi, atlaması kolaydı.

Şimdiki kız anne babaları ise 'olmazsa olmazlar'la kifayet etmiyor, 'olursa iyi olurlar'a takılıp kalıyorlar. Bunların da hepsini elde etmek mümkün olmadığı için iş çıkmaza giriyor.

Evlilik çağına gelmiş kızı olan anne baba, kızına bir talip çıktığında, namzette olmazsa olmaz şartlar mevcut olduğu halde, beklentileri çok olduğundan, çıtaları yüksek olduğundan bir bahane ile geri çeviriyorlar. Nasıl olsa daha yaşı geçmiş değil, beklentilerimizi karşılayacak başka biri çıkar diye düşünüyorlar. Tabii ki, babanın beklentileri, farklı, anneninki farklı, kızın ki farklı. Herkes beklentilerini karşılama peşinde.

Mesela bu beklentiler neler olabiliyor. Damatın, doktor, mühendis, avukat gibi gibi toplumda çok saygı gören bir mesleğinin olması. Fiziği; boylu postu, eli yüzü düzgün olması. Damadın ailesi kendi çevrelerinden tanıdıkları kimseler olması. Ekonomik durumlarının biraz iyice olması. "Falancalara gelin gitti" denebilecek tanınmış bir aileden olması. Damadın aynı şehirde ikamet etmesi; mümkünse aynı mahallede hatta aynı sitede, aynı apartmanda oturması. Damadın annesiyle beraber oturacak olmaması; evde kaynana bulunmaması. Sabah sekiz, akşam beş gibi düzgün bir mesaisi olan bir işinin olması. Evi ve arabası olması….

Dimyat'a pirince giderken..

Dediğimiz gibi bunun sınırı yok; sayfalarca yazılabilir. Tabii ki bunlar zararlı, faydasız şeyler değil. Ama hepsinin bir arada bulunması imkansız. Anne babayı, çok az da olsa bunlara sahip evlilikler şaşırtıyor. Benim kızımın bundan ne eksiği var, diyorlar. Sabırla beklemeye devam ediyorlar. Bir müddet sonra bir de bakıyor ki, kızının yaşı hayli ilerlemiş; evde kalma sınırına dayanmış hatta aşmış. Birden telaşa kapılıyorlar. Daha önce gelenlere çoktan razılar. Fakat bunların hali değiştiği için yani yaşı ilerlediği için öncekilerin ayarında kimseler gelmiyor. İslam büyükleri, bir kıza, zaruri şartlara haiz bir genç talip olduğunda, eğer anne babası vermezse, bu kıza bundan iyisi nasip olmaz, demişlerdir

Bu durumda iki şey oluyor. Ya kız evde kalıyor; arkadaşları evlenip bu evde kaldığı için ruh sağlığı bozuluyor. Kızlarının bu halini her gün göre göre anne babanın da ruh dengesi buzuluyor. Huzur yuvası olması gereken ev husursuzluk yuvası haline dönüşüyor. Ya da, bu teleşla yukarıda bahsettiğimiz olmazsa olmaz şartlara bile haiz olmayan taliplere kızlarını veriyorlar. Böylece kızlarının dünya ve ahıretlerini karartıyorlar.

Bu sadece ferdi zarar tabii ki. Topluma verdiği zarar ayrı. Toplum ailelerden oluşur. Aileler ne kadar, huzurlu ve sağlam olursa o toplum da sağlam olur. Nitekim hadis-i şerifte, "Dini yaşayışı ve ahlakı iyi biri kızınıza talip olduğunda ona verin. Vermez geri çevirirseniz, o zaman yer yüzünde fitne ve fesat yayılır" buyurulmuştur.

Bütün bunların sebebi, aslı bırakıp teferruatla uğraşmaktır. Teferruat çoğu zaman, asla gölge olur; aslı örterek görülmesine mani olur. Bunun için her işte olduğu gibi, evlilik işinde de, teferruatta boğulup, asıldan uzak kalmamalıdır.

HİKMETLER · 5 ŞUBAT 2008 SALI · KAYIT 782

Büyük nimete erişiyorsun!”

Dünya hayatı, rü'yâ gibidir. Ölen kimse uyanınca, rü'yâ bitecek, hakîkî hayat başlıyacaktır. Müslümanın ölümü, hayattır. Hem de, sonsuz hayat!

Hadîs-i şerîfte, “İnsanlar uykudadır, ölünce uyanırlar.” buyuruldu. Ayrıca Peygamberimiz, “Lezzetleri yıkan, eğlencelere son veren ölümü çok hâtırlayınız!” buyurdu.

Ölmek, yok olmak değildir. Ölüm, rûhun bedene olan bağlılığının sona ermesidir. Rûhun, bedenden ayrılmasıdır. Ölüm, insanın bir hâlden başka bir hâle dönmesidir. Bir evden, bir eve göç etmektir.

Ömer bin Abdül'azîz hazretleri, “Sizler, ancak ebediyyet, sonsuzluk için yaratıldınız! Lâkin bir evden, bir eve göç edersiniz!” buyurdu.

İnsan, ölümü istemez. İnsan yaşamağı sever. Hâlbuki ölüm, ona hayırlıdır. Sâlih olan mü'min, ölüm ile, dünyanın eziyet ve yorgunluğundan kurtulur. Ölüm, mü'mine hediyedir, ni'mettir. Günâhı olanlara musîbettir. Zâlimlerin ölümü ile ise memleketler ve insanlar râhata kavuşur. Zâlimlerin ölümü üzerine şu beyt söylenir:

Ne kendi etti râhat, ne âlem etti huzûr,

Yıkıldı gitti cihândan, dayansın ehl-i kubûr.

Mü'minin rûhunun bedenden ayrılması, esîrin hapisten kurtulması gibidir. Mü'min öldükten sonra, bu dünyaya geri gelmek istemez. Yalnız şehîdler, ahırette kendilerine verilen ni'metleri görünce, dünyaya geri gelip, bir daha şehîd olmak ister.

Azrâil aleyhisselâm, İbrâhîm aleyhisselâmdan rûhunu almak için izin istedikte, İbrâhîm aleyhisselâm: “Dost, dostun canını alır mı?” dedi. Allahü teâlâ, Azrâil aleyhisselâma: “Dost dosta kavuşmaktan kaçınır mı?” diye sormasını emretti.

Allahü teâlânın emirlerine uyan bir mü'mine, ölümden daha sevinçli birşey olmaz. Allahü teâlâya kavuşmağı seven mü'min, ölümü ister. Çünkü ölüm, dostu

dosta kavuşturan bir köprüdür. Cenneti seven ve ona hazırlanan insan ölümü sever. Çünkü, ölüm olmayınca, Cennete girilmez.

Salih, iyi bir insan ölür ölmez, Allahü teâlânın ihsânları başlar. Saadet sâhibi şu kimsedir ki, Azrâil aleyhisselâm gelip: “Korkma, Erhamürrâhimîne gidiyorsun. Asıl vatanına kavuşuyorsun. Büyük devlete erişiyorsun!” der. Böyle kimseye, bundan daha şerefli birgün yoktur.

GÖNÜL BAHÇESİ · 6 ŞUBAT 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 777

Huzurlu bir evliliğin önündeki engeller!

Evlilik çok önemlidir. İnsanların ruhen ve bedenen rahat ve huzur içinde yaşamalarında evliliğin, ailenin hayatının büyük rolü vardır. Peygamber Efendimiz, "Nikah yapmak benim sünnetimdir. Sünnetimi yapmıyan kimse, benden değildir" buyurmuştur. Hazreti Ali’ye bir nasihatlerinde de, “Yâ Ali! Üç şeyi geciktirme! Namazı evvel vaktinde kıl! Hazırlanmış cenâze namazını hemen kıl! Dul veya kızı, küfvü, dengi isteyince, hemen ver!” buyurmuşlardır. Bir defasında da gençlere şöyle hitap etmişlerdir: “ Ey gençler, sizlerden kimin evlenmeye gücü yetiyorsa evlensin. Çünkü evlilik gözü harama bakmaktan sakındırır, haya ve iffeti korur. “

Dinimizin evliliğe bu kadar önem vermesine rağmen son yıllarda gençlerin ve ailelerin buna gereken önemi vermediği görülmektedir. Bunun pek çok sebebi vardır.

Bunlardan birincisi, anne babanın çocuklarına aşırı bağlılığı, kopmak istememeleridir. Kopsa bile evlendirdikten sonra da peşini bırakmamalarıdır. Bu evlenecek gençleri korkutuyor. Sevginin ölçülü olması lazımdır. Sevenin, sevdiğinin iyiliği için çalışması aklın gereğidir. Zamanı gelince gençleri evlendirmemek onlara yapılabilecek en büyük kötülüktür. Belli bir yaştan sonra anne baba çocuklarını buna hazırlamalıdır. Emaneti emin ellere teslim etmek için ellerinden gelen bütün gayretleri göstermelidir.

Zaruri bir sebep yoksa, bu hayırlı işi geciktirmek ileride işi daha da zorlaştırır. Hatta belli bir yaştan sonra, işi çıkmaza sokar, gerçekleşmesi imkansız hale gelir.

Evlilik, ev eşyası alır gibi çarşı pazar dolaşarak gerçekleştirebilecek basit bir olay değildir. Gelinimizi ve damadımızı seçerken azami dikkat göstermemiz gerekir. Yaşayışı, ahlakı düzgün kıymetli gençler olmalıdır. Kıymetli şeyler az bulunur, bunun için heryerde bulunmaz.

Böyle kıymetli gençler kıymetli ailelerde, kıymetli çevrelerde bulunur. Bunun için ev alırken, ev kiralarken böyle çevreleri tercih etmemiz gerekir. Böyle çevrelerde oturmayıp, sonra da, benim kızıma dini yaşayışı, ahlakı düzgün gençler talip olmuyor demek, eşyanın tabiatına aykırı olur.

Bu mümkün olmazsa aileler bu çevrelere yakın yerlerde oturmalı. Oturmakla kalmayıp, inancına, yaşayışına uygun kimselerle dostluk kurmalı. Her fırsatta görüşmeli, gidip gelmelidir. Bu vesile ile aileler biribirlerini yakından tanır. Çocuklarının uygun evlilik yapmaları daha kolay olur. Her iş bir sebeple olur. Onun için sebepleri hafife almamak gerekir. Kabuğuna çekilen, dışarıda kalır, dışlanır.

Her şeyi ile; inancıyla, yaşayışıyla, ahlakıyla dört dörtlük bir kız yetiştirmişsin fakat kimseyle görüşmüyorsun, sebepler aleminde bu kızcağıza dengi bir genci nereden bulacaksın?

Günümüzde maalesef, televizyon, bilgisayar, internet gibi vasıtalar aileleri, komşuları birbirlerinden kopardı. Çoğu kimse kabuğuna çekildi. Halbuki insan sosyal bir varlıktır. Görüşmesi, konuşması önemli bir ihtiyaçtır. Bu ihtiyaç uygun kimselerle yapılmazsa, sosyal problemler, sıkıntılar baş gösterir. Son yıllarda hızla artan stres, depresyon gibi ruhi rahatsızlıkların sebebi budur.

Bir ailenin inancını, yaşayışını, örf ve adetlerini eksiksiz yaşayabilmesi ve kendisinden sonraki nesillere aktarabilmesi ancak kendisi gibi yaşayan kimselerle görüşmesi ailevi akrabalıklar tesis etmesi ile mümkündür. Bu yapılmazsa farkında olmadan sahip olduğu değerleri kaybeder; kendi muhafaza edebilse bile çocukları devam ettiremez.

Evliliklerin aksamadan, normal şartlarda tesisi için anne babaların yanı sıra, aklı başında, tecrübeli kimselerin aracılık yapmasına ihtiyaç vardır. Hiçbir mahzuru olmamasına, hatta sünnet olmasına rağmen günümüz şartlarında bir kız babasının beğendiği bir gence kızını teklif etmesi yanlış anlaşılmalara sebep olacağından uygun olmaz. Ama aracı için böyle bir şey söz konusu değildir. Erkek ve kız babaları çekinmeden, güvendikleri kimselere söyleyebilmelidirler. Çocukları hakkında da, dürüstçe bilgilendirmelidirler. Bu iş zor ve sıkıntılı ise de, sevabı da

bu oranda fazladır. Evlikleri iyi giderse kendilerinden, kötü giderse bizden bilirler; bize beddua ederler, sözü aracıları korkutmamalıdır.

Hiçbir art niyet olmadan sırf Allah rızası için aracı olunmuş ise, bu sözün bir kıymeti yoktur. Edilen beddua da tutmaz. "İyilik et, denize at, balık bilmezse Halık bilir. İyilikten kötülük gelmez. İyilik eden iyilik bulur" sözü meşhurdur.

Günümüzde evliliğin önünde duran en büyük engellerden biri de, düğün masraflarıdır. Birçok genç, evliliği idame ettirecek bir geliri olmasına rağmen, düğün için birikmiş parası olmadığı için evliliği tehir etmektedir. Kız anne babaları, ayıplanma korkusuna; falancanın kızına şunlar takıldı, filan marka mobilyalar alındı bizimkine alınmazla el alem ne der kompleksine kapılmadan, inancı ve yaşayışı düzgün olan bir talip geldiğinde geri çevirmemelidir. Böyle bir komplekse girerse çocuğuna en büyük kötülüğü yapmış olur. Hem dünyada hem ahırette bunun bedeli ağır olur.

HİKMETLER · 6 ŞUBAT 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 783

"İstikamet üzere ol!"

Peygamber efendimiz, "Hûd ve benzeri el-Hakka, el-Vâkı'a, en-Nebe, et-Tekvîr ve Gâşîye gibi sûreler beni kocalttı." buyurmuştur. İslam alimleri buyurdular ki: "Resûl-i Ekremi kocaltan, bu sûrelerdeki korku ve dehşet veren, âhiret halleri ve onun tüyler ürpertici safhalarını anlatan hususlar olsa gerektir. Ayrıca Hûd süresindeki: "Emrolunduğu gibi istikamet üzere ol!" âyet-i celilesi bunların başında gelir, istikamet ise ulaşılması en güç bir makamdır. Bunu hakkıyle yerine getirmek, ancak Resûl-i Ekrem'e müyesserdir, istikamet, şükür makamı gibidir; zira şükür, her an kişinin hal ve hareketleri ile kalbi ile bütün duyu organları ile yaratılış gayesine uygun hizmete bulunmasıdır. İşte bu sebebtendir ki Resûl-i Erkeme, "Senin geçmiş ve gelecek günahların bağışlanmış iken bu derece korku içinde ağlayıp niyaz ve yakarışta bulunmanın hikmeti nedir?". diyenlere, Resûl-i Ekrem, "Ben şükreden kullardan olmayayım mı?", diye cevap vermiştir. Evet, insanlardan bazıları, "Doğrusu ben tevbe edeni, inanıp yararlı iş işleyerek doğru yola gireni bağışlarım." âyet-i kerimesinden ümide kapılabilirler.Fakat âyeti kerimede mağfiret dört şarta bağlamaktadır. Bunlardan birincisi tevbedir. İkincisi,

Resûl-i Erkemin, “Sizden herhangi birinizin, kendisi için sevdiğini din kardeşi için de sevmedikçe, imanı (kâmil) olmaz.” buyurduğu şekilde kâmil imandır. Üçüncüsü, sâlih amel ve dördüncüsü de hidâyette olanların yoluna girmektir. Bu da her hali ile, dua ve ihlâs ile Allaha yönelmektir. Bunun benzeri şu âyet-i kerîme'dir: “Fakat tevbe eden, inanıp yararlı iş işleyen kimse, umulur ki kurtuluşa erenlerden olur.” İnsan, Allahü teâlâ’nın “umulur” buyurduğuna muhakkak nazariyle bakmamalıdır.

Belki, nasûh tevbe ile, kâmil iman ile iman edip sâlih ameller işlediğin vakit felah ve hidâyete erip Allah'a yaklaşman umulur, demektir. Sakın, “Ben sâlih amel işliyorum bu mertebeye yükselirim” diye kendini emniyette bilmemelidir. Zira âyet-i celilede, Ancak mahvolacak kimseler kendini güvende bulur, buyurulmuştur. “Asra yemin olsun ki, İnsan hiç şüphesiz hüsran içindedir. Ancak inanıp yararlı iş işleyenler, birbirlerine hakkı tavsiye edenler ve sabırlı olmayı tavsiye edenler bunun dışındadır.” ayetlerini hatırdan çıkarmamalıdır.

HİKMETLER · 7 ŞUBAT 2008 PERŞEMBE · KAYIT 784

İskenderi Zülkarneyn’in levhası

İslam büyüklerinin bir güzel ahlakı da, gördükleri hataları, yanlışları yumuşak bir dil ile düzeltmeleri, herkese nasihatta bulunmaları idi. İmam-ı Gazali hazretleri anlatır: Bize kadar ulaşan bir bilgiye göre, İskenderi Zülkarneyn'in kabri, bir sel aşındırması neticesinde meydana çıktığı zaman, kabrinin yakınında altın ve cevherlerle süslenmiş bir sanduka bulurlar. . Sandukanın içinde altın bir levha üzerinde Cenâb-ı Hakk'ın isminden sonra, şu satırların yazılı olduğunu görmüşler :

“Yeryüzünün meskûn mıntakalarının dörtte birine bin sene hakim olmuştum. Günlük gelirim, sandukamdaki altınlar miktarınca idi. Rüzgâr, su, ateş ve demir bana itaat etmişti... Sonunda ruhum bedenden ayrılıp ulvî âleme yükseldi. Şu cesedimi benden sonrakilere ibret olması için aranızda bıraktım. Her mahlûk, mutlaka yok olacak! Bâki olan, ancak âlemlerin Rabbi Allahtır!.”

Demek ki bu hükümdar da, insanları dünyaya aldanarak ölümü unutmaktan sakındırmak istemiştir. Fudayl bin İyâz buyurdu ki : “Bazan kişinin düşmanı ona

bir zarar ulaştırmak ister de Allah onu, bu zarardan korur. Fakat o kul bunun hiç farkında olmaz. Nitekim âyet-i celîlede şöyle buyurulmuştur : “Ey mü'minler! Allahın size olan nimetini hatırlayın. Hani bir cemâat size el uzatmaya teşebbüs etmişti de Allah onların ellerini üzerinizden geri çevirmişti!”

Enes bin Mâlik buyurdu ki : “Gündüzler ve geceler gelip geçecek. Asırlar ilerliyecek. Sonunda öyle zamanlar gelecek ki, insanlar şiir dinlemeyi Kur'ân-ı kerim dinlemekten daha sevimli bulacaklar...”

Yahya bin Muaz buyurdu ki : “İyi kulların mübahlardan faydalanmasını ayıplayıp da kendileri çirkin günahları irtikap eden kimselerin hali, şaşılacak bir şeydir! Görürsün ki, onlardan biri gıybet ve koğuculuk etmek, hased ve kin beslemek, kibir ve kendini beğenmek gibi günahlara dalar da bunlardan tevbe ve istiğfar etmez. Sonra kalkar, iyi kullardan birinin mübah olan giyimine ilişir. Helâl olan tatlılardan birşey yemesini tenkit konusu yapar ve kötüler.”

Salih el'Merrî, bir gün nasihat esnâsında: “Kul, kapıyı çalmasını bilir ve devam ederse, çok geçmez Hakk'ın kapısı ona açılacaktır!” buyurdu. Biri söze karışıp : “Ey Salih! Hakk'ın kapısı kapalı mı ki? O'nun kapısı hiçbir zaman kapanmış değildir!” diyor. O da şu karşılığı veriyor : “Şu kimsenin akıllılığına, şeyhin de cahilliğine bakınız!” İşte İslam büyükleri böyle, hatasını hemen kabul eden tevazu sahibi kimselerdi.

HİKMETLER · 8 ŞUBAT 2008 CUMA · KAYIT 785

Nasihat etmek

Müslümanlara ve bütün insanlara nasihat etmek, doğruyu göstermek ve öğretmek, peygamberlerin sünnetidir. Allahü teâlâ, Kur’an-ı kerimde, bütün Peygamberlerini nasihat edici olarak gönderdiğini bildirdi. Resulullah efendimiz üç defa “Dinin temeli nasihattir” buyurdu.

Müslümanlara nasihat; onlara şefkatli olmak, büyüklerine hürmet ve hizmet, küçüklerine merhamet göstermektir. Onların sıkıntılarını gidermek ve kendilerini saadete çağırmaktır.

Bütün insanların İslamiyeti sevmeleri için nasihat; onları imana davet etmek ve küfrün kötülüğünü anlatmaktır. Hz. Ömer, kusurlarımı bana gösteren kişiye Allahü teâlâ rahmet etsin! buyurdu.

Ömer bin Abdülaziz hazretleri, bir zata, "Bende olan hoşlanmadığın şeyleri bana söyle! Kişi, arkadaşının beğenmediği şeyleri onun yüzüne söylemedikçe nasihat etmiş olmaz" buyurdu.

Abdullah bin Vehb buyurdu ki, "Kişinin, beğendiği şeyi, başkası için de beğenmesi güzel olur. Kendisine faydası olmayanın, başkasına faydası olmaz."

Nasihate ihtiyacı varsa gizli yapmalıdır. Herkesin yanında yapılan öğüt, onu teşhir etmek ve el aleme rezil etmek olur.

İmam-ı Şafii hazretleri buyurdu ki, "Arkadaşına gizli nasihat eden gerçek öğüt vermiş ve onu yükseltmiş olur. Halk arasında nasihat vermeye kalkan onu rüsva ve perişan etmiştir."

İnsan kendisinde göremediği kusurları arkadaşında görür. Bu sayede kendi kusurlarını anlar. Bunun için hadis-i şerifte "Mümin müminin aynasıdır." buyuruldu.

Resulullah sallallahü aleyhi ve sellem buyurdu ki: "Size iki vaiz, nasihatçı bıraktım, biri susar, biri konuşur. Susan nasihatçı ölümdür. Konuşan ise Kur'an'dır." Susarak, hâliyle nasihat eden ölüm diyor ki: Ben, her canlıyı pusuda beklemekteyim. Zamanı gelince aniden pusudan çıkıp, yakalayıveririm. Eğer benim herkes için yapacağım muamelenin bir benzerini görmek isteyen varsa; padişahlar, kendilerinden önce gelip geçmiş padişahlara; emîrler de, vefat etmiş, geçip gitmiş emîrlere baksınlar. Bu akıbet ergeç herkesin başına gelecektir.

HİKMETLER · 9 ŞUBAT 2008 CUMARTESİ · KAYIT 786

Nasihatların özü

İslam büyükleri nasıhati, emri marufu dört başlık altında özetlenmişlerdir:

Birincisi, Allahü teâlânın var olduğunu, bir olduğunu, bütün kemal ve cemal sıfatlarının Onda bulunduğunu, Ona layık olmayan sıfatların, ayıpların, kusurların Onda bulunmadığını, halis niyet ile Ona ibadet etmek gerektiğini, gücü yettiği

kadar Onun rızasını almaya çalışmasını, Ona isyan edilmemesini, Onun dostlarına muhabbet, düşmanlarına muhalefet edilmesini, Ona itaat edenleri sevmeyi ve isyan edenleri sevmemeyi, nimetlerini saymayı ve bunlara şükretmeyi, bütün mahluklarına acımayı, Onda bulunmayan sıfatları Ona söylememeyi bildirmek, Allahü teâlâ için nasihat etmek olur.

İkincisi, Kur'an-ı kerimde bildirilenlere inanmayı, emredilenleri yapmayı, kendi aklı ile, görüşü ile uydurma tercümeler yapmamayı, onu çok ve doğru olarak okumayı, ona abdestsiz el sürmek caiz olmadığını, insanlara bildirmek, Kur'an-ı kerim için nasihat etmek olur.

Üçüncüsü, Muhammed aleyhisselamın bildirdiklerinin hepsine inanmak, hepsini beğenmek gerektiğini, Onun sünnetlerini yapmayı ve yaymayı, Onun güzel ahlakı ile huylanmayı, Al, Eshabını ve ümmetini sevmeyi bildirmek, Resulullah için nasihat olur.

Dördüncüsü, insanlara dünyada ve ahirette faydalı olan şeyleri yapmak ve zararlı olan şeyleri yapmamak gerektiğini ve kimseye eziyet etmemeyi, kalb kırmamayı, bilmediklerini öğretmeyi, kusurlarını örtmeyi, farzları emretmeyi, haramlardan nehyetmeyi, bunların hepsini tatlılıkla bildirmeyi, küçüklere merhamet, büyüklere hürmet edilmesini, kendilerine yapılmasını istemediklerini başkalarına da yapmamalarını, onlara bedenleri ile, malları ile yardım edilmesini bildirmek de, bütün insanlar için nasihat etmek olur.

Hadis-i şerifte buyuruldu ki:

“Müslümanlara yardım etmeyen, onların iyilikleri ve rahatları için çalışmayan, onlardan değildir. Gece ve gündüz, Allah için ve Kur'an için ve Resulullah için ve devlet reisi için ve bütün müslümanlar için nasihat etmeyen kimse de, bunlardan değildir.”

HİKMETLER · 10 ŞUBAT 2008 PAZAR · KAYIT 787

Kendilerini günahkar bilirlerdi

İslam büyükleri, kendilerini insanların en günahkârı bilirlerdi. Şimdikiler gibi kendilerini kurtulmuşlardan saymazlardı. Sohbetlerinde tevazu için değil

inanarak, “İçinizide en günahkar olanınızı benim” buyururlardı. Kendilerini “duası makbul” kullar meyanında görmezlerdi. Bu sebeble yağmur duasına çıkmazlardı.

Malik bin Dinar hazretlerine, “Yağmur duasına, bizimle beraber siz de çıkmalısınız.” dedikleri zaman, şu karşılığı vermiştir : “Korkarım ki, benim yüzümden başınıza taş yağar!”

Vehb bin Münebbih anlatır: “İsa Aleyhisselâm bir gün yağmur duasına çıkmış, duâ etmiş, yağmur yağmamış. Gönlüne bir darlık gelmiş ve oradakilere demiş ki İçinizden herhangi bir günah işlemiş olanlar geri dönsün!” Bunun üzerine herkes gitmiş. Yalnız bir kişi kalmış. İsâ Peygamber ona : “Sen hiç günah işlemedin mi?” diye sormuş. O demiş ki: “İşlemez olur muyum yâ İsâ! Bir gün, bir kadına bakmıştım. Kadın kaybolduktan sonra, parmağımla gözümü çıkarıp attım!” Hz. İsâ : “Haydi bu insanlar için duâ ediver!” demiş. O da duâ etmiş. Gökyüzünde bulutlar peydâ olup sicim gibi yağmur yağmış!”

Mûsâ aleyhisselâm da üç gün yağmur duasına çıkmış, yağmur yağmamış. Cenâb-ı Hak: “Yâ Mûsâ, içinizde koğucu bir adam var. O aranızda kaldığı müddetçe duanızı kabul etmem!” diye vahyetmiş. Hz. Mûsâ : “Yâ Rabbi! Onun kim olduğunu bildir de aramızdan çıkaralım!” diye niyaz etmiş. Cenâb-ı Hakk : “Yâ Mûsâ, ben sizi koğuculuktan men ettiğim halde kendim koğuculuk mu edeyim!” buyurmuş. Bunun üzerine Musâ aleyhisselâm kavmine : “Ey kavmim! Hepiniz koğuculuk günahından Allah'a tevbe ediniz!” demiş. Onlar da tevbe etmişler. Ve Cenâb-ı Hak, kendilerine bol yağmur ihsan etmiş.

İmam-ı Şarani hazretleri buyurdu ki: Ey kardeş, bak, bundan önceki büyükler kendi kendini nasıl itham ediyor. Sakın sen, “Benim duam makbuldür.” diye yağmur duasına hemen koşma! Allah'ın, bütün günahlarını bağışladığını sanıyorsan başka. Eğer böyle bir zanna sahip değilsen, bekle. Önce bütün günahlarına bir güzel tevbe et! Sonra duâya çıkarsın.

Hadis-i şerifte buyuruldu ki:

Şu beş durumda dualar kabul edilir: 1- Kur’an-ı kerim okunurken. 2- Düşman ordusuyla karşılaşınca. 3- Yağmur yağarken. 4- Zulme uğrandığı vakit. 5- Ezan okunurken.

HİKMETLER · 11 ŞUBAT 2008 PAZARTESİ · KAYIT 788

Kin gütmezlerdi

İslam büyükleri kendilerine ezâ ve haksızlık edenleri affederler, intikam ve kin gütmezlerdi. Kendilerine yapılan; hakaret, mallarını almak, haysiyetlerine ilişmek gibi haksızlıklara karşı, durumları bu idi. Çünkü hazreti Peygamber de kendisi için intikam gütmez, ancak Allah'ın hukukuna tecavüz edildiği zaman intikamını alırlardı.

Cafer bin Muhammed buyurdu ki : "İntikam alıp da sonunda nâdim olmaktansa, affedip de nâdim olmak benim için daha sevimlidir."

Hâtem'ül-Esam hazretleri şöyle derdi; "Ey kul! Senin, Allah'a isyan ettikleri için insanlara buğzettiğin halde, yine Allah'a isyanından dolayı kendi nefsine buğzetmemen, senden insafın olmayışındandır!"

Katâde hazretlerine : "İnsanların kadir ve şeref bakımından en yüksek olanları kimlerdir?" diye sormuşlar. O da şu cevabı vermiştir : "İnsanların kusurlarım bağışlamak hususunda en ileri olanlar!"

Kadının biri, Mâlik bin Dinar'ın kaftanını ve mushaf'ını çalmıştı. Mâlik, kadının peşine düşmüş, şöyle bağırıyor : "Ey kadın! Ben Mâlik'im. Emin ol, sana bir zararım dokunmayacaktır, benden korkma! Kaftan senin olsun, götür. Fakat Mushafımı bırak!"

Ebû Saîd el-Makberî buyurdu ki : "Şu güzel hasletler, kulun Allah tarafından bağışlanmış olduğunun tamamlayıcı belirtileridir : Haksızlık edene yaptığının karşılığını vermemek. Ona acımak ve Cenâb-ı Hak'tan onun affını istemek."

İmam Mâlik hazretleri, hükümdarın emriyle dövüldüğü zaman, kendisine sopa atan kimseye hakkını tamamen helâl etmişti. İmamı Ahmed de böyle yapmıştır. O, şöyle diyordu : "Allah'ın bir kimseye azab etmesine sebeb olmamak için, kişinin bu kadarcık şeyleri affetmesinde ne varmış!"

Hadis-i şerifte buyuruldu:

Üç kişi, Allahın himayesindedir: 1- Verilene şükreden. 2- İntikama gücü yeterken affeden. 3- Kızınca öfkesine hâkim olan.

Hadis-i şerifte, ayrıca şu kimselerin de Allahın himayesinde olduğu bildirildi: 1- Zayıfa acıyan. 2- Ana babaya şefkat eden. 3- Emri altındakilere iyilik eden.

GÖNÜL BAHÇESİ · 12 ŞUBAT 2008 SALI · KAYIT 791

Akıllı kimse ‘olacağa’ değil ‘olmuşa’ bakar!

Evliliğin toplum hayatında önemli bir yeri vardır. Evliliğin olmadığı veya zayıfladığı toplumlarda ahlakı çöküntü başlar. Bu da toplumların temel taşı olan aileyi yok eder. Aile müessesesi yok olan toplumlar bir müddet sonra kendileri de yok olurlar.

Bunun için dinimiz evliliğe, aileye çok önem vermiştir. Ayeti kerimelerde ve hadis-i şeriflerde evlilik teşvik buyurulmuştur. Evlenme hususunda Kur’an-ı kerimde, bekârların, everişli kimselerle evlendirilmesi; eğer bunlar fakir iseler, Allahü teâlânın bunları zenginleştireceği bildirilmektedir. (Nur: 32)

Hadis-i şeriflerde de evlilikle ilgili şöyle buyurulmuştur:

"İslamiyette ruhbanlık (Evlenmemezlik) yoktur"

“Bedeni ve maddi güç mevcut iken İslamda evlenmemek şeklinde bir uygulama yoktur.”

”Şerli olanlarınız…”

Bir defasında Resulullah efendimiz gençlere şöyle hitap etti: “ Ey gençler, sizlerden kimin evlenmeye gücü yetiyorsa evlensin. Çünkü evlilik gözü harama bakmaktan sakındırır, haya ve iffeti korur. “

Peygamber efendimizin Eshabının bekar kalmasını istemezdi: ”Şerli olanlarınız bekarlarınızdır” “ Allahü teâlâ, harama düşmekten korkarak evlenene mutlaka yardım eder, “ buyururdu.

Bunun için, evlilik yaşına gelen ve şartları müsait olan gençlerin evlenmesi lazımdır. Şartlar müsait değilse lazım değildir. Mesela, hanımına zulmetmek korkusu varsa, ailenin nafakasını sağlayamayacaksa bunun evlenmesi caiz değildir. Peygamber efendimizin Veda hutbesindeki nasihatlerinden biri, “Kadınlarınıza

eziyet etmeyiniz! Onlar, Allahü teâlânın sizlere emanetidir. Onlara yumuşak davranınız, iyilik ediniz." olmuştur. Başka bir hadis-i şeriflerinde de; "Cennet anaların ayakları altındadır." buyurarak, kadını korumada eşsiz bir hassasiyet gösterilmiştir.

Evlenmek isteyen erkekte, düzgün bir inanç ve yaşayış, özellikle namaz, güzel ahlak gibi olmazsa olmaz şartlar aranması gerekli olduğu gibi genç kızlarımızda da; edebi, hayası, ahlakı olan, dinini, imanını, İslamın şartlarını öğrenmiş, dine uyan, İslamiyetin emrettiği gibi mutlaka örtünen bir kız aranmalıdır. İslamın alameti erkekte namaz, kadında örtüdür. Bunun için İffet sahibi, dinini kayıran tesettürlü bir kız aranmalıdır. Malı çok, güzelliği çok olanı aramamalıdır. Mal için, güzellik için, iffeti ve salahı elden kaçırmamalıdır. Hadîs-i şerîfte, "Kadın, yâ malı için veya güzelliği için, yâhud dîni için alınır. Siz dîni olanı alınız! Malı için alan, malına kavuşamaz. Yalnız güzelliği için alan, bundan mahrûm kalır", buyuruldu.

Erkek ile kız aynı yolun yolcusu olmalıdır. İleride yaşayışı 'düzelebilir' ile değil, 'yaşayışı olan' tercih edilmelidir. Akıllı kimse, 'olacağa' değil 'olmuşa' bakar! Ya düzelmezse; aynı inanca aynı yaşayışa dönmezse ne olacak? Ev eşyası değil ki, geri götürüp yenisi alınsın!

Peygamber efendimiz şartlar oluştuğunda gençlerin hemen evlendirilmesini, geciktirilmemesini emir buyururlardı. Geciktirilmesinin tehlikelerine işaret buyururlardı:

"Dini yaşayışı ve ahlakı iyi biri kızınıza talip olduğunda ona verin. Vermez geri çevirirseniz, o zaman yer yüzünde fitne ve fesat yayılır"

"Acele etmek, şeytandandır. Beş şey bundan müstesnâdır: Kızını evlendirmek, borcunu ödemek, cenâze hizmetlerini çabuk yapmak, misafiri doyurmak, günah yapınca hemen tevbe etmek"

Saliha hanımın özellikleri!

Hazret-i Hasan'a birisi, " Kızımı çok isteyen var kime vereyim? diye sordu. Hazret-i Hasan şöyle çevap verdi: "Sen kızını, dindar ve güzel ahlaklı birine ver. Böyle bir genç kızını severse ona değer verir, onu hoş tutar. Sevmezse, ona hiç olmazsa zulmetmez."

Ahmed bin Harb hazretleri güzel huylu, saliha kadının özelliklerini şöyle bildirir:

"Emredildiği şekilde örtünür, beş vakit namazını kılar. Kocasına itaat eder. Her işinde Cenab-ı Hakkın rızasını gözetir. Gıybet ve dedikodudan uzak durur. Kanaat sahibidir. Belalara karşı sabır ve metanet gösterir."

Sabırlı, metanetli ve kanaatkar olmayan kadın, kocasının yanlış yollara sapmasına sebep olur. Nitekim sevgili Peygamberimiz buyurdu ki: "Bir zaman gelir ki, adamın helâkı, hanımının, ana- babasının ve çocuğunun elinden olur. Onu fakirlikle ayıplarlar, gücünün yetmediği tekliflerde, isteklerde bulunurlar. Böylece o kimse, bu istekleri temin için dininin gideceği yollara sapar ve helâk olur."

Hz. Ömer buyurdu ki: "İmandan sonra, iyi bir hanımdan daha büyük nimet yoktur."

HİKMETLER · 12 ŞUBAT 2008 SALI · KAYIT 793

Müslüman değerlidir!

İslam büyüklerinin örnek ahlâkından biri de, müslümanlara karşı hürmet ve ta'zimlerinin çokluğu idi. Müslümanları büyük tanırlar, haklarına riayet ederler, hep onların saadet ve iyiliklerini isterlerdi. Çünkü bunlar, Allâh'ın dininin esasları cümlesindendir.

Hazreti Ebû Bekr Sıddîk buyurdu ki: "Müslümanlardan hiçbiri diğerini hakir görmesin! Zira müslümanların küçüğü, Allah yanında büyüktür!"

Abdullah bin Abbas buyurdu ki : "Güzel amellerin en yükseği, Müslüman kardeşine ikramda bulunmaktır." O, Mescid-i Haram'da bulunduğu zaman Kabe'ye bakar ve şöyle derdi : "Ey Kabe! Allah seni muhterem, müşerref ve mükerrem kılmış. Fakat bir mü'minin Allah yanındaki hürmet ve şerefi, seninkinden çok daha büyüktür!"

Hazreti İkrime şöyle demiş : "Sakın âlimlerden herhangi birine ezâ etmeyiniz! Kim bir âlime ezâ ederse, Resûlüllâha ezâ etmiş olur!"

Ebû Hüreyre buyurdu ki : "Mü'minin Allaha karşı sevimliliği, O'nun yanındaki meleklerden daha üstündür!"

Peygamber efendimiz buyurdu ki; Ey müminler! Sözümü iyi dinleyin ve iyi muhafaza edin! Müslüman, Müslümanın kardeşidir ve böylece bütün Müslümanlar kardeştir. Din kardeşinize ait herhangi bir hakka tecavüz, başkasına helal değildir. Meğer ki gönül hoşluğu ile kendisi vermiş olsun.

Hazreti Ali buyurdu: Ey oğul! Size düşen görev, karşılıklı iyi ilişkilerde bulunmak, karşılıklı olarak hediyeler vermektir. Sırt çevirip gitmek ve birbirinizle dargın durmaktan sakının. İyiliği emredip kötülükten sakındırmayı terk etmeyin. Aksini yaptığınız takdirde başınıza kötüleriniz geçer ve sonra yaptığınız dualar da kabul olmaz.

İmam-ı Şarani buyurdu ki. Ey müslüman! Kendini bir hesaba çek! Acaba sen, müslümanların hukukuna ta'zimde bulunmuş, hususiyle âlim ve sâlih kimselere hürmette kusur etmemiş misin? Yoksa onların haklarına ve haysiyetlerine ilişerek günah bataklığına mı dalmışsın? Bu takdirde hemen Allaha tevbe ve istiğfarda bulun! Üzerindeki başkalarına ait olan hakları sahiplerine iâde et. Onlarla helâllaş. Hadis-i şerifte, dört kişinin amel defterindeki günahlarının silinip yeniden başlatılacağı bildirilrdi; 1- Hasta iyileşince. 2- Müşrik Müslüman olunca. 3- Mağfiret uman cumadan dönünce. 4- Hacı hacdan dönünce.

GÖNÜL BAHÇESİ · 13 ŞUBAT 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 792

Evlenmenin önemi ve bazı faydaları

Evlilik çok önemlidir. Çünkü, inancımızın, örf ve adetlerimizin sonraki nesillere nakli ve ahlakî değerlere sahip bir toplumun olması buna bağlıdır. Ayrıca insanların ruhen ve bedenen rahat ve huzur içinde yaşamalarında evliliğin, ailenin büyük rolü vardır. Evliliğin bazı faydalı şunlardır:

1- Neslin devamı için evlilik şarttır. Bunun için evlilikten maksadın biri de çocuk sahibi olmaktır. Ana baba çocukları sebebi ile hem nesli devam eder, hem de dünyada ve ahırette birçok nimetlere kavuşur. Hadis-i şerifte buyuruldu ki: “Öldükten sonra sevabı kesilmiyen iyi işlerden biri de, salih evlat yetiştirmektir. Ana-babası öldükten sonra böyle evladın ettiği duâlar, ana-babasına ulaşır.”

Çocuk, ana-babasından önce küçükken ölür, ebeveyni de bu acıya katlanırsa, çocuk onlara ahırette şefaatçı olur. Hadis-i şerifte “Çocuğa Cennete gir, denir.

"Ana-babamı almadan girmem" der. Sonra ana-babası ile Cennete girer." buyuruldu.

"Dininin yarısını korur!"

2- Evlenmeyen kimse, gözünü haramlardan koruyamaz. Evlilik, şeytanın kötülük yapmasına mani olur ve dinini korumaya yardım eder. Hadis-i şerifte buyuruldu ki:

"Evlenen, dininin yarısını korumuştur. Artık diğer yarısını korumak için de Allaha karşı gelmekten sakının!"

"Şükreden kalbe, zikreden dile ve ahıret hususunda size yardımcı olacak saliha bir hanıma sahip olmaya çalışın!" hadis-i şerifin de, hanımın, zikir ve şükürle beraber buyurulması, saliha hanımların bir nimet olduğunu göstermektedir. Kadın dinini korumada erkeğe yardımcıdır.

3- Kadınların huysuzluklarına ve onların ihtiyaçlarını temin için sabretmek, üstün ibâdetlerdendir. Hadis-i şerifte, "Günahlardan bir günah vardır ki, ailesinden çektiği sıkıntıdan başka birşey ona keffaret olmaz." buyuruldu.

4- Evlilik bedenin fizyolojik bir ihtiyacıdır. Evlenmeyen kimseler genelikle psikolojik yönden rahatsızlanır; ruhi yönden dengesi bozulur. Huzuru olmaz. Bu da ibadetlerine, işine yansır. İnsanın bedenen ve ruhen rahat olmasında evlenmenin büyük rolü vardır. Evlenmemiş kimselerin çoğunun ruhî yönden dengelerinin bozuk olması bundandır.

Şartlar müsait olduğunda evliliği geciktirmemelidir. İdeal evlilik yaşı erkeklerde 18-25'tir. Yirmi beşten sonra seçicilik ve kararsızlık başlar. Bunun için gençler, genç yaşta iken evlendirilmelidir. Yaş ilerledikçe gençlerde evlenmekten korku fobisi gelişir. İleri yaşlarda bu korku daha da artar. Müzmin hale gelir. Hani meşhur bir söz var, "otuzuna kadar evlenemeyen artık evlenemez, kırkına kadar zengin olmayan artık zengin olamaz" bunun için tehlike çanları çalmadan, yaş otuza yaklaşmadan bu hayırlı işi bitirmelidir.

Araştırma, evlilerin daha az baş ağrısı ve daha az psikolojik baskı yaşadığını da ortaya koyarken, yine evlilerin bekarlara nazaran fiziksel açıdan daha aktif olduklarını gösterdi. Evlilerin dış etkenlere, hastalıklara karşı daha dayanıklı olduğu tespit edildi.

Her nimet bir külfet mukabilidir. Evlilik, büyük bir nimet olduğuna göre, bunun da bazı külfetleri olacak. Gülü arayan dikenini katlanacak. Dikensiz gül

arayan gülden mahrum kalır. Sadece evlilikte değil, zaten hayat başlıbaşına dikenli bir yoldur. Hayat sıkıntılı diye yaşamaktan vaz geçecek değiliz ya!

Evlenmek isteyen, önce niyetini düzeltmeli. Haramlardan korunmak, iffetini, namusunu muhafaza etmek, dinin emrine uymak için evlendiğini düşünmeli. Birkaç defa istihare etmeli. Büyüklere danışmalı. Hak teâlâya sığınmalı. Nefsin ve kötü kimselerin araya katılmasından koruması için, Cenab-ı hakka yalvarmalıdır.

Esikeden büyükler evliliğe çok önem verirlerdi: Hz. Abdullah İbn Mes'ud: "Ömrümden on gün kalsa bile, Cenab-ı Hakk'ın huzuruna bekar çıkmamak için yeniden evlenmek isterdim", demiştir. Beşir İbn Haris evlenmemişti. Öldükten sonra dostlarından biri onu rüyada gördü ve "Rabbin sana nasıl muamele etti?" diye sordu. "Rabbim beni Cennetine soktu. Fakat, evli olanlar derecesine yükselemedim" dedi. Hz. Ebu Bekir : "Her şehvet kalbi karartır, ancak, ailesi ile olan beraberlik kalbi safileştirir", buyurmuştur.

HİKMETLER · 13 ŞUBAT 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 794

“Ben bu işe ehil değilim.”

Allah adamlarının güzel ahlâkından biri de, âmirlik, müdürlük peşinde koşmamaları idi. Onlardan biri başa geçirilmek istendiği veya mühim bir vazife tevcih edildiği zaman, hemen kabul etmezlerdi. “Ben bu işe ehil değilim.” derlerdi. “Siz, bu işe fazlasıyla ehilsiniz.” yollu ısrarlara da önem vermezlerdi. Çünkü bundan nefsin büyük pay alacağını bilirlerdi.

İnsandan en son çıkacak huy, baş olmak, emretme arzusdur. Kişi hanımına emredemezse sokaktakilere olmazsa hayvanlara emretmek ister. İnsana en zor gelen emir almaktır, peki demektir. Hep hayır demek ister. Dünya sevgisi ve baş olma sevdası insan için en tehlikeli arzulardır.

Antâkî hazretleri buyurdu ki : “Riyaset, yani baş olma arzusu, riya gösteriş sevgisinin başı, nefsin sevgilisi, şeytan için de göz aydınlığıdır!”

Fudayl bin İyâz da şöyle buyurdu : “Başa geçmek isteyen kimse, yüksek vasıflarla anılabilmesi için başkalarının hep noksanları ve ayıpları ile anılmasını

ister. Kendisinin yanında birisini hayır ve iyilikle yâd etseler, hoşlanmaz. Riyaset sevdalısı kimse, şüphesiz iyi hallerine veda etmiştir."

Süfyan-ı Sevrî hazretleri "Riyaset ve kadın sevgisini bırakmak, sabırdan daha acıdır!" dermiş.

Meymun bin Mehran de şöyle buyurdu: "Biriniz, bir iş icabı bir yere giderken başkalarını sizinle beraber yürümeğe veya binitinizin peşinden gelmeğe davet etmekten sakınınız. Çünkü bu, rehberlik durumunda olan bir kimse için bir fitne, uyan kimseler için de bir kibir ve gururdur. İbadet ettiği mescidden evine kadar adamları tarafından götürülen ilk şahıs, Kays oğlu Eş'as olmuştur. Kendisi hayvanı ile gider, adamları da önünden yürürlerdi. Bunu gören halk : "Allah canını alasıca! Ne kibirli adammış bu!" diye söylenirlerdi."

İmam-ı Şarani hazretleri buyurdu ki: Ey müslüman, sakın riyâset ve büyüklük sevdasına düşme! Herhangi bir dünya işinde "baş" olayım diye çalışma.

Hadis-i şerifte buyuruldu: "İki aç kurt, bir koyun sürüsüne girdiği zaman, yaptıkları zarardan, mal ve şöhret hırsının yapacağı zarar daha çoktur."

HİKMETLER · 14 ŞUBAT 2008 PERŞEMBE · KAYIT 795

"Benim kullarıma ne yaptın?"

Süfyan-ı Sevrî hazretleri buyurdu ki : "Riyaset (başkanlık), kendisine tevcih edilmediği halde kişi bunun peşinde koşar ise, riyaset o kimseden kaçar. Ve o kimse bu yüzden pekçok nimetlerden mahrum kalır. İçinizden biri, yetmiş sene nefsiyle mücâhede etmedikçe riyaset isteğinde bulunmasın!"

Şu hadîs-i şerîfler "Hubbürriyâset" yâni başkanlık, müdürlük sevgisi denilen bu hastalığın zararlarını açık bir şekilde bildirmektedir:

"İnsana zarar olarak, din ve dünya işlerinden parmakla gösterilmesi yetişir."

"Medholunmayı sevmek, insanı kör eder ve sağır eder. Kabâhatlerini, kusûrlarını görmez olur. Doğru sözleri, kendisine yapılan nasîhatleri işitmez olur."

Mevki, makam sahibi olmak insanı kibirlenmeye sürükler. Bu da bir müslümana yakışmaz. Çünkü bunlar, kendinde bulunan daimi üstünlükler

değildir. Gelip geçen, kendinde kalmayan, insandan çabuk ayrılan şeylerdir. Bunlar ahlâksızlarda, kötü kimselerde de bulunur. Hem de onlarda daha çoktur. Bunlar üstünlük olsalardı, bunlara kavuşmayanların ve kavuşup da ayrılanların, çok aşağı kimseler olmaları lâzım gelirdi.

Mevki, makam hırsı kalb hastalıklarının, yâni kötü huylardandır. İnsanın bu kötü huydan kurtulması için, önce malın, mülkün, müdürlüklerin geçici olduğunu ve iyi yolda kullanılmadığı takdirde zararlarını, tehlikelerini düşünmelidir. Çünkü, âhirette Allahü teâlâ, "Ey kulum, ben sana şu kadar mal verdim, şu kadar sene makam, mevki verdim, bununla benim dinime, benim kullarıma ne hizmet ettin?" diye soracak.

Malı, mülkü, makamı; şan, şöhret, nefsinin kötü arzûları için istiyenler, hele hele din düşmanlığında, insanlara zulümde kullananlar, bu suâle cevap veremiyecekler, böylece korkunç azâblara düçâr kalacaklar.

Makam, mevki, ilim dini beslemek yani müslümanlara, insanlara iyilik etmek, faydalı olmak içindir, yoksa dünya nimetlerini yutmak için değil. İnsanın yaratılmasından maksat, kulluk yapmasıdır. Kulluktan maksat ise, her hâlükârda Allahü teâlâyı unutmamaktır. Allahü teâlâ için yaptığın her şey ihlastır. Halk için yaptığın herşey de riyâdır.

HİKMETLER · 15 ŞUBAT 2008 CUMA · KAYIT 796

En büyük engel!

Makam, mevki sevgisi, emir vermek, başkanlık yapma arzusu nefsin arzularındandır. İnsanın nefsi ise Allah'la kul arasında en büyük engeldir. İnsanın nefsi, Allahü teâlânın rızası ile kendisi arasında en büyük duvardır. Bu duvar nedir? Bu duvar âmir olmaktır, emir vermek arzusudur. Bu duvar kibirdir. Kibir ise, çok tehlikeli bir kötü huydur. Çünkü Cenab-ı hak bir hadis-i kudside "Bütün günahların cezasını affederim, Azamet ve Kibriya bana mahsustur. Kim bunda bana ortak olmak isterse, hiç acımam, Cehenneme atarım" buyuruyor.

Her müslümanın kibirden, gururdan kurtulması lazımdır. Bunun ilacı da Allah dostlarını sevmek, onların kitaplarını okumak ve onların yolundan gitmektir.

Onlarla beraber olanın kalbi temiz olur; makam mevki sevgisi, dünya sevgisi gibi kötü huylardan kutrular.

İnsan kalbini kötü huylardan temizlerken dört engel ile karşılaşır:

1- Makam sevgisi: Ahiret nimetlerini elde etmek için makam ve mevki elbette iyidir. Mal gibi makamın da kendisi değil sevgisi engeldir. Hizmet için bir makama talip olmak başka şey, nefsin arzularını tatmin için makam sahibi olmak ayrı şeydir.

2- Mal sevgisi: Malın kendisi değil, sevgisidir. Kalbi temizlemek, ahireti kazanmak için malın önemi büyüktür. Fakat mal sevgisi engeldir. Mal sevgisini kalbden çıkarmalıdır!

3- Yabancı sevgi: Allah sevgisinden başka her sevgiyi kalbden çıkarmalıdır!

4- Günah: Her günaha tevbe etmelidir! Hadis-i şerifte buyuruldu ki:

“Kim günah işlerse, kalbinde siyah bir nokta hasıl olur. Tevbe ederse silinir. Günahlara devam ederse, o leke büyüyüp kalbin tamamını kaplar.”

Gelip geçici olan makam, mevki üstünlük sebebi değildir. Bir çok krallar, derebeyler, Firavunlar mevki sahibiydi. Hepsi gitti. Ancak iyilerin iyiliği, kötülerin kötülüğü söylenmektedir.

Nefsinin esiri olmadan, kibirlenmeden, gururlanmadan makam sahibi olmak çok faydalıdır. Hadis-i şerifte, “Hak ve adalet üzere bir gün hakimlik yapmayı, bir sene devamlı gaza etmekten daha çok severim” buyuruldu. Başka bir hadis-i şerifte, “Bir saat adalet ile idarecilik yapmak, altmış sene nafile ibadet yapmaktan daha iyidir” buyuruldu. Riya ile ve hakkı bâtılı ayırt edebilenin hizmet maksadı ile makam sahibi olması iyi olur.

HİKMETLER · 16 ŞUBAT 2008 CUMARTESİ · KAYIT 799

Gençlere iyilikte bulunun!

İslam büyükleri büyük küçük herkese nasihatta, emri marufta bulunurlardı. Yaşlılar gençlerin ikazlarından, nasihatlarından üzülmezler bilakis memnun olurlardı. Aradaki yaş farkına bakmaksızın küçük büyüğe, büyük de küçüğe

nasihat eder, hiçbiri diğerine kırılmaz idi. Sonraları bu husus gevşemiş insanlar nasihatten hoşlanmaz hale gelmiş. İmam-ı Şarani hazretleri buyuruyorki: Ben bir defasında zamanımızda şeyh geçinenlerden birine, bir nasihatta bulunmuştum. Adam bana gücendi ve ölünceye kadar bir daha benimle konuşmadı.

Enes bin Mâlik buyuruyor ki : "Allah indinde, yaşlı bir adama nasihatta bulunan bir gençten ve bir gence nasihatta bulunan bir ihtiyardan daha sevgili bir şey yoktur. Gençlerin tevbe edip Allah'ın sevgisini kazanmaları da bu suretle olur.

Nitekim Peygamber efendimiz, "Size, gençler için hayırhâh olmanızı tavsiye ederim. Çünkü gençlerin kalbi yufkadır. Unutmayınız ki, Allah beni bir şâhit, mübeşşir ve nezîr olarak gönderdi! Gençler bana uydular, yaşlılar ise muhalefet etti!" buyurmuştur."

Ahmed bin Harb buyurdu ki : "Kişi kırk yaşına erdiği, saçına ak düştüğü, hacca gidip Beytullâh'ı ziyaret ettiği ve evlendiği zamanlarda, hâlâ düzelmemiş ise artık aklını başına toplamalı, bu sıfatları takındıktan sonra oyun ve günahtan ibaret olan şeylerle iştigal etmekten sakınmalıdır."

Yahya bin Muaz buyurdu ki : "İnsanın şu dünyada geçirdiği ömür ne kadar uzun olursa olsun, cennet hayatının yanında ancak tek bir nefes gibidir. Çölde esen bir rüzgar gibidir. Ebedî ayat ve saâdete medar olacak bir tek nefesi boş yere tüketen bir kimse, şüphesiz zararda kalanlardandır!"

Ka'b el-Ahbar buyurdu ki : "İbadetinde ve Allah'ın yolunda bulunan bir genç, ayni sıfata sahip bir yaşlı kimseden Allah yanında daha sevgilidir."

İmamı Şarani hazretleri buyurdu ki: Ey Müslüman bunları iyi düşün, gençliğinin kıymetini bil! Yaşlılık sebebiyle verdiğin açıkları, çokça istiğfar ile kapatmaya çalış. Belki bu suretle manevi noksanları ikmâl etmiş olursun.

HİKMETLER · 17 ŞUBAT 2008 PAZAR · KAYIT 800

En kıymetli zaman!

İmam-ı Rabbani hazretleri buyurdu ki: Gençlikte, şehvetin, asabiyetin kapladığı anlarda, İslamiyet'in bir emrini yerine getirmek, ihtiyarlıkta yapılan aynı ibadetten çok üstün ve kıymetli olur. Hele başka maniler de araya katılırsa, bunları

dinlemeyip yapılan ibadetin sevabı o kadar çoktur ki, ancak Allahü teâlâ bilir. Çünkü, engeller karşısında, ibadeti yapmak güçlüğü, sıkıntısı, o ibadetlerin, şanını, şerefini göklere çıkarır. Engel olmayarak, kolay yapılan ibadetler, aşağıda kalır. Bunun içindir ki, insanların yüksekleri, meleklerin yükseklerinden daha üstün olmuştur. Çünkü insan, engeller arasında ibadet ediyor. Melekler ise, engel olmadan emre itaat ediyor. Savaşta, askerin kıymeti artar ve savaşırken ufak bir hizmetleri, barış zamanındaki büyük gayretlerinden daha kıymetli olur."

Hadis-i şerifte, "Allahü teâlâ, ibadet eden genci, meleklerine gösterip, "Bakın bu genç, benim için şehvetini bırakıyor. O benim nazarımda kıymetli bir melek gibidir" buyurur.

Muhammed Masum hazretleri buyuruyor ki: "Gençlik, ömrün en kıymetli zamanıdır. İnsanın sıhhatli, kuvvetli olduğu zamandır. Bu zaman, her gün geçiyor, azalıyor, ihtiyarlık yaklaşıyor. Yazıklar olsun ki, en şerefli, en lüzumlu iş olan, marifetullahı kazanmayı, hayal olan ömrün sonuna bırakıyoruz. En şerefli olan zamanlarını, en zararlı, en kötü şey olan nefsin arzularına kavuşmak için sarf ediyoruz. Peygamber efendimiz, "Yarın yaparım diyen, aldandı" buyurdu.

Allahü teâlâ, insanları ve cinleri marifetullaha ve Allahü teâlânın rızasına, sevgisine kavuşmak için yarattı. Nefslerimizin arzuları peşinde koşan bizler, ne zaman aklımızı başımıza toplayacağız? İnsanın, Allahü teâlânın marifetine kavuşmasına mani olan en kuvvetli düşman nefsin arzularıdır. Bu arzular bitip tükenmez. Hepsi de çok zararlıdır. Maksudun, mabudundur buyuruluyor. Maksadın, arzun ne ise, ilahın odur. "Nefslerinin arzularını ilah edinenler" âyet-i kerimesi, bunun vesikasıdır."

Hadis-i şerifte, "Bir genç, ilim ve ibadet içerisinde yetişir, olgunlaşırsa, Allahü teâlâ, Kıyamet günü ona yetmiş iki sıddık sevabı kadar sevap verir."

HİKMETLER · 18 ŞUBAT 2008 PAZARTESİ · KAYIT 801

Allahın düşmanlarını sevindirmeyin!

İmam-ı Rabbani hazretleri buyurdu ki: "Gençlik arzuları, Allah'ın düşmanı olan nefsin ve şeytanın sevdiği şeylerdir. Dine uygun şeyler ise, Allahü teâlânın sevdiği şeylerdir. Allah'ın düşmanlarını sevindirip, bütün nimetleri veren, hakiki sahibi

gadaba getirmek, akıllı insanların yapacağı şey değildir. Allahü teâlâ, hepimizi nefse, şeytana ve din düşmanlarının sözlerine ve yazılarına aldanmaktan muhafaza buyursun.

Gençlikte insanı, üç din düşmanı olan, nefs, şeytan ve kötü arkadaş aldatmaya çalışır. Bunlar karşısında, az bir ibadet pek kıymetli olur. Dünya işleri yarına bırakılır, bugün ahiret işleri yapılırsa, güzel olur. Fakat bunun aksi yapmak, çok çirkin olur."

Yaşlı bir zata, "Efendim, nasılsınız?" diye hal-hatır sormuşlar. İhtiyar da şu karşılığı vermiş : "Benimle beraber olanlar şimdi beni geçtiler. Benden geri olanlar da bana yetiştiler. İşittiğim o güzel ve hikmetli sözleri hep unutur oldum. Ayağa kalktığım zaman, eskisinden daha fazla yere yakın oluyorum. Artık biri iki görmeye başladım. Vücudumda beyaz kalmasını arzu ettiğim siyahlaştı, siyah kalmasını istediğim de beyazlaştı. Yumuşak kalmasını istediğim de sertleşti..."

Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

"Cömert ve güzel ahlaklı bir genç, Allah katında kendisini ibadete vermiş cimri ve kötü huylu bir ihtiyardan daha üstündür."

"Allahü teâlâ, Kıyamette, şu yedi kişiyi, hiçbir gölgenin bulunmadığı günde, Arşın altında gölgelendirir. Yani onu kendi himayesine alır:

1- Adaletli hükümdar,

2- Rabbine ibadet ederek yetişen genç,

3- Gönlü (namaz için, ibadet için) mescitlere bağlı olan,

4- Allah için birbirini seven, o sevgi ile bir araya gelip, o sevgiyle birbirinden ayrılan iki kişi,

5- Güzel ve mevki sahibi bir kadın, davet edince, ben Allah'tan korkarım diye red eden,

6- Sağ elinin verdiğini sol eli bilmeyecek kadar sadakayı gizli veren,

7- Tenhada Allah'ı zikredip de gözleri yaşla dolan."

GÖNÜL BAHÇESİ · 19 ŞUBAT 2008 SALI · KAYIT 797

Yaradılış gayesine uygun yaşanmazsa!

Bugün Avrupa'da, Amerika'da, en çok para kazanan iki meslek sahibinden biri, psikiyatristler ve psikologlar diğeri veterinerlerdir. Çünkü Batı'da insanların yarıya yakını ruh hastası, yarıdan çoğu ise teselli bulmak için evinde hayvan (kedi, köpek vs) beslemektedir. Bu, gerçekten insanlık için içler acısı bir durumdur. Toplumların ne hale düştüğünü göstermesi bakımından ibret vericidir.

Günümüzde modern çağın hastalıkları olarak isimlendirilen iki temel psikolojik hastalık vardır: Stres ve onun daimi bir hale dönüşmesiyle ortaya çıkan depresyon.

Dünya Sağlık Örgütü'ne göre gelecek yıllarda ruhi bozukluklar dünyanın en önemli sağlık problemi olacak. Modernleşmenin, maddiyatçılığın getirdiği yalnızlaşma, sosyal dayanışma sistemlerinin çözülmesi, bu hastalıkları bir salgın hastalık boyutuna taşıyacak.

Biz de toplum olarak hızla Batı'nın bir parçası olma yolunda olduğumuz için insanımızın hatırı sayılır bir kesimi bu rahatsızlıklarla boğuşmaktadır. Gün geçtikce de bu sayı artmaktadır.

Huzurlu bir hayat için!

Halbuki gerçek manada İslamiyete inanan ve onun emrettiği şekilde Allaha tevekkül eden, kaza ve kadere inanan hoşuna gitmeyen olaylar karşısında sabır gösteren kişi, bu hastalıklara yakalanmaz, huzurlu bir hayat serer.

Allaha tam tevekkül eden, iyi - kötü başına gelen her şeyin Allahtan olduğuna inanan, hiçbir ümitsizliğe, karamsarlığa üzüntüye ve strese kapılmaz Allaha olan güçlü inancından dolayı, hiçbir olaydan hiçbir olumsuzluktan etkilenip güçsüzleşmez; daima rahat ve huzurludur. Dolayısıyla onun bu ruhsal ve psikolojik sağlığı, bedensel sağlığına da olumlu bir etki olarak yansır. Sağlıklı bir hayat sürer.

İşte dini yaşamak ile yaşamamak arasındaki sayısız farklardan biri budur. İnanmayanlar çok sevdikleri, değer verdikleri bedenlerini bu kısa dünya hayatında, dünya arzuları için kullanmak isterler. Bu şekilde hareket etmekle rahat edeceklerini düşünürler. Ama yanılırlar. Çünkü insan sadece görünen bu

bedenden ibaret değildir. Bir de görünmeyen ruhumuz var. Bedenin ihtiyaçları olduğu gibi ruhun da ihtiyaçları var. Bu sağlanmadığı takdirde arzu edilmeyen sıkıntılar kendini gösterir.

İnsanın ruhen sağlıklı ve huzurlu olması için öncelikle tevekkülün tam olması lazımdır. Bunun için, tevekkülün ne olduğu bilip buna olan inancımızı sağlamlaştırmamız lazım.

Tevekkül, Allahü teâlânın lutuf ve ihsanının pekçok olduğuna iman etmektir. Böyle bir insan, dünya malına gönül bağlamaz. Dünya işlerinin bozulmasından üzülmez. Allahü teâlânın, rızkı göndereceğine güvenir. Surei Ali İmrandaki, "Allahü teâlâ bize yetişir. O, çok iyi vekildir" mealini iyi anlayıp; herşeyi Allahü teâlâ yapar, O'ndan başkası birşey yapamaz diyen, ilminde, kudretinde noksan, kusur olmadığına ve rahmetinin, iyiliğinin sonsuz, çok olduğuna inanan bir kimse, Allahü teâânın fazlına itimad ederek sebeplere, tedbirlere yapışır fakat tedbire, sebeblere güvenmez.

Gününümüz insanlarını ruhi bunalıma sokak şeylerden biri de rızık endişeşisidir. Tevekkül sahibi kimse, rızk takdir edilmiş, ayrılmıştır, vakti gelince beni bulur der. Allahü teâlâ, bana, kendi büyüklüğüne, merhametine yakışacak işleri verir, der.

Tevekkül imanın şartı

Allahü teâlâ, herkese, tevekkülü emir etmiştir."Tevekkül imanın şartıdır" mealindeki ayet-i kerime, bu emirlerden biridir. Surei Maidede, 23.cü ayet-i kerimede, "Eğer imanınız varsa, Allahü teâlâya tevekkül ediniz!" surei Ali İmranda, 159.cu ayet-i kerimede, "Allahü teâlâ, tevekkül edenleri elbette sever", surei Talakta, 3.cü ayet-i kerimede, "Bir kimse, Allahü teâlâya tevekkül ederse, Allahü teâlâ, ona kafidir", surei Zümerde, 36.cı ayet-i kerimede, "Allahü teâlâ, kuluna kafi değil midir?" meallerinde daha nice ayet-i kerime vardır.

Resulullah efendimiz buyuruyor ki: "Ümmetimden bir kısmını, bana gösterdiler. Dağları, sahraları doldurmuşlardı. Böyle çok olduklarına şaştım ve sevindim. Sevindin mi, dediler, evet dedim. Bunlardan ancak yetmiş bin adedi hesabsız Cennete girer dediler. Bunlar hangileridir diye sordum. İşlerine sihr, büyü, dağlamak, fal karıştırmayıp, Allahü teâlâdan başkasına, tevekkül ve itimad etmeyenlerdir buyuruldu".

Bir hadisi şerifte de, "Allahü teâlâya tam tevekkül etseydiniz, kuşların rızkını verdiği gibi, size de gönderirdi. Kuşlar, sabah mideleri boş, aç gider. Akşam

mideleri dolmuş, doymuş olarak döner” buyurdu.

Bu şekilde, tevekül edip, Allaha güvenen kimse rızık endişesine düşmez!

HİKMETLER · 19 ŞUBAT 2008 SALI · KAYIT 802

“Ona yumuşak söz söyleyin!”

Allah adamları, küçük büyük demeden, yakınlık veya uzaklık gözetmeden, câhil -âlim ayırmadan, herkese karşı çok nazik ve edebli davranırlardı. Onlar bilirlerdi ki, Cenab-ı Hakk Mûsâ ve Hârûn'u Firavun'a gönderdiği zaman kendilerine, “Ona yumuşak söz söyleyin.” diye emretmişti. Halbuki Firavun kâfirlerin en kötülerinden idi.

İslam büyükleri derece ve mertebe yüksekliğinin ancak, edebin yüksekliği ile hasıl olacağı düşüncesi üzerinde ittifak etmiş bulunuyordu. Edebin esası ise, kendini nâkıs (kusurlu), başkalarını kâmil (kusursuz) görmektir. Edebi az olanlar ise tam tersine, kendilerini kâmil, başkalarını nâkıs görürler. Peygamber efendimiz, bir kimsenin din kardeşine sert bir nazarla bakmasını bile iyi görmezlerdi.

Meymun bin Mihran hazretleri, düğünlere davet olunduğu zaman zenginlerden ayrılır, çocukların ve fakirlerin yanına otururdu.

Said bin Âmir buyurdu ki : “Bir insanı onda olmıyan bir şey ile vasıflandıran kimseye, melekler lânet ederler.”

Bekir bin Abdullah el-Müzenî buyurdu ki : “Kendinden yaşlı birini gördüğün zaman, hürmet ve ta'zîmde bulun ve : “Müslümanlıkta ve iyi amellerde o benden öndedir.” diye düşün. Kendinden küçük biriyle karşılaştığın zaman onu da ta'zimle karşıla ve : “Günahta ben ondan öndeyimdir.” diye düşün. Sana birisi bir ikramda bulunduğu zaman, “Bu Allah'ın fadlındandır, yoksa ben bunu haketmiş değilim.” diye düşün. Birinin ihanetiyle karşılaştığın zaman da, “Bu, benim kusurum sebebiyledir.” de. Kimseye kimseyi suçlama, ezâ etme. İyi bil ki, komşunun köpeğine küçük bir taş atmış olsan, ona eza etmiş olursun.”

Muhammed bin Vâsi' buyurdu ki: “Kul, çok az dahi olsa, kendisiyle sohbette bulunan kimselere iyilikte bulunmadıkça “İhsan” makamına eremez.” O, bir

koyun sattığı zaman alıcıya, hayvana iyi muamele etmek gerektiği tavsiyesinde bulunur ve : “Onun için de arkadaşlığın bir manası vardır.” der idi.

Hâtem'ül-Esam buyurdu ki : “Erkeklerin ahlâkı üç şeyde kendini gösterir : Din kardeşlerinin ahlâkını küçümsememek, ayıplarını örtmek, ezâlarına da sabır ve tahammül etmek.”

GÖNÜL BAHÇESİ · 20 ŞUBAT 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 798

Sebeplere değil sebepleri yaratana güvenmelidir!

Dün, bütün toplumları hızla kuşatma altına alınan, stres, depresyon gibi ruhi hastalıklardan ve bunların sebeplerinden bahsetmiştik. Bu rahatsızlıkların enemli bir nedeni de, sebepleri yaratana değil de sebeplere güvenmektir. Halbuki dinimiz, sebeplere yapışmamızı fakat bunlara güvenmememizi emrediyor. Sebeplere güvenen, sebepleri çok zorlar, istediği olmayınca başkalarını ve kendini suçlar. Niçin olmadı, kim buna mani oldu diye suçlu arar. Arzusu yerine gelmeyince bunalıma girer. Bu davranış kiyinin tevvekkülünün azlığını gösterir.

Tevekkülü tam olan kimse, sebeplere değil, sebepleri yaratan Allaha sığınır, O’na güvenir. Nitekim bir hadisi şerifte, “Bir kimse, Allahü teâlâya sığınırsa, Allahü teâlâ, onun her işine yetişir. Hiç ummadığı yerden, ona rızk verir. Her kim, dünyaya güvenirse, onu dünyada bırakır” buyurdu.

İbrahim aleyhisselamı mancınığa koyup, ateşe atarlarken “Hasbiyallah ve nimelvekil”, yani (Bana Allahım yetişir. O iyi vekil, yardımcıdır) dedi. Ateşe düşerken, Cebrail aleyhisselam gelip, “Bir dileğin var mı?” diye sorunca, “Var, ama sana değil” dedi. Böylece “Hasbiyallah” sözünün eri olduğunu gösterdi. Bunun için Vennecmi suresinde, “Sözünün eri olan İbrahim” mealindeki ayet-i kerime ile medh buyuruldu. Allahü teâlâ, Davüd aleyhisselama, “Bir kimse, herşeyden ümit kesip, yalnız bana güvenirse, yerde ve göklerde bulunanların hepsi, ona zarar yapmağa, aldatmağa uğraşsalar, onu elbette kurtarırım” mealindeki ayet-i kerime ile vahy gönderdi.

Tevekkül tembellik değildir!

Tevekkül etmeyi yanlış da anlamamak lazım. Çok kimse, tevekkülü, her işi oluruna bırakıp, isteği ile birşeyi yapmamak, para kazanmak için uğraşmamak, tasarruf yapmamak, hasta olunca ilaç kullanmamak, dini, İslamiyeti öğrenmemek, din düşmanlarından sakınmamak sanmaktadır.

Bazı din düşmanları da tevekküle, kanaat etmeğe kasıtlı olarak yanlış mana vererek; İslamiyet tembelliktir, din afyondur, diyor. İslamiyete hücum ediyorlar. Gençleri aldatmağa, dinsiz, imansız yapmağa uğraşıyorlar. Bu İslamiyete alçakca bir iftiradır Tevekkülü böyle düşünmek yanlıştır. İslamiyete uygun değildir. Halbuki, tevekkül, İslamiyetin emir ettiği şeydir. İslamiyete uygun olmayan şeyler, nasıl tevekkül olabilir?

Tecrübe ile anlaşılan, sebeblere bağlı işlerde tevekkül, sebebi bırakmak değildir; ilim ile ve hal ile tevekkül etmektir. İlim ile tevekkül, açlıktan kurtulmak için sebepleri, yani eli, ağzı, dişi, mideyi, yemekleri, ekmeği, fizyolojik hareketleri, hep Allahü teâlâ yaratmış olduğunu bilmektir. Hal ile tevekkül, kalbin, Allahü teâlânın ihsanına güvenmesi, yemeğe, ele, ağıza, sıhhate güvenmemesidir. El, bir anda felc olabilir. İnsan bir gün, hazm hastalıklarına tutulabilir, yemek, faydalı olmayabilir. O halde, gıdanın yaratılmasında ve önüne gelmesinde, hazm edilmesinde kendi hareketine, kuvvetine değil, Allahü teâlânın fazlına, iyiliğine güvenmelidir.

Şehirden uzak, bir mağarada oturup tevekkül ediyorum demek haramdır. Kendini ölüme atmak demektir. Allahü teâlânın adetine, kanununa karşı gelmek demektir. Böyle kimsenin hali, bir kimseye benzer ki, avukat tutar ve avukatının âdeti, dosyayı, belgeleri okumadan mahkemeye gitmez olduğunu bildiği halde, dosyayı avukata vermeden, avukata tevekkül eder.

Vaktin birinde, bir derviş dağda bir mağaraya girip, tevekkül eder, rızk bekler. Günler geçtiği halde, birşey gelmez. Açlıktan öleceği sırada, Allahü teâlâ, o zamanın Peygamberine emir eder ki, git, o ahmak adama söyle! Şehre girip insanlar arasına karışmazsa, onu açlıktan öldürürüm. O, benim adetimi bozmak mı istiyor? Peygamber haber verince, şehre gelir. Şehirde, her taraftan birşey getirilir, karnı doyar. "Kullarımın rızkını, doğrudan doğruya göndermeyip, kullarımın eli ile, onlara göndermeği severim" mealindeki ayet-i kerime meşhurdur.

Gerçek tevekkül

O halde, tevekkül etmek, sebeplere yapışmak, fakat sebeplere değil, sebepleri yaratana güvenmek demektir. Kapıyı kilidlemelidir. Fakat kilide güvenmemelidir.

Nitekim, hırsızlar, çok kilidleri kırmıştır. Tevekkül edenin alameti şudur ki, evine gelip, eşyanın çalındığını görünce üzülmez. Allahü teâlâ, böyle taktir etmiş deyip, kazaya razı olur. Kapıya kilid takarken, "Ya Rabbi! Bu kilidi, senin kazanı değiştirmek için değil, senin emrine, âdetine uymak için takıyorum. Ya Rabbi! Eğer malıma, birini musallat edersen, senin taktirine razıyım! Bu malı, benim için mi yarattın, yoksa başkası için yaratıp, bende emanet olarak mı bıraktın bilemem" diye kalbinden geçirmelidir. İşte dine uygun tam tevekkül böyle olur!

HİKMETLER · 20 ŞUBAT 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 803

İyi insan olmada ölçü!

Fudayl bin İyaz hazretlerinin yanında bir adamdan sitayişle bahsettiler. Dediler ki : "O zat, nefsine muhalefet için ağzına helva almaz!" Fudayl onlara dedi ki : "Helva yemeyi bırakmak bir mürüvvet mi sanki? Siz onun akrabasını gözetip gözetmediğine, öfkesini yenip yenmediğine, komşularına, dul kalmış kadınlara ve yetimlere karşı nasıl davrandığına bakınız. Din kardeşlerine ve arkadaşlarına karşı huy ve edebi nedir? İşte hükmünüzü verirken asıl bunlara dikkat edin!"

Yahya bin Muaz buyurdu ki : "Başka bir beldede bulunan bir kardeşinin yakınlarından birisi vefat ettiği zaman, ona ta'ziyette bulunmak üzere oraya kadar gitmen, ona karşı bir saygıdır. Ali bin Fadl vefat ettiği zaman Ebu Muaviyet'ül-Esved, ta'ziyette bulunmak için Şam'dan Mekke'ye gitmiştir. Ebu Bekr Sıddık şöyle buyururlardı : "Allahü teâlâdan, kendisini kıyamet gününde cehennem ateşinden korumasını istiyen bir kimse, mü'minlere karşı çok merhametli ve ince kalpli davransın!"

Mü'minin saygılı, merhametli ve ince kalpli davranmakta en çok dikkat edeceği kimseler, şüphesiz ki ana ve babasıdır. Muhammed bin el'Münkedir geceleri hep ibadetle geçirirdi. Fakat anası çağırdığı zaman, sabaha kadar onun ayaklarının şişini oğar ve bunu namaz kılmaktan daha faziletli sayardı.

Kehmes bin Hasan şöyle anlatır : "Anam hastalandığı zaman ona hizmet eder, hatta altını temizlerdim. Süleyman bin Ali, bir hizmetçi tutmam için bana bir kese akçe göndermişti. Ben kabul etmedim. Ve şu karşılığı verdim : Ben küçükken

validem, kendisinden başkasının bana hizmet etmesine razı olmazdı. Şimdi de ben, kendimden başkasının valideme hizmet etmesine razı değilim!”

Hasan Basrî hazretleri Kur'ân-ı kerîmin, “Ana ve baban için "öf" deme.” meâlindeki âyet-i celîlesi üzerinde şöyle derdi : “Ana-Baban senin yanında ihtiyarlık ve dermansızlık devresine ererler de lâzımlık tutmak gerekirse, onu alıp atarken "öf!" deme. Elinle burnunu tutarak onları incitme. Unutma ki, onlar aynı hizmeti senin küçüklüğünde sana seve seve yapmışlardı.”

Yahyâ bin Muaz buyurdu ki : “Bu insanlar ne tuhaftır! Aralarından bir mü'min zengin olmuşsa onu övüyorlar, fakir düşmüşse onu hakir görüyorlar.”

HİKMETLER · 21 ŞUBAT 2008 PERŞEMBE · KAYIT 804

“Nasıl şefkatsiz olurlar!”

Hasen-i Basrî hazretleri, Kâ'beyi ziyâret ve tavâf ederken bir zât gördü ki, arkasında bir zembil vardı. Bununla tavâf ediyordu. O zâta dönüp, “Arkandaki yükü koyup öylece tavâf etsen daha iyi olmaz mı?” diye sordu. O zât şöyle cevap verdi: “Bu arkamdaki yük değil, babamdır. Bunu Şam'dan yedi kere buraya getirip tavâf ettirdim. Çünkü bana dinimi, îmânımı bu öğretti. Beni islâm ahlâkı ile yetiştirdi.

Hasen-i Basrî hazetleri bu kimsenin yaptığını çok beğendi. Sonra o zâta buyurdu ki: “Babanı kıyâmet gününe kadar böylece arkanda getirip tavâf ettirsen, fakat bir defa kalbini kırsan yaptığın hizmet boşa gider. Yine bir defa gönlünü yapsan, bu kadar hizmete mukabil olur.”

Eshâb-ı kirâmdan biri gelip Peygamber efendimize sordu:

- Yâ Resûlallah! Anam-babam çok şefkatsizdir, onlara nasıl itâ'at edeyim?

Peygamber efendimiz şöyle cevap verdi:

- Annen seni dokuz ay karnında gezdirdi. İki sene emzirdi. Seni büyütünceye kadar koynunda besledi, kucağında gezdirdi. Baban da seni büyütünceye kadar birçok zahmetlere katlanarak, seni besledi... İdâre ve mâişetini te'min eyledi. Sana dinini îmânını öğrettiler. Seni islâm terbiyesi ile büyüttüler. Şimdi nasıl olur da şefkatsiz olurlar? Bundan daha büyük ve kıymetli şefkat olur mu?

Ana-babanın ve hocanın günaha sokacak emirlerine itâ'at lâzım değildir. Meselâ, hırsızlık için, birini öldürmek için verilen emirleri yerine getirilmez. Ana-babanın ancak mubâh olan emirlerine uymak farzdır. Ana-babanın, itâ'at lâzım olmıyan emirlerini de bir özür, bahâne bularak yapmamalı, sert muâmele yapmayıp, tatlı yumuşak söylemelidir.

Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

“Ana-babasına hizmet edenin ömrü bereketli ve uzun olur.”

“Ana-babasını dine uygun hizmetleriyle razı eden, Allahü teâlâyı razı etmiş olur, onları gazaplandıran, Allahü teâlâyı gazaplandırmış olur.”

"En faziletli amel, vaktinde kılınan namazdan sonra ana-babaya iyiliktir."

HİKMETLER · 22 ŞUBAT 2008 CUMA · KAYIT 813

Bereketli ömür ve hayırlı ölüm için

Musa aleyhisselam, Cennetteki komşusunun kim olduğunu Hak teâlâdan sorup öğrendikten sonra yanına gider. Bu bir kasaptır. Kasap, bir parça et pişirir. Asılı zenbili aşağı alır, çok zayıf bir kadına et ve su verir. Üstünü başını temizleyip, zenbile koyar. Kasap, “Bu annemdir. Yaşlanıp bu hale girdi; sabah-akşam böyle bakarım” der. Kasabın annesinin, “Ya Rabbi oğlumu Cennette Musa aleyhisselama komşu eyle” dediğini Hz. Musa da işitir. Kasaba, “Müjde, Allahü teâlâ, seni Musa aleyhisselama komşu etti” buyurur.

Kur'an-ı kerimde 3 şey, 3 şeyle beraber bildirildi. Biri yapılmazsa, ikincisi kabul olmaz. Peygambere itaat edilmezse, Allah’a itaat edilmiş olmaz. Ana-babaya şükredilmedikçe, Allahü teâlâya şükredilmiş olmaz. Malın zekatı verilmedikçe, namazlar kabul olmaz.

Kur’an-ı kerimde buyuruldu ki:

“Biz insana, ana-babasına iyilik etmesini tavsiye ettik.” (Ahkaf 15)

“Rabbin, yalnız kendisine kulluk etmenizi, ana-babanıza da iyi davranmanızı emretti. Onlardan biri veya ikisi senin yanında yaşlanırsa, kendilerine öf bile deme; ağır söz söyleme, onlarla yumuşak ve tatlı konuş, onlara acı, tevazu

kanadını gerip "Rabbim, küçükken beni yetiştirdikleri gibi sen de onlara merhamet et" diye dua et.” (İsra 23, 24)

Anne babaya iyilikte, ihsanda bulunmasının önemi hadis-i şeriflerde şöyle bildirildi:

“En faziletli amel, vaktinde kılınan namazdan sonra ana-babaya iyiliktir.”

“Ana-babaya ihsan, bedbahtlığı saadete çevirir, ömrü uzatır ve insanı kötü ölümden korur.”

“Ana-babanıza ihsan ederseniz, çocuklarınız da size ihsan eder.”

Anne baba vefatlarından sonra da unutulmamalı, her fırsatta onlar için hayır hasenat yapılmalı, onlar için dua edilmelidir.

Hadis-i şerifte buyuruldu ki:

“Ana-babasına asi olan, vefatlarından sonra, onlar için dua etse, Allahü teâlâ, onu, ana-babasına itaat edenlerden yazar.”

“Sadaka verirken, sevabını müslüman ana-babanızın ruhuna niye hediye etmezsiniz? Hediye ederseniz, verdiğiniz sadakanın sevabı, onların ruhuna gideceği gibi, sevabından hiçbir şey eksilmeden size de yazılır.”

“İnsanlar içinde en büyük hak sahibi, erkeğin üzerine annesi, kadının üzerine de kocasıdır”

HİKMETLER · 23 ŞUBAT 2008 CUMARTESİ · KAYIT 805

Herkesten dua isterlerdi

Eskiden Allah adamları, çok mütevazi idiler, çünkü kendilerini nefislerinin esiri olmaktan kurtarmışlardı. Herkesten dua talep ederlerdi. İlimde ve ibâdetinde kendisinden noksan oluşuna bakmaksızın talebelerinden bile dua isterler, dua ederken de, onların yüzü suyu hürmetine derler, kendilerini araya sokmazlarıdı.

İmamı Şâfiî hazretleri, İmamı Ahmed bin Hanbel'e birini gönderip büyük bir sıkıntıya düçar olacağını, fakat bu sıkıntı ve fitneden salimen kurtulacağını haber vermişti.

Bu sıralarda İmamı Ahmed hazretleri, “Kur'ân mahlûk mudur, değil midir?” meselesini ortaya atan ve “Kur'ân-ı kerimin mahlûk olduğu” iddiasını savunan Mu'tezile'ye şiddetle karşı koymuştu. İmam Şafiî de ona, bu yüzden maruz kalacağı sıkıntıları ve bundan kurtulacağını bildiriyordu. Nihayet gönderdiği elçi İmamı Ahmed'e gelip haberi ulaştırdı. İmam Ahmed, hocasının gönderdiği elçiyi gayet iyi karşıladı. Ona ikramlarda bulundu. Sevincinden sırtındaki gömleği çıkarıp ona verdi. Elçi geri döndüğü zaman durumu İmam Şafiî'ye anlattı ve gömleği ona takdim etti. O da gömleği aldı ve : “Demek bu gömlek, onun sırtına giydiği gömlektir!” diyerek öptü ve gözlerine sürdü.

İmam Şâfiî, İmam Ahmed'in hocasıdır. İşte onlar, bu misalde görüldüğü gibi, ilim ve ibadetlerinin çokluğuna rağmen kendilerini başkaların dan üstün görmezlerdi. Şimdiki şeyhlik taslayanlar ise aksine bir yol tutmuşlardır.

İbni Abbas hazretlerine, “Bu ilmi ne ile elde ettin?” diye sual ettiler. Cevabında, “Darlıkta, genişlikte sabretmekle, sual sormakla ve yorulmayan bir azimle” buyurdu. Yine büyük bir zat aynı suale, “Erken kalkmakla, son derece alçak gönüllü olmakla, kuvvetli azim ve sabırla” diye cevap verdi. Hadis-i şerifte buyuruldu ki:

“Nefsini hor tutan, dinini kıymetlendirmiş, nefsini aziz tutan dinini hor tutmuş olur. Din ise aziz tutulması lazım gelen en büyük nimettir. Nefsini besleyen dinini zayıflatmış olur, dinini besleyen ise, dini de, nefsi de makbul şekilde beslemiş olur.”

“Allah’a ibadet yolunda nefsini zelil eden kimse, günah işleyerek şeref arayandan daha aziz olur.”

HİKMETLER · 24 ŞUBAT 2008 PAZAR · KAYIT 806

“ Merhamet et, şefkat göster!”

Önceki devirlerde Allah adamları, yıllarca akli ve nakli ilimleri tahsil etmiş, kuvvetli bir iman ve ahlak olgunluğuna ermiş, dış görünüşleri sade, alçak gönüllü, aza kanaat eden, herkese iyilik ve yardım için çırpınan, hoşgörülü, cefakâr, fedakâr, bir meslek ve sanat sahibi, fazilet örneği kimselerdi.

Buna rağmen onlar çok mütevazı, pek alçak gönüllü olduklarından “ben” dediği hiç işitilmezdi. İslam âlimlerinin adı geçtiği zaman: "Bizler o büyüklerin yanında hazır olsak sorulmayız, gaib olsak aranmayız." Ve, "Bizler o büyüklerin yazılarını anlayamayız. Ancak bereketlenmek için okuruz" buyururlardı. Nasıl tevazu sahibi olmasınlar ki, alçak gönüllü olmayı Cenab-ı Hak emrediyor.

Müfessirler, “Kanadını müminler için indir!” (Hicr 88), ayeti kerimesine, “Ey Habibim, müminlere merhamet et, şefkat göster, onlara karşı tevazu sahibi ol!” manasını vermişlerdir.

“Üstada da, talebeye de saygılı olun” hadis-i şerifi de merhametli ve tevazu sahibi olmayı emrediyor.

Peygamber efendimiz nefsle mücahede yapmaya büyük cihad adını vermiştir. Nefsin arzularından kaçıp dinimizin emrine uymaya çalışmalıyız. Hadis-i şerifte, “Ne mutlu o kimseye ki, nefsini alçaltmadan tevazu gösterir, miskinliğe düşmeden nefsini küçültür, malını günah olmayan yerlere harcar, yoksullara, muhtaçlara merhamet eder, fıkıh ve hikmet ehli ile beraber olur, ilmi ile amel eder, malının fazlasını infak eder ve sözünün fazlasını tutar.” buyuruldu.

Nefsini hor, dinini aziz tutmanın en kestirme ve ferah yolu, önceki İslam büyüklerin yolunda olmak, onları çok sevmek, onlarda fani olmaktır. Böyle yapmayan, ne nefsini hor görebilir, ne de dinini aziz tutabilir.

Hak teâlâ Mûsâ aleyhisselâma buyurdu:

“Yâ Mûsâ! Bir kimse kendine verdiğim ni'meti benden bilip kendinden bilmezse, ni'metlerimin şükrünü edâ etmiş olur. Bir kulum rızkını kendi çalışması ile bilip, benden bilmez ise, ni'metin şükrünü edâ etmemiş olur.”

Her zaman kendisine verilen rızıkları Allahü teâlâdan bilmek ve bunlara karşılık gece gündüz şükür ve tesbîh ile tahmîd eylemek lâzımdır. İnsan, her zaman aczini, zavallılığını bilmelidir; tevâzu içinde, alçak gönüllü olmalıdır. Kendini üstün bilmemelidir.

HİKMETLER · 25 ŞUBAT 2008 PAZARTESİ · KAYIT 807

Kendilerini üstün görmezlerdi!

İslam büyükleri kendilerini hiç kimseden üstün görmezlerdi. Bir çocuğu gördükleri zaman, bunun günâhı yoktur, benim günâhım çoktur. Bu çocuk benden daha fazîletlidir. Bir yaşlı müslüman gördükleri zaman, bu benden daha fazla ibâdet etmiştir, bundan dolayı benden daha fazîletlidir. Bir islâm âlimi görünce, bu benden ziyâde âlimdir, öyle ise, benden daha fazîletlidir. Bir câhil görünce, bu bilmeden günâh işler. Fakat ben bilerek işlerim, öyle ise, bu benden efdaldir. Bir kâfir görse, olur ki o, dünyadan îmân ile gider. Benim îmânla gidip gitmeyeceğim ise belli değildir diye düşünürlerdi.

Müslüman kibirlenmezse, Hak teâlâ indinde yüksek derecelere vâsıl olur. Peygamber efendimiz, "O kimseye bakma ki, dinde senden aşağıdır, zîrâ kendini beğenip, helâk olursun. Dinde senden yukarısına bak ki, senden hayırlıdır. Malı çok olana bakma ki, Allahın kısmetine gazab edersin. Şu kimseye bak ki, yiyeceğini zahmet çekerek alın teri ile hâzırlar, o zaman da, Hak teâlânın sana verdiği ni'mete şükredersin" buyurdu.

Her asırda gelen İslam büyükleri, daha önce gelenlerin, büyüklükleri, üstünlükleri, vera ve takvaları karşısında titrerler, onların sözlerine senet, delil olarak sarılırlardı.

Bu din, edep dini, tevazu dinidir. Cahil cüretkâr olur, kendini âlim sanır. Âlim olan tevazu gösterir. Cehenneme gidecekleri hadis-i şerifle haber verilen 72 bid'at fırkasının reisleri de derin âlim idi. Fakat onlar, ilimlerine güvenerek, Kitâbdan, Sünnetten mana çıkarmaya kalkıştılar. Böylece, Eshab-ı kirama uymak şerefine kavuşamadılar. Onların doğru yollarından saptılar.

Aklı olan, kendini ve Rabbini tanıyan, hiç kibredebilir mi? İnsan aşağılığını, acizliğini, Rabbine karşı her an izhar etmek mecburiyetindedir. Bunun için her an her yerde aczini göstermesi, tevazu üzere bulunması gerekir. .

Hz. Ebu Bekir buyuruyor ki:

Kibirden sakının, tevazu sahibi olun! Topraktan yaratılıp, yine toprağa dönecek olan bir varlığın kibirlenmesi, bugün var, yarın yok olan bir varlığın kendini

beğenmesi ne kadar anlamsızdır. Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

“Kişi kibirlenince, iki melek, “Ya Rabbi bunu alçalt”, tevazu ederse, “Bunu yükselt” diye dua ederler.” (Melekler günahsız oldukları için duaları kabul olur)

“Tevazu eden, helal kazanan, huyu güzel olan, herkese karşı yumuşak davranan ve kimseye kötülük etmeyen iyi bir insandır.”

GÖNÜL BAHÇESİ · 26 ŞUBAT 2008 SALI · KAYIT 814

“Tesettür dini bir vecîbedir!”

Günümüzde tartışılmaması gereken şeyler tartışılıyor, tartışılması gereken şeyler tartışılmıyor. Ahir zamanda olduğumuz için olsa gerek.. Tarşılmaması gereken şeylerin başında din gelir; dinin iman esasları ve emirler gelir. Tartışıması gereken şeylerin başında da bilim ve teknoloji gelir. Bilim ve teknolojide neredeyiz, üniversitelerimizin dünya sıralamasındaki yeri nedir, bunları tartışmıyor; her gün dini ve dinin emirlerini tartışıyoruz.

Dinin emir ve yasakları 1400 yıl önce bildirilmiş, günümüze kadar tartışmasız bir şekilde tatbik edilmiştir. Son yıllarda en çok tartışılan dini konu ise, kadının dindeki yeri ve örtünme şekli. Halbuki, kadının örtünme şekli, beş vakit namaz, oruç, zekat ve hac gibi açık bir şekilde bellidir. Buna rağmen bu konu tartışılıyor ise burada bir art niyet aramak lazımdır.

Bu konu, bir devlet kuruluşu olan Diyanet İşleri Başkanlığın’a da sorulmuş, Din İşleri Yüksek Kurulu, âyeti kerimeler, hadis-i şerifler ve fıkıh kitapları ışığında şüphe götürmez bir şekilde konuya açıklık getirmiştir. Yüksek Kurul’un, başörtüsü meselesinin ilk gündeme geldiği zamanlarda verdiği, 3.2.1993 tarih ve 6 nolu kararı şöyle:

T.C. BAŞBAKANLIK DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI

Din İşleri Yüksek Kurulu Başkanlığı

Sayı: B.02.1.DİB.0.10/212

KONU: Tesettür

KARAR NO: 6 KARAR

TARİHİ: 3.2.1993

DİN İŞLERİ YÜKSEK KURULU KARARI

İslâm dininde kadının kıyafeti ile ilgili olarak zaman zaman sorulan sorular dolayısıyla konu, kurulumuzca ele alınıp incelendi: Nûr Suresi'nin 30. ayetinde, mü'min erkeklerin harama bakmamaları, namus ve iffetlerini korumaları emredildikten sonra 31. ayetinde kadınlarla ilgili olarak meâlen, "Mü'min kadınlara da söyle: Gözlerini (bakmaları haram olan şeylerden) çevirsinler, edep yerlerini korusunlar, -kendiliğinden görünen müstesna- zinetlerini açmasınlar, başörtülerini yakalarının üzerine salsınlar!" buyurulmakta ve ayetin devamında kadınların kendiliğinden görünmeyen zinet yerlerini, kimlerin yanında açabilecekleri belirtilmektedir.

1- HARAMA BAKMAK VE İFFETİ KORUMAK Görüldüğü gibi bu iki ayette hem erkeklerin hem de kadınların harama bakmamaları, edep yerlerini iyice örtülü tutup, iffet ve namuslarını zina, fuhuş ve onlara sebep olabilecek durumlardan korumaları emredilmektedir. Hz. Peygamber (s.a.v) de "...Gözlerin zinası şehvetle bakmaktır..." buyurarak harama bakmayı, göz zinası olarak nitelemiştir. 1- Ancak, gözün harama tesadüfen ilişmesinin kasıtlı bakmak hükmünde olmadığı da hadis-i şeriflerde belirtilmiştir. 2- İslâm alimleri, yukarıda mealleri yazılı ayetlere ve konuyla ilgili hadislere dayanarak, erkeklerin ve kadınların, nikahlı eşleri dışında herhangi bir kimseye şehvetle bakmalarının haram olduğu üzerinde müttefiktirler. Tedavi, şahitlik ve evlenme maksadı gibi, zaruret veya ihtiyaç halindeki bakmalara, fıkıhta belirtilen şartlar ve ölçüler dahilinde müsaade edilmiştir. Fitne tehlikesi ve şehvet korkusu olmamak kaydı ile, gerek erkeklerin ve gerekse kadınların, kendi yakınlarından ve yabancılardan kimselere ve nerelerine bakıp bakmayacaklarına dair hükümler, delilleri ile birlikte fıkıh kitaplarında mevcuttur.3

2- ÖRTÜNME Nûr Suresi'nin 31. ayetinde zikredilen bu emirlerden sonra kadınların örtünmesi ile ilgili olarak da, -kendiliğinden görünenler müstesna- zinetlerini, zinet yerlerini açmamaları ve başörtülerini yakalarının üzerine salmaları emredimiştir. Cahiliye devrinde başını örten kadınlar, başörtülerini enselerine bağlar veya arkalarına salıverirlerdi. Allah Teâlâ, bu ayetle, İslâm'dan önceki bu adeti kesinlikle yasaklayarak mü'min kadınların -kendiliğinden görünen hariç- zinetlerini, zinet yerlerini açmamalarını ve başörtülerini; saçlarını, başlarını, kulaklarını, boyun, gerdan ve göğüslerini iyice örtecek şekilde yakalarının üzerine

salmalarını emretmiştir. Hz. Âişe (r.a), "Allah ilk muhacir kadınlara rahmet eyleye! Yüce Allah "Mü'min kadınlar başörtülerini yakalarının üzerine salsınlar!" ayetini indirince, onlar eteklerinden bir parça keserek, onunla başlarını örttüler" der".4 Yine Hz. Aişe (r.a) bir gün ensar kadınlarından sitayişle bahsederken, buna benzer bir ifade ile, başörtüsü emrine nasıl uyduklarını anlatır.5

3- ÖRTÜLMESİ GEREKLİ OLMAYAN KISIMLAR Örtülmesi emredilen, zinetten istisna edilen ve mücmel olarak geçen "kendiliğinden görünen" ifadesi; ashabdan Hz. Ali, İbn Abbas, İbn Ömer, Enes, tabiîlerden Said b. Cübeyr, Atâ, Mücâhid, Dahhâk, Mücahid; imamlardan Ebû Hanîfe, Mâlik ve Evzaî (r.a)'nin de dahil olduğu İslâm alimlerinin çoğunluğu tarafından; "Yüz ve bileklere kadar eller" olarak tefsir edilmiştir.6

4- ÖRTÜLMESİ GEREKLİ OLAN KISIMLAR Ayetteki "kendiliğinden görünen" mücmel ifadeyi -az da olsa- farklı tefsir eden alimler, kadınların, istisna dışında kalan zinetlerini ve zinet yerleri olan saç, baş, boyun, kulak, gerdan, göğüs, kol ve bacakların örtülmesi olarak anlamışlar ve bunlardan herhangi birini açmalarının caiz olmadığı hükmünde ittifak etmişlerdir.7 Kadınların, bu zinet yerlerini kimlerin yanlarında açabilecekleri ise, ayetin devamında bildirilmektedir. Bu âyet–i kerime nazil olunca, yukarıda rivayet edilen hadislerle de sabit olduğu üzere, ensar ve muhacir kadınların, eteklerinden bir parça keserek, onunla başlarını örtmeye acele etmeleri, Hz. Âişe (r.a)'nın ablası Esmâ (r.a)'nın, ince bir elbise ile Hz. Peygamber (a.s)'ın huzuruna çıktığı zaman, Hz. Peygamber'in "ergenlik çağına gelen bir kadının elleri ve yüzü dışında kalan yerlerini göstermesinin caiz olmadığını" bildirmesi, yine Hz. Peygamber'in, bileklerinin dört parmak yukarısını işaret ederek, "Allah'a ve ahiret gününe iman eden bir kadına, ergenlik çağına gelince yüzü ve şuraya kadar elleri hariç, herhangi bir yerini açması caiz değildir." buyurması; sözkonusu ayetteki emirlerin vücub için olduğuna, kadınların yukarıda sayılan zinet yerlerini örtmekle yükümlü olduklarına delalet etmektedir.

5- ÖRTÜNMENİN GAYESİ Dinimizin emrettiği örtünmeden maksat, kadının zinetini ve zinet yerlerini eşi veya mahremi olmayan erkeklere göstermemesi ve yabancı erkekler tarafından görülmesine meydan vermemesidir. Bu itibarla örtünün; saçın, ten renginin veya zinetlerin görülmesine engel olacak kalınlıkta, vücut hatlarını göstermeyecek nitelikte olması gerekir.8 Bu konuda, yukarıda meali zikredilen hadis-i şerifler dışında, daha pek çok hadis-i şerif bulunmaktadır.9 Ahzâb Suresi'nin 60. ayetinde de "Ey Peygamber! Eşlerine,

kızlarına ve mü'minlerin kadınlarına söyle: (Evden çıkarlarken) üstlerine vücutlarını iyice örten dış elbiselerini giysinler! Bu, onların iffetli bilinmelerini ve bundan dolayı incitilmemelerini daha iyi sağlar." buyurulmaktadır. Bu ayette müslüman hanımların evlerinden çıkarken, üstlerine vücut hatlarını belli etmeyecek bir dış elbise almaları, ev kıyafeti ile sokağa çıkmamaları emredilmektedir. Nûr Suresi'nin 60. ayetinde ise, yaşlanmış kadınların, 31. ayette örtülmesi emredilen zinet ve zinet yerlerini örtmek kaydı ile (manto, pardesü, çarşaf gibi) dış elbiselerini üstlerine almadan dışarı çıkabilecekleri belirtilerek şöyle buyrulmaktadır: "Bir nikâh ümidi beslemeyen, çocuktan kesilmiş yaşlı kadınların, zinetlerini (yabancı erkeklere) göstermeksizin, dış elbiselerini çıkarmalarında, kendilerine bir vebal yoktur. Yine de dış elbiseli olmaları, kendileri için hayırlıdır."

NETİCE: 1. Gerek erkeklerin ve gerekse kadınların gözlerini haramdan korumaları, 2. Kadınların, vücudun el, yüz ve ayakları dışında kalan kısımlarını, aralarında dinen evlilik caiz olan erkekler yanında, vücut hatlarını ve rengini göstermeyecek nitelikte bir elbise (örtü) ile örtmeleri, 3. Başörtülerini, saçlarını, başlarını, boyun ve gerdanlarını iyice örtecek şekilde yakalarının üzerine salmaları, dinimizin; Kitab, sünnet ve İslâm alimlerinin ittifakı ile sabit olan kesin emridir. Müslümanların bu emirlere uymaları dini bir vecîbedir.

TESETTÜRLE İLGİLİ HADİSLER

1- "Şüphe yok ki Allah, Ademoğluna zinadan payını yazdı (yani onun kendi iradesini kullanarak işleyeceği zina türünü levh-i mahfuz'da belirtti, diğer bir yoruma göre şehvet sevgisini onun fıtratına yerleştirdi). Artık Ademoğlu yazılan payına kesinlikle ulaşır. Gözlerin zinası (şehvetle) bakmak, dilin zinası (haramı) konuşmaktır. Nefis de (zinayı) temenni edip şehvetlenir ve nihayet ilgili organ bunların ortak isteklerini yerine getirmek suretiyle onları tasdik eder ve arzularını gerçekleştirmekten imtina etmekle onları tekzib eder."10 buyurur.

2- Ashabdan Cerir bin Abdullah el-Becelî (r.a)'den: Şöyle demiştir: "Ben Rasûlüllah (s.a.v)'e (harama) ani bakışın hükmünü sordum. O, bana, gözümü başka yöne çevirmemi emretti".11

3- "Ey Ali! Harama (tesadüfen) bakışın ardından (kasıtlı) olarak tekrar bakma; çünkü, şüphesiz (tesadüfen olan) birincisi sana (muaf)tır ve (kasıtlı olan) sonuncusu sana muaf değildir".12

4- Hz. Âişe (r.a) "Allah ilk muhacir kadınlara rahmet eyleye! Allah "Mü'min kadınlar başörtülerini yakalarının üzerine salsınlar!" ayetini indirince onlar eteklerinden (bir rivayette en kalın olanı) kesip onunla başlarını örttüler." der.13

5- Hz. Âişe (r.a) bir gün ensar kadınlarından sitayişle bahsederken buna benzer bir ifade ile başörtüsü emrine nasıl uyduklarını anlatır.14

6- Hz. Âişe (r.a) şöyle demiştir: "Ebû Bekr (r.a)'ın kızı Esmâ (ki Âişe validemizin ablasıdır) ince bir elbise ile örtülü olarak Rasûlüllah (s.a.v'in) huzuruna girdi. Rasûlüllah (s.a.v) ondan yüzünü çevirdi ve kendi mübarek yüzünü ve ellerini işaret ederek; "Ey Esmâ! Kadın erginlik çağına ulaşınca vücudunun şurası ve burası dışında kalan yerlerinin görülmesi (gösterilmesi) caiz değildir." buyurdu.15

7- Yine Hz. Âişe (r.a)'den: Şöyle demiştir: "Rasûlüllah (s.a.v) bileklerinin dört parmak yukarısını işaret ederek "Allah'a ve ahiret gününe inanan bir kadın ergenlik çağına varınca yüzü ve şuraya kadar elleri dışında herhangi bir yerini açması helâl değildir!" buyurdu.16

8- Ebû Hureyre (r.a)'den: Şöyle demiştir: "Rasûlüllah (s.a.v) "Ateş ehlinden olup, görmediğim iki sınıf insan var: (Birisi) yanlarında bulunan sığır kuyruklarına benzer kamçılarla insanları döğen (işkence yapan) bir kavimdir. (Diğeri) giyinik, çıplak birtakım kadınlardır..."17 buyurdu.

DİPNOTLAR

1- Buhâri, (Çağrı Yay. İst. 1981), Kader, 9 (VII, 214); Müslim (Çağrı Yay. İst. 1981) Nikâh, 44 (II, 612, Hadis No: 2152, 2153); Beyhaki, VII, 89.

2- Müslim, Âdâb, 10 (II, 1699, hadis no: 2159); Tirmizi, Edeb, 28 (V, 101, Hadis No: 2777) Ebû Dâvûd, Nikâh, 44, (II, 609, 610, Hadis No: 2148, 2149); Müsned, IV, 358, 361; Dârimî (Çağrı Yay, İst. 1981) İstizân, 15 (s. 674); Rikâk, 3 (s. 694); Beyhâki (1. Baskı, Hind, 1353) VII, 90.

3- Serahsî, Mebsût, (Beyrut, 1986) X, 145-165; Nevev;ı Minhâc (Celaleddin Mahalli'ye ait şerh ile birlikte, II. Baskı, Mısır, 1934) II, 206/215; Kashanî, Beda'i'us-Sanayi' (Mısır 1328/1910) V, 118-125; İbn Abidin, Reddu'l-Muhtâr, (Matba'a-i Amire, İst.) V, 320-329.

4- Buhârî, Tefsir, Tefsir-u Sûreti'n-Nûr, 13 (v, 13) Ebû Dâvud, Libâs 33 (IV, 357); Beyhakî, VII, 88.

5- Ebû Dâvûd, Libas, 32 (IV, 356).

6- Taberî, Câmi'u'l-Beyân, (Beyrut, 1405/1984); X, 117-121.

7-Taberi, a.g.e., Aynı yer; Fahreddin Râzi, Mefatihu'l-Gayb, (Matba'atü'l-Behiyye, Mısır) XXIII, 201, 210; Kurtubi el-Cami' Li Ahkami'l-Kur'an, (Mısır, 1361/1942) XII, 222-238 Cassâs, Ahkûmu'l-Kur'an (Lübnan, Daru'l-Kitabi'l-Arabi) III, 315-3119; İbnu'l-Arabi, Ahkamu'l-Kur'an (Lübnan, Dâru'l-Ma'rife) III, 1365-1376; Serahsî, a.g.e., X, 145-165; Celâluddin Mahallî, Şerhu'l-minhâc, III, 206-215; Kâshâni, a.g.e, C., 118-125; İbn Abidîn, a.g.e., V, 320-329, İbn Hazm, Merâtibu'l-İcma, s. 29.

8- Serahsî, a.g.e., X, 155; İbn Abidin, a.g.e., V, 320-329.

9- Müslim, Libâs, 34 (II, 1680, Hadis No: 2128), Cennet, 13 (II, 2192, Hadis No: 2128); Müsned, II, 356.

10- Buhâri Kitabü'l-Kader, 8. Bab, Müslim aynı kitab, 5. bab, Ebû Dâvûd, Nikâh, 4. babta, Ebû Hüreyre (r.a)'den.

11- Müslim Kitabü'l-âdâb, 10 bab, Tirmizi, İsti'z'ân 61. bab, Ebû Dâvûd, Nikah Kitabı 44. bab, Ahmed 4/358, Beyhâki 7/90..., Dârimî 2/278, İsti'zân 15.

12- Tirmizi İsti'zân 61. bab, Ebû Dâvûd, Nikâh 44. bab, Ahmed 5/531-532; Dârimî, rikak 3, Beyhâki, 7/90

13- Buhari Nûr Suresinin tefsiri 13. bab, Ebû Dâvûd, Libas Kitabı 32. bab, Beyhâki 88.

14- Ebû Dâvûd, Libas Kitabı, 31. bab.

15- Ebû Dâvûd Libas kitabı, 33. bab.

16- Buhari, Kitabü'l-Kader, 8. bab, Müslim, aynı kitab 5. bab, Ebû Davud, Nikâh, 4. babta, Ebû Hüreyre, (r.a)'den.

17- Müslim, Kitabü'l-Adab, 10. bab, Tirmizi İsti'zân, 61. bab, Ebû Dâvûd, Nikah kitabı 44. bab, Ahmed 4/358, Beyhakî, 7/90..., Dârimî 2/278, İsti'zân 15

HİKMETLER · 26 ŞUBAT 2008 SALI · KAYIT 808

Yemeğe önem vermezlerdi

Allah adamları yemeğe içmeye fazla önem vermezlerdi. Yiyecek helâl bir şey bulamadıkları zaman, günlerce açlık çekerlerdi. Onlar, defalarca tecrübe ederek, manevî nur ve feyzin açlığa katlanmakla elde edileceğini müşahede etmişlerdir. Şöyle derlerdi: "Davulun sesinin kuvvetli ve gür oluşu, ancak içi boş olduğu içindir. Kuvvetli, gür bir sese sahip olmak istiyen bir âlime yakışan odur ki, midesini iyice doldurmasın. Bilhassa eser yazmakla meşgul olduğu günlerde çok az yesin. Zira mideyi tıka-basa doldurmak, Kur'ân-ı kerimi, hadisi şerifi, fıkhî bilgileri ve daha başka hususları iyice anlamaya perde olur. Doygun olanın anlayışı az olur."

İmam-ı Şarani hazretleri buyurdu ki: Biz, bu ahlâka sahip pekçok zatlara yetiştik. Hak kendilerinden razı olsun, onlar, bu hususta büyük bir payeye sahip idiler. O kadar ki, içlerinde, haftada bir defa helaya gidenleri vardı. Onlar, çok yiyip hergün defalarca helaya gidip-gelmekten Allah'a karşı hayâ duyarlardı. Üstadım Şeyh Tâcüddin el-Zâkir, şiddetli açlık ve riyazâta devam ede ede, on iki günde bir abdest yeniler hale gelmişti. Üstadım Ali el-Şuhâvî : "Riyâzat, mü'minin silâhıdır. Allah'a isyana sevkeden nefsin şehevî arzularını kırar." derdi.

Evliya-i kiram, her zaman abdestli durabilmek için, az yiyip az içerlerdi. İmam-ı Malik hazretleri, üç günde bir yemek yerdi. Sebebi sorulunca, "Allahü teâlânın huzurunda sık sık helaya gidip gelmekten utanıyorum" buyurdu.

Bunun için onlar devamlı oruç tutarlar idi. Ömer Betîtî ve amcasının oğlu Abdülkadir, devamlı oruç tutanlardandı. Her ikisi de feyz bakımından çok zengin, nûranî ve yüksek-himmet sahibi zatlardı. İyice acıkmadıkça yemek yememeli, yediğin zaman da mideni tıka-basa doldurmamalı, doymadan önce sofradan çekilmelidir. Çünkü bu sünnettir.

İmam-ı Gazali hazretleri buyurdu ki: Vücudun zekatı açlıktır. Bunun için oruç tutanların, aç kalanın arzuları kırıldığı için sabretmesi kolay olur. Aç durmak iyidir: Aç duranın basireti açılır. Anlayış kabiliyeti artar. Hadis-i şeriflerde, "Aç duranın idraki artar, zekası açılır" "Tefekkür, ibadetin yarısı, az yemek ise tamamıdır" buyuruldu.

GÖNÜL BAHÇESİ · 27 ŞUBAT 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 815

Tarih boyunca örtü ve örtünme şekilleri

Târih boyunca çeşitli milletlerin ve insan topluluklarının dinleri, örf ve âdetleri değişik olduğundan, giyim-kuşam şekilleri de farklılık göstermiştir. Kıyâfetlerde dînî inanışların, iklim şartlarının, medeniyetlerin mesleklerin, meşreplerin (mizaç ve huyların), hattâ ekonomik şartların ve diğer sosyal faktörlerin büyük tesiri olmuştur.

İlk insanların giyimden uzak, çırılçıplak dolaştıkları iddiâsı, bâzı insanların hayâlî düşüncelerinden ileri gitmeyen görüşleridir. İlk insan ve ilk peygamber Âdem aleyhisselâm ile hanımı ve çocuklarının, giyindiklerini, dokudukları kumaşlarla elbise yaptıklarını ve pekçok temel sanatın kendilerine öğretildiğini din kitapları haber vermektedir.

İlâhî dinlerde, bilhassa kadınların üryân dolaşmamaları, vücutlarının her tarafının örtülmesi esâsı, giyinmede önemli rol oynamıştır. Eskiden Hıristiyan ve Yahudi kadınları da örtünürdü. Günümüzde de Hıristiyan ve Yahûdî din adamları kadınların uygun olmayan kıyafetlerle dolaşmalarını hoş görmemektedir.

İslamiyette örtünme!

İslâm dîninde ise, Kur'ân-ı kerîmde, hadîs-i şerîflerde ve bunları açıklayan temel kitaplarda bildirildiğine göre, kadın ve erkek giyiminde dikkat edilecek şey, insan vücudunun açıkta bırakılmaması, yasaklanan kısımlarının tam örtülmesidir. Kadınların el yüz hariç bütün uzuvlarını örtmeleri, giydiklerinin, uzuvlarını belli etmeyecek şekilde ve genişlikte olması, sokakta dikkat çekici şekilde giyinmemeleri emredilmiştir. Kadınların bu şartlara uyarak diledikleri kumaştan, diledikleri renk, desen ve şekilde bulundukları yerin âdetine göre giyinmeleri, arzûlarına bırakılmıştır. Belli bir örtüyle örtünmeleri şart koşulmamıştır.

Erkekler ise, muhakkak sûrette örtmeleri emredilen uzuvlarını, çok dar olmayan giyeceklerle örtmeleri şarttır. İslâmiyet, giyim ve kuşam konusunda ana prensipler vâz ederek ve kendinin koyduğu bu hükümlere aykırı düşmeyen millî örflere ve âdetlere uyarak giyinmeyi, örtünmeyi istemektedir. Örtünmesi gereken

yerlere "avret mahalli" denilmiştir. İslamiyette kadınların örtünmesini bildiren hadis-i şeriflerden bazılı şunlardır:

(Mecmaul-enhür) deki hadisi şerifte, Peygamberimiz, "Hür kadının, yüzünden ve iki eli ayasından başka, bütün bedeni avrettir" buyurdu.

"Gözlerin zinası (şehvetle) bakmak, dilin zinası (haramı) konuşmaktır." (Buhari)

"Ya Ali! Harama (tesadüfen) bakışın ardından (kasıtlı) olarak tekrar bakma; çünkü, şüphesiz (tesadüfen olan) birincisi sana (muaf)tır ve (kasıtlı olan) sonuncusu sana muaf değildir". (Tirmizi)

Hazreti Âişe buyurdu: Allahü teala, "Mü'min kadınlar başörtülerini yakalarının üzerine salsınlar!" ayetini indirince onlar eteklerinden kesip hemen onunla başlarını örttüler." (Buhari)

"Ebû Bekr 'ın kızı Esmâ (ki Âişe validemizin ablasıdır) ince bir elbise ile örtülü olarak Rasûlüllahın huzuruna girdi. Rasûlüllah ondan yüzünü çevirdi ve kendi mübarek yüzünü ve ellerini işaret ederek; "Ey Esmâ! Kadın erginlik çağına ulaşınca vücudunun şurası ve burası dışında kalan yerlerinin görülmesi (gösterilmesi) caiz değildir." buyurdu.(Ebu Davud)

Hazreti Âişe bildirir: "Rasûlüllah efendimiz, "Allah'a ve ahiret gününe inanan bir kadın ergenlik çağına varınca yüzü ve elleri dışında herhangi bir yerini açması helâl değildir!" buyurdu. (Buhari)

Örtülü çıplaklar!

(Müslim) ve (Muvatta) kitaplarındaki hadisi şerifte, "Örtülü çıplak ve başları deve hörgücü gibi yükseltilmiş kadınlar, Cennete girmiyecek. Kokusunu bile duymayacaklardır. Halbuki, Cennetin kokusu, çok uzaklardan duyulacaktır" buyuruldu. Bu hadisi şerif, kadınların ince, şeffaf veya cilde yapışık dar elbise, çorap, baş örtüsü ile örtünmelerini ve saçlarını, başlarının üstünde küme yapmalarını yasak etmektedir. Böyle örtünmek, çıplak gezmek gibidir.

İmam-ı Gazali hazretleri, (Kimya-i seadet) kitabında buyuruyor ki: "Kadınların, kızların, başı, saçı, kolları, bacakları açık sokağa çıkmaları haram olduğu gibi, ince, süslü, dar, hoş kokulu elbise ile örtülü çıkmaları da haramdır. Böyle çıkmalarına izin veren, razı olan, beğenen anası, babası, kocası ve kardeşi de, onun günahına ve azabına ortak olurlar."

HİKMETLER · 27 ŞUBAT 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 809

Fazlası kalbi öldürür!

Yahya bin Muaz-i Razi hazretleri buyurdu ki: “Riyazet dört şeyle olur: Az yemek, az uyumak, az konuşmak ve günahlardan gelecek sıkıntıya katlanmakla.”

Çok yemek ifrattır, gerekenden az yemek tefrittir. İhtiyaç kadar yemek vasattır. Hadis-i şerifte, “Çok yiyip içmek hastalıkların başıdır” buyuruldu. Dayanamayan kimsenin açlık çekmesi caiz değildir. Açlığın da tokluğun da zararı bulunduğu için, yiyip içmekte, aşırılıktan kaçmak, orta yolu tutmak gerekir. Hadis-i şerifte, “Beş şey ibadettir: Az yemek, camide oturmak, Kâbe’ye, Mushafa ve âlimin yüzüne bakmak.”

Çok yiyen çok uyur, çok uyuyanın da ömrü boşa geçmiş olur. Çok yiyen sarhoş gibi olur, dimağı yorgunlaşır. Zekası, zihni dumura uğrar. Açlık, kalbde incelik doğurur. Hadis-i şerifte, “Az yiyenin içi nurla dolar ve Allahü teâlâ, az yiyip içen ve bedeni hafif olan mümini sever” buyuruldu.

Açlıkta arzular kırılır, nefsimiz uysallaşır, serkeşliği kalkar. Çok yemek, gafleti doğurur. Azgın bir atı zaptetmek zor olduğu gibi, çok yedirmekle azan nefsi zaptetmek de zordur. Açlıkla terbiyesi kolaylaşır. Hadis-i şerifte, “İnsan kalbi tarladaki ekin, yemek ise yağmur gibidir. Fazla su ekini kuruttuğu gibi, fazla gıda da kalbi öldürür.” buyuruldu.

Her zaman tok olan şefkatsiz ve merhametsiz olur. Tok, acın hâlini bilmez. Çok yiyen sert ve katı kalbli olur. Sinirlerine hakim olamaz. Sinirlerine hakim olan kimse huzurlu olur. Açlık, günah işleme arzusunu kırar, kötülük etmeye mani olur. Hadis-i şerifte, “Açlık ve susuzlukla nefsle cihad etmek, Allah yolunda cihad gibidir” buyuruldu.

Yiyip içme ilmini öğrenmek, ibadet ilminden önce gelir. Beden sağlam olursa, dünyada rahata kavuştuğumuz gibi, sağlam vücutla daha çok hizmet etme imkanı olacağı için, ahireti kazanmaya da sebep olur. İki cihan saadeti için midemizi düşünmek gerekir. Acıkmadan yememeli, doymadan kalkmalıdır! İlim ve amel, az yemekte, kalb temizliği az uyumakta, hikmet az konuşmaktadır.

HİKMETLER · 28 ŞUBAT 2008 PERŞEMBE · KAYIT 810

Kusuru kendilerinde ararlardı

Allah adamlarının bir ahlâkı da, hanımlarından gördükleri sıkıntılara karşı sabır ve tahammül göstermeleri idi. Onlar, eşlerinden gördükleri her muhalefeti, kendilerinin Cenab-ı Hakk'a karşı olan kusurlarının bir neticesi olarak kabul ederlerdi.

Onlar, her ne zaman Allah'a karşı bir kusur işlese, hanımından kendisine karşı bir muhalefetle karşılaşırdı. Bu hal umumî değil, ekseriyet itibariyledir. Peygamberler masum oldukları için, bu kâidenin dışındadırlar.

İlk devir Müslümanlarının avam tabakasına gelince, onlar, eşlerinden gördükleri muhalefetleri kendilerinin Allah'a karşı olan kusurlarının neticesi olarak bilmeseler bile, eşlerinin ezalarına yine sabır ve tahammül ederlerdi. Çünkü onların faydası zararından daha çoktu.

Allah adamları, kadınların haklarını eksiksiz olarak eda ederlerdi. Adaleti her zaman gözetirlerdi. Hanımlarından muhalefet görmüş olmaları buna engel olmazdı. Fıkıh, ilmihal kitaplarında bildirildiği gibi, karı-kocadan herbirinin diğeri üzerinde hakkı bulunduğu ölçüsüne riayet ederlerdi. Bununla beraber onlar, Hz. Peygamberin, "Sana inanıp emanette bulunan kimseye hakkını ve emanetini edâ et! Sana hiyanet edene hıyanette bulunma!" düsturu ile amel ederlerdi.

Ka'b el-Ahbar buyurdu ki: "Zevcesinin ezasına sabreden kimseye Cenab-ı Hak, Eyûp Aleyhisselâm'ın sevabını verir."

Hazreti Ali buyurdu ki: "Kadının kendisini güzel bir şekilde kocasının hizmetine vermesi, Allah yolunda cihad etmesi gibidir."

Hasan Basrî buyurdu ki : "Dört şey vardır ki bedbahtlıktır : Evlâd ü iyalin çokluğu, malın azlığı, komşunun kötü olması, kadının kocasına hıyanette bulunması."

Peygamber efendimiz buyurmuşlar ki :

"Kadının gerçek değeri, hayası ve iffetiyledir. Eğer Allah kadını hayâ ile örtmüş olmasaydı, o, bir avuç toprağa bile denk olmazdı!" Diğer bir hadîslerinde de şöyle

buyurmuşlar : “Allahım! Gaflet sahibinin şerrinden, kötü komşudan, ezâ eden zevceden sana sığınırım!”

HİKMETLER · 29 ŞUBAT 2008 CUMA · KAYIT 811

“Beş şey vardır ki…”

Hazreti Ali buyurdu ki: “Beş şey vardır ki, kişinin saâdetindendir : Eşinin anlayışlı ve itaatli olması, evlâdının uysal ve saygılı olması, arkadaşlarının temiz ve samimi olması, komşularının iyi olması, geçiminin de kendi memleketinde olması.”

Ahmed bin Harb buyurdu ki; “Kadında şu altı haslet bulunduğu takdirde, gerçekten o, “İyi kadın” vasfında kemale ermiştir : 1 - Beş vakit namaza riâyetkâr olması, 2 - Kocasına severek itaat etmesi, 3 - Her işde Allah'ın rızasını gözetmesi, 4 - İnsan çekiştirmekten ve koğuculuktan dilini tutması, 5 - Dünya malına karşı zühd ve kanaat sahibi olması, 6 - Musibetlere karşı sabır ve metanet göstermesi.”

Hâtem'ül-Esam buyurdu ki : “İyi kadın dinin direği, âile yuvasının temeli, tâat ve ibadetlere karşı da destek ve yardımcıdır. Aykırı giden kötü bir kadın ise, kendisi güldüğü halde kocasının kalbini eritir.”

Abdullah bin Amr buyurdu ki : “Bir kadının kocasının yüzüne karşı gülmesi fakat, yokluğu zamanında ona hiyanette bulunması, cehennemlik olduğunun alâmetidir.”

İyas bin Muâviye buyurdu ki : “İki dert vardır ki bunların ilâcını bilmiyorum. Birisi idrar tıkanıklığı, diğeri de huysuz kadın!”

Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

“Bir kadının kocası kendisinden razı olduğu halde hamile kaldığında Allah yolunda gündüz oruç tutup gece ibadet eden bir kişinin sevabı kadar ona sevap verilir. Doğum sancısı tutunca ona verilecek sevabı ancak Allahü teâlâ bilir. Doğum yapınca çocuğun emdiği her yudum süte karşılık kendisine bir sevap yazılır. Gece çocuk onu uykusuz bırakınca Allah rızası için yetmiş köle azat etmiş gibi sevap kazanır. Ey Selame, bunları söylemekteki maksadımı biliyor musun? Namusunu muhafaza eden, kocasına itaat eden ve kocasından gördüğü iyilikleri inkâr etmeyen saliha hanımları kastediyorum.”

“Kadının cihadı, kocası ile iyi geçinmektir.”

“Koca hakkına riayet, Allah yolunda cihad etmek gibidir.”

2008 YILLIK KÜLLİYATI

03

Mart

39 yazı · Hikmetler: 31 · Gönül Bahçesi: 8

HİKMETLER · 1 MART 2008 CUMARTESİ · KAYIT 812

Kadının asalet ve şerefi

Hâtem'ül-Esam hazretleri buyurdu ki : “Kadının asalet ve şerefi Allah'tan korkmak; zenginliği Allah'ın kısmetine razı olmak; süs ve zîneti iyilik ve cömertliğe bürünmek; ibadeti kocasına güzel hizmet etmek; gayret ve himmeti de âhireti için hazırlıkta bulunmak olursa, bütün bunlar kendisinin “İyi Kadın” oluşunun alâmetleridir.”

Şakîk-i Belhî hazretleri hanımına şöyle dermiş : “Ey hatun! Belh'deki halkın hepsi benim yanımda olsa fakat sen bana karşı olsan, dinimi muhafaza etmeye gücüm yetmez.”

Medâyinî hazretleri de buyurdu ki : “Peygamberlerden biri, zevcesinin huyunun kötülüğünden Cenab-ı Hakka şikâyette bulunmuş. Cenab-ı Hak da ona : Bu kadını sana, ikâbdan (sıkıntı, eziyet) bir nasib kılmışızdır.” diye vahyetmiş.”

Abdül-Melik bin Umeyr buyurdu ki : “Kadının yaşı ilerlediği zaman, rahmi kısırlaşır, konuşması pürüzlü olur, huyu da kötüleşir. Erkek ise, yaşı ilerledikçe görüşleri daha derli-toplu bir hale gelip olgunlaşır, hiddet ve gazabı söner, huyu da güzelleşir.”

Ebû Mutî e-lBelhî hazretleri, Eyyûb bin Half'e, hanımının ezâ ve cefâlarından şikâyet yollu bahsetmiş. O da şu karşılığı vermiş : “Bir kimse, hanımının eza ve cefasına sabır ve tahammül edemezse, kendisinin derecesinin ondan üstün olduğunu da iddiâ edemez!”

Hadis-i şerifte, “Hanımlarınızı üzmeyin. Onlar, Allahü teâlânın size emanetidir. Onlara yumuşak olun, iyilik edin!” buyuruldu. :

İyi davranmak, sadece hanımı üzmemek değildir. Onun verdiği sıkıntılara da katlanmak demektir. Yani bir erkek, ben iyi bir kocayım diyorsa, hanımından gelen sıkıntılara katlanması lazımdır. Peygamber efendimiz, “Hanımının kötü huylarına katlanan erkek, belalara sabreden Hz. Eyyüb gibi mükafatlara kavuşur” buyuruldu. İyi Müslüman olmak için hanım ile iyi geçinmek şarttır. Kur’an-ı kerimde de mealen, “Onlarla iyi, güzel geçinin!” buyuruluyor. (Al-i imran19)

İmam-ı Şarani hazretleri buyurdu ki: Hakikaten Selefin hepsi zevcelerine karşı sabırlı idiler. Onların ezâ ve huysuzluklarına mukabelede bulunmazlardı. Şu kadar var ki, yine onların hayrı için bâzan onları te'dib ettikleri de olurdu.

HİKMETLER · 2 MART 2008 PAZAR · KAYIT 818

Huysuzluğun sebebi!

Fudayl bin Iyad hazretleri buyuruyor ki: “Dine uygun olmayan bir iş yaptığımı, hanımımın huysuzluğundan anlardım. Hemen o işime tevbe ettiğim zaman, hanımımın huysuzluğu da giderdi. Böylece tevbemin kabul edildiğini de anlardım.”

Aliyy-ül Havas hazretlerine hanımı küsmüştü. Hanımı, kocasına muhalefet etmek için ayrı testi, ayrı bardak kullanıyordu. Aliyy-ül Havas hazretleri, bir gün yanlışlıkla hanımının testisinden su içince, hanımı hemen testiyi kırmıştı. Hazret, "Testiyi niçin kırdın?" bile dememiş, hiçbir şey olmamış gibi davranmıştı. Bunun üzerine hanımı muhalefetinden vazgeçmişti.

Osman el-Hattab hazretlerinin komşusu, Nureddin Şuni efendi anlatır: Bir gece dışarı çıktım eski bir hasıra sarılı birinin dışarıda yattığını görüp “Sen kimsin, burada niçin yatıyorsun?” dedim. “Komşu ben Osman el-Hattabım. Oğlumun annesi, beni evden kovduğu için sokağa çıktım, onun kızgınlığı gidinceye kadar burada yatmaya karar verdim” dedi.

Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

“Kadın, zayıf yaratılışlıdır. Zayıflığını susarak yenin! Evdeki kusurlarını görmemeye çalışın!”

“Bir mümin, hanımına kızmasın! Kötü huyu varsa, iyi huyu da olur.”

“Müslümanların iman yönünden en üstünü, ahlakı en güzel olanı, hanımına, en iyi, en lütufkâr davranandır.”

“Müslümanların en iyisi, en faydalısı, hanımına en iyi, en faydalı olandır. Sizin aranızda hanımına karşı en iyi, en hayırlı, en faydalı olan benim.”

“Hanımının ve çocuklarının haklarını ifa etmeyenin namazları, oruçları kabul olmaz.”

“Haksız olarak hanımını dövenin, Kıyamette hasmı ben olurum. Hanımını döven, Allah ve Resulüne asi olur.”

"Kadınlarınıza eziyet etmeyin! Onlar, Allahü teâlânın sizlere emanetidir. Onlara yumuşak olun, iyilik edin!"

“Kocası razı oluncaya kadar, kadının namazları ve hiçbir iyiliği kabul olmaz.” Namazları kabul olmaz, demek, namaz borcundan kurtulur, fakat namaz kılmakla meydana gelecek büyük sevaba kavuşamaz demektir. Namazı boşa gider demek değildir. Bir kadından kocası razı olmazsa, kadın, günahının cezasını çektikten sonra, Cennete girer. Cennete sadece kâfirler girmez.

HİKMETLER · 3 MART 2008 PAZARTESİ · KAYIT 819

“Ben iyi olsaydım…”

Hanımının güzel huylu olmasını isteyen, önce kendisi güzel huylu olmalıdır! Kur'an-ı kerimde, insana gelen musibetlerin, günahları sebebiyle geldiği bildirilmektedir. O halde, dinimizin emir ve yasaklarına riayet eden, hanımı ile iyi geçinir.

İbni Ebil Hamayil-i Sevri hazretlerinin hanımı huysuzdu. Kocasına ağzına geleni söyler, onu rahat bırakmazdı. O mübarek zat da hep sabrederdi. Yine bir gün hanımının yaptığı huzursuzluktan kurtulmak için kerameten uçarak kaçmıştı. Hanımı arkasından bakıp, “Hele şuna bak, uçup kaçmakla elimden kurtulacağını sanıyor” diye söylenmişti. Üçan kurtuluyor, uçma imkanı olmayanlar ise, kaçmak suretiyle kavgadan, münakaşadan uzak durmaya çalışmalılıdır. Haklı olduğunu ispata kalkışmamalıdır.

Erkek, hep kendini kusurlu görmeli, “Ben iyi olsaydım, o böyle olmazdı” diye düşünmelidir. Hanımının iyiliğini, iffetini Allahü teâlânın büyük nimeti bilmelidir. Onun huysuzluklarına iyilikle muamele etmeli, iyiliği çoğalıp, her işi seve seve yapınca, ona dua etmeli ve Allahü teâlâya şükretmelidir. Beterin beteri var, diye düşünmelidir.

Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

“Eşinizi üzmeyin. O, Allahü teâlânın size emanetidir.”

“En üstün mümin, eşine, en iyi, en lütufkâr davranandır.”

“Eşinin haklarını ifa etmeyen erkeğin namazları, oruçları kabul olmaz.”

“Eşini döven, Allah’a ve Resulüne asi olur. Kıyamette onun hasmı ben olurum.”

“Allahü teâlâ, kıskançlığı kadınlara ve cihadı erkeklere yükledi. Hangi kadın, bu emre iman ederek sabrederse, şehid olan mücahid kadar sevap kazanır” hadis-i şerifinde de, kadınların sabır göstermelerine işaret buyurulmaktadır.

“Kadının üzerinde en büyük hak sahibi kocasıdır, erkeğin de anasıdır.”

Müslümanın günahı çok olsa da, sonunda mutlaka Cennete girer. Kur'an-ı kerimde mealen buyuruluyor ki: “İyi kadınlar, Allah’a itaat eder ve kocalarının haklarını gözetir. Kocaları yokken, onların namuslarını ve mallarını, Allah’ın yardımı ile korurlar.” (Nisa 34)

Erkeğin kadına, kadının erkeğe karşı sorumlulukları ve huzurlu bir ailenin tesisi hakkında daha geniş bilgi için, Huzurun Kaynağı Aile kitabına (Arı Sanat, 0212 5204151) müracaat edilebilir.

GÖNÜL BAHÇESİ · 4 MART 2008 SALI · KAYIT 816

Haçlıların korkulu rüyası; Selâhaddîn Eyyûbî

Bugün, Eyyûbîler Devleti’nin kurucusu Selâhaddîn Eyyûbî’nin ölüm yıldönümüdür (1193). Selâhaddîn Eyyûbî, tarihte az rastlanan özelliklere sahip bir liderdir. Babası Selçuklu Sultanının muhafızıydı. Gençliğinde iyi bir tahsil ve terbiye gördükten sonra, kısa denebilecek bir zamanda ordu komutanlığı, vezirlik ve arkasından da devlet başkanlığı nasip oldu. Tarihte çok az insana nasip olacak şekilde İslama hizmet etti.

Selçuklu atabeklerinden Nûreddîn Zengî’nin komutanı iken onun desteği ile,1169’da Mısır Şii Fatımi devletine vezîr oldu. 1171’de Fâtımî Halîfesi Âbid ölünce, Mısır’da idâreyi bütünüyle ele aldı. 1175’te Eyyubi Devleti’ni kurarak, Şiî

Fâtımîlerin bölgedeki izlerini tamamen ortadan kaldırdı. Böylece bölgede Ehl-i sünnet îtikâdının yayılmasına büyük hizmet etti.

Selâhaddîn Eyyûbî'nin bölgeyi tamamen kontrolüne alma gayretleri, bölge Hıristiyanları ile Avrupalı haçlıları telaşa düşürdü. Kendisini öldürerek bölge hakimiyetine son vermek için yoğun bir mücadeleye giriştiler.

Kudüs'ü kurtardı

Selâhaddîn Eyyûbî, Haçlıların bütün saldırılarına, özellikle 3. Haçlı Seferi'nde kahramanca savaşarak, daha önce hiç karşılaşmadıkları bir şekilde onları yenilgiye uğrattı. 1187"de Kudüs şehrini ellerinden geri aldı. Kudüs'ün 89 yıl sonra tekrar Müslümanların eline geçmesi, İslâm âlemini çok sevindirdi; bütün Müslümanların gönlünde taht kurdu.

Her fani gibi Selâhaddîn Eyyûbî de, 4 Mart 1193'de 56 yaşında Şam'da vefât etti. Yirmi beş senelik vezirlik ve sultanlık hayâtı, hep İslâmiyete hizmetle geçmiştir. Târihte pek nâdir yetişen şahsiyetlerden biriydi.

Ehli sünnet inancına sahip olan Sultan Selâhaddîn, ilme çok değer verir, âlimleri himâye ederdi. Yüksek insânî meziyetlere sâhip, iyi huylu, cömerd, âdil, kültürlü ve müsâmahakâr bir hükümdârdı. Onun zamânında Şam medreselerinde ders veren altı yüzden fazla fakih (fıkıh, din, şeriat ilminin üstâdı) vardı. Tabipler, edebiyâtçılar, şâirler, matematikçiler, kimyâgerler, mîmârlar ve diğer ilim sâhipleri memleketin gelişmesi için canla başla çalışırlardı.

Zamânında yetişen âlimlerden İmâdüddîn el-Kâtib onun hakkında şöyle demektedir:

"Sultan ile oturan bir kimse, onunla oturduğunun farkına varmaz, bir arkadaşıyla oturuyor zannederdi. Anlayışlı, dînine bağlı, temiz, hatâları affeder, kusûrları görmemezlikten gelir ve kızmazdı. Asık suratlı durmaz, dâimâ tebessüm eder vaziyette olurdu. Bir şey isteyeni, boş çevirdiği görülmezdi. Herkese çok nâzik davranır, kimseye kaba hareketlerde bulunmazdı. Söz verdiği zaman yerine getirirdi."

Abdüllatîf el-Bağdâdî'nin de onun hakkındaki sözleri şöyledir: "Sözleri, kalplere tesir ediciydi. Yanına ilk girdiğim gece, meclisini âlimlerle dolu gördüm. Her biri çeşitli ilimlerden konuşuyorlardı. Müslüman olsun, kafir olsun herkes Sultan'ı çok seviyordu. Onun ölümüyle, insanlar hakîkî bir babayı kaybettiler, ölümüne üzülmeyen kimse kalmadı."

Selâhaddîn-i Eyyûbî, düşmana karşı da, İslâmiyetin adâlet ve ihsân kurallarından hiçbir zaman ayrılmazdı. Haçlılar esir Müslümanları kılıçtan geçirdiği zaman, elindeki Hıristiyan esirlere, İslâmiyetin emrettiği şekilde güzel muâmelede bulundu. Hiçbir zaman onlar gibi yapmadı.

Mısır ve Kudüs'ü fethedip, hazînelere sâhip olduğu hâlde, ömrü boyunca bir asker gibi yaşadı. Lüzumsuz hiçbir şeye harcama yapmayıp, parayı zarûrî ihtiyaçlara ve askerî malzemelere sarf etti. Öldüğü zaman cebinden bir altın ile birkaç gümüş para çıktı. Çok cömertti. Akka Muhâsarası için geldiğinde, on binden ziyâde atını askerlerine dağıttı ve binecek bir ata muhtâç kaldı.

Mücadelesi İslüm içindi

Çok cesûrdu. Baştan başa çelik zırhlarla kaplı olan Haçlıları, göğsü açık, îmânlı bir grup askeriyle perişan ederdi. Hattâ bir defâsında da; "Et iken demirle çarpışıyoruz, yüz olursak, karşımıza bin düşman çıkıyor, kaleler ateş saçıyor, denizler düşman kusuyor." demekten kendini alamadı. Yaptığı bütün harplerde, askerlerinin sayısı, düşmandan dâimâ azdı. Bütün muhârebelerini, İslâmiyeti yüceltmek ve Müslümanları Haçlıların zulmünden korumak, devletini düşman çizmesinden muhâfaza etmek için yaptı.

İlme ve ilim sâhiplerine çok ehemmiyet veren Selâhaddîn Eyyûbî, Mısır Sultânı olunca, Şâfiî, Mâlikî, Hanefî ve Hanbelî mezheplerine göre tedrisat yapan medreseler yaptırdı. Kâhire, Şam, İskenderiyye gibi şehirler birer ilim merkezi oldu. Haçlılar tarafından saray hâline getirilen Mescid-i Aksâ'yı yeniden câmi hâline getirdi.

HİKMETLER · 4 MART 2008 SALI · KAYIT 820

İlim öğrenmenin zararı olmaz!

İslam büyüklerinin güzel ahlâklarından biri de, kendilerinden ilim ve marifet öğrenenlerin ihlâslı olmalarını arzu etmeleriydi. Öğrendiklerini sadece Allah rızası için öğrenmelerini isterlerdi. Birtakım alâmet ve emârelerle ihlâssız olduğunu anladıkları bir talebeyi, okutmaya yine devam ederlerdi. Fakat, onun niyetini düzeltmesi için Allah'a duâ ve niyazda bulunurlardı. Bu suretle hem kendileri sevab kazanır, hem de hakkında duacı oldukları öğrenci. Dine hizmet olsun diye,

ona ilim öğretmeyi bırakmazlardı. Çünkü ilim iki şey için öğrenildiğini yani, onunla amel etmek ve de dine hizmet için olduğunu bilirlerdi.

İlim tahsil eden kişi bunların her ikisini de tahakkuk ettirirse sevabı tam olur. Yalnız birini tahakkuk ettirirse noksan olur. Fakat her iki halde de ecir ve sevab kazanır.

Aliyyül-Havvâs buyurdu ki: "Hiçbir ilim sahibi yoktur ki onunla amel etmemiş olsun. İsterse onun ameli sadece kendisi için olsun. İlim sahibi bir günah işlediği zaman muhakkak nâdim ve tevbekâr olur. Eğer o, bunun bir günah olduğunu bilmemiş olsaydı, nâdim ve tevbekâr olmayacaktı; belki günahı ile iftihar edecekti. Demek ki hidayet bulması ilmi sebebiyle olmuştur. Bu itibarla o, bilgisiyle amel etmiş olur. Her ne kadar o, "İlmi ile âmil" teriminin kullanışı bakımından "İlmi ile âmil" sayılmasa da. Öyleyse ilim, herhalde faydalıdır. Ve her asırda, her insanın bilgisi, amelini artırmasına vesile olacaktır."

Tabii ki, ilmi ile âmil olmanın fazileti, üstünlüğü başkadır. Bunun için emr-i maruf ve nehy-i münker yapan, tavsiye ettiği iyi şeyleri kendi yapmalı, kötü olarak bildirdiği şeyleri kendisi işlememelidir! İşlerse sözü tesirli olmaz. Kur'an-ı kerimde mealen buyuruluyor ki:

"İnsanlara iyiliği emreder de, kendinizi unutur musunuz!" (Bekara 44)

Allahü teâlâ, İsa aleyhisselama, "Önce kendine nasihat et, eğer kendin bu nasihati tutarsan, kendin bunu yaparsan, başkalarına da söyle! Kendin yapmazsan benden utan" buyurdu.

O halde emr-i maruf yapan, ilmi ile âmil olmalıdır. Hadis-i şerifte, "İsrâ gecesinde, (Miraca çıktığım gece) ateşten makaslarla, dudakları kesilen insanlar gördüm. Kim olduklarını sordum. Onlar da, "İyiliği emreder, kendimiz yapmazdık. Kötülükten nehyeder; fakat kendimiz sakınmazdık" diye cevap verdiler." buyuruldu.

GÖNÜL BAHÇESİ · 5 MART 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 817

Perişanlığın sebebi; nimetin kıymetini bilmemek!

Bugün dünyada, nüfusunun yarıdan fazlası Müslüman olan "Müslüman ülke" adı verilen 60'a yakın ülke var. Bütün dünyada ise, toplam nüfusun dörtte biri yani 1.5 milyardan fazla Müslüman yaşamakta. Buna rağmen dünya siyasetinde Müslümanların yeri yok. Aksine, bunların büyük çoğunluğu maalesef perişan halde. ABD'nin, Avrupa'nın şunun bunun oyuncağı durumundalar. Bu ülkelerin normalde oturup," bu neden böyle oldu, nerede hata yaptık" diye düşünmeleri, birşeyler yapmaları gerekir, değil mi? Fakat ne mümkün! Bırakın birşeyler yapmayı, düşünecek durumda bile değiller; çünkü, düşünme melekeleri yok edildi. Her biri bir yere yaslandı, efendilerinden gelecek emiri beklemekteler. Bu zillete düşmelerinin birçok sebepleri varsa da, başta geleni, nimetin kıymetini bilmemeleridir. Kaide belli; nimetin kıymeti bilinmezse elden gider... Yüce Allah, "Gönderdiğim nimetlerin kıymetini bilir, şükrünü yaparsanız, nimetlerimi artırırım. Şükrünü yapmazsınız elinizden alır, şiddetli azab ederim" buyuruyor. Cenab-ı Hak kullarına zulmetmez .

Ana yoldan çıkıldı

Müslümanlar için Osmanlı bir nimet idi. Kıymeti bilinmedi. Hatta arkadan vuruldu. İşte bugünkü perişanlıklarının sebebi, bu ihanetin bedelidir. Bunu idrak etmedikleri sürece kurtulmaları mümkün değil.

Şimdi gelelim, Osmanlıdan sonraki bizim durumumuza: Osmanlının teknolojik üstünlüğü kalmamıştı fakat, bir medeniyet sadece teknolojiden ibaret değildir. Osmanlının bir de kültürü, dini, inancı vardı: Aşırılıklardan uzak, Peygamberimiz ve Eshabının inancını temsil ediyordu bu inanç. Ayrıca birlik beraberliği sağlıyordu.

İşte bu nimetin kıymetini de biz bilmedik. Osmanlı kültürü, her türlü baskıya rağmen 1970'li yıllara kadar öyle böyle devam etti. Daha sonraları arayışlar içine girildi.. Akıl almaz yollara sapıldı. Sanki, inancımız yokmuşcasına inanç ithaline başlandı. Nasıl mı oldu, özetlemeye çalışayım:

Önce mezhepsizlik, reform hareketi başladı. Osmanlı düşmanı, isyankâr ruhlu, Abduh, Cemalettin Efgani, Hasan el Benna, Seyid Kutup, Mevdudi, Hamidullah, Humeyni, gibi reformist kimselerin kitapları siyasetçilerin de desteği ile tercüme edilip, piyasaya sürülerek, inananlar dinde reforma ve isyana teşvik edildi. Dış destekli özellikle İngiliz destekli bu reformistlerin rehberleğinde Osmanlıdan gelen nakli esas alarak, dini fıkıh kitaplarından öğrenme kaidesi bir tarafa bırakıldı. Her Müslüman bir Kur'an meali ve tefsiri alsın, bir de hadis külliyatı edinsin ve kendi kafasına, kendi görüşüne göre hüküm versin, garabetine düşüldü.

İşte bu yanlış metod yüzündendir ki, Müslümanlar arasında binlerce hizip, fırka, görüş çıktı. Kafalara zerkedilen bu bozuk fikirler, metodlar İslama ve Müslümanlara çok zarar verdi, Müslümanların kafalarını karıştırdı. Bundan dolayı bir boşluk meydana geldi. Herkes bir arayış içine girdi. Hem de ne akıl almaz arayışlar:

1970'li yılları yaşayanlar hatırlar. Önce siyasi destekli Kaddafi hayranlığı başladı. Dinle alakası olmayan, sinsice sosyalizmi aşılayan "Yeşil Kitab"ı bir anda meşhur oldu. Nerdeyse Müslümanların el kitabı haline geldi. Meşhur Başbakanı Callut Türkiye'ye geldiğinde bir kurtarıcı gibi karşılandı, Cuma günü Eyüp Camii'nde hutbe okutuldu. Namazdan sonra omuzlarda taşındı.

Az da olsa, aklı selim sahibi insanlar çıktı. Yapmayın etmeyin, bunun islamiyetle alakası yok. Bizim böyle şeylere ihtiyacımız da yok. Ecdadımızın bıraktığı din bize yeter dediler. Fakat idrak eden nerede? Kafalar karıştırılmıştı bir kere. Bunu söyleyenler islama ihanetle suçlandı. Zamanla Kaddafi'nin ne olduğu anlaşıldı. Hayranları başlarını önlerine eğmek zorunda kaldılar.

Fakat araba bir kere yoldan çıktı mı nerede duracağı belli olmuyor: Bu defada Suud hayranlığı başladı. Gerçek İslamiyetin burada olduğu iddia edildi. Yine aklı selim sahibi insanlar, bunları ikaz ettiler: Bunların inançları bize uymaz, bunlar İngilizlerin çıkardığı Vehhabi inancındadırlar. Onlardan bize hayır gelmez, dedilerse de laf anlatamadılar. Zamanla bunların da ne olduğu anlaşıldı.

Ilımlı İslam dayatması

Bu defa da Humeyni aşıkları türedi. Bir anda Memleketimizi, "Şahın zulmü Ömer'in zulmünü geçti" diyen Humeyni'nin ve diğer mollaların Şiiliği anlatan kitapları istila etti. Yine aklı selim sahibi kimseler, bu yanlış inanç ile ecdamızın asırlardır mücadele ettiğini, savaşlar yapıldığını, gerçek islam ile bunun uzaktan yakından ilgisinin olmadığını, yazıları ile kitapları ile anlattılar. Ama dinleyen

kim? Çok şükür, Devletimizin de desteği ile bu yıkıcı faaliyetler durduruldu. İnancımız büyük bir felaketten kurtuldu.

Şimdi de, yine Batı'nın telkinleri ile, fıkıhsız, kuralsız; bütün dinlerin kardeş din, hak din kabul edildiği, hangi dinden olursa olsun herkesin Cennete gideceği esasına dayalı, ılımlı İslam modeli dayatılmaktadır. İnşaallah fazla zayiat vermeden bu badireyi de atlatırız!

Cenab-ı Hak, encamımızı hayreylesin. Eldeki nimetin kıymeti bilinmeyip, hassas terazi atılıp doğruyu eğriden ayıran bir ölçü olmayınca, nerede duracağı ne yapacağı belli olmuyor insanoğlunun. Elde doğru bir ölçü olmayınca da, başı dertten, perişanlıktan kurtulmuyor...

HİKMETLER · 5 MART 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 821

Önemli olan ilmin kendisidir!

İslam büyükleri, her âlimden elde ettikleri bilgi ile amel etmeye azimkâr idi. Kendisinden ilim tahsil ettikleri âlimin, ilmi ile amel etmeye itina göstermemiş olması, onların azmini kırmazdı. Âlimin haline değil, ondan aldıkları bilginin gereğine bakarlardı. Sonra bu amellerinin sevabını, kendisinden ilim aldıkları üstadlarına bağışlarlardı. Hocalarına Cenab-ı Hak'tan mükâfatlar dilerlerdi.

Nitekim bir eseri okudukları zaman, o eserin yazarı için de ayni şeyi yaparlardı. Bunu zahmetli bir iş telâkki etmezlerdi. Çünkü her sözün sevabı, onu söyleyene aittir. Şu kadar var ki bu, herkes için değil, ancak Resûlüllâhın ahlâkına uyarak O'nun bir varisi sıfatıyla mü'minlere karşı şefkat ve merhamet eden âlimler için tahakkuk eder.

İlim talebesi, başta ilim öğrendiği kimse olmak üzere herkesle iyi geçinmelidir! Hürmette kusur etmemeledir. "İnsanların hayırlısı onlarla iyi geçinen, insanların şerlisi de onlarla çekişen" buyurulmuştur.

İlim talebesi çok edepli olmalıdır. Hocasının yanlış hallerine değil doğru sözüne, ilmine önem vermelidir. Büyük bir âlime, ilmi ne ile elde ettiği soruldu. Cevabında, "Hocamın her sözünü dinlemekle" buyurdu.

Âlimler buyuruyor ki: “İlim talebesi, ilme ve ilim öğreten hocasına hürmet etmedikçe, öğrendiği ilmin faydasını göremez.” Bu yüzden, mezhep ve itikad imamlarımıza ve ehl-i sünnet âlimlerine saygı ve hürmette kusur etmemelidir. İlim öğrenen ve öğreten her zaman kârdadır: Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

“Bir kimse, ilim öğrense, bununla amel etmese bile; bin rekat namaz kılmasından daha fazla sevap alır. Eğer öğrendiği ilimle amel eder veya başkasına öğretirse, hem bunun sevabını alır, hem de Kıyamete kadar bununla amel edenlerin sevabını alır.”

“İşlenen bir günah, âlime bir, cahile iki olarak yazılır. Âlim, günahı için azap olunur. Cahil ise hem günahı, hem de öğrenmediği için azap olunur.”

HİKMETLER · 6 MART 2008 PERŞEMBE · KAYIT 822

Kapıları herkese açıktı

İslâm büyükleri, gizliden gizliye kendilerine düşman oldukları halde dostluk gösterisinde bulunanlarla da münasebetlerini kesmezler idi. Böylelerinin iki yüzlülüklerini bilmezlikten gelerek, onlarla oturup kalkarlar, onların kendilerine yaklaşma isteğini reddetmezlerdi. Belki gün gelir, iki yüzlülüğü bırakır, samimi Müslüman olur, diye sabrederlerdi. Tabiî onlara karşı bir açık vermemeye, onlardan kendisine gelecek zararlara da son derece dikkat ederlerdi.

O halde, bu kabil kimselerle oturup-kalkanların, büyüklerin bu ahlâkına bihakkın vakıf olmaları, ilmi siyaseti, nerede nasıl davranacağını çok iyi bilmeleri ve bir açık vermemek için çok dikkatli olmaları gerekir. Onların zararlarından korunmaları gerekir. Yoksa sözde dost görünen herhangi bir münafık onun ufak bir yanlışına muttali olursa, orada burada onun hakkında ileri geri konuşmaya, ona zarar vermeye kalkar.

Demek ki tam bir dirayet ve üstün bir basiret sahibi olmayanların, sadece sadakatine inandıkları kimselerle düşüp-kalkması lâzımdır. Aksi halde, dost görünen düşmanların şerrinden emin olamaz! Kendi ve ilmine güvenmeyenlerin rast gele insanlarla görüşmesi uygun olmaz. Bunların sadece iyi insanlarla görüşmesi gerekir.

Bunun için akıllı, ilim sahibi, iyi ahlaklı, doğru sözlü, cömert ve günahlardan kaçan kimselerle görüşmeli, arkadaşlık etmelidir! Kur'an-ı kerimde, “Benim yolumda gidenlere uy!” buyuruluyor. (Lokman 15)

Allahü teâlâ Hz. Davud’a vahyetti ki: “Beni sevmeyenlerle arkadaşlık etme! Bunlar senin düşmanındır. Kalbini karartır ve seni benden uzaklaştırır.”

Hadis-i şeriflerde de buyuruldu ki.

“Kişinin dini arkadaşının dini gibidir. Şu halde kiminle arkadaşlık ettiğinize dikkat edin!” “Kişi sevdiği ile beraber olur” Yani, bir kimse, salih bir mümini sever, onun gibi itikada sahip olup, onun gibi amel işlemeye gayret eder, Allah dostlarını dost, Allah düşmanlarını da düşman bilirse, ahirette sevdiği kimse ile birlikte Cennette olur.

HİKMETLER · 7 MART 2008 CUMA · KAYIT 823

Hâl ile örnek olurlardı

İslam büyüklerinin bir ahlâkı da, din kardeşlerinin iyiliklerini takdir edip ayıplarını görmezlikten gelmeleri idi. Onlar, herhangi bir müslümanı bir aybından dolayı alay edilmesini doğru bulmazlardı. Onların nazarında herkes sanki iyi kimse idi. İyi bir kimse de, sırf nefsi hesabına başkalarına düşmanlık edemezdi. Tabii ki, gerçekten düşmanlık ve çekememezlik illetine müptelâ olanların hali bunun dışındadır.

Bu davranış şekline karşı çıkarak, “Böyle bir ahlâka sahip olanların diğerlerine pek faydası olamaz. Çünkü, arkadaşlarının kusurunu görmemekte, gördüklerini de güzel ve geçerli bir manaya çekmektedir. Bu durumda, günah işleyen arkadaşlarına karşı uyarıcı ve sakındırıcı nasihatlarına yol kapanmış olur. O halde hidayet yolunda başkalarına faydalı olamaz.” diyenlene şöyle cevap verirlerdi.

“Böyle bir insan, Allah dostunun sohbetine devam ederek bunun güzel hallerine şahid olur, o söylemese bile yaptığı yanlışlıkları kendiliğinden görür. Zamanla yaptıklarından utanır, bunlardan uzaklaşarak güzel hal sahibi olur.

Lisan-ı hâl, lisan-ı kalden entaktır, buyurulmuştur. Yani insanın hâl ve hareketi, sözünden daha tesirlidir. Hakiki müslümanların hâllerine bakıp kendini

dezeltenler olduğu gibi müslüman olan kafirler de çoktur. Bunlardan biri şöyle:

Gayrı müslimlere ait bir ticaret kervanı gelip, gece Medine'nin dışına kondu. Yorgunluktan hemen uyudular. Halife Hz. Ömer, şehri dolaşırken bunları gördü. Abdurrahman bin Avf'ın evine gelip, "Bu gece bir kervan gelmiş. Hepsi kâfirdir. Fakat bize sığınmıştır. Eşyaları çoktur ve kıymetlidir. Yabancıların, yolcuların bunları soymasından korkuyorum. Gel, bunları koruyalım" dedi. Sabaha kadar bekleyip, sabah namazında mescide gittiler.

Kervandakilerden bir genç uyumamıştı. Arkalarından gitti. Soruşturup, kendilerine bekçilik eden iki şahıstan birinin Halife Ömer olduğunu öğrendi. Gelip, arkadaşlarına anlattı. Roma ve İran ordularını perişan eden, adaleti ile meşhur, yüce halifenin, bu merhamet ve şefkatini görerek, İslamiyet'in hak din olduğunu anladılar ve seve seve müslüman oldular.

HİKMETLER · 8 MART 2008 CUMARTESİ · KAYIT 824

İslâm büyüklerinin istiğfarı

Allah adamları, düşmanları ve çekemeyenleri çoğaldığı zaman, Allah'a daha çok şükür ve istiğfar ederlerdi. Başkalarının çekememezlik gösterdiği bir nimeti kendilerine ihsan ettiğinden dolayı Allah'a şükrederlerdi. Sonra çok istiğfar etmeleri ise, başkalarının çekememezlik günahına düşmesine kendilerinin ve kendilerine verilen nimetlerin sebeb olması bakımından idi. Onların bu istiğfarı, kendilerine verilen nimetler vesilesiyle sadece onların vera' ve takvasından ibarettir. Yoksa o nimetlerin onlara gelmesi ve bu yüzden başkalarının çekememezlik illetine düşmesi, onların elinde olan birşey değildir. Bu nevi istiğfarlara : "İslâm büyüklerinin istiğfarı" denilir. Onların ayrıca, kendilerine hased ederek din ve ahlâkını bozmak isteyenlere acımaları ve onlar için de istiğfarda bulunmaları da böyledir. Yani onların kemâl mertebedeki vera' ve takvalarındandır. Onlar bu gibi ahvâlde, şu meâlde duâ ve istiğfar ederler :

"Allâhım, bize hased edenleri de bağışla! Zira onlar, gönüllerinin darlığı sebebiyle kendilerine verilmemiş olan nimetleri başkalarında görmeye tahammül edemiyorlar. Eğer onların nefsi bunları hazmedebilseydi, hakkımızda çekememezlik etmezlerdi!"

İmam-ı Şarani hazretleri buyurdu ki: Zamanımızda bu ahlâkına sahib olanlar iyice azalmıştır. Şimdikilerin çoğu, kendilerine hased edenlerin başına her türlü kötülüğün gelmesini temenni ediyorlar! Beddua ediyorlar.

Halbuki lanet etmek, beddua etmek iyi değildir. Çünkü hadis-i şerifte," Bir kimse lanet edince, lanet edilen buna müstahak değilse, kendine döner" buyurulmuştur.

İbni Mübarek hazretleri, çocuğunu kötü ahlakından dolayı şikayet edene, "Çocuğa beddua ettin mi?" dedi. O da, evet deyince, "Çocuğun ahlakını sen bozdun" buyurdu.

Hadis-i şeriflerde buyuruluyor ki:

"Ana-babanın çocuğuna ve mazlumun zalime olan bedduaları, red olmaz."

"Kendinize, malınıza ve çoluk çocuğunuza beddua etmeyin! Duaların kabul olduğu bir saate rastlar da bedduanız kabul olur."

"Din kardeşinize şematet etmeyiniz! Şematet ederseniz, Allahü teâlâ belayı ondan alır size verir." (Şematet, başkasına gelen belaya, zarara sevinmektir.)

Kötü ana-babanın, suçsuz ve iyi olan çocuğuna yaptığı beddua kabul olmaz. Haksız olarak yapılan beddualar kabul olmaz.

HİKMETLER · 9 MART 2008 PAZAR · KAYIT 825

Saygıda kusur etmezlerdi

İslam büyükleri, ilim gördükleri hocalarına karşı çok edepli ve terbiyeli davranırlardı. Onlardan herhangi biri, kendisine Kur'ân-ı kerimden sûre veya âyet okutan veya herhangi bir ilim öğreten hocalarına karşı, aslâ terbiyesini bozmuş, bir hafiflikte bulunmuş değildirler.

Onlar, hocalarının önünü kesmez, onların bulunduğu yerden hayvanın üzerinde olarak geçmezlerdi. Zamanla ilerleyip Şeyh'ül İslâm olsalar veya şeyhliğe yükselseler bile, hocalarına saygıda kusur etmezlerdi.

Onlar, hocalarını, hocalarının âile fertlerini ve uzak yerlerden gelerek hocalarının ilim yuvalarına sığınmış bulunan kimseleri, çeşitli hediyeler ve

ikramlarla mükâfatlandırırlardı. Çocuklarına Kur'ân okutan fıkıh âlimlerine karşı da çok cömert davranırlar, her fedakârlığı göze alırlardı.

İbni Ebî Zeyd hazretleri, çocuğuna Kur'ân-ı kerim öğreten hocaya yüz dinar ikramda bulunmuştu. Hoca da bu kadar büyük bir mükâfatı hak ettirecek birşey yapmadığını söylemiş. İbni Ebî Zeyd de: "Bu zat, galiba Kur'ân'ı büyük birşey telâkki etmiyor." diyerek çocuğunu alıp başka bir hocaya göndermişti.

İmam-ı Şarani hazretleri anlatır: Büyüklerin bu ahlâkı ile ahlâklanmak hamdolsun bize de nasib olmuştur. Fıkıh hocam Şeyh Hasan Halebî idi. Kendisine hürmetim sonsuzdu. Ölünceye kadar onun ve çocuklarının elbisesini her sene ben yaptırırdım. Bununla beraber hocamın hakkını ödemiş olduğumu söyleyemem.

Üstad Şemseddin Dimyatî ile birlikte bir yere gidiyorduk. Yolda bir a'mâ ile karşılaştık. Kızı elinden tutmuş geliyordu. Üstad onu görünce hemen hayvanından indi ve a'mânın elini öptü. Uzun müddet de onunla beraber yürüdü. Dönüp geldiği zaman kendisine, bu zatın kim olduğunu sordum. Dedi ki : "Ben çocuki iken bu zattan bir miktar Kur'ân-ı kerim dersi almıştım. Hocamdır. Onunla karşılaşınca hayvan üzerinde geçip gitmekten haya ettim!"

Üstad Şemseddin Dimyatı ki, o, şöhreti her tarafa yayılmış; itikadı, ilmi, hüsn-i hâli ile hükümdarlar yanında büyük bir mevkii olan bir zat idi.

HİKMETLER · 10 MART 2008 PAZARTESİ · KAYIT 826

"Eğer 'Ben' demeseydin…"

İslam büyükleri talebenin benlik davasında bulunmasından hoşlanmazlardı. Sadece verilen vazifeyi yapmalarını, gerisini kendilerine bırakılmalarını isterlerdi.

Derviş Yunus kırk yıl odun taşır, sırtı yara olur, bir gün kendi kendine "Bu kadar sene çalıştım, fakat hocamız bana bir derece bile vermedi" der.

Bu durum hocasına malum olur. Yunus Emre yine bir gün dağdan odun getirmeye gider. Odunu yükler sırtına, dönüş için koca dağın tepesine çıkar. Burada şehre inmek için dinlenirken, iri yarı genç bir delikanlı yanına gelir. 60 lık ihtiyar olan Yunus Emre'nin odununu alıp tepeden aşağı getirdiği yere yuvarlar. Halbuki Yunus Emre'nin o odunları toplaması saatlerini almıştı. Zira eğri

odunları almaz, düz odun toplamak için dağ tepe dolaşırdı. Yunus Emre kızar ama sadece "Evladım ben genç olsaydım bu zulmü bana yapamazdın" diye söylenir. Genç delikanlı kerametle hemen şeklini değiştirir, Yunus Emre bakar ki bu genç kendi hocası. Özür dilemeye başlar ama hocası der ki: "Evet kırk yıldır odun taşıyorsun, ama benlikten kurtulamadın, ben genç olsaydım dedin, eğer "Ben" demeseydin seni çok yüksek makamlara eriştirirdik.!"

Musa aleyhisselam Peygamber iken Hızır aleyhisselama talebelik yapmıştır. Onun için âlimler "Talebe, rütbe itibarı ile hocasından üstün olsa da, hocasına tevazu göstermelidir. İlim talebesi, ilme ve ilim öğreten hocasına hürmet etmedikçe, öğrendiği ilmin faydasını göremez" buyurmuşlardır.

Hazreti Ali'nin, "Bana ilimden bir harf öğretenin kölesiyim" buyurması, hocaya hürmetin önemini göstermektedir. Bir harften maksat, ilimden bir meseledir.

Tevazuun aşırı şekline temellük denir. Nefsini zelil etmek demektir. Bunu yapmak caiz olmaz. Temellük, ancak hocaya, üstada, âlime karşı caizdir. Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

"Üstad hariç, temellük mümin ahlakından değildir."

"Hocaya hürmet eden, Rabbine hürmet etmiş olur."

"İlim öğrendiğiniz zata tevazu gösterin!"

GÖNÜL BAHÇESİ · 11 MART 2008 SALI · KAYIT 830

Batı'nın istediği İslam modeli

Batı Hıristiyan âleminin İslam aleyhdarlığı geçmişte olduğu gibi bugün de bütün hızı ile devam ediyor. Asırlardır, kılıç ve silah gücü ile yıkamadıkları İslamiyeti şimdi içeriden yok etme peşindeler. Bir dinin içeriden nasıl yıkılacağında hayli de tecrübeleri var zaten. Gerçek Hıristiyanlığın, işlerine gelmeyen kurallarını dinde "Reform" yaparak ortadan kaldırdılar. Böylece herkes istediği gibi dini yorumlayarak, dinin kurallarından kendilerini sıyırdılar. Dini yalnızca ahlaki bir sistem haline getirdiler. İzafi bir kavram olan ahlakı da kendilerine göre yorumlayarak, her türlü ahlaksızlıklarına birer kılıf buldular.

Şimdi de, aynı taktik ile İslamda "Reform" yapmak istiyorlar. Buna da, 3 asırdır İslam aleyhdarlığında lokomotif görevini üstlenen İngilizler öncülük yapıyor. Geçenlerde, Diyanet'in hadis-i şeriflerle ilgili çalışmasını İngiliz basınının büyük bir zevkle ve heyecanla vermesi bunu gösteriyor. Nasıl bir İslam istediklerini bakınız nasıl ifade ediyorlar:

"Türkiye İslam'ı yeniden yorumluyor...Diyanet'in hazırladığı bu yeni anlayış İslam'ın modernleşmesi için devrim niteliğinde bir girişim niteliği taşıyor. Chatham House adlı düşünce kuruluşundan Fadi Hakura'ya göre bu Hıristiyanların Reform hareketine benzeyen bir girişim." (BBC)

"Hadislerin yeniden yorumlanması çalışması "devrim niteliğinde" bir çaba... NATO'nun tek Müslüman üyesi olan ve küresel terörizmle savaşın önemli bir ortağı durumunda bulunan Türkiye'de hadislerin günümüze uyarlanması, İslami radikalizmle mücadeleyi amaçlayan planın bir parçası olabilir." (The Daily Telegraph)

"Türkiye'deki dini yetkililer, Muhammed Peygamber'in yaptıkları ve söylediklerinin yeniden yorumlanması çalışmasını tamamlamaya yakınlar. Projenin amacı, İslam hukukundaki diğer unsurların yanı sıra, kadınlarla ile ilgili hadisleri yeniden yorumlamak. Çağa uygun hale getirmek." (Financial Times)

"Türkiye 21'inci yüzyılın İslam yorumunu arıyor... Diyanet'in çalışmasında İslam hukukunun temellerinin yeniden yazılması ve Kuran-ı Kerim'in modern çağa göre yeniden yorumlanması hedefleniyor. İslam inancının Batı değerleriyle bağdaştırılması da hedefler arasında. Son derece iddialı ve kapsamlı bir çalışma olan bu İslami reform projesi yıllar alabilir." (The Guardian)

Görüldüğü gibi İngiliz basının tek istediği dinde Reform… Çağımıza uygun İslam adı ile, dinin asli kaynağı olan Kur'anı kerimin ve Hadis-i şeriflerin yeniden yorumlanarak; kuralları, emir ve yasağı, haramı helalı olmayan, tamamen ahlaki, felsefi esasları dayalı, ismi İslam fakat gerçek İslam ile ilgisi olmayan, Batı standartlarına uygun, Hıristiyan patentli bir İslam modeli ortaya çıkamak.

The Guardian'nın yazdığı gibi bunda aceleleri de yok. Bu konuda sabırlı millettirler. 1750'li yırlarda, Müslümanların kafasını karıştırmak, birbirine düşürmek ve bu arada Arabistan'da "Vehhabiliği" kurmak maksadıyla İslam ülkelerine gönderdikleri binlerce casuslardan biri olan Hempher hatıralarında aceleci olmadıklarını, nihai hedeflerini bakınız nasıl anlatıyor:

Çalışmalarımdan gözle görülür bir netice alamayınca, ümitsizliğe düştüm. Görevi bırakmak istediğimde, Müstemlekeler Bakanı bana şunları söyledi: Sen bu işlerin, birkaç senelik çalışma ile neticeleneceğini mi zannediyorsun? Bırak birkaç seneyi, bu ektiğimiz tohumların meyvelerini, belki de senin, benim torunlarımız bile göremeyecek. Bu tohumların meyvelerini en az yüz senede, belki de 150-200 senede ancak alabileceğiz. Çünkü, bugüne kadar İslâmiyeti ayakta tutan, din bilgileri ve onların kitapları olmuştur. Bunları yok etmedikçe onların dinlerini bozmak mümkün değildir. Bunun için, fıkıh kitaplarını, mezhepleri hissettirmeden kötüleyeceğiz. Bir müddet sonra da, peygamber sözleri (hadis-i şerifler) hakkında, "uydurmaydı, değildi" diyerek şüpheye düşüreceğiz. Ayetleri istediğimiz gibi yorumlatacağız...Bir kültürü, hele asırların birikimi olan din kültürünü yıkmak, kısa zamanda olacak şey değildir. (İngiliz Casusunun İtirafları, Hakikat Kitabevi, 0212 5234556)

Günümüzde İslam ülkelerinde; mezhepler, fıkıh, ilmihal kitapları artık senet, vesika kabul edilmediğine, herkes âyette, hadiste yeri var mı diye sorduğuna göre, herhalde şimdi meyveleri toplama zamanının geldiğine inanıyorlar.

HİKMETLER · 11 MART 2008 SALI · KAYIT 827

Hak teâlânın rızasına kavuşmak için

Allah adamları, hoca hakkına ana-baba hakkından daha çok önem verirlerdi. Hocasına hürmet göstermedikçe, ilimden fayda görmeyeceğini bilirlerdi. Hocasının yanında izinsiz konuşmaz, konuşmak icap edince de az konuşurdu. Mecbur kalmadıkça sual sormazdı. Hocası, kendisine hitap ederse, ona bakar, başka hiç bir yere bakmazdı. Hocasından hoşuna gitmeyen bir işi görürse, kötü düşünmezdi. Hz. Musa ile Hz. Hızır'ın kıssasını hatırlardı.

Abdullah-ı Ensari Hirevi hazretleri "Ya Rabbi! Dostlarını öyle yaptın ki, onları tanıyan sana kavuşuyor, sana kavuşamayan onları tanımıyor" buyurdu. Bunun için Hak teâlânın rızasına kavuşmak için hocasının rızasına kavuşmayı, talebeler kendine şart bilirlerdi. Hocalarına tam teslim olurlardı. Cenab-ı Hakkın rızasına kavuşmak için hocasının sohbetini büyük nimet bilirlerdi.

Talebe edeplerden birkaçını yapamadığı için üzülürse ve edepleri yerine getiremezse, yani uğraştığı halde başaramazsa affa uğrayabileceğini, aksi takdirde edepleri gözetmez ve bundan dolayı üzülmezse, hocasının feyz ve bereketlerine kavuşamayıp helak olacağını bilirdi.

Hocasının her işi, kendisine iyi ve güzel görünmedikçe, onun yüksekliklerinden hiç birine kavuşamayacağını bilirlerdi. Hocasına sevgi ve bağlılığı olmakla beraber, içinde ona karşı kıl kadar bir beğenmemek bulunursa, bunu felaket kabul ederlerdi.

Hadis-i şerifte, "Babalar üçtür. Bunların en iyisi ilim öğretendir" buyuruluyor. İlim öğreten zat da, baba olarak bildirilmiştir. İlim öğreten üstadın duasını almaya çalışmalıdır! Hadis-i şerifte, "Babanın çocuğuna duası, Peygamberin ümmetine olan duası gibi makbuldür" buyuruluyor. İlim babası olan üstadın duası, elbette daha kıymetlidir.

İmam-ı Şafii hazretleri, bir çobanı görünce ayağa kalkar. Yanındakiler, "Bu çobana hürmetinizin sebebi nedir?" diye sual edince, "Bu zat, bana kitaplarda bulamadığım ilimden bir meseleyi öğrettiği için, yani benim hocam olduğu için hürmet ediyorum" buyururdu.

GÖNÜL BAHÇESİ · 12 MART 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 831

Kaş yapalım derken göz çıkarmayalım!

Dün, İngiliz basınının Diyanet'in, Hadis-i şerifler ile ilgili çalışmalarındaki memnuyetlerinden ve sebeplerinden bahsetmiştik. Bugün de, bu hadis-i şerif çalışmalarını – basının ifadesiyle ayıklamalarını- yürüten kuruldaki akademisyenlerin İngiliz basına verdikleri cevaplardan söz etmek istiyorum.

Kanaatime göre, verilen cevaplar halkımızı tatmin etmedi. Verilen cevapların bir kısmı kapalı, muğlak. İfadeler, yapılmak istenenler net değil. Bazıları da, dolaylı olarak ifade edilse de, İngiliz basınını doğrular mahiyette. Gerçek belki böyle değil ama görüntü böyle! En önemlisi, böyle bir çalışmaya gerçekten ihtiyaç var mıydı? Halkımızın, bilinmesi gereken zaruri iman, ibadet bilgilerinde bile pek çok eksiği varken böyle bir çalışma kime ne fayda sağalayacak? Halkımız, avam için yazılmış ilmihal kitaplarını bile anlamaktan âciz iken, onları hadis deryasına

sokmanın faydasını zararını iyi hesap etmek gerekir. Yüzme bilmeyeni denize itip, sonra da, yüzme öğrenseydi, demek akla da mantığı da aykırı. Şimdi gelelim verilen cevaplara:

Deniliyor ki, "İslam'ı değil dindarlığımızı, kendimizi reforme ediyoruz. Müslümanlar dini bilgilerini yenilemek, dindarlıklarını güncellemek zorundadırlar. Hadisleri 21. yüzyılda yaşayan bir insan olarak anlamaya çalışıyoruz. 'Dini 8. asırdakiler anladı, bu bize yeter' diyemez!"

Kapalı olan, net olmayan işte bu tür açıklamalar. İslamı değil, kendimizi reforme ediyoruz, dindarlığımızı güncelleştirmek istiyoruz, ne demek! Güncelleştirme yeni bilgiler, yeni değişiklikler üzerinde yapılır. Yeni dini bilgiler mi geldi, yeni gelen vahiy bilgilerine göre mi kendimizi yenileyeceğiz? Böyle bir şey sözkonusu olmadığına göre neyimizi güncelleştireceğiz?

Ayrıca," Dini 8. asırdakiler anladı, bu bize yeter' diyemez!" sözü de çok iddialı bir çıkış. Sekizinci asır, mezheplerin şekillendiği, ortaya çıktığı bir devir. Dört mezhep imamlarından olan, İmamı A'zam Ebu Hanife, İmam-ı Şafii, İmam-ı Malik, İmam-ı Hanbel gibi İslam fıkhının dört direği olan zatların ve bunların yetiştirdiği fıkıh âlimlerinin anladıkları ile yetinmeyip de kimin sözü ile yetineceğiz. Akşam başka sabah başka hüküm bildiren, halkımızın kafasını karıştırmak için televizyon televizyon dolaşıp şaklabanlık yapan ilahiyatçıların sözleri ile mi yetineceğiz, dini bilgilerimizi güncelleştireceğiz. 1200 yıldan beri, bütün İslam alemi bunlarla yetinmişken, biz niçin yetinemeyiz? 1200 yıldan beri milyarlarca Müslümanın yaptığı yanlış da bizim yapcağımız mı doğru olacak? Bu dinde yeni bir anlayış, yeni bir yaklaşım, başka bir ifade ile bir çeşit reform olmayacak mı? O zaman İngiliz basınına olayı çapıttı diye niçin kızıyoruz?

Başka bir kurul üyesi de, "İnsanların Peygamberin sahih hadis ve sünnetini kolayca anlayarak, uygulayabilecekleri, bilimsel bir kılavuz hazırlıyoruz. Ancak bu kitap ne hukuk, ne fıkıh ne ilmihal ne de ansiklopedi olacak. İnsanlar bu kitabı okuduğunda örneğin kurban konusunda Peygamberimizin hem sözlerini hem de uygulamalarını bulacak, doğrusunu yapacak!"

Bu ifadelerden anlaşılıyor ki, ibadetlerin doğru olarak yapılabilmesi için, fıkıh kitaplarını, ilmihal kitaplarını 1400 yıllık uygulamaları bir tarafa bırakıp hadis-i şerifleri esas almak gerekir. Bütün usul ve akaid kitaplarında geçen; "dinin kaynağı dörttür; Kuran'ı kerim, Hadis-i şerifler, İcma ve kıyas" kaidesi ne olacak! 21. yüzyıldayız diye son ikisini, mezhepleri artık yok mu farzedeceğiz? Bu da bir çeşit

reform sayılmaz mı? Dün bahsettim, asırlardır İslama zarar vermek isteyen dış güçler de bunu istemiyorlar mıydı?

Bir de, açıklamalardan anlıyoruz ki bu çalışmada, "ayıklamada" kadınlarla ilgili hadis-i şerifler ağırlıkta. İngiliz basının bu konuya çok önem vermesi, son yıllarda kadın konusunun İslam aleminde gündemden düşmemesi, İslam Konferansı Teşkilatının her toplantısında, "kadın hakları", " kadının eşitliği","kadının ekonomik özgürlüğü" gibi konuların önemli bir gündem oluşturması kuşkuları artırmakta. Her toplumda görülen marjinal örnekleri esas alarak bütün toplumu suçlamak haksızlık olur. Batı'da da bu tür şiddet olayları fazlasıyla var.

Açıklamada, Peygamber efendimizin söylemeyeceği hadisleri ayıklıyoruz, denilmekte. Peki kime göre söylemediği! Anlaşılan ortaya bir şablon konulacak, buna göre ayıklanacak. Ya söylediği sözler ise! Eğer Batı'nın, "Kadını küçük düşüren" anlayışı, Batı'nın, "modern kadın" yaklaşımı esas alınacaksa, pek çok hadis "modern aklın" hışmına uğrayacak demektir.

Batı'nın kadın üzerinden, İslam ülkelerinde bir oyun oynadığı kesin. Aileyi yıkmadıkça, İslama zarar veremeyeceklerini anladıkları için çalışmalarını bu konuda yoğunlaştırdılar. Bunun en kestirme yolu da, sözde kadınları korumak bahanesiyle onları sokağa çekmek. Böylece, İslam aile yapısında önemli bir reformu gerçekleştirmiş olacaklar! Bundan sonrası zaten kolay!

Meal kapısı açılarak, yüzlerce farklı meal piyasaya sürülerek yeteri kadar halkın kafası karıştı zaten. Şimdi de, hadis kapısı aralanarak, halkın kafasını karıştırmak kimseye fayda getirmez. Kaş yapalım derken göz çıkarmayalım. Diyanet'in bu çalışmayı tekrar gözden geçireceğini umuyorum.

HİKMETLER · 12 MART 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 828

Hürmetsizliğin cezası

Şihabüddin-i Sühreverdi hazretleri vasiyetinde buyurdu ki: "Üstadına hürmet etmeyen, üç türlü belaya maruz kalır:

1- Kendisine bilgi müyesser olmaz.

2- Bildiklerini de unutur.

3- Ömrünün sonunda fakirliğe duçar olur."

Hoca hakkı, ana-baba hakkından daha üstüntür. Bunun sebebi ise; Ana-baba evladı büyütür, bakar, kötülükten, haramlardan korur, ibadete alıştırır. Hoca ise, hem dünya ve hem de ahiret hayatını kazandırır, din ve diyanetini, Ehl-i sünnet itikadını, farzları, haramları öğretir.

Bir insanın, ilim öğrenebilmesi ve doğru yolu bulabilmesi için, bir öğreticiye ihtiyacı vardır. Çünkü hadis-i şerifte, "İlim üstaddan öğrenilir" buyuruldu.

Kur'an-ı kerimde ise mealen, "Eğer bilmezseniz, bilenlerden sorun!" buyuruldu. (Nahl 43)

Allahü teâlânın rızasına kavuşmak için de sebeplere yapışmak, bir âlimin gösterdiği yolda gitmek gerekir. Kur'an-ı kerimde mealen "Ey iman edenler, Allah'tan sakının ve Onun rızasına kavuşmak için, vesile arayınız!" buyuruluyor. (Maide 35)

Bu âyet-i kerimeden de bir öğreticiye ihtiyaç olduğu anlaşılmaktadır. Bir kimsenin rehberi, mürşidi olmazsa, şeytan ona rehber olur. Şeytan rehber olunca da, kendisine tâbi olanı uçurumdan uçuruma atar. Mürşid, talebesine ilmin başı olan, marifetullahı tanıtır.

Peygamber efendimiz, ilmin inceliklerini, acayipliklerini soran köylüye buyurdu ki:

- İlmin başını öğrendin mi?

- İlmin başı nedir ki?

- İlmin başı, Allahü teâlâyı hakkıyla tanımaktır. Bu da Onun, misli, benzeri, zıddı, dengi, eşi olmadığını, vahid, evvel, ahir, zahir ve bâtın olduğunu bilmektir. Gerçek ilmin aslı marifetullahtır, yani Allahü teâlâyı tanımaktır. İlmin veya başarının başı da sabır. Hadis-i şerifte, "İbadetin başı sabırdır" buyuruldu. Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

"İlimden bir şey öğrenmek, dünya ve içindeki her şeyden daha iyidir.","İlim öğrenmek amelden kıymetlidir.", "Hiç kimse cahillikle aziz, ilim ile de zelil olmaz."

HİKMETLER · 13 MART 2008 PERŞEMBE · KAYIT 829

Rütbelerin en üstünü

Bedreddin-i Serhendi hazretleri buyuruyor ki: İmam-ı Rabbani hazretleri, gençleri ilim öğrenmeye teşvik ederdi: Kitap okuyun, ilim öğrenin, cahil sofu, şeytanın maskarası olur, rütbetül-ilmi aler rüteb yani, rütbelerin en üstünü, ilim rütbesidir, buyururdu.

İlim öğrenmek ve bundan istifade edebilmek için de şunlara dikkat etmek gerekir:

1- Önce niyetini düzeltmeli, cahillikten kurtulmayı düşünmelidir! Allahü teâlâ, "Hiç bilenle bilmeyen bir olur mu" buyurdu.

2- İnsanlara faydalı olmayı düşünmelidir! Hadis-i şerifte, "İnsanların hayırlısı, insanlara faydalı olandır" buyurulmaktadır.

3- Öğrendikleri ile amel etmeye çalışmalıdır. Çünkü, "Amelsiz ilim vebal, ilimsiz amel sapıklıktır" buyurulmuştur.

4- İlim öğrenmekten maksat, Cenab-ı Hakkın rızasını talep olmalıdır. Allahü teâlâ, ihlâsı, salih ameli övmektedir.

5- Üstüne lazım olmayan şeye karışmamalıdır. Hz. Lokman'a, "Bu dereceye ne ile kavuştun?" diye sual ettiler. "Doğruluk, emanete riayet ve bana lazım olmayanı bırakmakla" diye cevap verdi.

6- Biri ile münakaşa ederse, ona karşı insaflı olmalı, yumuşak davranmalıdır ki kendisi ile cahil arasındaki fark belli olsun. Hadis-i şerifte,"Allah refiktir, yumuşaklığı sever. Sertlik edenlere vermediği şeyleri ve başka hiçbir şeye vermediğini, yumuşak davranana ihsan eder" buyuruldu.

7- Sabırlı olmalıdır. İbni Abbas hazretlerine, "Bu ilmi ne ile elde ettin?" diye sual ettiler. Cevabında, "Darlıkta, genişlikte sabretmekle, sual sormakla ve yorulmayan bir azimle" buyurdu. Yine büyük bir zat aynı suale, "Erken kalkmakla, son derece alçak gönüllü olmakla, kuvvetli azim ve sabırla" diye cevap verdi.

8- İlim talebesi, herkesle iyi geçinmelidir! "İnsanların hayırlısı onlarla iyi geçinen, insanların şerlisi de onlarla çekişen" buyurulmuştur.

9- Çok edepli olmalıdır.

10- Büyük bir âlime, ilmi ne ile elde ettiği soruldu. Cevabında, “Hocamın her sözünü dinlemekle, peki demekle” buyurdu. Âlimler buyuruyor ki: “İlim talebesi, ilme ve ilim öğreten hocasına hürmet etmedikçe, öğrendiği ilmin faydasını göremez.”

HİKMETLER · 14 MART 2008 CUMA · KAYIT 834

Gerçek müminin alâmetleri

İslam büyükleri, vasıfları ayet-i kerimelerde ve hadis-i şeriflerde bildirilen müminler gibi olmaya çok gayret gösterirlerdi.

Yahyâ bin Muaz hazretleri, mü'minin sıfatlarını bildiren bir risale yazmıştı. O, mü'minin vasıflarından üçyüz kadarını saydığı bu risalesinde şöyle diyordu : “Mü'min; hayası çok ezası az, hayrı çok fesadı az olacak. Dilinden yalan sadır olmıyacak. Konuşması, yanlışı ve fuzûlî işi az; fakat iyiliği ve iyi amelleri çok olacak. Yakınlarını gözetecek, ağırbaşlı ve kadirbilir olacak. Geçim sıkıntısı çektiği zaman, Allah'ın takdirine ve kısmetine razı olacak. Din kardeşlerine karşı daima halîm selîm, iffetli ve şefkatli olacak...”

“Mü'min; lânetçi, söğücü, koğucu, gıybetçi, kınayıcı, kırıcı, aceleci, kinci, kibirli, kendini beğenmiş, hasetçi, inantçı olmayacak. Dünya dükün, uzun emelli, cimri, gâfil, çok uykulu, münafık huylu olmayacak. Riyakâr, cür'etkâr, hafifmeşreb, hasis, ayıp araştıran bir casus da olmayacak...”

“Mü'min; Allah için sevecek, Allah için buğzedecek, Allah için hoşnud olacak, Allah için gazablanacak. Mü'minin azığı takvâ, arzusu ahıret, yoldaşı zikrir, sevgilisi Mevlâ olacak! Ve hep ebedî saadeti için çalışacak.”

Mâlik bin Dinar, münafıkların çokluğuna ve tehlikesine işaretle derdi ki: “Eğer her münafığın, iki yüzlünün bir kuyruğu bulunsaydı, mü'minler yürüyecek yer bulamazlardı!”

Hazretin Huzeyfe derdi ki: “Resûlüllâh zamanında bir defa söylemesi ile münafık kabul edilen bir söz şimdi bir oturumda on defa söyleniyor. Size

münafıklar hakkındaki bir hadisi şerifi naklediyorum : “Münafığın gayreti yemek ve içmektir. Mü'minin gayreti ise, oruç ve namazdır!”

Mü'minlerin sıfatları hakkında hadis-i şerifte şöyle buyurulmuştur : “Kendisi için sevdiğini din kardeşi için de sevmedikçe hiçbiriniz mü'min olamaz!” Diğer bir hadis-i şerifte de peygamber efendimiz “Müslüman elinden ve dilinden emin olunan kimsedir”

Hazreti Ömer buyurdu ki : “Benim yoldan ayrıldığımı görürseniz, hemen doğrultunuz ve bana nasihat ediniz. Çünkü mü'min, din kardeşine nasihat eder.”

HİKMETLER · 15 MART 2008 CUMARTESİ · KAYIT 835

Önemli olan “iyi insan” olmak

Allah adamlarının bütün gayesi, cenab-ı Hakkın bildirdiği “iyi insan” özelliklerine sahip bir insan olmaktı. Çünkü iyi insanı, Cenabı Hak da sever, insanlarda. İyi insan olmak için olgun müslüman olmak gerekir. Zaten müslüman, iyi insan demektir. Müslümana mümin de denir. Kur'an-ı kerimde mealen buyuruluyor ki:

“Müminler, kurtuluşa ermiştir. Namazlarını huşu içinde kılar, boş şeylerden yüz çevirir, zekatlarını verir, iffetlerini korurlar.” (Müminun 1-5)

“(Müminler) büyük günahlardan ve hayasızlıktan sakınır, öfkelenince kusurları bağışlar ve işlerini aralarında istişare ederler.” (Şura 37,38)

Hadis-i şeriflerde de buyuruluyor ki:

“Mümin akıllı, basiretli ve uyanıktır. Her işte Allah’ın rızasını gözetir. Acele etmez, ilim sahibidir, haramlardan da kaçar.”

“Mümin, koku satana benzer. Yanına oturan, beraber gezen veya onunla iş yapan faydasını görür.”

Mümin, tevekkül sahibidir, başına gelenlerden şikayetçi olmaz. Çünkü, şikayette bulunmak nimetleri unutmaktır. O nimetler akla geldiği zaman, şikayetinden hemen tevbe istiğfar eder. Bilir ki, sabrın sonu selamet olmaması mümkün değil. Sabır dönemini iyi kullanır.Eğer bu dönemin sonunu beklemezse,

bütün belaların artacağını, daha da fazlalaşacağını bilir. Eğer, o sabrı, zamanını iyi kullanırsa sonu selamet olur.

Şunu iyi bilir ki, varlıkta Allah'a ibadet, daha zor. Çünkü varlıkta nefsin bütün arzuları ayakta, yoklukta zaten yok. Ama varken, nefsi frenlemek daha zordur. Bunun için, ne oldum delisi olmaz, insanların takdirlerine kulak asmaz.

Bir İslam büyüğü buyurdu ki: Aslımız bir avuç toprak. Cenab-ı Hak, dünya nimetlerini kullanma yetkisi, imkanı vermiş, bunu da, ya hayırda, ya şerde kullanacağız. Gelin, neyimiz varsa hayırda kullanalım. Hayırlı sonuçlar alalım. Şerde kullanırsak şerle karşılaşırız. Ahirette Cennetten Cehennemden başka yer yok, unutmayalım.

HİKMETLER · 16 MART 2008 PAZAR · KAYIT 836

Teşekkürün en büyük alâmeti

İslam büyükleri iyi insan olmanın üzerinde çok durmuşlardır. İyi insan olmanın en büyük alâmeti de namazını muntazam kılmasıdır. İslam büyükleri, namaz kılmayana "iyi insan" demezlerdi.

Allahü teâlâ, yarattığı mahlukların içerisinde yalnız insana kıymet verdi. Kendisini tanımayı nasib etti. Tanımak çok kıymetlidir. Peygamber efendimizi herkes görüyordu, ama tanımadılar. Tanımak zordur. Tanıyanlar Eshab-ı kiram oldu. Allahü teâlâ tanınmak istiyor. Bir hadis-i kudside, ben tanınmayı sevdim buyuruyor. Allahü teâlâ bize verdiği nimetler karşılığında bizden birşey istiyor; kendisini tanımamızı, ona iman etmemizi. İkincisi de; ihsan ettiği nimetlere karşılık olarak teşekkür istiyor. Allahü teâlâya teşekkür nasıl olur.? Teşekkür namazdır! Çünki zekat, malın varsa, hac şartlar varsa, oruc keza öyle; ama namazda hiçbir engel yok. Teyemmüm ederek kılar, imâ ile kılar, yatarak kılar, hastayken kılar, yani hiçbir engel olmadığı için Allahü teâlâ teşekkürü namazla başlatmıştır. Onun için büyükler buyuruyorlar ki, Namaz kılmayanın hiçbir teşekkürü Allahü teâlâ tarafından kabul edilmiyor. İmanın bayrağı, alameti namazdır.

Abdülhakim efendi hazretleri buyuruyorlar ki; Bir mü'min yüzbin hac yapsa, yüzbin altın sadaka dağıtsa, yüzbin fakir yedirse, eğer namaz kılmamışsa hiçbir

kıymeti olmaz.

Ayrıca Müslüman, sözüne, diline kulağına dikkat eder. Mahmud-u Gaznevî Hindistanın tamamını alınca Çin ile komşu olmuş. Çin padişahı, bana saldırma, sana bir bilmece soracağım, eğer bunu bilirsen Çin devleti olarak emrindeyiz demiş. Üç tane som altından insan heykeli göndermiş. Bunlardan ikisi sahte, birisi sağlam. Sağlam olanını bilirsen, tamam demiş. Mahmud-u Gaznevî, peki demiş. Bakmış, heykeller tıpatıp birbirinin aynısı. Ayaz ismindeki vezirini çağırmış. Ayaz gelmiş, heykellere bakmış bakmış, ince bir tel bulmuş, heykellerden birinin kulağından sokmuş, ağzından çıkmış. Bu yaramaz, gıybet ediyor demiş. İkinciyi getirmişler. Kulağına teli sokmuş, öbür kulağından çıkmış. Bu, salak demiş. Bir kulağından giriyor, diğerinden çıkıyor bir şey kalmıyor. Diğerini almış, teli yine kulağına sokmuş. Tel doğruca kalbe gitmiş. Bu sağlamı demiş. Bu gıybet etmiyor, duyduklarını söylemiyor. O heykeli padişaha göndermişler.

HİKMETLER · 17 MART 2008 PAZARTESİ · KAYIT 837

Sonra ne olacak; ölecek

İyi insan olmanın bir alameti de, öfkesine hakim olmaktır. Bir mü'min kendisi için bağırırsa, bu, öfkedir, şeytanidir. Bir mü'min, Allah için yüksek sesle konuşursa, bağırırsa, buna gayret denir, bu rahmanidir. Nefsin karıştığı şey çok tehlikelidir. Şeytan, insanın imanını en kolay olarak, öfkelendiği zaman bozar. Cenab-ı Peygamber "aleyhisselatü vesselam" buyuruyorlar ki, "La tagdab, la tagdab, la tagdab. Öfkelenme, öfkelenme, öfkelenme!"

Öfke hem aklı giderir, hem de imanı giderir. Cenab-ı Peygamber, "Haklı olduğu zaman münakaşa etmeyen, başkasını kırmayana Cennette köşk verilecek, eğer şaka dahi olsa yalan söylemezse, Cennetin ortasında ona köşk verilecek, ben kefilim" buyuruyor. Yine, "İçinizde en pehlivan öfkelenmeyen, öfkesini yenendir" buyurmuştur. Bir kimse kalp kırdığı zaman, Kabeyi yetmiş defa yıkmış gibi günaha girer, kul hakkına girer.

Abbasi halifelerinden mübarek bir zât vezirini çağırmış. Ey vezir, üç derdim var, çare bul demiş. Bazan çok sıkılıyorum, bazan çok öfkeleniyorum, bazanda kibirleniyorum, gururlanıyorum, buna bir çare bul demiş. Vezir iki gün müsaade

istemiş, iki gün sonra bir yüzük getirmiş, yüzüğün üzerine bir yazı yazmış, ne zaman bunlar olursa bu yüzükteki yazıyı oku demiş. “Sümme mâzâ” yazmış. Sonra ne olacak demek. Sonra ne olacak, ölecek.

Sinirlenince bakmış, “sümme mâzâ”, sıkılınca bakmış “sümme mâzâ” kibirlenince bakmış, “sümme mâzâ”. Sonra ne olacak, ölüm.

Padişahın canı sıkılıyor, okuyor sümme maza. Ben öleceğim diyor sıkılmayı bırakıyor. Tam öfkelenecek sümme maza, sinirlenince bakıyor ölüm var, tam kibirlenecek bakıyor yine sümme maza. Sonra ne oluyor, sonra ölüm olacak.

Dolayısıyla insanın hayatında ki fireni ölümü düşünmektir. İnsanın dünyadaki felaketi türlü emellere sahip olmaktır, yani doymamaktır. Nefsin özelliği bu, bana yeter demez. Her şeyi yer, bu bana yeter demez. Onun içi Cenabı Hak Kuran- ı kerimde nefsi heyula isminde bir hayvana benzetiyor. Bu hayvanın özelliği, ne yese doymaz.

GÖNÜL BAHÇESİ · 18 MART 2008 SALI · KAYIT 832

Yarın mübarek Mevlid kandili

Yarın mübarek Mevlid kandili... Âlemlerin sultanı sevgili Peygamberimiz Muhammed aleyhisselâmın dünyayı şereflendirdiği gece...

Resûlullah efendimiz, hicretten 53 sene evvel Rebî'ul-evvel ayının onikinci Pazartesi gecesi sabaha karşı, güneş henüz doğmamış; tan yeri ahenk ve ihtişam ile ağarırken O kararmış dünyayı aydınlattı...

Her peygamberin ümmeti, kendi peygamberinin doğum zamanını bayram yapmıştır. Müslümanlar da Muhammed aleyhisselâmın doğum zamanını bayram yaptılar. Dünyanın dört bir tarafındaki Müslümanlar, her sene bu geceyi Mevlid kandili olarak kutlamaktadır. Her yerde Mevlid kasîdeleri okunarak, Resûlullah hâtırlanmaktadır.

Mevlid günü ve gecesinin şerefi, kıymeti çoktur. Kendisine tâbi olanlar için kurtuluş vesîlesi olan Resûlullah efendimizin doğumu için sevinmek, Cehennem azabından kurtulmaya sebep olur. Bu geceye hürmet etmek, sevinmek, bütün senenin bereketli olmasına vesile olur.

Neler yapılmalı!

Mevlid gününün fâzileti Cuma günü gibidir. Cuma günü, Cehennem azâbının durdurulduğu hadîs-i şerîf ile bildirilmiştir. Bunun gibi, Mevlid gününde de azab yapılmaz. Mevlid geceleri sevindiğini göstermeli, çok sadaka vermeli, davet vermeli,davet edilen ziyâfetlere gitmelidir.

Ayrıca bu gece kaza namazları kılmalı, Kur'ân-ı kerîm okumalı, dua, tevbe etmeli, hayır hasenat yapmalı, Müslümanları sevindirmeli, bunların sevablarını ölülere de göndermelidir. Bu gecelere saygı göstermelidir. Saygı göstermek günah işlememekle olur.

Bütün müminlerin, bu mübarek gece ve günlerin kadrini çok iyi bilmeleri, mümkün mertebe en güzel biçimde değerlendirmeleri gerekir. Bu gün ve gecelerde, evlerimiz gerçek bir bayram havasına bürünmeli, akraba, dost ve yakın arkadaşlar bir araya gelerek "Kâinata rahmet olarak gönderilen" Yüce Peygamberi şanına lâyık bir şekilde, büyük bir aşkla hatırlamalı, çoluk ve çocuğumuzun gönül ve kafaları, sevgi nûrları ile aydınlatılmalı...

1400 yıldan beri, İslâm Dünyası'nda "Mevlid Kandilleri" hep böylece karşılanmış, bu tebrik işi bir "gün" ve "gece"ye sığmamış, müminler, Rebiülevvel'in tamamını "Mevlid Ayı" olarak değerlendirmişlerdir. Bu, tâ Eshab-ı kiram'dan beri böyledir ve kıyamete kadar böyle kalmalıdır.

Günümüzde, bu mübarek gün ve geceleri değerlendirmek konusunda, müminlerin sorumlulukları daha da artmış bulunmaktadır. Çünkü dinimizi yakınen tanımayan şu görüşte, bu görüşte olan bazı kimseler, yazıları ile programları ile hiç ara vermeksizin, yüce dinimize, Sevgili Peygamberimize ve mukaddeslerimize doğrudan veya dolaylı yoldan dil uzatmayı marifet bilmekteler. Sanki din, peygamberimize değil de onlara gelmişcesine, Resulullahı devre dışı bırakıp dinde yeni yorumlar, yeni anlayışlar getirme peşindeler.

Kıyamete kadar sürecek!

1400 yıldır beşeriyete yol gösteren, bütün sahte mâbutları yıkarak Allah'a giden yolu açan, milyarlarca insanın gönlünde taht kuran, birçok milletin kültür ve medeniyetine ruh veren, dünyayı yeniden şekillendiren ve dünya yaşadıkça etkisi giderek büyüyen Yüce dinimize dil uzatmak için kitap yazan, program yapan nasipsizler, varsın kendi nasipsizliklerine yansınlar.

Kaldı ki, bir parça fikir haysiyeti ve insaf ehli olan pek çok yabancı bile sevgili Peygamberimizin büyüklüğünü teslim etmek zorunda kalmıştır.

Meselâ, ünlü Fransız edibi Lamartin, O'nu: "Bugüne kadar gelen insanlardan mukayese edilemiyecek kadan üstün" diye överken, yine ünlü İngiliz tarihçi ve fikir adamı Thomas Carlyle: "İnsanlık tarihinde gelen en büyük kahraman" olarak ilân eder.

Kesin olarak bilmek gerekir ki, din düşmanlığından veya şöhret olmak için ileri geri konuşan bu nasipsizlir, kendilerinden öncekiler gibi çok yakın zamanda unutulup gidecekler, fakat, saldırmak cüretini gösterdikleri bu Yüce Peygamber ve getirdiği yüce din yine bütün haşmeti ile mevcudiyetini kıyamete kadar sürdürecektir.

HİKMETLER · 18 MART 2008 SALI · KAYIT 838

Sabır ve merhamet

İslam büyüklerinin bir güzel huyu da, çok sabırlı ve merhametli olmaları idi. Bu da peygamber efendimizin böyle olmasındandı. Bir gün Cenabı Peygamber 'aleyhissaletü vesselam' bir müşriki karşısına almış ona islamiyeti anlatıyordu. Her anlatışta o müşrik, cenabı Peygamberle alay ediyordu, inkar ediyordu. Bu bir müddet devam etti.

Hazreti Ömer dayanamadı kılıcı aldı geldi. Ya Resulullah yeter bu kadar, destur dedi. Hayır ya Ömer git yerine otur, buyurdular. Hazreti Ömer gitti yerine oturdu. O yine, nasihat etmeye devam etti. müşrik yine inkar etti, alay etti... Bu ne kadar sürdü belli değil. En sonunda o müşrik dedi ki, pes Ya Resulullah dedi, iman ederek tam bir müslüman oldu. Cenabı Peygamber Hazreti Ömer'i çağırararak buyurdu ki: Eğer sana peki deseydim, bu kişi müşrik olarak cehenneme giderdi. Ama ben bu dini iki şeyle yaydım: Sabır ve merhamet.

İslam büyüklerinin bir alameti de, her türlü sıkıntalara tahammül göstermeleri idi. Tabii ki bunun da pek çok hikmetleri vardır. İmam-ı rabbani hazretlerine geliyorlar soruyorlar, diyorlar ki; Müslümanlar garip, Müslümanlar fakir, Müslümanlar hasta, Müslümanlar üzüntüde, Müslümanlar sıkıntıda, kafirler ise

bir elleri yağda bir elleri balda. Ne olurdu Allahü teâlânın çok sevdiği kulları dünyada rahat etselerdi, borçlu olmasalardı, sıkıntıda olmasalardı?

İmam-ı rabbani hazretleri buyuruyorlar ki; Bizim dinimiz gabya iman dinidir. Eğer Allahü teâlâ razı olduğu, sevdiği kullarına bu bahsedilenleri verseydi, sıkıntıda olan kafirler sırf bu gördüklerine bu rahata kavuşmak için Müslüman olurdu, kabul ederdi. Bu bir imtihandır. Allahü teâlâ gizlemiştir. Onun imtihanı; kulları sözüne mi yoksa gördüklerine mi iman edecekler. Onun için müminlerin bu sıkıntıları bir hazinedir. Kıymetini bilmek lazım. Çünkü bu haller o kulu Cenab-ı Hakkın çok sevdiğinin alametidir. Çünkü en çok sevdiği kulu olan cenabı Peygamber 'aleyhisselatü vesselam' herkesin çektiğinden daha fazla çekti. Onun için, üzüntü çekenler hastalık çekenler, sıkıntıyı çekenler sabretsinler bunun mükafatı çok fazla olacaktır.

GÖNÜL BAHÇESİ · 19 MART 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 833

"Ne olursun bizden davacı olma, yâ Resûlallah! "

Dün, mevlid kandilinin faziletinden bahsetmiştik. Bugün de, bu vesile ile ülkemizin yetiştirdiği ender mütefekkirlerinden olan "Evlad-ı Resul"'den, rahmetli Seyyid Ahmet Arvasi hoca'nın yakarışını, münacatını sizlere sunmak istiyorum:

"Seni çok özledik. Galiba, derin yaralarından kan sızarak şehadet şerbetini içmeye yaklaşan bir mücahidin, bir yudum serin suya iştiyakından daha fazla bir özlem içindeyiz.

Yüce ve mukaddes kitabımız Kur'an-ı kerim'den öğrenmiş bulunuyoruz ki insan, kainatın hülasası, sen ise, bu hülasanın asli cevherisin. Sen yaratılmasaydın, "alem" yaratılmaya değmezdi. Bütün yüce değerlerin mihengi sensin. Yüce Allah, seni, varlığın ve yüce değerlerin merkezi olarak yarattı. Yaradılmışlar seninle manalandı.

Bu dünya seninle şereflendi. Şimdi o, senin mübarek vücudunu, bağrında taşıdığı için, fezada şevkle dolaşmaktadır. Güneş, Ay ve diğer yıldızlar, "Dünya" adlı yıldızı nasıl kıskanmasınlar? Yaratıkların en aşağısı olan "toprak" ve "yer",

seninle nurdan daha aziz oldu. Senin dolaştığın Mekke toprakları, "Sur" üfürüldüğü zaman, tozlarını silkip kalkacağın Medine toprakları, üzerinde ve sinelerinde seni taşımakla "mükerrem" ve "münevver" oldular.

Gözyaşları dindi!

Sen dünyamıza doğmadan önce, kızgın kumlara gömülen bebeklerin çığlıkları, vicdanları yakmıyordu. Burnu halkalı ve alnı damgalı köleler ümitsizdi. Kadınlar kocalarına, kocalar putlara tapınıyordu. Fuhuş, kumar, içki, faiz, ihtikar, kan ve zulüm o dereceye varmıştı ki, zayıflar evlerine, "Ehl-i Kitap" dağ başlarına ve ıssız vadilere sığınmışlardı. Zalimler ve şerefsizler, bütün makam ve mevkileri işgal etmiş, mazlumlar ve şerefli insanlar yerlerde sürünüyorlardı.

Sen geldin, çığlıklar bitti, gözyaşları dindi, köleler hür oldu, kadınlar yüceldi, erkekler "sahte tanrıları" kırdılar; iffet, helal kazanç ve kardeşlik yeniden doğdu. Hak, adalet, şefkat ve hizmet,devlet oldu. Zalimler, mağrurlar, alçaldılar, kahroldular. Garipler, sahipsizler, kimsesizler, sende ve senin "aziz kadronda" sevgi, saygı, yakınlık ve kardeşlik buldular.

Güçsüzler senin meclisinde güçlendiler, kendilerinde güç vehmedenler "Hakk'ın karşısında" el bağladılar. Mazlumlar, senin şefkat ve merhametinde huzur ve tevazu buldular; zalimler, senin heybetinle titrediler. Tebessümün, kimsesizlere cesaret verirken, mübarek alnında kabaran damarlar zalimlerin ödünü koparıyordu.

Sen, 'Vefatımdan sonra, bana selam gönderin, onu bana ulaştırırlar" diye buyurmuştun. Sana "yağmur taneleri sayısınca", "ağaçlardaki yapraklar miktarınca", "denizlerdeki su damlaları kadar" selam sunuyoruz.

Seni çok özledik!

Sana, ne kadar muhtaç olduğumuzu biliyorsun. Sen "alemlere rahmet olarak" gönderilensin, bizi terketme, "İçimizdeki beyinsizler yüzünden bizi de kahreder misin?" diyerek Yüce Allah'a yalvarmamızı, bize sen öğretmedin mi?

Evet, Sevgili Peygamberimiz, seni, çok, hem pek çok özledik. Şu anda mazlum, mağdur, zelil ve perişan düşen ve sayıları bir milyarı aşan İslam Dünyası'nın acıklı durumunu elbette görüyorsun. Ey mana aleminin Sultan'ı! Bizim için Allah'a duacı ol; ne olursun bizden davacı olma!"

Şefâat yâ Resûlallah!

Beterdir günbegün hâlim, begâyet, yâ Resûlallah!

Düzelsin artık ef'âlim, inâyet yâ Resûlallah!

Azıttı bu denî nefsim, beni şeytâna uydurdu.

Ne mümkin bunca isyânla, dehâlet yâ Resûlallah!

Aceb kâbil mi kurtulmak, hevây-i nefs-ü şeytândan?

Erişmezse, eğer senden, hidâyet yâ Resûlallah!

Gelince feyz-ü ihsânın, günâhkâr kimseye bir ân,

Onun râhı, dü-âlemde, selâmet yâ Resûlallah!

Emri, nehyi ta'zîm etdim, harâma demedim halâl.

Her günâhın sonu oldu, nedâmet yâ Resûlallah!

Ey ins-ü cinnin Resûlü, insanların en üstünü,

İhlâsıma bağışla kıl, şefâ'at yâ Resûlallah!

(Begâyet; Pek çok. Dehalet; Sığınma. Râh; yol.

Dü âlem; Dünya ve ahıret. İnayet; yardım, ihsan. Ef'âl; haller, ameller.)

HİKMETLER · 19 MART 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 839

Kendisi değil sevgisi kötü

İslam büyüklerinin bir adeti de, dünyayı maksat değil vasıta olarak görmeleriydi. Birgün çok mübarek bir zâtın çok sevdiği bir talebesi, hocasına gelmiş; Hocam, bir sıkıntım var, şeytandan çok şikayetçiyim, kalbime çok vesvese veriyor. Bir dua edin de beni bu sıkıntıdan kurtarın demiş.

Hocası da, Allah Allah biraz evvel şeytan buradaydı, o da senden şikayet etti. Biraz sonra senin buraya geleceğini ve onu şikayet edeceğini söyledi. Dedi ki; Allahü teâlâ bana cenneti vermedi. Dünyayı bana verdi. Siz bütün sohbetlerinizde diyorsunuz ki; dünyayı sevmeyin, burada fanisiniz, asıl makamınız ahirettir, cennettir. Bu taleben dünyayı düşünüyor. Dünyayı seviyor, vasıta değil, gaye biliyor. Bunun kalbinden dünyayı sevmesi benim sahama giriyor. Benim sahama girene ben acımam. Çünki ehl-i dünyayı aldatmak, benim mesleğimdir. Ben ehl-i ahiretle uğraşmıyorum. Sen talebene dünyayı kalpten çıkarmasını söyle demiş.

Tabii ki yasak olan dünya sevgisidir, kendisi değil. Varlığı çok iyi; ama sevgisi fena. Cenab-ı Hak buyuruyor ki; Bütün âzâları sana emanet verdim; ama kalbi kendime ayırdım. Bunun için oraya çöp doldurursak olmaz. Hadis-i şerif var dünya sevgisi her kötülüğün kaynağıdır.

İslam büyüklerinin bir adeti de, kibirlenmemeledi idi. Ellerinde olmadan böyle bir hal hasıl olmuş ise, tevb edip bunu iyi yöne sevk etmeleri idi.

Bir vali vefat ettikten sonra bunu rüyada görüyorlar, Cennetin tam ortasında muazzam bir köşk, köşkün içi dışı dolu. Dediler ki bu dereceye bu makama nasıl kavuştunuz. Dedi ki; bir gün orduları teftiş etmek için ovalara doldurdum... Ova baştan aşağı asker doluydu. Bende tepeye çıktım. Oradan askere bir baktım tam o sırada kalbime kibir geldi. Kibir gelir gelmez hemen ben o niyetimi değiştirdim. Dedim ki; Ya rabbi bu ordu Cenabı Peygamberin zamanında olsaydı, Uhud harbine bende gitseydim. Bedirde bende bulunsaydım, şimdi ne kadar bahtiyar olurdum dedim. Hem o günahtan kurtuldum hem de bu dereceye kavuşmakla mükafatlandırıldım.

Hadis-i kudside buyuruldu ki: “Azamet ve kibriya bana mahsustur. Bu iki sıfatta, bana ortak olmak isteyenlere, çok acı azap ederim.”

HİKMETLER · 20 MART 2008 PERŞEMBE · KAYIT 840

Önemli olan bedua almamak!

Allah adamları, kalb kırmaktan, beddua almaktan çok korkarlardı. Ali Paşa isminde çok cömert bir zât varmış, herkese yemek dağıtıyormuş, iyisi kötüsü, günahkarı, fasığı herkes acıkınca doğru Ali Paşanın dergâhına karnını doyurmaya gidermiş. Bir gün kahyası demiş ki; Efendim artık yeter keselim bu yemeği, bunların düâsı nasıl kabul olacak ağızları kokuyor belki de içki içiyorlar demiş. Sana bir şey soracağım demiş o mübârek zât, o bahsettiğin insanlar yemek yedikten sonra bana beddüâ ediyorlar mı? Hayır, demiş. Düânın kabul olup olmayacağını nereden bileyim demiş, ama beddüâ tutar demiş, bana beddüâ etmesinler, bu bana yeter demiş.

İmâm-ı Rabbânî hazretleri buyuruyorlar ki: Kalb cârullahtır, cârullah demek, Allahü teâlâya komşu demektir. Eğer diyor, komşu kırılırsa sâhibi de kırılır, onun

için ister müsliman olsun, ister kâfir olsun, ister fâcir olsun, ister fâsık olsun, ister evliyâ olsun, hiç kimsenin kalbini kırmamaya özen gösterin.

Bir übârek zat da buyuruyor ki; Kimseye iyilik yapmak mecburiyetinde değilsin. Nasîbi yokmuş, ister yaparsın ister yapmazsın, ama kötülük yapmamaya mecbursun. Neden bu iyiliği yapmadın demezler, ama neden bu kötülüğü yaptın diye hesap sorarlar. Allahü teâlâyı incitmemek için, O'nun komşusunu incitmemek lâzım. O'nun komşusu kim olursa olsun. Kırmak günahtır.

Hadis-i şerifte "Kalb kırmak, Kâbe'yi yetmiş defa yıkmaktan daha kötüdür" buyuruluyor. İyi olsun, kötü olsun hiçbir insanın kalbini incitmemeli. Allahü teâlâyı en çok inciten küfürden sonra, kalb kırmak gibi büyük günah yoktur. Büyük zatlar buyuruyor ki: Hakiki müslüman hiç gönül kırmaz.Bilir bundan büyük bir günah olmaz.

Kâfirleri sevmemek gerekir ise de, dinimizin emri gereği, onlara eziyet etmek, kalblerini incitmek haramdır. Sevmemek ayrı, onları üzmek ayrı şeydir. Onlarla ticaret yapılır, aldatılmaz, kötülük yapılmaz. Herkese olduğu gibi onlara da iyi davranmak lazımdır. Hatta hidayete kavuşmaları, müslüman olmaları için dua da edilir.

Hadis-i şeriflerde de buyuruluyor ki:

"İnsanların en kötüsü, insanlara zarar veren, onları incitendir.)

"Mümin Kâbe'den üstündür."

HİKMETLER · 21 MART 2008 CUMA · KAYIT 844

Din gayreti!

İslam büyüklerinin din gayreti yüksekti. Hayatlarının her safhasında din gayretine çok önem verirlerdi: Bir Mecusi, din gayreti ile bir köprü yaptırmıştı. Sultan Mahmud Gaznevî hazretleri bu köprüyü görünce, yaptıran kişiye dua etmek istedi. Bunun üzerine yakınları, köprüyü yapanın ateşperest olduğunu söylediler. Sultan Mahmud han masrafının iki katını vererek köprüyü satın almak istedi. Mucusi bulup getirdiler. Padişah teklifini yaptı. Mecusu, padişahım ben bunu satmak için

yapmadım, dinim için yaptım, satmam dedi. Batıl dini için bile yaptığını para ile değişmedi.

Ferideddîn-i Genc-i Şeker hazretleri bunu anlatırken buyuruyor ki: "Ey müslüman sen din gayretini mecusiden mi öğreneceksin, senin gayretin nerede?"

Bir İslam büyüğü de buyurdu ki: Ahirete giden herkes bir pişmanlık duyacaktır, dünya için kanaat olur, ahiret için kanaat olmaz. Dünya için tevekkül olur, ahiret için tevekkül olmaz. Dünyada pişmanlık nimettir, fakat ahiretde pişmanlık felakettir.

Kabirden birisi çıkıp dünyaya gelse nasıl yaşar, herhalde bir an boş geçirmez, hep ahireti için çalışırdı, günah işlemezdi, kalb kırmazdı. Peki biz oraya gitmeyecek miyiz, gidince başımıza neler geleceğini, nelerle karşılaşacağımızı dinimiz bildiriyor.

Allah'a iman etmeyenler, Onu Allah kabul etmeyenler, Cenabı Peygambere iman etmeyenler, din-i islamı kabul etmeyenler, Cehennemde feryat edecektir. Yarabbi bizi tekrar dünyaya gönder, hiç günah işlemeyeceğiz, hep ibadet edeceğiz diyecekler. Onlara, "Sen dünyadan gelmedin mi?" denilecek.

HİKMETLER · 22 MART 2008 CUMARTESİ · KAYIT 845

Gittiği yerden geldiği yer anlaşılır!

İslam büyükleri paranın geldiği yere çok önem verirlerdi. Gelsin de nereden gelirse gelsin demezlerdi: Bir talebe hocasına gelmiş. Hocam demiş biraz param var, ben bunu dağıtmak istiyorum kime vereyim. Hocası, git köşe başına ilk gelen fakire ver, demiş. Gitmiş köşe başına, çok fakir, âmâ biri gelmiş, ona paralarını vermiş.

Ertesi gün tekrar oradan geçerken, bakmış ki âmâ, arkadaşına bir şeyler anlatıyor: Dün bu saatlerde burada dururken bir adam geldi, bana bir avuç para verdi. Aldığım gibi doğru meyhaneye gittim, akşama kadar demlendim.

Adam buyu duyunca çıldırmış. Doğru gitmiş hocasına. Duyduklarını bir bir anlatmış. Allah Allah demiş hocası şaşırmış. Sonra o da çıkarmış bir kese para vermiş, al bu benim paramı aynı köşeye git, bir fakire ver, ne olacak bakalım

demiş. Gene gitmiş köşeye, garip bir adam görmüş, Allah rızası için parayı vermiş. Sonra başlamış adamı takibe.

O önden, bu peşinden, adam doğru evine gidiyor. Eve girmeden çantasından ölmüş bir keklik çıkarıyor çöplüğe atıyor. Bu da giriyor arkasından. Diyor arkadaş, bir şey soracağım, bir şeyi merak ediyorum, o merakımı gidermek için buraya geldim.

Buyur sor diyor. Nedir bu çöplüğe attığın keklik. Anlatayım diyor: Biz ailece üç dört gündür açız. Hanımla ben sabrediyoruz. Ama çocukların feryâdına dayanamadım. Ben de el açıp dilenmekten nefret ediyorum. İsteğemiyorum bir türlü. Onun için ölmüş bir keklik eti buldum, zaruret dedim, bari çocuklar yesinler deye, onu getirdim, onu pişirip onlara verecektim. Ama sen parayı verince, onu çöplüğe attım, cenâb-ı Allah helâl para gönderdi diye, aileme geldim hem sevindirmek için, hem de evin ihtiyacı nedir evvelâ onları satın almak için buraya geldim.

Bunun üzerine, doğru hocasına gidip durumu anlatır. Hocası der ki; İmâm-ı A'zâm Ebû Hanîfe hazretleri buyurur ki: Paranın gittiği yerden geldiği yer belli olur. Benim param helâl para, idi nereye gittiğini gördün. Git, sen de helâlinden kazan. Ahırette adama ne kadar çok parası var diye sormazlar. Nereden kazandın, nereye harcadın diye sorarlar. Para kazanmak bir dert, harcamak ikinci bir dert. Allah korusun, nâ ehil yerlere verirsin, haramdan kazandığın zaten harama gider, ikinci bir azab daha devam eder.

HİKMETLER · 23 MART 2008 PAZAR · KAYIT 846

"İyilik edenleri sever!"

İslam büyüklerinin her biri, birer güzel ahlak numunesi idiler. Çünkü, Müslümanlık, sevgi, kardeşlik, af, mağfiret ve güzel ahlak dinidir. Cenab-ı Hak ahlakı güzel olan insanları sever. Pek çok ayeti kerimede bunu bildirmiştir: Cenab-ı Hakk, kimleri sevdiği şöyle bildirdi: "İyilik edenleri sever.", "Sabredenleri sever.", "İhsan edenleri sever.", "Adalet edenleri sever."

Sevmediklerinden bazıları da şöyle bildirdi: "Zalimleri sevmez.", "Fesatçıları sevmez.","İsraf edenleri sevmez.", "Kibirlenenleri sevmez.", "Çirkin söz

söyliyenleri sevmez.”

Allahü teâlânın sevdiği iyi insanı Peygamber efendimiz de şöyle bildiriyor:

“Kendi için sevdiğini arkadaşı için sevmeyen, mümin olamaz.”, “Allah indinde en sevgili kimseler, ahlakça en güzel olanlardır. Bunlar, başkaları ile ülfet ederler, kendileri ile de kolayca ülfet olunur. Allahü teâlânın sevmediği kimseler ise, laf taşıyanlar, kusur araştıranlar, iki kişinin arasını açanlardır.”,”Allahü teâlâyı seven haya sahibi olur.”, “Mümin olmadıkça Cennete giremezsiniz, birbirinizi sevmedikçe de mümin olamazsınız.”, “Müminin yanına gelen, güzel bahçeye girmiş gibi ferahlık duyar.”, “Mümin arı gibidir; konduğu dala zarar vermez. Eseri de güzeldir.”, “Mümin, uysal bir deve gibi, “Ih” denince, yer sert olsa da çöker.”, “Mümin sert değildir. Yumuşaklığından dolayı ahmak zannedilir.”, “Mümin geçim ehlidir. Arkadaşına rahatlık verir.”, “Komşusu kötülüğünden emin olmayan, mümin olamaz.”, “Kendin için sevdiğini, başkaları için de sev ki müslüman olasın.”

Bir İslam büyüğü buyurdu ki: Bir mümin bir mümine, baktığın zaman, onun hakkında hiçbir endişe, hiçbir şüphe olmaksızın bütün hücreleriyle onu sevmelidir. Bu sevgide en ufak bir menfaat bahis konusu olmamalı. En ufak bir çıkarını düşünmemelidir. Ona nasıl iyilik ederim, ne verebilirim diye, bütün canıyla gücüyle gayret etmelidir. O da insan, onun da kalbi var, tabii ki, karşındaki insana hiçbir endişe, hiçbir şüphe olmaksızın tam teslimiyet, muhabbet besleyince, o da haliyle karşısındakini sevecektir. Çünkü, bu sevgide ilahi bir sevgi vardır. Yani, Allah’a giden yolda sevgi var. Sonsuza giden sevgide, çarpışma olmaz. Ama, menfaatle ilgili sevgilerde, daima karşılıklı çıkarlar menfaatler bahis konusudur. Sonunda mutlak kavga olur, mutlaka geçimsizlik olur.

HİKMETLER · 24 MART 2008 PAZARTESİ · KAYIT 847

Sizin en güçlünüz…”

Allah adamlarının bir hususiyeti de, dünyalık için öfkelenmemeleriydi: Zülkarneyn bir def asında karşıladığı bir hükümdara: “Bana bir öğüt ver ki, bununla beraber iman ve yakinim kuvvetlensin,” dedi. Hükümdar: “Öfkelenme, zira şeytanın insanı, en çok aldattığı, öfkeli olduğu anıdır. Mümkün olduğu kadar

öfkeni yenmeğe çalış. Sakın işinde acele etme, zarar edersin. Yakın ve uzaklarına karşı inatçı bir cebbar değil, mülayim ve yumuşak ol," dedi.

Peygamber efendimiz, "Şüphesiz öfke şeytandandır, şeytan ise ateşten yaratılmıştır. Ateş ancak su ile söndürülür. Sizden biriniz öfkelendiği vakit abdest alsın", buyurmuştur.

Başka bir hadis-i şerifte de, "Sizin en güçlünüz, öfkelendiği zaman nefsine hakim olan ve en güzel huylunuz da gücü yettiği hâlde bağışlayanınızdır" buyurmuştur.

Süleyman aleyhisselam oğluna öğüt verirken:

"Oğulcağızım, fazla öfkeden sakın, zira aşırı öfke olgun insanlar yanında kişiyi küçük düşürür," buyurdu.

Hasan-i Basri hazretleri de, "Ey Ademoğlu, öfkelendiğin her zaman sıçramış oluyorsun. Bir defasında sıçrayıp cehenneme düşme ihtimalin de vardır," demiştir.

Vehb bin Münebbih anlatıyor: "Şeytan, kendini tanıtmadan, ömrünü ibadetle geçirmekte olan bir dervişin kapısına gelmiş ve: "Kapıyı aç,sana faydalı olmak için geldim" diye seslenmiş. Derviş ses çıkarmamış. İblis: "Ben gidersem pişman olursun," demiş. Yine ses çıkarmamış. İblîs bütün gayretine rağmen kapıyı açtıramayınca, "Ben şeytanım, seni aldatmak için geldim fakat ne yazık ki, muvaffak olamadım. İstediğini sor, sana cevap vereyim," demiş. O da, "Kusura bakma, senden hiç bir şey soracak değilim," demiş. Şeytan ümidini kesince geri dönmek ister giderken, derviş, "Söylediğimi duyuyor musun?" dedi. Şeytan: "Evet, duyuyorum," dedi. "Âdemoğullarına hulul edebilmek için hangi huylarından daha çok istifade edersin?" diye sormuş Şeytan:

"Gazab ve öfkeden yararlanırım. İnsanoğlu hiddetlendiği vakit onu, çocuğun elindeki top gibi oynatırız," dedi.

GÖNÜL BAHÇESİ · 25 MART 2008 SALI · KAYIT 841

İstisnasız herkesin kabul tek şey!

Dünyanın neresinde olursa olsun; dinli dinsiz, fakir zengin, cahil okumuş, genç ihtiyar, herkesin kesin olarak inandığı, kabul ettiği tek şey var; o da ölüm…

Bundan kimsenin şüphesi yok. Farklı, inanışlar, düşünceler ölümden sonrası için. Ateistler, ölümden sonrasına, ahırete inanmıyor. Bunun için ölüm sonrasına hazırlanmıyorlar. Halbuki insan, dünyadaki işleri için, birçok alternatif tedbirler alır, ihtimal hesapları yapar; işi garantilemek ister. Aslında esas garantiye alınacak iş, ölüm sorasıdır.

Ahırete inanmayanlara Hazreti Ali mantık yoluyla şu cevabı veriyor: "Müslümanlar, ahirete inanıyor. Ateistlar, inkar ediyor. Tekrar dirilmek olmasaydı, inanmayanlar birşey kazanmaz, Müslümanlar da, zarar etmezdi. Fakat, kafirlerin dediği olmayınca, sonsuz azab çekeceklerdir".

İslam âlimleri, ahıretin olduğunu ispat etmekte, inanmayanların hücumlarına akıl, ilim ve fen ile cevap vermektedir. Müslümanlar, sözlerini isbat etmeseydi dahi, kıyamet inkar olunabilir mi idi? Sonsuz azabda kalmak, bir ihtimal bile olsa, bunu hangi akıl kabul eder? Halbuki, ahiret azapları, bir ihtimal değil, meydanda olan hakikattir. O halde, inanmamak, akılsızlık olur.

Yola çıkacak olan hazırlık yapar!

Ölüme ve ahırete inanan ve bir gün onun mutlaka kendisine de geleceğini bilen kimsenin, ona hazırlanması gerekir. Birkaç saatlik yolculuğa çıkan bile az çok hazırlık yapar. Sonsuz yolculuğa çıkmak hiç hazırlıksız olur mu? Bu hazırlık, hayatta iken sâlih ameller işlemek ve kötü amellerden, işlerden uzak durmakla olur.

Gerçek bir müslüman, hayatının her ânında, sâlih ameller içinde bulunmalıdır. Zîrâ, ölümün ne zaman ve nerede geleceği hiç bir sûretle belli olmaz. Resûlullah efendimiz, ölümün sıkıntısını ve acılığını açıkça belirtmiştir.

Dünya hayatının sıkıntılarına sabredip, tahammül göstermek, ölüm sıkıntısına tahammül etmekten daha kolaydır. Çünkü ölüm sıkıntısı âhıret azâbı cinsindendir. Âhıret azâbı ise dünya azâbından daha sıkıntılı ve daha şiddetlidir. Dünya sıkıntısı ile mukayese bile edilemez.

Resûlullah efendimiz bir nasîhatında şöyle buyurdu:

Beş şeyden önce beş şeyi ganîmet bil:

1 - İhtiyarlığından önce gençliğini,

2 - Hastalığından önce sıhhatini,

3 - Meşgalelerinden önce boş vakitlerini,

4 - Fakirlikten önce zenginliğini,

5 - Ölümünden önce ömrünü.

Resûlullah efendimiz bu beş şeyde bir çok ilimleri toplamıştır. Zîrâ insan, ihtiyarlığında yapamadığı amelleri gençliğinde yapabilir. Yine, gençliğinde bir günâhı işlemeğe alışan insan, ihtiyarlığında onu terketmeğe kolay kolay muktedir olamaz. O hâlde, bir gencin, gençliğinde sâlih ve hayırlı amelleri âdet edinmesi gerekir. Tâ ki, ihtiyarlığında onları kolaylıkla yapabilsin.

Sağlıklı insan, malında ve kendi irâdesinde hükmünü daha çok ve daha kuvvetle yürütebilir. O hâlde, sıhhatli insanın, bu sıhhati ganîmet bilmesi ve gerek mâlî ve gerekse bedenî ibâdetler husûsunda sâlih amellerde bulunması lâzımdır. Çünkü hastalanınca beden zayıflar, kuvvetten düşer ve ibâdetleri hakkıyla yapamaz olur.

Ne zaman amel işleyeceksin!

İnsanlar umûmiyetle geceleri boştur. Gündüzleri de meşguldürler. O hâlde, ahlâkî yönden kemâle ermek ve Allaha yaklaşmak maksat ve gâyesiyle geceleri boş saatlerde namaz kılmak, gündüzleri de, bilhassa kış günlerinde oruç tutmak gerekir.

Nitekim Resûlullah efendimiz şöyle buyururlar:

- Kış günleri mü'minin ganîmetidir. Geceleri uzundur, onları namazla geçirir. Gündüzleri de kısadır, onları da oruçla geçirir.

Bu husûsta diğer bir rivâyet de şu meâldedir:

- Kış gecesi uzundur, onu uyku ile kısaltma. Gündüz de aydınlıktır, onu günâhlarınla karartma.

İnsan, Allahın helâlinden verdiği azığa kanâat etmeli, ona râzı olmalı, onu ganîmet bilmeli ve diğer insanların elindekine tamah eylememelidir.

Kişi, hayatta oldukça iyi ameller işlemeğe muktedir olabilir. Ölünce amel kesilir. Bunun için bir mü'mine yaraşan, bu fânî, geçici hayatı boşa geçirmemek ve sonsuz hayata hazırlanmaktır.

Hikmet ehli bir zât şöyle der: “Ey insan! Çocukluğun oyunla geçer, gençliğin gafletle. İhtiyarlayınca da zayıf düşersin. Acaba sen, şanı yüce olan Allah için ne zaman sâlih ameller işleyeceksin?”

HİKMETLER · 25 MART 2008 SALI · KAYIT 848

"Kiminle olduğun önemli”

İslam büyükleri, Cenab-ı Hakkın sevdiği kimseleri sever, sevmediklerinden uzak durular, bunları sevmezlerdi. Zaruret olmadıkça bunlarla görüşmezlerdi. Buna çok önem verirlerdi.

İmam-ı Rabbani hazretleri buyurdu ki: İmanın şartı altıdır. Bir de bu altı şartın geçerli olabilmesi için imanın esas olan bir şart daha vardır ki, o da, hubb-u fillah ve buğd-u fillahtır. Yani Allahü teâlânın sevdiklerini sevmek ve Allahü tealanın sevmediklerini sevmemektir. Çünkü Hadis-i Şerif'te, dünyada birbirini sevenlerin, ahirette de beraber olacakları bildirilmiştir. Allahü tealanın sevgili kullarını sevenler, son nefeste imanla ölürler. Ve mahşer yerinde de sevdiklerinin yanında haşr olup, ahiret hayatındada beraber bulunurlar. Bunun için de, kimin sevilip kimin sevilmeyeceğini iyi öğrenmemiz lazımdır. Kim olduğumuz değil, kiminle olduğumuz önemlidir.

Şadi-i Şirazi, her renkte gülün bulunduğu eşsiz bir gül bahçesine girer. Dolaşırken güllerin arasında, bir özelliği olmayan sıradan otları görür. Bu değersiz otların burada ne işi ver, diye söylenir. Kendisine şu cevap verilir: Sen otlara değil, otların kiminle olduklarına bak, değerli olanın yanında olan da değerli olur. Aksine, değerli olan bir şey değersiz şeylerle beraber olunca, o da onlar gibi değersiz olur.

Bir kimse, ibadetlerini yapmakla beraber, Allahü tealanın sevmediklerinide severse, mesela Ebu Cehili severse, bu kişi onunla beraber Cehenneme gider. Bunun için insan, dünyada sevdiklerine dikkat etmelidir. Bu sevmek ve sevmemek, şahsi menfaati için değil, Allahü tealanın rızası için olmalıdır. Sevmek ve sevmemek kalp ile olur, beden ile olmaz.

Ateş ile barut bir arada olamayacağı gibi, iki zıt sevgide bir arada olamaz. Müslüman, Peygamber efendimizi sevmeyeni sevemez. Son nefeste iman, bu muhabbete bağlıdır.

Seviyorum diyen bir kimse, sevgilisinin düşmanlarından kesilmedikçe, buna münafık, yani iki yüzlü yalancı denir. Âşıklar, sevgililerinin dîvânesi olup, onlara

aykırı birşey yapamaz. Aykırı gidenlerle uyuşamaz. İki zıd şeyin muhabbeti bir kalbde, bir arada yerleşemez. Peygamberimiz, “İbâdetlerin efdali, müslimânları müslimân oldukları için sevmek, Allahü tealanın düşmanlarını da, düşman oldukları için, sevmemekdir” buyurdu.

GÖNÜL BAHÇESİ · 26 MART 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 842

Ölüme hazır olanlara müjdeler!

Ekin ekmeden mahsûl beklemek, akıllı kimsenin yapacağı iş değildir. Ekin ekme, tohum atma yeri dünyadır. Mahsül bekleme yeri ise ahırettir. İnsanın, öldükten sonra Allahü teâlâya ibâdet etmesi mümkün olmaz. Ne yapılırsa hayatta iken bu dünyada yapılır. Ölüme ve ölüm meleğinin gelişine ancak bu dünya hayatında hazırlanılabilir. Öyleyse onu dâima hatırlamalı, hiç bir an bundan geri kalmamalıdır. Çünkü o, bizden gâfil değildir.

Aslında, her zaman hazır olan kimse için, ölüm korkulacak bir şey değildir. Hattâ sevinilecek bir şeydir. Çünkü, ölüm sevgiliyi sevgiliye kavuşturan köprü gibidir. Ehl-i sünnet üzere Îmân edip salih amel işliyen kimselere, ölüm ânında melekler gelerek, korkmamalarını, üzülmemelerini söylerler; onlara, karşılaşacakları mes'ut hayâtı müjdelerler. Derler ki: “Dünyada korkuya düşmeyiniz. Allahü teâlânın, sizlere va'd ettiği Cennetle sevininiz!”

Ölüm anındaki beş müjde!

Ölüm ânında verilen bu müjde beş türlüdür:

1- Müminlerin avâm tabakasından olanlara verilen müjde! Bunlara denir ki:

- Azâbın ebedî olmasından korkmayınız. Yanî ebediyyen azâbda kalmıyacaksınız. Peygamberler, Sâlihler, evliyalar size şefâ'at edecek. Dünyada, ilk anda Cennete gidecek kadar sevâba mâlik olamadığınız için kederlenmeyin. Cennetle sevinin. Yanî sonunda varacağınız yer yine Cennettir.

2- İhlâs sâhibi mü'minlere verilen müjde! Onlara denilir ki:

- Amellerinizin kabûl olunmamasından korkmayınız. Sizin amelleriniz makbûldür. Sevâbı kaçırdığınıza üzülmeyiniz. Zîrâ sizin için kat kat sevâb vardır.

3- İşledikleri günâhlara tevbe eden mü'minlere verilen müjde. Onlara denir ki:

- İşlemiş olduğunuz günâhlardan dolayı korkmayınız! Zîrâ onlar affedildi.

4- Zâhid mü'minlere verilen müjde! Onlara denir ki:

- Sevâblarınızın noksan oluşundan dolayı hüzünlenmeyiniz. Hesap vermeden ve azâb görmeden gireceğiniz Cennetle sevininiz.

5- İnsanlara dinlerini öğreten, ilimleriyle âmil olan âlimlere verilen müjde! Onlara denir ki:

- Kıyâmet gününün korkularından endişelenmeyiniz, hüzünlenmeyiniz. Şüphesiz ki Allah sizi amellerinizle mükâfatlandıracaktır. Size ve size uyanlara âit olan Cennetle sevininiz.

Ömrünün son demleri böyle müjdelerle dolu olanlara ne mutlu! Zîrâ böyle müjdeler, ancak mü'min olanlar ve amellerini güzel yapanlar içindir. Böyle mü'minlere melekler gelir. Onlar meleklere derler ki:

- Sizler kimlersiniz? Biz, sizden daha güzel yüzlü ve daha güzel kokulu varlıklar görmedik.

Melekler de onlara cevâben derler ki:

- Biz, sizin âhırette de dostlarınınız...

Gaflette olmamanın alâmeti

O hâlde, aklı başında olana yaraşan, gaflet uykusundan uyanmaktır. Gaflet uykusundan uyanmış olmanın alâmeti dört şeydir:

Gaflet uykusundan uyanmış olan kimse:

1- Dünyevî meselelerle alâkalı husûslarda kanâatkâr olur, acele etmez.

2- Âhiretle alâkalı meseleler husûsunda kanâatkâr olmaz, yapmada acele eder.

3- Dînî, uhrevî konularda istişare eder, âlimlere danışır. Kendiliğinden bir iş yapmaz.

4- Halka nasîhat eder, onlara iyi davranır, çevresindeki insanları iyi bir şekilde idâre eder.

İnsanların en fazîletlisi, kendisinde beş haslet bulunan kişidir. Bu insan:

1- Her zaman, Rabbine kulluğa yönelir,

2- Herkese faydalı olduğu açık ve kesindir. Herkes bilir.

3- Halk onun şerrinden emindir, kimse ondan zarar görmez

4- İnsanların elindekine hiç bir sûretle güvenmez.

5- Ölüme her an için hazırdır.

Bir hikmet ehli zât şöyle der:

Akıllı olan üç şeyi hatırından çıkarmaz:

1- Dünyanın fâniliğini, zevklerinin geçici olduğunu,

2- Ölümü,

3- Mârûz kalmaktan emin olmadığı felâketleri.

Ah yazık, vâh yazık!

Ömrüm boş şeylerle geçti, âh yazık!

Yarını hiç düşünmedim, âh yazık!

Hep hevâya binâ kurdum, şaşkınca,

Din temeli çürük oldu, âh yazık!

Daldım günâha, yapmadım hiç hayır

Mal için, makâm için hep uğraştım,

Sonsuz ni'metlerden oldum, âh yazık!

Yol bozuk ve karanlık, önde şeytân,

Günâh ağır, ağlarım hep, âh yazık!

HİKMETLER · 26 MART 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 849

İyiler iyilerle beraber olurlar!

Mevlâna Halid-i Bağdadi hazretleride, "Hak kapısında ehil ve nâ ehil beraberdir" buyuruyor. Hak yolda olup, dünyada iken birbirini sevenler beraber haşrolunur, bunların arasında olan ehil olmayanlar diğerlerinin hatırına avf edip, sen ehil değilsin deyip geri cevirmezler. Dünyada bile bir insan hakkında karar vermek için arkadaşlarına bakılır, kimlerle beraber olduğuna bakılır.

İnsan kimi severse hep ondan bahseder.Bunun için, Allah dostları hep Allahü tealadan, onun Resulünden ve onun sevdiklerinden bahsedelerler. Allahü tealanın veli kullarından mübarek bir zât hep hocasından bahsedince, birisi; efendim siz hocanızı bukadar çok seviyorsunuz, siz yıllarca onunla beraber oldunuz, ondan ne öğrendiniz deyince, O mübarek zât buyurmuş ki; bir tek şey öğrendim, o da bana yetti: "Kim sevilir, kim sevilmez".

Peygamberimiz, “Aranızda ben varken umumi bela gelmez.” buyrmuştur. Alimler, Allah dostları, Peygamberimizin vârisidirler. Vâris her konuda vâris olduğu için, onların bulunduğu yere de umumî belâ gelmez. O büyüklerin bulunduğu yerler mânevî sığınaktır. Peygamber efendimizin varisi olan bu müstesna zâtlar her konuda olduğu gibi, bu hususda da müslümanlar için büyük nimettirler.

Nasıl ki gece karanlığında yıldızlar gökyüzünde parlamaktadır, Bu mübarek insanların bulunduğu yerler de, o şekilde parlamaktadır. Bu büyükleri sevenler, onlar gibi olmaya çalışırlar, onların ahlakıyla ahlanlanmaya, onlardan ilim öğrenmeğe çalışırlar, onların halleriyle hallenmeğe çalışırlar; dolayısıyla dünyada iken o büyüklerin etrafı ahlak ve fazilet olarak yüksek insanlardan oluşan kültür ve medeniyetin zirve olduğu yerler olduğu gibi, O mübarek insanların etrafındaki sevenleri ahiretdede beraber olurlar.

İman çok hassastır, bir kelime ile gelir, bir kelime ile gider. Birisinin cebinde çok kıymeti bir cevher olsa, kimse çalmasın diye hiçbir yere bırakmaz. Hep onu düşünür ve hiç unutmaz. Onu kimse çalmasın diye, aklı fikri onu korumakta olacaktır. Nihayetinde bu bir dünya malıdır, çalınsa ne olur, çalınmasa ne olur. Ama iman gitti mi, maazallah, bütün seadetler gider, bütün felaketler gelir. Bir büyük zat buyuruyor ki; Bu imanın korunması ancak imanını koruyanlarla beraber olmakla mümkündür.

HİKMETLER · 27 MART 2008 PERŞEMBE · KAYIT 850

İstifade edebilmenin şartları

İmamı Rabbani hazretleri buyuruyor ki: Allah adamlarının kalbindeki feyizler, nurlar, güneşin ziyası gibi, her yere yayılmaktadır. İslamiyete uyan ve Onu seven

Müslümanların kalplerine akar. Onların bu feyizleri aldıklarından haberleri olmaz. Kalplerinin temizlendiğini anlarlar. Karpuzun güneş karşısında olgunlaştığı gibi, kemale gelirler. Eshabı kiram , Resulullahın sohbetinde, böyle kemale geldiler. Müslümanın feyiz almasına mani olan en zararlı şey, bidat sahibi olmasıdır.

Bütün feyizlerin kaynağı, Resulullah efendimizdir. Feyiz, bütün dünyaya bu kaynaktan yayılır. Bundan istifade edibilmek için bazı şartlar vardır. Bu şartlara haiz olmayan bundan istifade edemez. Bu şartlar:

1- Müslüman olmak. Müslüman olmayan ne kadadar, iyilik sever olursa olsun, ne kadar iyi huylu olursa olsun bundan istifade edemez.

2- Bid'at sahibi olmamak: Bid'at sahibi kimse, Resulullahın sünnetinden, yolundan ayrıldığı için Resulullahtan gelen feyzlerden istifade edemez.

3- Dinin emir ve yasaklarına uymak. Dinin yasaklarına uymayan, emirlerini yerine getirmeyin özellikle de namaz kılmayan bu feyiz den istifade edemez.

4- Edep sahibi olmak: Edep, sınırını, hududunu bilmek demektir. Allahü tealaya, Resulullaha, Allah dostlarına karşı edepli olmayan feyzden istifade edemez.

5- Allah dostlarının yanında, sohbetinde bulunmak. Bu mümkün olmazsa, bunların kitaplarını okumaktır. İslam büyükleri, " El mukatebe nısfül mükatebe" yani, yazı okumanın yarısıdır, buyurmuşlardır. Mesela, yarın saat sohbetinde bulunup feyzinden istifade edebilmek için o zatın bir saat kitabını okumak gerekir.

Suyun kaynağı ve geçtiği yol temiz olmalıdır. Bu ikisi varsa, kaynaktan istifade edilir. Böyle kaynaktan beslenen hakkı batıldan, doğruyu eğriden ayırt eder. En zor iş hakkı batıldan ayırmaktır. Peygamber efendimizin de duası var: Ya Rabbi bana hakkı hak, batılı batıl göster, buyuruyor. Bir kişi hakka batıl diye saldırırsa, batıla hak diye sarılırsa mahvolur. Peygamber efendimiz, ümmetim yetmişüç fırkaya ayrılacak, yetmiş ikisi bozulacak ancak biri doğru yolda kalacak buyurmuşlardır.

HİKMETLER · 28 MART 2008 CUMA · KAYIT 851

Şeytanın hoşlandığı üç hal

İmam-ı Mücâhid hazretleri buyurdu ki:

"Âdemoğlu, şeytana şu üç halde zorluk göstermez. Şeytan, insanları bu hallerde istedi tarafa çevirir: Birincisi, sarhoşluk halidir; sarhoş oldu mu onu istedi tarafa çevirir ve istediğini ona yaptırır. İkincisi, cimrilik halidir; varlığına cimrilik edince onu güç yetiremediği şeylere yöneltir, ümitsizliğe düşürür, parası başına olmadık işler açar. Üçüncüsü, gazâb ve öfke halidir; öfkelendiği zaman ona tehlikeli şeyler söyletir pişman olacağı şeyleri yaptırır.

Muhammed bin Cafer de, "Öfke, bütün kötülüklerin anahtarıdır," demiştir.

İbn Mesûd hazretleri de buyurdu ki: "Kişinin öfkeli anında hilmine, yumuşaklığına; tamahkarlığı anında da emânetkârlığına bakın. Öfkelendiği zaman, yumuşaklığını, insafını kaybediyorsa, tamahkarlığında da, emanete hıyanet ediyorsa o kimseden hayır gelmez."

Ömer bin Abdülaziz de valilerinden birine yazdığı mektupta, "Bir adama kızdığın vakit ona hemen ceza vermeğe kalkışma; adamı tutukla, öfken geçtikten sonra kendisine suçu kadar ceza ver. Hiç kimseye öfkene kapılıp haddinden fazla ceza verme!." demiştir.

Ahmed İbn Hanbel hazretleri de, "Gerçek pehlivanlık şudur; öfkelendiği zaman şiddetle öfkelenir, yüzü kızarır, tüyleri ürperir ama öfkesi çabuk geçer" buyurmuştur.

İbn Ebî Dünyâ da, "Siz zannediyorsunuz ki yiğitlik veya güçlülük ağır taşı kaldırmaktır. Gerçek yiğitlik, öfkeden içi dolduğu hâlde ona galip gelmektir" buyurmuştur.

Ensâr'dan bir zat da, "Ahmaklığın başı hiddet, hiddeti çeken kuvvet de gazâb ve öfkedir. Cehalete rıza gösterende hilm ve yumuşaklık olmaz. Halbuki hilm, insanın süsü ve kârıdır; cehalet ise uğursuzluğu ve zararıdır. Ahmak olan kimsenin sözüne susmak ise mutluluktur," buyurdu.

Hadis-i şerifte buyuruldu ki:

"Öfkesini yenen kimseden Allahü teâlâ azabını kaldırır. Dilini koruyan kimsenin de Allahü teâlâ ayıplarını örter."

"İyi güreş tutan baskın pehlivan güçlü değildir, asıl güçlü olan, öfkelendiği zaman nefsine hakim olandır."

HİKMETLER · 29 MART 2008 CUMARTESİ · KAYIT 852

İlk isyan kibirle başladı

Geçmişte hükümdarlardan biri, zamanının hikmet ehli bir zatından nasihat istemişti. Bu zat hükümdara buyurdu ki:

"Sakın kibirlenme, zira Allahü teâlâya ilk isyan, kibirle başlamıştır, İblîs, böbürlenerek Adem aleyhisselâma secde etmemiş, isyan etmiştir," dedi. Sonra, "Âdem'e secde edin, demiştik; İblis'ten başka hepsi secde etmiş, o çekinmişti.", mealindeki âyeti okudu.

Hasedden de son derece sakın, zira Kabil'in Habil'i öldürmesiyle meydana gelen ilk cinayete hased ve çekememezlik sebep olmuştur, dedi ve: "Ey Muhammed, onlara, Âdem'in iki oğlunun kıssasını anlat: İkisi birer kurban sunmuşlar, birininki kabul edilmiş diğerininki edilmemişti. Kabul edilmeyen: "And olsun seni öldüreceğim" deyince, kardeşi: "Allah ancak müttakilerin takdimesini kabul eder." demişti.", âyetini okudu.

Bu ilk cinayetin sebebini şöyle anlatırlar: Adem aleyhisselâmın hanımı Hz. Havva, biri kız diğeri erkek olmak üzere yirmi kere ikiz çocuk doğurmuştu. O zamanın hükmüne göre neslin çoğalması ve devamı için yalnız bir batında doğan kız ve erkek birbirleriyle evlenemiyor, diğer batında doğanlarla evlenebiliyorlardı. Kabil ile doğan kız güzel, Habil ile doğan kız ise onun kadar güzel değildi. Kabil'in kızkardeşi Habil'e, Habil'in ikiz kardeşi Kabil'e verilmek istenince Kabil kendi ikiz kız kardeşi güzel olduğu için bunu çekemedi ve, "Herkes kendi ikiz kardeşini alsın" diyerek isyan etti ve nihayet bu hasedi kardeşi Habil'i öldürmesine kadar gitti. Böylece insanlık tarihinde ilk cinayet hased yüzünden işlenmiş oldu.

Hükümdara olan öğütlerinden biri de şudur:

"Resûl-i Ekremin Eshabı anıldığı ve menkıbelerinden söz edildiği vakit sükût et, aleyhlerinde konuşma. Kaderden bahsedildiği vakit yine dilini tut!"

Bir defasında Peygamber efendimiz, "Geçmiş milletlerin hastalıkları benim ümmetime sirayet edecektir," buyunca, kendisine: "Bu hastalıklar nelerdir?" diye sordular. Resûl-i Ekrem; "Kendini beğenip kibirlenmek, gereksiz neş'e, mal ve evlâd ile övünmek, dünyalığa meyletmek, cedelleşmek ve hasetleşmekdir ki, sonunda azgınlık ve husûmetler baş gösterir ve ortalık karışır," buyurdu.

HİKMETLER · 30 MART 2008 PAZAR · KAYIT 853

Cennetlik kimsenin ameli

Enes bin Mâlik hazretleri anlatır:

Bir gün, Resûl-i Ekrem efendimizle beraber oturuyorduk. "Şimdi buraya Cennetliklerden bir adam çıka gelecektir." buyurdular. Kimin geleceğini merakla beklerken, bir de baktık ki Ensârdan, abdest suyu sakalından damlayan ve ayakkabılarını sol eline almış bir adam çıka geldi. Ertesi gün olunca Resül-i Ekrem yine evvelki gibi söyledi. Bu kimse yine önce olduğu gibi çıka geldi. Üçüncü gün olunca Resûl-i Ekrem efendimiz yine evvelki söylediği gibi buyurdu. Gene aynı adam ilk hali gibi çıka geldi.

Resûl-i Ekrem kalkınca Abdullah bin Amr, o adamı takib etti ve ona dedi ki: "Beni üç gün evinde misafir eder misin?" Bu şahsın teklifi kabul etmesi üzerine beraber evine gittiler.

Bundan sonrasını Abdullah bin Amr şöyle anlatıyor:

"Onunla beraber bu üç geceyi geçirdim fakat gece kalkıp ibadet ettiğinini görmedim. Ancak sabah namazına kadar her uyandıkça Allahü teâlâyı zikretti ve tekbir getirdi. Ayrıca bu süre içinde onun, hayırdan başka bir şey söylediğini işitmedim."

Üç gün geçince sanki onun amelini küçük görür gibi dedim ki:

"Ey Allah'ın kulu, benim senin evinde misafir olmanın sebebi şudur: Resûl-i Ekrem'in senin için üç kere, "Şimdi size cennetliklerden bir adam çıkagelecektir" dediğini işittim. Her üç defasında da sen çıka geldin. Senin yanında kalmayı ve

amelinin ne olduğunu görmek istedim. Böylece senin yaptıklarını yaparak senin derecene kavuşmak istedim. Fakat çok kıymetli büyük bir amel işlediğini görmedim. Seni, "Resûl-i Ekrem Efendimizin söylediği mertebeye ulaştıran nedir?". diye sordum.

Dedi ki: "Şu gördüğünden başkası değildir." Ben evden ayrılırken, arkamdan seslenerek dedi ki: "O senin gördüğün şeyden başkası değildir. Ancak ben Müslümanlardan hiç bir kimseye kalbimde hile ve kin tutmam ve Allahın verdiği herhangi bir hayırdan dolayı hiç bir kimseye asla hased etmem." Bunun üzerine Abdullah bin Amr, dedi ki: "İşte seni o dereceye ulaştıran budur,"

Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

"Birbirinize buğzetmeyin. Birbirinize hased etmeyin. Birbirinizden yüz çevirmeyin. Birbirinizin arasını açmayın. Ey Allahın kulları kardeş olun. Bir Müslümana, din kardeşine üç günden fazla dargın durması helâl olmaz."

HİKMETLER · 31 MART 2008 PAZARTESİ · KAYIT 854

İnsanların en akıllısı

Hasan-ı Basri hazretleri iyiliklerin, güzel huyların neler olduğunu ve bunların nasıl elde edileceğini şöyle bildirir:

"Dinde kuvvetli, güçlü olmak, yumuşaklıkla; imanda yakinlık hilm ile; ilim, iyi muamele ve akıllı davranmakla; zenginlik iktisad ile; yoklukta aç kalmamak; aç gözlü olmamak ve varlıkta ihsan ile; müşkilât ve zorluk ânında sabır, kaza ve kadere iman ile elde edilir. Bunlar, İslam alametleridir.

Müslümanın, öfkesi galebe çalmaz, kıskançlığı kendisine acele ettirmez, şehveti kendisine fuhuşa götürmez, midesi kendisini rezil etmez, tamahkarlığı kendisini perişan etmez. Mazluma yardım, zayıfa merhamet eder. Cimrilik ve israftan sakınır. Zulmü bağışlar. Cahilin kusuruna bakmaz. Kendisine karşı darda, fakat başkalarına karşı genişlikte olur."

Zâtın birisi de, "insanların en akıllısı, en az öfkeli olanıdır." demiştir.

Hz. Ömer bir hutbesinde: "Şehevi arzularından, tamah ve öfkesinden korunan felah bulmuştur", demiştir.

Hazreti Vehb, “Küfrün dört rüknü vardır. Bunlar: Gazab, şehvet, verdiği sözde durmamak ve tamahkarlıktır.” demiştir.

Peygamberlerden biri ümmetine: “Kim öfkelenmeyeceğine dair bana söz verirse, işte o, benim halifem olacaktır,” dedi. Gencin biri: “Aradığın adam benim,” dedi. Peygamber sözünü tekrarladı. Yine bu genç: “Ben varım, dedi ve sözünde durdu. O peygamber öldüğü vakit bu genç onun halifesi oldu. Bu genç Zülkifl aleyhisselâmdır. Kif1 adını alması, öfkelenmeyeceğine dâir söz verdiği içindir. Bazılarına göre de gece ibadet etmeyi ve gündüz oruç tutmayı tekeffül ettiği için bu ismi almıştır.

Resûl-i Ekrem, birçok kimseler ayrı ayrı zamanlarda Resül-i Ekrem'e gelerek,

“Bize kısa öğüt ver” dediklerinde, Resûl-i Ekrem tekrar tekrar:

“Öfkelenme, zira öfke insanı ifsat eder.” buyurdu.

Hakim'in rivayetinde ise: “Sirke balı bozduğu gibi, öfke de ameli bozar.” buyurulmuştur.

Başka bir hadis-i şerifte, “Öfke, cehennem ateşinden bir dağdır. Allahu Teâlâ onu sizden birinizin içine yerleştirir. Görmez misin? Bir kimse öfkelendiği vakit gözü kızarır, rengi sararır ve burnunun delikleri açılır.” buyurulmuştur. Herâiti’nin rivayeti de:

“Sakın öfkelenmeyin, zira öfke imanı kökünden kazır.” şeklindedir.

2008 YILLIK KÜLLİYATI

04

Nisan

40 yazı · Gönül Bahçesi: 10 · Hikmetler: 30

GÖNÜL BAHÇESİ · 1 NİSAN 2008 SALI · KAYIT 855

Akıl almaz cinayetlerin gerçek sebebi

Bütün dünyada ademoğlu, hızla bir şekilde insanlıktan uzaklaşıyor. İnsanlık değerlerini kaybediyor. Bunu nereden biliyoruz? Yaptıklarından, günlük yaşayışlarından. Geçen hafta, gazetelere yansıyan, sadece bir gün içinde işlenen ve vahşet denilebilecek cinayetler bunun en somut örneğidir. Bu haberler özetle şöyleydi:

"Ankara'da, hukuk öğrencisi bir kız, Profesör olan annesini boğazından keserek öldürdü. Annesine, 'Sen öleceksin, arkadaşlarımın arabası var benim niye yok, malların bana kalacak benim de arabam olacak', dediği tespit edildi. "

"Konya'da, 33 yaşındaki kadın, 51 yaşındaki annesini bıçaklayarak öldürdü. Öldürdükten sonra bıçakla cesedi parçalara ayıran katil onları kutulara koyarak evdeki çekyatın altına yerleştirdi. Hastanede çıkışında "Pişman mısın" diye soran gazetecilere, "Pişman değilim" cevabını verdi."

"İstanbul-Ümraniye'de, çöp konteynırında bulunan başı kesilmiş bir erkek cesedi bulundu. Cinayeti ölenin eşi ile sevgilisinin işlediğini belirledi. Zannılar, kimliği belirlenmesin diye cesedin kafasını bıçakla ayrılen ceset, parçalayarak çöp konteynırlarına attıklarını itiraf ettiler."

"Bursa'da, gayri meşru ilişkiden dünyaya gelen çocuğunu tuvalette doğurup çöpe atan kadın, cinayet zanlısı olarak tututlanarak ceza evine konuldu."

BU HALE NASIL GELİNDİ?

Bu tip olaylar, artık sıradan vakayı adiyeden haberler haline geldi!

Geçmişte, bacakları kırılanların leyleklerin bakımı için, "Leylek vakıfları" kuran insanların nesilleri bu hale nasıl gelebilmişti. Hayvanın canına kastekmekten korkan insanların çocukları, analarını, babalarını, eşlerini, çocuklarını çekinmeden nasıl katledebiliyorlardı? İnsanları bu denli, canileştiren, kimyalarını bozan neydi?

Cenab-ı Hak, yarattıkları varlıklar içinde insana ayrı bir değer vermiş, insanı diğerlerinden faklı yaratmış. Diğer canlıların hayatlarını idame ettirebilmeleri için onlara iç güdü vermiş. İnsanlara ise akıl vermiş. Dünya ve ahıret huzuru için bu

aklı nasıl kullanacaklarına dair de, Peygamberler, kitaplar yani dinler göndermiştir. İnsanları hayvanlar gibi kendi hallerine bırakmamıştır.

İnsanlık tarihi boyunca, Cenab-ı Hakkın emrettiği gibi yaşayan, onun emir ve yasaklarına uyan, insan gibi yaşamış; rahat ve huzur içinde olmuş. Buna uymayıp, kendi aklına, mantığına göre ayrı bir yol tutan insanlar canileşmiş, kendilerine ve topluma büyük zarar vermişlerdir.

Yukarıda örneklerini verdiğim cinayetler ve buna benzer bütün olaylar; insanlıktan uzaklaşıp, kendi başına bırakıldığında insanın ne vahşetler yapabileceğini çok açık bir şekilde göstermektedir. Çünkü insan, bedeninin yapısı bakımından hayvanlara, ruhu tarafından meleklere benzemektedir. Ruh tarafı zayıflar ve beden tarafı kuvvetlenirse, insan böyle hayvanlaşır. .

HAYVANDAN DAHA AŞAĞI OLANLAR

Hatta, insan, bununla yetinmeyip, ruhunu tamamen bırakır ve sadece bedenini, nefsini düşünüp, paranın, şehvetin peşinde koşarsa, hayvanlardan da aşağı olur. Allahü teâlâ, Kur'an-ı kerimde, "Hatta onlar, hayvanlardan daha aşağıdırlar." buyurarak, böyle kimseleri haber vermektedir.

Bütün bu vahşetleri yapanların; parçalanmış, aile içi çatışmalarla büyüyen, anne, baba sevgisinden mahrum, dini şuuru ve hassayeti olmayan kimseler olduğunu görüyoruz. . Bu yapıdaki insanlardan zaten normal bir davranış beklenemez. Çünkü, kötülüklerin panzehiri dindir. Din, insanı insan yapan ruhun gıdâsıdır. Dinsiz bir insan, kafasız bir gövdeye benzer. Bir vücudun nasıl nefes almaya, yemeye ve içmeye ihtiyacı varsa, ruhun da dine ihtiyacı var. Şair ne güzel söylemiş: Karışımdır, Âdemoğlu, meleklikle hayvanlıktan./ Kim ki, meleğine uydu,üstün oldu, hem de ondan./ Kim ki olur hayvan huylu, kötü olur her mahluktan!

HİKMETLER · 1 NİSAN 2008 SALI · KAYIT 857

Huzurlu ve uzun ömür için

İslam büyükleri, dünya sevgisi hastalığına müttela olan yani, dünyalık şeylere, paraya, mala mülke düşkün olan kimselere, ölümü düşünmelerini, ölümü

hatırlarından çıkarmamalarını tavsiye ederlerdi. Çünkü, ölümü düşünen, ölümden sonra faydası olmayan işlerden vazgeçer. Ölümü çok düşünen kimsenin ömrü huzurlu ve uzun olur

İmamı Şafi hazretleri anlatır: Abbasi devleti valilerinden biri, makam mevki sahibi olup çok zengin olunca ölçüyü kaçırır. Hayatını yeme içme üzerine kurar. Yedikçe şişmanlar, şişmanladıkça yer, hali gelir. Bir zaman gelir ki, şişmanlıktan yerinden kalkamayacak hale düşer. Rahatlığı sıkıntıya dönüşür. Zamının en meşhur tabibini çağırarak bu haline bir çare bulmasını söyler. Yeme içmede nelere dikkat ederse zayıflayacağını sorar.

Tabib, rahat bir şekilde der ki; sizin kısıtlama yapmanıza lüzum yok, siz istediğinizi yiyip içebilirsimniz. Vali şaşırır. Hemen sebebini sorar. Tabip, efendim sizin iyileşmeniz artık mümkün değil, şişmanlık vücüdunuza çok zarar vermiş, bir ay ömrünüz kaldı. Bir ay sonra nasıl olsa öleceksiniz. Bunun için, sıkıntıya girip perhiz yapmanıza gerek yok, der. Ve huzurundan ayrılır.

Ölüm haberini duyan vali, perişan olur. Yıllarca yaptığı, kötülükler, zulümler, haksızlıklar aklına gelir. Haksızlık yaptığı, zulmettiği kimseleri teker teker çağırtarak, fazlasıyla haklarını öder, onlarla helalaşır. Herkese iyilik yapmaya, kimsenin kalbini kırmamaya özen gösterir hale gelir.

Ölüm korkusu iştahını da keser. Getirilen o leziz yemeklere elini bile sürmeden geri gönderir. Yemediği için de her gün zayıflar. Ay sonunda, bir deri bir kemik halini alır.

Bir ayı geçtiği halde ölmeyince hemen tabibi çağırtır. Bir ay geçti ben hale ölmedim, bu ne haldir, diyer sorar. Tabib şöyle cevap verir: Efendim daha önce siz beni, ne zaman, nasıl öleceğim diye çağırmamıştınız. Ben tabibim, siz daha önce nasıl zayıflayabilirim, bunun çaresini bul, diye çağırmıştınız. Görüyorum ki, maksat hasıl olmuş. Ben vazifemi yaptım. İyacı buydu.

Tabibin bu hilesi, valiye ders olur. Hoşuna da gider. Bundan sonra, yemesine içmesine dikkat eder. Dünyaya düşkünlükten; haramdan, kötülüklerden, zulümden uzak durur.

GÖNÜL BAHÇESİ · 2 NİSAN 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 856

İnançsızlık insanları çıldırtıyor

Dün, insanların dinden, maneviyattan uzaklaştıklarından, bunun için de insanlık dışı, cinayetlerin, vahşetlerin hızla yaygınlaştığından bahsetmiştim. Bazılarının aklına, bu cinayetleri işleyenlerin, günlük hayat mücadelesi ile ruh sağlıklarının bozulduğu bunun için böyle akıl dışı cinayetlere yöneldikleri, düşüncesi gelebilir.

Evet, bu düşünce de doğru. Ancak yine aynı noktaya geliyoruz. Hayat mücadelesi, dine uygun yapıldığı takdirde insanların ruh sağlığı bozulmaz. Zaten, insanın ruhi yönü düşünülmeyip robot muamelesi yapıldığı için, depresyona giren, ruh dengesi bozulan hastası sayısı her geçen gün artmaktadır. Çünkü insan bir makine değildir. Makine gibi kullanılamaz. Bir makine kullanım tarifesine uygun kullanılmadığında nasıl bozuluyorsa; insan da yaratılış gayesine uygun kullanılmadığı için ruh sağlığı bozuluyor.

Dünya Sağlık Örgütü'nün (WHO) yaptığı araştırmalarda, toplumların akıl sağlığı açısından durumlarının endişe verici oluduğu sonucunu ortaya çıkmıştır

Ortaya çıkan bu vahim durumu değerlendiren sosyolog ve psikologlar, akıl rahatsızlıklarının artmasındaki asıl sebebin; insanların içine düştükleri manevi boşluk ve yüksek teknolojinin manevi bağları, birebir ilişkileri koparmasının, insanların mekanik alet, robot, haline getirilmesinin büyük etkisinin olduğunda hem fikirler.

Uzmanlar; bu tür rahatsızlıkların ülkemizde de yaygınlaştınığı belirterek, bunun sebebi olarak da, toplumda meydana gelen manevi yapıya aykırı hızlı değişikleri gösteriyorlar. Ayrıca, sabır, tevekkül gibi manevi destekten mahrum kimselerin karşılaştıkları, ekonomik sıkıntıların da bu tür rahatsızlıkları iyice alevlendirdiğine işaret ediliyor..Bu gidişe dur denilmesi için, bir an önce insanların, insan oldukları ruh taşıdıkları düşünülmeli bunun için de manevi yönlerinin güçlendirilmesi yoluna gidilmelidir.

WHO'nun, birkaç sene önce yaptığı "Akıl Sağlığı Araştırması"nda ortaya çıkan sonuç endişe verici . Araştırmada akıl sağlığı yerinde olmayanlarla ilgili elde edilen

rakamlar şöyle: ABD: % 48, Hollanda: %40, Almanya: %38, Kanada: %37, Brezilya: %36, Türkiye: %12.

Bugün daha da artmış olan bu rakamlar neredeyse gelişmiş ülke insanlarının yarısının akıl hastası olduğu gerçeğini ortaya koyuyor. Demek ki sadece maddi refah yetmiyor; hatta zararlı oluyor, ruhsal problemlerin dini ve örfi değerlerden kopmakdan, toplumun temel taşı olan ailenin çökmesinden ve teknolojik gelişmişliğin insanları yalnızlığa itmesinden ve birebir ilişkilerde kopma meydana getirmesinden kaynaklandığını belirtiyorlar.

İnsanları bu sıkıntılardan kurtarmanın tek yolu, dinlerini, maneviyatlarını kuvvetlendirmektir. Din ortadan kalkarsa, insanlar hissiz, idraksiz ve düşüncesiz bir makina, bir robat haline gelirler.

Din insanlara iyi ahlâk, sevgi, kudret, cesaret, dayanma gücü, sabır, rahat ve huzur getirir. Bu özelliklere sahip kimsenin de ruh dengesi sağlam olur, sıkıntılardan etkilenmez; ömrünü huzur içinde geçirir.

Din, insanları iyiliğe, dürüstlüğe, hoşgörü sâhibi olmaya, büyüklere saygı ve küçüklere karşı şefkat göstermeye öğretir.Başına gelen olumsuzluklarda sabretmesini ve tevekkül etmesini sağlar.

Din, işlerde başarı için ümid ve cesaret veren, başarısızlıklarda teselli eden, ızdırapları unutturan, insanlara yaşama gücü veren, onu yetiştiren ve olgunlaştıran, toplumları dünyada huzura, ahirette ise ebedi saadete kavuşturan bir kudret hazinesidir.

Geçmişte dinin yerine çeşitli felsefi akımlar “izmler” konulmak istendi. Hepsi geri tepti. Çünkü, beşer mahsülü elsefî ideolojilerin, ilahi dininin boşluğunu doldurması mümkün değildir. Eninde sonunda herkes dinin önemini kavrayacaktır. Bu din de tabii ki, son din İslâmiyettir.

Meşhur İngiliz yazarı Bernard Shaw’ın sözü ile konuyu noktalayayım. “Hiç şüphesiz gelecekte Avrupa’nın dini İslâmdır.”

HİKMETLER · 2 NİSAN 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 858

Dağıtmada “kepçe” gibi olmak

İslam büyükleri, ellerinden geldiği kadar, hayır hasenat yapar, fakir fukaraya kollarlardı. Bunu yaparken de, hayır hasenatına kibirin, ucbun karışmamasına çok dikkat ederlerdi.

Molla Cami hazretleri devrinde, hali vakti yerinde olan biri muhtaçlara yemek yedirmeği kendisine vazife edinmişti. Büyük bir aş evi kurup, o civardaki bütün fakirlere yemek dağıtırdı. Komşusu Molla Cami hazretleri, bu zenginin yaptıklarından çok memnun oluyordu. Fakat, işin içinde riya, gösteriş var mı, diye endişe ediyordu. Eğer böyle bir şey varsa, yaptıklarının boşa gideceğinden korkuyordu.

Bir gün bir bu komşunu çağırıp, bu kadar muhtaç sahibi insanın karnını doyuruyorsun, bu yaptıklarından dolayı, kalbinde gösteriş riya meydana geliyor mu, diye sordu. Gelen kimse yemin billah ederek, ben kendimi mutfaktaki kepçe olarak görüyorum. Kepçe nasıl olup bitenlerden hiç haberi olmazsa ben de öyleyim, dedi. Molla cami hazretleri, bu cevabı çak sevindi, hayırının daha da artması için dua ederek geri gönderdi.

Bazıları böyle, dağıtmaktan kazandığı gibi bazıları da, dağıtmaya mani olduklarından dolayı kaybediyor: Allah adamlarından birisi bir rüya görür. Rüyada, kabristanda dolaşırken, kabrin biri çöker, içinde eli yüzü yanık bir genç ile yanında bir köpek görür.

Merak edip gence sorar, bu yanık izleri neyin nesidir? Genç cevap verir: Ben namazlarımı muntazam kılmazdım. Şimdi burada kızkın saç üzerinde namaz kıldırıyorlar. Yakınk izleri bundan, diye cevap verir.

Ya bu yanındaki köpek neyin nesi, diye sorar. Bu benim annemdir. Babam cömert biriydi. Yemek yedirmeyi çok severdi. Bunun için eve sık sık misafir getirirdi. Annnem de, her misafir getirişinde babama kızar, başının etini yerdi. Babamı çok üzerdi. Bu davranışından dolayı, Cenab-ı Hak, bu hale soktu, der.

Allah dostu kimse ikisinin de haline üzülür. Gence dua eder, yanık izleri ve sıkıntısı koybolur. Sonra annesine dua eder, köpek silkinerek kadın şeklini alır.

Kadın oğluna, bu zat kimdir, diye sorar. Genç bizim misafirimiz, deyince, babanın dünyada getirdikleri misafirler yetmedi de şimdi de senin misafirlerin ile mi uğraşacağım, diye bağırır. Bunun üzerine, kadın tekrar eski layık olduğu hale döner.

HİKMETLER · 3 NİSAN 2008 PERŞEMBE · KAYIT 859

Son nefes önemli

İslam büyükleri, sondan, son nefesten çok korkmuşlardır. Ya, son iyi olmaz, son nefeste imansız gidersem, sonsuz olarak Cehennem azabında kalırsam halim ne olur, endişesini taşımışlardır. Bunun için de, bütün ömürleri boyunca, son nefeste imanla gitmek için ne yapmak lazımsa, nasıl olmak gerekiyorsa öyle olmaya çalışmışlardır. Çünkü bu işin şakası yoktur. Nice büyük zatlar, nice evliylar maalesef son nefeslerini kurtaramamışlardır.

Hükümdarın biri, büyük bir şehri fetheder. Usul gereği bu şehrin en büyük kilisesi cami haline getirtilir. Açılışını yapmak üzere ilk Cuma namazına da, bu hükümdar gelir. Zamanın en büyük alimi imamete geçerek, ilk tekbiri alır ve namaz başlar. Padişah namaza durmak üzere iken abdesti bozulur. Abdestsiz namaz kılması mümkün değil. O kalabalık da dışarı çıkması da mümkün değil. Çaresizlik içinde ne yapacağını düşünürken, yanındaki zat, halini anlar keramet gösterir, paltosunu tek eliyle açar. Padişah bir de bakar ki, orada hazır duran bir çeşme var. Hemen abdestini alır, imama yetişerek namaza durur.

Ertesi gün padişan, bir gün önce Cuma namazını kıldıran zat ile karşılaşır. Kendisinden dua ister. O zat da, “Cenab-ı Hak sana iman selameti versin!” diye dua eder. Padişah, biraz şaşırır. Neden şaşırdığını anlayan o alim zat, “Evet, duanın kısa olmasından şaşırdın. Çünkü uzun bir dua bekliyordun değil mi? dedikten sonra, en kıymetli dua budur. Dün, sana keramet gösterek, abdest almanı sağlayan zat akşam imansız vefat etti” der.

On şey, son nefeste îmansız gitmeye sebep olacağı bildirilmiştir: 1- Allahü teâlânın emirlerini ve yasaklarını öğrenmemek, 2- Îmanını, Ehl-i sünnet îtikatına göre düzeltmemek, 3- Dünya malına, rütbesine, şöhretine düşkün olmak, 4- İnsanlara, hayvanlara, kendine zulüm, eziyyet etmek, 5- Allahü teâlâya ve iyilik

gelmesine sebep olanlara şükretmemek, 6- Îmansız olmaktan korkmamak, 7- Beş vakit namazı vaktinde kılmamak, 8- Fâiz alıp vermek, 9- Dînine bağlı olan müslümanları aşağı görmek, 10- Fuhuş, kötü, çirkin sözleri, yazıları ve resmleri söylemek, yazmak ve yapmak.

Ölüm zamanı, dünya sevgisi ağır gelirse, îmânsız gitmesine sebep olur. Bunun için, dünya malına muhabbet etmemeli, şehîd olarak ölmeyi arzû etmelidir. Her namazdan sonra, şehîd olarak ölebilmek için duâ etmelidir. Çünkü, şehîdlik mertebesine kavuşan kimsenin kalbinden dünya sevgisi çıkar gönlü Allah sevgisi ile dolar.

HİKMETLER · 4 NİSAN 2008 CUMA · KAYIT 860

“Gerçek şudur ki…”

İmam-ı Şarani hazretleri buyurdu ki: Tasavvuf büyükleri, başlangıçta talebelerini paradan uzak tutarlardı. Para biriktirmesine mani olurlardı. Talebenin bütün ihtiyaçlarını kendileri karşılar, ona sadece verilen vazifelere çalışmak kalırdı.

Tasavvufta belli bir mertebeye ulaştıktan sonra, zaruri ihtiyaçları ve infak etmek yani dağıtmak için para biriktirmeye izin verilirdi. Bu kimsenin hali, annesini emmekte olan bir bebeğin haline benzer. Çocuk biraz büyüyüp memeden ayrılma zamanı gelince, memenin ucuna acı birşey sürerler. Bu suretle memeyi emmekten tiksindirilen çocuk, kendisi için artık zararlı olan sütten kesilmiş olur. Hattâ süt içmekten de hoşlanmaz olur.

Tıpkı bunun gibi tasavvufta nihayete doğru ilerliyen mürid, dünya ihtiraslarından kesilmiş olur. Artık bu makamda onun, kendi ihtiyaçlarını karşılamak ve Allah yolunda Allah'ın emrettiği yönde harcamak niyetiyle para biriktirmesi, bir noksanlık sayılmaz. Bilâkis onun kemalini ifade eder. İslam büyüklerinin bazılarının, dünyalıklardan; dünya malı yığmaktan men eden; bazılarının ise dünyalık biriktirmeyi tavsiye eden sözlerini, işte bu açıdan ele almak gerekir.

İnsanın para harcamada bir ölçüsü olmazsa, her isteği için para harcarsa, her ihtiyacı karşılanırsa bir müddet sonra azar. Her istediğini alabilmek, israfa sürükler. Çünkü, israf hastalığına yakalanmanın sebeplerinin başında da,

ihtiyaçsızlık geliyor. Kur'an-ı kerimde,"Gerçek şu ki, insan, ihtiyaçsız olunca, elbette azar!" buyuruluyor. İhtiyaçsız insan, tatminsizdir, huzursuzdur, bunlardan kurtulabilmek için su gibi para harcar. Harcadıkça daha çok huzursuz olur...

Müslim el-Nahhât buyurdu ki: "Altın ve gümüş paralar ilk basıldığı zaman şeytan ikisini de alıp alnına koymuş, öpmüş ve : "Sizi seven benim kulum olmuştur." demiş."

İbrahim Edhem hazreleri de buyurdu ki: "Hak yolunun isteklisi olan kimse, gönlünden dünya sevgisini atmadıkça ve din kardeşlerini kendisine takdim ve tercih etmedikçe, noksanlıktan kurtulamaz. Şu kadar var ki, kendisinin daha muhtaç olduğu durumlar müstesnadır."

HİKMETLER · 5 NİSAN 2008 CUMARTESİ · KAYIT 861

Yanlış tedavi öldürür!

Yahyâ bin Muaz hazretleri buyurdu ki: "Altın, para zehirli bir akrebe benzer. Tedavisini beceremeyen bir kimseyi zehirler, öldürür." Ona : "Yâ Muaz, bunun tedavisi nasıl olur?" diye sormuşlar. O, şu cevabı vermiş : "Helâlinden kazanmak ve yerine sarfetmektir."

Sümayt bin Aclân da buyurdu ki: "Altın, para, dünyaya düşkünlerin lokmasıdır, onunla helâke doğru sürüklenir giderler."

İsâ aleyhisselâm buyuruyor ki : "Kul, altınla toprağı müsavî görmedikçe iyi bir kul olamaz."

Şâkîk el-Belhî buyurdu ki : "Dünyalık ele geçirdiğinde, kalbinde bir inşirah (genişlik) duyan kimse, tehlikededir."

Hazreti Ali parayı eline kor ve şunları söylermiş : "Ey para, doğrusu öf sana! Öyle bir şeysin ki, insanın elinden çıkmadıkça bir faydan dokunmuyor!"

Süfyan-ı Sevrî de şöyle dermiş : "Haram para kapıdan girdi mi, hak pencereden çıkar gider." Bunun üzerine ona demişler ki: "Yâ imam, pencere kapalı olursa nereden çıkacak?" O da şu karşılığı vermiştir : "Ölüm meleğinin geldiği yerden!"

Alâ bin Zeyyad, “Bir âlim, dünya ve kadın mevzuunda imtihanı kazanmadıkça kemâle eremez!” derdi.

Adamın biri, İbrahim Edhem'in sohbetlerine devam etmek ister. Bu isteğini ona açar. O da : “Malında benden daha fazla hak sahibi olduğunu iddia etmemek şartiyle isteğin kabul.” diye karşılık verir. Adamcağız, bu şartı kabul edemiyeceğini bildirerek ondan ayrılmış.

İbni Mesud hazretleri buyuruyor ki: Dünyada herkes misafirdir. Yanındaki şeyler emanettir. Misafirin gitmekten, emanetin ise geri alınmaktan başka çaresi yoktur.

Ayeti kerimerlerde buyuruldu ki:

“Dünya hayatı, ancak oyun ve boş şeyle meşgul olmaktır. Ahiret ve nimetleri daimi olduğundan daha hayırlıdır. Bunların farkını anlamaz mısınız?” (Enam 32)

“Yanınızdaki dünyalıklar geçici, Allah katındaki hazine ve rahmetler ise daimidir.” (Nahl 96)

“Dünyayı ahirete tercih edersiniz, Halbuki ahiret hayırlı olup nimetleri daimidir.” (Ala 16, 17)

HİKMETLER · 6 NİSAN 2008 PAZAR · KAYIT 862

Kendini beğenen kaybeder!

İslam büyükleri, ucbdan, ibadetlerini, yaptıklarını beğenmekten çok korkarlardı. Peygamber efendimiz bildirir: “Beni İsrail‘den iki kişi arkadaş idiler. Birisi günahkâr, diğeri ise çok ibadet eden bir âbid idi. Abid, diğerini günah işlediğini gördükçe ikaz ediyordu. Onu yine bir gün bir günah işlerken görüp ona “Bu günahlardan vaz geç” dedi. Günahkâr olan “Beni yalnız bırak, Rabbim seni bana gözcü mü gönderdi?” dedi. Abid, “Vallahi Allah seni mağfiret etmez ve Cennetine koymaz” dedi. İkisi de ölüp Rabbül âleminin huzurunda buluştular. Allahü teâlâ, (günahlarının ezikliği içinde kıvranan) günahkâra “Git rahmetimle Cennete gir” buyurdu. (İbadetiyle ucba kapılan ve günahkâra Cehennemlik diye yemin eden) Abid için de, “Bunu da Cehenneme götürün” buyurdu.”

“Beni İsrailde bir abid var idi. Beşyüz yıl ibadet etmişti. Kıyamet günü Allahü teâlâ, "Bu Abidin benim ihsanımla Cennete götürün!" buyurur. Abid, "Ben ihsan ile değil, yaptığım beşyüz yıllık ibadetle Cennete girmek istiyorum" der. Allahü teâlâ emreder, hesabı görülür. Yalnız göz nimeti beşyüz yıllık ibadetten fazla gelir. Melekler abidi Cehenneme götürürler. Abid, "Ya Rabbi beni rahmetinle, ihsanınla Cennete koy" diye dua eder. Allahü teâlâ buyurur ki:

"Ey kulum, seni yoktan kim yarattı? Seni yaratmam, senin tarafından mı oldu, yoksa benim ihsanımla, benim rahmetimle mi oldu? Allahü teâlâ verdiği bazı nimetleri de sayar. Abid, "Hepsi senin rahmetinle, ihsanınla oldu" der.”

“Beni İsrail’den Kifl isimli biri vardı. Günahtan pek sakınmazdı. Ona paraya ihtiyacı olan bir kadın geldi. Durumunu bildirdi. Kifl, onunla berber olmak şartıyla kadına altmış altın verdi. Kadınla kapalı bir yere geldiler. Kadın zangır zangır titriyordu. Sonra ağlamaya başladı. Adam, “Neden ağlıyorsun, seni zorladım mı?” dedi. Kadın, “Hayır, ama ben şimdiye kadar böyle bir yapmadım. Bu çirkin işe beni ihtiyacım sürükledi” dedi. Kifl, “Madem ki sen yapmadığın işi ihtiyacından dolayı yapmak zorundasın, öyleyse git, para da senin olsun” dedi. Kifl ayrıca yemin ederek “Vallahi bundan sonra ben de bu çirkin işi bir daha yapmam” dedi ve o gece de öldü. Sabahleyin kapısına şöyle yazılmış olduğu görüldü: “Allah, Kifli mağfiret etti.” (Tirmizi)

HİKMETLER · 7 NİSAN 2008 PAZARTESİ · KAYIT 863

Gönül kimi severse

İslam büyükleri, başlarına bir iş geldiğinde, kaza ve kaderde ne varsa onun olacağını hatırlarlar ve acele kadar vermezler sabırlı olurlardı. Çünkü kaza ve kadere inanmak imandandır. Acelicilik de şeytandandır.

Zamanın birinde, yeni evlenen gencin biri, ilim öğrenme hevesi ile köyden ayrılır. Uzun bir yolculuktan sonra şehre varıp medrese ararken ameleye ihtiyacı olan bir zengin ile karşılaşır. Zengin iyi para verince niyetini bozup onun yanında çalışmaya başlar. 20 sene bunun yanında çalışıp üç bin dinar para biriktirir. Sonra köyüne dönmeye karar verir.

Yolda, konakladığı bir yerde biri,.bende öyle bir nasıhat var ki, bunu alan dünyada ve ahırette rahat eder, fakat bedeli bir dirhem, der. Adam, buna bin dirhem vererek, karşılığında, “ Kaza ve kaderde ne varsa o olur!” nasıhatini alır.

Yoluna devam eder. Başka bir konak yerinde, yine böyle birisi ile karşılaşır. Bin dirhem de ona vererek, karşılığında, “ Gönül kimi severse, güzel odur!” nasıhatini alır.

Yoluna devam ederken, başka bir konaklama yerinde yine birine rastlar. Kalan parasını da buna verip karşılığında, “ Hoşlanmadığın bir durumla karşılaştığın zaman acele etme!” nasıhatini alır.

Yoluna devam eder. Yolda bir kalabalık ile karşılaşır. Yanlarına vardığında derler ki, şu kuyunun içinde bir deli var, yanında da bir kız var. Köyümüzün su vanasını kapattı. Kim içeri giderse öldürüyor. Bizi bu sıkıntıdan kurtarana, şu çömlektedi altınları vereceğiz, derler.

Adamın aklına birinci nasıhat olan, kaza ve kaderde ne varsa o olur sözü aklına gelir. Kuyuya iner. Deli, sana bir soru soracağım bilirsen vanayı açacağım, diyerek, “Bu kız mı güzel yoksa şu kurbağa mı” diye sorar. İkinci nasıhat alnına gelerek bunu söyler. Deli, karbağayı sevdiği için bu söz hoşuna gider. Vanayı açır. Adam da, önceki parasından çok fazla olan altınları alıp köyüne döner.

Evinin penceresinden baktığında, içeride hanımının yanında genç birini görür. Hemen bıçağına sarılır. Bu sırada, üçüncü nasıhat alkına gelir. Kapıyı çalar. Hanımı kapıyı açıp kendinisini görünce, içeriye “ Bak, oğlum, baban geldi” der. Böylece üç nasıhatından faydasını görür.

GÖNÜL BAHÇESİ · 8 NİSAN 2008 SALI · KAYIT 865

Söz var iş bitirir söz var baş yitirir!

İnsanın yaşayışında, dünya ve âhireti kazanmada, dilinin, konuşmasının, davranışlarının büyük önemi vardır. İnsan bir söz ile Müslüman olduğu gibi, bir söz ile de dinden çıkabilir. Kişinin dili, konuşması, onun iç düyasından dışarıya açılan bir perceresidir. Söz var, iş bitirir; söz var, baş yitirir. Öyle söz var, yılanı bile değilinden çıkartır. Ancak yine öyle sözler vardır ki, fitneye, cinayetlere ölümlere

sebep olur. Bunun için konuşurken, tahrik edici, ölçüsüz, sert ve kötü sözler söylememelidir.

Konuşması, kişiye değer vermede bir ölçüdür. Kişi konuşmasıyla değerlendirilir. Ağzını açar açmaz hemen kötü söz söyliyen, müstehcen konuşan, şunu bunu kınayan, aşağılayan kimse için hemen karar verilir: Bu kimse, ölçüsüz, dengesiz biri.

Bunun için, ağızdan çıkan söze dikkat etmeli, kötü, faydasız söz söylememelidir. Kötü söz söylemeyi alışkanlık hâline getiren hayâsız olur. Bir hadîs-i şerîfte, "Hayâ, îmândandır. Fuhş, kötü söylemek, cefâdandır. Îmân Cennete, cefâ Cehenneme götürür" buyuruldu.

Hayâ ve îmân birlikte bulunur. Biri yok olursa, diğeri de yok olur. Kadın hayâsı, erkek hayâsından dokuz kat fazladır. Bir hadîs-i şerîfte, "Fuhş, kötü söz, insanın lekesi, hayâ, zînetidir" buyuruldu. Kötü söz söylemek ile ilgili, hattâ lüzümsuz, boş söz söylemenin zararları ile ilgili büyüklerimizin pek çok sözleri vardır.

HEDEFİNİ ŞAŞMAYAN OK

Evliyânın büyüklerinden Hasan-ı Basri hazretleri buyurdu ki: "Çok konuşan çok yanılır. Çok malı, mülkü, serveti olup da onu yerinde ve zamanında harcamayanın hesâbı çok zor olur. Ahlâkı kötü olan, kendisini azâba atar."

Süfyân-ı Sevrî hazretleri buyurdu ki: "Suçsuz bir insana bir ok atmak, ona dil uzatmaktan daha iyidir. Çünkü dil uzatma, hiç bir zaman hedefinden şaşmaz. Atılan bir ok ise ba'zan hedefe isâbet etmiyebilir. "

Ebû Sa'îd-i Hudrî hazretleri buyurdu ki: "İnsanoğlu sabahleyin kalkınca, onun bütün uzuvları diline şöyle derler: " Ey dil! Allah seni doğru yola sevketsin. Zîrâ sen doğru yolda olursan, biz de doğru yolda oluruz. Sen doğru yoldan saparsan, hepimiz saparız."

Eshâb-ı kirâmın büyüklerinden Ebû Zer-i Gıfârî hazretleri, Kâbe'nin yanında durarak şöyle dedi:

- Ey ahâli, sizden biri bir yolculuğa çıkmış olsa, azıksız aslâ çıkmaz. Mutlaka bir yol hazırlığı yapar. Yanına yiyecek, içecek, para vesâire alır. Dünya hayâtında bir yolculuğa çıkan bir insan, azık almadan çıkmazsa, ya âhıret yolculuğuna çıkacak birisi, azıksız nasıl çıkar?

Orada toplanan ahâli sordu: "Bizim âhıret azığımız nedir ey Ebû Zer?"

- Dünyayı iki kısma ayırınız. Birini dünyalık elde etmeğe, diğerini de âhiret hazırlığı yapmağa tahsîs ediniz. Üçüncüsü size zararlı olur, fayda vermez. Konuşmalarınızı ikiye ayırınız. Biri, dünyevî mes'elelerinize faydalı olacak husûslara tahsîs edilmiş olsun. Diğeri de ebedî âhiret hazırlığı husûslarına ayrılmış olsun. Üçüncüsü faydalı olmaz, zararlı olur. Malınızı, mülkünüzü, servetinizi ikiye ayırınız. Bir kısmını âile efradınızın geçimine harcayınız. Diğer kısmını da âhiret hazırlığı için hayır yollarına sarfediniz. Üçüncüsü faydalı olmaz, zararlı olur.

BEREKETSİZLİĞİN SEBEBİ

Îsâ aleyhisselâm şöyle buyurmuştur:

"Faydasız söz konuşmayınız ki kalbiniz kararmasın. Kararmış kalb Allahtan uzaktır. Fakat siz bunun farkına varamazsınız."

Eshâb-ı kirâmdan birisi buyurdu ki:

"Kalbinde bir karartı, bedeninde bir gevşeklik, rızkında bir, bereketsizlik, kıtlık görürsen, bil ki, sen mutlaka lüzûmsuz, boş şeyler konuşmuşsundur."

Bunun için atalarımız; büyük lokma ye büyük söyleme; iki dinle bir söyle, demişlerdir. Çok konuşmak kişilerin başına pek çok zararlar açabilir. Az konuşmak, düşünerek, yerinde ve ihtiyaç miktarı konuşmak demektir. Aceleci davranıp hazır cevaplık taslamak, bu ölçülü konuşmaya mani olur.

Ölçülü olmyan, onu bunu ölçüsüzce eleştirirken, onları kınayan sevilmez. Büyük konuşan insanın değerini azaltır.Başkalarını kınayan kişi çok zaman aynı duruma kendisi düşer. Ayıplayan, ayıplanan durumu davet etmek etmiş olur. Nitekim hadis-i şerifte, "Birini tevbe ettiği günahtan dolayı ayıplayan, aynı günaha maruz kalmadan ölmez." buyurulmuşur.

HİKMETLER · 8 NİSAN 2008 SALI · KAYIT 864

Elini aleve tutan genç

Abdurrahman Bin Muhammed Şeyhizade'nin yazdığı Mecma'ul Enhûr adında çok kıymetli bir fıkıh kitabı vardır. Fakat kitabın yazarı bu isimle değil, "Damad" ismi ile meşhurdur, böyle anılır. Bu isimle anılmasının ibretli bir hikayesi var: "Bu mübarek zatın talebe iken anası-babası vefat eder, kimsesi yok. Edirnekapı'nın

dışında iki odalı bir bağ evinde kalıyor. Dışarısı karlı ve fırtınalı bir gecede, mum ışığında ders çalışırken evin kapısı çalınır. Genç kapıyı açar, karşısında genç bir kız… Kız "Efendim, yolumu kaybettim, evimizi bulamadım, burada bir ışık gördüm, buraya sığınayım dedim, beni bu geceye misafir alır mısınız, dışarısı çok soğuk", der. Genç talebe peki der, ayrı bir odayı alır ve kapıyı kapatır. Mum ışığında ders çalışmaya devam eder. Aradan biraz zaman geçince kız merak eder, "Acaba bu genç ne yapıyor" diye kapı aralığından bakar, gencin ders çalışırken arada bir elini muma tutup yanınca geri çektiğini ve tekrar ders çalışmaya devam ettiğini görür. Bu hal sabaha kadar devam eder.

Sabah olunca kız çıkıp evine döner. Merak eden ailesine, " Fırtınadan evimizin yolunu kaybettim, dolaşırken Edirnekapı civarında şehre uzak bir yerde bir ışık gördüm oraya sığındım, iki odalı bir kulübe, bir medrese talebesi ders çalışıyormuş beni içeri aldı. Orada kalıp sabahleyin ayrılıp geldim.", der. Babası, endişelenince, "Baba korkma, benim yüzüme bile bakmadı, ayrı bir odaya geçirdi, o kendisi sabaha kadar kendi odasında ders çalıştı, bir ara kapı aralığından baktım, derse ara verip mumda parmağını yakıyordu, sabaha kadar, ara-ara hep mumda parmağını yaktı", der.

Bu genç kız vezirin kızıymış. Vezir iki asker gönderip, bu genç talebeyi makamına getirtir. Olup biteni bir de ondan dinler. Sonra, elini mum alevini tutmasının sebebini sorar.

Genç talebe yani, Abdurrahman Bin Muhammed Şeyhizade der ki: "Efendim, ders çalışırken şeytan vesvese vermeye başladı, ben de böyle yapıp kendime,"Eğer şeytana uyarsan yarın vücudumun tamamı yanacak şimdi sadece parmağın acısına dayanamıyorsun bütün vücudun yanınca nasıl dayanacaksın?" dedim, kızınızın yüzüne bile bakamadım."

Vezir bu olaydan çok etkilenir, bu gence kızını almasını, kendisine damat olmasını teklif eder. O da kabul eder. Bu genç tahsiline devam eder daha sonra ulemanın büyüklerinden olur, çok kıymetli bir fıkıh kitabı yazar. Bu hadiseden dolayı, gerçek ismi ile anılmayıp "Damat" ismi ile meşhur olur. .

GÖNÜL BAHÇESİ · 9 NİSAN 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 866

Hizmet hezimete dönüşmesin!

Herkes kendine göre, kendine, çevresine topluma faydalı olmak ister. Fakat hizmet etmek, faydalı olmak kolay değil. Bazen insan, kaş yapayım derken göz çıkarılır, faydalı olayım derken zararlı olabilir. Hizmet hezimete dönüşebilir. İnsanlara faydalı olabilmek, İslâmiyete hakkıyla hizmet edebilmek için üç şart vardır. Bu üç şarttan ne kadar çok istifâde edilirse, o kadar faydalı hizmet verilmiş olur. Bu üç şart şunlardır:

1- İlim ve tecrübe:

İlimsiz zâten hizmet olmaz. Nerede ilim varsa orada islâmiyet var demektir. Çünkü, islâmiyet, ilmin tâ kendisidir. Kur'ân-ı kerîmin birçok yerinde, ilim öğrenmek emredilmekte, ilim adamları övülmektedir. Meselâ, Zümer sûresinde meâlen, “Bilen ile bilmiyen hiç bir olur mu? Bilen elbette kıymetlidir” buyuruldu.

Bir husûsu bilen bir kimsenin anlatması ile yarım yamalak bilen kimsenin anlatması bir olmaz. İnsanlara faydalı olabilmek için önce dîni çok iyi bilmek lâzımdır. Bunun için dînimiz, ilim sahibine ve ilme çok önem vermiştir.

Ancak ilimle beraber tecrübeden de istifade etmek lâzımdır. Bir operatörün, mesleğini sadece ilmiyle icrâ etmesi mümkün değildir. Defalarca ameliyatlara iştirak etmesi, ilmini tecrübe ile birleştirmesi lâzımdır.

AKILSIZ DOSTUN OLACAĞINA

2- Akıl ve siyâset:

Bir kimsenin, dînin emirleri ile mükellef olabilmesi için akıllı olması lâzımdır. Akılsız olan zâten emir ve yasakları yerine getirmekle mükellef değildir. Ahmak kimse hangi işte olursa olsun, işine zarar verir. Bunun için, dîni anlatacak kimselerin akıllı ve zekî olması lâzımdır. Meşhur bir ata sözümüz vardır: "Akılsız dostun olacağına, akıllı düşmanın olsun." Ahmak kimse nerede ne yapacağını bilmez.

Hizmette, akıl ile birlikte ilm-i siyâseti de devreye sokmak lâzımdır. Buradaki siyâset, bugünkü politikacıların yaptığı siyâset değildir. Kendisine ve başkasına zarar vermeden en iyi hizmeti yapabilmektir. Bunun için Müslüman, soğuk kanlı

olmalıdır. Duygularının, heyacanının esiri olmamalıdır. Nerede nasıl hareket edeceğini iyi bilmelidir.

Evliyâdan bir zât, bir gün câmide akıl ve siyâset ile ilgili va'z ederken buyurdu ki: "Diyelim ki içinizden biri evine vardığında, bir de baktı ki küçük çocuğu evin çatısında tam kenarda yürümekte, düştü-düşecek durumdadır. Böyle durumda hemen heyecanlanıp çocuğa bağırıp çağırılmaz. "Mâşâallah sen ne güzel yürüyorsun. Aşağıya in, sana bak ne getirdim" denir. Aşağıya indikten sonra, onun anlıyacağı şekilde, bir daha öyle tehlîkeli yerlerde dolaşmaması için bağırır, çağırır azarlar. İşte bu bir siyâsettir."

Eskiden medreselerde, ilm-i siyâset dersi gösterilirdi. Talebenin biri, sıra ilm-i siyâsete gelince, "Buna lüzûm görmüyorum, ben artık gidebilirim" demiş ve medreseden ayrılmış.Yolda bir köye uğramış. İmâmın va'zını dinlemiş. Bakmış ki, bozuk i'tikâdlı biri. Namazdan sonra hemen ayağa kalkıp, cemâ'ate, "Sizin bu imâmınız bozuk i'tikâdlı birisidir. Namazlarınız boşa gidiyor, bunun arkasında namaz kılmayın" demiş.

İmâm kendini köylülere çok sevdirmiş birişmiş. Bir dediğini iki etmiyorlarmış. İmâmın bir işâreti üzerine, adamı hemen dışarı atıp iyice bir dayak atmışlar. Talebe hatâsını anlayıp hemen medreseye geri dönmüş. İki sene de siyâset dersi aldıktan sonra, aynı köye tekrar gitmiş. Bu defa cemâ'ate demiş ki: “Sizin bu imâmınız az bulunur bir insandır. Kıymetini bilin, her kim bunun sakalından bir tel koparır yanında bulundurursa, başına belâ gelmez.”

HER DOĞRU HER YERDE SÖZLENMEZ

Bunun üzerine, cemâ'at imâmın sakalını yolmak için hücum eder. İmâm kendini dışarı zor atar, canını zor kurtarır ve köyü terkedip gider. Böylece bozuk i'tikâdlı imâmdan köylüleri kurtarmış olur. İşte bunlar siyâsete birer misâldir.

Bundan anlaşılıyor ki, dîni anlatacak kimsenin, karşısındakilerin dînini ve dünyasını iyi bilmesi lâzımdır. Bu talebe cemâ'atin durumunu bilseydi önceki hâdise başına gelmezdi.

3- İhlâs:

Yapılan bütün işlerin kabûl edilmesi ve âhırette faydası olması için bunların ihlâsla, y'nî Allah rızâsı için yapılmış olması lâzımdır. İhlâs, dünya menfaatlerini düşünmeyip amellerini yalnız Allah rızâsı için yapmaktır. İhlâs sâhibi, ibâdet ederken başkalarına göstermeyi hiç düşünmez. Bunun için âlimlerimiz, ilim, amel

ve ihlâsın beraber olmasını şart koşmuşlardır. Bunlardan biri eksik olursa maksada kavuşulamaz.

HİKMETLER · 9 NİSAN 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 867

Öncelik sırası

İmam-ı Şarani hazretleri anlatır: Allah adamları, talebelerinin dini meşguliyetlerini, zarurî işleri bile olsa şahsî işlerine tercih ederlerdi. Allah rızasını bütün arzularına takdim ve tercih ederlerdi. Onlar, dâima uhrevi amellere öncelik verirlerdi. Meselâ sabah namazından sonraki zikir ve virdlerini diğer işlerine takdim ettikleri gibi, soğuk gecelerde gece kalkamama ihtimaline binaen teheccüd namazlarını da yatmadan önce yaparlardı. Sabahleyin ilk işi ve ilk maksadı dünya olan kişi, bu büyüklerin yolundan ayrılmış olur, derlerdi.

Bir gün tanıdığım biri, sabah kaltınca kontrol için bahçesine çıkmış ve o sabah, hem virdini terketmiş, hem de sabah namazını cemaatla kılmaktan mahrum kalmış idi. Bu kimse sarığı ve cübbesiyle sofiler kıyafeti ile dolaşıyordu. Ben kendisine dedim ki : “Ey kardeş, böyle söfî kıyafetine girip ortada dolaşacağına, el-âlemin giyindiği gibi giyinmiş olsan da, sabah namazını cemaatla kılıp virdini de okumuş bulunsaydın senin için daha hayırlı olurdu.”

Yunus bin Ubeyd derdi ki : “Bir tek tesbihi veya tehlili (“Sübhânellâh!”, “Lâilâhe illallâh!” gibi) dünyadan ve dünyadaki herşeyden daha kıymetli bilmeyen bir kimse, dünyayı âhirete tercih edenlerdendir!”

Mâlik bin Dinar derdi ki: “Her kim dünyaya evlenme teklifinde bulunursa, (Dünyalıklara kalbini bağlasa) dünya ondan, nikâhının bedeli olarak dininin tamamını ister!”

Şeyh Ebü'l-Hasen Şâzelî diyor ki : “Dünya iblisin kızıdır. Her kim ona evlenmek teklifinde bulunursa, babası iblis, gelip gitmesini artırır. Bir de onunla evlenecek olursa, yanından hiç ayrılmaz olur.” Yani, dünyaya evlenme teklifinde bulunmaktan kasdedilen mana, dünya malına muhabbet etmektir. Dünya ile evlenmekten murad da, dünya malını ihtiyacından fazla olduğu ve hiçbir dinî maksat taşımadığı halde elinde tutmaktır. Dünyayı gönülden seven birçok

kimselere namazında, abdestinde ve niyetlerinde durmadan vesvese verir. Hadis-i şerifte buyuruldu:

“Ateşle su bir kapta bulunamayacağı gibi, dünya ve ahiret sevgisi de bir müminin kalbinde birlikte bulunmaz.”

“Dünyayı seven, ahiretine, ahireti seven dünyasına zarar verir. Devamlı olanı geçici olana tercih edin!”

HİKMETLER · 10 NİSAN 2008 PERŞEMBE · KAYIT 868

Sahip olunan gerçek mal

Allah adamları, hayır hasenat yapmayı ihmal etmezlerdi. Sahip oldukları malları bol bol dağıtırlardı. Evlâdlarnı ve torunlarını düşünerek onlar için mal mülk ayırmazlardı. Bunları düşünerek cimrilik etmezlerdi.. Bunun için ellerine geçeni, Allah rızası için Allah yolunda harcarlar idi. Onlarda maddeye karşı ihtiras, cimrilik ve tamahkârlık yoktu.

Hasan Basrî buyurdu ki: “Ey ademoğlu! Korkma, Allah yolunda harca. Etrafındakilere aldanma. Oğlun, elindekine sahip olmak için seninle uğraşır. Sahib olduğu zaman da senin için sadaka vermez. Rizây-i Bârî için senin harcamana da razı olmaz. Eşin, hizmetçin, hısım akraban da böyledir. Onlar, senden ve senin hayatından ziyade malını severler. Onlar, sen öldükten sonra senin malınla zevk ve safalarını sürecekler. O malların hesabını ise sen vereceksin.”

Ebû Hâzım derdi ki : “Allah yolunda harcayınız. Evlâdımız var, diye korkmayınız. Zira eğer onlar mü'min iseler, Allah onları da bol bol rızıklandıracaktır. Eğer fâsık iseler, kendi mallarınızla fâsıklık yapmalarına destek olmayınız!”

Muhammed bin Yusuf derdi ki : “Sâlih din kardeşin için infak et, dağıt. O, mirasçılarından daha hayırlıdır. Çünkü o sana, içten duâ eder. Sen öldükten sonra dahî seni unutmaz. Hattâ onun dualarının bereketleri ile günahlarından kurtulman da mümkündür. Vârislerin ise malını kendi aralarında taksim ederler, seni unuturlar. “Bize bu mal ve serveti kısmet eden Allah'tır.” derler. Senin vasıtanla geldiğini düşünmezler.”

Mâlik bin Dinar'in evinde, hasır, Mushaf-ı şerif ve ibrikten başka birşey bulunmazdı. Bir gün birisi ona yeni bir ibrik hediye etmişti. Sabah olunca Mâlik ibriliği arkadaşlarından birine vererek şöyle dedi : "Kardeşim al bu ibriği. Çünkü o, akşamdanberi "Acaba birisi çalmasın!" diye kalbimi meşgul etti."

Hadis-i şeriflerde buyuruldu:

"Çocuk, babasının cimri ve dağıtmada çekingen olmasına sebeb olur."

"Senin olan mal, kendi elinle yaptığın hayırlardır. Vârisin malı ise, senin bıraktığındır."

"Fakir-zengin herkes kıyamette "Keşke dünyada, geçinecek miktardan fazla malım olmasaydı" diyecektir."

HİKMETLER · 11 NİSAN 2008 CUMA · KAYIT 869

"Paraya tapana lanet olsun!"

Yahya bin Muaz hazretleri buyurdu ki: "Bizler, dünyada fakir ve rezil olmaktan korkuyoruz da, âhirette fakir, rezil ve rüsvay olmaktan korkmuyoruz. Halbuki kulun o gün, âhiretlik iyi amellerden fakir düşmesi, daha fazla utanç verici bir şeydir. O halde tutumumuzun çirkinliği meydandadır. Dünya geçimini, yeme ve içmeyi gaye edinmek; nice gafillerin kalbini her çeşit hayırdan alıkoymuşmuştur. Halbuki, "Kulun sağlığında kendi eliyle bir dirhem sadaka vermesi, öldükten sonra kendisi namına başkaları tarafından bin dirhem sadaka verilmesinden daha hayırlıdır!"

Medayinî hazretleri derdi ki : "Kişinin evlâdına miras olarak edeb bırakması, mal ve servet bırakmasından daha hayırlıdır. Zira edeb ve ahlâka varis olan evlâdlar, bu sayede mal ve servete de sahib olabilirler. Müslümanlar yanında da sevgili olurlar. Böylece hem dünya hayrını, hem de âhiret hayrını kazanmış olurlar. Mal ve servete gelince; o çabuk elden çıkar. Yalnız mala varis olanlar da dünyalık ve âhiretlik bakımından fakir düşerler. Biz, tecrübemize dayanarak söylüyoruz ki, miras olarak ele geçen malda hayır ve bereket yoktur. Çünkü vâris onu alın teriyle kazanmış değildir. Çoğu zaman miras bırakan şahıs da gerek vârisleri, gerek başkaları için çok bahil olur."

Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

“Paranın kuluna, paraya tapana lanet olsun!” Dünya malı peşinde koşmak, nefsinin şehvetleri, arzuları peşinden koşmaktan daha fenadır.

“Geçen ümmetlerin herbirine fitneler verildi. Benim ümmetimin fitnesi, mal, para toplamak olacaktır” Yani, dünyalık peşine düşerek, ahireti unutacaklardır.

“Allahü teâlâ birine çok mal verir, bu da malını Allahü teâlânın razı olduğu, beğendiği yerde harcarsa, bu kimseye gıpta etmek, imrenmek yerinde olur.”

“Allahü teâlâ bir kuluna mal ve ilim verir. Bu kul da haramlardan kaçınır, akrabasını sevindirir, malından, hakkı olanları bilip verir ise, Cennetin yüksek derecesine kavuşur.”

Âyet-i kerimelerde de buyuruluyor ki:

“Ey iman edenler, hanımlarınız ve çocuklarınızdan size düşman olanlar vardır. Onlardan sakının!” (Tegabün 14)

“Mallarınız ve çocuklarınız sizin için elbette bir fitnedir.” (Tegabün 15)

HİKMETLER · 12 NİSAN 2008 CUMARTESİ · KAYIT 870

Allah için birbirini sevenler

İslam büyükleri, Allah dostları ile, salih, iyi insanlarla beraber olunmasını tavsiye ederlerdi. Bu beraberlik, onlar gibi olmayanları da zamanla onlar gibi yapar. Onların hürmetine günahları affedilir.

Mevlânâ Hâlid-i Bağdâdî hazretleri buyurdu ki: Evliyânın kalbleri, ilâhî nûrların çıkıp geldiği kaynaklardır. Onların hoşnut olduğundan, Hak teâlâ da hoşnuttur. Onların kalblerinde yer eden, büyük devlete kavuşmuştur. Onlar kimseye zarar vermeyi düşünmezler, zarar görenler kendi bozuk düşünceleri ve davranışları yüzündendir. Eğer, Allahü tealanın razı olduğu bir yolda, Allahü tealanın sevdiği beğendiği razı olduğu kabul ettiği bir tek kişi olsa, Allahü teala o bir kişi hürmetine hepsini affedebilir. Hak kapısında ehil nâ ehil beraberdir. Allah adamları sıkıntılara katlanır. Çünkü insanlardan gelen sıkıntılara katlanmak,

Allahü teâlânın beğendiği, Resûlullah'ın sevdiği ve büyük evliyânın özendiği bir ahlâktır.

Mahşerde bazı kimseler, çok hafif hesaba çekilecek, onlar farkında bile olmayacaklar. Cennete giderken melekler diyecekler ki; "Size hesap görüldü mü? Siz mahşere uğradınız mı? Siz sırattan geçtiniz mi?" Yok, biz öyle birşey görmedik. "Peki ne ameliniz oldu ki, siz Cennete giriyorsunuz". Allahü teala cevap verecek; "Onlar benim muhiblerimdir. Bunlar ümmeti Muhammedden olup, Allah rızası için birbirini seven kullarımdır. Ben onlardan hesap sormam"

Hadis-i şerifte buyuruldu: “Allahü teâlâ kıyamette buyurur ki: Benim azametim için birbirini sevenleri hiçbir himayenin bulunmadığı bugün, rahmetim altında himaye ederim”

Mahşerde güneş bir mızrak boyu alçalacak. Herkes buram buram terleyecek. Hesabının görülmesini bekleyecek. Sonra o mahşerde yedi sınıf insan arşın altında gölgelenecek. Onlar için azap korkusu olmayacak. Onlardan bir tanesi de Allah için müminin yüzüne sevgi ile, muhabbetle bakandır, birbirini Allah için sevenlerdir. Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

“Arşın etrafında nurdan kürsülerde, nur gibi parlayan zatlar bulunur. Peygamberler ve şehidler bunlara imrenir. Bunlar, Allah için birbirini seven, Allah için buluşan, Allah için birbirini ziyaret edenlerdir.”

HİKMETLER · 13 NİSAN 2008 PAZAR · KAYIT 871

Birlikte rahmet vardır

İslam büyükleri bütün işlerinde niyetlerini düzeltirler, her yaptıklarını iyi niyetle yaparlardı. Çünkü kötü bir niyetle, akşama kadar yaptığı günah, iyi bir niyetle akşama kadar yaptığı sevap olabilir.

Bir kimse, dinini öğrenmek için evinden çıksa, o yola melekler kanatlarını döşer. Her adımı için sevap yazılır. Dini öğretmek için giderse, bunun sevab daha fazla olur. Gökteki kuşlar, karadaki hayvanlar denizdeki balıklar bunun için istiğfar ederler.

İmam-ı rabbani hazretleri buyuruyor ki: “Bizim dinimizin iki esası vardır; biri öğrenmek biri öğretmek. Dinimizin en büyük düşmanı cehalettir. Onun için nerede ilim varsa din oradadır, nerede din varsa ilim oradadır; ilimsiz din olmaz. İlim öğrenmek bunun için çok büyük ibadettir.”

Eğer bir mümin gece yatmadan evvel biraz ilim tahsil etse, mesela biraz kitab okusa, sabaha kadar ibadet sevabı verilir. Buna evdekileri de dahil ederse, o evdekilerin hepsi sabaha kadar ibadet sevabına kavuşurlar.

İyi insanlar arasında bulunanlar iyi şeyler öğrenir. Sürüden ayrılan koyunu kurt kapar, kurt sürüye saldıramaz, sürüden ayrılanı yutar. İnsanın kurdu şeytandır. Eğer insan iyi insanlar arasında bulunmaz, onlarla ayrı düşerse onu şeytan kapar. İyi insanlar arasına şeytan giremez. Onları bozamaz çünkü hepsi aynı şeyi düşünüyor, hepsi aynı şeyleri paylaşıyorlar. Eğer bir tanesi içlerinden farklı düşünürse farklı konuşursa şeytan gider ona musallat olur. İyi insanlara karşı kötü düşünceler başlar. Bir müddet sonra çok şey borçlu olduğu kimselere düşman olmaya başlar, düşmanlığı öyle artar ki; en son bu düşmanlık din düşmanlığına dönüşür. Peygamber efendimiz, toplulukta rahmetin olduğunu, ayrılıkta azabı ilahının bulunduğıunu bildirmişlerdir..

Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

“İki kişi, bir kişiden, üç kişi, iki kişiden iyidir. O halde cemaatle birlikte olun! Allahü teâlânın rızası, rahmeti, yardımı cemaattedir. Cemaatten ayrılan Cehenneme düşer.”

“Allahü teâlâ buyurur ki: Benim için birbirini ziyaret eden sevgimi kazanır. Benim için birbirini seven sevgime mazhar olur. Benim için veren, sevgimi hak eder. Benim için birbirine yardım eden, muhabbetimi kazanır.”

HİKMETLER · 14 NİSAN 2008 PAZARTESİ · KAYIT 874

Sevgi ve kaynağı

İslam büyükleri, kötü huylardan kibir üzerinde çok dururlardı. Kibrin insanı, dünyada da ahırette de rezil, rüsva ettiğini bildirirlerdi. Muvaffak olamamak iki sebeple olur, buyururlardı. Bunlardan biri kibir diğeri israf. Eğer biri gelse dese ki,

iğne ile bir dağı toz hale gelebilir, buna inanın fakat biri, kalbden kibrin tamamen çıkacağını söylese buna inanmayın, derlerdi. Kibir işte böyle kötü bir ahlaktır. Bu kibrin çıkması, temizlenmesi mümkün olmadığına göre, ne yapmak lazımdır?

İyi insanlar arasında olan, İslam ahlakı ile ahlaklanan, İslam büyüklerini, mürşid-i kamilleri kendine rehber edinen, onlardan feyz alan kibri tamamen söküp atamasa da, en azından kibrin zararından korunmuş olur.

Böyle mübarek zâtlardan, feyz alabilmek, onlardan istifade edebilmek için iki ana şartı vardır. Birincisi, bu velinin istifade ettiği kimselerin silsilesi, Resulullaha kadar belli olmalıdır. Çünkü Resulullah efendimiz, feyzin kaynağıdır. Feyz, Allah sevgisi demektir. Onun kalbindeki feyzler bütün kainata her an devamlı olarak gelir. Sahih bir silsilesi olmayan bu havuzdan istifade edemez.İkinci şart, kendine rehber edindiği, dinini öğrendiği zâtların büyüklüğünden, sahihliğinden zerre kadar bile şüphesi olmayacak.

Feyzi, yani Allah sevgisini veren, şuna vereyim, buna vereyim diye ayırmaz. Ancak, uygun olmayanlarda gelen bu feyz, şeker hastasına şeker zarar verdiği gibi, zarara, düşmanlığa dönüşür. İlk düşmanlık da arkadaşlarına olur. Sonra istifade ettiği zata kadar düşmanlığı ilerler.

GÖNÜL BAHÇESİ · 15 NİSAN 2008 SALI · KAYIT 872

“Kutlu Doğum Haftası” etkinlikleri!

Her Peygamberin ümmeti, kendi Peygamberinin doğum gününü bayram yapmıştır. Muhammed aleyhisselamın doğum günü de, Müslümanların bayramıdır. Bu gece, Kadr gecesinden sonra, en kıymetli gecedir. Peygamber efendimiz nübüvvetten sonra, her yıl, bu geceye önem verirdi. Bu gece, Resulullahın doğumu zamanlarında görülen halleri, mucizeleri okumak, dinlemek, öğrenmek çok sevaptır. Kendileri de anlatırdı. Bu gece, Eshabı kiram da, bir yere toplanıp, okurlar, anlatırlardı. Bunun için dünyanın her tarafındaki Müslümanlar, her sene, bu geceyi, mevlid kandili olarak kutlayarak, her yerde “Mevlid kasideleri” okunarak Resulullahı hatırlatılmaktadır.

Diyanet İşleri Başkanlığı da, bu maksatla, Hazreti Peygamberin doğumunu, Kameri Takvime göre Rebi'ül Evvel ayının 12. gecesinde camilerde mevlit, Cuma

günü de hutbe okunarak ve vaazlarda konu halkımıza anlatılarak Mevlid Kandili'nin kutlanmasının yanı sıra, Peygamberimizin Miladi doğum günü kabul edilen 20 Nisanı içine alan haftada "Kutlu Doğum Haftası" etkinlikleri yapmaya başlamıştır.

"Kutlu Doğum Haftası" münasebetiyle yapılan açıklamada, bu etkinlikler ile Hazreti Peygamberi bütün yönleriyle daha iyi tanımayı, tanıtmayı, anlayıp anlatmayı ve bu vesile ile toplumu din konusunda aydınlatmayı, İslamın mesajını, yediden yetmişe toplumun her kesimine ulaştırmayı hedeflediklerini bildirmişlerdir.

Diyanet'in iyi niyetle de olsa yaptığı bu yeni, geçmişte örneği olmayan uygulama; bazı karışıklıkları, yanlışlıklara hatta Müslümanlar ile alay edilmesine sebep olmaktadır. Şöyle ki:

1- Bu sene, 23 Nisan'la çakışmaması için, bir hafta öne çekilen, "Kutlu Doğum Haftası" ile ilgili, yazılarında bazı İslam karşıtı yazarlar, "Hazreti Peygamberin bir sene içinde iki doğum kutlamasının yapılması akla uygun değildir. Kutlama yapılacaksa hicri yıla göre mi yoksa miladi yıla göre mi kutlayacaklar önce buna karar versinler. Dünyanın hiçbir yerinde, aynı şahıs için iki dogum günü kutlama yapılmaz!" türü ifadelere yer verdiler.

Ayrıca, pek çok sade Müslümanın da kafası karışmış durumda. "Biz kendimizi bildiğimizden beri, Peygamberimizin doğum gününü, Mevlid Kandili'nde kutlarız. Kutlu Doğum Haftası da nereden çıktı. Eski köye yeni adet mi getiriliyor" diyorlar. Çünkü, dini günler ve gecelerin sadece hicri yıla göre yapıldığığını biliyorlar.

2- Buna rağmen eğer, Kutlu Doğum Haftası, miladi yıla göre yapılacaksa, bu kutlamaların Resulullahı anmanın şanına uygun bir şekilde olması lazım. Peygamberimizi övmek ibadet olduğuna göre, kutlamaların ibadet sınırları içinde olması gerekir. Diyanet İşleri başkanlığının kutlama pragramının 9. maddesinde, "Başkanlığımız Türk Tasavvuf Musikisi Korosu Rize, Trabzon, Giresun, Ordu, Samsun, Çorum ve Amasya illerinde hafta içinde konser verecektir" denilmektedir. Yine, Programda; tiyatro gösterileri sergileneceği, Nasreddin Hoca'dan fıkralar anlatılacağı bildirilmektedir. 14 maddelik, etkinlik sıralamasında "ibadet" kapsamında değerlendirebileceğiz etkinlik sayısı çok az. İl müftülükleri daha da renklendirmişler; İzmir'de, davullu zurnalı yağlı güreşler, mehter ve folklor gösterileri de eklenmiş programa.

Şimdi bu etkinlikleri, ibadet kapsamında mı, eğlence kapsamında mı değerlendireceğiz? Yoksa ikisinin karışımında mı, yoksa niyete göre mi, değerlendirilmesi istenecek?

3- Dikkati çeken başka bir husus da; gerçek doğum günü olan Mevlid Kandili kutlamaları; kandil gecesi mevlit okutmak, Cuma hutbelerinde ve vaazlarda bahsetmekle sınırlı iken; Kutlu Doğum'un, bir hafta süre ile, Mevlid Kandili programı ile mukayese edilemeyecek zenginlikte kutlanmasıdır. Bu uygulama ister istemez insanın aklına şu endişeyi getiriyor: Ya zamanla, gerçek doğum günü olan, Mevlit Kandili unutulur, bunun yerini Kutlu Doğum Haftası alırsa ne olacak?

4- Bu konuda şöyle bir orta yol bulunabilir: Ya bu, Kutlu Doğum Haftası, hicri yıla göre olan doğum gününü yani mevlid kandilini içine alacak şekilde yapılır, ya da, Miladi doğum gününe denk gelmeyecek bir haftada, doğum günü değil de "Anma Haftası" şeklinde düzenlenir. Bu hafta da, konserli, eğlenceli değil, Resulullahın şanına yakışır bir anma programı ile yapılmalıdır.

Maksat, Peygamberimizi anmak ise, onun büyüklüğünü, yüceliğini, son peygamber olduğunu hatırlatmak ise zorlama "Kutlu Doğum Haftasına" lüzum yoktur. Yılın herhangi bir haftasında bu pekala yapılabilir. Böylece kimsenin kafası da karışmamış olur. Hem de yapılan iş dine uygun olur!

HİKMETLER · 15 NİSAN 2008 SALI · KAYIT 875

Yaşayışı ile örnek olmak

İslam büyükleri, İslamiyeti yaymayı, yaşamayı evliyalık hallerinden daha üstün tutmuşlardır. Dini doğru bir şekilde yaymaya, emri marufa çok önem vermişlerdir.

Abdüllah ibni Mesud hazretleri anlatır: Birgün Peygamber bize bir doğru çizgi çizdi ve "Bu, insanı Allahü tealanın rızasına kavuşturan doğru yoldur" buyurdu. Sonra, bu hattın iki tarafına, balık kılçığı gibi, eğik çizgiler çizip, "Bunlar da, şeytanların saptırdığı yollardır" buyurdu. Bir kimse, Peygamberlere ta'bi olmadan, doğru yolda yürümek isterse, muhakkak eğri yola sapar. Eğer eline bir şeyler geçerse, bazı hallere kavuşursa bu istidracdır. Yani, sonu zarar ve ziyandır.

Ubeydüllahi Ahrar hazretleri buyurdu ki: Kalbe gelen bütün keşifleri, halleri bize verseler, fakat kalbimizi Ehl-i sünnet itikadı ile süslemeseler, kendimi mahv olmuş ve halimi harab bilirim. Bütün harablıkları, felaketleri üzerime yığsalar, lakin kalbimi Ehl-i sünnet vel-cemaat itikadı ile şereflendirseler, hiç üzülmem.

İmam-ı Rabbani hazretleri buyurdu ki: Evliyaya hasıl olan haller, keşifler, eğer Peygamberimize ta'bi olmakla beraber ise, nur üstüne nur olur ve İslamiyetin incelikleri, esrarı hasıl olmağa başlar. Tesavvufda, nübüvvet yolu ve vilayet yolu diye ayrılan iki yol, hakikatte İslamiyetin gösterdiği tek bir yoldur. Bu yolların hepsinden vasıl olmak, İslamiyeti yaymaya ve yaşamaya bağlıdır. İslamiyetten ayrılan, yolda kalır veya yoldan çıkar. O halde, bütün yolların başlangıcı İslamiyettir. Yani İslamiyet, bir ağacın gövdesine benzer. Bütün tarikatler, yani yollar, bu ağacın dalları, damarları, filizleri, yaprakları ve çiçekleri gibidir.

İslamiyeti yaymak yani, emri maruf iki suret ile yapılır: Birincisi, söz, yazı ve her çeşit yayın vasıtası iledir. Bunu yaparken, bilgi az ise ve şahsa, adetlere, kanunlara dikkat ve riayet edilmezse, fitneye sebep olabilir. İkinci yol, hal ile, İslamın güzel ahlakına uyarak, nümune olmaktır. Herkese tatlı dil, güler yüz göstermek, kimseyi incitmemek, kimsenin malına, ırzına göz dikmemek borçlarını ödemek en tesirli, en faydalı nasihat yapmak olur. Bunun içindir ki, “lisan-ı hal, lisan-ı kalden entaktır” demişlerdir.

Görülüyor ki, İslamın güzel ahlakına uygun yaşamak, emri maruf ve nehyi münker yapmanın en güzel yoludur. Mühim bir farzı yapmaktır.

GÖNÜL BAHÇESİ · 16 NİSAN 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 873

Maksatları dini tartışılır hale getirmek!

Bir asırdan fazla zamandır, beyni dışarıda olan organizasyonlar ile, İslamiyet ters yüz edilmek, her şey tersine çevirilmek isteniyor. Çok sinsi ve organize bir şekilde doğrular yanlış, yanlışlar doğru olarak empoze ediliyor. Düşünebiliyor musunuz, imandan sonra İslamiyetin en önemli emri olan namazı bile, üç vakit mi beş vakit mi diye tartışılan bir ülke haline geldik. Tartışıldığına göre aksini savunanlar da var demektir. Nerede ise İslamiyetin tartışılmadık bir tarafı kalmadı. Gayeleri

yıkamasalar da, en azından, kafalara şüphe tohumu ekmek, tutmasa bile iz bırakmak.

Tartışılan konular, ekonomi, siyaset değil, dini konular. Ekonomiyi tartışmakla insanın imanına, dinine bir zarar gelmez. Fakat dini konuyu tartışmak böyle değil, bir çoğu insanı dinden imandan eder. Dini hassasiyet, şuur azaldığı için çok kimse bunun farkında değil.

Yıllardır, ısrarla tartışma konusu yapılarak, sinsice yönlendirilen konuların bazıları şunlar:

"İslamiyet akıl mantık dinidir." Halbuki İslamiyet vahiy dinidir; Cenab-ı Hakkın, Peygamber efendimize vahyettiği, bildirdiği bize de, Peygamber efendimizden, Eshabından ve İslam büyüklerinden nakledilerek gelen dindir. Bunun akla, mantığa uygunluğu tartışma konusu yapılamaz. Yapılırsa, ortaya atılan din değil, o kimsenin düşüncesi olur.

"Mezheblerin dinde yeri yoktur, mezheplere inanmayın!". Peygambersiz bir dinin tatbiki nasıl mümkün değilse, mezhepler olmadan da dinin tam olarak, yaşanması mümkün değildir. Zaten Peygamber efendimiz de, farklı ictihadların, mezheblerin rahmet olduğu bildirmişlerdir. Bunun içindir ki, asırlardır bunun hiçbir zaman tartışması yapılmamış, ilmi ne kadar yüksek olursa olsun her alim, derecesi ne olursa olsun her evliya mutlaka dört meznebden birine tabi olmuştur.

"Dininizi fıkıh kitaplarından değil, meallerden öğrenin!" Böyle söyleyenlere, şunu sormak lazım, anayasada, vergi ile ilgili sadece, herkes vergi vermekle mükelleftir, ifadesi var. Sadece bu maddeye göre vergi vermek mümkün mü? İşçi, memur, esnaf, iş adamı nasıl, ne oranda, ne zaman vergi verecek? Vergi kanunları, yönetmelikleri, genelgeleri olmadan bu mümkün mü? Bunun gibi, Kur'anı kerimde, namaz kılın, zekat verin emri bildirilmiş, bunu tatbik şekli, hadis-i şeriflerle ve bunların açıklaması olan fıkıh kitaplarında bildirilmiştir. Bunlar olmazsa namaz nasıl kılınacak, zekat nasıl verilecek? Dinin diğer bütün emirleri de böyledir?

"Kadın erkek eşittir, erkeğin üstünlüğü yoktur. Kadın toplumun her kesiminde yerini almalıdır. ". Evet, erkek kadından üstün değildir, çünkü üstünlük takvadadır, dine uymadadır. Kadının erkeğe eşit olmadığı, naklen de ilmen de sabittir. Anatomik, fizik, ağırlık, güç bakımından eşit olmadığı ortadadır. Buradaki maksatları, eşitliğini öne sürerek, sözde kadının yanında görünerek, kadını sokağa çekmek; böylece aileyi sarsarak parçalamak ve manevi değerlerin sonraki nesillere

geçmesine mani olmaktır. Kadının nazik, duygusal yapısı sokak mücadelesine uygun değildir. Onun bünyesi, ev işleri ve çocuk eğitimine yatkındır. Cenab-ı Hak onu öyle yaratmıştır. Başka işler için kadını zorlamak ona da cemiyete de zarar verir.

Her sene, temcid pilavı misali, Ramazan gelir oruç, zekat tartışması yapılır; Kurban Bayramı gelir, kurban tartışması yapılır; Hac mevsimi gelir, hac tartışması yapılır…Kadil gelir, kandilin tartıması yapılır. Bütün bunların, tesadüfen, organize olmadan yapılması mümkün mü?

Ülkemizde yaşayan dini azınlıklar, vahiy ile gelmemiş, hepsini kendileri uydurmuş dinlerini istedikleri gibi yaşarlar, kimse bunların yaptığını tartışmaz. Çünkü bunlarla ilgili hazırlanan sinsi program yok.

Bu tartışmaların gerçek sebebini zaten kendileri söylemişler yıllar önce. Misyonerlerin önde gelen isimlerinden Zwemer, 1930'ların başında Kudüs'te Zeytindağı'nda toplanan misyonerler kongresinde yaptığı konuşmada bakınız bu tartışmaların gerçek sebebini nasıl anlatıyor. :

“Sizin göreviniz, Müslümanların Hıristiyan yapılması değildir. Asıl göreviniz onları dinlerini sorgular, tartışılır hale getirmektir. Bu sağlanırsa gerisi kendiliğinden gelir. Bizim yapmak istediğimizi kendi kendilerine yaparlar”

HİKMETLER · 16 NİSAN 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 876

İyiliğe teşekkür

İmam-I Rabbani hazretleri buyurdu ki: İyilik yapana teşekkür edileceğini, herkes bilir. Bu, insanlık icabıdır. Nimet sahipleri, büyük bilinir. İyilik edenlere hürmet edilir. İyilik edene, mal ile, hizmet ile karşılığı yapılır. Bunu yapamayan, hamd ve sena, teşekkür ve dua eder. Karşılık yapmayanın başına kakılır. Kötülenir. İncitilir.

O halde, her nimetin hakiki sahibi olan Allahü tealaya şükür etmek, insanlık icabıdır. Aklın lüzum gösterdiği bir vazife, bir borçtur. Böyle olunca, her iyiliği yapan, en büyük iyilik olarak, yok iken var eden, en güzel şekli veren, lüzumlu uzuvları, kuvvetleri ihsan eden, herbirini bir ahenk ile işleterek sıhhat veren, akıl ve zeka bahş eden, çoluk çocuk, ev, ihtiyaç eşyası, gıda, içecek, elbiselerimizi

yaratan yüce bir sahibe, bu nimetleri sebebsiz, karşılıksız ihsan eden ve her an yok olmaktan, düşmandan, hastalıktan muhafaza eden ve bize hiç ihtiyacı olmayan, sonsuz kuvvet, kudret sahibi olan, Allahü tealaya şükür etmemek, kulluk hakkını ödememek ne büyük kabahat, ne çok zulüm ve ne alçak bir vazıyyet olur?

Fakat, Allahü teala, her ayıp ve kusurdan uzak, insanlar ise, ayıp kirlerine ve noksanlık lekelerine bulaşmış olduğundan, Onunla hiç münasebetleri, alakaları yoktur.

Bunun için Onu nasıl büyük bileceklerini, nasıl şükür edeceklerini anlayamazlar. Ona karşı söylenmesini güzel sandıkları şeyler, Ona çirkin gelebilir. Onu büyültmek, hürmet etmek sandıkları, hakaret ve küçültmek olabilir. Ona hürmet ve şükür şekilleri, Onun tarafından bildirilmedikce, Ona layık olacağına güvenilemez ve Onun kabul edeceği bir ibadet olamaz. Çünkü, insanların hamd etmeleri, Ona belki hakaret olur.

İşte, Onun tarafından bildirilen, tazim, hürmet ve şükür şekli, Peygamberlerin bildirdikleri dinlerdir. Ona kalb ile yapılacak hürmetler, dinde bildirilmiş, dil ile yapılacak şükürler, orada gösterilmiştir. Her uzvun yapacağı işleri, açık ve geniş olarak, beyan buyurmuşlardır. O halde, Allahü tealaya inanmak ile ve kalbin ve bedenin yapması ile şükür etmek, ancak dine uymakla olur.

Allahü tealaya, dinin dışında yapılacak hürmete ve ibadete güvenilemez. Çok defa tersine olup, sevap sanılan, günah olur. Dine uymak, insanlık icabıdır ve aklın istediği ve beğendiği birşeydir. Allahü tealaya, Onun dininin dışında şükür edilemez.

HİKMETLER · 17 NİSAN 2008 PERŞEMBE · KAYIT 877

Büyüklerin kabir ziyaretleri

İslam büyükleri, kabirleri sık sık ziyaret ederlerdi. Onların bu hususdaki mesnedi ise, Hazreti Peygamberin, “Kabirleri ziyaret ediniz. Çünkü kabir ziyareti size âhireti hatırlatır.” meâlindeki hadis-i şerifleridir.

Muhammed bin Annân hazretleri, umumî kabristana gider tanıdığı ve tanımadığı kimselerin kabirlerini ziyarette bulunurdu. Bir kabristana uğradığı

zaman, âdâbımca selâm verirdi. Sonra derdi : "Şimdi burada yatanlardan hiçbir kimse yoktur ki, iki rek'at namaz kılmayı veya bir defacık "Lâ ilâhe illallâh!" demeyi arzu etmemiş olsun. Fakat şimdi onlar bundan mahrum bulunuyorlar. Ey mü'minler, sizler hayatınızı bir ganimet biliniz!"

Yezid el-Rakkâşî hazretleri de, kabir ziyaretinde bulunduğu zaman ağlar ve şöyle derdi : "Ey ehl-i kabir! Keşke hangi amellerinizle sevinip müjdelendiğinizi bilseydim!" Sonra şiddetle bağırıp feryad ederdi.

Hişam Destüvâî hazretleri kabirleri ziyaret edip evine döndüğü zaman, "Kabir karanlığını düşünüyorum!" derdi. Ve günlerce kandili yanmazdı.

Ömer bin Abdilaziz atalarının kabirlerini ziyaret eder ve: "Ey benim atalarım! Sanki sizler lezzet ve nimetlerde dünya ehline iştirak etmemiş gibisiniz!" derdi. Kabirler hakkında şunu söylerdi : "Şu kabirlerin dış yüzleri ne güzel! Tehlikeler ise onların içindedir."

Hasan Basrî bir gün kabir ziyaretine gitmişti. Kabirde adamın birinin güldüğünü görmüş. Ona demiş ki: "Peygamber Efendimiz kabirde gülmeyi çirkin görürlerdi. Burada gülmekten sakınman için bu sana kâfi değil mi?"

Süfyan Sevrî diyor ki : "Vefat eden kimse kabrinde yedi gün imtihan ve sıkıntıya maruz kalır. Bu müddet içinde ölen kimse namına sadaka vermenin müstehab oluşu da bunun içindir."

Atâ es-Sülemî ekseriya yatsı namazından sonra kabristana gider, sabahlara kadar orada kalırdı. Ehl-i kabre seslenerek derdi ki : "Ey ehl-i kabir! Sizler ki öldünüz, ölüm acısını tatmış oldunuz. Vah ölüm, vah! Ey ehl-i kabir, sizler amellerinizi de gördünüz. Vah amel vah!"

Kabir azabı kabus değil, hakiki azaptır. Ölünce müminin ruhu nimetlere kavuşur, kâfirinki ise azaba maruz kalır. Hadis-i şerifte, "Kabir ya Cennet bahçesi veya Cehennem çukurudur" buyuruldu.

HİKMETLER · 18 NİSAN 2008 CUMA · KAYIT 878

Kabrin dışı değil içi önemli

Hasan Basrî hazretleri bir cenazenin defninde bulunduğu zaman, teessüründen nerede ise kendinden geçer gibi olurdu. Ve derdi ki: “Vallahi âhiri ölüm olan şu hayatta, önünde zahit olmalı, sonundan da korkmalıdır.

Ömer bin Abdilazîz, Dirseman'da kabrini kendi eliyle hazırlamış. Kendisi kabir kazar, yanındakiler de açılan çukurdan çıkan toprağı taşırlarmış. O, kabrini hazırladıktan tam yedi gün sonra vefat edip oraya defnedilmiş.

Selefi salihin kabrin dışına değil içine önem verirlerdi. Bunun için süslü kabirler, türbeler istemezlerdi. Kabirlerinin sade olmasını isterlerdi. Buyururlardı ki: “Kem min darîhim yüzâr, Ve sahibühû finnâr!” (Yani : “Ziyâretgâh haline getirilen nice kabirler vardır ki, o kabrin sahibi cehennem ateşi içindedir!”

İmam-ı Şarani hazretleri buyurdu ki: “Ben, acem şeyhlerinden bir şeyh görmüştüm ki, adam bütün kitablarını, elbiselerini ve ev eşyasını sattı; bunların parası ile evinde tadilât yaptırarak evini kubbeli bir türbe haline soktu. Nice masraflar yaparak tabut, sanduka ve örtü gibi malzemeler yaptırdı. Sonra kapısının üstüne şu mısraları yazdırdı : “Bu kapıda saygı ile dur ey insan! Niyetini bozma, Um! Besle hüsn-i zan. Burası, hacet gören dilek türbesi! Şüphe etme, yapılmıştır tecrübesi.”

Bu kubbeyi ve yazıyı görenlerin hepsi, bu zavallı adama gülüyorlardı. Ve diyorlardı ki : “Bu zavallı, öldükten sonra kendisine itina edilmeyeceğinden endişe ederek bu işe tevessül etmiştir. Gayesi, kendisine, “Bu adam şeyhtir!” denilmesidir. Böyle deseler ne olacak, böyle söylemeleri seni Cehennem ateşinden kurtaracak mı?”

Ebüd-Derdâ buyurdu ki : “Şüphesiz sizin amelleriniz ölmüşlerinize arz olunur. Amelleriniz iyi olunca sevinirler, kötü olunca da üzülürler.” Yine o derdi ki: “Allah'ım, ölülerimizi ölüler arasında utandıracak bir şey yapmaktan sana sığınırım!”

Dünya hayatı rüya gibidir. Ölüm uyandırıp rüya bitecek, hakiki hayat başlayacaktır. Hadis-i şerifte, “İnsanlar uykudadır, ölünce uyanırlar” buyuruldu.

HİKMETLER · 19 NİSAN 2008 CUMARTESİ · KAYIT 879

"Dua doğru ama ağız yanlış"

Abdülhakimi Arvasi hazretleri buyurdu ki: Büyük bir zatın kabrini ziyaret eden kimse, ona rabıta ederse, yani dünya işlerini hiç düşünmeyip, kalbine hiçbirşey getirmeyip, o zatın ruhunu, his organları ile anlaşılamayan bir nur farz ederek, bunu kalbinde bulundurursa, o ruhdan, kendi kalbine birşeyler akmağa başlar. Çünkü, Evliyanın ruhları, feyizlerin kaynağıdır. Kaynağı kalbine koyan, bunun feyzine, nimetine, bilinmeyen ihsanlarına elbette kavuşur. Ruhu kuvvetlenir, olgunlaşır.

Kabir yanına gelince, önce selam verilir. Mezarın sağ yanına, yani kıble tarafına, ayak ucuna yakın durur. Tanıdığı gibi, şeklini, suretini hatırına getirir. Euzü ve besmele ile bir Fatiha ve onbir İhlas okur. Sevabını Resulullah efendimizin ve bütün Peygamberlerin ve Eshabı kiramın ve Evliyai izamın “aleyhimürrıdvan” ruhlarına ve bu zatın ruhuna hediye eder. Sonra oturur. Onun ruhunu, gönlünde bulundurur.. Gelen kimse almasını bilir ise, o zat da vermeğe ehl, olgun bir Veli ise ve şartları gözeterek beklerse, elbette birşey ele geçer.

Celaleddini Rumi, son hastalığında buyurdu ki : Ben ölünce üzülmeyiniz! Her yerde benimle olunuz, beni düşününüz! İmdadınıza yetişir, size yardım ederim. Ruhumun, bu dünyada iki türlü bağlılığı vardır: Biri, bedenime olan bağlılığı, ikincisi, sizlere olan bağlılığı. Allahü tealanın inayeti ile, ferd ve mücerred olunca, yani ruhum bedenden ayrılınca, bedene olan bağlılığı da, size olur.

Abdüllah-ı Dehlevi buyu du ki: Kalbindeki nispetin, bağlılığın artmasına çalışın! Allah ismini, bazen de Kelime-i tehlili çok zikir ederek, bazen salevat okuyarak, Kur'an-ı kerim okuyarak, Allahü tealaya yaklaşmağa uğraşın! Bu çalışmalarda gevşeklik olursa, Mirza Mazheri Can-ı Cananın kabrine geliniz! Ona teveccüh edince, çok terakki edilir. Ondan hasıl olan fayda, bin dirinin faydasından daha çoktur.

İsa aleyhisselama gelip derler ki, dua ediyorsunuz, devasız hastalıklar iyi oluyor. Hangi duayı okuyorsunuz, bize de söyler misiniz? İsa aleyhisselam da onlara okuduğu duayı söyler. Adamlar bir süre sonra tekrar gelirler, efendim okuyoruz

okuyoruz bir şey olmuyor, acaba bize yanlış dua mı öğrettiniz derler. İsa aleyhisselam, “Dua doğru ama ağız yanlış” buyurur.

HİKMETLER · 20 NİSAN 2008 PAZAR · KAYIT 880

“Ölümü çok hatırlayın!”

Seyyid Abdülhakim Efendi buyurdu ki: Ölümü çok hatırlaması sünnettir. Çünkü, ölümü çok hatırlamak, emirlere sarılmağa ve günahlardan sakınmağa sebep olur. Haram işlemeğe cesareti azaltır. Peygamberimiz buyurdu ki, “Lezzetleri yıkan, eğlencelere son veren ölümü çok hatırlayınız!”.

Muhammed Behaeddini Buhari hergün yirmi kerre, kendini ölmüş, mezara konmuş düşünürdü. Ölmek, yok olmak değildir. Varlığı bozmayan bir iştir; ruhun bedene olan bağlılığının sona ermesidir. Ruhun, bedenden ayrılmasıdır.Bir evden, bir eve göç etmektir.

Ömer bin Abdülaziz buyurdu ki: Sizler, ancak ebediyyet, sonsuzluk için yaratıldınız! Lakin bir evden, bir eve göç edersiniz!. Ölüm, mümine hediyedir, nimettir. Günahı olanlara musibettir. Salih olan mümin, ölüm ile, dünyanın eziyyet ve yorgunluğundan kurtulur. Zâlimlerin ölümü ile, memleketler ve kullar rahata kavuşur. Ne kendi etti rahat, ne aleme verdi huzur/ yıkıldı gitti cihandan, dayansın ehli kubur.

Müminin ruhunun bedenden ayrılması, esirin hapisten kurtulması gibidir. Mümin öldükten sonra, bu dünyaya geri gelmek istemez. Yalnız şehitler, dünyaya geri gelip, bir daha Şehit olmak ister.

Dünyanın iyiliği gitti. Kederleri kaldı. Bundan dolayı ölüm, her Müslüman için hediyedir. Bir adamın dinini, ancak kabri korur. Müminlere yapılacak ikramlardan birincisi, ölümdeki sevincdir. Mümini rahatlandıran, ancak Allahü tealaya kavuşmaktır. Her mümine ölüm, hayatından daha iyidir.

Allahü tealanın emirlerine uyan bir mümine, ölümden daha sevincli birşey olmaz. Allahü tealaya kavuşmağı seven mümin, ölümü ister. Ölüm, dostu dosta kavuşturan bir köprüdür. Kavuşmak şevkı, büyük ve yüksek derecedir. Bu dereceye yükselen mümin, ölümün gecikmesini istemez. Rabbine iştiyakından

dolayı, Ona kavuşmağı, Onu görmeği sever. Cenneti seven ve ona hazırlanan insan ölümü sever. Çünkü, mevt olmayınca, Cennete girilmez.

Hadisi şeriflerde buyuruldu ki:

“Ölümü çok hatırlayınız. Onu hatırlamak, insanı günah işlemekten korur ve ahirette zararlı olan şeylerden sakınmağa sebep olur”

“Gece gündüz ölümü hatırlayan kimse, kıyamet günü şehitler yanında olacaktır”

HİKMETLER · 21 NİSAN 2008 PAZARTESİ · KAYIT 883

Ölüme hazır olunmalıdır

Her Müslümanın, ölüme hazırlanması lazımdır. Bunun için de, tevbe etmelidir. Kul hakkı altında kalmamağa dikkat etmelidir. Yani, hakları sahiplerine verip halallaşmalıdır. Allahü teâlânın haklarını da ödemek lazımdır. Bu hakların en mühimi, başta namaz olmak üzere İslamın beş şartını yerine getirmektir.

Ölüm tehlikesi olan ağır hastanın yanına kimseyi sokmamak doğru değildir. Hasta veya doktor istemese de, salih insanlar, gidip, bir İhlas okuyacak kadar oturmalıdır. Hasta yanında, hastalığı arttıracak, meraklı sözler söylememeli, gazetelerden, hikayelerden, mal, ticaret, siyaset ve hükümetten laf açmamalıdır.

Ölüm hastası helalden ve mümkin olduğu kadar abdestli ve kalbi uyanık kimselerin Besmele ve dua ile hazırladığı şeyleri yimelidir.

Hasta yanında, Velilerin, âlimlerin ve salihlerin hikayeleri ve sözleri konuşulmalı, bunlara sevgisi arttırılmalıdır. Evliya-yı kiramın söylenmesi, rahmete sebep olur.

Ölüm alametleri görülünce, yanında, çocuk, cünüb, özürlü kadın bulundurulmamalıdır. Odada ve hatta evde resm bulunmamasına çok dikkat etmelidir. Yanında âlim, salih birkaç kimse bulunup, zorlamamak üzere, Kelime-i tevhid söylemesi temin edilmelidir. Son sözü, Kelime-i tevhid olmalıdır. Zorlamadan, bir kere, “La ilahe illallah” demek, yanındakilere sünnettir.

Hasta yanında (Yasin) surei şerifesini okumak mühim sünnettir. Hadisi şerifte, “Yanında Yasini şerif okunan hasta, suya doymuş olarak vefat eder ve doymuş olarak kabre girer”. buyuruldu Yani, can vermenin hasıl edeceği susuzluğu duymaz. Yasin surei şerifesi, kıyamette olan şeyleri, dünyanın geçici olduğunu, Cennet nimetlerini ve Cehennemdeki azapları bildirdiğinden, hasta yanında okununca, iman ile gitmeğe sebep olan şeyleri işitmiş olur.

(Rad) suresini okumak, ruhun çıkmasını kolaylaştırır. Kur'an-ı kerimi, ölüler de işitir ve faydalanır. Cenaze taşıyanların, kabir ziyaret edenlerin, maddi bir karşılık düşünmiyerek, Kur'an-ı kerimden bir parçayı, Allah rızası için okuyarak, sevabını meyyitin ruhuna hediye etmeleri sünnettir. Ölüm halinde su içirmek sünnettir.

GÖNÜL BAHÇESİ · 22 NİSAN 2008 SALI · KAYIT 881

İnsanlıktan uzaklaşan insanlar!

İnsanı diğer canlı varlıklardan ayıran önemli farklardan biri de hayadır. Haya, utanma, iffet, namus gibi kavramlar sadece insanlara muhsus bir duygu ve düşüncedir. İnsanı insan yapan da bu değerlerdir. Bunları kaybeden bir insan, hayvan seviyesine değil, bundan daha aşağılara yuvarlanır.

Son yıllarda insanoğlu, kendini insan yapan bu değerlerden akıl almaz bir hızla uzaklaşıyor. Her milletin başta TV’leri olmak üzere bütün yayın organları, halkını daha çok nasıl hayasız, iffetsiz yapabiliriz, diye biribirleri ile yarış halindeler. Bunun için haya, iffet duygusunun esasını teşkil eden, mahremiyetler, özel hayatlar, giyim kuşam nerede ise kalmadı. Yatak odası kıyafetiyle sokak kıyafeti hemen hemen eşitlendi. Televizyon programlarında hatta günlük hayatta örtmesi gereken yerlerini örtmeyenler değil, örtenler ayıplanmakta, aşağılanmaktadır.

Allahü teâlânın, insan neslini devam ettirmek için, erkek ve kadınları birbirlerine karşı cazip kılması, kadına verdiği çekicilik, güzellik; dünyalık menfaatler, bayağı arzulara kavuşma uğruna istismar edilmektedir.

Cenab-ı Hak, aynı zamanda, bu kuvvetli cinsi duygu ve arzu ile kadını ve erkeği dünyada çetin bir imtihana tabi tutmuştur. İstismarcılar bekli de bunun farkında değiller. Üstelik dünyadaki kısa ömrümüz içinde, en zor imtihan bu.

Bu imtihanı kazanan bir insan, dünya ve ahiretin kahramanıdır. İnsanların olgunluğu veya insanın düşüklüğü, daha ziyade haya ve iffet işinde belli olur. Allahü teâlâ, Kur'an-ı kerimin birçok yerinde, iffetini muhafaza edenlere, büyük mükafatlar vadetmiş ve müjdeler vermiştir. İffetini muhafaza etmeyenlere de, Cehennem azabını göstermiştir. Allahü teâlâ, iffetsizleri, bir insanı öldüren bir katil ile bir tutmaktadır.

İnsanın Cennete veya Cehenneme gitmesinde hayanın etkisi büyüktür. İnsan günahlarının belki de yüzde doksanı, iffet, namus mevzuu içindedir. İffetsiz insan, Allahü teâlânın indinde günahkar olduğu gibi, insan topluluğu içinde de, hürmetsiz ve değersizdir.

Bir insanın ve bir ailenin şerefi ve itibarı, haya, iffet karşısındaki tutumu ile ölçülür. Zengin ve çok güzel bir kadın, eğer iffetsiz ise, değer verilmez. Cemiyet nazarında, o bir kötü kadındır. Fakir de olsa bir kadın iffet sahibi ise, her yerde, hatta iffetsiz olanlar arasında bile her zaman itibarlıdır. Hürmete layıktır.

Bu söylediklerimiz, tabii ki normal ve temiz bir cemiyetin, toplumun iffet ölçüleridir. İffet kaidelerini ayaklar altına almış azgın bir hayvan sürüsü gibi, yalnız hayvani hisleri peşinde koşan insan toplulukları, bunun dışındadır.

İnsanların pek çoğu, iffetsizliğin fenalıklarını bildikleri halde, kendilerini bu fena yollara sapmaktan alıkoyamazlar. Bu kuvvetli nefsani duygu karşısında, insanları zaptedecek, onları iyi ahlaka sevkedecek bir irade lazımdır. İşte bu irade dindir. Din, zaten ahlak demektir. Allahü teâlâyı tanıyan, hakikaten Allahü teâlâdan korkan bir insan iffetsiz olamaz.

Allahü teâlâdan korkmak için, Allahü teâlâyı iyi bilmek lazımdır. Allahü teâlâyı bilmek için, onun büyüklüğünü ve sıfatlarını öğrenmek lazımdır. Allahü teâlâdan korkmak, bir insan için iyi alamettir.

Allahü teâlâdan korkan bir Müslüman her zaman her yerde edepli, hayalı olur. Hayasızlığın insanı nereye sürükleyeceğini bilir. Hadis-i şerifte, “Hayasızlık insanı küfre düşürür”, “Haya ile iman bir aradadır. Biri giderse, öteki de durmaz.” buyuruldu. Haya, bir binayı tutan direk gibidir. Direksiz binanın durması kolay olmadığı gibi, hayasız kimsenin de imanını muhafaza etmesi zordur.

Allahü teâlâdan utanmak, imanın kuvvetli olduğuna, hayasızlık da, imanın zayıf olduğuna alamettir. Haya, imanın esasındandır. Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

"Güzellik, kiminde daha güzeldir: Adalet güzeldir, fakat idarecide daha güzeldir. Cömertlik güzeldir, zenginde daha güzeldir. Vera âlimde, sabır fakirde, tevbe gençte daha güzeldir. Haya güzeldir, kadında daha güzeldir."

"Allahü teâlâdan haya edin! Allah'tan haya eden, kötü düşünceden uzak durur, midesine girenleri kontrol eder, ölümü hatırlar."

"Haya imandandır."

"Haya imanın süsüdür."

HİKMETLER · 22 NİSAN 2008 SALI · KAYIT 884

"Nasıl umarsanız öyle karşılarım!

Durumu ağırlaşan hastası, Allahü teâlânın afvına, merhametine güvenmeli, Rabbim beni magfiret eder demelidir. Allahü teâlâ, hadisi kudside buyuruyor ki, "Kulum, beni nasıl umarsa, onu öyle karşılarım. Öyle ise, benden hep iyilik bekleyiniz!". Serveri alem vefatından üç gün önce buyurdu ki, "Allahü teâlâdan iyilik umarak can veriniz!" Hasta yanındakilerin, iyilik ümmidini arttıracak şeyler söylemesi, Rabbimizin rahmetini umduğumuzu hatırlatmaları sünnettir. Ölüm hali görülünce, rahmet ümmidini arttıracak şeyler söylemek vacib olur. Kılmamış namazları varsa, tevbe etmesine teşvik eylemek sünnettir.

Ölür ölmez, borçlarını bir an önce ödemelidir. Borçları ödenmedikce, ruhu, iyiler derecesine kavuşamaz. Serveri alem borçlu olan birinin namazını kılmak istemedi. Ebu Katadei Ensari ismindeki bir sahabi, borcunu, bu üsul ile, kendi üzerine alarak kabul edince, cenaze namazını kılmağı kabul buyurdu.

Gerek böylece, gerekse, İslamiyet'in gösterdiği başka yollar ile, meyyit, haklardan kurtarıldıktan sonra, dine uygun vasiyetni yerine getirmek lazımdır.

Hastalıktan ve dünya sıkıntılarından kurtulmak için ölümü istemek caiz değildir. Dinde sıkıntı ve fitnelerden korkarak, Allahü teâlâdan ölümü istemek sünnettir. Allah yolunda Şehit olmağı istemek de böyledir.

Allahü teâlâya kavuşmağı sevdiği için ölümü istemek müstehabdır. Hadisi şerifte buyuruldu ki, "Bir kimse, Allahü teâlâya kavuşmağı severse, Allahü teâlâ da ona kavuşmağı sever".

İslam büyükleri, kıymetli kitaplarda, ölen kimse için iskat ve devr yapmanın lazım olduğunu bildirdikleri için, şer'i bir Özür ile kılınamamış ve kaza etmek istediği halde, ölüm hastalığına yakalanmış bir kimsenin, kaza edemediği namazları için, orucda olduğu gibi iskat yapılması gerekli olduğunu bildirmişlerdir.

Vefat eden kimsenin malları da geciktirilmeden dine uygun olarak feraiz ilmine göre taksim edilmelidir. Bu yapılmazsa varisler biribirlerinin mallarını gasbetmiş olurlar. Hadisi şerifte, "Feraiz ilmini öğrenmeğe çalışınız! Bu ilmi gençlere öğretiniz! Feraiz ilmi, din bilgisinin yarısı demektir. Ümmetimin en önce unutacağı, bırakacağı şey, bu ilim olacaktır" buyuruldu.

GÖNÜL BAHÇESİ · 23 NİSAN 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 882

Gençleri bekleyen tuzak ve tehlikeler

İffet, bir genç kızın veya kadının, değeri milyonlar eden, bir mücevheridir. Bu mücevheri ele geçirmek için, Allahü teâlâdan korkmayan her erkek bütün şeytanlığını kullanır.

Dün, hayanın, iffetin dinimizdeki yeri üzerinde durmuştuk. Hadis-i şerifte, "Haya, imanın nizamıdır. Nizamı bozulan şey darmadağın olur." buyurulunca, Müslümanlar çocuklarını hayalı, iffeli yetiştirmeye çalışmışlar, bununla da kalmayıp bu konuda vasiyet etmişlerdir. "Haya on kısımdır. Dokuzu kadında, biri erkektedir" hadisi şerifindeki işaretten ve iffetsizlik olayları daha çok kadının rızasına bağlı olduğundan, bu konuda daha çok kadının üzerinde durulmuştur. 1966 yılında vefat etmiş olan, Emekli tümgeneral Hayri Aytepe'nin bu konularla ilgili kızına yaptığı vasiyeti ve nasıhati şöyle:

Kızım! Bir genç kızın, kendi başına yalnız kendi aklı ve idraki ile iffetini muhafaza etmesi, cidden güçtür. O genç kız, -eğer biraz da güzelse- hatıra ve hayale gelmeyen tehlikelerle çevrilmiş demektir. Bu tehlike, sokakta, otobüsde, komşularda, hatta evinin içinde yakasını bırakmaz. Hele o kızcağız kadınlık duygusuna karşı koymasını bilmeyecek derecede zayıf karakterli ise, o zaman tehlike iki misli artmış demektir. İşte bunun içindir ki, genç kızın beş dakikasını

bile kontrolsüz bırakmamak lazımdır. Ev içinde anne kontrolu, ev dışında baba kontrolu onları, koruyucu melek gibi takib etmelidir.

BU TUZAĞA DÜŞEN KURTULAMAZ!

Kızım, öyle bir zamanda, öyle bir mekanda yaşayacaksın ki, herkesten, her yerde sana zarar gelebilir. Bu zarar, senin parana, puluna değil, iffet, şeref ve haysiyetinedir. Paraya olan zarar telafi edilebilir. Manevi zarar, yerine konamaz.

Cemiyet içinde öyle haşarat, öyle ahlaksızlar vardır ki, bunların içinde genç kadın ve genç kız için şerefi ile yaşamak cidden güç olur. Bunun güçlüğü, yalnız başkalarından değil, bizzat kendi varlığından gelmektedir. Eğer sen de, kadınlık duygusunun tesiri altında kalır ve kendine hakim olamazsan, iffetsizliğin ve ahlaksızlığın çukuruna düşersin. Bu çukura düşenlerden kurtulabilen azdır.

Sen kadınlık duyguna karşı haysiyetli ve meşru yolları aramalısın! Sen de, herkes gibi, evlenebilirsin. Ahlakın güzel olduktan sonra evlenmemek için, hiçbir sebep yok demektir. Evlenmeden evvel, birçok kızların yaptığı gibi, flört yapmağa asla heves etme! Bu tecrübe mutlak tehlikelidir. Flört yapılan insanla evlenmek saadeti getirmez, bunda aldatma vardır. Herkes "El değmemiş hayat arkadaşı" arıyor. Ama flörtü de meşru görüyor. Bu, bir çelişkidir. El değmemiş isteyen el değdirmemeli, göz değmemiş isteyen; yangözle veya şehvet gözüyle bakmamalıdır.

İffeti muhafaza için, genç erkek ve genç kızın biran önce evlenmesi lazımdır. İffeti zedeliyecek eğlence yerlerinden uzaklaşması lazımdır. Eğlence yerleri , genç kızı veya kadını elde etmek için birer tuzaktır. Bunun tuzak olduğuna inanmayan bir genç kız, tuzağın içine düştükten sonra, aklı başına gelir. Fakat iş işten geçmiştir.

Bu saydığımız eğlence veya tuzağın zahiri güzelliğine ve cazibesine kapılan kızlar, erkeklerin elinde yavaş yavaş veya çabucak birer oyuncak haline gelir. En kendine güvenen bir kız bile, onların karşısında sonuna kadar direnç gösteremez. Yakışıklı bir erkeğin aldatıcı tebessümü karşısında, mağlub olabilir. Artık o kız, tuzağa düşmüş demektir. Hele bunu kız kendisi de istemiş ise, artık tehlikenin içine girmiştir. O tuzaktan kurtulan pek azdır veya yoktur.

ZAVALLI DURUMUNA DÜŞMEMEK İÇİN

Halbuki, o tuzak dediğimiz eğlence yerlerine gitmemek daha kolay bir iştir. "Göz görmeyince, gönül tehammül eder" diye bir atasözü vardır. Oraya gitmeyen bir genç kız, oranın cazibesinden ve tehlikesinden kurtulmuş olur. Giderse,

kurtulmak da kolay değildir. Bunu nasihat olsun diye söylemiyoruz. Tecrübelere güvenerek söylüyoruz.

İffet, bir genç kızın veya kadının, değeri milyonlar eden, bir mücevheridir. Bu mücevheri ele geçirmek için, Allahü teâlâdan korkmayan her erkek bütün şeytanlığını kullanır. Ele geçirdikten sonra, maksadına erişmiştir. Artık o, mücevherlikten çıkmış, adi bir taş olmuştur. Sokağa atılıverir. Bu alışverişte, erkek, bir namus hırsızıdır. Kadın ise, mücevherini çaldırmış, bir zavallıdır. (Seadet-i Ebediye)

HİKMETLER · 23 NİSAN 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 885

Emanet vakti gelince geri alınır!

Muhammed aleyhisselamın Muaz bin Cebele yazdırdığı bir taziye mektubu:

Muhakkak bilmeliyiz ki, kendi varlığımız, mallarımız, servetimiz, kadınlarımız ve çocuklarımız, Allahü teâlânın, sayısız nimetlerinden, tatlı ve faydalı ihsanlarındandır. Bu nimetleri, bizde sonsuz kalmak için değil, emanet olarak kullanmak, sonra geri almak için vermiştir. Bunlardan, belli bir zamanda faydalanırız. Vakti gelince, hepsini geri alacaktır.

Allahü teâlâ, nimetlerini bize vererek sevindirdiği zaman, şükür etmemizi, vakti gelip geri alarak üzüldüğümüz zaman da, sabr etmemizi emir eyledi. Senin bu oğlun, Allahü teâlânın tatlı, faydalı nimetlerinden idi. Geri almak için sana emanet bırakmış idi. Seni, oğlun ile faydalandırdı. Herkesi imrendirecek Şekilde sevindirdi, neşelendirdi. Şimdi, geri alırken de, sana çok sevap, iyilik verecek, acıyarak, doğru yolda ilerlemeni, yükselmeni ihsan edecektir. Bu merhamete, ihsana kavuşabilmek için sabır etmeli. Onun yaptığını hoş görmelisin! Kızar, bağırır, çağırırsan, sevaba, merhamete kavuşamazsın ve sonunda pişman olursun. İyi bil ki, ağlamak, sızlamak, derdi belayı geri çevirmez. Üzüntüyü dağıtmaz! Kaderde olanlar başa gelecektir. Sabır etmek, olmuş bitmiş şeye kızmamak lazımdır. Allahü teâlâ, hepinize selamet versin! Amin.

İmam-ı Rabbani hazretlerinin baş sağlığı mektubu: Kul için, sahibinin işinden razı olmaktan başka çare yoktur. İnsan, bu dünyada kalmak için yaratılmadı. Dünyada iş yapmak, çalışmak için yaratıldık. Çalışmalıyız! Çalışıp da, kazanıp da

ölen bir kimse için korkacak birşey yoktur. Hatta, böyle ölmek, bir devlet ele geçirmektir. Ölüm bir köprü gibidir. Sevgiliyi sevgiliye kavuşturur. Ölmek, felaket değildir. Öldükten sonra başına gelecekleri bilmemek felakettir. Ölülere, dua ile, istiğfar etmekle, onun için sadaka vermekle yardım etmek, imdadlarına yetişmek lazımdır.

Resulullah buyurdu ki: "Ölünün mezardaki hali, imdad diye bağıran, denize düşmüş kimseye benzer. Boğulmak üzere olan kimse, kendisini kurtaracak birini beklediği gibi, meyyit de, babasından, anasından, kardeşinden, arkadaşından gelecek bir duayı gözler. Kendisine bir dua gelince, dünyanın hepsi kendine verilmiş gibi sevinmekten daha çok sevinir. Allahü teâlâ, yaşayanların duaları sebebi ile, ölülere dağlar gibi çok rahmet verir. Dirilerin de ölülere hediyesi, onlar için dua ve istiğfar etmektir."

HİKMETLER · 24 NİSAN 2008 PERŞEMBE · KAYIT 886

Anmaktan gafil olmazlardı

Allah adamları, hiçbir yerde Allah'ı anmaktan, Resûlüne salat ve selamdan gafil olmazlardı. Zira onlar, Peygamber efendimizin şu hadis-i şerifleriyle amel ediyorlardı :

"Bir meclisteki topluluk, Allahı anmadan, Resulüne salât ü selâm getirmeden oradan dağılacak olursa, bu onlar için bir vebal ve noksanlıktır!"

"Ehl-i cennet, dünyada iken Allah'ı zikretmeden geçirdikleri bir saattan başka birşeye hasret duyacak değil lerdir."

Hasan Basrî hazretleri derdi ki : "Allah teâlâ âyeti kerimede, "Siz beni zikredin ki ben de sizi zikredeyim." (Bakara, 152) buyurmakla şüphesiz biz kulları hakkında kolaylık murad etmiştir. Eğer Hak teâlâ, hacc'ın edası için kullarını Kabe'ye çağırdığı gibi, yüce zâtını anmamız için de bir yer tayin etmiş olsaydı, yüz senelik bir mesafede olsa bile, oraya gitmemiz üzerimize vacip olurdu. Hamdolsun Allah'a ki, kullarına kolaylık murad etmiştir!"

Fudayl bin İyad buyurdu ki : "Meclislerinizde halkı andığınız zaman Hakk'ı da anınız. Çünkü Hak teâlâ'nın anılması, halkı anma hastalığının devâsıdır!"

İbrahim bin Ethem hazretleri kendisiyle sohbet etmeyi isteyen kimselerin talebini, Allah'ı anmaktan gafil olmamak şartiyle kabul ederdi.

Atâ es-Sülemî de şöyle buyururdu : "Zulmetmiş bir kimsenin, tevbe ve istiğfar etmeden zikre başlaması lâyık değildir. Çünkü zulmünde israr eden bir zâlim, Allah'ı andığı zaman Allah ona lânet eder."

Selefi salihin, her ne zaman Allah'ı anmak isteseler, önce tevbe ve istiğfar ederlerdi. Çünkü onlar, bir mekruhu irtikab etmek, gafil bulunmuş olmak, kötü birşey hatırlamak kabilinden de olsa nefislerine zulmetmiş olmaları ihtimalini daima gözönünde tutarak tedbirli ve ihtiyatlı davranırlardı.

Ebü'l-Melîh hazretleri Allah'ı zikrettiği zaman engin bir sürur duyardı. Ve derdi ki: "Benim bu sürurum ancak, Allah'ın beni zikretmesi ile hasıl olmaktadır. Çünkü Allah Teâlâ : "Beni zikredin ki ben de sizi zikredeyim."

HİKMETLER · 25 NİSAN 2008 CUMA · KAYIT 887

Anma nasıl olmalıdır?

Allahü teâlâyı anmak, Onun emir ve yasaklarını hatırlamak, emirlerini yapıp, yasaklarından kaçmaktır. Dil ile de Allahü teâlâyı tesbih ve tenzih etmektir. Mesela, sübhanallah, elhamdülillah, Allahü ekber, la ilahe illallah gibi kelimeleri dilinden düşürmemeye gayret etmelidir.

Hasan-ı Basri hazretleri buyurdu ki:

Allahü teâlâyı anmak iki türlüdür:

1- Kalbden Allahü teâlâyı hatırlamak büyük sevaptır.

2- Bundan daha iyisi, haramları işleyeceği anda, Allahü teâlâyı hatırlayıp vazgeçmektir.

Davud aleyhisselam şöyle dua ederdi:

"İlahi, seni ananların topluluğunu geçip, gafiller topluluğuna gitmeye başlayınca, daha oraya varmadan ayağımı kır! Zira böylesi bana bir lütuf ve nimettir."

Vehb bin Münabbih buyurdu ki : “Cesedi ölenlere ağlayıp da kalbi ölenlere ağlamayan insanların aklına şaşıyorum! Halbuki kalbin ölmesi en büyük bir musibettir!”

Vüheyb bin el-Verd buyurdu ki : “Allah'a yakınlığı ileri olan kimseler, meclislerinde ilk defa Allah'ı anan kimselerdir.”

Gafiller arasında iken, Allahü teâlâyı anmak, emir ve yasaklarını konuşmak, herkesi iyiliğe teşvik etmek daha büyük sevaptır. Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

“Allahü teâlâyı anmak üzere toplananları melekler ve ilahi rahmet kuşatır.”

“Sırf rıza-i ilahi için toplanıp Allahü teâlâyı ananlara göklerden bir münadi, "Allahü teâlâ günahlarınızı sevaba çevirdi. Yerinizden mağfiret edilmiş olarak kalkın!" diye seslenir.”

“Bir toplulukta Allahü teâlânın ismi anılmaz ve peygamberine, "sallallahü aleyhi ve sellem" salevat-ı şerife getirilmezse, kıyamette onlar, hasret ve nedamet çekerler.”

“Bir defa salih kimsenin sohbetinde bulunmak, defalarca kötü kimselerin sohbetlerinde bulunmanın günahlarına kefaret olur.”

HİKMETLER · 26 NİSAN 2008 CUMARTESİ · KAYIT 888

Kalbleri yufka, gözleri yaşlı

Allah adamlarının kalbleri yufka, gözleri yaşlı idi. Cenab-ı Hakka karşı bir kusur ettikleri zaman, affedilmeleri için çok yalvarıp ağlarlardı.

Hazreti Ebû Bekir el-Sıddîk, Hazreti Ömer el-Fârûk, Hazreti Ebü'd-Derdâ bu konuda çok önde idiler. Hz. Ömer o kadar çok ağlardı ki, yüzünde, akan gözyaşlarından husule gelmiş iki yol vardı. Hz.Abdullah bin Abbâs da böyle idi. Ömer bin Abdilazîz, Yezîd el-Rakkâşî, Fudayl bin İyad, Bişr el-Hâfî ve Maruf el-Kerhî gibi büyükler de bu hal ve makamda idiler.

Hazreti Yezid el-Rakkaşî, evine girdiği ve sofraya oturduğu zaman hep ağlardı. Arkadaşları yanına geldiğinde ağlar, onları da ağlatırdı. Derdi ki : “Cehennem benim gibiler için yaratılmıştır!” Ömer bin Abdilazîz de bütün gece ağlar, çoğu

zaman bayılıp düşerdi. Râbia el-Adeviyye de çok ağlar, hatta etrafını ıslatacak kadar gözyaşı dökerdi.

Hz. Ka'b el Ahbar buyurdu ki": "Haşyet-i ilâhiyeden yani Allah korkusundan ağlayıp da gözümden bir damla yaş çıkması, katı bir kalble dağ kadar altını sadaka olarak dağıtmaktan benim için daha sevimlidir."

Hz. Ali buyururdu ki : "İyilerin alâmeti, rengin sarılığı, gözlerin yaşlılığı, dudakların solgunluğudur."

İmam-ı Rabbani hazretleri buyurdu ki: Nimetlere hem şükür etmek, hem de nimetleri veren Cenab-ı Hakka sığınmak ve başka birşeyi sevmemek için ağlamak yalvarmak lazımdır. İçten, ağlamak, yalvarmak gelmezse, kendini zorlamalıdır. "Ağlamazsanız kendinizi ağlatınız!" demişlerdir

Fudayl bin İyad buyurdu ki : "Ağlamak, gözün ağlaması değil, ancak kalbin ağlamasıdır. Adam var ki gözleri ağlar, fakat kalbi hastadır. Çünkü münafıkların ağlaması kalbden ve içten değil, sadece başdaki gözden gelir."

Hadis-i şerifte buyuruldu ki:

"Allah korkusu ile ağlayan gözlere, Cehennem ateşinin dokunması haramdır."

"Allah için gözlerinden yaş akan müminin vücudunun, Cehennem ateşinde yanması haramdır. Kıyamet günün her şey ölçülür, tartılır. Bunlardan Allah korkusu ile akan gözyaşı, ateş deryasını söndürecek güçtedir."

HİKMETLER · 27 NİSAN 2008 PAZAR · KAYIT 889

Nefis de insanı bol bol ağlatır

İslam büyükleri her işte olduğu gibi ağlama konusunda da, Allah rızası için olmasına, gösteriş riya için olmamasına çok dikkat ederlerdi. Çoğu kimsenin göz yaşı, sahtedir, dünyalık menfaat, riya gösteriş içindir. Çünkü nefs insanı bol bol ağlatır. Düşman-ı ilâhî olan nefs, harâb oldukça çok ağlamak olmaz. Az, nâdir ağlamalı ve ağlarken tevbe ve iltica etmeli, aldanmamalıdır.

Süfyan-ı Sevrî hazretleri buyurdu ki:: "Ağlamak on kısımdır. Bunlardan dokuzu riyadır. Ancak bir tanesi Allah içindir. İşte bu Allah için olan ağlamak, senede bir

defacık dahi gelmiş olsa, kulun cehennemden kurtulmasına vesile olur.”

Adamın biri, Sıle bin Üşeym’in meclisinde gösteriş olarak ağlamıştı. Oradakiler ona acımışlar, ona Allah'tan rahmet dilemişler. O gece rüyasında o adama denilmiş ki : “Seni ağlarken görmelerini istediğin kimseler var ya, ağlamanın sevabını işte onlardan alırsın!”

Ömer bin Abdilazîz ağladığı zaman, zevcesi, ev halkı ve hizmetçileri de ağlardı. Fakat onlar, bu ağlayışın sebebini bilmezlerdi.

İmam-ı Şarani hazretlerei buyurdu ki : Kulun makamı, ancak hem kalbi hem de gözü ile ağlamakla kemâle erer. Bunlardan yalnız biriyle ağlıyan kemâle ermemiştir. Bilhassa başkalarına rehberlik makamında bulunan zevât, şahsen kendileri muhtaç olmasalar bile, kendilerine uyanların ihtiyaçları bakımından göz ile de ağlamak zorundadırlar. Selefin bu ahlâkını terk edemezler. Çünkü yalnız kalb ile olan ağlamaya, başkaları muttali olamazlar.

Sâlih el-Merrî derdi ki : “Günahlar kalbi karartır. Bunu ancak ağlamak giderir.”

Bir gün, Şuayb bin Harb, Tâvus hazretlerinin yanında ağlamaya başlamış. Meclisde hazır bulunanları da ağlatmış. Kendisinin büyük bir günah işlediği zannedilmiş. Bu halini gören Tâvus demiş ki : “Ey kardeş! İşlediğin bir tek günah için, seninle beraber gök ve yer ehli ağlamış olsalar yine de az sayılır.”

Hadis-i şerifte buyuruldu ki:

“Allahü teâlânın, kendi himayesinden başka hiç bir himayenin bulunmadığı Kıyamet gününde, himayesine aldığı yedi kimseden biri de, yalnız iken Allah’ı anıp gözünden yaş akan kimsedir.”

HİKMETLER · 28 NİSAN 2008 PAZARTESİ · KAYIT 890

Allah korkusu ile akan göz yaşı

Hazreti Ebu Bekr buyurdu ki: “Sekiz şey, sekiz şeyin zinetidir: Çok ağlamak korkunun süsüdür. İffet, fakrin süsüdür. şükür, zenginliğin süsüdür. Sabr, belanın süsüdür. Tevadu, asaletin süsüdür. Hilm, ilmin süsüdür.. Başa kakmamak, ihsanın süsüdür. Huşu namazın süsüdür”

Hazreti Ali buyurdu ki: “Ağlamak üç şeydendir. Birisi, Allahü teala korkusundan, ikincisi, gadabından, üçüncüsü katiyyeti haşyetinden, kati olan Allah korkusu. Birinci ağlamak, günahlara keffarettir. İkinci ağlamak, ayblarının temizlenmesidir. Üçüncü ağlamak, vilayet ve mahbubun rızasıdır. Günahlarının temizlenmesinin semeresi, kurtuluştur. Ayblardan temizlenmenin semeresi, Naimde olmaktır. Vilayet ve mahbubun rızasının semeresi Allahü tealayı rüyettir.”

Emir-ül müminin hazreti Ömer bekçi yerine, şehri kendi dolanırdı. Nerede bir noksanlık görür ise, onu tedarik ederdi. Bu kadar ihtiyat ile daima ağlar idi. Derler idi, ya Emir-el müminin! Bu kadar korku ve ağlamak neden dolayıdır. Buyurdu ki, eğer bir koyun veya bir keçi Fırat kenarında gezer. Burada bir zarar görürse, korkarım ki, kıyamette onu benden süal ederler.

Mâlik bin Dinar hazretlerine arkadaşları : “Bir okuyucu getirsek de size Kur'ân okusa, siz de dinleseniz?” demişler. O, şu karşılığı vermiş : “Çocuğunu kaybeden bir kadın, ayrıca bir ağlayıcıya muhtaç olmaz!”

Mekhul el-Dimeşkî diyor ki : “Birisini ağlarken gördüğünüz zaman, onunla beraber siz de ağlayınız. O kimsenin riyâ yaptığı zannına kapılmayınız. Ben bir adam hakkında böyle bir zanna kapılmıştım da, bunun cezası olarak tam bir sene ağlamak faziletinden mahrum kaldım.”

Kur'ân-ı kerim dinlerken kalben ağlamadığı halde sâlihlik iddiasında bulunan her şahıs, bu iddiasında yalancı olmuş olur. Zira katı kalblilik sâlihlerin ahlâkına aykırıdır.

Hadis-i şeriflerde buyuruluyor ki:

“Allah’ı anarken, Allah korkusu ile gözlerinden yaş akan kimseye, kıyamette azap edilmez.”

“Allahü teâlâ, Musa aleyhisselama buyurdu ki: "Kulun, benden korkup ağlayarak yaptığı ibadeti, diğer ibadetlerinden üstündür."

GÖNÜL BAHÇESİ · 29 NİSAN 2008 SALI · KAYIT 893

“TV'yi kapat hayatı aç!” kampanyası

Bizdeki televizyonların görmediği, yer vermediği için kamuoyunun pek haberi olmadığı, bütün dünya çapında yürütülen bir kampanya var. Bu çalışma aslında yeni de değil, 13 yıldır devam ediyor. Her sene nisan ayının son haftası gerçekleştiriliyor. Orijinal adı ile, “ Turn off TV Turn on Life Week” türkçesi, "Televizyonu Kapat / Hayatı Aç, Haftası". Bu kampanya ile ilgili etkinlikleri düzenleyen sivil toplum örgütleri bir hafta süre ile, insanları; televizyonun bağımlılık yapan bir uyuşturucu olduğunun farkına varmaya çağırıyor.Televizyonun kapı dışarı edilmesi teşvik ediliyor.

Tüm dünyada nisan ayının son haftasında gerçekleştirilen bu etkinlikler, ilk kez 1995 yılında ABD'de başladı. İlk yılında 45 bin okul ile 8 milyon insanın katıldığı kampanyaya katılanların sayısı, sonraki yıllarda katlanarak arttı, bütün dünyaya yayıldı.

Bu kampanyanın bütün dünyada tutması aslında önemli bir olay. Çocuk, genç, yaşlı herkesin üzerinde büyük etkisi olan televizyonun, şimdilik bir hafta da olsa kapatılması, kulanılması sıradan, basit bir iş değildir. Bu olay, insanların bu sihirli, büyüleyici kutudan kurtulmayı ne kadar çok istediklerini, fakat bir türlü kurtulamadıklarını, kurtulmak için çareler aradıklarını gösterir. Zararlı alışkanlıklardan kurtulmak, önce bunun zararını kabul etmeğe ve bundan kurtulmada gösterilen kararlılığa bağlıdır.

Bu önemli bir gelişme; çünkü insanlar televizyonun zararlarını anlamış durumdalar. Yıllardır, ilim adamları, psikologlar, psikiyatristler televizyonun insanlar üzerindeki özellikle çocuklar üzerindeki olumsuz etkilerini devamlı dile getiriyorlar, fakat pek etkili olamıyorlardı. Demek ki, bu ilmi çalışmalar boşa gitmemiş. Toplumlar zararın farkına varmaya başlamış. Bu gerçekten çok sevindirici bir gelişmedir.

TV’nin zararları hakkında yapılan istatistikler ortadadır. TV’nin insanları etkileme gücü üzerinde psikologların yaptığı araştırmaların sonuçları bu acı gerçeği ortaya koymaktadır. Batılı ilim adamları TV’ye, “Aptal kutusu”, “Suç okulu” gibi isimler vermişlerdir. Yapılan araştırmalar, TV seyretme oranında

Avrupa'nın çok üstünde, ABD'den sonra dünyada ikincisi olduğumuzu göstermektedir.

Evlerimizde silah zoruyla, "Eller yukarı" denilerek teslim alınmamıza lüzum kalmamış, bunu ışıltılı ve de parıltılı cihazlar, silahsız, tehditsiz rahatça yapmakta ve yegâne sermayemiz olan zamanı gasbetmektedirler. Bu durumu da ilim adamları "Yavaş intihar"a benzetmektedirler. Sadece bununla kalmamakta, çaldıkları bu zaman bize zarar vermek için silah olarak geri dönmektedir.

Fransız Çocuk Psikiyatri Profesörü Marcel Rufo, "Televizyon, mükemmel bir suç okuludur" diyor. Prof. Rufo'nun tespitlerinde ve televizyonun olumsuz etkileri konusunda yapılan bir değerlendirmede şu görüşlere yer verilmiştir:

"Televizyon, elektronik bir sakinleştirici olması sebebiyle, sürekli televizyon seyreden çocuklarda, uyuşturucu ve sakinleştirici bağımlılığının kolaylaştığı ortaya konuldu. Günde 2-3 saat televizyon seyreden çocukların, okulda başarı gösteremedikleri anlaşıldı. Araştırma sonuçlarına göre, ayrıca çocukların yüzde 47'sinde televizyon yayınlarının etkisiyle, "kötü yeme" alışkanlıklarının görüldüğü, bunun da sindirim ile ilgili hastalıklara yol açtığı belirlendi. Ayrıca televizyondaki vurdulu - kırdılı filmlerin çocukları suça özendirdiği görülmektedir. Çocuk çeteleri kuranlar, arkadaşlarını televizyonda gördükleri gibi "asarak öldürme" oyunu oynarken, çocuğun gerçekten asılarak ölmesine sebep olmuşlardır. Televizyon, yalnız çocuklarda değil, büyüklerde de suç nisbetini artırmaktadır."

Televizyon seyretme süresi arttıkça, çocuğun başarısı ve sosyal ilişki kurabilme kabiliyetinin giderek azaldığı da gözlenmiştir. Çok fazla TV izleyen çocukların yemeden, içmeden kesilme, uyuma güçlüğü, kötü rüyâlar görme, ders çalışmaya karşı ilgisizlik, hayâl dünyasında yaşama, TV'deki tiplemeleri ve kahramanları taklit etme, içine kapanma, sosyal ilişkiler kurmada başarısızlık gibi problemlerle karşılaştıkları görülmüştür. Bütün bunlar, böyle bir kampanya düzenleyenlerin ne kadar haklı olduklarını göstermektedir.

HİKMETLER · 29 NİSAN 2008 SALI · KAYIT 891

"Karanlık geceleri aydınladın!"

İmam-ı Rabbani hazretleri buyurdu ki:

"Ağlamak ve ahiret korkusu, ilahi nimetlerdendir. Ve manevi ilerleme sağlar. Karanlık geceleri ağlamak ve istigfar ile aydınlatın!

Allah korkusundan ağlamak, kalbin cilasıdır. Kahkaha ile gülmek, kalbin zehridir. İnsan, ölümü istemez. Halbuki mevt, fitneden hayırlıdır. İnsan yaşamağı sever. Halbuki mevt, ona hayırlıdır. Salih olan mümin, mevt ile, dünyanın eziyyet ve yorgunluğundan kurtulur.

İmam-ı Gazali hazretleri buyurdu ki:

Ümmeti Muhammedden büyük günah işleyenler Cehennemde bir araya getirilir. İhtiyar, genç, erkek, kadın nerede ise hepsi bir araya toplanır. Cehennemin bekçisi olan (Malik) onlara baktığı vakit der ki: "Siz, Cehennem zümresindensiniz. Amma görüyorum ki, ne eliniz bağlanmış ve ne de yüzünüz kararmış. Sizden güzel kimse Cehenneme gelmedi". Onlar da "Ya Malik! Biz Muhammed aleyhisselamın ümmetiyiz. Lakin işlediğimiz günahlar Cehenneme sürükledi. Bizi bırak da günahlarımıza ağlıyalım" derler. Malik onlara: "Ağlayınız! Fakat şimdi size ağlamak fayda vermez!" der.

Bunun için ağlamayı fayda vereceği yerde ve zamanda yapmalıdır. Nice orta yaşlılar (derdlerim, sıkıntılarım arttı!) diyerek ağlarlar. Bir ihtiyar erkek ellerini beyaz sakalı üzerine koyup (Ah gençlik geçti. Elem, üzüntü arttı. Zelil oldum, rezil oldum!) diye ağlar. Nice delikanlılar (Ah gençliği elden kaçırdım! Yani gençliğimin kıymetini bilmedim!) diye ağlarlar. Nice kadınlar, saçlarından tutup (Eyvah! Yüzüm kara oldu, rezil oldum!) diye ağlarlar.

Yalnız iken Allah korkusundan ağlamak çok faziletlidir, riya, gösteriş için ağlamak tehlikelidir. Ağlama veya gülme ihtiyacı olmadan ağlamak veya gülmek rol yapan kimselerin adetidir.

En güzel ağlama vakti herkesin el etek çektiği seher vaktidir. Teheccüd namazına kalkarak ağlamalı, istiğfar etmelidir. Gaflet uykusundan uyanıp, ölümü ve ahireti düşünmeli, haram olan dünya işlerinden yüz çevirip, ahiret işlerine yönelmelidir! Bu hale yönebilmek için ağlayarak yalvarmalıdır. Hadis-i şeriflerde buyuruluyor ki:

"Sağılan süt, tekrar memeye girmediği gibi, Allah korkusundan ağlayan da ateşe girmez."

GÖNÜL BAHÇESİ · 30 NİSAN 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 894

Ömrün boşa giden dokuz yılı

Dün, televizyon yayınlarının zararlarından kurtulabilmek için her yıl dünya çapında düzenlenen " Televizyonu Kapa Hayatı Aç! Haftası" ndan bahsetmiştik. Bu gün bu konuyu biraz daha açmak istiyorum.

Her yeni buluş, belli bir maksat, belli bir fayda için piyasaya sürülür. Bu maksadın dışına çıkıldığında, cihaz fayda yerine zarar vermeye başlar. Televizyon da böyledir. Maksadına uygun olarak, haber ve iletişim maksatlı kullanılır, dünyada olup bitenler sergilenir, teknolojik gelişmeler sunulursa çok faydalı olur.Tabii ki, bu da sınırlı olursa. Çünkü, hayat televizyondan ibaret değildir; öğrenci dersini çalışacak, ertesi gün işe gidecek baba, ailesi ile sohbet edecek, kitabını okuyacak sonra istirhatını yapacak, dinlenecek. Ölçü elden kaçırılır, günün büyük bir çoğunluğu televizyonun başında geçerse günlük zaruri programlar alt üst olur.

Maalesef bizde bu ölçü, çok çok fazlasıyla kaçırılmış durumda. RTÜK'ün yaptığı araştırmaya göre, ülkemiz insanı ortalama günde 5 saatini televizyon başında geçiriyor. Bu oran hafta sonu daha da artıyor. Halkın yüzde yirmiye yakın kısmı ise günde 10 saatten fazla televizyon seyrediyor. İnsan ömrünün ortalama 9 yılı televizyonun başında geçiyor. Günde 5 saat ders gören çocuk 8 ayda 960 saat ders görmüş olur. Yine aynı çocuk günde 5 saat televizyon seyrederse yılda 1825 saat eder… Bu rakamlar ailenin diğer fertleri için de geçerli. Akıl almaz bir zaman israfı değil mi? Bu kadar zamanda neler yapılmaz ki…

Bahsettiğimiz israf zararsız kabul edilen boşa geçen zamandır. Bir de bu zaman zarfında seyredilenlerin zararlı yayın olduğunu düşünürsek, işin facia boyutu o zaman ortaya çıkar.

Neredeyse, her 10 dakikada bir cinayet, şiddet veya tecavüz sahnesi, korku, gerilim sahneleri, kırdılı döktülü, mafyalı dizileri filimleri düşünün… Hemen hemen bütün dizilerde ortak olarak şunları görüyoruz. Gayri meşru bir çocuk, birbirlerini aldatan eşler, su gibi içki, soygunlar, kısa yoldan köşeyi dönmeler, lüks, israf… Bunlar çocukların ruh dengelerini ne hale sokar hiç düşündünüz mü?

Televizyona karşı en savunmasız durumda olanlar çocuklardır. Anne-babalar, en değerli varlıklarını kendi elleriyle teslim ediyorlar. Bu programlar ruh dünyalarında tamir edilmez yaralar açıyor.

Aşırı televizyon seyreden çocuklar, aktif öğrenme melekesini kaybediyorlar, hayal güçlerini geliştiremiyorlar. Çünkü televizyon bağımlısı çocuklar izledikleri filmlerden, çizgi filmlerden herşeyi hazır olarak alıyorlar ve zihinleri gün geçtikçe tembelleşiyor. Konuşmaları yaşıtlarına göre daha geç gelişiyor. İçine kapanık, sosyal aktivitesi düşük, özgüveni olmayan hayattan zevk almayan birer varlık haline geliyorlar.

Zarar hep küçüklere mi? Hayır, büyükler de paylarına düşeni fazlasıyla alıyorlar. Büyükler için en zararlı programlardan biri de kadın programları… Seçtikleri olumsuz örnekler toplumun yüzde 1-2' si iken, bunları, sanki bütün erkekler veya bütün kadınlar böyleymiş gibi sunmaları, kadınların bilhassa, ev hanımlarının ruh dengesini bozuyor. Onların Allaha tevekkül inancını sarsıyor, rızk endişesine düşürüyor. Sanki bütün erkekler eşlerini aldatacak, terk edecek, aç susuz bırakacak.. korkusunu verererek ekonomik özgürlük adı altında onları sokağa sevkediyorlar. Aile huzurunu bozuyorlar.

Bunlardan daha tehlikelisi, hatta en tehlikelisi de dini tartışma programları. Özellikle seçilen dinden haberi olmayan, dini kendisine göre yorumlayan, sözde din adamları sözde ilahiyatçılar insanları dinden imandan ediyorlar. İzleyicilerin yarım yamalak aldıkları dini bilgileri yok ederek, onları inanç boşluğuna itiyorlar.

Televizyon, eşleri birbirinden ayıran, çocukları anne babalarından ve hayattan uzaklaştıran, büyükleri hareketsiz ölü haline getiren… parça tesirli bir bomba gibidir. Bunun gerçek bombadan farkı sessiz infilak etmesidir. Tesiri daha fazla olmasına rağmen, hemen değil uzun vadede tesirini göstermesidir.

İnsanın yaptığı her işin ya dünyasına, ya da âhıretine faydası olması lâzımdır. Bugün insanı, okumaktan alıkoyan, insanı uyuşturan, körelten, kabiliyetlerini dumura uğratan şeylerin başında televizyon gelmektedir.

Bu âletin âlet olarak bir suçu yoktur. Faydalı işlerde kullanıldığı takdirde, zamanımızın en faydalı cihazıdır. Bugünkü yayınlar öyle olmuyor ki, zararlarından kurtulmak için dünya çapında haftalar düzenleniyor.

HİKMETLER · 30 NİSAN 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 892

Hesabı şimdiden görmeli!

Allah adamları, günah ve harama düşmek korkularının yanı sıra tâat ve ibadetteki kusurları sebebiyle helâk olacaklarından da çok korkarlardı. Onların düşünme tarzı şu idi : Cenâb-ı Hak, zerre kadarcık birşey yüzünden bile kulunu müâhaze eder, hesaba çeker. Binâenaleyh kul, kıyamet gününde yaptıklarından hesab vermek üzere fazla beklememek için, şimdiden kendisini hesaba çekmelidir! Zira bu hayatta nefsini muhasebe etmeyenlerin öbür hayattaki muhasebeleri uzun sürecektir. Allah'tan hakkımızda lûtufla muâmele buyurmasını dileriz!

Abdurrahman bin Hürmüz el-A'rac buyurdu ki : "Nefislerinizi kendi aleyhinize olan kabahatlar hakkında dikkatle kontrol ediniz. Hesab gününde herkes kendi sınıfı ile haşrolunacaktır. Başka başka günahlar islemiş olanlar, her günaha ait sınıfların her biriyle ayrı ayrı haşrolmak (toplanmak) zorunda kalacaktır."

Yine o, çoğu zaman nefsini hesaba çeker ve şöyle derdi: "Ey A'rac! Kıyamet gününde münadî : Ey falan günahı işlemiş olanlar, ayağa kalkınız!" diye çağırdı mı, onlarla beraber sen de kalkarsın. Sonra münadî bir başka günahın fâillerini çağırır, onlarla beraber sen de kalkarsın. Yine münadî bir başka günahkâr sınıfı çağırır, onlarla beraber sen de kalkarsın. İşte ey A'rac! O gün, senin her mücrim sınıfla beraber hesab vermeye kalktığını görürüm!.."

Üstadım Aliyyül-Havvâs buyurdu ki : "Sofî, âhireti hakkında dünyada iyi bir hazırlık yapabilmesi için, gecesinde ve gündüzünde, kıyametin ahvâlini, korku ve dehşet verici safhalarını gözünün önündeymiş gibi tasavvur edeceği bir makama yükselmedikçe, kemâle eremez."

Lokman aleyhisselâm oğluna derdi ki : "Yavrum! Uyuduğun gibi ölür, uykudan uyandığın gibi de kabrinden kalkarsın! Dâima iyi amelde bulun ki, uyuman ve uyanışın gelininki gibi olsun. Sakın kötü amelde bulunma! Aksi halde uyandığın zaman kendini, padişahın idamına ferman çıkardığı bir mücrimin korkusu içinde bulursun!"

Üveys el-Karânî diyor ki : "Ey kul, bu fani hayatta Allah korkusunu kalbinden çıkarma! Senin için kurtuluşun en güzel yolu budur!"

2008 YILLIK KÜLLİYATI

05

Mayıs

39 yazı · Hikmetler: 31 · Gönül Bahçesi: 8

HİKMETLER · 1 MAYIS 2008 PERŞEMBE · KAYIT 895

Maksat Cenab-ı Hakkın rızası olmalı!

Allah adamları her işlerinde, Cenab-ı Hakkın rızasına bakarlardı, insanları değil, Cenab-ı Hakkı memnun etmeye çalışırlardı. Çünkü Cenab-ı Hakkı razı etmeden, kullarını razı etmek mümkün değildir. Cenab-ı Hakkı razı etmeden yola çıkan yolda kalır; kulların ne yapacağı belli olmaz; bugün sevenler yarın söverler. Bunun için Allah adamları insanların övmelerine değil, yaratanın rızasına bakarlardı.

İslam büyüklerinin meşhurlarından Ali Ramiteni hazretleri zamanında hali vakti yerinde zengin bir şeyh vardı. Aynı şehirde o da bir dergah açmıştı. Halkın kendi dergahına gelmesi için birçok ihsanlarda bulunuyordu. Karınlarını doyuruyor, sıkıntıda olanlara para veriyordu. Gelenleri memnun etmek için her türlü fedakarlığı gösteriyordu.

Buna rağmen gelenler, böyle ihsanlar olmamasına rağmen bir müddet sonra buradan ayrılıp, Ali Ramiteni hazretlerinin dergahına gidiyordu. Bu şeyh bir gün dayanamayıp, Ali ramiteni hazretlerinin kapısını çaldı. Kendisine, ben bana gelenleri memnun etmek için elimden geleni yapıyorum, fakat sonunda yine senin kapına geliyorlar. Bu işin hikmeti nedir? diye sordu. Buna şöyle cevap verdi: Sen insanları memnun etmek için çalışıyorsun, ben Cenab-ı Hakkı memnun etmek için çalışıyorum. Aramızdaki fark bu.

Bişri Hafi hazretlerine biri gelerek, efendim müsaade ederseniz, bu sene hacca gitmek istiyorum, dedi. Bişri Hafi hazretleri buna, sen daha önce hacca gitmemiş miydin? diye sordu. O da, gitmiştim, şimdi nafile hacca gitmek istiyorum, dedi. Niçin hac yapmak istiyorsun, sorusuna da, tabii ki, Cenab-ı Hakkın rızasını almak için, diye cevap verdi.

Bunun üzerine Bişri hafi hazretleri buyurdu ki: Cenab-ı Hakkın rızasını kazanacak daha başka işler de var. Mesela, mahallemizde bir çok kimsesiz dul kadın var, yetim çocuklar var, evine hiç et girmeyen nafakasını teminde sıkıntı çeken, borç altında inleyen çok kimse var. Nafile hac için ayırdığın paraları buralara harcarsan hac sevabından daha çok sevap alırsın. Cenab-ı Hak bundan dolayı senden daha çok memnun olur, razı olur. Şimdi sen, kalbine bir danış bakalım buna rağmen hacca gitmek istiyor mu?

Biraz bekledikten sonra, evet efendim, gitmek istiyor, dedi. Bu mübarek zat da, Allah selamet versin, sen Cenab-ı Hakkı razı etmenin değil, nefsini razı etmenin yolundasın. Böyle olmasaydı, paranı Cenab-ı Hakkın razı olacağı yola harcardın.

HİKMETLER · 2 MAYIS 2008 CUMA · KAYIT 896

Görünüş insanı aldatabilir!

Allah adamları, mal, mülk para gibi dünyalık şeyleri önem vermezlerdi. Bunların varlığı ile yokluğunu bir tutarlardı.

Muhyiddini Arabi hazretleri tasavvuf yoluna girmeden önce, bir gün çarşıda giderken, birkaç kişinin bir mübarek zat hakkında ileri geri konuştuklarını, onu kötülediklerini işitir. Din gayretiyle hemen onların yanına gelerek, bu alayhte olan konuşmalarına mani olur, güçlü kuvvetli olduğu için de, onları tehdit ederek, bir daha konuşmamalarını tembih eder.

Gösterdiği bu din gayreti sebebiyle, Cenab-ı Hak kendisini arayışa sevkeder. Bir Allah adamı ile tanışmak ister. Birini tarif ederler. Gidip bunu bulur. Bu kimse, nehrin kenarında saz ve kamış otundan meydana gelen bir barakada oturmaktadır. Her gün nehirden sadece iki balık avlamakta; bunun birini kendi yiyip diğerini de, fakirlere dağıtmaktadır.

Bu kimsenin, bu mütevazı yaşayışını hoşuna gider. Onun yanında kalıp himayesine girmek ister. O ise buna kabul etmeyip, kendisine bir isim ve adres verir. Bu benim hocam olur, ben bundan çok istifade ettim, sen de çok istifade edeceksin, benim selamımı söyle özellikle benim için de bir nasıhat iste, der.

Uzun ve yorucu bir yolculuktan sonra verilen adrese varır. Bir de bakar ki karşısında çok mükemmel saray gibi bir ev var. Böyle varlıklı birinin aradığı kimse olamayacağını düşünerek, tekrar adresi sorar, yine aradığı adresin burası olduğunu anlar.

Mecburen kapıyı çalar. Kapı açılınca, ümütsiz bir şekilde burada falanca mı oturuyor, diye sorar. Evet, cevabı verilerek kendisi içeri alınır. Huzura çıkartılır. Getirdiği selamı kendisine iletir. Barakada oturup günde iki balıkla yetinin selamını mı getirdin, diye kendisine takılır.

Bu zatın bir müddet sohbetinde bulunup huzurundan ayrılırken nasihat olarak der ki: Ona söyle, kalbinden dünya sevgisini çıkarsın.

Bu söz kafasını allak bullak eder. Bir bulunduğu mekana bakar bir de, iki balık tutanın mekanını gözü önüne getirir. Sonra gelip nasıhatı bildirir. Nasıhatı alan zat, evet, namaza durunca, acaba ibriğim çalınır mı, tuttuğum balığı acaba keni köpek yer mi diye aklım buralarda kalıyor, der.

HİKMETLER · 3 MAYIS 2008 CUMARTESİ · KAYIT 897

Veciz sözler

Peygamberlerden başka herkes günah işler. Allahü teâlâ sevdiği kullarının günahlarının cezasını ahirete bırakmaz. Çünkü günah suçtur. Karşılığı cezadır. Dünyada üç sıkıntı verir:

1- Hastalık verir. Sabrederse günahlarını affeder. .

2- Günahların affı için ikinci yol maddi sıkıntıdır. Borçlu olmaktır. Borçlarını ödemek için çekilen sıkıntılardır. Bu da günahların affına sebeptir.

3- İnsanların yalan ve dedikodu ve iftiralarıyla haksız olarak iftiraya uğramaktır.

- Âlimlerle beraber olanın ilmi artar. Salihlerle beraber olanın, ibadete rağbeti ve günahlardan kaçma arzusu artar. Fasıklarla, açıktan günah işleyenlerle düşüp kalkanın günah işleme cüreti artar. Zenginlerle düşüp kalkanın dünya sevgisi artar. Fakirlerle beraber olanın şükrü artar.

- Hakiki müslümanın üç vasfı vardır: 1-Doğru iman, 2-Sahih ibadet, 3-Ehl-i sünnet itikadını yaymak. Bu üç büyük nimetin devam etmesinin şartı İhlas ve sabırdır.

- İmanın düşmanı içimizde; kendi nefsimiz, bunun da yardımcısı şeytan, meydanı da dünyadır.

- Allah rızası için yapılan hizmette vermek vardır, almak yoktur. Allah yolunda dünyada almak yoktur, ahirette alınacak. Eğer bir kimse ahırette almak istiyorsa dünyada Allah yolunda vermelidir.

- İnsan nasıl yaşarsa öyle ölür. Nasıl ölürse öyle dirilir. Bunun için Allah'ın dinine hizmet için yaşamalıdır. İnsanın sırf kendisi için, dünya nimetlerine kavuşmak için yaptığı, uğraştığı her şey, boştur. Gerçekle uğraşan, aziz olur. Gerçek, Allahü teâlânın beğendiği şeylerdir.

- İman çarşıda satılmaz, miras kalmaz. Bu bir nasip meselesi. İyiliğe elverişli olmayan kişi Peygamberi görse de Müslüman olamaz.. Allahü teâlâ seçiyor. Müslüman demek, Cenab-ı Hakkın seçtiği, dost edindiği insan demektir.

- Namaz kılmamanın ne büyük bir suç olduğunu anlamak için çok sevdiğinizi mesela evladınızı kapının dışına çıkarıp, ben çağırınca gel deyin. Çağırın çağırın gelmesin. Siz defalarca çağıracaksınız da o duyduğu halde gelmeyecek. Ne yaparsınız siz ona? Allahü teâlâ günde 5 defa kullarını çağırıyor. Üstelik bu davetin faydası bize. Davete icabet edenlere yaptığı ihsanlar da ayrı. Buna rağmen yüce Rabbimiz ne kadar sabırlı, ne kadar merhametli, günde 5 defa çağırdığı halde gelmeyen kullarına bir şey yapmıyor, rızkını kesmiyor ve mühlet veriyor.

HİKMETLER · 4 MAYIS 2008 PAZAR · KAYIT 898

Herkes kendi hesabını verecek!

Aliyyül-Havvâs hazretleri buyurdu ki : "Ey kul, kendin için yararlı amellerde bulunmaya bak! Güvenilir kimselerin peşinden git. Bilmediğin kimselere, şeyhlere itimad etme! Çünkü o gün, onların her biri, kendi işi ve başı ile meşgul olacaktır! Bütün amellerini, ihlâsa aykırı şâibelerden uzak ve temiz tut. Zira kıyamet gününde amellerin nuru, ancak ihlâsının miktarınca olacaktır! İyi bil ki, bir a'mâ nasıl görenin ışığından ışık alamazsa, kıyâmet gününde münafıklar da mü'minlerin nurundan ışık alamazlar!"

Ka'b el-Ahbâr buyurdu ki : "Her kim, gizli olarak Allah'a isyan eder ve insanlardan utandığı halde Allah'tan utanmazsa, Allah teâlâ onu, şiddetli bir hesaba çeker. Ve görülmemiş bir şekilde onu gadablı karşılar. Sonra yine ona gadablı olarak nazar eder ve meleklerine : "Onu alınız!" buyurur. Hemen melekler onu tutar ve yüzüstü sürükleyerek götürürler"

Rabi' bin Haysem kendi kendisine derdi ki : "Ey Rabi'! Dağlar ve yeryüzü müthiş bir sarsıntı ile sarsılıp parça parça dağılarak kıyamet koptuğu zaman, senin

halin nice olur?”

Ebû İmran el-Cüvenî derdi ki : “Hayvanlar kıyamet gününde âdemoğlunun başına gelenleri gördüğü zaman, “Hamdolsun Allah'a ki, bizi âdemoğlu olarak yaratmamış!” diyecek.”

Yahya bin Muaz derdi ki : “Ey kardeş! Sakın sen kıyamet gününde hesab ve mizan başında rüsvây olanlardan olma! O gün, himmetlerini dünyalık yığmaya hasredenlerin hepsi, Allah'tan utanarak parmaklarını ısıracaklar ve herbirinin üzüntüsü Allah'ın imtihan evi olan dünyadaki kusurları miktarınca olacaktır.”

Kur'an-ı kerimde mealen buyuruldu ki:

“Kıyamet günü terazi kurarız. O gün, hiç kimseye zulmedilmez. Herkesin, yaptığı zerre kadar iyilik ve kötülüğü meydana çıkarıp, teraziye koyarız. Herkesin hesabını yapmaya yetişiriz.” (Enbiya 47)

Peygamber efendimiz de buyurdu ki:

“Akıllı kimse, günü dörde ayırır, birincisinde, yaptıklarını ve yapacaklarını hesap eder. İkincisinde, Allahü teâlâya münacat eder, yalvarır. Üçüncüsünde, bir işte çalışıp, helal para kazanır. Dördüncüsünde, istirahat eder ve mubahlarla kendini eğlendirir, haramlardan kaçar.”

HİKMETLER · 5 MAYIS 2008 PAZARTESİ · KAYIT 899

Ahıret sıkıntılarının azalması için

İslam büyükleri, ruhun bedenden çıkma esnasındaki sıkıntıyı, kabir azabını ve ahıret meşakketlerini düşünürler, bunları azaltmak için çalışırlardı. Dünyadaki rahatlıkların bunları çoğaltacağını, çekilen sıkıntıların da azaltacağını bildikleri için başlarına gelen belalardan, sıkıntılardan memnun olurlar, şikayetçi olmazlardı.

Aliyyül-Havvâs hazretleri bir sohbetinde, “Allah teâlâ, kuluna, ruhunun bedeninden çıkmasını, çektiği gam ve kederler nisbetinde kolaylaştırır.” buyurunca oradakiler “Efendim, insanların gam ve belâya en çok giriftar olanları peygamberlerdir. Bununla beraber bir peygamberin, şiddetli hastalık ve sıkıntı geçirdiği de varid olmuştur.” denilince, o şöyle cevaq verdi: “Büyüklere şiddetli

hastalık verilmesi, bâzan onların mükâfatlarını artırmak için olur. Yoksa kendilerini cezbeden dünyevî bir alâkadan dolayı değil. Onların hal ve şânı, bu gibi ahvâlden uzaktır! Bazısınınki de, talebe ve sevenleri sebebiyle olur. Yâni o, Allah'a kavuşmayı sevmekle beraber, bunların irşad ve terbiyesiyle meşgul olup onların ma'rifet makamının kemâline ermelerini istediğinden, dünyadan ayrılmayı arzu etmez. İşte ondaki bu iki halin birbirine karşı olan cezbesi, ruhunun çıkmasını güçleştirir. Eğer onun, talebelerine karşı olan üstün şefkati olmasaydı, Allah'a kavuşmak isteğiyle ruhu en seri ve en kolay çıkan, şüphesiz o olurdu."

İsâ aleyhisselâm'ın yanında kıyamet günü anıldığı zaman, o yavrusunu kaybetmiş bir anne gibi ağlar ve : "Kıyametten söz edilince sükût etmek, Meryem oğluna yakışmaz!" buyururdu.

Aliyyül-Havvas derdi ki : "Nefsinde hâlâ bostan, bağ ve bahçelerde gezinmek, yumuşak yataklarda güzel kadınlarla uyumak ve kıymetli kumaşlardan giyinmek için arzular besleyen bir kimse, kıyametin korkunç safhaları hakkındaki gafletini iyice üzerinden atamamış demektir. Ancak Allah'ın velî kulları arasında kâmil olanlar müstesnadırlar ki onlar, dünya ve âhirette Allah'ı unutturucu bir gaflete dalmazlar."

Abdülhakimi Arvasi hazretleri buyurdu ki: Kıyamet günü hesap evvela imandan, sonra namazdandır. Tek vakit namazı kaçırmaktansa, bin kere ölmeyi tercih etmeli. Nerede ve ne şart altında olursa olsun mutlaka namaz kılmalı.

GÖNÜL BAHÇESİ · 6 MAYIS 2008 SALI · KAYIT 905

Altın kasadaki eskimeyen nasîhatlar

Eskiden hükümdarlar, karşılaştıkları her müşkül işlerinde zamanın âlimleri ile istişâre etmedikçe bir karar vermezlerdi. Onların fikirlerinden istifade ederlerdi.

Adâletiyle meşhur, Sasani hükümdarı Nûşirevân-i Âdil, arzû etti ki; kendisine rehber olmak için ba'zı nasîhatler tertip edilsin. Karşılaştığı her müşkül durumda bu nasıhatlerden istifade edilsin.

Bu maksatla, zamanın âlimlerini topladı. Bunların içinden yirmi üç tanesini seçtirdi ve onlara, "Her biriniz bir hikmet söyleyiniz ki, hem ben istifade edeyim,

hem de benden sonra gelenler" dedi. Her birisinin yazdığı hikmetli sözleri altınla yazdırdı. Bunları, yine altından bir kasa yaptırıp, altın bir anahtar ile de kilitledikten sonra hazinesine koydurdu. Ne zaman ki, müşkül bir iş ile karşılaşırsa, bu hikmetleri okur ve ona göre karar verirdi.

Bu hikmetli sözler şunlardır:

1- Kendinizi biliniz, ilim ve iyi edep öğrenmeyi arzû ediniz. Malı ilimden yüksek tutmayınız. Ahiret için azık toplayınız. Ahireti dünyaya satmayınız. Söylenmiyecek sözleri söylemeyiniz. Aranmakla bulunmayacak şeyi aramayınız.

2 - Hikmet sahiplerinin nasîhatlarını hakîr görmeyiniz. İşlerde acele etmeyiniz. İşleri vaktinde yapınız. İşleri bilene emrediniz. Zararlı işlerden sakınınız. İşlerin önüne ve arkasına dikkat ediniz. Akıllılarla istişâre ediniz. Tecrübe edilmişi tecrübe etmeyiniz. İhtiyarların sözlerine önem veriniz.

3 - Herkes sizi takvânız ve iyilikleriniz ile tanısın. Kanaati zenginlik biliniz. Sağlığın kadrini biliniz. Kimsenin üzüntüsü ve elemi ile sevinmeyiniz.

4- Dert ve belâ sahiplerinden ibret alınız. Yerinde hâsıl olan zararın, yersiz hâsıl olan menfaatten iyi olduğunu biliniz. İnsanlara her zaman müdâra ediniz, dîniniz için dünyalık verin. Her nerede müdâra lâzım olursa sertleşmeyiniz. Dost ve düşmanla barışta bulununuz.

5- İşleriniz kendi gücünüzü aşmasın. İnsanlardan ihsânı esirgemeyiniz. Elinizi ve dilinizi kollayınız. Lâyık olmayan işlerden uzak kalınız.

6 - Fenâ komşudan, fenâ arkadaştan sakınınız. Arkadaşsız yola çıkmayınız. Fenâ ve aslı belli olmayanlarla yolculuk yapmayınız.

7- Çorak yere tohum ekmeyiniz. Herkesin gözü önünde def'i hacet etmeyiniz. Sonradan görmüşlerden borç yapmayınız. Aslı belli olmayanlardan kız istemeyiniz. Kıymetsiz insanlarla oturmayınız. Allahtan korkmayandan korkunuz.

8 - Malı kendinize fedâ ediniz. Ahmak, sarhoş ve deliye nasîhat etmeyiniz. Nasîhatı anlayana yapınız. Nasîhatınızı kıymetli tutunuz. Elinizin altındakilere merhamet ediniz. Kimsenin ekmeğine göz dikmeyiniz.

9 - Açların yanında yemek yemeyiniz. Ekmeğinizi açlardan esirgemeyiniz. Çocuklar ve kadınlara karşı tedbirli olun. Yabancı kadını evinize uğratmayınız. Dünya ni'meti ile kibirlenmeyiniz. Kadınların hîlelerinden emin olmayınız.

10 - Kimsenin evinin işine karışmayınız. Yabancı kimselere evinizin yolunu göstermeyiniz. Karı koca arasında aracı olmayınız. Başkasının bir şeyine

sahibinden fazla şefkatlı olunuz

11- Kibirli insanlardan korkunuz. Devlet adamlarına düşmanlık etmeyiniz. Kadın ve erkek hiç kimseye zulüm etmeyiniz.

12- Ana ve baba hakkını gözetiniz. Akrabalarınızdan kesilmeyiniz. İnsan ile ahdı muhafaza ediniz. Ahdınızı, sözünüzü yerine getiriniz. Da'vetsiz kimseye misâfir gitmeyiniz. Misâfirinizi kıymetli tutunuz. Eğer bir kimse size muhtâç olursa, kudretiniz dahilinde ihtiyâcını yerine getirmeye çalışınız.

13- Bilgide ileri olanları büyük tutunuz. İlim öğretmeyi ayıp tutanları insan saymayınız. İnsanın selâmetinin, lisanına dikkatte olduğunu biliniz. Lâyık olmayan sözü söylemeyiniz.

14 - Fenâ söz söylemeyi âdet etmeyiniz. Lâyık olmayan söze kulak vermeyiniz. Hükümdarların gıybetini yapmayınız. Sözden anlamayana söz söylemeyiniz. Her ne ki lisanen söyledinizse, o işi yapınız. (Devamı yarın)

HİKMETLER · 6 MAYIS 2008 SALI · KAYIT 900

Zaruret ve ihtiyaç dahilinde yaşarlardı

Allah adamları, dünyanın ve dünyalıkların geçici olduğunu bildiklerinden bunlara önem vermezlerdi. Mesela onlar, ev, kalınacak yer hususunda aşırıya gitmezlerdi. Zaruret ve ihtiyacı giderecek kadarı ile iktifa ederler, lükse, süse ve zinete kaçmazlardı. Onlar dünya hayatının geçici olduğunu bildiklerinden uzun emeller peşinde olmazlardı. Süs ve nakış gibi şeylerle oyalanacak vakit bulamadıkları gibi, böyle işler için para harcanmasını da caiz görmezlerdi. Haramın azabı helalın hesabı var, derlerdi.

İmam-ı Şarani hazretleri buyurdu ki: "Üstadım Ahmed Ez-Zâhid hazretlerinin, çamur ve kerpiçten bir cami ve ev yaptırmıştı. Tavanı hurma dalları ile kapatılmıştı. Çok mütevazı idi. Her kim, ihtiyaç fazlası olarak dünya ile ferahlanmak için muhkem, süslü binalar yaptırdığı halde, kendisinin takva sahibi olduğunu iddia etmesi ne derece doğru olur? Üstelik bir de, dünyadan alâkayı kesip tamamen Allah'a yönelmiş olduğunu iddia edecek olursa, bu ne kadar inandırıcı olur? O hali ile bu iddiası hiçbir surette bağdaşamaz. Ancak bununla,

başkalarına hizmete yönelik iyilik, hayır ve sadaka cihetlerini gözlemiş olması müstesnadır. Zira bu takdirde, ölümünden sonra sadakanın devamını arzulamış olur. Nitekim Ebul-Abbâs el-Gamrî gibi üstadlar böyle yapmışlardır, ki bunda bir beis ve güçlük yoktur."

İnsan, dünyanın süsüne, yaldızına faydasız ve günah olan zevklerine alışırsa, artık bunlardan ayrılması zor olur. Alıştığı bu sevgilerden mahrum kalacağını düşünerek ölümü düşünmek bile istemez. İnsan hoşlanmadığı şeyden nefret eder, ondan uzaklaşmak ister.

İnsan boş hayallerle doludur. Arzusuna uygun birçok şey ister. Arzularına kavuşmak için de dünyada uzun müddet kalmayı ister. Uzun müddet yaşamak için de, muhtaç olduğu şeyleri elde etmeye çalışır. Elde edince kalbi bunlara bağlanır. Günleri bu işlerin meşgalesi ile geçer. İhtiyaçlar tükenmez, biri biter biri başlar. Hadis-i şerifte buyuruldu ki:

"Emeli hep dünya olanın, Hak indinde değeri yoktur. Bunun meşgalesi tükenmez, fakirlikten kurtulamaz, zenginliğe kavuşamaz, sonu gelmeyen boş kuruntularla oyalanır."

GÖNÜL BAHÇESİ · 7 MAYIS 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 906

Altın kasadaki eskimeyen nasîhatlar (2)

Dünkü yazımızda adaletiyle meşhur hükümdar Nuşireva'ın yirmiüç âlimden aldığı yirmiüç nasihattan ondördünü yayınlamıştık. Bu gün de geri kalanlarınnı veriyoruz.

15- İyilerin ziyâretine rağbet gösteriniz. Salâh sahipleri ile sohbet ediniz. Ölüleri iyilikle yâd ediniz. Dosta ve düşmana nasîhattan geri kalmayınız. Ölen babanızın vasiyetini yerine getiriniz. İlim tahsiline hırslı olunuz. İlimsiz bir iş işlemeyiniz.

16- Herkesin sözüne emin olmayınız. Güzel sözleri herkese işittiriniz. Doğru ya da yalana yemîn etmeyiniz. Dünyadan fazla âhiret dostu olunuz. Yetimin malına göz dikmeyiniz. Gençlikte ihtiyarlıktan endişe ediniz. İhtiyarlık ihtiyaçlarını gençlikte hazırlayınız.

17- Kış hazırlığını yazın yapınız. Bugünün işini yarına bırakmayınız. Mütehassıs doktor söylemedikçe şunun bunun sözü ile kan aldırmayınız.

18- Cömertliği âdet ediniz. Bencillikten uzak olunuz. Ehil olmayanların sohbetinde bulunmayınız. Hacetinizi cömertlerden isteyiniz. Borçluları sıkıştırmayınız. Dostlarınızı hatâlarından dolayı îkaz ediniz.

19- Evlâtlarınıza hüner ve sanat öğretiniz. Halinizi dosttan ve düşmandan saklı tutunuz. Gizli söyleşilen yerleri dinlemeyiniz.

20- Emirlerin huzurunda gözlerinizi muhafaza ediniz. Sözlerinizi ölçülü söyleyiniz.

21- Ni'met ve bolluk zamanında dostlarınızı anınız. Düşmanı küçümsemeyiniz. Düşmanın dost görünmesinden endişe ediniz.

22- Emniyet zamanında daha çok korkunuz. Belâ vaktinde sabrediniz. Darlıkta genişlik zamanını hatırlayınız. Genişlikte darlık zamanını düşününüz. Vaatlerinize vefâ gösteriniz. Ümitlileri ümitsiz etmeyiniz. Bir görüşte kimseye aldanmayınız. Başkalarının aybını araştırmayınız.

23- Kendi yükünüzü başkasına yüklemeyiniz. Fenâ huyluları dost edinmeyiniz. Hak sözü yerden gökten üstün tutunuz. Cenâb-ı Hakka rücû etmeyi en güzel amel biliniz.

* * *

Hazînede altın kalmıyacak

Birgün geziye çıkmıştı Nûşirevân. Yanında da veziri vardır. Gezerken de bakmış ki, yolda çok yaşlı bir dede meyve ağacı dikiyor. Selâm verip der ki adama:

- Amca, hayırdır, sen bu yaşa gelmişsin, bu ağacın meyvesini yiyemezsin. Bu ağaç kimbilir kaç sene sonra meyve verecek? Niye bu zahmeti çekiyorsun?

- Pâdişâhım, bizden öncekiler dikti biz yedik. Biz de dikelim ki, bizden sonrakiler yesin.

Pâdişâh "Zih" der. "Zih" Farsça aferin demek. Sâsânî ananesine göre Pâdişâh "Zih" dediğinde, o kimseye 100 altın verilir, ya'nî bir kese altın. Bunun için ihtiyara 100 altın verilir.

Bunun üzerine ihtiyar dede der ki:

- Gördünüz mü pâdişâhım, meyveleri şimdiden yemeye başladık.

Pâdişâh, bir daha "Zih" der. İhtiyara 100 altın daha verilir.

- Allah Allah, her ağaç senede bir defa meyve verir, benimki ise senede iki defa meyve verdi hükümdarım.

"Zih" der Nûşirevân, 100 altın daha verilir. Arkasından vezirine der ki:

- Vezirim hemen buradan uzaklaşalım. Bu ihtiyar çok yaman. Burada fazla kalırsak, hazînede altın kalmıyacak.

Nasıl ki, Hâtim-i Tâi cömertliği ile meşhur olmuşsa, bu hükümdar da adâleti ile meşhur olmuştu. Bunun için kendisine, Nûşirevân-i âdil de denilmektedir. Peygamber efendimiz bunun için, "Ben âdil sultan zamanında dünyaya geldim" buyurmuştur. Vefat ettiğinde Peygamber Efendimiz 22 yaşında idi.

İranda Mejdek adında peygamber olduğunu söyleyen bir kimse, yeni bir din uydurarak, mal ve kadın ortaklığını heryere yaymıştı. Mülkiyet hakkını yasaklamıştı. Komünistliği daha o zaman İrana yerleştirmişti. İranın sosyal hayatını ve ahlakını altüst etmişti. İran şahı Kubad, buna inandı ise de, oğlu Nuşirvan, bunu seksenbin adamı ile birlikte öldürdü.

Nuşirvan, âdil idâresinin yanında, komünizmin fikir babası, Mejdek'i de öldürdüğü için insanlığa büyük hizmeti olmuştur. 43 sene saltanatta bulundu.

HİKMETLER · 7 MAYIS 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 901

Ecel emele ulaştırmaz!

İnsan, dünyanın geçici olduğunu, gerçek hayatın ahıret hayatı olduğunu unuttuğu an felaket kapısını aralamış olur.

Davudu Tâî hazretleri buyurdu ki : “Uzun emele dalan bir kul, kulluk borçlarından çoğunu unutur, tevbekâr olmayı da hep sonraya bırakır.”

Peygamber efendimiz, üç tane çubuk aldı. Birini önüne, birini de yanına dikti. Diğerini de uzaklara attı. Sonra, “Bu çubuk insan, yanındaki de eceli, uzaktaki ise emelidir. İnsan emellerinin peşinde koşar; fakat eceli onu yakalar, emeline ulaşamaz” buyurdu.

Uzun emelli olan gençliğine güvenir, ölümü çok uzak görür. Kimi de kendini sağlıklı gördüğü için ölümü uzak görür.

Sapasağlam çok kimselerin öldüğü aklana gelmez. Kimine kalb sektesinden gitti diyoruz, kimine başka bir sebep uyduruyoruz. Ölmek için mutlaka hasta mı olmak gerekir? Trafik kazaları, depremler hasta sağlam, genç ihtiyar demiyor. O halde yapacağı hayırlı işleri, ibadetleri ileriki günlere bırakmamalıdır. Peygamber efendimiz, "Yarın yaparım diyenler helak oldu" buyurdu.

Çok yaşama arzusunda olana şu söylenebilir: Sonra tevbe ederim ve iyi şeyleri daha sonra yaparım diyorsan, ölüm daha önce gelebilir, pişman olup kalırsın. Yarın tevbe etmeyi, bugün etmekten kolay sanıyorsan, aldanıyorsun. Çünkü tevbe, geciktikçe zorlaşır ve ölüm yaklaşınca, hayvana yokuş önünde yem vermeye benzer ki, faydası olmaz. Senin bu hâlin, şu öğrenciye benzer ki, dersine çalışmayıp, imtihan günü hepsini öğrenirim sanır ve ilim öğrenmek için, uzun zaman lazım olduğunu bilemez. Bunun gibi, nefsi temizlemek için de, uzun zaman mücahede etmek lazımdır. Ömür, boşuna geçince, bir anda, bunu nasıl yapabilirsin? İhtiyarlamadan önce gençliğin, hasta olmadan önce sıhhatin ve sıkıntı çekmeden önce rahatlığın ve ölmeden önce hayatın kıymetini bilmezsen çok pişmanlık çekersin.

Zor olsa da dünya sevgisini, dünya malına düşkünlüğü kalbden çıkarmaya çalışmalıdır. Ahiret gününe ve orada ya sonsuz cezaya veya sonsuz mükafata kavuşacağını kesin olarak bilen kimse, yavaş yavaş dünya sevgisini bırakmaya çalışır. Çünkü önemli şeyi sevmek önemsizi kalbden çıkarır.

HİKMETLER · 8 MAYIS 2008 PERŞEMBE · KAYIT 902

"Lokmamı yutacağımdan emin değilim!"

Selef-i sâlihînin hepsi, hırsdan ve tûl-i emelden, çok yaşama arzusundan uzak idiler. Çünkü Peygamber Efendimiz bunlardan uzak durulmasını isterlerdi. Resûlüllah sallallâhü aleyhi veselleme, Hz. Üsâme bin Zeyd'in, bir ay sonra

verilmek üzere borçla bir mal satın aldığı haberi ulaştığı zaman, şöyle buyurmuşlar :

“Siz, bir ay sonra veresiye alışverişte bulunan Üsame'nin aklına şaşmıyor musunuz? Vallahi Usame, tûl-i emel sahibidir! Allah'a yemin ederim ki ben, yürürken kaldırdığım ayağımı yere koymadan ruhumun kabzolunacağını sanıyorum. Gözümü açıp yumuncaya veya ağzıma aldığım bir lokmayı yutuncaya kadar yaşayacağımı zannetmiş değilim!”

Yahya bin Muâz derdi ki : “Şeytan, açlığa katlanan ve emeli kısa olan bir kulun kalbine giremez!”

Süfyan-ı Sevrî de şöyle derdi : “Ey âdemoğlu! Senin şu dünyadaki ömrün, sayılı birkaç günden ibarettir. Bu günlerin hepsi gelip geçecektir. Bir kısmı gelip geçmiş olduğuna göre, geride kalanını olsun ganimet bil!”

Eldeki mala, mülke güvenip ile uzun emeller peşinde olmak doğru değildir. Mal er geç bir gün yok olacak, fakat hesabı kalacaktır. Atalarımız demiş ki: Mala, mülke olma mağrur, deme var mı ben gibi / Bir muhalif rüzgar eser, savurur harman gibi!

Ömer bin Abdülaziz hazretleri her akşam arkadaşlarını toplayıp, ölümden ve kıyamet hallerinden bahseder, sanki en sevdikleri biri ölmüş gibi de ağlaşırlar idi.

İbrahim Teymi hazretleri buyurdu ki; “Şu iki şey, beni hiç bir şeyden zevk almaz duruma getirdi: Ölümü hatırlamak ve ahirette hesaba çekilecek olmak.”

Bütün bu sözlerden anlaşılıyor ki, uzun emeller peşinde olmamak, dünyanın faydasız işlerinden uzak durmak, ahirete yarıyacak işler yapmak gerekir. Nitekim hadis-i şeriflerde de şöyle buyuruldu:

“Dünyaya meyledenin emeli uzun olur, sonunu getiremez, bitmez tükenmez ihtiyaca düşer; öyle bir meşgale kaplar ki mihnetinden kendini kurtaramaz”

“Ahireti isteyip onun için çalışan, geçim sıkıntısı çekmez, zengin olarak sabahlar, zengin olarak akşamlar. Dünyayı talep edip onun için koşan geçim darlığı çeker, fakir olarak sabahlar, fakir olarak akşamlar.”

HİKMETLER · 9 MAYIS 2008 CUMA · KAYIT 903

Herkes sevdiğinden ayrılacak!

Ma'rûf-i Kerhî hazretlerinin huzurunda, namaz için ikâmet okunmuş, oradaki sôfî ve zahitlerden biri, onlara namaz kıldırması için öne geçirilmişti. Onlara imam olmaktan kaçınan sofi demiş ki: "Namaz esnasında vefat edecek olursam, cemâatin namazında bir karışıklığa sebeb olacağımdan korkuyorum!" Namazı onun kıldırması hakkındaki İsrai üzerine de, "Bundan sonra başka bir namazda imam olmamak şartiyle, bu namazı kıldırabilirim!" demiş. Bunun üzerine Ma'rûf-i Kerhî ona diyor ki : "Kardeşim mihrabtan çekil! Zira sen, henüz fikri berraklaşmamış bir adamsın. Önce namaz, içindeyken vefat edeceğinden korkuyorsun; Sonra da nefsin sana, bir başka namaz vaktine kadar yaşıyacağını söyletiyor." Bu sözlerle onu mihraptan geriye alan Maruf-i Kerhî, bir başka zatı öne geçirip namazı ona kıldırtmıştır..

Hasan Basrî hazretleri de şöyle derdi: "Emeli kısa olan bir kulun hali şudur : o, yediği her yemeğin, son yemeği olacağını; topladığı dünyalıkların da ancak başkalarına yarayacağını zanneder. Başka türlü düşünenler uzun emellidirler."

İnsanın uzun emelli olması ahiret işlerini ertelemeye sebep olur. Böylece yaklaşmakta olan ölümü unutur. Beklemediği bir anda ölüm onu yakalar, fakat iş işten geçmiştir. Cehennemliklerin çoğunun çektiği ceza, bugünkü işi yarına bırakmalarındandır. Pişman olmamak için ölümü hiç unutmamalı, bugünkü ahiret işini yarına bırakmamalıdır. Gönlünü dünyaya bağlamamalıdır. Bunların hepsinin geçici olduğunu düşünmelidir. "Kimi ve neyi seversen sev, sonunda ondan ayrılacaksın" hadis-i şerifini unutmamalı, hiç ayrılık olmayan gün için hazırlanmalıdır.

Aklı olan kimse, gerçekler üzerinde durur, gelip geçici şeyler üzerinde durmaz. Ölüm bir gerçektir. Ahirette sonsuz kalınacaktır. Dünyaya tekrar dönüp iyi amel işleme imkanı olmayacağına göre, Peygamber efendimizin öğütlerine uyarak kendimizi ölmüş kabul etmek, ona göre geçici arzulardan uzak durmak gerekir.

Peygamber efendimiz buyuruyor ki:

"Cenneti isteyen, uzun emelli olmasın, dünya işleri ile uğraşması, ona ölümü unutturmasın, haram işlemekte Allah'tan haya etsin!"

HİKMETLER · 10 MAYIS 2008 CUMARTESİ · KAYIT 904

Herkes sevdiğinden ayrılacak!

İnsanın nefsi, çok yaşamak, hiç ölmemek ister. Bu arzudan kurtulmak çok zordur. En azından bunun mümkün olmadığını nefsine hatırlatıp, ölüme hazırlanmak gerekir.

Ebû Osman En-Nehdî derdi ki : "Ben şimdi yüz otuz yaşındayım. Yaşım ilerledikçe herşey değişti ve başkalaştı. Ancak emelim! Zira emelim daha önce nasıl idiyse, şimdi de öyle! Lâ havle velâ. kuvvete illâ-billâhil Aliyyil-Azîm!"

Yahya bin Muaz derdi ki : "Zühd ve takvâ ehli dünyayı boşamıştır. Ve bu boşayışın iddeti ebediyyen bitmez! Her kim dünyayı boşamışsa, hemen onunla âhiret birleşmiş olur!"

Dünyayı değil de, ölümü düşünen ve buna hazırlanan dünyada da rahat ve huzurlu olur. İnsanların ölüm hak olduğu, tartışmasız gerçek olduğu halde halde, insanların ölümden habersiz gibi yaşamaları, ölümü az düşündüklerindendir. Hatta dünya zevkleri ile meşgul olan kalb ile düşününce etkisi az olur veya hiç olmaz.

Korkunç olan ölümün kolay geçmesi için, ölümü hatırdan hiç çıkarmamak gerekir. Bunun için de, kendi arkadaşlarından kendinden önce ölüp, çoluk çocuklarını, mallarını, dostlarını bırakarak toprak altına girenleri düşünmelidir.

Makam sahibi olanların etki ve yetkilerinin kalmadığı, toprağın onları nasıl çürüttüğü, düşünülmelidir. Hayatta iken ypılacak birçok işi vardı. Ölümü unutup yaşıyorlardı. Kimi malı ile kimi makamı ile, kimi gençliği ile gururlanıyordu. Ölüm bunları ansızın yakaladı. Şimdi hepsi unutulup gitti, hayal oldu.

İşte bir kimse de, bunları düşünüp mezarlarını ziyaret ederek kendisinin de aynı akıbete uğrayacağını bilirse, kalbi yumuşayabilir, dünyanın faydasız şeylerine dört elle sarılmaktan vazgeçebilir. Uzun emelli olmaktan vazgeçer. Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

"Allah'tan utanın! Başkalarına kalacak şeyleri toplamakla vaktinizi kaybetmeyin! Kavuşmayacağınız şeyleri ele geçirmek için uğraşmayın; ihtiyacınızdan fazla bina yapmakla hayatınızı harcamayın!"

"Sonunu düşünmeyip dünyaya aldanan insan, ipek böceği gibidir. İpek böceği kendine yuva örer ve sonunu bilmez. Sonra oradan çıkmak ister, çıkacak yer bulamaz, ördüğü yuvasında ölür ve çalışması başkalarına yarar."

HİKMETLER · 11 MAYIS 2008 PAZAR · KAYIT 909

"Yaşlandıkça tul-i emel gençleşir"

Peygamber Efendimiz, "İnsanların en iyisi, ömrü uzun ve ameli güzel olandır, en kötüsü de, ömrü uzun ameli kötü olandır." buyurmuştur.

Bunun için, ömrün uzun olmasını değil, hayırlı olmasını istemelidir. Hayırlı olan uzun ömrün zararı yoktur. Zararlı olan tul-i emel, zevk ve safa sürmek için çok yaşamayı istemektir. Tul-i emelin sebepleri, dünya zevklerine düşkün olmak ve ölümü unutmak ve sağlığına, gençliğine aldanmaktır.

Tul-i emelli, ibadetleri vaktinde yapmaz, tevbeyi terk eder. Kalbi katı olur. Vaaz, nasihat tesir etmez. Ölümü unutur, ölüm hiç hatırına gelmez. Hep dünya malına ve mevkiine kavuşmak için ömrünü harcar. Ahireti unutur, dünyanın faydasız zevk ve safasını düşünür. Bunlardan kurtulmak için ölümün her an gelebileceğini düşünmeli, sıhhatin, gençliğin ölüme mani olmadığını unutmamalıdır! Birçok hastanın iyileşip yaşadığı, sağlam birçok kişinin öldüğü çok görülmektedir.

Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

"Başkalarına kalacak şeyleri toplamakla vakit kaybetmeyin! Kavuşamayacağınız şeyleri ele geçirmek için uğraşmayın!"

"İnsan yaşlandıkça, mal hırsı ve tul-i emeli gençleşir."

"Şu kişiye şaşılır ki, o dünyaya talip, ölüm de ona taliptir."

Her gün iki melek şöyle der: Ey insanlar, ölmek için doğdunuz, yaptıklarınız harap olur, mallarınız düşmana kalabilir. Bunların hesabı sizden sorulur, azabı da size olur.

Hz. Âişe validemiz, kalbinin katı olduğunu söyleyen bir kadına, “Ölümü çok hatırlarsan kalbin yumuşar” buyurdu.

Rebi bin Haysem hazretleri, ölümü unutmamak için evine bir mezar kazıp, her gün defalarca oraya girerdi ve “Bir an ölüm hatırımdan çıksa, huzurum bozulur” derdi.

Ömer bin Abdülaziz halife olunca hazreti Ali’nin torunu şu nasihatta bulundu: İnsanlar, tul-i emellerine, insanların kendilerini övmelerine aldanmakta, böylece ayakları kayarak Cehenneme düşmektedir. Ey Emir-ül-müminin! Allahü teâlânın üzerindeki merhameti, tul-i emel, insanların seni övmesi seni aldatmasın. Eğer aldanırsan ateşe düşen aldananlara dahil olursun. Eğer aldanmazsan, Allahü teâlâ seni bu ümmetin salihleri ile beraber bulundurur.

HİKMETLER · 12 MAYIS 2008 PAZARTESİ · KAYIT 910

Müslümanlıkta ağaran kıllar

Aliyyül-Havvâs buyurdu ki: “İçimizden hiçbir kimse, kendisini uzun emelden uzak tutmaz. Fakat herkesin emeli, kendi makamına göredir. Makamı en yüksek olanın emeli, bir tek nefesten ibarettir. Tûl-i emel aslında her kul için, rahmet-i ilâhiyedendir. Eğer o olmasaydı, hiç bir kul yaşayamazdı!”

Tu-i emelden, çok yaşama arzusundan kurtulmak mükün olmadığana göre, bu arzuyu dine uygun yaşamaya, dine hizmet ile geçirmeye çalışmalıdır. Çünkü, Allahü teâlâya ibadet ve Onun dinine hizmet için çok yaşamayı istemek tul-i emel olmaz. Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

“Ömrü uzun olup İslamiyet’e uymak, büyük saadettir.”

“Saçını, sakalını müslüman olarak ağartan affolur.”

“Müslümanlıkta ağaran kıllar, kıyamette nur olur.”

Kab-ül-Ahbar hazretleri, Hz. Ömer’e dedi ki:

Ey Emir-ül-müminin! Korkan bir kimsenin amelini yap. Kıyamet günü yetmiş Peygamberin yaptığı amel ile gelsen, orada gördüklerinden dolayı amelini yine az görürdün. Bunları işiten Hz. Ömer, düşüp bayıldı. Ayıldığı zaman, “Bize nasihat

et" dedi. Kab-ül-Ahbar hazretleri, "Ey Emir-ül-müminin! Şayet Cehennemden doğuda çok ufak bir yer açılsa idi, batıdaki adamın beyni kaynar, sıcaktan erirdi." dedi. Bunu işiten Hz. Ömer çok ağlayarak; "Devam et ey Kab" dedi :

"Ey müminlerin emiri! Kıyamet günü Cehennem öyle bir solur, şiddetlenir ki, mukarreb melekler, Peygamberler ve bütün herkes diz üstü çökerler. Bütün Peygamberler; "Ya Rabbi! Bugün ben nefsimi isterim" diyecekler, sadece Resulullah efendimiz "Ya Rabbi! Ümmetimi isterim, ümmetimi isterim, başka bir şey istemem" diyecektir."

İmam-ı Rabbani hazretleri buyurdu ki: Dünyanın tatlı şeyleri ve geçici nimetleri ancak, dinimize uymaya yardımcı oldukları zaman, faydalı ve helal olurlar. Dünya kazancı, ahiret kazancı ile birlikte olduğu zaman işe yarar. Ahireti kazanmaya yardımcı olmayan dünya zevkleri, şekerle kaplanmış zehir gibidirler. Dünya zevkleri, bedene, nefse tatlı gelen şeylerdir. Halbuki insan yalnız bunun için yaratılmadı.

Hadis-i şerifte buyuruldu ki:

"Cenneti isteyen, uzun emelli olmasın, dünya işi, ona ölümü unutturmasın!"

"Ahir zamanda, helal para ile kendisine itimat edilen arkadaş az bulunur."

GÖNÜL BAHÇESİ · 13 MAYIS 2008 SALI · KAYIT 907

Modern kölelik özgürlük olarak sunuluyor!

Geçen Pazar, "Anneler Günü" idi. Bu münasebetle kadınlarla, kadın hakları ile ilgili pek çok şey yazıldı, konuşuldu. Son yıllarda ülkemizde, kadın hakları, kadınların özgürlüğü ile konular çok yoğun bir şekilde gündemde tutuluyor. Bütün İslam ülkelerinde, kadın üzerinden dinde operasyon, dinde önemli reform gerçekleştiriliyor. Çok kimse bunun farkında değil. Özellikle Müslüman kadınlar bunun hiç farkında değil. Zannediyorlar ki, yapılan çalışmalar kendi haklarını, hukuklarını korumaya yönelik.

Kadınlara yönelik bu çalışmalar, daha çok medya, sivil örgütler ve İKÖ'ü üzerinden yapılıyor. İslam Konferansı Örgütü'nün toplantılarda aldığı kararların çoğu, İslam ülkelerindeki kadınların, ekonomik özgürlüğü ve kadına uygulanan şiddet üzerinedir.

Öyle bir hava veriliyor ki, Müslüman erkekler günde üç öğün kadına şiddet uyguluyor. Burada şiddeti savunacak halimiz yok. Ama bunu sadece, Müslümanlara indirgemek, sanki Hıristiyan ülkelerinde böyle bir şeyin olmadığını ifade etmek insafsızlık, tarafgirlik olur. Bu kadar tarafgirlik de, işin işinde başka şeyler olduğu gösterir.

KADININ ÜÇTE BİRİ ŞİDDETE MARUZ

Şiddet sadece, Müslümanların değil bütün toplumların meselesidir. Geçenlerde Amerikalı meşhur kadın artist Nicole Kidman, Birleşmiş Milletler'de yaptığı bir konuşmada, " Batı'da, her üç kadından biri şiddete maruz kalıyor" diyerek bu gerçeği ortaya koydu. Demek ki şiddet sadece Müslüman ülkelerde değil, Batı'da da yaygın. Hem de çok daha fazlasıyla. Çünkü, İslam ülkelerindeki şiddet abartıldığı gibi değil; yüzde beşi geçmez. Batı'da ise yüzde 40'lara yakın.

Aslında bunu onlar da biliyor; bunların esas maksatları; kadın haklarını korumak, kadının huzurunu ve rahatını sağlamak ve kadını şedetten kurtarmak değil. Bunları paravan yaparak, evinde çocuklarının eğitimi ile ilgilenen, kocasının hizmetini gören rahat ve huzur içinde olan müsülüman kadını sokağa, iş hayatına çekmek. Böylece, ailedeki huzuru bozup inancın, örf adetlerin en güzel şekilde yeni nesillere naklini sağlayan aileyi parçalamak, yok etmektir. Aile yok olunca, dini bozmak, yok etmek daha kolay olacak.

Bunların kadınların haklarını korumada samimi olmadıklarının pek çok örneği vardır: Bir zamanlar bir bakanımız, " Avrupa'da yaşayan 450 milyon insandan yüzde 27'sinin gayri meşru. Avrupa kadının kıymetini bilmiyor,Türk kadını evinin süsü, erkeğin şerefidir" şeklinde bir söz sarfetmişti. Buna, kadın siyasetçilerden ve sözde kadın haklarını savunan örgütlerden büyük tepki geldi; Özel hayata karışılmazmış, kadın evin süsü ifadesi, kadını koltuk, vazo, dolap gibi, evin malı olarak görmekmiş. Bir başkasının tepkisi de, sayın bakanın 'Kadın erkeğin şerefidir' sözüne.

Ne günlere kaldık. Sayın bakan, kadının ve ailenin toplumdaki önemini vurgulamak, başka bir ifade ile kadına ve çocuklara sahip çıkmak adına bir söz söylüyor; kadınlarımız teşekkür edeceklerine en ağır şekilde onu suçluyorlar.

Modern köleliği özgürlük olarak algılıyorlar! Namusu, şerefi savunmak suç oluyor. Bugün bu insani değerleri savunmayan aksine, serbestlik, özgürlük adına yok eden Batı'nın durumu ortada. Aile yok olmuş, her türlü ahlaksızlık diz boyu.

KENDİLERİNE BENZETMEK İSTİYORLAR

Batı, ruh ve sinir hastalarının yoğun bir şekilde yaşandığı, intihar olaylarının en önde olduğu ülkeler haline geldi. Bu ülkeler, ruhen tükenmiş bunak, melânkolik, şizofren insanlarla dolu mutsuzluk ülkelerine dönüştü. Aile hayatı yok oldu. Aile şirket hâline dönüştü. Karı koca arasındaki aşk ve muhabbetten eser kalmadı.

Bütün bunlar niçin oldu? Batı, İnsan tabiatını zorladı. İnsan neslinin devamı için zorunlu olan kadın erkek ilişkisindeki meşru sınırı kaldırdı. Hâlbuki sınırsızlık hayvanlara mahsustur. İnsana cinsel özgürlük vermek, onları hayvan yerine koymak olur.

Batı, Yaratıcının, insanın bedenen ve ruhen sağlıklı olabilmesi için bildirdiği kuralları hiçe saydı. Her türlü aşırılığı ve sapıklığı özgürlük kabul etti. Yanlış tedavi uyguladı. İnsana ilâç yerine zehir şırınga etti. Neticesinde de insanlar, insanlıktan çıktı.

Şimdi, değişik kılıflar altında, başta Türkiye olmak üzere bütün İslam ülkelerindeki, İslami yaşayışı, aileyi, örf ve adetleri yıkarak bunları da kendilerine benzetmek istiyorlar.

HİKMETLER · 13 MAYIS 2008 SALI · KAYIT 911

Dünyada herkes misafir

İbni Mesud hazretleri buyuruyor ki: Dünyada herkes misafirdir. Yanındaki şeyler emanettir. Misafirin gitmekten, emanetin ise geri alınmaktan başka çaresi yoktur. Bu dünya, haramları terk eden için nimet, ibadet eden için ganimet, ibretle bakan için hikmet, manasını anlayan için selamet yeridir.

Ahiret ise ruha mahsus olan hakiki zevk ve lezzetlerin yeridir. Dünya ile ahiret, birbirinin zıddı, tersidir. Birini sevindirmek, ötekinin gücenmesine sebep olur. Yani birinde zevk aramak, ötekinde elem çekmeye sebep olur. O halde, dünyada nimetleri, lezzetleri çok olanlar, bunlara gereken şükrü yapmazlarsa, ahirette çok

korkacak, çok acı çekecektir. Dünyada tehlikelerden sakındığı, çalıştığı halde çok acı çeken mümin, ahirette çok lezzete kavuşacaktır.

Dünyanın ömrü, ahiretin sonsuzluğu yanında, denize nispetle bir damla kadar bile değildir. Buna rağmen Allahü teâlâ, merhamet ederek, sevdiklerine sonsuz nimetlere kavuşmaları için, dünyada birkaç gün sıkıntı çektiriyor. Akıllı kimse; kendi işinde ve dünyasında hiç üzülmeyen, emellerini kısa tutup, sabaha bile çıkamayacağını düşünen, ibadetine kuvvet verecek ve doğru yolda yürüyecek miktardan fazla geçim derdi olmayandır.

Kur'an-ı kerimde mealen buyuruluyor ki:

“Dünya hayatı, ancak oyun ve boş şeyle meşgul olmaktır. Ahiret ve nimetleri daimi olduğundan daha hayırlıdır. Bunların farkını anlamaz mısınız?” (Enam 32)

“Yanınızdaki dünyalıklar geçici, Allah katındaki hazine ve rahmetler ise daimidir.”(Nahl 96)

“Dünyayı ahirete tercih edersiniz, Halbuki ahiret hayırlı olup nimetleri daimidir.” (Ala 16, 17)

Dünya, dinimizin yasakladığı haram ve mekruhlardır. Bunlara dalıp da ahireti unutan aldanmıştır. O halde haramlardan, mekruhlardan ve lüzumsuz mubahlardan sakınmak gerekir! Haramlardan ve şüpheli şeylerden kaçarak helal kazanmalıdır.

Mubahları gelişi güzel kullanan, şüpheli şeyleri yapmaya başlar. Şüphelileri yapmak da harama yol açar. Haramlar da küfre yol açar.

GÖNÜL BAHÇESİ · 14 MAYIS 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 908

“Kadının perişan hali!”

1850’li yıllara kadar, bütün dünyada ailenin yapısı hemen hemen aynıydı. Erkek evin geçimi sağlar, kadın da ev işleri ile, çocuklarının eğitimi ve yetişmesiyle uğraşırdı. Sanayi devrimi ile beraber evin geçimine kadın da dahil edildi. Bu, görünüşte kadına bir iyilik olarak sunuldu. Fakat patronların gizli niyeti başkaydı. Bu da, kadını ucuz işçi olarak gördüklerinden, kadını istismar ederek zenginliklerine zenginlik katmaktı. Bu maksatla, “Kadınlara özgürlük”,

“Ekonomik bağımsızlık” gibi cazip sloganlar ile zaten çok yorucu olan ev işlerine ilaveten kadına bir de geçim yükü yüklendi. Gücünün çok üzerinde yük yüklendiği için de kadının vücut kimyası bozuldu. Günümüz kadının bu halini, “Kadının perişan hali” yazısı ile bir moda dergisinde, modern bir kadın olan Candan Turhan çok güzel dile getirmişti. Önemine binaen bunu tekrar gündemimize alıyoruz:

"ÖZGÜR KIZ" OLACAKTIK

“Ne olacak bu halimiz? Bir türlü olamadık; boşa koyduk dolmadı, doluya koyduk almadı. Bizden önce, kadınların sorunu hiçbir şey olamamaktı; bizimki her şey olabilmek. Yaş geliyor kemale, biz hala kendimizi oradan buraya atıp, çırpınıp çabalayıp duruyoruz; böyle de olacağız, böyle de yapacağız diye diye perişan oluyoruz.

Daha genç kızlardık; ilk seçeneğimiz annelerimiz gibi olmamak ya da annelerimizden farkı olmaktı. "Özgür kız" olacaktık. Okuyacak, çalışacak, gezip tozacak, günümüzü gün edecektik. Evle, evlilikle, annelikle ilgili her şeyden uzak duracaktık. Bunun için, kendimizi eğitime verdik. Okuduk, öğrendik, doymadık, gidebileceğimiz kadar yükseldik.

Sonra çalışmaya giriştik. Bizden önceki neslin yapmadıklarını yapmaya soyunduk. İşte yükseldik, kendimizle gurur duyduk. Ama bu durum da çabucak sıradanlaştı, tatminkarlığı azaldı, eksik bir seyler hissettik yine de.

Çevremizdeki tüm kadınlar gibi iyi eğitimli, evli, süper kariyerli, kendini geliştiren bir kadındık! Boşluğa düşmek üzereydik ki "kendimizi geliştirebileceğimiz" yeni bir alana dikkat çekti egemen güçler: güzellik. Ve daldık estetik girdaplarına.

Neyse: Biraz uğraş, biraz masrafla en güzel, en bakımlı da olundu. Ama çevredeki kariyersiz kadınlar çocuk yapmayı da beceriyordu arada. Elbette onu da yapabilirdik. Sağlıklı, akıllı, güzel hamileler olamaz mıydık? Olduk tabii. Eh, çocuğumuzu el yordamıyla, sıradan yöntemlerle yetiştirecek halimiz yok ya! Kitaplar, dergiler, pedagoglar, konferanslar, danışmanlar, çocuğa bol zaman mı ayıralım, kaliteli zaman mı falan derken zaten ayıracak ne zaman kaldı ne enerji.

Bu böyle sürüp giderken fark etmediğimiz görmemezlikten geldiğimiz bir şey vardı ama; çok temel bir hata, ta başından itibaren oyunu geçersiz kılan: Erkeklerin kurallarıyla, erkeklerin oyunuyla oynuyorduk! Erkek dünyasının taleplerini ve gereklerini hiç tereddütsüz birebir üzerimize almış, gereken bütün

"safra"larımızı bırakmış, ve onlarla "bir"miş gibi onların oyununda onlarla aşık atmaya kalkıyorduk. Beceriyorduk da, iyi rekabet koyuyorduk, ama pozisyon itibarıyla oyunun kazananı baştan belli değil mi?

Sen kalk kendi canım niteliklerini hor görüp bir kenara koy, ondan sonra "Aman ne başarılıyım, ne güçlü kadınım, nasıl da kendi dünyalarında erkeklere kök söktürüyorum!" diye gurur duy, bravo vallahi... Oyuna geldik, oyuna! Oyun onların oyunu, "kendinin" dişilik kısımlarını ezip erkek rolleri üstleniyorsun oynayabilmek için. Erkeklerin oyununu becerdin, aferin, ama içinde işkence çeken, küçük çürümüş, ezilip aşağılanmış, bir işe yaramaz sayılmış bir kadıncağız var şimdi, hayırlı uğurlu olsun...

MUTSUZ KADINLAR HALİNE GELDİK

Haydi uyanalım bu tuhaf rüyadan: Daha fazlasını, daha iyisini, en mükemmelini istememiz en başta, bizim talebimiz değildi; bize ait olmayan bir dünyanın talebiydi. Her alanda, her anlamda rekabete girmek kadınlara ait bir dürtü değil. Kendimizi böylesine kırbaçlamak, böyle zora koşmak hiç kadınsı bir yaklaşım değil. Kendimizi içinde bulduğumuz dünyaya ayak uyduralım derken kadınlığa ait tüm güzelliklerimizi, en güzel niteliklerimizi bir kenara bıraktığımızın farkına varan yok mu? Ve bu uğraşımız sonucu ortaya pek de şaşırılmaması gereken bir karmaşa çıktığının: "Kadınlığı" azalmış ama çok güzel, çok seksi, en maharetli, süper anne ve harika eş olduğuna inanan kadınlar.

Hep karşıt şeyler sokuldu kafamıza. Seçemedik bu kadar çok seçenek arasından, hepsini almak istedik, her şeyi birden arzu ettik. Ne çok vazife yüklendik, ne beklentiler üstlendik: Muhteşem bakımlı ve çalışkan ve becerikli olduk, perişan olduk, sonra da ortaya agresif kadın türü çıktı, her zaman yırtıcı, savaşçı, istediğini elde etmeye odaklı, bunun için duruma göre ya aktif agresif, ya da pasif agresif olan. Hepsi bir yana: Mutsuz ve savaş içinde! “

HİKMETLER · 14 MAYIS 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 912

Arkadaşın Allah indinde iyisi

Allah adamları çok merhametli idiler. Onlar, mutî olsun, âsî olsun, bütün müslümanlara ve hayvanlara karşı çok şefkatli idiler. Bir insan için en kıymetli şey

de din olduğu için başkalarının kendileri yüzünden dinlerine zarar gelmemesine çok dikkat ederlerdi. Kendileri yüzünden kimsenin Cehennemde azab görmesini istemezlerdi. Bu, onların ahlâkının en şerefli olanındandır. Buna ancak, Allah'ın, basiretlerine nûr-i ilâhisini ihsan buyurduğu kimseler erebilir. Onlar, Resulüllah'tan aldıkları bu ahlâk sayesinde, insanlara karşı kendilerinden daha şefkatli davranırlardı. İşte bundandır ki, insanların verdikleri sıkıntılara rağmen, onlara yakın olmaya rağbet ederler, vakitlerinin çoğunu onların yanında geçirirerek onların Cehenneme gitmelerine mani olmaya çılışırlardı.

Abdülkadir Geylani hazretleri buyurdu ki: "İnsanlara rehberlik ede, yol gösteren kimsede şu hasletler bulunmazsa, o rehberlik yapamaz. Kusurları örtücü ve bağışlayıcı olması, şefkatli ve yumuşak olması, doğru sözlü ve iyilik yapıcı olması, iyiliği emredip, kötülüklerden men edici olması, misafirperver ve geceleri insanlar uyurken ibadet edici olması, âlim ve cesur olması."

Abdullah bin Ömer buyurdu ki : “Yakınında güler yüzlü ve tatlı sözlü komşuları bulunan bir evin kıymet ve fiatı fazla olur!”

İnsanlara karşı aşırı şefkat ve merhamette bulunmak ahlâkına sahib olanlardan biri de Ebû Müslim el-Havlanî idi. Bazen, rastladığı kimselere, “Onlar bana değer vermedikleri için selâmımı almayacak olurlarsa, benim yüzümden günaha girmiş olurlar.” düşünce ve endişesiyle, selâm vermekten imtina ederdi.

Ebu Abdillâh Antakî buyurdu ki: “Bazı kimseler seni gördükleri zaman şeref ve haysiyetine ilişiyorlarsa, bu yüzden günaha girecekleri için onlara acıyarak, namaz vakitleri dışında onların yanına gitme.”

Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

“Emr-i maruf yapan, yumuşak ve şefkatle yapmalıdır.” [

“İlim öğrenen veya Allah için bir dost edinen veya din kardeşinin yüzüne şefkatle bakan veya “Bismillah” diyerek işine başlayan affa uğrar.”

“İki arkadaşın Allah katında en iyisi, arkadaşına karşı daha şefkatli davranandır.”

HİKMETLER · 15 MAYIS 2008 PERŞEMBE · KAYIT 913

Herkese hayır duâ

İslam büyükleri, şefkat ve merhametlerinden dolayı fasık da olsalar hiçbir Müslümana bedua etmezlerdi. Ma'ruf-i Kerhî hazretleri, bir âsî gördüğü zaman, ıslahı için dua eder, ona mağfiret ve rahmet diler ve derdi ki: “Allah teâlâ, Muhammed aleyhisselamı Resûl olarak gönderdi ve insanların kurtuluşu ve ilâhî rahmete kavuşmaları için yolladı. Şeytan ise, insanların helaki ve onların başına gelen kötülüklerden sevinmek için yollandı.”

Ma'rûf-i Kerhî hazretleri, birgün talebeleriyle hurmalıkta oturuyordu. Bu esnada Dicle nehrinden bir kayık geliyordu. Kayıktaki birkaç genç, içip içip nâralar atıyorlardı. Bu hoş olmayan manzara karşısında talebeleri, “Efendim, duâ edin de Allahü teâlâ bu kendini bilmezleri nehrinde boğsun, insanlar da böyle zararlı kimselerden kurtulsunlar” dediler.

Bunun üzerine kayıktakilere şöyle duâ etti: “Yâ Rabbî! Sen bu kullarını dünyada neşelendirdiğin gibi âhırette de neşelendir!” Talebeler bu duâya bir ma'nâ veremediler. Dikkatle kayıktakileri takip etmeye başladılar. Kayıktakiler, kıyıya çıkınca, Ma'rûf-i Kerhî hazretlerini gördüler. Birden ne yapacaklarını şaşırdılar. Daha O, kendilerine birşey söylemeden, ellerindeki sazı kırdılar, içkileri attılar. Huzûruna gelip tevbe ettiler. Ma'rûf-i Kerhî hazretleri talebelerine dönüp buyurdu ki: “Gördüğünüz gibi, herkesin istediği oldu. Ne onlar boğuldu. Ne de kimse onlardan rahatsız oldu” buyurdu.

Abdülkadir Geylani hazretlerinin buyurdu ki: "Mümin, insanlara karşı merhametlidir. Onlara karşı yüzünden güler yüz ve sevinç eksik olmaz. Fakat kendine karşı merhametli olmaz bunu için hep mahzundur. Peygamber efendimiz; "Müminin sevinci yüzündedir. Halbuki kalbi mahzundur" buyurmaktadır. Müminin tefekkürü, düşünmesi, ağlaması çok, gülmesi azdır. Tebessümü ile kalbindeki hüznü gizler. Dışarıda geçimini temin etmekle uğraşıyor görünür, kalbi Rabbini anmakla meşguldür. Çoluk çocuğu ile uğraşıyor görünür, kalbi Rabbi iledir."

Peygamber efendimiz, “Merhametli, şefkatli olmayan, acımayan imanlı olmaz” buyurunca, Eshab-ı kiram “Ya Resulallah, hepimiz merhametliyiz, şefkatliyiz”

dediler. Onlara, “Sadece insanlara değil, bütün mahlukata merhametli olmak gerekir” buyurdular.

HİKMETLER · 16 MAYIS 2008 CUMA · KAYIT 914

Dinin esası inanmak ve merhamet

Peygamber efendimize bir bedevî gelip, “Ben câhil biriyim. İslâmiyeti kısa olarak benim anlayabileceğim şekilde ta’rif eder misiniz?” diye sorduğunda, Peygamber efendimiz buyurdu ki: "et- ta'zimü bi emrillah veş-şefekatü alâ halkıllâh” yani, İslamiyet, Allahü teâlâyı, emirlerini büyük bilmek, bunlara saygılı olmak ve yarattıklarına acımak, merhamet etmektir, buyurdu.

Musâ aleyhisselâm bir gün duâ ederken : “Yâ Rab! Kulların arasında sana en sevgili olanı hangisidir, bana bildir.” demiş. Allah teâlâ şöyle buyurmuş : “Yâ Musâ! Kullarım arasında bana en sevgili olan; mü'min kardeşinin ayağına bir diken battığını işittiği zaman, sanki o diken kendisine batmış gibi acı duyan kimsedir!”

İbrahim Temîmî hazretleri kendisine haksızlık eden bir kimse için aleyhte duâ etmez ve “Zulüm yapması ile onun yüklendiği günah, ona yeter!” derdi.

Ömer bin Abdilaziz, evinin yanında geceleyen yolcu arkadaşlarını ve onların eşyalarını, onlar uyuduktan sonra sabaha kadar bekler ve korurdu. Onlar ise bunun farkına varmazlardı.

Ebu Abdillâh bin Avn, “Bu ümmetten ilk olarak kalkacak olan güzel hasletler, rahmet ve şefkat duygularıdır.” derdi.

Müslümanlardan birine bir hal olduğu zaman, Süfyan-ı Sevrî o hali öyle kendisine dert edinirdi ki, bazen çektiği sıkıntı ve darlıktan kanla karışık bevlettiği olurdu!

İmam-ı Rabbani hazretleri buyuruyor ki:

Her günah imanı tehlikeye sokmaya sebep olabilir ama şu üç günahın tesiri daha kuvvetlidir:

1- İman nimetine şükretmemek,

2- İmanın gitmesinden korkmamak,

3- Müminleri incitmek, kalblerini kırmak. Hadis-i şerifte “Kalb kırmak, Kâbeyi yetmiş defa yıkmaktan daha kötüdür” buyuruluyor. İyi olsun, kötü olsun hiçbir insanın kalbini incitmemeli. Allahü teâlâyı en çok inciten küfürden sonra, kalb kırmak gibi büyük günah yoktur.

Şu dört şeye dikkat etmelidir: Günahlardan sakınmak, namazını cemaatle kılmak, cömert olmak, Allahü teâlânın yarattıklarına şefkat göstermek.

HİKMETLER · 17 MAYIS 2008 CUMARTESİ · KAYIT 915

Ermiş kullardan olabilmek için

Hasan Basrî hazretleri buyurdu ki : “Kulun iyi kimselerden ve ermişlerden olmasının alâmeti, bütün Müslümanlara karşı şefkat ve merhametinin çok oluşudur.”

Ma'ruf-i Kerhî buyurdu ki : “Her kim, her gün, “Allah'ım! Ümmeti Muhammede rahmetini ihsan buyur! Ümmet-i Muhammedin halini islâh eyle! Ümmet-i Muhammedi belâ ve kederlerden sâlim kıl!” diye duâ ederse, Allah teâlâ onu, iyi ve ermiş kullarından kılar.”

Hasan Basrî buyurdu ki : “Eğer Allahın ermiş ve velî kulları olmasaydı, yeryüzü bütün içindekilerle beraber batardı! Eğer sâdıklar olmasaydı, yeryüzü fesada uğrardı. Eğer âlimler olmasaydı, insanlar hayvanlar gibi olurdu. Eğer ahmaklar, aklı kısa kimseler olmasaydı, yeryüzü harab olurdu. Eğer rüzgâr olmasaydı, yer ile gök arasında, pis kokudan yaşanmaz olurdu!”

Cenab-ı Hakkın veli kullarının pek çok özellikleri vardır. Bunlardan bazıları şunlardır:

Çatık kaşlı değildirler. Güler yüzlü olmayan kimse mümin sıfatlı değildir. Müslim Gayrimüslim herkese karşı güler yüzlü olmalıdır. Başkasının kötü ahlakından şikayet eden kimsenin kendisi kötü ahlaklıdır. Güzel ahlak, eziyetleri sineye çekmektir.

Müminin alameti güler yüzlü olmasıdır. Münafığın alameti çatık kaşlı olmaktır. Allahü teâlânın ihsan ettiği nimetini, güler yüzlü, tatlı dilli, merhametli, şefkatli

olmakla gösterir.

Bir Müslüman diğerini hakir göremez. Çünkü Müslüman, Allah'ın sevdiği insan, Allah yanında kıymeti büyük olan insan demektir. Müslümanı hakir görmek, Allah'ın kıymet verdiğine değer vermemek olur.

İslam büyükleri baştan başa şefkattir. Bu kadar âlimler, evliyalar bütün istirahatlarını, zevklerini terk ederek hayatları boyunca hep insanların kurtulması için çalıştılar. Çünkü onların kalb gözü açıktı. Niye bu kadar uğraştılar, didindiler? Merhametten, çok merhametten.. İnsan bir kedinin bile ateşte azcık yanmasına tahammül edemez. Başka bir insanın ebediyen yanmasına nasıl tahammül edebilir.

HİKMETLER · 18 MAYIS 2008 PAZAR · KAYIT 916

Akıllı ve akılsız olmanın alameti

İbni Abbas hazretleri buyurdu ki:" Aklın başı, kendisine zulmedeni affetmek, kendinden aşağıda görünene tevazu göstermek, düşündükten sonra konuşmaktır. Akılsızlığın başı ise, kendini beğenmek, lüzumsuz yere konuşmak ve kendisinin yaptığı şeylerde insanları ayıplamaktır. Hadis-i şerifte, "Akıllı şu kimsedir ki, açıkta yapınca utanacağı işi gizli yerde de yapmaz" buyuruldu. Hikmet ehli, ibadetlerini ihlasla yapan, insanlarla iyi geçinen, onlara iyilik eden ve belalara sabredenin akıllı olduğunu bildirmiştir.

İbrahim Hakkı hazretleri buyuruyor ki:

Allahü teâlâ, insanlarla iyi geçinmemizi emrederek hadis-i kudside, "Kötülük edene iyilik eden, gelmeyene giden, uzak durana yaklaşan, yemek vermeyene yemek veren, en üstün olandır. Affedin, ayıp örtün, merhamet edin ki merhamete kavuşun! İnsanlara karşı iyi huylu olanı severim ve insanlara onu sevdiririm" buyurdu.

Buyuruldu ki:

* Güzel ahlak, kimseye yük olmamak, fakat herkesin yükünü çekmektir.

* Mertlik demek, herkes ile iyi geçinmektir.

* Herkese iyilik yapamayız; fakat, hiç kimseye kötülük yapmaya hakkımız yoktur.

* Müslüman demek, hasreti çekilen insan demektir. Bir kimsenin hasreti çekilmiyorsa, son nefeste imanı tehlikededir.

* Allahü teâlâdan, kendisini, kıyamet gününde Cehennem ateşinden korumasını isteyen bir kimse, müminlere karşı çok merhametli ve nazik olmalıdır.

* Köpek olan eve rahmet melekleri girmez. Kalbe de köpek mizaçlı kötü huyları sokmamalıdır. Özellikle şu dört kötü huy daha tehlikelidir: Kibir, kıskançlık, öfke, şehvet.

* Herkese sıkıntı veren kibirlidir. Kimseyi beğenmemesi, herkesi şikayet etmesi kibrindendir. Mütevazi demek ölü demektir. Ölü kimseyi şikayet etmez, ölüyü de şikayete gerek duymazlar.

* İki şeyi unutma: Allah'ın seni her yerde gördüğünü ve ölümü hiç unutma. İki şeyi de unut: Yaptığın iyilikleri ve sana yapılan kötülükleri unut.

HİKMETLER · 19 MAYIS 2008 PAZARTESİ · KAYIT 917

Evliya nasıl anlaşılır?

Muhammed Salim hazretlerine, "Bir kimsenin evliya olduğu nasıl anlaşılır?" dediklerinde, "Tatlı dili, güzel ahlakı, güler yüzü, cömertliği, münakaşa etmemesi, özürleri kabul etmesi ve herkese merhamet etmesi ile bir kimsenin veli olduğu anlaşılır" buyurdu.

Sultan Bayezid son zamanlarında, oğlu Selim'e; "Adaletten ayrılma, acizlere ve biçarelere karşı merhametli ol. Kimsesizlere şefkat göster, herkesin sana ram olmasını istiyorsan ulemaya çok saygı göster; zaruret olmadıkça kimseye sert davranma" diye nasihat ettikten sonra, çok dua etti ve Allahü teâlânın mübarek etmesi dileğiyle saltanatı ona teslim etti.

Yahya bin Muaz Razi hazretleri buyuruyor ki:

"İnsanlar seni, Allah'ı sevdiğin kadar sever. Allah'tan korktuğun kadar, senden korkarlar. Allah'a itaat ettiğin kadar, sana itaat ederler. Ona itaatin nispetinde,

sana hizmet ederler. Onun kullarına merhamet ettiğin kadar, onlar da sana merhamet ederler. Hülasa, her işin, Onun için olsun! Yoksa, hiçbir işinin faydası olmaz. Hep kendini düşünme! Allahü teâlâdan başka, kimseye güvenme!"

Bir kimsenin veli olduğu; tatlı dili, güzel ahlakı, güler yüzü, cömertliği, münakaşa etmemesi, özürleri kabul etmesi ve herkese merhamet etmesi ile anlaşılır.

Ahlak hakkında İslam âlimleri buyuruyor ki:

"Kötü ahlaklı, parçalanmış testiye benzer. Ne yamanır, ne de eskisi gibi çamur olur."

"Her binanın bir temeli vardır. İslam'ın temeli de güzel ahlaktır."

"Kötü ahlak, öyle bir fenalıktır ki, onunla yapılan birçok iyilikler fayda vermez. Güzel ahlak, öyle bir iyiliktir ki, onunla yapılan günahlar bile affa uğrar."

"Yükselen bütün insanlar ancak güzel ahlakları sayesinde yükselmişlerdir."

"Güzel ahlak güler yüzlülük, cömertlik ve kimseyi üzmemek demektir."

"Güzel ahlak, kimseyle çekişmemek ve kimseyi çekiştirmemektir."

Başka bir hadis-i şeriflerinde de, " Ben lânet etmek için gönderilmedim. Hayır duâ etmek, her mahlûka merhamet etmek için gönderildim. Ben, insanların azap çekmesi için değil, herkese iyilik etmek ve insanların huzura kavuşması için gönderildim." "Merhamet edenlere Rahman da merhamet eder…" buyurmuştur.

GÖNÜL BAHÇESİ · 20 MAYIS 2008 SALI · KAYIT 919

"Zulüm yapanın boynunda asılı kalır!"

Kraliçe II. Elizabeth'in Bursa gezisi esnasında entrasan bir hadise yaşantı. Ziyarette rehberlik yapan profesör İlber Ortaylı, Kraliçe'ye Yeşil Cami'de bulunan bir hat yazısını göstererek tercümesi yaptı. Camide, 600 yıl önce yazılmış Farsça bir şiir yer alıyor. Şiirde 'Bu zulmü yapan bana zulmettiğini zannetti, ama zulüm geçip gitti ise de, vebali bunu yapanın boynunda kaldı" yazıyordu.

Kraliçe Elizabeth, caminin "hünkar mahfili" adı verilen ve sadece padişaha mahsus olan bölümünü ziyaret ederken, Profesör Ortaylı, Kraliçe'ye burada yine

duvara çini ile yazılmış bir başka şiiri gösterdi. Farsça olan bu şiirde de "Her kim ki bu devlete kasdederse Allah onu kahretsin" yazıyordu. (Kanal 1'in haberi, 14.5.2008)

Umulur ki Kraliçe, bu iki hat yazısından sonra vicdanının sesini dinleyip geçmişte yaptıklarından dolayı milleti adına üzüntü duymuştur. Osmanlı yıkma vebalini ve yıkanlara yapılan laneti boynunda hissetmiştir.

Çünkü, bugün, İslam ülkelerindeki oluk gibi kan akmasının, Müslümanların perişan halde bulunmasının vebali İngilizlerindir. Bunun böyle olacağı açıktı, belliydi. İleriyi gören, vicdanının sesine kulak veren insaf sahibi pek çok İngiliz devlet adamı Osmanlının yıkılmasına karşı çıkmıştı. Hatta bunlar Osmanlıyı savunan, lobiler, dernekler oluşturdular. Lordlar Kamara'sında günlerce fikirlerini savundular. Bunların düşüncesi şuydu: "Tarihi bir hata yapıyoruz. Osmanlı bölgede önemli bir denge unsurudur. Bu denge bozulursa, bu bölgelerde huzur kalmaz. Buna biz sebep olduğumuz içinde tarih bizi hiçbir zaman affetmez."

İngiltere Başbakanı Churchil ise, her neye mal olursa olsun Osmanlı Devleti'nin yıkılması taraftarıydı. Ona göre bu kaçırılmaz tarihi bir fısattı. İslamı temsil eden Osmanlının mutlaka yıkılması gerekiyordu.

Osmanlıyı yıktılar ve o günden bugüne Osmanlıdan boşalan bölgelerde huzur sağlanamadı. Bu bölgeler kimseye yar olmadı. Mazlumun ahı, kanı yerde kalmadı. Başta İngilizlere yardım eden yerli halk olmak üzere bu yıkımda dahli bulunan herkes ağır bir bedel ödedi ve halen de ödemeye devam etmektedirler.

İgilizler hiçbir millete benzemeyen, farklı bir düşünce yapısına sahip insanlardır. Kazanlı Abdürreşid İbrahim (Ö.T.1944 Tokyo), İngilizler şöyle tanımlar:

"İngilizler, mağrur ve kibirlidir. Onlar, kendi şahıslarını ve vatanlarını ne kadar saygıya lâyık görürse, diğer insanları ve memleketleri de, o derece aşağı görürler.

İngilizlere göre insanlar üç kısma ayrılır: Birincisi, İngilizler olup, Allah'ın bir ihsan olarak yarattığı en mükemmel insanlardır. İkincisi, beyaz renkli Avrupalı ve Amerikalılardır. İkinci derecede de olsa bunların da, saygıya lâyık olabileceklerini kabul ederler. Üçüncü kısım ise, birinci ve ikinci kısmın haricinde kalan insanlardır. Bunlar, insan ile hayvan arasında bir yaratık türüdür. Bunlar, saygıya lâyık olmadıkları gibi, hürriyet, bağımsızlık ve vatan bunlar için değildir. Bunlar, bilhassa İngilizler tarafından idare edilmek için yaratılmışlardır."

Bu milletleri idare etmede kullandıkları en meşhur metotları da "böl, parça ve yönet" yöntemleridir. Bunun için İslam alemindeki bütün sapık mezhep ve yorumların arkasında İngilizler vardır. Vehhabilik, Ahmedilik, Kadıyanilik… hep İngilizlerin ortaya çıkarttığı ve beslediği akımlardır. Sanılanın aksine İslam dünyasında Şia'nın yayılmasına ve etkinlik kazanmasına özel önem verirler. Bugün dünya kamuoyunu İslama karşı şartlandırmak, Müslümanları ezmek için kullandıkları Selefilik, Taliban, El Kaide, Ladin vs tarzı yapılanmaların arkasında da İngilizler ve Yahudiler vardır.

Bir islâm büyüğü, İngilizleri şöyle anlatır:

"İslamın en büyük düşmanı İngilizlerdir. İsaâmiyeti bir ağaca benzetirsek, başkaları, fırsat bulunca, bu ağacı dibinden keser. Müslümanlar da, bunları bilir ve bunlara karşı tedbirlerini alırlar. Fakat, bu ağaç bir gün filiz verebilir. İngiliz ise ağacı kesmez, bilâkis bu ağaca hizmet eder, besler. Müslümanlar da, onu ağaca saygı gösterdiği için sever. Fakat, gece kimse anlamadan köküne zehir sıkar. Ağaç öyle kurur ki, bir dahâ süremez. İngiliz vah vah çok üzüldüm, diyerek Müslümanları aldatır."

HİKMETLER · 20 MAYIS 2008 SALI · KAYIT 918

En iyi ve en kötü iki şey

Peygamber Efendimiz buyurdu ki: "İki şey var ki, ondan daha iyisi yoktur: Allahü teâlâya iman ve Onun kullarına iyilik etmek, şefkatli olmak. İki şey var ki, ondan daha kötü iki şey yoktur: Küfür ve insanlara kötülük etmek."

Bir bedevi, "Ya Resulallah, siz çocukları sevip öpüyorsunuz. Biz hiç öpmeyiz" dediği zaman, ona, "Şefkat, acıma duygusu olmayana ne diyeyim?" buyurdu.

Adamın birisi Peygamber efendimize "Ya Resulallah, hizmetçimi kaç defa affedeyim?" diye sorar. Peygamber efendimiz de "Günde yetmiş defa affet!" buyurur.

Bir zat görev emrini almak üzere Hz. Ömer'in huzuruna gelir. Hz. Ömer'in çocuğunu öptüğünü görünce, "Ben çocuklarımı öpmem" der. Hz. Ömer, "Senin

küçüklere, şefkatin yok, millete nasıl acırsın?" buyurarak görev emrini imzalamaz. Emri altında olanlara acımayan, Allahü teâlânın merhametinden uzak kalır.

Hazreti Mevlana buyurdu ki: * Şefkatte güneş gibi ol. Cömertlikte akarsu gibi ol. Kusur örtmekte gece gibi ol. Öfkede ölü gibi ol. Tevazuda toprak gibi ol. Müsamahada deniz gibi ol. Ya olduğun gibi görün ya göründüğün gibi ol.

Şefkatli ve merhametli olmak güzel huylu, güzel ahlaklı olmaktır.

"Güzel ahlak, eziyet vermemek ve meşakkatlere katlanmaktır."

"Güzel ahlak, genişlikte ve darlıkta insanları razı etmeye çalışmak demektir."

"Güzel ahlak, Allah'tan razı olmak demektir. Yani hayrı ve şerri Allah'tan bilmek, nimetlere şükür, belalara sabretmektir."

"Güzel ahlakın en azı, meşakkatlere göğüs germek, yaptığı iyiliklerden karşılık beklememek, bütün insanlara karşı şefkatli olmaktır."

"Güzel ahlak, haramlardan kaçıp helalı aramak, diğer insanlarla olduğu gibi aile efradıyla da iyi geçinip onların maişetlerini temin etmektir."

"Güzel ahlak, Yaratanı düşünerek, yaratılanları hoş görmek, onların eziyetlerine sabretmektir."

GÖNÜL BAHÇESİ · 21 MAYIS 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 920

Osmanlı ile diğerlerinin farkı

Tarih boyunca, Müslümanlar idareleri altındaki milletlerin hukukuna saygı göstermişler, hiçbir devirde bunlara zulüm işkence yapmamışlardır. Mesela Osmanlının hiçbir döneminde kendilerinden olmayanlara zulüm yapılmamış, bunların birbirlerine düşürülerek kırdırılmamıştır. Batılı sömürgeciler ise, her türlü zulmü işkenceyi reva görmüşlerdir. Sadece Müslümanlara değil, kendi inançlarından olmayan yani Hıristiyan olmayan herkese aynı muameleyi göstermişlerdir.

Umulur ki, 21. yüzyılda artık bu huylarından, politikalarından vazgeçmişterler. Geçmişte yaptıklarından ders almışlardır. İbret alınması için geçmişte yaptıkları bazı uygulamalarından örnekler vermek istiyorum: Meselâ, İngilizlerin en büyük

sömürgeleri olan Hindistan'ın Amritsar şehrinde 1919 senesinde bir gün âyin sebebi ile toplanan Hindûlar, bisikleti ile oradan geçen bir Hıristiyan kadın misyonerine gereken hürmeti göstermedikleri için misyoner kadın, İngiliz generale bunları şikâyet eder.

General derhâl askerlerine emir vererek, ma'bedde âyinle meşgûl halkın üzerine ateş açtırıp on dakîkada yüzlerce kişiyi öldürtür. General bununla da yetinmeyerek, halkı üç gün elleri ve ayakları üzerinde hayvan gibi yürütür.

Şikayet üzerine olayın aslını tahkîkât için Hindistan'a gelen müfettiş, generale müdafaasız halka ateş açtırmasının sebebini sorar. General: "Buranın kumandanı benim. Öyle lüzûm gördüm ve emrettim" cevâbını verir. Müfettiş: "Pekâlâ, halkın yüz üstü sürünmesini emretmenizin sebebi nedir?" diye sorar. General: "Hindlilerden bir kısmı tanrıları karşısında yüz üstü sürünüyorlar. Bunlara, bir İngiliz kadının bir Hindû tanrısı kadar mukaddes olduğunu ve onun karşısında da hakâret değil, sürünmeleri îcap ettiğini anlatmak istedim" diye cevap verir.

20. asrın başlarında Hindistan'a yapmış olduğu seyahati ile meşhur, Fransız yazar Marcelle Perneau "Hindistan seyahatı notları" nda şunları anlatır:

"Avrupa'da şöhret bulmuş, hatta bazı üniversitelerce kendisine profesörlük ünvanı verilmiş olan Hindli bir ilim adamına, Hindistandaki bir İngiliz kulübünde buluşmak üzere söz vermiştim. Hindli gelmiş, fakat İngilizler, şöhretini bile hiçe sayarak onu içeri bırakmamışlar. Bundan haberdar olunca, ısrarım üzerine Hindli ile ancak kulübde görüşebildim."

Hindistan hükümdarı Bahadır Şah, İngilizlerin yaptıkları zulümlere dayanamayarak, 1857'de, İngilizlere karşı askerlerin ve halkın teşvîki ile büyük bir ayaklanma başlatmıştı. İngilizlerin Şah'a karşı tepki ve zulüm çok şiddetli oldu. İngiliz askerler, genç, ihtiyâr, kadın erkek demeden bütün Müslümanları, hattâ çocukları kılıçtan geçirdiler.

Şâh teslîm oldu. İki oğlu ve torunu teslim oldukları takdirde öldürülmeyeceği garantisi verilmesine rağmen öldürüldü. Bir gün sonra başları, genel vâli Henri Bernard'a gönderildi. Bunların etinden çorba yaparak Şâh'a ve hanımına ikram edildi. Çok aç olduklarından hemen ağızlarına aldılar. Fakat, ne eti olduğunu bilmedikleri hâlde çiğneyemediler, yutamadılar. Kustular, çorba tabaklarını yere bıraktılar. Vâli Henri Bernard onlara: "Niçin yemediniz? Çok güzel çorbadır. Oğullarınızın etinden yaptırdım" dedi. Bir insan bunu nasıl yapar? Yapar çünkü, bunlar kendilerinden başkalarını insan kabul etmiyorlar.

Araştırmacı yazar sayın Yusuf Gezgin, Aktifhaber'de bakınız İngizleri ve politikalarını nasıl anlatır: "Köleliği sistematik hale getirip, insanları yurdundan, ailesinden koparark "bir ticari meta" haline getiren bunlardır. Çok değil beş asır önce bir toprağı, kimliği medeniyeti olan Kızılderililerden, Aborijinlere, Mayalara, Asteklere kadar onlarca milletin-medeniyetin köküne kezzap suyu döken bunlardır.

Bütün sınır anlaşmazlıklarının ve toprak kavgalarının arkasında İngilizler vardır. İngilizlerin çekildiği coğrafyalarda nizasız, kavgasız, huzur içinde tek bir ülke, bölge gösteremezsiniz. Çekildikleri yerlerde özellikle problem bırakırlar ki, elleri o coğrafyadan çekilmesin.

İngiltere demokrasinin beşi bilinir. Ama demokrasiyi sadece kendilerine layık görürler. İngilizlerin çekildiği bütün coğrafyalar acımasız diktatörlerin, müsamahasız kralların elindedir. Bu otoriter yönetimlerin tamamının devlet ve yönetim altyapısını İngilizler kurmuştur. Zira diktatörleri idare etmek, yönlendirmek ve buyruklara amade kılmak milletleri yönlendirmekten çok daha kolaydır. Halklar demir yumruklar altında ezilirken bunlar "demokrasiyi", "insan haklarını" değil, diktatörlerden tahtlarını koruma mukabili rüşvet aldıkları imtiyazları, zenginlikleri hatırlarlar.

İngiltere kraliçesinin tarihi turistik yöreleri gezmek için geldiğini sanmıyorum. Acaba kraliçe Türkiye'de, kendi kurdukları sarsılan derin dengeleri yeniden inşa etmek veya revize etmek için mi geldi? Yoksa, Ortadoğu'da uygulanacak yeni planlara bizi hazırlama, altyapı oluşturma amacı mı var?"

HİKMETLER · 21 MAYIS 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 921

Merhamet edene merhamet edilir!

İslam büyüklerinin şefkat ve merhamet ile ilgili çok enteresan davranışları vardı. Bir gün Ahmed Rıfâi hazretlerinin paltosunun eteğinde, kedisi gelip uyudu. Namaz vakti geldi, kediyi uyandırmaya kıyamadı. Bir süre onu şefkatle seyretti. Uyanmayacağını anlayınca kedinin yattığı yeri kesip namaza gitti. Geldiğinde kedi uyanıp oradan gitmişti. Kesik parçayı paltosuna dikti.

Enes bin Malik hazretleri anlatır: Resulullah, çocuklara karşı da insanların en şefkatlisi idi. Oğlu İbrahim'in süt annesi, Medine'nin bir kenarında otururdu. Kadının kocası demirci idi. Resulullah ile bu eve sık sık giderdik. Varınca demircinin dumanla dolmuş evine girer, çocuğu kucaklar, öper ve bir müddet sonra dönerdi. Bir torunu ve kendi oğlu İbrahim ölünce de ağlamış, "Şefkatimden ağlıyorum. Allahü teâlâ ancak merhametli olana rahmet eder" buyurmuştur.

Abdülkadir Geylani hazretleri Kendisine hediye gelse, fakir fukaraya dağıtırdı. Fakirlerin ve dervişlerin nafakasını satın almak için, vazifeli hizmetçilerinin, bir başka işi olsa, yahut hastalansalar, kendisi çarşıya çıkar, ev için lüzumlu şeyleri satın alırdı. Bir toplulukla yolculukta olsa ve bir yerde konaklasalar, oradakilere yardım eder buğday öğütür, hamur yapar, ekmek pişirirdi. Bir gün yedi çocuk, ellerinde yarımşar dirhem ile gelip, her biri yarım dirhemini eline koydu ve satın aldırmak istedikleri şeyleri söylediler. Çarşıya gidip, istedikleri şeyleri satın alarak getirip çocuklara verdi. Gönüllerini hoş etti.

Bir defasında; "İyi kimselerin hali malum, ya kötülerinki ne olacak?" diye sorduklarında; "İyi olanlar kendilerini bize adamışlardır. Kötülere gelince biz de kendimizi onları kurtarmak için adadık" buyurdular.

Sultan Mahmud, "Bana nasihat ediniz" deyince Hocası; "Allahü teâlânın yarattıklarına şefkat göster. Günahlardan sakın, namazını cemaatle kıl, cömert ol! " dedi. Sultan, Şeyhin önüne bir kese altın koydu. Buna karşılık Şeyh, sultanın önüne arpadan yapılmış bir yufka koydu. Sultan ekmekten bir lokma aldı. Fakat lokmayı yutamadı. Şeyh hazretleri; "Bir lokma ekmeği yutamıyorsun. İster misin, şu bir kese altın bizim de boğazımızda dursun? Biz paralarla olan alakamızı kestik. Şu altınları önümden alın" dedi. Sultan, altınları almak zorunda kaldı.

HİKMETLER · 22 MAYIS 2008 PERŞEMBE · KAYIT 922

Kulun rızası Cenab-ı Hakkın rızası

İslam büyükleri herkese karşı merhametli idiler. Açları doyururlar, açık olanları giydirirler, sıkıntıda olanların sıkıntısı giderirlerdi. Bunları Allah rızası için, O'nun emri olduğu için yaparlardı.

Hak teâlâ ahırette şöyle buyurur: “Ey kulum, ben acıktım, beni doyurmadın. Kul cevaben der ki: Ya Rabbi! Bütün alemleri doyuran sensin! Ben seni nasıl doyurabilirdim? O zaman cenab-ı Hak buyurur ki, falan fakir kulum aç idi, sen ise bol bol rızklar içinde yüzüyordun. O fakir kulumu doyursaydın, benim rızamı kazanmış olacaktın.

Yine Allahü teâlâ buyurur ki, Ey kulum, ben susamıştım. Bana niçin su vermedin? Kul aynı Şekilde: Ya Rabbi! Bütün alemlere su veren sensin, benim seni sulamağa kudretim var mıdır? Allahü teâlâ buyurur ki, falan kulum susamıştı, eğer onu sulamış olsaydın, benim sevgi ve muhabbetimi kazanmış olacaktın.

Yine bunun gibi, çıplak olanı giydirmek için bu süal-cevap varid olur. Yine bunun gibi, ben hasta idim de, benim hal ve hatırımı gelip sormadın. Ya Rabbi, seni nasıl ziyaret edebilirdim? Allahü teâlâ buyurur ki, falan kulum hasta idi, onu ziyaret edeydin, orada benim rızamı bulacaktın.”

Allah adamları sahip oldukları nimetlerin gerçekte kendilerinin olmadığını, kendilerinde bir emanet olduğunru bilirlerdi. Hak teâlâ hazretleri buyurdu ki: “Ya Musa! Bir kimse kendine verdiğim nimeti benden bilip kendinden bilmezse, nimetlerimin şükrünü eda etmiş olur. Bir kulum rızkını kendi çalışması ile bilip, benden bilmez ise, nimetin şükrünü eda etmemiş olur.”

Hüseyin bin Said hazretleri buyurdu ki: “Nimetin şükrü, onu yaratılış maksadına uygun kullanmaktır.” Kendileri çok mütevazı idi. Yaptıklarını kendisinden değil hocasından bilirdi. En bariz özelliği; Hocasını ondan çok seven kimse yoktu, zamını ondan daha iyi değerlendiren biri yoktu, vefada ondan ileri biri yoktu.

Başarılı olmak, iyi insan olmanın üç özelliği var buyururdu: Herkeke iyilik etmek, herkesle iyi geçinmek, Sabırlı olmak ve güleryüzlü tatlı olmak, fitne çıkarmamak.

HİKMETLER · 23 MAYIS 2008 CUMA · KAYIT 923

Kendini üstün bilmemek

İslam büyükleri çok alçak gönüllü, mütevazı insanlar oldukları için herkesi kendilerinden yüksek ve faziletli görürlerdi. Yakınlarına bu konuda şöyle düşünmelerini tavsiye ederlerdi:

Bir çocuk gördüğün zaman, bunun günahı yoktur, benim günahım vardır. Binaenaleyh bu çocuk benden daha faziletlidir. Bir yaşlı Müslüman gördüğün zaman, bu benden daha fazla ibadet eylemiştir, binaenaleyh benden daha faziletlidir. Bir İslam alimi görünce, ben cahilim, bu benden ziyade alimdir, öyle ise, benden daha faziletlidir. Bir cahil görünce, bu bilmeden günah işler. Fakat ben bilerek işlerim, öyle ise, bu benden efdaldir. Bir kafir görsen, olur ki, dünyadan iman ile gider. Benim imanla gidip gitmeyeceğim ise, belli değildir. Şu halde, benden daha faziletlidir diye düşünmelisin! Müslümanlara karşı kibr yapmazsan, Hak teâlâ indinde yüksek derecelere vasıl olursun.

Peygamberimiz “aleyhisselam”: buyurdu ki: “O kimseye bakma ki, dinde senden aşağıdır, zira kendini beğenip, helak olursun. Dinde senden yukarısına bak ki, senden hayırlıdır. Malı çok olana bakma ki, Allahın kısımetine gazab edersin. Şu kimseye bak ki, yiyeceğini zahmet çekerek alın teri ile hazırlar, o zaman da, Hak teâlânın sana verdiği nimete şükredersin”

Allah adamları her zaman çok iyilik yapılmasını, Hak teâlâ hazretleri hayırlı iş yapan kullarını çok sevdiğini söylerlerdi. Resulullah efendimiz buyurdu ki :

“Bir kimse bir fakire bir lokma yemek verse, lokma o kimseye beş şey ile müjde eder: 1- Bir dane idim, beni çoğalttın.

2- Ben küçük iken, beni büyüttün.

3- Düşman iken, beni dost eyledin.

4- Fani, yok olmak üzere iken, beni baki, sonsuz kalıcı eyledin.

5- Şimdiye kadar sen beni muhafaza ederdin. Bundan sonra ben seni muhafaza ederim.”

Allahü teâlâdan korkan kimse, Onun emir ve yasaklarına riayet eder. Hiç kimseye kötülük etmez. Kendine edilen kötülüğe sabreder. Kusurlarına tevbe eder. Çalışırken, alış-veriş ederken, kimsenin hakkını yemez

HİKMETLER · 24 MAYIS 2008 CUMARTESİ · KAYIT 924

Dört şey yapardım

Peygamber efendimiz buyurdu ki: "Allahü teâlâ, Cebrail aleyhisselama sordu: Yer yüzüne insen ne iş yapardın? Cebrail aleyhisselam buyurdu ki: Ya Rabbi! Yapacağım amel, sence malumdur. Dört şey yapardım:

1- Susamış kimselere su verirdim.

2- Çoluk çocuğu fazla olana yardım ederdim.

3- İki dargın arasını bulurdum.

4- Müslümanların ayblarını kapatırdım."

İslam büyükleri hayır hesanetle, sadaka ile zekat vermekle vermekle malın eksilmeyeceğini, artacağını bildirmişlerdir.

Hazreti Ebu Hüreyre , Peygamberimizden "aleyhisselam" şöyle işittim, diyor: "İnsanlar tasadduk ettiği şeyi, Allah rızası için verirse, Hak teâlâ hazretlerine verilmiş gibi sayılır ki, mukabilinde bin sevap, (diğer bir rivayete göre ikibin sevap) alır."

Sadaka vermek nafile ibadettir. Zekat vermek ve borç ödemek, birinin hakkını iade etmek ise, farzdırlar. Üzerinde farz borcu olanların sünnetleri ve nafileleri kabul olmaz. O halde, bir kuruş zekatı veya bir kuruş borcu olan kimsenin sadakaları kabul olunmaz. Milyonlarca sadaka verse, binlerce hayır yapsa, zekatını vermedikçe veya borcunu ödemedikçe, hiçbiri kabul olmaz, yani hiç sevap kazanamadığı gibi, zekat ve borç günahından da kurtulamaz.

İmam-ı Rabbani hazretleri buyuruyor ki:

"Farz ibadetin yanında nafile ibadetin hiç kıymeti yoktur, deniz yanında damla bile değildir. Sünnetlerin farzlar yanındaki kıymeti de, deniz yanında bir damla su gibi bile değildir. Melun şeytan, müminleri aldatarak, farzları küçük gösteriyor,

nafileyi teşvik ediyor. Halbuki bir altın zekat vermek, yüz bin altın sadaka vermekten daha sevaptır.” Bir hadis-i şerif meali de şöyledir: “Allahü teâlâ buyuruyor ki, bir kimse farzı yapmakla bana yaklaştığı gibi, hiçbir şeyle yaklaşamaz.”

Hz.Ebu Bekir, Hz.Ömer’e yaptığı vasiyette buyurdu ki: “Allahü teâlânın gece yapman gereken hakkını gündüz yapsan ve gündüz yapman gerekeni de gece yapsan kabul etmez. Üzerine farz olan ibadetleri ödemeden nafile ibadetini kabul etmez.”

HİKMETLER · 25 MAYIS 2008 PAZAR · KAYIT 925

“Merhamet etmek için gönderildim”

Peygamberlerin, onların varisleri olan olan İslam büyüklerinin en önemli özelliklerinden birisi de, çok merhametli olmaları idi.

Resûlullahın mübârek yüzü Uhud gazâsında yaralanıp, mübârek dişi kırılınca, Eshâb-ı kirâm çok üzülmüşlerdi. “Duâ et, Allahü teâlâ, cezalarını versin” dediler. Peygamber efendimiz: “La'net etmek için gönderilmedim. Hayır duâ etmek için, her mahluka merhamet etmek için gönderildim” buyurdu. Sonra da şöyle duâ etti: “Yâ Rabbî! Bunlara hidâyet ver. Tanımıyorlar, bilmiyorlar”

Musa aleyhisselama cenab-ı Hak sordu: “Ya Musa, sana Peygamberlik vermeme sebep olan şeyi biliyor musun?” Musa aleyhisselam hayır dedi. Hak teâlâ buyurdu ki, “Sen birgün koyun bekliyordun. Bir koyun sürüden ayrılarak kaçtı. Sen onu sürüye katmak için arkasından yürüdün. Bir hayli yol gittin. Hem sen ve hem de koyun yoruldu. Nihayet koyunu yakaladığın zaman, koyunu tutup şöylece hitab eyledin: Ey koyun, ne zorun vardı da, böylece hem kendini ve hem de beni zahmete soktun ve her ikimizi de yordun? Halbuki, o anında son derece yorgun ve hiddetli idin. İşte, o hiddetli ve gazablı zamanında hırsını yenip rıfk ile yani güzellikle muamele ettiğin için, sana Peygamberlik derecesini ihsan eyledim.”

Ebu Abdullah Ahmed Makkari hazretleri buyurdu ki:

“Fütüvvet demek, gücendiğin kimseye iyilik etmek, sevmediğine ihsanda bulunmak ve sıkıldığın kimseye güler yüzlü olmaktır.”

İmâm-ı Rabbânî hazretleri buyurdu ki: “Allahü teâlânın, bir kuluna, çok kimsenin ihtiyâçlarını sağlamasını nasîb etmesi, çok kimsenin ona sığınması, bu kul için pek büyük bir ni’mettir, bu kuluna büyük ihsân etmiş olur.

Peygamber efendimiz buyurdu ki: “Müslümanlar her zaman birbirlerine merhametli olmalıdır. Merhamette, tıpkı bedenin uzuvları gibi olmalıdır. Nasıl ki, bedenin herhangi bir uzvu rahatsızlandığında bütün uzuvlar perişan oluyor, hasta olan uzuv iyileşince rahatlıyorsa müslümanlar da, biri rahatsız olduğunda, diğerleri bu rahatsızlıktan kurtuluncaya kadar rahatsızlık duymalıdır.”

HİKMETLER · 26 MAYIS 2008 PAZARTESİ · KAYIT 928

Tevazu üzere idiler

İslam büyükleri çok mütevazı kimselerdi, kendilerini kimseden üstün görmezlerdi. Makam ve hal itibariyle kendisinden aşağı olduğu bilinen bir kimseyi de, kendisinden yüksek görürlerdi. Allahü teâlânın, “Hiç bilenlerle bilmeyenler müsavi olur mu?” meâlindeki âyeti kerimesini düşünüp, kendisini câhil, akrân ve emsalini ise âlim kişiler olarak kabul ederdi. Hal ve makamca da onları üstün görürdü. Tevazu sahibi olmayı akıllık olarak bilirlerdi.

İbni Abbas hazretleri buyurdu ki: “Aklın başı, kendisine zulmedeni affetmek, kendinden aşağıda görünen kimselere tevazu göstermek, düşündükten sonra konuşmaktır. Akılsızlığın başı ise, kendini beğenmek, lüzumsuz yere konuşmak ve kendisinin yaptığı şeylerde insanları ayıplamaktır.” Hadis-i şerifte, “Akıllı şu kimsedir ki, açıkta yapınca utanacağı işi gizli yerde de yapmaz” buyuruldu. Hikmet ehli, ibadetlerin ihlasla yapan, insanlarla iyi geçinen, onlara daima iyilik eden ve belalara sabreden kimsenin akıllı olduğunu bildirmişlerdir.

Son devir İslam büyüklerinden Abdülhakimi Arvasi hazretleri, çok mütevazı, pek alçak gönüllü idi. Ben dediği hiç işitilmemişti. İslam âlimlerinin adı geçtiği zaman:

"Bizler o büyüklerin yanında hazır olsak sorulmayız, gaib olsak aranmayız." Ve, "Bizler o büyüklerin yazılarını anlayamayız. Ancak bereketlenmek için okuruz" buyururdu. Halbuki kendisi bu bilgilerin mütehassısı idi. Her hâli istikamet üzere

idi. "İstikamet yani Allahü teâlânın beğendiği doğru yol üzere olmak kerametin üstündedir" sözünü sık sık tekrar ederdi.

İslamiyet, edep dini, tevazu dinidir. Cahil cüretkâr olur, kendini âlim sanır. Âlim olan tevazu gösterir. Cehenneme gidecekleri hadis-i şerifle haber verilen 72 bid'at fırkasının reisleri de derin âlim idi. Fakat onlar, ilimlerine güvenerek, Kitâbdan, Sünnetten mana çıkarmaya kalkıştılar. Böylece, Eshab-ı kirama uymak şerefine kavuşamadılar. Onların doğru yollarından saptılar.

Alçak gönüllü olan kurtulur, kibirli olan yanar. Kibir her iyiliğe engeldir, tevazu, her iyiliğin anahtarıdır. Kibirli değilim diyen, kibirlidir. . Hadis-i şerifte buyuruldu:

"Tevazu eden, helal kazanan, huyu güzel olan, herkese karşı yumuşak davranan ve kimseye kötülük etmeyen iyi bir insandır."

GÖNÜL BAHÇESİ · 27 MAYIS 2008 SALI · KAYIT 926

Kendini bilen aslını unutmaz

Makam, mevki, mal, mülk, zenginlik... Allahü teâlânın insanlara verdiği güzel nimetlerdir. Aynı zamanda bir imtihan vasıtasıdır bunlar. Nimet sahibi kimseler, önceki hâllerini unutup kibir ve gurura kapılırlarsa, imtihanı kaybederler. Bunun sonucu olarak da, hem dünyaları, hem de ahiretleri perişan olur. "Kestane kabuğundan çıkmış; kabuğunu beğenmemiş", "Sonradan görme" gibi, bu tür insanlar için söylenmiş güzel sözler vardır dilimizde.

Kişi, geçmişini unutmadan, sonradan kendisine verilen bu nimetlerden dolayı kibirlenmez ve bunların kıymetini bilerek yerinde kullanırsa, katlanarak çoğalır onlar... Tarihte çoktur bunların örnekleri. Bununla ilgili olarak, Mesnevî'sinde ibretli bir olay anlatılır:

Bir av seferinde, Sultan Mahmut mert ve cesur bir köy delikanlısı olan Ayaz'la tanışır. Ayaz, hâl ve hareketleriyle çok memnun eder kendisini. Bunun için alıp saraya getirir .

Kısa zamanda saraya intibak eder Ayaz. Konuşmaları, teklifleri ile Sultanın sohbet arkadaşı olur. Sonra, üçüncü vezir, ikinci vezir derken birinci vezirliğe

kadar yükselir.

KISKANÇLIK VE SUİ ZAN

Ayaz'ın kısa zamanda birinci vezir rütbesine yükselmesini kıskanan hasetçiler, Sultanın huzuruna çıkarak, "Ayaz her gün kulübesine girip çıkıyor. Kapısını da iyice kilitliyor. Buraya kıymetli mücevherler, altınlar dolduruyor. Devletin malını, orada kendisi için biriktiriyor." derler

Sultan Mahmut, Ayaz'ın böyle bir şey yapmayacağından emin. Dedikodulara mani olmak için, "Madem öyle, bu geceden tezi yok, kulübesinin kapısını kırıp, içeri girin! İçeride ne kadar altın, mücevher bulursanız sizin olsun!" der.

Gece yarısı, hasetçiler, kokmuş ayranın içine üşüşen hamam böcekleri gibi hücum ederler kulübeye. Fakat büyük bir hayal kırıklığına uğrarlar. Çünkü, ortalıkta hiçbir şey göremezler. İçeride sadece, duvarda koyun postundan bir kepenek ile bir çarığın asılı olduğunu görürler. Bu sırada, içlerinden birisi atılır:

- Bunlar perdedir. Aldatmacadır. Altınları mutlaka yere gömmüştür. Hemen kazma ve kürek getirip, yeri kazalım.

Derhal kazma ve kürek getirilir. Kulübenin her tarafını, büyük bir heyecan içinde kazmaya başlarlar. Altın, mücevher bulma ümidiyle, her tarafı delik deşik ederler. Fakat aradan saatler geçmesine rağmen, ortada hiçbir mücevher görülmez. Zaman geçtikçe, ümitleri de azalmaya başlar. Nihayet bir şey bulamayacaklarını anlayınca, büyük bir üzüntü ile kazdıkları çukurları doldururlar. Sabah olunca da, mahcubiyet içinde huzuruna çıktıklarında, Sultan tebessümle sorar:

- Bulduğunuz altınları nereye sakladınız? Altınları alıp, bu kadar üzülmeniz niye?

Sultanın kinayeli konuştuğunu anlarlar hasetçiler:

- Biz kabahatimizi biliyoruz. Pişman olduk. Bize ne ceza verseniz yeridir. Çünkü biz bunu hakettik.

GERİYE BAKMAYAN İLERİYİ GÖREMEZ

Bunun üzerine Sultan, Ayaz'ı çağırtıp, durumu anlattıktan sonra der ki:

- Hükmü sana bırakıyorum. Ne istersen yap!

- Sultanım, kabahat benimdir. Bunların affını istiyorum. Eğer ben kulübenin kapısına kilit takmasaydım, gizli gizli buraya girmeseydim, bunlar şüphelenmeyecekler ve kötü zanda bulunmayacaklardı.

- Peki oraya her gün girip çıkmanın sebebi neydi?

- Sultanım! Biliyorsunuz benim aslım bellidir. Sayenizde, rüyamda bile göremeyeceğim birçok rütbeye, nimetlere kavuştum. Bunlara dalıp, aslımı unuturum, kibir ve gurura kapılırım diye, köyden geldiğimde üzerimde bulunan, abamı ve çarıklarımı bu kulübenin duvara asmıştım. Her girişimde, onlara bakıp, kendi kendime; "Makam, mal mülk aslını unutturmasın!" diyorum.

Ayaz gibi, her nimet sahibinin, zaman zaman eski hâlini düşünmesinde veya doğduğu, büyüdüğü mekânları ziyaret edip, mevcut durumu ile geçmişini karşılaştırmasında büyük fayda olsa gerek... Çünkü geriye bakmayan ileriyi göremez. Zamanla insan, bir emanetçi durumda olduğunu unutup, makamı, malı kendinden ayrılması mümkün olmayan bir parça zanneder. İşte böyle bir düşünce, felâket olarak insana yeter de artar bile... Kişi bu düşünceden kurtulmadıkça iflâh olamaz...

HİKMETLER · 27 MAYIS 2008 SALI · KAYIT 929

Kendilerini hep kusurlu görürlerdi

İslam büyükleri, halleri ile, ilimleri ile övünmezler kendilerini yüksek bilmezlerdi. Aksine bunlar onları tevazu sahibi yapar, kendilerini kötü aşağı biri olarak bilmelerini sağlardı.

Mesela ikinci binin müceddidi İmam-ı Rabbani hazretleri birçok mektubunda, kendisini en aşağı köle, fakir, aciz birisi olarak bildirirdi. Hocasına bir mektubunda diyor ki: "Bu köleniz gaflet uykusuna dalmıştır, yüzü siyahtır, kusurları çoktur, huysuzdur."

Yine İmam-ı Rabbani hazretleri buyuruyor ki: Kusurlarım pek çok, iyi anlıyorum ki, sağ omzumdaki melek, yirmi seneden beri, yazacak bir iyilik bulamamıştır. Allahü teâlâ biliyor ki, bu sözü gösteriş olarak söylemiyorum. İçimden geleni söylüyorum. Yine iyi anlıyorum ki, hatalarla, kusurlarla çevrilmişim ve günahlarımın altında ezilmişim. Yaptığım ibadetleri, iyilikleri, sol omzumdaki melek yazsa, yeridir. Sol omzumdaki melek, hep yazmaktadır. Sağ omzumdaki ise işsiz, boş durmaktadır. Sağdaki amel defterim bomboştur. Soldaki ise, dolu ve simsiyah olmuş. Ümidim yalnız Allah'ın rahmetindedir. Ancak Onun

mağfiretine sığınıyorum. “Allahümme mağfiretüke evsau min zünubi ve rahmetüke erca indi min ameli = Ya Rabbi, senin mağfiretin, benim günahlarımdan daha geniştir. Rahmetin ise amelimden daha ümit vericidir” duasını kendime tam uygun görüyorum.”

Şaşılacak şeydir ki, yüksek derecelerde, durmadan gelen feyzler, nimetler, bu kusurları görmeye yardım ediyorlar. Ayıpları görmek kuvvetini arttırıyorlar. Ucb (kendini beğenmek) yerine, aşağılık gösteriyorlar. Yüksek yerde, tevazu (aşağı gönüllülük) yolunu açıyorlar, kendini kusurlu görmeyi sağlıyorlar. Ne kadar çok yükselirse, kendini o kadar çok aşağı görüyor. Çok yükselmek, kendini çok aşağı görmeye sebep oluyor.

İbni Abbas hazretlerine, “Bu ilmi ne ile elde ettin?” diye sual ettiler. Cevabında, “Darlıkta, genişlikte sabretmekle, sual sormakla ve yorulmayan bir azimle” buyurdu. Yine büyük bir zat aynı suale, “Erken kalkmakla, son derece alçak gönüllü olmakla, kuvvetli azim ve sabırla” diye cevap verdi. Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

“Alçak gönüllü olan, dilenmeden nefsini zelil gören, helalinden kazandığı malı, hayra sarf eden, yoksul ve çaresizlere merhamet duyanlara müjdeler olsun!”

“Kişi kibirlenince, iki melek, “Ya Rabbi bunu alçalt”, tevazu ederse, “Bunu yükselt” diye dua ederler.”

GÖNÜL BAHÇESİ · 28 MAYIS 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 927

Kişiye göre değişen adalet, adalet olmaz!

Hikâye bu ya; evvel zamanda, köyün birine bir kurt dadanmış. Gün geçmiyormuş ki, birkaç hayvanı parçalayıp telef etmesin. Köylüler bu işe bir çare bulmak için kurdu çağırıp, “Bu yaptığın nedir?” diye sormuşlar. Kurt, “Açlıktan öleyim mi? Karnımı doyurmak için yapmak zorunda kalıyorum.”, demiş. Köylüler, “Tamam da, karnını doyurmak için 3-5 hayvanı öldürmeye ne gerek var?” demişler. O da, “Sizinki de söz mü yani? Benim elimde terazim yok ki. Göz kararı tespit edip parçalıyorum işte.” cevabını vermiş.

Köylüler, aralarında konuşup, kurda şöyle bir teklifte bulunmuşlar: "Biz düşündük ki; sana günde bir buçuk okka et yeter. Sırayla, her gün bu kadar et vereceğiz; filan yerden gel al!"

Kurt da, köylüler de memnun olmuşlar bu antlaşmadan. Hemen ertesi gün, belirlenen yere et konulmaya başlanmış. Sırası gelen, söz verilen eti bırakıyormuş. Kurt da sözünde durduğu için, hayvanlar da korkusuz yaşıyorlarmış.

EŞEK BİR SIPASI YARIM OKKA

Aradan biraz zaman geçince, antlaşma sulandırılmış. Kurdun eti önce azaltılmış; kurt sesini çıkarmamış. Sonraları, bununla da kalınmamış; günlerce et götüren olmamış kurda. O da bakmış olacak gibi değil, böyle giderse açlıktan ölecek; çıkmış ava... Köyün kenarında otlayan merkep ile sıpasını bir çırpıda halletmiş.

Hemen kurdu çağırıp hesap sormuşlar. Kurd, "Bu konuda bana birşey söylemeye hakkınız olmaması lâzım. Antlaşmayı bozan sizsiniz. Neredeyse açlıktan ölecektim. Etimi azalttınız, ses çıkarmadım. Fakat daha sonra, günler geçtiği hâlde hiç et getirmediniz. Baktım olacak gibi değil, "Bari gidip kendi işimi kendim göreyim!" dedim. Önüme ilk çıkan merkep ile sıpasıydı, onları yedim.

Köylüler itiraz etmişler: "Tamam, sözlerinde haklısın, biz antlaşmaya uymadık. Ancak, bu işte sende de suç var. Seninle bir buçuk okka üzerinden anlaşmıştık. Sen gidip yüz okkalık koskoca eşeği ve sıpasını nasıl yersin?"

Kurt cevap vermiş: "Bana göre; yediğim, hakkımdan fazla değildi. Daha önce de size söyledim. Elimde terazi olmadığı için eşeği bir, sıpasını da yarım okka kabul ettim. Böylece sözleşmenin dışına çıkmamış oldum."

Bu cevaba ne denir? Köylüler de birbirlerine bakışmışlar, diyecek söz bulamamışlar.

Bir toplumda gerçek adaleti sağlayabilmek için, tafafların değer ölçülerinin aynı olması, farklı olmaması lazımdır. Kilogram, dünyanın her tarafında 1000 gramdır. Kişilere göre bu azaltılır veya çoğaltılırsa orada adaletli bir paylaşımdan bahsedilemez.

Haklıyı haksızı ayırmada terazi, yani adalet çok önemlidir. Teraziler farklı, değerler farklı olunca da adaleti sağlamak mümkün olmaz. Adalet adı altında zulüm yapılır. Tarihte adaleti tesis eden, devletler, milletler uzun müddet ayakta kalmışlar, adaleti sağlayamayanlar ise yok olup gitmişlerdir.

SUÇ İŞLEYEN KIZIM FATIMA DA OLSA

Dinimiz adalete çok önem vermiştir, adaleti dinin esaslarından saymıştır. Adalet dağtımında kimseye ayrıcalık göstermemiştir. Peygamberimiz zamanında, zorbalıkları ile meşhur Benî Mahzum kabilesi vardı. Kendilerinden biri suç işlediğinde cezalandırmazlar; fakat başka kabileden ise, en ağır şekilde cezalandırırlardı.

Mekke'nin fethinden sonra da Müslüman olmalarına rağmen bu âdetlerine devam etmek istediler. Hırsızlık yapan Fatıma isminde bir kadının affedilmesi için, Hz. Üsame'den Resûlullaha ricada bulunmasını istediler.

Resûlullah Hz. Üsame'yi çok severdi. Fakat bu ricadan, Resûlullahın hiç de memnun olmadıkları, mübarek yüzlerinden belli olmuştu. Hz. Üsame çok üzüldü yaptığı bu aracılıktan. Hemen özür beyan edip, mahcup hâlde dışarı çıktı.

Peygamber efendimiz gereken cezayı kadına verildi. Sonra Müslümanları Mescid-i Nebevî'ye toplayarak, hukuk tarihine altın harflerle yazılan şu hutbeyi irat buyurdu Allahın Resûlü: "Ey eshabım! Şunu iyi bilin ki, Allahü teâlâ, eski kavimleri halkın arasında adalete riayet etmedikleri için perişan ve helâk etmiştir. Onlar, içlerinden itibarlı biri suç işlediği zaman ceza vermezlerdi; fakat zayıf biri aynı suçu işleyecek olsa, bunun hakkında tereddüt etmeden cezasını tatbik ederlerdi. Allaha yemin ederim ki, suç işleyen kızım Fatıma da olsa yine cezasını veririm!..."

HİKMETLER · 28 MAYIS 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 930

Tevazu hakkı kabul etmektir

Fudayl bin Iyad hazretleri "Tevazu, ister cahilden, ister çocuktan duyulsa da hakkı tereddütsüz kabul etmektir" buyuruyor. Kabul edemeyen kibirlidir. Kibirli, kendini başkasından üstün görmekle, kalbi rahat eder. Burada başkasını düşünmez. Kendini ve ibadetlerini beğenir. Kibir; kötü huydur,haramdır. Allahü teâlâyı unutmanın alametidir. Çok kimse, bu kötü hastalığa yakalanmıştır. Kibirli olan, salih insan olamaz.

Son devir İslam büyüklerinden Abdülhakimi Arvasi hazretleri de, her hâli ve ve hareketi ile dine uyar, en küçük benlik kokusuna yer vermezdi. Çok mütevâzi, pek alçak gönüllü idi. Din bilgilerinde ve tasavvufun ince ma'rîfetlerinde deryâ idi.Kerâmet göstermekten çok sakınırdı. Ahlâkı, Resûlullahın ve Eshâbının ahlâkı üzere idi. Sanki Eshâb devrinden bu zamana bir yadigârdı. Edebi, hayâsı, hikmeti, letâfeti ve zerâfeti devirler ötesini hatırlatırdı. Bütün bunlara rağmen sıradan biri gibi davranırdı.

Âbidin biri, ibadet etmek üzere dağa çıkar. Bir gece rüyasında "Falan ayakkabıcıya git! Senin için dua etsin" denir. Âbid dağdan iner, adamı bulur, ne iş yaptığını sorar. Adam, gündüzleri oruç tutup, ayakkabı tamirinden kazandığı para ile ailesini geçindirdikten sonra fazlasını sadaka verdiğini söyler.

Âbid, adamın güzel bir iş yaptığını anlar, fakat kendisinin dağda sırf ibadetle meşgul olmasını daha iyi bulur ve tekrar ibadetine döner. Yine gece rüyasında, "Ayakkabıcıya git ve ona, "Bu yüzündeki sararmanın sebebi ne?" diye sor" denir. Âbid, gidip sorar. Ayakkabıcı, "Kimi görürsem, bu kurtulacak da, ben helak olacağım der ve kendimden korkarım. Yüzümün sararması bundandır" der. İşte o zaman âbid, ayakkabıcının bu korku ve tevazu ile üstünlük kazandığını anlar.

Hadis-i şerifte buyuruldu: "Nimete kavuşmuş olanlardan, tevazu gösterene ve kendini hep kusurlu bilene, helalden kazanıp, hayırlı yerde sarf edene, fıkıh bilgileri ile hikmeti birleştirene, helale harama dikkat edene, fakirlere acıyana, işlerini Allah rızası için yapana, huyu güzel olana, kimseye kötülük yapmayana, ilmi ile amel edene ve malının fazlasını dağıtıp, lafının fazlasını saklayana müjdeler olsun."

HİKMETLER · 29 MAYIS 2008 PERŞEMBE · KAYIT 931

"O seni görüyor!"

İslam büyükleri, Cenab-ı Hakkın her şeyi bildiğine, gördüğüne ilmen inandıkları gibi, hal olarak da bunu yaşarlardı. Bunun için sadece insanların göreceği yerlerde değil, yalnızlık halinde dahi Allaha isyanda bulunamazlardı. Ayrıca cansız varlıkların da ahırette şahidlik yapacaklarına inanırlardı. Bunun için onlar, herşeyin kendilerine iki gözle baktığını tasavvur eder ve herşeyden utanırlardı.. Ve

onlara da edebli davranırlardı. Zira herkes bilir ki, kulun Allaha isyanda bulunduğu yer, kıyamet gününde huzûr-i ilâhide elbette onun aleyhinde şahitlik yapacaktır. Kul, bir yerde günah işlediği zaman, şüphesiz o yeri kendi aleyhinde şehadette bulunmaya sevketmiş olur.

Bu büyüklerden biri, ağzından çirkin bir söz çıkardığı zaman, hayasının kuvvetinden adetâ eriyecek gibi olur ve yerin yarılıp kendisini yutmasını temenni ederdi. Bir daha da o çirkin sözü ağzına almaz idi. Eskinin bazı çocukları, gençleri de bu büyükler gibi davranırlardı.

Hz. Ömer, halifeliği sırasında bir gece asayişi kontrol için Medine sokaklarında dolaşıyordu. Gecenin karanlığında önünden geçmekte olduğu bir evden yüksek sesler işitti. Bir anne kızına şöyle diyordu: "Kızım, yarın satacağımız süte su karıştır!" Kızı, "Anne, Halife süte su karıştırmayı yasak etmedi mi?" deyince, "Kızım, gecenin bu saatinde Halifenin nerden haberi olacak, o şimdi yatağında yatıyor." diye cevap verdi. Bunun üzerine kızı, "Anne! Anne! Halife uyuyor, haberi olmaz diyorsun! Her şeyi bilen, gören ve her şeye kâdir olan Allahü teâlâ bizi görüyor, hâlimizi biliyor! Hilemizi insanlardan gizleyebiliriz, fakat her şeyi bilen ve gören Allah'tan nasıl gizlersin?" dedi.

Bu konuşmaları dinleyen Hz. Ömer, bu kızın güzel ahlakına çok hayran kaldı. Bu durumu hanımına da anlattı. Sonra da, o kızı oğlu Asım ile evlendirdi. Asım'ın bu kadından bir kızı oldu. Bu kızdan da âdil halifelerden Ömer bin Abdülaziz hazretleri doğdu. Hadis-i şeriflerde buyuruluyor ki:

"Allahü teâlâdan utanmak, insanlardan utanmaktan daha lüzumludur."

"Allahü teâlâyı görür gibi ibadet et! Sen Onu görmüyorsan da, O seni görüyor."

"Bir kimse, iki salih komşusundan nasıl utanıyorsa, gece gündüz, kendisi ile beraber olan iki melekten de öyle utanmalıdır!"

HİKMETLER · 30 MAYIS 2008 CUMA · KAYIT 932

"Ne cevap vereceksin?"

Allahü teâlânın gördüğüne inanan, Onun beğenmediği bir şeyi yapabilir mi? Yanındaki iki meleğin, günah ve sevapları tespit etmekle görevli olduğunu yakînen

bilen kimse, kötü işler yapabilir mi? Eski devirlerde, gencin biri işlediği suçdan dolayı halkın gözü önünde dayak atılarak cezalandırılıyordu. Gencin her tarafı kan revan içinde olmasına rağmen genç bir kere bile sesini çıkarmıyordu. Muhafızlar dayak atmaktan yorulmuşlardı dinlenmek için bir kenara çekilirler. Bu arada kalabalığın arasında meydanda olan Bişr-i Hafi hazretleri gence yaklaşıp, "Tahammülüne hayran kaldım." dedi. Genç, "Nasıl ağlayıp bağırabilirim ki, kalabalığın içinde sevdiğim kız var ve şu an beni görüyor." diye cevap verdi.

Bunun üzerine Bişri Hafi buyurdu ki: "İyi ama Allahü teâlâ seni her an görüyor. Onun edebini gözetmeyi hiç düşünmedin mi? Allahü teâlâ yarın ahirette, 'Fazlasını istemiyorum ey kulum, sadece o kız için gösterdiğin gayreti, sabrı, edebi, aşkı, benim dinim için, benim rızam için niye göstermedin?' dese ne cevap vereceksin?

Bu söz üzerine genç öyle bir "Allah" dedi ki kendinden geçti. O kadar kırbaca direnen vücut bu ilahi aşka, bu Rabbinden utanma duygusuna takat getiremez. Muhafızlar yanına koştuğunda çoktan can vermiştir.

İslam büyükleri, tasavvuf, Allahü teâlâyı, görür gibi ibadet etmektir, demişlerdir. O halde, ona isyan etmekten, terbiyesizce, edepsizce hareketlerden uzak durmamız gerekir. İhlâs, dünya faydalarını düşünmeden, ibâdetlerini yalnız Allahü teâlânın rızâsı için yapmaktır. İhlâs sahibi, ibâdet yaparken başkalarına göstermeyi hiç düşünmez. Bunun ibâdetlerini başkalarının görmesi ihlâsına zarar vermez. Hadîs-i şerîfte, "Allahü teâlâyı görür gibi ibâdet et! Sen görmüyor isen de, O, seni görmektedir" buyuruldu.

Abdullah bin Mübarek buyurdu: "Üç ilim öğrendim. Bunlar, gönül ilmi, dil ilmi ve beden ilmi. Gönül ilmi şudur ki: Allahü teâlâ bana kalb verdi. Bu kalb ile O'nu bileyim, O'nun sevdiklerine gönül vereyim. Sevmediklerine gönlümü bağlamıyayım, onlardan uzak olayım. Dil ilmi şudur ki: Bana dil verdi. Bu dil ile O'nu anayım. O'nun istemediği sözleri söylemiyeyim. Beden ilmi şudur ki: Bana beden vermiştir. Bu beden ile O'nun emrettiği şeyleri yapar, yasak ettiği şeylerden uzak dururum."

HİKMETLER · 31 MAYIS 2008 CUMARTESİ · KAYIT 933

Duanın kabul olması için

İslam büyükleri, dua talep edildiğinde, kendilerinin buna layık olmadığını söylerlerdi. Kendilerinin yapacakları duaları kabule şayan görmezlerdi. Kendilerini kabahatli, kusurlu görürlerdi. Allahü teâlânın edilen duâları kabul etmesi için, gerek dünyada, gerekse âhirette insanı utandıracak gizli- açık bir kabahatin bulunmaması gerektiğini düşünürlerdi.

Aliyyül-Havvâs hazretleri bu konu ile ilgili buyurdu ki: “Her kim duâsının red olunmamasını isterse, günahsızlıkta melekler gibi olmalıdır!”

Ebû Necîh buyurdu ki : “Eğer mü'min, Rabbine hiç isyan etmemiş olsa, dağın yerinden giderilmesi için Allah'a yemin etse, Allah onun bu dileğini kabul eder!”

İbrahim bin Ethem hazretleri, günün birinde Ka'be'nin gölgesinde oturuyormuş. Adamın biri gelip : “Ey Ebâ İshak! Kulun istikâmette oluşunun alâmeti nedir?” diye sormuş. O, demiş ki: “Meselâ şu karşıdaki Kubeys dağına: “Ey Kubeys dağı, haydi yerinden ayrıl!” dediğinde, Allah o dağı yerinden ayırır! Böylece istikâmetin alâmeti görülmüş olur.”

Ona böyle bir soru soran adam diyor ki: İbrahim Ethem böyle söyleyince, Kubeys dağı yerinden oynamaya başladı. O, “Ey Kubeys dağı! Dur, ben bunu kasdetmiş değilim!” dedi de dağ sükûna erdi.”

Cüneyd-i Bağdadi hazretleri kendisinin şahit olduğu bir hâdiseyi, şöyle anlatır: Bir şahıs, mahkemede Velîd'in aleyhine yalan yere şahadette bulunmuştu. Velîd müteessir olarak şu duâyı etti: “Allah'ım, bu adam, benim aleyhime yalancı şahit olarak şehâdette bulundu ise, onun canını al!” Adam yüzüstü yere düştü ve çırpına çırpına orada can verdi.”

Hazreti A'meş buyurdu ki:: “Rabbimiz, ne güzel Rab'dir! Eğer biz, O'nun bize olan her emrine itâat etmişsek, O da bizim her duamızı kabul buyuruyor!”

Sad bin Ebi Vakkas hazretleri dedi ki: Ya Resulallah, dua buyur da, Allahü teâlâ, benim her duamı kabul etsin! Cevabında buyurdu ki:“Duanızın kabul olması için helal lokma yiyiniz! Çok kimse vardır ki, yedikleri ve giydikleri haramdır. Sonra ellerini kaldırıp dua ederler. Böyle dua nasıl kabul olunur?”

2008 YILLIK KÜLLİYATI

06

Haziran

40 yazı · Hikmetler: 32 · Gönül Bahçesi: 8

HİKMETLER · 1 HAZİRAN 2008 PAZAR · KAYIT 934

"Dua doğru ama ağız yanlış”

Ali Ramiteni hazretleri buyurdu ki: Günah işlememiş bir dil ile dua ediniz ki, kabul olsun! Yani, Allah dostlarının huzurunda tevazu eyleyiniz, yalvarınız da, sizin için dua etsinler. İstigase, yani bir Veliye tevessül de, bu demektir.

İsa aleyhisselama gelip derler ki, dua ediyorsunuz, devasız hastalıklar iyi oluyor. Hangi duayı okuyorsunuz, bize de söyler misiniz? İsa aleyhisselam da onlara okuduğu duayı söyler. Adamlar bir süre sonra tekrar gelirler, efendim okuyoruz okuyoruz bir şey olmuyor, acaba bize yanlış dua mı öğrettiniz derler. İsa aleyhisselam, “Dua doğru ama ağız yanlış” buyurur, yani doğru dua öğrettim, dua aynı dua ama, ağız aynı ağız değil!

Ebu Hasan-ı Harkani hazretleri, sefere çıkan talebelerine, “Sıkışınca benden yardım isteyin” buyurur. Yolda talebelerini, eşkıya yakalar. Onlar, kurtulmaları için Allahü teâlâya dua ederler; fakat kurtulamazlar. Bir talebe Ya Ebel Hasan, imdat! der. O talebeyi eşkıya göremez. Diğerlerinin nesi varsa alırlar. Seferden dönünce hocalarına, “Biz Allah’tan yardım istediğimiz halde soyulduk. Fakat şu arkadaşımız, sizden yardım isteyince kurtuldu. Bunun hikmeti nedir?” derler. O da, “Allahü teâlâ günahkâr kimselerin duasını kabul etmez. Arkadaşınız, benden yardım isteyince, onun duasını Allahü teâlâ bana duyurdu. Ben de, “Ya Rabbi bu talebemi kurtar!) dedim. Allahü teâlâ da kurtardı. Ben sadece vasıta oldum, dua ettim. Kurtaran Rabbimizdi” diye cevap verdi.

Dua umumi olursa, kabul olma ümidi daha fazladır. Bunun için ben yerine biz demek gerekir. Bizleri denince, bütün müslümanları içine alır. Ayrıca müslümanların içinde birinin duası kabul olunca, diğerlerininki de onun hürmetine kabul olur. Bu bakımdan dua ederken, "Bizi" denmeli ve duaya salevat-ı şerife ile başlayıp yine salevat-ı şerife ile bitirmek sünnettir. Allahü teâlâ, salevat-ı şerifeyi kabul eder. Duanın başı ve sonu kabul olunca ortasının kabul olmaması düşünülmez.

Peygamber efendimiz, “Allahü teâlâya günah işlenmeyen dil ile dua edin” buyurunca, Eshab-ı kiram, böyle bir dili nasıl bulacaklarını sual ettiler. Resul-i

Ekrem efendimiz, “Birbirinize dua edin! Çünkü ne sen onun, ne de o senin dilinle günah işlemiştir” buyurdu

HİKMETLER · 2 HAZİRAN 2008 PAZARTESİ · KAYIT 935

Duada büyükleri vesile yapmalı

Abdülhâlık Goncdüvânî hazretleri, duâsı makbûl bir zât idi. İnsanlar, duâsını alabilmek için uzak yerlerden gelirlerdi. Birgün birisi gelip:

- Efendim, son nefeste selâmetle gidebilmemiz için duâ buyurun, dediğinde;

- Her kim farzları edâ ettikten sonra, duâ ederse duâsı kabûl olur. Sen farzdan sonra duâ ederken bizi de hatırlarsan biz de seni hatırlarız. Bu durum hem sizin, hem de bizim için duânın kabûl olmasına vesîle olur, buyurdu.

Eshab-ı kiramdan Osman bin Huneyf hazretleri anlatır: Gözleri görmeyen bir kimse, gözlerinin açılması için Resulullaha ricada bulundu. Peygamber efendimiz buyurdu ki:

“Abdest alıp iki rekat namaz kıl, sonra şöyle dua et!: "Allahümme inni eselüke ve eteveccehü ileyke binebiyyi Muhammedin sallallahü aleyhi ve sellem nebiyyirrahmeti." Daha sonra gözlerinin açılması için "Ya Rabbi, Resulünün hürmeti için gözlerimi aç!" diye dua et!” O kişinin, namaz kılıp dua ettikten sonra, gözlerinin açıldığını gördük.

Namaz kılmayanın, haram işleyenin ve kalbi gafil olanın duası kabul olmaz. Ehl-i sünnet itikadında olmayanın okuması fayda vermez. Hadis-i şerifte, “Bid’at ehlinin duası ve ibadetleri kabul olmaz” buyuruldu.Böyle kimsenin duası kabul oluyorsa, bu o kimse için çok tehlikeli bir durumdur. Çünkü bu istidraçtır. İstidraç kafirlerde ve fasıklarda, kötü kimselerde görülür.

Hak teâlâ, herşeyi bir sebep ile yaratmaktadır. Bir şeye kavuşmak isteyen, o şeyin sebebine yapışmalıdır. Rabbimiz, insana sıhhat, şifa vermek için, dua etmeyi, sadaka vermeyi ve ilaç kullanmayı sebep yapmıştır. Sebeplere yapışmadan istemek kuru bir temennidir. Hadis-i şerifte, “Çalışmadan dua eden, silahsız harbe giden gibidir.” Buyuruldu.

Yine buyurdu ki: “Duanın kabul olması için iki şey gerekir. Duayı ihlas ile yapmalıdır. Yediği ve giydiği helalden olmalıdır. Müminin odasında, haramdan bir iplik varsa, bu odada yaptığı dua kabul olmaz “

Başka bir hadis-i şerite de buyuruldu ki:

“Namaz, Allahü teâlânın hoşnut olduğu bütün amellerin en faziletlisidir. Rızkın bereketi, duanın kabulüdür. Kabirde ışıktır. Sıratı yıldırım gibi geçiricidir. Cennette başa taçtır. İmanın başı, gözün nuru ve Cehennemden kurtarıcıdır.”

GÖNÜL BAHÇESİ · 3 HAZİRAN 2008 SALI · KAYIT 939

Din ve vicdan hürriyetini hiçe sayanlar!

Son yıllarda, dinden bahsetmek, dinin emir ve yasaklarını konu edinmek nerede ise suç haline geldi. Bazı malum kesimler tarafından dinden bahsedenler, yazanlar hemen, gericilikle, çağ dışı olmakla damgalanmaktadır.

Zaman zaman devletin resmi dini kuruluşu olan Diyanet’te bundan nasibini almaktadır. Geçenlerde, Diyanet İşleri Başkanlığı’nın sitesinde, flörtün, yabancı kadına şehvetle bakmanın, el ele tutuşmanın, erkekleri cezp edecek şekilde koku sürünmenin caiz olmadığı haram olduğu, bunların bir nevi “zina” kabul edildiği yazılınca malum kesimler hemen saldırıya geçtiler. Diyaneti de çağ dışı kalmakla suçladılar. Bu zamanda böyle şeylerin nasıl yazılabildiğini sorguladılar.

İNANÇ AŞAĞILANAMAZ

Günümüzde, kimse kimseyi zorla inanmaya, zorla dini yaşamaya zorlamıyor. Dine inanmayan, dini yaşamak istemeyen kimselerin de, kendi inancına göre dini yaşamaya çalışanları suçlamaya, aşağılamaya hakkı yoktur. Böyle bir davranış insan hakları hukukuna, din ve vicdan hürriyetine aykırıdır. Dış İşleri Bakanı Sayın Babacan’ı, “Müslümanlara da baskı var “ sözünden dolayı günlerce topa tuttular. Bu bir baskı değil midir?

Bir konuda yazı yazabilmek, konuşabilmek için o konu hakkında yeterli bilgiye sahip olmak gerekir. Kulakdan dolma bilgilerle konuşmaya kalkan kendi cahilliğini, yüz karasını ortaya koyar. Bu konuda kalem oynatanların en azından zina nedir, göz zinası nedir, bilmesi lazım. Bilmiyorsa sorup öğrenmesi lazım.

Diyanet İşleri Başkanı Ali Bardakoğlu, gazetecilerin son günlerde basında yer alan evlilik dışı ilişkinin zina sayıldığı yönündeki haberlerin hatırlatılmasıı üzerine şu açıklamayı yaptı: "Birbirleriyle evli olmayan tarafların İslam Dini'nin koyduğu sınırları aşarak, yasakları ihlal ederek beraber olmaları, bir arada yaşamaları İslam Dini'nde uygun görülmemiş günah sayılmıştır. Hadislerde, dinin koyduğu yasakları ihlal eden beraberliklerin uygunsuz, günah olduğu bildirilmiştir. Hatta bazı hadislerde bu haller bir nevi zina olarak adlandırılmıştır. Hiç kimse evli olmayan tarafların İslam'ın koyduğu bu yasaklara aykırı olarak bir arada bulunmasını zina ile eşit olarak görmemiştir. Bu elbette zina değildir. Ama bunun dinen serbest olduğunu da söyleyemeyiz. Bu bir anlatım tarzıdır. Herkes bilir ki bu bir mecazdır. Bu bir olayın uygunsuz davranış olduğunu anlatma üslubudur. Bu hadisler kaynaklarımızda vardır. Bu Diyanet'in görüşüdür, Diyanet'in fetvasıdır demek, aktarmak yanlıştır. Ayet ve hadisleri düzeltmek gibi bir cüretimiz asla olamaz."

KAYNAKLARA GÖRE ZİNA NEVİLERİ

Dinimizde ikinci derecede önemli kaynak olan hadis-i şeriflerde "zina nevileri" hakkında bildirilenlerden bazıları şunlar:

"Gözlerin zinası harama bakmak, kulakların zinası zinaya götürecek sözleri dinlemek, dilin zinası zinaya sebep olacak sözleri konuşmak, ellerin zinası namahremi tutmak, ayakların zinası günah olan yerlere gitmektir." (Buhari)

"Bir kadın koku sürünüp dışarı çıkar ve kokusunu duyurmak için bir topluluğun yanından geçerse, ona bakana da, kendisine de zina günahı (göz zinası) yüklenir." (Nesai)

"Gözün zinası harama (namahreme) bakmak, dilin zinası fuhuş konuşmaktır." (Buhari, Müslim, Ebu Davud)

"Yabancı kadına şehvetle bakmak göz zinasıdır, onu tutmak el zinasıdır, ona gitmek ise ayakların zinasıdır." (R.Nasıhin)

"Azab-ı İlahiden korkarak, başını yabancı kadından çevirene, Allahü teâlâ ibadetin tadını duyurur." (Hakim)

Ayeti kerimede de, "Ey Resulüm, müminlere söyle, harama bakmasınlar ve avret yerlerini haramdan korusunlar! Müslüman kadınlar da ziynetlerini göstermesinler, başörtülerini yakalarına kadar örtsünler!" (Nur 31)

Bir Müslüman tabii ki, bu hadis-i şeriflere ve ayet-i kerimelere göre inanacak ve buna göre yaşayacak. Bu şekilde inanmak ve yaşamak çağ dışılık değil; din ve vicdan hürriyetini hiçe sayarak Müslümanları aşağılayan malum kesim esas çağ dışıdır.

HİKMETLER · 3 HAZİRAN 2008 SALI · KAYIT 936

Sevmede samimi idiler

İslam büyükleri her işlerinde olduğu gibi, sevgilerinde de samimî idiler. Hiç bir kimseye, kendisini onunla malında, acı ve tasada ortak kabul etmedikçe "Seni seviyorum!" iddiasında bulunmazlardı. Bir şahsa "Seni seviyorum!" diyebilmek için, nefislerini yoklarlar; ona isabet eden bir belâ sebebiyle onun duyduğu acıyı aynen kendi nefislerinde duymak ve yukarıda zikredilen hususlarda nefislerinin severek muvafakatta bulunması gerektiğine inanırlar ve böyle yaparlardı. Aksi halde, "Seviyorum!" iddiasını yalan ve alâmet-i nifak bilirler ve bundan sakınırlardı. Gerçek sevgi üç şeyle belli olur derlerdi.

1- Seven, sevdiğinin sözünü, başkasının sözüne tercih eder.

2- Sevdiğinin yanında bulunmayı, başkalarının yanında bulunmaktan üstün tutar.

3- Sevdiğinin kendisinden razı olmasını, başkalarının hoşnut olmasından çok kıymetli bilir.

Sevenin sevmede samimi olabilmesi için, onun sevdiklerini de sevmesi, düşmanlarını da düşman bilmesi gerekir. Hadis-i şeriflerde de buyuruluyor ki:

"Allahü teâlâyı sevmeyen ve Onun düşmanlarını düşman bilmeyen, hakiki iman etmiş olmaz. Müminleri Allah için seven ve kâfirleri düşman bilen, Allah'ın sevgisine kavuşur.", "Allah'ın dostunu seven, düşmanına buğzedenin imanı kâmildir."

Sevmenin bir alameti de itaattir. Allahü teâlâyı seven, Onun emir ve yasaklarına riayet eder. Resulü Muhammed aleyhisselamı sever, onun sünnetine riayet eder. Böyle bir kimse de elbette Cennete gider. Peygamber efendimiz, "Bir kimse, beni

çocuklarından, ana babasından ve herkesten daha çok sevmedikçe, imanı tamam olmaz”

Sevgi, imanın esaslarındandır. Hadis-i şeriflerde, “Yemin ederim ki, imanı olmayan Cennete girmez. Birbirinizi sevmedikçe, imana kavuşamazsınız. Birbirinizi sevmek için, çok selamlaşınız!”

“İmanın efdali Allah için sevmek, Allah için buğzetmek, diliyle de Allah’ı anmak, kendisine hoş geleni, başkasına da hoş görmek, istemediği bir şeyi başkası için de istememek, hayır konuşmak veya susmaktır.”

GÖNÜL BAHÇESİ · 4 HAZİRAN 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 940

Dinin hükümleri zamana göre değişmez!

Dün, malum kesimlerin Diyanet’in, internet sitesindeki bazı yazılarına gösterdikleri tepkiden ve Diyanet İşleri Başkanı Sayın Ali Bardakoğlu’nun, sitede yazılanların arkasında durup gereken cevabı verdiğinden bahsetmiştim.

Fakat bu haklı tavrı, Diyanet’ten sorumlu bakan Sayın Said Yazıcıoğlu’nda göremedik. Bu, yüzde yüz haklı konuda, kendine bağlı kurumunun yanında yer almaması, flörtü meşru görenlerin yanında yer alması halkımızı üzdü.

Anadolu Ajansı’nın haberi özetle şöyleydi: Diyanet internet sitesinde flörtün zina sayılması, kadının parfüm sürmesinin günah olarak nitelenmesine Bakandan tepki geldi: Yüzlerce yıl önce yapılan yorumla bugünün yorumu aynı olamaz. Yüzlerce yıl önce yapılan yorumu din olarak algılarsanız gülünç duruma düşersiniz, dedi.

İSTEĞE GÖRE DİN OLMAZ

Diyanet İşleri Başkanlığı’nın internet sayfasında yer alan bilgilerin zaman içinde yenilenmesi ve gözden geçirilmesi gerekir. Asırlarca önce yapılan yorumlar din değildir. Bunu din olarak algıladığınız zaman, alıp bugüne getirirsiniz, gülünç ve zor durumlarla karşılaşırsınız" dedi.

Dini yorumların zamana ve şartlara göre değişebileceğini vurgulayan Bakan Yazıcıoğlu, sözlerini şöyle sürdürdü: " Din sürekli gelişmeye, yorumlamaya açık bir kurumdur. Dolayısıyla bunun hakkını verebilmek lazım. Yoksa kolaycılığa kaçıp da daha öncekiler bizim adımıza da düşündüler, 'işte onların düşündükleri' deyip ortaya koyarsanız ondan bir sonuç çıkmaz, karmaşa çıkar. Din İşleri Yüksek Kurulu, Diyanetin bu konularda karar alma, düşünce geliştirme yetkisine sahip yetkili kuruludur. Şimdi tekrar oluşturulma aşamasında. Akademisyenlerden de orada temsilciler olacak. Bu şekilde sıkıntıları aşacağız" (Bu, dini zamana göre, isteklere yeniden yorumlayacağız, demektir)

Sorulduğu zaman Diyanet camiası ve İlahiyatçılar; İslamda Reforma ihtiyaç yoktur, bunun için biz reform yapmayı düşünmüyoruz, derler. Peki bu ifadeler, düşünceler reform, dini yeniden yorumlamak değil de ya nedir?

Zina, flört, kadın erkek ilişkileri ve dinin bütün emir ve yasakları her devirde gözden geçirilecek, günün şartlarına göre revize edilecek bunu adı da din olacak, bu mümkün mü? Her devirde gözden geçirilecek, hissin, aklın kabul edebileceği kurallara din denir mi? Dense dense, bunları revize eden kimselerin görüşleri denir.

Dinde esas olan vahiydir, nakildir; akıl, idrak değildir. Eğer akıl, anlayış esas alınacak olursa, o zaman kimin aklı esas alınacak sorusu akla gelir. Çünkü, akıl herkesde aynı değildir. En yüksek akıl ile en aşağı akıl arasında binlerce dereceleri vardır. Şu halde, "aklın kabul edebileceği" sözü nasıl doğru olabilir? Hem hangi akıl, yani kimin aklı, en çok aklı olan kimsenin mi, yoksa her akıllı denen kimsenin mi?

Şimdi tekrar konumuza dönelim.Ölçüsüz, sınırsız Kadın - erkek görüşmelerinin, ilişkilerinin sosyal boyutu üzerinde duralım: Batı'daki boşanmaların belli başlı sebebi, flört, zina ve benzeri kötü ahlâktır. Bu kötülükleri, asrîlik, medenîlik gibi çeşitli isimler altında, yıllardır memleketimize sokmaya çalışmışlardır.

KÖTÜLÜĞE GİDEN YOLLAR

Kalb, göze tâbidir. Gözler haramdan sakınmazsa, kalbi korumak güç olur. Kalb, harama dalarsa, zinadan sakınmak güç olur. O hâlde, imanı olanların, Allahü teâlâdan korkanların, harama bakmaması lazımdır. Ancak bu suretle, kendini korumak, dünya ve ahirette zarardan kurtulmak mümkün olur.

Allahü teâlâ, Kur'an-ı kerimde, kadınların, kızların, yabancı erkeklerle yumuşak sesle, cilveli konuşmalarını, böylece kötü adamların kalblerine fenalık getirmelerini men etmekte, buna sebep olmayacak şekilde söylemelerini istemektedir.

Dinimiz, kadınların, yabancı erkeklere süslenmelerini, onları tahrik etmelerini yasak etmektedir. Bileziklerinin, takılarının sesini duyurmamak için, yavaş, sessiz yürümelerini emir etmektedir. Yani fıska, günaha sebep olan herşey de günahtır. O hâlde günaha, harama sebep olan şeylerden kaçmak lazımdır. Kur'an-ı kerimde mealen, "Zinaya yaklaşmayın! Çünkü o, çirkin, aşağı bir iş, kötü bir yoldur" buyuruldu.

"Zinaya yaklaşmayın" demek, zinaya götürecek sebeplerden, hareket ve işlerden sakının, yabancı kadınlaryla flört yapmayın, onlarla sınırsız konuşmayın, onların seslerini zaruretsiz dinlemeyin, onlara ölçüsüz bakmayın, demektir.

HİKMETLER · 4 HAZİRAN 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 937

Sevmek ve sevindirmek

Süleyman bin Ceza' hazretleri buyuruyor ki: Müslümanların mümin kardeşlerini sevmesi sevindirmesi lazımdır. Zira Peygamberimiz buyurdu ki: "Bir kimse, bir mümin kardeşini sevindirirse, Hak teala o kimsenin kalbini kıyamet gününde ferahlandırır" , "Bir kimse, bir masum çocuğu sevindirirse, Hak teala o kimsenin şirkten başka geçmiş günahlarını af eder", "Her kim dünyada bir mümin kardeşinin işini görürse, Hak teala, o kimsenin yetmiş işine kolaylık ihsan buyurur. O yetmiş işin on tanesi dünyada, altmış tanesi kıyamet günündedir. Bir kimse, bir mümin kardeşinin aybını kapatırsa, Allahü teala o kimsenin bütün ayblarını kıyamet günü kapatır!"

Buyuruldu ki: Sevmede maksadın hasıl olabilmesi için, neyin sevileceğini, neyin sevilmeyeceğini bilmek gerekir.

Resul aleyhisselam buyurdu ki, "Ümmetim üç şeyi sever, fakat o üç şey onların değildir: 1- Vücuddaki canı sevmek, 2- Malı sevmek, 3- Dünyayı sevmek.", "Dünyayı sevmek, bütün hataların başlangıç noktasıdır"

Dünya nedir? Küfre sebep olan şeyler, haramlar, mekruhlar, dünya demektir. Mubahlar, ahkam-ı İslamiyeye uymağa mani olunca, dünya olurlar. Muhabbet, sevmek, hep beraber olmağı istemek, beraber olmaktan zevk, lezzet duymak demektir. İnsan sevdiğini hiç unutmaz.

Küfrü, haramları, mekruhları sevmek, beğenmek küfür olur. Farzları, sünnetleri, beğenmemek de küfür olur, dünya olur. Allah adamları, sanatını ticaretini yapar. Fakat, bu işler kalbine sirayet etmez, bulaşmaz. Kalbin temiz olması, dünya dediğimiz şeyleri sevmekten, hatırlamaktan kurtulması demektir. Kalb hastalığının ilacı, İslamiyet'e uymak ve Allahü tealayı çok zikir etmek, yani ismini ve sıfatlarını hatırlamak, kalbe yerleştirmektir Helal yoldan gelen ve zekatı verilen şeyler ve israf edilmeyen mubahlar dünya sayılmaz.

Dinin emrettiği yerlerde harcamak, sıkıntıda olan kimseleri rahatlatmak için kazanılan paralar da dünyalıktan sayılmaz. Çünkü darda olan kimseyi sıkıntıdan kurtarmak büyük sevaptır. Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki: “Duasının kabul olmasını ve kederinin giderilmesini isteyen, darda kalanı feraha kavuştursun!”

HİKMETLER · 4 HAZİRAN 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 941

Sevmek ve sevindirmek

Süleyman bin Ceza’ hazretleri buyuruyor ki: Müslümanların mümin kardeşlerini sevmesi sevindirmesi lazımdır. Zira Peygamberimiz buyurdu ki: “Bir kimse, bir mümin kardeşini sevindirirse, Hak teala o kimsenin kalbini kıyamet gününde ferahlandırır” , “Bir kimse, bir masum çocuğu sevindirirse, Hak teala o kimsenin şirkten başka geçmiş günahlarını af eder”, “Her kim dünyada bir mümin kardeşinin işini görürse, Hak teala, o kimsenin yetmiş işine kolaylık ihsan buyurur. O yetmiş işin on tanesi dünyada, altmış tanesi kıyamet günündedir. Bir kimse, bir mümin kardeşinin aybını kapatırsa, Allahü teala o kimsenin bütün ayblarını kıyamet günü kapatır!”

Buyuruldu ki: Sevmede maksadın hasıl olabilmesi için, neyin sevileceğini, neyin sevilmeyeceğini bilmek gerekir.

Resul aleyhisselam buyurdu ki, “Ümmetim üç şeyi sever, fakat o üç şey onların değildir: 1- Vücuddaki canı sevmek, 2- Malı sevmek, 3- Dünyayı sevmek.”,

“Dünyayı sevmek, bütün hataların başlangıç noktasıdır”

Dünya nedir? Küfre sebep olan şeyler, haramlar, mekruhlar, dünya demektir. Mubahlar, ahkam-ı İslamiyeye uymağa mani olunca, dünya olurlar. Muhabbet, sevmek, hep beraber olmağı istemek, beraber olmaktan zevk, lezzet duymak demektir. İnsan sevdiğini hiç unutmaz.

Küfrü, haramları, mekruhları sevmek, beğenmek küfür olur. Farzları, sünnetleri, beğenmemek de küfür olur, dünya olur. Allah adamları, sanatını ticaretini yapar. Fakat, bu işler kalbine sirayet etmez, bulaşmaz. Kalbin temiz olması, dünya dediğimiz şeyleri sevmekten, hatırlamaktan kurtulması demektir. Kalb hastalığının ilacı, İslamiyet'e uymak ve Allahü tealayı çok zikir etmek, yani ismini ve sıfatlarını hatırlamak, kalbe yerleştirmektir Helal yoldan gelen ve zekatı verilen şeyler ve israf edilmeyen mubahlar dünya sayılmaz.

Dinin emrettiği yerlerde harcamak, sıkıntıda olan kimseleri rahatlatmak için kazanılan paralar da dünyalıktan sayılmaz. Çünkü darda olan kimseyi sıkıntıdan kurtarmak büyük sevaptır. Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki: “Duasının kabul olmasını ve kederinin giderilmesini isteyen, darda kalanı feraha kavuştursun!”

HİKMETLER · 5 HAZİRAN 2008 PERŞEMBE · KAYIT 938

“Seni sevindirmek için gönderildim”

Ubeydullah-ı Ahrar hazretleri buyuruyor ki: Allahü teâlânın rızasına giden bütün yolları inceledim, en kestirme yolun, insanları sevindirmek olduğunu gördüm.

Bunun için yemek yedirerek veya başka iyilik ederek insanları sevindirmek lazımdır. Bir kimse, mümin kardeşini sevindirince, Allahü teâlânın yarattığı bir melek, bu kimse ölünceye kadar hep ibadet eder. Ölüp kabre konunca, yanına gelerek, "Beni tanıyor musun?" der. Ölü, "Hayır, sen kimsin?" diye sorunca, "Bir müslümana vermiş olduğun sevincim. Bu gün seni sevindirmek için, sana gönderildim. Kabirde ve kıyamette sana şefaat edip Cennetteki makamını göstereceğim" der.

Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

“Allah indinde, en kıymetli amel, mümini sevindirmek, sıkıntısını gidermek, borcunu ödemek veya karnını doyurmaktır.”

“Darda kalana kolaylık gösterene, Allahü teâlâ da dünya ve ahirette kolaylık gösterir. Kim de bir müslümanın aybını örterse, Allahü teâlâ da dünya ve ahirette onun aybını örter. Kul, kardeşine yardım ettiği müddetçe, Allahü teâlâ da kendisine yardım eder.”

“Allah katında amellerin en sevimlisi, bir müslümanı sevindirmek yahut bir sıkıntısını gidermek veya sabrını taşıran bir kederini ortadan kaldırmak yahut borcunu ödemektir.”

“Müslüman kardeşinin ihtiyacını karşılamaya gidenini her adımına yetmiş iyilik yazılır. Ve geri dönünceye kadar, yetmiş günahı affolur.”

“Müslümanın bir sıkıntısını giderene, Allahü teâlâ, iki nur verir. Verilen bu iki nurla sırat üzerinde o kadar çok kimse aydınlanır ki, sayısını ancak Allahü teâlâ bilir.”

“Allahü teâlâ, bazı kimseleri, insanların ihtiyaçlarını gidermek için yaratmıştır. İnsanlar, ihtiyaçları için onlara başvururlar. İşte bunlar, kabir azabından emindirler.”

“İnsanların iyisi, insanlara iyilik edendir.”

“Arkadaşın iyisi, arkadaşına, komşunun iyisi ise komşusuna iyilik edendir.”

“Layık olana da, olmayana da iyilik et. Eğer layık olana iyilik edersen ne iyi. Eğer o kimse iyiliğe layık değilse, sen, iyilik ehlinden olursun.”

HİKMETLER · 5 HAZİRAN 2008 PERŞEMBE · KAYIT 942

“Seni sevindirmek için gönderildim”

Ubeydullah-ı Ahrar hazretleri buyuruyor ki: Allahü teâlânın rızasına giden bütün yolları inceledim, en kestirme yolun, insanları sevindirmek olduğunu gördüm.

Bunun için yemek yedirerek veya başka iyilik ederek insanları sevindirmek lazımdır. Bir kimse, mümin kardeşini sevindirince, Allahü teâlânın yarattığı bir melek, bu kimse ölünceye kadar hep ibadet eder. Ölüp kabre konunca, yanına

gelerek, "Beni tanıyor musun?" der. Ölü, "Hayır, sen kimsin?" diye sorunca, "Bir müslümana vermiş olduğun sevincim. Bu gün seni sevindirmek için, sana gönderildim. Kabirde ve kıyamette sana şefaat edip Cennetteki makamını göstereceğim" der.

Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

"Allah indinde, en kıymetli amel, mümini sevindirmek, sıkıntısını gidermek, borcunu ödemek veya karnını doyurmaktır."

"Darda kalana kolaylık gösterene, Allahü teâlâ da dünya ve ahirette kolaylık gösterir. Kim de bir müslümanın aybını örterse, Allahü teâlâ da dünya ve ahirette onun aybını örter. Kul, kardeşine yardım ettiği müddetçe, Allahü teâlâ da kendisine yardım eder."

"Allah katında amellerin en sevimlisi, bir müslümanı sevindirmek yahut bir sıkıntısını gidermek veya sabrını taşıran bir kederini ortadan kaldırmak yahut borcunu ödemektir."

"Müslüman kardeşinin ihtiyacını karşılamaya gidenini her adımına yetmiş iyilik yazılır. Ve geri dönünceye kadar, yetmiş günahı affolur."

"Müslümanın bir sıkıntısını giderene, Allahü teâlâ, iki nur verir. Verilen bu iki nurla sırat üzerinde o kadar çok kimse aydınlanır ki, sayısını ancak Allahü teâlâ bilir."

"Allahü teâlâ, bazı kimseleri, insanların ihtiyaçlarını gidermek için yaratmıştır. İnsanlar, ihtiyaçları için onlara başvururlar. İşte bunlar, kabir azabından emindirler."

"İnsanların iyisi, insanlara iyilik edendir."

"Arkadaşın iyisi, arkadaşına, komşunun iyisi ise komşusuna iyilik edendir."

"Layık olana da, olmayana da iyilik et. Eğer layık olana iyilik edersen ne iyi. Eğer o kimse iyiliğe layık değilse, sen, iyilik ehlinden olursun."

HİKMETLER · 6 HAZİRAN 2008 CUMA · KAYIT 943

Olgun Müslüman merhametli olur

İslam büyükleri kimseyi aşağılamaz, herkese merhametle yaklaşırlardı. Günahkârlara bile acır, onları hor ve hakir görmezlerdi. Hattâ kendi vücudlarının makaslarla lime lime edilmesini isterler de, onlardan birinin bir günaha giriftar olması sebebiyle Cehennemde yanmalarına razı olmazlardı. Günahkârlara karşı şefkat ve merhameti, onlara beddua etmekten üstün görürlerdi.

Mutarrif bin Abdillâh buyurdu ki : “Günahkârlara karşı nefsinde bir acıma hissi duymayan bir kimse, hiç olmazsa onların lehine tevbe ve istiğfar ile duâ etsin! Zira yeryüzündekilere Allah'tan mağfiret dilemek, meleklerin ahlâkındandır!”

Zübeyr bin Nüaym buyurdu ki : “Vallahi ben, kendi vücudumun makasla parça parça kesilmesini isterim de, hiç bir kulun Allah'a isyan etmesini arzu etmem!”

Habîb-i Acemî hazretleri, Kur'ân-ı kerimden bir azâb âyeti veya Cenâb-ı Hakk'ın bazı kimselere gazab ettiğini bildiren bir âyet okunduğu zaman ağlar ve : “Ey Allah'ım! Sen, benim kalbime onlar için merhamet duygusu vermişsin. Dilersen onları bağışla, dilersen onların yerine bana azâb et!” derdi. “Kalbime onlar için merhamet duygusu vermişsin!” sözünden maksadı, Allah'tan onların bağışlanmasını, hidayete kavuşmaları hususudur. Yoksa onların Allah teâlâya asi olmaları hoş görme değildir. Çünkü, kâmil bir müslüman, Cenab-ı Hakk'ın gazab ettiğine gazab eder, Cenab-ı Hakk'ın razı olduğu şey için de rızâ gösterir. Allah için sever, Allah için bugzeder. Bu imanın esasıdır. Çünkü hadis-i şeriflerde şöyle buyuruldu:

“İbadetlerin en kıymetlisi, Allah için sevmek ve Allah için düşmanlıktır.!

“Üç şey imanın tadını artırır: Allah ve Resulünü her şeyden çok sevmek, kendisini sevmeyen müslümanı Allah rızası için sevmek ve Allah’ın düşmanlarını sevmemek.”

Cenab-ı Hak, Hz. İsa’ya da vahyetti ki:

“Eğer yerlerde ve göklerde bulunan bütün mahlukların ibadetlerini yapsan, dostlarımı sevmedikçe ve düşmanlarıma düşmanlık etmedikçe, hiç faydası olmaz.”

İmam-ı Rabbani hazretleri buyurdu ki: Muhammed aleyhisselama tam ve kusursuz tâbi olabilmek için, Onu tam ve kusursuz sevmek gerekir. Tam ve olgun sevginin alameti de, onun düşmanlarını düşman bilmektir. Onu beğenmeyenleri sevmemektir. Sevgiye gevşeklik sığmaz.

HİKMETLER · 7 HAZİRAN 2008 CUMARTESİ · KAYIT 944

Başkasının helakına sebep olmak

İslam büyükleri çok merhametli oldukları için kendileri yüzündün başkasının helak olmasından, Cehenneme gitmesinden çok korkarlardı.

Mansur bin Muhammed hazretleri, birisine bir konuda emri maruf yapmaya çekinir ve "Onun, buna muhalefet etmesi yüzünden günaha girmesinden ve ateşe düşmesinden korkuyorum. Böyle birşeye sebeb olmaktan çekiniyorum." derdi..

Süfyan bin Uyeyne buyurdu ki : "İnsanların benim yüzümden günaha girmelerinden korkmasaydım, "Ey insanlar, ben, beni gıybet ve zem edenleri meth-ü senâ edenlerden daha çok severim!" diye ilân etmekten çekinmezdim. Çünkü beni meth-ü senâ eden adam, bazen yalan söyler."

Meymun bin Mehran hazretleri, birtakım insanların bazı yerlerde zâlimce hareketlere giriştiğini işittiği zaman, onların yüzünden yatağa düşecek kadar hastalanır ve kendisine, "Geçmiş olsun!" demeye gidilirdi. "Allah onları bu halden kurtarsın." denildiği zaman, sevinir ve hemen iyileşirdi.

Şakîk el-Belhî buyurdu ki : "Kötü adama karşı kalbinde acıma hissi duymayan bir kimsenin hali, onunkinden daha kötüdür! Her kimin yanında iyi bir adamın ismi ve güzel hali anılır da o, bundan bir tat duymazsa, bilsin ki kendisi kötü bir adamdır!"

Hazreti Şüreyk, hayvanlara karşı da çok şefkatli davranırdı. Bir defasında, yemek esnasında sofrasında gördüğü bir karıncayı, aldı, dışarıdaki yuvasına götürdü. Karınca yuvalarına un döker, ekmeği ufalar onlara verirdi..

Ebü'd-Derdâ hazretleri, çocukların tutup ellerinde oynadıkları serçe yavrularını onlara para vererek alır ve yuvalarına bırakırdı. Analarını avladıkları zaman, onları

da para ile alır ve salıverirdi. Bunu sırf, hayvanların yavrusuna veya yavruların analarına merhametinden dolayı yapardı. Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

“Güçsüzlere, hastalara, yaşlılara ve küçüklere merhamet edin, acıyın.”

“Yerdekilere acırsanız, göktekiler de size acır.” (Yani melekler size acımaz, dua etmezler.)

HİKMETLER · 8 HAZİRAN 2008 PAZAR · KAYIT 945

Kötüleri bile kötü bilmezlerdi

İslam büyükleri, günahkar kimselerin yaptıkları iyi bir amel sebebiyle affedilebileceğini, kendilerinin ise sonlarının ne olacağı bilmedikleri için fasıkları kötü kimseler olarak bilmezlerdi.

Bir sarhoş ölmüştü. Hanımı cenazeyi yıkayıp defnedecek kimse bulamayınca, iki hamal tutup cenazeyi kabristana getirdi. Orada bir zahid, bir cenazenin namazını kılmaya hazırlanırken, onu görenler de gelip cenazenin namazını kıldılar. Fakat bir zahidin, bir sarhoşun namazını kılmasına hayret ettiler. Zahid dedi ki: “Bu gece rüyamda kabristana gitmemi, orada sahipsiz bir cenazenin namazını kılmamı söylediler. ‘O cenaze affedilmişlerden biri’ dediler.”

Sarhoşun hanımından kocasının iyi yönleri olup olmadığını sordular. O da şöyle anlattı: “Beyim, fasık idi, içki içerdi, bundan da çok üzüntü duyardı. Fakat namazını hiç terk etmezdi. Sabah namazını hep cemaatle kılardı. Öksüzlere merhamet eder, onların nafakalarını temin ederdi. İçki içip ayıldığı zaman, “Ya Rabbi benim gibi fasıkı Cehennemin neresine atacaksın” diyerek ağlar, içkiyi bırakamadığına üzülürdü.” Zahid bunları dinledikten sonra, “demek affedilmesine bu güzel huyları sebep oldu” buyurdu.

Hazreti Muâviye, bir ihtiyacının giderilmesi için kendisine müracaatta bulunan bir kimsenin ihtiyacını, ancak kısmen giderebildiği zaman üzülür ve din kardeşine lâyıkı veçhile yardımcı olamadığından hicab duyardı..

Büyük zatlardan biri, “Eskiden biz gittiğimiz cenazelerde merhametten herkes hüngür hüngür ağladığı için cenaze sahibinin kim olduğunu tanıyamaz, taziyede zorluk çekerdik Halbuki şimdi mezarlıkta bile gülenler oluyor. Bir gün kendisinin

de öleceğini düşünmüyor. Bu gafletin sebebi işlenen günahlar yüzünden kalbin katılaşmış olmasındandır.

İmam-ı Şarani hazretleri buyurdu ki: Bir müslüman nefsini bir yoklamalı, onda din kardeşlerin için böyle güzel huylardan birşey bulamazsa sâlihlerin makamından, hal ve ahlâkından nasibi olmadığı için ağlamalıdır.

Hadis-i şerifte buyuruldu ki:

"Müslümanlara yardım etmeyen, onların iyilikleri ve rahatları için çalışmayan, onlardan değildir. Gece ve gündüz, Allah için ve Kur'an-ı kerim için ve Resulullah için ve devlet reisi için ve bütün müslümanlar için nasihat etmeyen kimse de, bunlardan değildir."

HİKMETLER · 9 HAZİRAN 2008 PAZARTESİ · KAYIT 946

Hidayete vesile olmak

İslam büyükleri fasık da olsa herkese merhamet eder, onların hidayete ermeleri için dua ederlerdi. Çünkü bunda sebep olana da büyük pay vardır.

Bunun için hidayet çok kıymetli olduğu gibi, hidayete sebep olmak da çok kıymetlidir. Güler yüz gösterip nasıhat etmek, Ehl-i sünnet âlimlerinin kitaplarını başkalarına vermek de, hidayete sebep olmak gibi sevaptır. Hatta kitabı alan, o kitapla amel etmemiş olsa, dalalette kalsa bile, kitabı veren niyetine göre onu hidayete kavuşturmuş gibi sevap alır. Çünkü hadis-i şeriflerde buyuruluyor ki:

"Hayrın yolunu gösteren onu işleyen gibidir."

"Senin vasıtanla Allahü teâlânın bir kişiye hidayet vermesi, senin için üzerine güneşin doğup battığı her şeyden daha hayırlıdır."

"Bir kâfirin hidayetine sebep olmak, kızıl develere malik olmaktan iyidir."

"Bir insanın hidayetine sebep olan muhakkak Cennete girer."

"Bir Müslüman, arkadaşına, hidayetini arttıracak veya onu tehlikeden kurtaracak hikmetli bir sözden daha iyi bir hediye veremez."

Hasan-ı Basri hazretleri buyurdu ki: Allahü teâlâ, Hz.Âdem'e, şu hasletlere sahip olmayı emretmiştir:

1- Bana ibadet et, hiçbir şeyi ortak koşma! Yaptığın hayırlı amelin mükafatını, sana, en dar gününde veririm.

2- Bana dua et, duanı kabul ederim.

3- İnsanların ne şekilde sana davranmalarını istiyorsan, sen de onlara aynı şeyi yapmalısın! Herkes sevap kazanmak ister, Cennete gitmek ister. Cennete gitmenin bir yolu da, başkalarının Cennete gitmelerine vesile olmaktır. Hadis-i şerifte, "Kim, hidayete, doğru yola davet ederse, o yola girenlerin bütün sevapları ona da yazılır, diğerlerinin ecrinden bir şey eksilmez. Kim de, sapıklığa davet ederse, o yola girenlerin günahları, ona da verilir, o kötü yolda gidenlerin günahından da hiçbir şey eksilmez." "Haktan bâtılı veya hidayetten dalaleti red gayesi ile, ilim öğrenmek için yola çıkan kimse, kırk yıl ibadet eden bir abid gibi ecir alır." buyuruldu.

GÖNÜL BAHÇESİ · 10 HAZİRAN 2008 SALI · KAYIT 948

Gündemden düşmeyen konu; dinde yenilik, reform

Gün geçmiyor ki; din, dinin emir ve yasakları tartışılmasın, sorgulanmasın. Hergün birileri çıkıp ortaya dini bir konu ortaya atıyor. Günlerce, televizyonlarda, gazetelerde bu konu tartışılıyor. Bilen de bilmeyen de bu konu üzerinde fikir yürütüyor. Tartışmayı ortaya atanlar, baştan dini ve mensuplarını aşağılayarak, çağdılışıkla suçlayarak başladıkları için, sözde bunlara cevap veren kurumlar ve şahıslar aşağılık kompleksine girerek, dini onların hoşuna gidecek tarzda yorumlamaya gayret gösteriyorlar.

Böyle davranmakla karşı tarafı memnun edeceklerini zannediyorlar. Halbuki onların memnun olma, doğruyu öğrenme gibi bir niyetleri yok. Bunlar, İslamiyete ne kadar zarar verebiliriniz bunun peşindeler. Dini kendi kafalarına göre yorumlayanlar, sözde bunlara cevap verenler farkında olmadan verilen bu zarara ortak olmuş oluyorlar.

YENİLİK ADI ALTINDA REFORM

Bir takım kurum ve kuruluşlar özellikle de ilahiyat camiası , fırsatı değerlendirerek, kafalarında yıllardan yoğurdukları dini reformları, değişikleri hemen ortaya atıyorlar. Demek istiyorlar ki, eğer biz dinde reform yarsak bu tenkitlere maruz kalmayız, kendimizi temize çıkartmış oluruz. Böylece, yıllardır arzu edip de tatbikata koyamadıkları reformları bir bir yürürlüğe koymuş oluyorlar.

Tabii ki, bunları yaparken de, halkın tepkisinden çekindikleri için de, dinde reform yapıyoruz demiyorlar. "Dini yeniliklere uyduruyoruz", Dinin kuralarını zamanımıza taşıyoruz", "Kuranı 21. yüz yılın gözü ile yorumluyoruz", " Hadisleri ayıklarayak günümüzü uygun hale getiriyoruz" . "Dini düşüncenin ve uygulamanın yeniden yorumlanmasını gerekli gördüğümüz için bu türden çalışmalar yapıyoruz", diyorlar. Burada üzücü olan, bugüne kadar marjinal kesimler tarafından yürütülen bu faaliyetlere Diyanet'in de katılması.

Bu tür çalışmalara bakıyoruz; bunlar dine katkıdan, faydadan ziyade, dinden bir şeyler götürerek neticeleniyor. Çünkü bu tür çalışmalar, namaz nasıl daha iyi kılınır, zekat şartlarına nasıl daha uygun bir şekilde verilir, kurban daha güzel nasıl kesilir, bu konuda eksiklikler, bidatler varsa bunlar bertaraf edelim diye yapılmıyor. Maalesef namazdan, zekattan nasıl kurtulunur, kurban kesmemek için ne yapılır; zina nasıl haram olmaktan çıkartılır, nikahsız birliktelikler nasıl meşru hale getirilir, bunların yolu açılıyor. Niyet yapmak değil, bozmak olunca başka ne beklenir?

İşin garibi Müslüman halkın böyle bir talebinin olmaması. Herkes bildiği kadar dinini yaşamaya çalışıyor. Kimsenin dinden bir rahatsızlığı yok. Kimse bunlara böyle bir görev vermemiş. Bunlar kendi kendilerine gelin güvey oluyorlar.

Bütün bu olup bitenlere bakınca ister istemez ellili yıllardaki reisicumhrun tevatür haline gelmiş şu sözü insanın hatırına geliyor: "Biz, ilahiyat okullarını dini kuvvetlendirmek için değil; dini mihraptan yıkmak için açıyoruz!" Acaba bu niyet, bu maksat gerçekleşiyor mu artık?, sorusu hemen akla geliyor.

Halbuki iyi niyetle yaklaşıldığında İslamiyette, çözülemiyecek hiçbir mesele yoktur. Ehl-i sünnet âlimleri, kıyamete kadar yapılacak olan her işin, her yeniliğin, her buluşun, insanların saadetleri için kullanılabilmeleri yollarını, Kur'an-ı kerimden ve hadisi şeriflerden çıkarmışlar, fıkıh, ilmihal kitaplarına yazmışlardır. Kendilerini müçtehid sanan ve tanıtan ve yüksek İslam âlimleri ile boy ölçüşmeğe

kalkışan din cahillerine, iman hırsızlarına ve dinde reform isteyenlere, yapacak bir iş bırakmamışlardır.

ANA YOLDAN AYRILAN…

Müslümanların, dinde reform yapmaları, yeni yeni şeyler uydurmaları değil, Ehl-i sünnet âlimlerinin kitaplarını anlamağa, öğrenmeğe çalışmaları, işlerini bunlara uygun yapmaları lazımdır. Felaketten, azabdan kurtulmak isteyenler için, yani Kur'an-ı kerime, İslamiyete uymak isteyenler için, doğru yol budur. Kendi akıllarına güvenerek, Kur'an-ı kerimden ve hadisi şeriflerden mana, hüküm çıkarmağa kalkışanlar, yanılır, aldanır ve Ehl-i sünnetten ayrılırlar. Ehl-i sünnetten, ana yoldan ayrılan da, doğru yoldan ayrılarak sapık yollara sapar; kendini de, arkasından gidenleri de Cehenneme götürür.

Nitekim Peygamberimiz bir hadis-i şerifinde, "Benden sonra Müslümanlar arasında çok ayrılık olacaktır. O zamanlarda yaşayanlar benim yoluma ve Hulefai raşidinin "aleyhimürrıdvan" yoluna yapışsın! Sonradan meydana çıkan, moda olan şeylerden kaçınsın! Çünkü, dinde yenilik, reform yapmak doğru yoldan çıkmaktır. Benden sonra, dinde yapılacak değişikliklerin hepsi dinsizliktir" buyurmuştur.

HİKMETLER · 10 HAZİRAN 2008 SALI · KAYIT 947

Günahkarın boynunu bükmesi

İslam büyükleri işlenen günahlar için üzülürler, fakat bunları işleyenleri horlamazlar, bunların kurtulması için uğraşırlardı. Yaptıkları ibadetmlerden dolayı kendini ondan üstün tutmazlardı. Çünkü kişinin ibadetini beğenmesi, pişmanlık içinde ganah işleyenden kendisini daha aşağı duruma düşürebilir.

İmam-ı Rabbani hazretlere buyurdu ki: Günahkârın, boynunu bükmesi, ibadet edenin göğsünü kabartmasından daha iyidir, buyurmuşlardır.

Günah küçük olur ve suçlu boynunu büküp yalvarırsa, bu suç, dünya dertleri ile affolunabilir. Fakat, günah büyük, ağır olur ve suçlu inatçı, saygısız olursa, bunun cezası ahirette sonsuz ve çok acı olmak lazım gelir.

Bir kimsenin veli olduğu; tatlı dili, güler yüzü, cömertliği ve herkese acıması ile anlaşılır. Evliyanın iki alameti vardır: Allahü teâlânın emirlerine riayet ve mahluklarına şefkat. Herkese acımalıdır. Altıncı kat gökteki melekler, acımasız olanın namazını yukarı geçirmezler.

Şüpheli sözlerden sakınan, güler yüzlü olan, insanlara merhamet eden, lüzumlu din bilgilerini öğrenen ve doğru konuşan kimse münafık olamaz.

Yine hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

"Allahü teâlâ buyuruyor ki: büyüklenmeyen, gününü Allah'ı anmakla geçiren, (Allah'ın razı olduğu işleri yapan) günahta ısrar etmeyip istiğfar eden, aç doyuran, garibi koruyan, küçüğe merhamet, büyüğe saygı gösterenlerin namazlarını kabul ederim. Böyle bir kimselerin istediklerini veririm, dua ederlerse, dualarını kabul ederim."

Allahü teâlâ, insanlara iyilik etmemizi, merhametli olmamızı, insanlarla iyi geçinmemizi emrediyor. Hadis-i kudside, "Kötülük edene iyilik eden, gelmeyene giden, uzak durana yaklaşan, yemek vermeyene yemek veren, en üstün olandır. Affedin, ayıp örtün, merhamet edin ki merhamete kavuşun! İnsanlara karşı iyi huylu olanı severim ve insanlara onu sevdiririm" buyurdu.

GÖNÜL BAHÇESİ · 11 HAZİRAN 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 949

Dinde reformda takip edilen metot

Dün, ısrarlı ve planlı bir şekilde, dinde yenilik, değişiklik yani reform yapılma gayretlerinden bahsetmiştik. Bunun sadece iç dinamiklerle yapılmak istendiği anlaşılmasın. Böyle bir çalışma sadece iç dinameklerle yapılamaz.

Bu konuda dikkati çeken bir husus da, İslamiyet gibi Hıristiyanlığın, Yahudiliğin tartışılmaması, sorgulanmamasıdır. Bunun sebebi de şu: Dünya hayatında, sınır tanımayan, istediği gibi yaşamak isteyen güç ve odakların bu dinleri tahrif ederek hayvanca yaşamlarına engel olan hükümlerinin ortadan kaldırılmasıdır.

Şimdi akıllarınca sıra İslamiyette; İslamiyeti, kendilerinin tabi olacağı din olmaktan çıkartıp, İslamiletin kendilerine tabi olacak bir din haline getirmek

istiyorlar. Hıristiyanlığı nasıl tahrif edip, Protestanlığı kurdularsa aynı yolla, aynı metotla İslamiyeti de tahrif etmek istiyorlar. İslamiyeti, adı İslam olan gerçekte İslamiyetle ilgili olmayan bir din haline getirmek istiyorlar.

Yapılmak istenilenin iyi anlaşılabilmesi için Protestanlıkta yapılanlar nedir, bunu kısaca bir göz atalım: 15.yüzyıla kadar, Hıristiyanların üzerinde katolik kilisesi, yani papa hakimdi. Merkezi bir din otoritesi vardı.

İNSANLARIN ARZUSUNA GÖRE DİN

Keşiflerden sonra, ortaya çıkan burjuva sınıfı, zenginliğin verdiği güçle, kontrolsuz bir şekilde, haram günah tanımadan zenginliğin tadını çıkarmak istediler. Fakat, bozulmuş da olsa, kendine göre emir ve yasakları olan Hıritiyanlığın ahlaki kuralları ile çatışınca, isteklerini rahat bir şekilde yapabilmenin yollarını aramaya başladılar. Mesela, zenginleşen tüccarlar faiz ile çalışmaya başladılar. Hıristiyanlık buna müsaade etmedi. 1517'de Alman papazı olan Martin Luther çıkıp her türlü isteğe izin verince burujuva sınıfı yani zenginler rahatladı. Din baskısından kurtulmuş oldular. Dini kendi âdi isteklerine alet etmeye başladılar. Burada ele aldığımız konu, Katoliklerin doğru, Protestanların bozuk olduğu değildir. İkisi de bozuktur, hak dinle ilgileri yoktur. Biz, konuyu takip ettikleri metod bakımından ele alıyoruz.

Şimdi, Protestanlığın esası olan maddelere bir bakıp, zamanımızda İslama karşı yenileme, gözden geçirme adı altında yapılanlarla mukayese edelim:

1- Protestenlık ile, dinin yorumlanması ve anlaşılması tek otoritenin (Katolik kilisesinin) tekelinden çıkartılmıştır.

Günümüz İslam reformcuları, Luther'leri de, 14 asırdır, Müslümanların dinlerini öğrendikleri, tek otorite olan fıkıh kitaplarını bir tarafa atıp, herkesin dinini doğrudan meallerden öğrenip, istediği gibi ibadet etmesi ve belli bir mezhebe bağlı kalınmaması için Müslümanları yönlendiriyorlar. Dinin belli bir kaynaktan öğrenilmesini savunanları, çağdışılıkla, gericilikle suçlıyorlar. İlahiyat öğrencilerine, her biriniz birer Luther olmalısınız, telkininde bulunulmuyor mu?

2- Protestanlıkta, dinin yorumlanmasında vahiy değil akıl ön plana alınmıştır. Akıl, dini istediği şekilde yorumlayacaktır. Din, günlük hayattan uzuklaştırılıp fertlerin vicdanlarına hapsedilmiştir.

Günümüz İslam reformcuları, Lutherleri de, Hadis-i şerifleri, âyeti kerimeleri yorumlarken, aklı ön planda tutmuyorlar. Kısa akıllarının almadığı hadisleri inkar

ediyorlar. Herkesin aklı farklı olduğundan, herkesin anlayışı farklı olacağından, akıl sayısı kadar görüş, din, yani dinsizlik ortaya çıkıyor. Zaten istedikleri de bu.

EMİR VE YASAĞI OLMAYAN DİN ARZUSU

3- Protestanlıkta, ayinler, (ibadetler) dinin esası değildir. Tanrının ibadete ihtiyacı yoktur. Dinde esas olan, kalbin temiz olmasdır, dinde bu kafidir.

Günümüz İslam reformcuları da, inanmak yeter deyip dolaylı yollardan namaz kıldırmamak, ezanı kaldırmak ve diğer ibadetleri yaptırmamak için uğraşıyorlar. Sen her türlü günahı işleyeceksin, tabiri caiz ise kanalizasyon çukuruna girip çıkacaksın , sonra da ben tertemizim diyeceksin! Böyle kalb temizliği, böyle inanç olur mu?

4- Latince olan İncil diğer dillere çevrilerek yaygınlaştırılacak. Herkesin dinini buradan öğrenmesi sağlanacak.

İslam reformcuları da, meal yazımını teşvik ederek, piyasaya birbirinden farklı yüzlerce meal sürülmesini sağladılar. Her önüne gelen Kur'an-ı kerim meali, tefsiri yazdı. Hatta bu mealler gazetelerde, kültürel etkinliklerde promosyon olarak verildi. Böylece mukaddes kitabımız ayağa düşürüldü. Mealleri okuyanlar, meali yazanların ifadelerini din zannetiler. Farklı ifadeleri, farklı hükümleri görünce de, kafaları karıştı; bunların hangisi doğru, hangisi din kargaşaşı yaşanmaya başlandı. Anadille ibadet öne sürülerek, Kur'an-ı kerimin orijinali unutturulmaya çalışıldı.

Bu kadar benzerliğe ne dersiniz? Buna tesadüf diyebilir miyiz?

Esas maksat, ilahi kaynaklı dinleri yok edip, nefsi arzulara açık beşen mahsulü dinler ortaya çıkartmak.

HİKMETLER · 11 HAZİRAN 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 950

"Affedin ki affedilesiniz"

İslam büyükleri, sadece fasıkları değil, kendilerine zulmedenleri de affederlerdi. Çünkü, zulüm edeni af etmek, hilmin, merhametin ve şecaatin en üstün derecesidir. Kendisine iyilik etmeyene hediye vermek de, ihsanın en üstün derecesidir. Kötülük edene ihsanda bulunmak, insanlığın en yüksek derecesidir. Bu sıfatlar, düşmanı dost yapar.

Şeyh İbn-ül Arabi byurdur ki: “Kötülük edene iyilik yapan kimse, nimetlerin şükrünü yapmış olur. İyilik edene kötülük yapan kimse, küfran-ı nimet etmiş olur.”

Buyuruldu ki: "Şu üç şey Müslümana şeref verir: Kendisine zulmedeni affetmek, bir şey vermeyene iyilikte bulunmak ve kendisini aramayanı, arayıp sormak."

Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

“Allah rızası için affedeni, Allahü teâlâ yükseltir.”

“Affedin ki affedilesiniz”

“Kaba davranana nazik olan, zulmedeni affeden, vermeyene ihsan eden, kendinden uzaklaşana yaklaşan, yüksek derecelere kavuşur”

Zalimi af etmek büyüklerin adetidir. Uhud gazasında Resulullah efendimizin mübarek yüzü yaralanıp, mübarek dişi kırılınca, Eshab-ı kiram çok üzüldüler. Dua et, Allahü teâlâ, cezalarını versin dediler. “Lanet etmek için gönderilmedim. Hayır dua etmek için, her mahluka merhamet etmek için gönderildim” ve” “Ya Rabbi, bunlara hidayet et, tanımıyorlar, bilmiyorlar” buyurdu. Düşmanlarını af etti. Lanet etmedi.

Zalimi af eden, Allahü teâlânın sevgisine kavuşur. Zalimden hakkı kadar geri almak, adalet olur. Kâfirlere karşı adalet yapılır. Fakat gücü yettiği halde af etmek, güzel ahlaktır.

Resulullah efendimiz, bir kimsenin zalime beddua ettiğini görünce, “Af eyleseydi, daha iyi olurdu.” buyurdu.

İbni Abbas hazretleri de, “Aklın başı, kendisine zulmedeni affetmek, kendinden aşağıda görünen kimselere tevazu göstermek, düşündükten sonra konuşmaktır. Akılsızlığın başı ise, kendini beğenmek, lüzumsuz yere konuşmak ve kendisinin yaptığı şeylerde insanları ayıplamaktır” buyurdu.

HİKMETLER · 12 HAZİRAN 2008 PERŞEMBE · KAYIT 951

Kısmetlerine razı olurlardı

Allah adamları, mevcuda kanaat eder; yiyecek, giyecek, binek vasıtası, mesken ve benzeri dünyalıklarda fazlasını istemezlerdi.

Hakim-i Tirmizi hazretlerine, “Kanaat nedir?” diye sorulunca, “İnsanın kısmetine düşen rızkına razı olmasıdır” cevabını vermişti.

Muhammed bin Vâsi' hazretleri, ekmeğini tuza veya sirkeye bandırıp yerdi. Derdi ki : “Dünyadan bu kadarına kanâat ve rıza gösteren, insanlar için kendini zelîl kılmaktan kurtulmuş olur!”

Süfyan-ı Sevrî hazretleri de şöyle derdi : “Şu zamanda, karnını doyurmak için bir arpa ekmeğine kanâat etmeyen kimse, zillet ve hakarete müptelâ olmaktan kurtulamaz!”

Biri kendisine, “dünyalık yığmak” hakkındaki fikrini sorunca buyurdu ki: “Dünyalık yığan adam beş şeye müptelâ olur : 1 - Uzun emel. 2 - Şiddetli hırs. 3 - Aşırı bahillik,cimrilik. 4 - Âhireti unutmak, 5 - Vera' ve takvada noksanlık!”

Hâmid el-Leffâf buyurdu ki : “Zenginliği kanâatla elde etmek isteyen muvaffak olur; mal ile zengin olmak istiyen ise yanılmış olur!”

Buyuruldu ki: Kanaat insanı zengin yapar, yerinde kullanılmayan zenginlik azdırır. Dünya aldatır, şehvet kandırır. Lezzet oyalar, nefsin arzuları alçaltır. Haset yıpratır, nefret çökertir

Mevcuda şükretmeli, kanaat etmeli. Mevcutla devam etmeli. İsraf, küfran-ı nimet, hep "Bu bana lazımdır” diyerek başlar. Bir kere bu bana lazımdır deyince onun ardı gelir, bu da lazım, şu da lazım diye devam eder. Lazım dediğine kavuşmak için dinin dışına çıkar da haberi olmaz.

Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

“Kim insanlardan bir şey istemezse, Allahü teâlâ onu zengin eder. Kanaat edene de Allahü teâlâ kâfidir.”

“Şüphelilerden sakınan insanların en abidi olur, kanaat eden en çok şükredenlerden sayılır, kendisi için sevdiğini başkası için de seven kâmil bir

mümin olur.”

“Allahü teâlânın ihsan ettiği az rızka, kanaat eden mümin, kurtuluşa ermiştir.”

HİKMETLER · 13 HAZİRAN 2008 CUMA · KAYIT 952

Kanaat eden kurtuluşa erer!

Kanaat demek, ihtiyacından fazla kalan kazancını bir yere yığmayıp, İslamiyet’in emrettiği hayırlı yerlere vermek; fakirlere, kimsesizlere, hastalara; cihad edenlere yardım etmek demektir. Kanaat, böylece iyi ahlakın kaynağı olduğu gibi, insana mahrumiyetler içinde kaldığı zaman saadet temin eden sarsılmaz bir kale gibidir.

İmam-ı Şafii hazretlerinin yüzüğünde, “El-Bereketü fil kanâ'ati” yazılı idi. Bereket kanaattedir, kanaat eden, kurtuluşa erer, zenginleşir demektir. Kanaat edene Allah kâfidir. Kanaat yenilmez ordu, bükülmez kılıçtır. Kanaat eden şükretmiş olur.

Şeyh Tâcüddin ez-Zâkir buyurdu ki : “Kanâat, bir şahsın zahmetsiz ve külfetsiz olarak eline ne geçmişse onu yemesi değildir. Kanâat ancak odur ki, adamın yanında pek çok mal ve yiyeceği olduğu halde o, üç günde veya beş günde bir, az bir şey yemekle iktifa eder.”

Aliyyül-Havvâs hzretleri, yemeğe oturduğu zaman, dokuz lokmadan fazla yemez ve derdi ki : Peygamber efendimiz : “Âdemoğluna belini doğrultacak lokmacıklar yeter.” buyurmuştur. Peygamber aleyhisselamın sözü haktır, gerçektir. Ona kâmil bir imanla inanmış bulunan bir mü'mine, bundan fazlasına ihtiyaç duymaz..” Tabii ki, yorucu ve meşakkatli işlerde çalışan iş erbabı bundan müstesnadır. Çünkü iş erbabına bu kadarcık yemek kâfi gelmez.

Kanaat, sinir hastalıklarını önleyen, geçimsizliği, düşmanlığı gideren, cemiyetlerin düzenlerini sağlayan bir faktördür. Kanaat, İslamiyet’in dünyaya yayılmasını, ilim ve fen abideleri kurmayı sağlamıştır. “Çalışan kazanır” ve “Herkes yaptığını bulur” meal-i âlisinden olan âyet-i kerimeler ile “Allahü teâlâ çalışıp kazananları sever” ve “Allahü teâlâ çalışmayan gençleri elbette sevmez” gibi, nice hadis-i şerifler, çalışmamayı değil çalışıp kazandığı ile kanaat etmeyi, hayır işlerinde kullanmayı emrediyor.

Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

“Kanaat eden, en çok şükredenlerden sayılır.”, “Kıyamette “Şükredenler gelsin!” diye seslenilir. Onlar bir bayrak altında Cennete girer. Bunlar, darlık ve genişlikte, her hâl-ü kârda Allahü teâlâya şükredenlerdir.”

HİKMETLER · 14 HAZİRAN 2008 CUMARTESİ · KAYIT 953

Cenab-ı Hakkın razı olduğu kimse

Kanaat, hergünkü halinden memnun olmak, her halinden Allahü teâlâya şükür ve hamd etmek, kanaat sahibi olmak demektir. Kendinden daha iyi mevkide, kendinden daha zengin, kendinden daha kuvvetli, kendinden daha güzel bir insanı kıskanmayarak kendi halinden memnun ve razı olan insanın evvela kalbi rahattır. Kanaat sahibi Allahü teâlânın sevgili kuludur. Sevgili olmanın sebebi şudur: Allahü teâlânın kendisine verdiğinden memnun ve razıdır. Bunun için, Allahü teâlâ da, ondan razıdır.

Peygamber efendimiz buyurdu ki: “Bir zaman gelecek ki, ümmetimde Müslümanlığın yalnız adı kalacak. Mümin olanlar, yalnız birkaç İslam adetini yapacak. İmanları kalmayacak. Kur'an-ı kerim yalnız, okunacak. Emirlerinden, yasaklarından haberleri bile olmayacak. Düşünceleri yalnız yiyip içmek olacak. Allahü teâlâyı unutacaklar. Yalnız paraya tapınacaklar. Kadınlara köle olacaklar. Az kazanmak ile kanaat etmiyecekler. Çok kazanınca doymayacaklar”

Allahü teâlâ, beş şeyi, beş şey içine koymuştur. Bu beş şeyi alan, içindekine kavuşur: İzzeti, şerefi, ibadete; zilleti, sefaleti, günaha; ilmi, hikmeti, çok yimemeğe; heybeti, itibarı, gece namaz kılmağa; zenginliği, kimseye muhtaç olmamağı da, kanaate ta'bi kılmıştır.

İmam-ı Nevevi hazretleri, geçinmede kanaat üzere olup, nefsi ve dünyevi arzu ve isteklerden geçmişti. Allahü teâlâdan çok korkardı. Doğru konuşur, yerinde söyler, gecelerini ibadet ve taatle geçirirdi. İlim tahsilinde gayretli olup, salih ameller yapmakta sabrı çoktu. Şam halkının yediği şeylerden yemez, memleketinden, anne-babasının yanından getirdiği, tam helal olduğunu bildiği şeyleri yemekle kanaat ederdi. Yirmi dört saatte bir defa, yatsıdan sonra yemek yerdi. Yine günde bir defa, sahur vaktinde su içerdi. O diyarın âdeti olan kar suyu

içme âdetini yapmazdı. Devlet reislerine, valilere ve diğerlerine emr-i maruf ve nehy-i münkerde bulunurdu. Allahü teâlânın emirlerini bildirir, yasaklarından sakınmak lazım olduğunu anlatırdı.

Hadis-i şerifte buyuruldu: “İnsan, elindeki ihtiyacına yeterken, kendini azdıracak olan daha fazla mal ister. Aza kanaat etmez, çok ile de doymaz. Ey insanoğlu, vücudun afiyette ve günlük ihtiyacın mevcut olarak sabahlarsan, artık bu sana kâfi gelir.”

HİKMETLER · 15 HAZİRAN 2008 PAZAR · KAYIT 954

Kanaat çalışmamak değildir

Kanaat, çalışmayıp tesadüfen önüne çıkanı kullanmak, başka bir şey aramamak demek değildir. Kanaat, bileğin emeği, alın teri karşılığı kazanılana razı olmak, başkasının kazancına göz dikmemek demektir. Başkasının daha çok kazandığını görünce, onu kıskanmamak, onun gibi çok çalışmak demektir. Kanaat demek, ihtiyacından fazla kalan kazancını bir yere yığmayıp, İslamiyet’in emrettiği hayırlı yerlere vermek; fakirlere, kimsesizlere, hastalara; cihad edenlere yardım etmek demektir.

Hazreti Ali buyurdu ki: “Kanaat insanı zengin yapar, yerinde kullanılmayan zenginlik azdırır. Sadık ve kanaatkâr adamları kendinize sırdaş edinin! Eğer bunlar seni alkışlamazlar ve yapmadığın birtakım işleri sana isnat ile keyfini getirmezler ise, bunu da anlayışla karşılayın! Zira alkışa ve yersiz övgüye müsamaha etmek, insanı büyüklenmeye sevkeder. Sakın insanların iyisi ile kötüsü, sizn yanında bir olmasın! Zira onları böylece eşit görmek, bir tarafta iyileri iyilikten soğuturken, kötülerin de fenalığa olan meylinde onlara cesaret verir.”

Ebu Said Hudri hazretleri anlatır: Bir gün annem beni Resulullahdan bazı şeyler istememem için gönderdi. Huzuruna varıp oturdum. Mübarek yüzünü bana çevirerek “Kim malik olduğu şeye kanaat ederse, Allahü teâlâ onu başkasına muhtaç etmez. Kim çirkin şeylerden sakınırsa, Allahü teâlâ onu iffetli eyler. Kim malik olduğu şey ile yetinirse, Allahü teâlâ ona kafidir. Kim bir okıyelik miktarında birşeye sahib olduğu halde, başkasından birşey isterse, devamlı isteyici

olur” buyurdu. Ben kendi kendime falan devemiz bir okıyeden (bir ölçü birimi) daha iyidir dedim. Hiçbir şey istemeden Resulullahın huzurundan kalkıp gittim.

Allahü teâlâ hadisi kudside: “Ey Adem oğulları! Bir kimse benim kazama razı olmaz ve benim tarafımdan gelen belalara sabr etmez, verdiğim nimetlerime şükür etmez, ihsan ettiğim dünya nimetlerine kanaat etmezse, başka bir Rab arasın. Ey Adem oğlu! Bir kimse benim belama sabr ederse, benden razı olmuş olur, yani rububiyyetimi tasdik etmiş olur” buyurdu.

HİKMETLER · 16 HAZİRAN 2008 PAZARTESİ · KAYIT 955

Müminlerin en iyisi

Aza kanaat etmeyen çoğu bulamaz. İnsanın kendine değil Allahü teâlâya güvenmesi lazımdır. İnsana düşen kanaat edip, sabah yuvasından çıkıp akşam karnı tok gelen kuş misali tevekkül edip mevcut ile yetinmektir.

Ebu Vail hazretleri anlatır: Bir arkadaşımla hazreti Selman'ın ziyaretine gitmiştim. Bize bir miktar arpa ekmeği ile biraz da tuz getirdi. Arkadaşım "Şu tuzun yanında biraz da kekik otu olsaydı" dedi. Bunun üzerine Selman matarasını rehin vererek o otu aldı geldi. Yemeği bitirince arkadaşım, "Bize verdiği nimete kanaat ettiğimiz, Allahü teâlâya hamd ederiz" dedi. Selman: "Eğer kanaat etseydin, matara rehin olmazdı" buyurdu.

Mazhar-ı Can-ı Canan hazretleri buyurdu ki: "Yenilen lokmalar , taat ve ibadetin nurunu arttırmalıdır. Fakirliği zenginliğe tercih etmeli, sabır ve kanaatı seçmeli. Teslimiyeti ve rızayı seciye haline getirmelidir. Resulullah efendimizin; "Allahım! Âl-i Muhammed'in rızkını kâfi gelecek kadar kıl" buyurduğu duasına uygun olarak, insan için lazım olan şeyleri yeteri kadar istemelidir. Fazlasına tamah etmemelidir.

Salebe bin Ebi Hatıb, malının çok olması için dua istedi. Resulullah efendimiz, “Kanaat et!” buyurdu. Dua için, tekrar tekrar israr etti. Yine “Kanaat et” buyurdu. Tekrar ısrar edince, dua buyurdu malı, hayvanları çoğaldı. Onlarla uğraşıp namaza gelmez oldu. Sonra da Resulullahın gönderdiği zekat toplama memurlarına zekat vermedi. Hakkında Tevbe suresindeki “Onlardan kimi de Allah’a şöyle kesin söz vermişlerdi: “Eğer Allah bize lütfundan verirse, biz de mutlaka zekât ve teberrûda

bulunacak ve elbette salih insanlardan olacağız.” Fakat Allah lütfundan onlara servet verince cimrilik edip mallarının hakkını vermediler.” (75-76) mealindeki ayet-i kerime nazil oldu. Bunu işitince, zekatını getirip yalvardı ise de, kabul buyurulmadı. “Salebeye yazıklar olsun!” hadisi şerifine hedef olmak felaketine duçar oldu.

Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

“Müminlerin en iyisi, kanaat eden, en kötüsü de aç gözlü olandır.”

“Allahü teâlânın verdiği rızka kanaat eden mümin kurtulmuştur.”

“Allahü teâlâ kanaat edeni, kanaatkâr yapar.”

“Müjde o kimseye ki, hidayete kavuşmuş, müslüman olmuş, maişeti de yetecek kadardır ve buna kanaat etmiştir.”

GÖNÜL BAHÇESİ · 17 HAZİRAN 2008 SALI · KAYIT 956

Nice şer gibi görünen olayların arkasından nice hayırlar

İnsanın, günlük hayatta başına gelen olaylarda karamsarlığa kapılmaması lazımdır. Belanın defi için sebeplere yapışıp, Cenab-ı Hakkın hayra tebdil etmesi için dua ederek işine gücüne devam etmelidir. Başa gelen belaları, sıkıntıları dünyanın sonu olarak görmemelidir. Kişi, her gecenin bir sabaha olduğunu, gün doğmadan nelerin doğacanı unutmamalıdır. Neticeyi beklemelidir. Çünkü hüküm neticeye göre verilir.

Eskiden, köyün birinde yaşlı, fakir fakat güngörmüş bir adam yaşarmış. Bunun öyle dillere destan bir beyaz atı varmış ki... Hükümdar at için ihtiyara yedi sülalesine yetecek para teklif etmiş, ama adam satmaya yanaşmamış. 'Bu at, bir at değil benim için. Bir dost. İnsan dostunu satar mı?' dermiş.

Bir sabah kalkmışlar ki, at yok. Köylü ihtiyarın başına toplanmış. “Seni ihtiyar bunak! Bu atı sana bırakmayacakları, çalacakları belliydi. Hükümdara satsaydın, ömrünün sonuna kadar beyler gibi yaşardın. Şimdi ne paran var, ne de atın” demişler.

KARAR VERMEDE ACELE ETMEYİN!

İhtiyar "Karar vermek için acele etmeyin" demiş. "Sadece at kayıp" deyin. Çünkü sadece gerçek bu. Ondan ötesi sizin yorumunuz ve verdiğiniz karar. Atımın kaybolması, bir talihsizlik mi, yoksa bir şans mı, bunu henüz bilmiyoruz. Çünkü bu olay henüz bir başlangıç. Arkasının nasıl geleceğini kimse bilemez." Köylüler ihtiyara kahkahalarla gülmüşler.

Aradan 15 gün geçmeden, at bir gece ansızın dönmüş. Meğer çalınmamış, dağlara gitmiş kendi kendine. Dönerken de, vadideki oniki vahşi atı peşine takıp getirmiş. Bunu gören köylüler toplanıp ihtiyardan özür dilemişler. "Babalık" demişler. "Sen haklı çıktın. Atının kaybolması bir talihsizlik değil adeta bir devlet kuşu oldu senin için. Şimdi bir sürü atın var." "Karar vermek için yine acele ediyorsunuz" demiş ihtiyar. 'Sadece atın geri döndüğünü söyleyin. Bilinen gerçek sadece bu. Ondan ötesinin ne getireceğini henüz bilmiyoruz. Bu daha başlangıç. Birinci cümlenin birinci kelimesini okur okumaz kitap hakkında nasıl fikir yürütebilirsiniz?" Köylüler bu defa açıktan ihtiyarla dalga geçmemişler ama, içlerinden "Bu herif sahiden kafayı yemiş" diye geçirmişler.

Bir hafta geçmeden, vahşi atları terbiye etmeye çalışan ihtiyarın tek oğlu attan düşmüş ve ayağını kırmış. Evin geçimini temin eden oğul, şimdi uzun zaman yatakta kalacakmış. Köylüler gene gelmişler ihtiyara. "Bir kez daha haklı çıktın" demişler. "Bu atlar yüzünden tek oğlun bacağını uzun süre kullanamayacak. Oysa sana bakacak başkası da yok. Şimdi eskisinden daha fakir, daha zavallı olacaksın" demişler.

İhtiyar "Siz erken karar verme hastalığına tutulmuşsunuz" diye cevap vermiş. "O kadar acele etmeyin. Oğlum bacağını kırıdı. Gerçek bu. Ötesi sizin verdiğiniz karar. Ama acaba ne kadar doğru? Hayat böyle küçük parçalar halinde gelir ve ondan sonra neler olacağı size asla bildirilmez."

GÜÇLÜĞÜN ARKASINDAN KOLAYLIK GELİR

Birkaç hafta sonra, ülkeye düşmanlar kat kat büyük bir ordu ile saldırmış. Hükümdar son bir ümitle eli silah tutan bütün gençleri askere çağırmış. Köye gelen görevliler, ihtiyarın kırık bacaklı oğlu dışında bütün gençleri askere almışlar. Köyü matem sarmış. Çünkü savaşın kazanılmasına imkan yokmuş, giden gençlerin ya öleceğini ya esir düşüp köle diye satılacağını herkes biliyormuş. Köylüler, gene ihtiyara gelmişler. "Gene haklı olduğun kanıtlandı" demişler."Oğlunun bacağı kırık, ama hiç değilse yanında. Oysa bizimkiler belki

asla köye dönemeyecekler. Oğlunun bacağının kırılması, talihsizlik değil, şansmış meğer." "Siz, erken karar vermeye devam edin" demiş, ihtiyar. "Oysa ne olacağını kimseler bilemez. Bilinen bir tek gerçek var. Benim oğlum yanımda, sizinkiler askerde... Ama bunların hangisinin talih, hangisinin talihsizlik olduğunu sadece Allah biliyor..."

Evet, acele karar vermeyelim. Hayatın, olayların küçük bir parçasına bakıp tamamı hakkında karar vermekten kaçınalım. Nice şer gibi görünen olayların arkasından nice hayırlar gelir. Nitekim Kur'an-ı kerimde mealen,"Güçlükle beraber elbette bir kolaylık vardır!" (İnşirah 5-8) buyurulmaktadır. Bir yol biterken yenisi başlar. Bir kapı kapanırken, başkası açılır!..

HİKMETLER · 17 HAZİRAN 2008 SALI · KAYIT 958

İnsanların en akıllısı

Allah adamları, dünyaya düşkün olmayan, yönlerini dünyadan ahırete çevirmiş kimselerdi. Onlar, helal malın fazlasından, şüphelilere düşme korkusu ile mubahların çoğunu terk eden kimselerdi. Bu korkuyu yaşamaya ve dünya sevgisinden, düşkünlüğünden sakınmaya zühd denir. Bu söylemesi kolay yaşaması zor bir iştir.

Ebü'd-Derdâ buyurdu kİ: "Bir kimse, "insanların en hayırlısı, zâhid (dünyaya düşkün olmayan) kişidir!" diye yemin etmiş olsa, ben ona, sözünün doğru olduğunu ve bu yeminine keffâret gerekmediğini söylerim."

İmam Şâfiî hazretleri derdi ki : "Bir kimse, insanların en akıllısına verilmek üzere malından birşey vasiyet etse, vasiyet edilen bu malın, dünya hakkında zühd sahibi olan bir kimseye verilmesi gerektiğini söylerim!"

Malik bin Dinar hazretleri adamın birinin, "Allahü teâlâ Cennette bana küçük bir ev verse, buna razı olurum!" dediğini işitmiş ve ona demiş ki : "Ey kardeş, keşke Cennetteki zühd ve kanaatin kadar, dünyada da zühd ve kanaata sahip olsaydın!"

İmam-ı Ahmed hazretleri buyurdu ki: "Zühd üç türlüdür; cahilin zühdü; haramları terk etmektir. Âlimlerin zühdü; helal olanların fazlasından sakınmaktır.

Ariflerin zühdü, Allahü teâlâyı unutturan şeyleri terk etmektir."

Dünya peşinde koşan kimse, şüpheli şeylere, sonra mekruhlara, sonra haramlara, hatta küfre dalar. Geçmiş ümmetlerin, Peygamberlerine inanmamalarına sebep, dünyaya düşkün olmaları idi. Musa aleyhisselam, Tur dağına giderken, birinin çok ağladığını gördü. Ya Rabbi! Kulun, senin korkundan ağlıyor dedi. “Kan ağlasa dahi, onu af etmem. Çünkü o, dünyaya düşkündür” buyurdu. Hadis-i şerifte,”Dünyayı helalden kazanana, ahirette hesap vardır. Haramdan kazanana, azap vardır” buyuruldu.

Peygamber efendimiz hazreti Ali’ye buyurdu ki: “Ya Ali, Allahü teâlâ seni bir ziynet ile ziynetlendirdi. Dünyayı terk etmek olan ve kendisine sevgili olan zühd ile ziynetledi. Öyle takdir etti ki dünyadan bir şeye nail olmayasın!”

GÖNÜL BAHÇESİ · 18 HAZİRAN 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 957

Her beladan daha büyük bela vardır

Her sıkıntıdan, her beladan daha büyük sıkıntı ve daha büyük bela vardır. Bunun için başamıza bir bela geldiğinde öncelikle daha büyüğü gelmediği için şükretmeliyiz. Çünkü “Beterin de beteri var!”

Eski zamanlarda, bir Derviş Mehmet varmış. Aylardır işsiz olan Derviş Mehmet, o akşam yine eli boş olarak evine döner. Hanımının artık sabrı taşar ve kapı dışarı eder. Gidecek yeri olmadığından Şeyh Efendinin dergahına sığınır. Bu sırada şeyhi, ahbabıyla neşeli bir şekilde sohbet etmektedir. Bu arada evden gönderilen çay, çörek gibi ikram edilmektedir.

Şeyh, sohbet esnasında; "beterin beteri vardır, insan içinde bulunduğu duruma şükretmeli" der. Bunu bir kaç defa söylediğinde zavallı Mehmet dayanamaz, içinden şöyle geçirir. "Aaah ah!.. postun üzerindesin, sevenlerin etrafında, keyfin yerinde... Elbette içinde bulunduğun duruma şükredersin, ya ben ne yapayım?"

Şeyh Efendi, Mehmet'in kalbinden geçeni anlayarak ikaz eder. Mehmet dayanamaz konuşur; "Efendim... Hem işten kovuldum, hem de evden..." Şeyh oralı olmaz, aynı nasihati tekrar eder; "Beterin beteri vardır. Sen yine de durumuna şükret."

İSYAN EDİNCE BELA KALKACAK MI?

Mehmet cevap vermez ama daha beter ne olabilir diye düşünür. Bu sırada akşam olmuştur. Herkes köşesine çekilince Mehmet de tekrar evinin yolunu tutar. Ancak içeri girmeye cesaret edemediği için kapının bir kenarına kıvrılır. Uyumaya çalışırken zaptiyeler tarafından yaka paça götürülür nezarete atılır. Meğer o civarda bir hırsızlık olmuş. Hırsızın eşkali debizim Derviş'e uyuyormuş. Zavallı, geceyi hırsız, uğursuz tiplerin arasında geçirir.

Sabah olunca Şeyh Efendi duyar ziyaretine gelir. Daha; "Nasılsın?" diye sormadan Mehmet feryat eder; "Nedir bu başıma gelenler? Önce işten kovuldum, sonra evden... Şimdide..." Şeyh sözünü böler; "Allah beterinden saklasın evlat, dua et daha kötüsü olmamış."

O gece nezarette kavga çıkar. Kavganın sebebi soruşturulduğunda kimse makul bir cevap veremez. Ancak kavganın, Mehmet geldikten sonra çıktığını gören zaptiyeler, zavallıyı kavgayı başlatmakla suçlayıp tekme tokat tek kişilik bir hücreye atarlar.

Sabahleyin tekrar ziyaretine gelen Şeyh Efendiyi karşısında görünce ağlamaya başlar. Şeyh Efendi aynı cevabı verir; "Şükret ki daha kötüsü olmamış. Tut ki sabretmedin. Eline ne geçecek, bela kalkacak mı?.." Şeyhi gidince ortalığı birbirine katar. Bağırıp çağırır, hücre kapısını tekmeler. Gürültüye gelen zaptiye memuruna da hakaret edince hem sopa yer, hem de "Bu herif yalnızlıktan sıkılmış olmalı" diyerek yanına mecusi bir tutukluyu koyarlar. Adamcağız hasta. Geceyi mecusi ile geçirirler.

Sabah olunca Şeyh tekrar ziyaretine gelir. "Ooo... Ne kadar güzel... Bir de arkadaşın olmuş. Yalnızlık çekmezsin." “ Efendim... Herif leş gibi kokuyor." der.

Bir kaç saat sonra hasta mecusi hem kusmaya, hem de altına kaçırmaya başlar. Mehmet bunu, hücrede yine tek başına kalabilmek için bir fırsat bilerek görevlileri çağırır. Görevliler durumun vahametini görünce; "Bundan sonra bu hücrenin temizliğinden sen sorumlusun" diyerek bir kova su ile bez verip giderler.

SEVAPTAN MAHRUM KALINMAMALI

Ertesi gün Şeyh Efendi yine ziyarete gelir. Hücreye yaklaşınca Mehmet'in yanık sesini duyar. Hücre penceresinden baktığında ne görsün? Derviş Mehmet bir yandan Mecusi'yi ve hücreyi temizliyor, bir yandan da dua ediyor. "Ya Rabbi sana

şükürler olsun, Ya Rabbi, beni daha beter durumlardan muhafaza et, Ya Rabbi bu hasta kuluna sen sıhhat ve afiyet ver..."

Mehmet, Şeyhi görünce başını eğer; "Haklıymışsınız Efendim. Siz gidince bu adamcağız hasta oldu. Temizliğini de bana yaptırdılar. Düşündüm ki, ya bu adam ölürse halim ne olur? Beni cinayetle bile suçlarlar veya buraya hiç uğramaz, adamın cenazesiyle kim bilir kaç gün daha burada kalırım."

Şeyh Efendi gülümser.. “Şimdi aklın başına gelmiş... Öyleyse sana bir müjde vereyim. Zaptiyelerin yanından geçerken duydum, gerçek hırsız yakalanmış. Geçmiş olsun!" der.

Kaza ve kaderi değiştiremeyeceğimize göre, başa gelenlere sabretmekten, daha beteri gelmediği için şükretmekten başka çaremiz yoktur. Hiç olmazsa sabretme sevabı alırız.

HİKMETLER · 18 HAZİRAN 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 959

Allahü teâlâya yakın olanlar

İslam büyükleri zahid oldukları halde, yeterli görmedikleri için kendilerine zahid denilmesini istemezlerdi. Şakîk-i Belhî hazretleri, bir sene hacca gitmek üzere yola çıkmıştı. Bağdat'a vardığında, Halîfe Hârun Reşid kendisini yanına çağırarak, “ Zâhid olan Şakîk-i Belhî sen misin?” diye sordu. “Şakîk benim fakat, zâhid değilim” cevabını verdi. “Bana nasîhat eder misin?” deyince buyurdu ki: “Ey Halîfe aklını başına topla! Çok dikkatli ol! Dünyaya düşkün olma! Allahü teâlâ sana, hazret-i Ebû Bekir'in makâmını verdi ki, senden O'nun gibi doğruluk istiyor. Sana Hazret-i Ömer'in makâmını verdi ki, O'nun gibi hak ve bâtılı ayırmanı istiyor. Sana hazret-i Osman'ın makâmını verdi ki, O'nun gibi hayâ sahibi olmanı, lütuf ve ihsânının bol olmasını istiyor. Sana hazret-i Ali'nin makâmını verdi ki, O'nun gibi ilim ve adâlet istiyor.

Hârun Reşid, bu nasîhatleri kendinden geçmiş bir hâlde dinliyordu. Şakîk-i Belhî hazretleri, kalkıp gitmek istediğinde, ona yalvardı: “Senin gibisi az bulunur. Ne olur, biraz daha devam et!” Şakîk-i Belhî hazretleri sonra şöyle devam etti:

- Düşün ki, çölün ortasında kaldın! Susuzluktan ölmek üzeresin! Birisi getirip, bir bardak su uzattı. Elindeki suya karşılık malının yarısını istedi, verir misin? Halifenin, “Seve seve veririm.” cevabı üzerine şöyle devam etti:

- Düşün ki, malının yarısını vererek aldığın suyu içtin. Bir zaman geçince bu suyu dışarı atmak ihtiyâcı duydun. Fakat, idrarını yapamıyorsun. Sancılar içinde kıvranıyorsun. Çâresiz bir vaziyette kıvranırken, birisi sana, "Ben seni bu sıkıntıdan kurtarırım, fakat malının kalan yarısını isterim" dese, ne yaparsın?

- Elbette o yarısını da veririm. Ben o sıkıntı, ızdırap içindeyken, malım olmuş ne fayda?

Bunun üzerine, Şakîk-i Belhî hazretleri buyurdu ki: “O hâlde, önce içtiğin sonra idrar yoluyla dışarı attığın bir içim su kıymetinde bile olmıyan servetine, gönül bağlama!

Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

“Ahirette, Allahü teâlâya yakın olanlar, vera ve zühd sahipleridir.”

“Zühd ile vera her gece kalbleri dolaşır, iman ve haya bulunan kalblere yerleşir, böyle olmayan kalblerde durmaz, geçip giderler.”

HİKMETLER · 19 HAZİRAN 2008 PERŞEMBE · KAYIT 960

Onlar her işte örnek idi

Zühd ve takva, tamamen dünyadan elini eteğeni çekmek demek değildir; her işte İslamiyet’e uymaktır. Dinin bütün emirlerine tamamen uyarak çalışmaktır, her iyilikte örnek olmaktır. Bunun için insanlara dine uymada rehberlik eden İslam büyükleri zühd ve takvada yüksek mertebe sahibi zatlardı.

İmam Ahmed ibni Hanbel buyurduki: “İmam-ı a’zam, vera , zühd (dünyaya düşkün olmayan) ve isar (cömertlik) sahibiydi. Ahirete olan arzusunun çokluğunu kimse anlayacak derecede değildi” buyurdu. Bunlar için dünyalığın varlığı ile yoklu birdi.

İmam-ı a’zam hazretleri, bölgesinde koyun hırsızlığı olduğunu duyduktan sonra, beş yıl koyun eti yememişti. Çünkü, koyun en fazla beş yıl yaşıyordu. Yine,

mallarının yüklü olduğu geminin battığı haberi gelince, “Elhamdülillah” demişti. Daha sonra haberin yanlış olduğu bildirilince yine “Elhamdülillah” demişti. Sebebini sorduklarında, “İlk haber geldiğinde, üzüntü var mı diye baktım kalbimde üzüntü yoktu, bunun için “Elhamdülillah” dedim. İkinci haberde de, tekrar yokladım kalbimde sevinç yoktu, bu defa da bunun için Rabime hamd ettim.

Mazhar-ı Can-ı Canan hazretleri de kemal derecede zühd ve tevekkül sahibiydi. Dünyadan ve dünyaya düşkün olanlardan son derece sakınırdı. Kendisine verilmek istenen hediyeleri kabul etmezdi. Kabul ettiği çok nadir olurdu. Zamanın padişahı Muhammed Şah, veziri Kameruddin Han ile Mirza Can-ı Canan'a haber gönderip, şöyle dedi: "Allahü teâlâ bize öyle bir mülk verdi ki, hatırlarından her ne geçerse hediye olarak göndeririz, yeter ki istesinler."

Mazhar-ı Can-ı Canan hazretleri bu teklif üzerine şu cevabı verdi: "Allahü teâlâ Kur'an-ı kerimde mealen; "...Onlara şöyle de; dünyanın metaı pek azdır..." (Nisa suresi: 77) buyurarak dünyanın yedi iklimindeki mal ve mülkün az bir şey olduğunu bildirdi. Az bir şey olan bu yedi iklimden biri de Hindistan olup, o da senin elinde bulunmaktadır. Bunun kıymeti nedir ki? Büyüklerin himmetinin esası ise, ondan uzak durmaktır."

Hadis-i şeriflerde byuruldu ki:

“İlmin faydası, ibadetleri doğru ve makbul yapmakla görülür. Haramlardan sakındırmayan, zühdü artırmayan ilim, ancak Allahü teâlânın gazabını artırır.”

“İlmiyle amil olmayan âlim, vera’sı olmayan da abid olamaz. Zahid değilse vera sahibi olamaz.”

“Kıyamet günü, Allahü teâlânın ihsanına kavuşacakların başında, vera ve zühd sahipleri bulunacaktır.”

HİKMETLER · 20 HAZİRAN 2008 CUMA · KAYIT 961

Alimin zahidden farkı

Peygamber efendimiz, kıyamette çeşitli sıkıntıların olacağını bildirince, Eshab-ı kiram, bundan kurtulmanın çaresini sual ederler. Resulullah efendimiz buyurur

ki: “Dünyada âlimlerin eteğine yapışmaktır. Kıyamet günü Allahü teâlâ, âlimlerle zahidleri toplar. Zahidlerin Cennete girmelerini emreder. Zahidler Cennete gider. Âlimler kalır. Allahü teâlâ, âlimlere, buyurur ki:

"Sizleri burada bırakmam, hapsetmek maksadıyla değildir. Zahidler, dünyada yalnız kendilerini düzeltmekle meşgul oldular. Ahirette de yalnız kendilerini bağışladım. Fakat sizler, dünyada kendinizden başka, diğer insanlarla da meşgul oldunuz, onlara kurtuluş yolunu gösterdiniz. Şimdi size uyanları da yanınıza alıp Cennete girin!"

Adamın biri, Süfyan bin Uyeyn’e, “Ben, zühd sahibi bir âlim görmek istiyorum.” demiş. O da şu karşılığı vermiş : “Şimdi böyle bir âlim bulamıyacaksın. O kayıplara karışmıştır. Bilirsin ki zühd, mahz-ı helâl olan rızıkta olur. Zamanımızda helâl rızık mı var ki, insan o rızıkta zühd sahibi olsun!”

İmam-ı Şarani hazretleri buyurdu ki: Helâl rızık ve zühd gibi makam sahibi insanlar az da olsa mevcuttur. Her işte istisna vardır. Fakat, her insanın helâli ve makamı, kendi hâli miktarıncadır. Bunun için Peygamber efendimiz bizlere helâl yemeyi ve helâl rızıkla güzel huy ve makamlar kazanmayı emir buyurmuşlardır. Eğer helâl rızık ve bu sayede terakki imkânı mevcut olmasaydı, dini hükümler, birkaç asır sonra bâtıl olurdu. Gerçek hâl ise bu merkezde değildir. Şu kadar var ki, her kulun helâlinden geçinmesi, kalbinde taşıdığı Allah korkusu, zühd ve takvası; kendi hazzı ve nasibi miktarıncadır, farklı farklıdır. İhtimal ki, İbni Uyeyne'nin : “Zamanımızda helâl rızık mı var ki...” sözünden maksadı çok az kaldı ve ekseriyeti haram manasında anlamak lazım. Doğrusunu Allah bilir!

Şakîk Belhî buyurdu ki: “Hakîkî zâhid, zühd ve takvasını bilfiil gerçekleştirendir. Zâhirde zâhid görünen ise, fiiliyatsız mücerred söz ile zâhitlik yapmak ister.”

Abdullah bin Mesud buyurdu ki : “Dünya hakkında zühd sahibi olmakta en ileri olan kimse, insanların iyi amel bakımından en ileri olanıdır!”

Hadis-i şerifte buyuruldu: “Cehennemlik olan kabadır. Ehline, arkadaşına ve topluma karşı kaba davranır. Cennetlik olan ise, mütevazı ve zahid olur.”

HİKMETLER · 21 HAZİRAN 2008 CUMARTESİ · KAYIT 962

Kalb temizliği için

İhlas, kalbin temiz olması demektir. Kalbin temiz olması da, kişinin dünyaya düşkün olmaması, onu sevmemesi, yalnız Allahü teâlâyı sevmesi ile mümkündür. Kalbin Allahü teâlâyı sevmesi için, bir şey yapmak, çalışmak gerekmez. Kalb, dünya sevgisinden kurtulursa, Allah sevgisi kalbe kendiliğinden yerleşir. Kalbin dünya sevgisinden kurtulması için, dünyayı unutması gerekir. Dünyayı unutmaya (Fenafillah) denir. Fenafillaha kavuşmak, Allahü teâlâyı unutmamakla veya evliyadan büyük bir âlimden veya onun kitaplarından istifade etmekle de olur. Cenab-ı Hakkın sevmediğini severek ona kavuşulamaz.

Dünyaya düşkün olmak, Allahü teâlânın hiç sevmediği bir şeydir. Bunun için, Allahü teâlânın verdiği ilmi, gücü kuvveti, sadece dünyalık elde etmede kullanmak insanı Allah sevgisinden mahrum bırakır. Hatta bunları O'nun sevmediği yasak ettiği yolda kullanmak Cenab-ı hakkın gazabına sebep olur.

Hammâd bin Zeyd buyurdu ki : "Dünya hakkında zühd ve kanâat sahibi olmak kadar şeytanın belini kıran birşey yoktur!"

Yunus bin Ubeyd hazretlerine, "Zâhitliğin gayesi, nihayeti nedir?" diye sormuşlar. O, şu karşılığı vermiştir : "Dünyada, dünyalıklar ile tam bir rahat ve itmi'nânın yokluğuna ermektir, varlığı ile yokluğunu bir tutmaktır"

Mazhar-ı Can-ı Canan hazretleri buyurdu ki: "Her kim ki dünyaya düşkün olanlar arasına karışırsa, sohbetin bereketlerine ve tasavvufun nurlarına kavuşamaz! Bir kimse dünyaya düşkün olanlar arasına ihtiyaç olduğu kadar karışır ve halis niyetle ve batını nisbetini muhafaza ederek aralarında bulunursa zararı yoktur."

İmam-ı Rabbani hazretleri buyurdu ki: "Dünya melundur ve dünyada olan şeylerden Allah için yapılmayanlar da melundur. Allahü teâlânın sevgisi ile dünya sevgisi bir araya gelmez. Allahü teâlânın rızasına kavuşmak için masivayı yani Allahü teâlâdan başka her şeyi ve bütün maksatları terk etmek lazımdır."

Hadis-i şerifte buyuruldu ki: "Dünyaya düşkün olmak, insanın ahiretine zarar verir. Ahiretini seven dünyada haramlardan sakınır. Bu böyle olunca, siz bakiyi

fâni üzerine tercih ediniz!”

HİKMETLER · 22 HAZİRAN 2008 PAZAR · KAYIT 963

Kötü olan gönül bağlamaktır

Zâhid olan, dünyaya düşkün olmayan âlimin iki rek'at namazı, zâhid olmıyanın ömür boyunca kıldığı namazdan hayırlıdır. Eshâb-ı kirâmdan bazıları, tâbi'înden bazılarına, siz Resûlullahın Eshâbından daha çok amel, ibâdet yapıyorsunuz. Fakat, onların zühdleri sizden çok olduğu için, sizden daha hayırlı idiler, demişlerdir.

Velî Abdullah Dehlevî hazretleri buyuruyor ki: “Çoluk çocuğunun ihtiyaçlarını temin için ve fukarâya yardım ve İslâmiyete hizmet için, çalışıp helâl mal kazanmak çok iyidir. Süleymân aleyhisselâm, emîr-ül-mü'minîn Osmân, Abdürrahmân bin Avf ve Eshâb-ı kirâmdan bazıları çok zengin idiler. Kötü olan çok mal sahibi olmak değil, bunlara gönül bağlamaktadır.

İmam-ı Şafii hazretlere buyurdu ki: “Dünyada zahid ol, dünya malına bağlanma! Ahireti isteyici ol, onun için çalış! Her işinde Allahü teâlâyı hatırla. Böyle yaparsan, kurtulmuşlardan olursun. Ruhsat ve teviller ile uğraşan âlimden fayda gelmez.”

Zahid olarak bilinen fakat riyakâr olan biri, padişahın misafiri olmuştu. Sofraya oturduklarında, her zaman yediğinden daha az yedi. Namaza kalktıklarında her zamankinden daha yavaş kıldı. Padişahın, kendisini takdir etmesini istiyordu.

Evine dönünce sofra kurdurdu, yemek istedi. Anlayışlı bir oğlu vardı. Babasına, “Sultanın ziyafetinde bir şey yemedin mi baba?” diye sordu. “Onların önünde ayıplamasınlar diye işe yarayacak kadar bir şey yemedim” dedi. Çocuk cevap verdi, “Öyleyse baba sen namazı da kaza et! Çünkü onu da işe yarayacak gibi kılmamışsındır!..”

Gerçek manada zahid olabilmek için dini bilimek ve yaşamak gerekir. İmam-ı Muhammed hazretlerine mütehassıs olduğu tasavvuf bilgisinde niçin bir kitap yazmadığını sorduklarında, “Zühd ve takva, ancak, bütün işlerde dine uymakla, bâtıl, fasid ve mekruh sözleşmelerden sakınmakla elde edilebilir. Bunlar da, fıkıh

kitaplarından öğrenilir. Alış-veriş ve başka sözleşmeleri yapacak kimsenin bunların sahih ve helal olması şartlarını öğrenmesi gerekir. Bunun için, bu işlerin ilmihalini öğrenmek her mükellefe farz-ı ayndır. Bu farzın yerine getirilmesi için, alış-veriş kitabını yazdım" buyurdu.

Hadis-i şeriflerde buyuruldu:

"Âlimlerin en hayırlısı fıkıh âlimleridir."

"Fıkhı bilmeden ibadet etmek, gece karanlıkta bina yapıp, gündüz yıkmak gibidir."

HİKMETLER · 23 HAZİRAN 2008 PAZARTESİ · KAYIT 964

Dünyaya düşkün olan doymaz!

Müslüman, dünyayı sevdiği, dünyaya düşkün olduğu için değil, Allahü teâlâ, çalışmağı emrettiği için çalışıp kazanmalıdır. Nefsinin kötü arzûlarına, zevklerine kavuşmak için çalışıp para kazanmak ve çalışırken helâli harâmdan ayırmamak, başkalarının haklarına saldırmak, onlara olan borçlarını ödememek dünyaya düşkün olmağı gösterir.

Dünyaya düşkün olmak, büyük günâhtır. Allahü teâlâ emrettiği için çok çalışıp, çok kazanmak ve O'nun emrettiği gibi çalışıp, kazandığını, O'nun emrettiği yerlere sarfetmek, ibâdet yapmak olur. Çok sevâb olur.

Ebu Süleyman Dârânî buyurdu ki: Dünyayı sevene, dünyaya düşkün olana her ne verilse doymaz, daha fazlasını ister.

Abdülhâlık Goncdüvânî hazretleri ma'nevî oğlu, Hâce Evliyâ-i Kebîr'e vasiyetnâmesinde buyurdu ki: "Sana vasiyet ederim ey oğul ki, her hâlinde ilim, edeb ve takvâ üzere ol! Bid'at sâhipleri ile, sapık i'tikâdlı kimseler ile ve dünyaya düşkün olanlar ile arkadaşlık etme! Ehl-i sünnet âlimlerinin kitaplarını oku! Fıkıh bilgilerini bu âlimlerin kitaplarından öğren! Câhil tarîkatçılardan kaç! Şöhretten çok sakın! Şöhrette âfet vardır. Aslandan kaçar gibi, câhillerden kaç! Yediğini helâlden ye! Çok gülme, kahkaha ile gülmek kalbi öldürür. Herkese şefkat ve merhamet et! Kimseyi hakîr görme! Kimse ile münâkaşa etme! Kimseden birşey

isteme! Tasavvuf büyüklerine dil uzatma! Evliyâyı inkâr eden felâkete düşer. Mayan fıkıh, evin mescid olsun."

Vüheyb bin Verd buyurdu ki: "Zühd; yani dünyaya düşkün olmamak dünya malına âit olan kayıplarına üzülmemek, ele geçen dünyalıklar ile de şımarmamaktır."

Kalbinde Allah korkusu yerine dünya sevgisi bulunan, haramlardan sakınmayan, âlim olduğunu söylerse şaşılır, buna inananlara daha çok şaşılır. Buyuruyor ki: Şu iki kişinin çıkardığı fitneyi, şeytan bile çıkaramaz: Dünyaya düşkün âlim ve ilimsiz sofu.

Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki:

“Dünyaya düşkün olmak, insanın âhıretine zarar verir. Âhıretini seven dünyada harâmlardan sakınır. Bu böyle olunca, siz bâkîyi fâni üzerine tercih ediniz!”

GÖNÜL BAHÇESİ · 24 HAZİRAN 2008 SALI · KAYIT 966

Çocuklarımıza yüce Kitabımızı mutlaka öğretelim!

Geçen hafta bir öğretim yılını daha geride bıraktık. Çocuklarımızın bir kısmı sınıf atladı, bir kısmı bir üst okula gitmeye hak kazandı. Bir kısmı da üniversitelerini, yüksek okullarını bitirerek hayata atılma hazırlığı içine girdiler.

Bütün bu devreler, dönemler çocuklarımız içen mutlaka geçilmesi, öğrenilmesi zaruri bilgilerle donatılması gereken önemli bir süreçtir. Bu süreçte çocuklarımızın donalımlı olması gereken bir alan daha vardır ki, o da her Müslüman için öğrenmesi zaruri olan dini bilgilerdir.

Eğer bu ihmal edilirse, çocuklarımız topal ördeğe döner. Belki iyi okulları, iyi üniversiteleri bitirebilirler fakat, bu onları hiçbir zaman mutlu kılamaz. Eksik kalan bu manevi boşluğu hayat boyu her zaman hissederler. Kendilerini ruhen ve bedenen rahat ve huzurlu hissedemezler. Her zaman huzursuz olurlar. Çoğu bu huzursuzluğun kaynağını bilemediği için de ömürleri huzur arayışı içinde geçer.

ÜMMETİN EN HAYIRLISI!

Tabii ki bu sözlerimiz, dine inanan, dinin huzur kaynağı olduğunu kabul edenler içindir. İnanmayanlara bir sözümüz yoktur. Onların da inanlara bir sözü olmaması lazımdır. Fakat maalesef bu böyle olmuyor. Daha şimdiden, Diyanet İşleri Başkanlığı'nın camilerde verdiği Kur'an-ı kerim kurslarını baltalamaya başladılar.

Bazı basın organları bu kadarcık bile dini eğitime tahammül gösteremiyorlar. Halbuki, her sene yapılan bu kurslar zaten mecburi bir uygulama değil.; çocuğunu ister gönderirsin, ister göndermezsin bu tepki neye. Maksat belli; çocuğuna bunları öğretmek isteyenlere de mani olmak.

İnaçsızların, inançsızlıklarındaki bu kararlılık bizlere ibret olmalı; gaflette olanlarımızı uyandırmalı. Müslümanlar, çocuklarına dinlerini öğretmeleri için ellerinden geleni yapmalı, gerekirse özel ders aldırarak yüce dinimiz öğretilmelidir. Yaz tatilinde çocuklarımıza hem tatil yaptırmalı hem de onlara zaruri din bilgileri öğretilmelidir.

Her Müslüman, inancını kendisinden sonra gelen nesillere aktarmak zorundadır. Bu zaruri bir görevdir. Bu görev yapılmazsa, bir müddet sonra din yok olur. Vebal olarak bu bizlere yeter.

Bir Müslümanın, bir Müslüman çocuğunun, yüzüden tecvide uygun olarak kitabımız Kur'an-ı kerimi okuyamaması, namaz surelerini ve dualarını ezberlememesi, imanın, islamın şartları, namaz, abdest gibi zaruri ilmihal bilgilerini bilmemesi kadar yanlış, affedilemez ihmal olamaz. Bu, yapılamayacak, altından kakılamayacak bir yük de değil. Fakat bir iş, ne kadar kolay olursa olsun, onu yapmakta kararlılık gösterilmezse, ciddi bir şekilde üzerine eğilinmezse netice almak mümkün olmaz.

Peygamber efendimiz, "Ümmetimin en hayırlısı, Kur'ân-ı kerîmi öğrenen ve öğretendir." Ülkemizde, bütün cami görevlileri yaz talilinde çocuklarımıza yüce kitabımız Kur'an-ı kerimi öğretebilmek için seferber olmuş haldeler. Bütün bu imkanlara rağmen, bir Müslümanın kendisi veya çocukları Kur'an-ı kerimi bilmiyorsa bu, affedilecek, hoş görülecek bir davranış olmaz.

YAPILACAK EN BÜYÜK KÖTÜLÜK!

Bunun için anne - baba, çocuklarını camiye göndermeli, göndermekle kalmamalı, bunun takibini de yapmalıdır. Hatta imkanı olanlar ücretini verip, özel ders aldırmalı. Camide bir hocanın, 25-30 çocukla uğraşması, bir - iki çocuk ile ilgilenmesi bir değildir. İmkanı olan da olmayan da, Anadolu Liselerine, Fen

Liselerine, üniversiteye hazırlık için milyarlarca parayı çekinmeden verirken, çocuğunun dini için 200-300 milyon gibi cüz'i bir parayı çok görmesini anlamak mümkün değil. Çocuğun ahıretine yatırım yapmayıp, sadece dünyası için yatırıp yapmak ona yapılacak en büyük kötülüktür.

Bu ilgisizlik, şuursuzluk devam ettiği takdirde, özellikle yurt dışında olan Müslümanların, iki - üç nesil sonra, çocuklarının adlarının, Hıristo, Yorgo, Hans, Corc, Jozef … olması kaçınılmaz olacaktır. Türkiye'de de, belki isimleri âdet olarak Ahmet, Mehmet, Ali olarak kalacak ancak inançları, yaşayışları bunlardan farkı olmayacaktır.

HİKMETLER · 24 HAZİRAN 2008 SALI · KAYIT 965

Resulullahın korktuğu şey

Dünya muhabbeti, yani dünyaya düşkün olmak demek, nefsin arzularını, tatlı gelen şeyleri ve bunlara kavuşmanın sebebi olan parayı, haram yollardan aramak demektir. Dünyaya düşkün olmak, hayal peşinde koşmaktır. Çünkü, dünya lezzetlerinin zararları, faydalarından daha çoktur. Elde kalmaz, çabuk giderler. Bunlara kavuşmak ise, çok güçtür.

Ukbe bin Amir buyurdu ki: "Resulullah, minbere çıktı. Kendisini minber üzerinde son görüşüm bu idi. "Benden sonra, müşrik olmanızdan korkmuyorum. Dünyaya düşkün olarak, birbirinizi öldürmenizden, böylece, geçmiş kavimler gibi, helak olmanızdan korkuyorum" buyurdu."

Allahü teâlâ Mûsâ aleyhisselâma buyurdu ki:

- Yâ Mûsâ! Kullarımdan en çok sevdiğim kimseler zâhid olanlardır. Bana en çok yaklaşan, haram ettiğim şeylerden kaçan kimsedir. Bana en çok sevgili olan, bana ibâdet ederken benim korkumdan ağlıyan kimsedir.

Rebî' bin Haysem hazretleri her sabah kalkışından bir kâğıt ile bir kalem alarak o gün konuştuğu her sözü yazar, akşam olunca da onlarla kendisini hesaba çekerdi.

İşte zâhidlerin ameli böyleydi. Onlar, dillerini koruma husûsunda, her türlü külfete katlanırlar. Dünyada kendi kendini hesâba çekerlerdi. Herkesin kendisini

hesâba çekmesi gerekir. Zîrâ Dünyada kendi kendini hesâba çekmek, âhırette hesâba çekilmekten çok daha kolaydır. Yine Dünyada diline sâhip olmak, âhirette nedâmet duymaktan daha kolaydır.

Hazreti Ali buyurdu ki: "İlim, insanı Allahın emrettiği şeylere götürür, zühd ise o şeylere erişilmesini kolaylaştırır."

Bir padişah mühim bir işle karşılaştı. "Bu işin sonu istediğim gibi çıkarsa, zâhidlere yanî dünyaya, paraya düşkün olmayan kimselere bir kese para vereyim" dedi. Dileği olunca, adağını yerine getirmesi için adamlarından birine, zâhidlere dağıtsın diye, bir kese dolusu para verdi.

Vazîfelendirdiği kimse akıllı ve zekî idi. Bütün gün döndü, dolaştı, geceleyin geri geldi. Keseyi padişahın önüne koydu: “Zâhid bulamadım” dedi.

Hükümdar sordu: “Bu da ne demek? Benim bildiğim, bu şehirde dört yüz kadar zâhid vardır.” deyince şöyle cevap verdi: “Ey efendim, gerçek zâhid, para almıyor. Alan da zaten zâhid değildir. Padişah güldü: Doğru söze ne denir, diye cevap verdi.

GÖNÜL BAHÇESİ · 25 HAZİRAN 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 967

Dini öğrenme ve yaşamada öncelik sırası

Dün, çocuklarımıza verilmesi zaruri olan dini eğitimin öneminden bahsetmiştik. Cenab-ı Hak insanı hayvanlar gibi boşıboş bırakmamış; neyi yapacağını neyi yapmayacağını da bildirmiştir. Emirlerine uygun yaşayanlara sonsuz Cennet nimetlerini müjdelemiştir. Bu nimete kavuşabilmek için önem sırasına göre yapılacak ve yapılmayacak şeyleri öğrenmek ve amel etmek gerekir.

Cenâb-ı Hakkın bütün insanlardan ilk önce istediği îmândır; son din olan islâmiyete inanmalarıdır. Bir insanın îmânı yoksa, insanlara ne kadar iyi, faydalı iş yaparsa yapsın hiçbir faydası olmaz. Meselâ Edison ampulü bulmak suretiyle, gecelerin aydınlanmasına, bütün insanların rahat etmesine vesîle oldu. Fakat, Müslüman olmadığı için bu iyiliğin âhırette kendisine hiç bir faydası olmayacaktır. Çünkü Allahü teâlâ, bütün insanlardan, önce îmân etmelerini istiyor. Bundan sonra diğer emir ve yasaklarına uyulmasını istiyor. Îmân

olmadıkça, diğer yapılanlar değerlendirmeye alınmayacaktır. Âhırette, önce îmândan sorulacaktır. Eğer imânı yoksa kişi, hiç bir iyiliğinin faydasını görmeyecektir.

EHLİ SÜNNET İNANCI

İkinci olarak istenilen şey, îmânın yani inanılacak îmân bilgilerinin hakiki islâm âlimlerinin bildirdiklerine uygun olmasıdır. Yani imânı, Ehl-i sünnet âlimlerinin anladıklarına uymuyor ise, bu kimsenin yaptığı ibâdetlerin, kıldığı namazın, tuttuğu orucun, yaptığı hayır hasenâtın hiç mi hiç kıymeti olmaz. Çünkü Muhammed aleyhisselâma inanıp müslüman olduktan sonra da, bu inanmanın, i'tikâdın, Ehl-i sünnet âlimlerinin bildirdiği gibi olması lâzımdır. Yani onların bildirdiği esaslar dahilinde olmalıdır. Rastgele bir îmân da makbûl değildir.

Her bid'at sâhibinin, türedi reformcuların ve doğru yoldan kayarak dalâlete düşerek, Kur'ân-ı kerîmden ve hadîs-i şerîflerden çıkardıklarını iddia ettikleri bozuk fikirleri geçerli değildir. Cehenneme gideceği hadîs-i şerîfle bildirilen 72 bozuk fırkanın hepsi bozuk fikirlerini Kur'ân-ı kerîmden, hadîs-i şerîflerden çıkardıklarını iddia etmişlerdir.

Îmânın, i'tikâdın bozukluğu o kadar büyük bir günâh, o kadar büyük suç ki, ibâdetleri yapmamanın, harâm işlemenin günâhı ile mukayese bile edilemez. Deniz yanında damla bile değildir. Bunun için îmânın düzgün olmasına çok önem vermeliyiz.

Üçüncü olarak düzgün bir îmândan sonra, herkese lâzım olan şey, amel ile ilgili dinin emir ve yasaklarını öğrenmektir. Bütün işlerimizi, öğrendiklerimize uygun yapmaktır. İlk önce öğrenilecek ve yapılacak en önemli ibâdet de, namaz ve İslamın diğer oruc, zekat, hac… gibi emirleridir. Namazın dinde ayrı bir yeri ve önemi vardır. Âhırette îmândan sonra, namazdan sorulacaktır. Namaz dinin direğidir. Direk olmaz ise bina ayakta kalamaz, eninde sonunda yıkılır. Namaz kılmıyanın diğer ibâdetleri kabûl olmaz, yani va'dedilen o büyük sevâba kavuşamaz. Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki,

“Kıyâmet günü, îmândan sonra, ilk suâl namazdan olacaktır.”

“Allahü teâlâ buyuracak ki, ey kulum, namaz hesâbının altından kalkarsan, kurtuluş senindir. Öteki hesapları kolaylaştırırım!”

DİN İLMİHALDEN ÖĞRENİLİR

İ'tikâdı düzeltmeden önce dinin emir ve yasaklarını öğrenmenin hiç faydası olmaz. Bu ikisi birlikte düzelmedikçe de, ibâdetlerin faydası olmaz. Din, bu üç esas üzerine kurulmuştur. Bütün bunlar da ancak, ilim sahibi olmakla elde edilir. Bunun için dinimiz ilim öğrenmeye ve öğretmeye çok önem vermiştir.

Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki:

"Bir kimse din âlimlerinin ve sâlihlerin yani İslâmın beş şartını devam üzere yapanların yanına gitse, her bir adımına Hak teâlâ, kabûl olmuş nâfile bir hac sevâbı ihsân eder. Zîrâ, âlimleri ve sâlihleri Hak teâlâ sever. Allahü teâlânın evi olsaydı, bu kimse o evi ziyâret eyleseydi, ancak bu sevâbı kazanırdı."

Dînini öğrenmeyenin dîni, îmânı gider de haberi olmaz. Din düşmanlarının yalanlarına aldanıp kâfir olur. Dînini de, doğrudan doğruya, tefsirlerden, meâllerden, hadîs-i şerîf kitaplarından öğrenmek istiyen yanlış anlar, sapıtır,hak yoldan ayrılmış olur da haberi olmaz. Bunun için dinimizi, "Tam İlmihal Seadet-i Ebediyye" gibi nakli esas alan muteber ilmihal kitaplarından öğrenmeliyiz.

HİKMETLER · 25 HAZİRAN 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 968

Akıllı olmanın alameti

İslam büyükleri akıllı kimselerdi. Bunun için akıllı kimselerle görüşürler, akıllı kimseleri dost edinirlerdi. Onların nezdinde, akıllı olmak çok para kazmak, çok zengin olmak değildi, onlara göre akıllı kimse ise, Allahü teâlânın emrettiklerini yapan, yasakladıklarından kaçan kimseydi. Çünkü, hadis-i şerifte, "Akıllı kimse, nefsine uymaz ve ibadet eder. Ahmak da nefsine uyar, sonra da Allahü teâlânın rahmetini bekler." buyuruldu.

Peygamberlerden sonra Allahü teâlâyı en iyi tanıyan, onların vârisi olan âlimler ve onlara yakın olanlardır. Kur'an-ı kerimde de mealen, "Allah'tan, kulları içinde, ancak âlimler korkar." (Fatır 28) buyuruldu.

Akıllı insan, nimet sahibinin sevgisini kaybetmekten çok korkar. Ayrıca O'na isyan edip azaba müstehak olmaktan da korkar. Demek ki, Allah korkusu, sevileni kaybetmekten meydana gelen bir korku olduğu gibi, Ona isyan ederek tehlikelere maruz kalmaktan da meydana gelen bir korkudur. Allahü teâlâdan celal sıfatı

sebebiyle korkmak, günahı sebebiyle korkmaktan daha üstündür. Sadece günahı sebebi ile korkan kimse, günah işlemeyi bırakınca, "Günahları bıraktığıma göre, artık Allah'tan niçin korkayım" diyebilir. Allah'tan korkan, korkunun gereğini yapan kimse akıllıdır. Çünkü hadis-i şerifte buyuruluyor ki: "Aklın çokluğu, Allah korkusunun çokluğu ile belli olur."

Peygamber efendimize sual edildi ki: "Ya Resulallah en âlim kimdir?", "En akıllı olandır", "En çok kim ibadet eder?", "Aklı en çok olan", "En faziletli kimdir?", "Aklı en üstün olandır."

Demek ki ilmi ve ibadeti çok olan daha akıllıdır. Bir kimsenin akıllı olduğu nasıl bilineceği sual edildiğinde Peygamber efendimiz, "Haramlardan daha çok kaçan, hayırlı işlere daha çok koşan daha akıllıdır" buyurdu.

İbn-i Hibbân buyurdu ki: "Akıl, insanın doğru ile yanlışı birbirinden ayırabilmesini te'mîn eder. Akıldan daha kıymetli bir sermâye yoktur. Kişinin dîninin kemâli (olgunluğu), aklının kemâline göredir. Kişinin güzel ahlâkı sevmesi, kötü ahlâkı terk etmesi, aklının bulunduğunun alâmetidir. Allahü teâlânın, insanlara ihsân ettiği ni'metlerin en büyüklerinden birisi akıl ni'metidir."

HİKMETLER · 26 HAZİRAN 2008 PERŞEMBE · KAYIT 969

Akıllı kimse hesaba hazır olur!

Akıllı kimse, Cennet ve Cehenneme inan ve. Cehennemden kurtulmak, Cennete girmek isteyen kimsedir. Böyle bir kimsenin de, ölümü hazır beklemesi gerekir. Cennete kavuşabilmek için de ölmek gerekir. Ölmeden bu mümkün değildir. Bunun için Peygamber efendimiz, "Akıllı kimse, kendisini hesaba çekip ölüm için hazırlanan kimsedir" buyuruyor.

Bir şey için hazırlanmak, onu sık sık hatırlamakla olur. Hatırlamak ise, hatırlatıcı şeylere bakmakla, onları yapmakla mümkündür. İnsanoğlu ölümden gafildir. Bir âyet-i kerimede mealen, "Hesap görme zamanı yaklaşmasına rağmen, insanlar gaflet içinde, bundan yüz çeviriyorlar" buyuruluyor. (Enbiya 1)

Hesap gününü hazırlanan da, Allaha inanıp O'a ibadet etmesi gerekir. Akıllı olmak bunu gerektirir. Hadis-i şerife, "Akıllı, Allah'a ve Peygambere inanıp

ibadetlerini yapandır" buyuruluyor. Peygamber efendimiz ahırete hazırlanan akıllı kimsenin vaktini nasıl değerlendireceğini şöyle bildirmektedir: "Akıllı kimse, günü dörde ayırır, birincisinde, yaptıklarını ve yapacaklarını hesap eder. İkincisinde, Allahü teâlâya münacat eder, yalvarır. Üçüncüsünde, bir işte çalışıp, helal para kazanır. Dördüncüsünde, istirahat eder ve mubahlarla kendini eğlendirir, haramlardan kaçar."

Hz. Ebû Zer'in rivâyet ettiği bir hadîs-i şerifte de şöyle buyuruldu:

"Akıllı olan kimse zamanını üçe bölmeli, bir kısmını ibâdetle, bir kısmını nefis muhâsebesi ile diğerini de öbür işlerini yapmakla geçirmelidir."

Âişe validemiz sual etti ki:

-Ya Resulallah üstün olmanın ölçüsü nedir?

-Akıldır. Aklı çok olan daha üstündür.

-Herkesin üstünlüğü yaptığı işe göre ölçülmez mi? İyi iş yapan daha kıymetli değil mi?

-Ya Âişe, insanlar akıllarından daha fazla mı iş yaparlar? Herkes aklı nispetinde iyi iş yapar, ona göre de mükafatını alır.

Ebû Süleyman Daranî buyurdu ki: "Akıllı kimse için, kalan ömründe, daha önce Allahü teâlâya karşı yaptığı isyanlara, kaçırmış olduğu ibadet ve tâatlara, ağlarsa bu ona lâyıktır. Fakat, kalan ömrünü de günahlar içinde geçiren kimseye ise, ağlamak daha çok lâyıktır."

HİKMETLER · 27 HAZİRAN 2008 CUMA · KAYIT 970

Her işte orta yolda olmalı

Akıllı Müslüman, tedbirli, ihtiyatlı olur. Sebeplere yapışır, önce devesini bağlar sonra tevekkül eder. Müslümana güvenilir, fakat bu güven onu tedbir almaktan alıkoymaz. Ödünç verince senet yapılır. Mal çalınacak yere konmaz. Her işte tedbir alınır.

Hadis-i şerifler buyuruldu ki:

"Zebur'da bildirildi ki, akıllı kimse, diline sahip olur, işine yönelir ve en sağlam dostuna karşı bile ihtiyatlı olur."

"Sevdiğin kimseyi itidalli sev, bir gün düşman olabilir, sevmediğine de itidalli ol, bir gün dost olabilir."

Akıllı kimse, her işte orta yolda olmayı tercih eder. Arkadaşına, ne haddinden fazla güvenir, ne de ona hep güvensizlik içinde olur. Onun da insan olduğunu şeytana uyabileceğini düşünerek tedbiri elden bırakmaz.

Buyuruldu ki:

"Akıllı kimse, hastalık ve tehlike gibi bir musîbet gelmeden önce tedbirini alandır."

"Akıllı kimse, konuşması istenmeden konuşmaya başlamaz. Bir zarûret olmadan, cevapta acele etmez."

"Akıllı olan, hiç kimseyi küçük görmez. Çünkü sultânı hor gören, dünyâda rahatını bozar. Sultân olmadan emniyet ve güven olmaz. Sâlih kimseleri hor gören, dîni husûsunda zarara uğrar. Çünkü, böyle kimseler, insana Allahü teâlâyı ve âhıreti hatırlatır. Dostlarını ve arkadaşlarını küçümseyen, vekar ve asâletini kaybeder. Diğer insanları beğenmeyip, onları aşağılayan, onların kötülüğünden emîn olmaz."

"Akıllı insan, önce kendi ayıplarını görür. Kendi ayıbını görmiyen kimse, başkasının güzelliklerini göremez. Kişinin ayıbını görememesi, kötülük olarak ona yeter. Çünkü ayıbını göremeyen kimse, bu ayıbından kurtulamaz."

* Akıllı kimse hayrı gördüğünde ona tâbi olan, şerri gördüğünde ondan kaçınan kimsedir.

* Akıllı kimse, korktuğu başına gelmeden önce, onun çaresine bakar.

"Akıllı olan kimse, ihtiyâcı olduğu kadar konuşur ve fazlasından vazgeçer."

"Akıllı kimse dünyâsının harap olmasına aldırmaz, âhıretini ma'mûr etmenin yollarını arar. Akılsız kimse ise, âhıreti vîrân edip, dünyâsını ma mûr eder."

HİKMETLER · 28 HAZİRAN 2008 CUMARTESİ · KAYIT 971

Akıllı kimse herkesle iyi geçinir

İslam büyüklerinin bir özelliği de herkesle iyi geçinmeleridir. Çünkü herkesle iyi geçinmek akıllık alametedir. Ancak akıllı kimse, iyi geçinir. Hadis-i şerifte, "İyi geçinmek aklın başıdır. İyi geçinmek aklın yarısıdır." buyuruldu.

Akıllı kimse, iyi insanla zaten iyi geçinir. Kötü insanı da, idare ederek, ona müdarada bulunarak iyi geçinir. Onun düşmanlığını kazanmaz. Fakat müdehane etmez. Hadis-i şerifte, "Allahü teâlâ, farzları emrettiği gibi, müdara etmemi de emretti." buyuruldu.

Müdara, İslamiyet'in dışına çıkmadan, dünyalık vererek gönlünü almaktır. Müdahene, birinin gönlünü alırken, İslamiyet'in dışına çıkmak, dinden taviz vermek günaha girmektir.

Akıllı kimse, müdara ederken tatlı dilli ve güler yüzlü olur. Herkesle müdara ederek sohbet eder. Yani, hep tatlı dilli ve güler yüzlü olur. İyi ve kötü, herkes ile karşılaşınca, böyle davranır Fakat, kötülere ve sapıklara müdahene etmez, onun sapık yolundan razı olduğunu zan ettirmez.

İbrahim Hakkı hazretleri buyuruyor ki: Allahü teâlâ, insanlarla iyi geçinmemizi emrederek hadis-i kudside, "Kötülük edene iyilik eden, gelmeyene giden, uzak durana yaklaşan, yemek vermeyene yemek veren, en üstün olandır. Affedin, ayıp örtün, merhamet edin ki merhamete kavuşun! İnsanlara karşı iyi huylu olanı severim ve insanlara onu sevdiririm" buyurdu.

İbn-i Hibbân buyurdu ki: "İnsanlara, sözlerinde ve işlerinde dâima muhalefet edip karşı çıkmak, karşıdakinin kızgınlık ve kin beslemesine sebeb olur. Bu, münâkaşa gibidir. Münâkaşa insana düşmanlık kazandırır. İnsanların sözlerine ve işlerine devamlı muhalefet edip karşı çıkmanın zararı, faydasından çoktur. Zaten insanların birbirine sövüp, çirkin sözler söylemesi de bu gibi davranışlardan ileri gelmektedir. İnsanların birbirine sövüp sayması daha ileri bir seviyeye varınca, öldürme hâdiseleri de doğabilir. İki kişi arasında münâzara ve birbirinin sözüne ve işine karşı çıkma olunca, mutlaka ikisinin de kalbi birbirine karşı bozulup, aralarında bir soğukluk hâsıl olduğu gibi, gizli bir düşmanlık da meydana gelir."

"Akıllı kimsenin, dünyevi bir menfâati kaçırdığı için bunu kendine gam yapması uygun değildir. Çünkü, üzülmekle ele birşey geçmez. Aynı zamanda, fazla üzüntü akla zarar verir."

HİKMETLER · 29 HAZİRAN 2008 PAZAR · KAYIT 972

Hakkı batıldan ayıran nur

Akıllı kimse, zararını karını bilen kimsedir. Nereye ne kadar yatırım yapacağını bilen kimsedir. Geçici dünya hayatından sonra ebedi ahıret hayatının olduğunu bilen kimsedir. Dalayısı ile yatırımını da ona göre yapan kimsedir. Ölümü ve öldükten sonra başına gelecekleri bilen kimsedir. Öldükten sonra başına gelecekleri düşünmeyen kimseye akıllı denilemez Kendini sonsuz tehlikeye atana akıllı denir mi? Kur'an-ı kerimde sık sık "Düşünmüyor musunuz?" diye ikaz edilmektedir. Hadis-i şeriflerde de buyuruldu ki: "Aklı olmayanın dini de yoktur.", "Kişi, ilmi ve aklı sayesinde kurtulur.", "Akıllı kimse kurtuluşa ermiştir.", "Akıl imandandır."

Eğen bir kimse, hakkı batıldan, doğruyu yanlıştın, karı zarardan ayırt edemiyorsa buna akıllı denemez. Nitekim, hadis-i şerifte, "Akıl, hak ile bâtılı birbirinden ayıran bir nurdur" buyuruldu. Şu halde hak ile bâtılı, doğru ile yanlışı ayıramayana akıllı denmez.

İbn-i Hibbân buyurdu ki:

"Akıllı kimsenin sözü mutedil ve düzgündür. Câhilin sözü ise, tenakuz (çelişki) ve birbirine zıt şeylerle doludur."

"Akıllı kimseye, ahlâkı güzel, susması uzun olması yaraşır. Çünkü, bunlar, Peygamberlerin ahlâkındandır. Fazla konuşup, kötü ahlâklı olmak, eşkıyanın (kötü kimselerin) huylarındandır."

"Akıllı kimse diline sahip olur. Allahü teâlâ dili, bedenin diğer uzuvlarına üstün kıldı. Onun derecesini yükseltti. Çünkü, Allahü teâlâ kendi birliğini, ortağı olmadığını, vücûdun diğer kısımları arasından ona söyletti. Öyleyse, akıllı bir kimsenin, Allahü teâlânın kendi birliğini ve büyüklüğünü konuşturmak için yarattığı böyle bir âleti, yalana alıştırması asla yakışmaz. Bilakis, insana, dilini

devamlı doğruyu söylemeye, dünyâ ve âhırette kendisine fâide verecek şeylere alıştırması lâzımdır. Dil neye alıştırılırsa, onu ister, onu konuşur. Yalana alıştırılırsa, yalan söylemeye başlar."

"Akıllı kimse, her zaman kalbini kontrol eder. Allahü teâlânın emrettiği şeyleri yapıp, yasak ettiklerinden sakınır. Allahü teâlâdan gâfil olmaz ve emirlerini yapmakta gevşeklik etmeyip, uyanık olur. Böyle olan kişi işlerinde tedbirli olur."

HİKMETLER · 30 HAZİRAN 2008 PAZARTESİ · KAYIT 973

Ya hayır söyle ya sus!

İslam büyükleri az ve öz konuşurlardı. Faydasız bir söz etmezlerdi. Çünkü, Resûlullah efendimiz, "Allahü teâlâya ve âhıret gününe îmân eden kimse, hayır söylesin yahut sussun" buyurdu.

Lokman Hakîm buyurdu ki: "Susmak hikmettendir. Fakat bunu yapan az."

Karîzî buyurdu ki: "Az konuş. Sözün şerrinden Allahü teâlâya sığın. Çünkü belâ, ağızdan çıkan sözle yanyanadır."

İbn-i Mübârek buyurdu ki: "Bu dil, kalbin habercisidir. Söz kişinin aklının miktarını gösterir."

Fudayl bin Iyâd buyurdu ki:" İki şey kalbi katılaştırır; çok konuşmak ve çok yemek"

Ömer bin Hattâb buyurdu ki: "Çok konuşan, çok hatâ yapar. Çok hatâ yapanın hayası (utanması) az olur. Hayası az olanın vera'ı az olur. Vera'sı az olanın, kalbi ölür"

Muhammed bin Zencî buyurdu ki: "Susması fazla olan kimse, birçok hatâ ve günahtan kendisini korumuş olur. Sözlerine dikkat et. Yoksa sözü söyledikten sonra, keşke bu sözü söylemeseydim, demiyesin"

Müverrik el-lclî buyurdu ki: "Bir şey vardır ki, yirmi senedir ve hâlâ onu elde etmek için uğraşıyorum. Bu, beni ilgilendirmeyen şeyi konuşmamak"

Resûlullah efendimiz şöyle buyurdular: "Doğruluğa sarılınız. Çünkü doğruluk, hayra, hayır ise Cennete götürür. Şüphesiz, kişi doğru söyler ve Allahü teâlânın

katında sıddîk diye yazılır. Yalandan sakınınız. Çünkü yalan, kötülüğe, kötülük ise Cehenneme götürür. Kişi yalan söyler ve Allahü teâlânın katında çok yalancı diye yazılır."

Abdullah bin Amr buyurdu ki: "Seni ilgilendirmeyen şeyi konuşma. Nasıl paranı zayi ettiğin zaman üzülüyorsun, dilin faydasız söyleri için de üzül."

"İnsanların bir kısmı dili sebebiyle ikram görür. Bir kısmı dili yüzünden hor görülür, sevilmez. Akıllı kimse, dili sebebiyle sevilmiyenlerden olmaz. O, kendini diliyle herkese sevdirir."

"Şu dört hasleti kendisinde bulunduranyan kimseye akıllı ve ilim sahibi denmez. Birincisi; Allah korkusu. Bütün hayır ve fazîletlerin başı budur. İkincisi; güzel bir haya (utanma duygusu). Asâlet bununla anlaşılır. Üçüncüsü; hilm (yumuşaklık). Dördüncüsü; emri altında bulunanlara cömertlik yapmak."

2008 YILLIK KÜLLİYATI

07

Temmuz

41 yazı · Gönül Bahçesi: 10 · Hikmetler: 31

GÖNÜL BAHÇESİ · 1 TEMMUZ 2008 SALI · KAYIT 976

En güzel eğitim şekli hâl ile örnek olmak

Zamanımızda hemen hemen her aile, çocuklarının kendilerini dinlemediklerinden şikâyetçiler... Bunda, çocuğun yetiştiği çevrenin, günümüz şartlarının önemli bir rolü varsa da, çocuğun örnek alacak kimse bulamaması da önemli bir etkendir. Bunun için bilhassa anne baba çocuklarına iyi bir örnek olmalıdır. Ana-babanın çocuğuna söylediği sözlerin, nasihatlerin tesirli olması için, önce kendilerinin sözlerine uygun yaşamaları lazımdır. Aksi hâlde sözlerinin tesiri olmaz. Ana-baba, çocuğunun gözü önünde her türlü yalanı söyler, sonra da, "Oğlum, sakın yalan söyleme! Yalan çok zararlıdır" derse, bu sözün çocuk üzerindeki olumlu etkisi ne kadar olur! Mesela, anne-baba çocuğa namaz kılmasını, doğru sözlü ve iffetli olmasını tembih edecekse, önce kendilerinin namazlarını muntazaman kılması, doğru sözlü ve namuslu olması şarttır.

İmam-ı a'zam zamanında, bir ailenin çocuğu fazla bal yemekten hasta oldu. Babası, bu çocuğu alıp, İmam-ı a'zam hazretlerine getirdi. Kendisine durumu anlattı. Çocuğa bal yememesi için nasihat etmesini rica etti. İmam-ı a'zam hazretleri, çocuğun kırk gün sonra getirilmesini istedi.

DAHA ÖNCE NİÇİN SÖYLEMEDİNİZ?

Adam, "Bir hikmeti vardır" diyerek dönüp evine geri gitti. Kırk günün bitiminde büyük bir sabırsızlıkla, İmam-ı a'zamın evinin yolunu tuttu. İmam-ı a'zam hazretleri çocuğu karşısına alarak şöyle bir nasihatte bulundu:

- Evladım, sakın bir daha fazla miktarda bal yeme!

Şaşkın şaşkın bakan çocuğun babası şöyle konuştu:

- İş bu kadar kolaydı da, neden ilk geldiğimiz zaman bunu söylemediniz?

- O gün, ben bal yemiştim. Çocuğa, "Bal yeme" desem, sözümün tesiri olmazdı. Vücudumda balın tesiri oldukça, yapacağım nasihatin bir faydası olmayacaktı. Bunun için, kırk gün sonra gelmenizi istemiştim.

Bir baba, çocuğunun yalan söylememesini arzu ediyor ise, kendi şahsında asla bir yalancılık örneği vermemelidir! Kendi elimizle ve dilimizle çocuğa yalancılık tohumlarını ekmemeliyiz.

Çocuk bir suç işler. Babası onu terbiye etmeye teşebbüs ederken, annesi atılır ve, "Babası! Onu benim çocuğum yapmadı, benim çocuğum öyle şey yapmaz" derse, çocuğa, annesinin eliyle o andan itibaren yalancılık tohumu ekilmiş olur. Bu tohumlar, her mevsimde dal ve kök salarak büyür, en kısa zamanda filizlenmeye başlar ve kısa bir zaman sonra da meyvesini verir.

Bu davranış, ayrıca çocuğun gözünde babanın şahsiyetini de küçültür. Çünkü o andan itibaren çocuk, babasının ahmak, anlayışsız ve idraksiz olduğuna; işlediği suçun kendi tarafından yapılıp yapılamayacağını anlamayacak kadar ahmak olduğuna hükmeder. Artık çocuğun gözünde babasının bostan korkuluğundan farkı kalmaz.

Bazı kimseler, birisi gelip, kapının zilini çaldığında, kendisi de gelenin kim olduğunu pencereden görerek, onunla görüşmek istemediği için, çocuğunu kapıya gönderip, "Babam evde yok" diye söyletmektedirler.

YALANCILIK TOHUMU EKMEMELİYİZ

İşte böyle bir hareket, o andan itibaren çocuğun kafasını karıştırır. "Babam hem evde, hem de bana yok dedirtti" diye düşünmeye başlar ve bu girift bilmeceyi halledemez. Çocuğun ruhuna, o dakikadan itibaren, babasının eliyle yalancılık tohumu ekilmiş olur. Ruhunun derinliklerinde yeşeren, gelişip büyüyen yalancılık meyvesini de ilk defa babası tattırmış olur.

Çoğu zaman da, baba, çocukların istedikleri şeyleri, "Bugün alırım, yarın alırım, bugün unuttum" gibi sözlerle, çocuklarının isteklerini unutturmak ister. Aslında çocuk isteğini unutmamıştır. Kendinin aldatıldığını hafızasına yerleştirmiştir. Yılan yumurtasından yılan, yalancılıktan da yalan doğmaktadır. Herkes ektiğini biçer. Hatta rüzgâr eken fırtına biçer.

En güzel eğitim, öğretim şekli hâl ile örnek olmaktır. Bunun içindir ki, "lisan-ı hâl, lisan-ı kalden entaktır" demişlerdir. Hâl hareket ile, örnek olarak yapılan, söz ile yapılandan üstündür, demektir. İslama, İslâmın güzel ahlâkına uygun yaşamak, emr-i mâruf ve nehy-i münker yapmanın en güzel yoludur.

HİKMETLER · 1 TEMMUZ 2008 SALI · KAYIT 974

Akıllı kimse…

İbn-i Hibbân buyurdu ki:

“Akıllı kimse, adımı atmadan önce basacağı yeri iyice görür, sonra oraya adımını atar. Düşmanı ile tamamen irtibâtı kesmez. İhtiyâcını gidermek için kısmen de olsa ona yaklaşır. Fakat tam olarak yaklaşmaz. Çünkü, düşman bundan cesâret alıp, aleyhine bir iş yapabilir. Akıllı kimse, mutlaka lâzım olan kimselere, üstesinden gelinmiyen şiddetli düşmana da (açıkça) düşmanlık yapmaz. Çünkü böyle bir düşmana güç yetmez. Ona düşmanlık ise fayda getirmez. Bilakis zarar verir.”

“Akıllı kimse, dost ve kardeş edindiği kimseleri, meşakkat ve sıkıntıya sokmaz, onları bıktırıp, usandırmaz. Buna sebep olacak davranışlardan kaçınır.. Çünkü bir anne bile, emzirdiği çocuğunu, kendisine sıkıntı verince kucağında tutmayıp bir yere bırakır.”

“Akıllı kimse, bayağı ve düşük kimselerle arkadaş olmaz. Onları dost edinmez. Böyle kimseler, yılan gibidir. Onların, sokmak ve zehirden başka sermâyesi yoktur.”

“Akıllı kimse, hiçbir zaman düşmanından emîn olmazı, ona güvenmez.”

“Akıllı kimseye, sâlih ve iyi insanlarla beraber olup, kötü ve fasık kimselerden, uzak kalması yaraşır. İyi ve sâlih kişilerle sevgi köprüsü, çok çabuk kurulup, bu sevginin kesilmesi çok geç olur. Kötü kimselerle ise, sevgi bağı zor kurulup, çabuk çözülür. Kötü kimselerle beraber olmak, iyi ve sâlih kimseler hakkında kötü zanda bulunmayı doğurur. Kötü kimselerle dost olan, onların cemaatine girmekten kurtulamaz.”

“Akıllı kimse, sevdiğini söyledikten sonra, artık iki renkli ve iki kalbli olmaz. O, içi dışına, sözü, işine uygun bir kimsedir.”

“Ahmak kimsenin alâmetleri: Sür’atli cevap vermek. Tedbiri terk etmek. Çok gülmek. Çok iltifât etmek, iyi ve seçilmiş kimselere çirkin sözler söylemek. Şerli kötü kimselerle düşüp kalkmaktır.”

"Ahmak kimse, sen ondan yüz çevirirsen, üzülür. Ona gidersen, fırsat kollar. Yumuşak davranırsan, kabalık yapar, kaba davranırsan sana yumuşaklık gösterir. Kötülük yaparsan iyilik yapar, iyilik yaparsan, kötülükle mukâbele eder. Ona haksızlık yapılırsa, istenildiği kadar elindeki alınabilir. Adâletle muâmele edilirse, haksızlık yapmaya kalkışır."

GÖNÜL BAHÇESİ · 2 TEMMUZ 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 977

Çocuk terbiyesinde orta yol

Çocuk terbiyesi en zor işlerden biridir. Zor olduğu kadar da faydalı bir iştir. Çünkü, dinimizi öğretme işini bizden sonra onlar devam ettirecektir. Onlara öğrettiğimiz faydalı bir işten dolayı, bu faydalı işi yaptığı müddetçe bize de sevap yazılacaktır. Çünkü hadis-i şerifte, "Bir müslümanın evladı ibadet edince, kazandığı sevap kadar, babasına da verilir. Bir kimse, çocuğuna fısk, günah işler öğretirse, bu çocuk ne kadar günah işlerse, babasına da, o kadar günah yazılır" buyurulmuştur.

Bunun için çocuk terbiyesi üzerinde önemle durmalıyız. Terbiyede nefret ettirmemeliyiz. Çocuğu terbiyede, devamlı sertlikten kaçınmalı, gerçekleri yumuşaklıkla dile getirmelidir. Orta yolu elden kaçırmamalıdır.

Yavaş yağan rahmet, yeri kabartır ve toprağın derinliklerine kadar işler. Sağanak hâlindeki yağmurlar, hem ekinleri, hem de toprağın en verimli kısmını alır götürür. Atalarımız, bunun için "Söz var kestire başı, söz var kese savaşı" demişlerdir.

Bir doğruyu, çocuğun anlayabileceği metot ile ifade etmek gerekir. Gerek bir vazifenin telkininde, gerekse bir kötülükten sakınmasını tembihte metodumuz bu olmalıdır.

AŞIRI SETLİK UZAKLAŞTIRIR

Terbiye usulünde çocuğun seviyesine inmek değil, onun anlayacağı bir ifade tarzı ile doğruları dile getirmeye ve çocuğu ahlâken yüksek bir seviyeye ulaştırmaya gayret etmek gerekir. Baba ve annelerden bazıları, çocuğun seviyesine

ineyim derken, çocuklaşmakta ve onlarla yüz göz olduğu için de sözünü dinletememektedirler.

Terbiyede sertlik, iyi netice vermemektedir. Mühim olan, etrafa korku salmak değil, çocuğa vazifeyi sevdirebilmektir. Resulullahın her zaman hizmetinde bulunan Enes bin Malik hazretleri diyor ki: "Resulullaha on sene hizmet ettim. Onun bana yaptığı hizmet, benim Ona yaptığımdan çok idi. Bana incindiğini, sert söylediğini hiç görmedim."

Aşırı sertlik, herşeye müdahale, ölçüyü kaçırmak ve ileri gitmek olur. Hiç ses çıkarmamak ve hatalarına göz yummak da eksikliktir. Dinimiz orta yolu ve itidali tavsiye etmektedir. Kabahati yapan çocuğun küçüklüğüne değil, işlenen işin kötülüğüne bakarak, gereken tedbiri almalı ve fenalığın önüne geçmeye çalışmalıdır.

Devamlı sertlik, çocuğun üzerinde olumsuz tesir meydana getirir. Ara sıra latife ve şaka yapmak, onları tabiî bir hâle döndürür. Resulullah efendimizin küçük çocuklara latife yaptığı olmuştur.

Çocuk terbiyesinde başarılı olabilmek için, önce anne ve babaları eğitmek ve İslâmın terbiye sisteminden haberdar kılmak lazımdır. Zira terbiyeli çocuğu, ancak edepli anne ve baba yetiştirebilir.

Çocuk, ana baba elinde bir emanettir. Çocukların temiz kalbleri kıymetli bir cevher gibidir. Mum gibi, her şekli alabilir. Küçük iken, hiçbir şekle girmemiştir. Temiz bir toprak gibidir. Temiz toprağa hangi tohum ekilirse, onun meyvesi hâsıl olur.

EN TEHLİKELİ DÜŞMAN

Çocuklara iman, Kur'an ve Allahü teâlânın emirleri öğretilir ve yapmaya alıştırılırsa, din ve dünya saadetine ererler. Bu saadette anaları, babaları ve hocaları da ortak olur. Tahrim suresinin 6. ayet-i kerimesinde mealen buyuruluyor ki: "Kendinizi ve evlerinizde ve emirlerinizde olanları ateşten koruyunuz."

Bir babanın, evladını cehennem ateşinden koruması, dünya ateşinden korumasından daha mühimdir. Cehennem ateşinden korumak da, imanı, farzları ve haramları öğretmekle ve ibadete alıştırmakla ve dinsiz, ahlâksız arkadaşlardan korumakla olur. Bütün fenalıkların başı, fena arkadaştır. Kötü arkadaş da, sokaktan ve kontrolsüz yaşayıştan elde edilir.

İnsanın üç büyük düşmanı olan, nefis, şeytan ve kötü arkadaştan en tehlikelisi, kötü arkadaştır. Bunun için her ana-baba çocuğunu takip etmelidir. Kimlerle arkadaşlık kuruyor, nerelere gidip geliyor. Hal hareketleri nasıldır, bunları adım adım takip etmelidir.

Başı boş bırakılan çocuğu sokak yetiştirir. Eskiden gence evde verilen bir islâm terbiyesine karşı, sokak yâni cemiyet, toplum dokuz veriyordu. Şimdi tersi oldu, evde verilen on terbiyenin dokuzunu sokağa, cemiyete çıktığı zaman kaybediyor.

HİKMETLER · 2 TEMMUZ 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 975

Kalbin rahat olması için

İbn-i Hibbân buyurdu ki:

"Akıllı kimseye lâzım olan, kendi ayıplarıyla meşgûl olmakla beraber, insanların ayıplarını araştırmamasıdır. Kendi ayıplarını görüp, başkasının ayıplarıyla uğraşmayan kimsenin kalbi rahat olur. Kendi ayıbını gören kimseye, başkasının ayıbı büyük gelmez. Başkasının ayıplarıyla uğraşacağım diye, kendi ayıp ve kusurlarını unutan kimsenin kalbi körelir, bedeni yorulur, ayıplarını terk etmek ona zor gelir. Resûlullah efendimiz buyurdular ki: "Âdemoğlu ihtiyârlar, fakat onda iki şey genç kalır. Hırs ve hased (çekememezlik)."

"Akıllı kimseye lâyık olan, her zaman hasedden kaçmasıdır. "

"Akıllı kimse odur ki, müslüman kardeşini kıskanma duygusu içine doğduğu zaman, bütün gücüyle onu gizlemeye, hatırına gelen bu kötü düşünceyi yenmeye çalışır."

"Akıllı insan, her hâl-ü kârda başkasından bir şey istemekten uzak durur. Çünkü başkasından bir şey istemeye yönelmek, insanın içinde, aşağılık duygusunu doğurur."

Mutarrif bin Abdullah bin eş-Şıhhîr, kardeşinin oğluna dedi ki: "Oğlum! Senin için bir ihtiyâç olduğu zaman bana yaz. Çünkü ben, senin isteme zilletine düşmeni istemem"

"Akıllı insan, her işinde yumuşak olur. Aceleyi ve hafifliği terk eder. Allahü teâlâ, yumuşaklığı sever. Yumuşaklıktan nasîbi olmıyanın ise, hayırdan nasîbi

yoktur.”

“Akıllı kimse, başkası için bâki (devamlı) olmayan şeyin, kendisi için bâki olmadığını bilir.”

“Akıllı kimse odur ki, dünyâya ve onun süsüne ve güzelliğine aldanmaz. Dünyâ ile meşgûl olması, âhıretine mâni olmaz.”

“Akıllı kimse, dünyâya düşkün olmaz. Eğer insanın hırslı oluşu Allahü teâlânın emirlerini yapmak için olursa, bu güzeldir.”

“Akıllı kimse, kötü arkadaş edinmez. Çünkü o, Cehennem ateşinden bir parçadır. Ne sevgisi doğrudur, ne de sözünde sâdıktır.”

“Akıllı kimse, ahmağa cevap vermez. Çünkü ahmaka verilecek cevap sükûttur.”

“Akıllı kimse kardeşinin iyi ve kötü amelini araştırmaz. Çünkü bu tecessüsdür.”

HİKMETLER · 3 TEMMUZ 2008 PERŞEMBE · KAYIT 978

Dost edinmede ölçü!

Muhammed bin İbrâhîm el-Basrî buyurdu ki: “Sen denemedikçe, görünüşüne aldanıp da bir kimseyi arkadaş ve dost edinme. Nice kimseyi sâdece görünüşüne bakarak, durumunu bilmeden dost edindim. Bana güler yüzlü tatlı sözlü idi. Daha sonra araştırınca, bunu içten gelen bir sevgi ile yapmadığını gördüm. Böyle kimseleri dost edinme. İçten sevenleri kendine dost edin. Böyle bir dost bulabilirsen, kendine büyük ni’met bil.”

“Dostluktan sonra düşmanlık, çok kötü bir iştir. Bu, akıllı kişinin yapacağı iş değildir. Fakat insanlık icâbı böyle bir duruma düşürülürse, yine de anlaşabilecek, birbirlerine yaklaşabilecek açık bir kapı bırakmak lâzımdır.”

Resûlullah efendimiz buyurdular ki: “Sâlih kimse ile beraber olan kimsenin hâli, misk satan kimse ile bulunan gibidir. Eğer o, ondan bir şey satın almasa bile, onun kokusundan istifâde eder. Kötü kimseyle oturanın hâli ise, körük çeken demircinin hâline benzer. Onun yaktığı ateş ona isâbet etmese de, bir kıvılcım isâbet edip, bir yerini yakabilir.”

Süfyân bin Uyeyne buyurdu ki: “Kim sâlih bir kimseyi severse, onu dost edinirse Allahü teâlâyı sevmiş olur. Çünkü sâlih kimseler, insanları Allahü teâlânın râzı olduğu şeylere da’vet ederler.”

Mâlik bin Dînâr buyurdu ki; “Sâlih, iyi kimselerle taş taşımak, kötü kimselerle helva yemekten daha hayırlıdır.”

İbrâhîm bin Sikle buyurdu ki: “Bir kimsede sevdiğin veya sevmediğin şeyleri görürsen, onun kalbi ile dilinin birbirine uyup uymadığını, onun sözüne ne derecede sâdık olduğunu ölçebilirsin. Sen kimsenin kalbinde gizlediği şeyi bilemezsin. Ancak sen, insanlar hakkında dillerinden çıkana ve zâhirlerine göre muâmele yap.”

Buyuruldu ki:

“Kötü kimselerle beraber bulunmak, Cehennemden bir ateş parçasıdır. Onlarla beraber olmak, insanda kin meydana getirir. Onlar sevgiye lâyık değildirler.”

“Şu dört şey, kişiye saâdet ve huzûr verir. Münâsip bir hanım, hayırlı evlât, sâlih ve takvâ sahibi arkadaş, yiyecek-içecek ihtiyâcını bulunduğu yerden karşılayabilmek.”

HİKMETLER · 4 TEMMUZ 2008 CUMA · KAYIT 979

Gerçek sevgi samimiyet ister!

İslam büyükleri, dünyaya önem vermezlerdi. Dünya hayatının geçici olduğunu, ebedi olarak kalınacak yerin ahıret olduğunu bilirlerdi. Bu hususta onlar, Peygamber efendimizin, “İnsanların bir kısmı ‘Dünya çocuğu’, bir kısmı da ‘Âhiret çocuğu’ dur. Siz, ‘Âhiret çocuğu’ olunuz.” meâlindeki hadisi şerifleri ile amel ederlerdi.

İmam Taberânî Hazreti Enes’en rivayet eder: “Ben, bir gün Resulüllâhın huzuruna çıkmıştım. O, mübarek eliyle birşeyi defediyordu. Ben: “Bu defettiğiniz şey nedir, yâ Resulallâh?” diye sordum, “Dünya, bana sokulmak istiyor, ben de ona, "Benden uzak ol!" diyorum, yâ Enes.” buyurdular.

Ebû Hazim buyurdu ki : “Dünyaya değer veren bir kimse, yarın huzur-i ilâhiyede tutulacak ve : “Bu kul, Allah'ın tahkir ettiğini tazim eden, değer

verendir!” denilecek. Utancından yüzündeki etler düşecek. Kalbinde dünya muhabbeti bulunduğu halde “Ben Allah'ı seviyorum!” iddiasında bulunan bir kimse, yalancıdır. Çünkü sevgilinin kerih gördüğünü kerih görmek, sevmenin şartındandır.

Malik bin Dinar buyurdu Cenâb-ı Hak, şehevî arzularını kendi itâati üzerine tercih eden bir âlime vereceği musibetlerin en hafifi, kendisine münâcatta bulunmak lezzetinden mahrum edilmesi olacaktır!”

Hasan Basrî buyurdu ki : “Biz öyle kimselere yetiştik ki, onlara göre dünya; sahibine iâde edilmek üzere emânet edilmiş birşey idi.. Kolayca ve hafifçe âhirete göçmeleri de bundandı.”

Süfyan bin Uyeyne buyurdu ki : “Âbid ve zahitlerin zikr-i ilâhiye çokça devam etmeleri, dünyayı kendilerinden uzaklaştırmak içindir. Zira onlar Allah'ı andıkça, dünya onlardan uzaklaşır; zikirden ayrıldıkça da onlara sokulur.”

Vehb bin Münebbih buyurdu ki: “Ey arkadaşlar! Geliniz, insanların, hakkında tevbe etmeyi bıraktıkları bir günahtan tevbe edelim!” Ona, “Nedir bu günah?” diye sormuşlar. O, şu cevabı vermiştir : “Dünyayı sevmek! İleride öyle insanlar gelecek ki, kalblerini tamamen dünya sevgisiyle dolduracaklar. Hattâ dünyaya ve dünyâ adamlarına tapacaklar!..”

Hadis-i şerifte, “Dünyayı seven, ahiretine zarar verir. Ahireti seven, dünyasına zarar verir. O halde, devamlı olanı, geçici olana tercih etmelidir.” buyuruldu.

HİKMETLER · 5 TEMMUZ 2008 CUMARTESİ · KAYIT 980

Ahırete faydası olmayan kıymetsizdir!

İslam büyüklerinin nezdinde, ahırette insana faydası olan şey kıymetliydi. Faydası olmayacak şeyler ne olursu olsun kıymetsizdi. Hatta zararlı idi. Allahü teâlânın kıymet verdiği ve her şeyin en şereflisi olan ilmi, mal, mevki kapmaya ve başa geçmeye vesile edenlere, bu ilim zararlı olur. Halbuki, dünyaya düşkün olmak, Allahü teâlânın hiç sevmediği bir şeydir. O halde, Allahü teâlânın kıymet verdiği ilmi Onun sevmediği yolda harcetmek, çok çirkin bir iştir. Onun kıymet verdiğini kötülemek demektir.

Hadis-i şeriflerde buyuruldu; “Âlimlerin en kötüsü, insanların en kötüsüdür., “ ‘La ilahe illallah’ diyen, dünyayı dinden üstün tutmadıkça, Allahü teâlânın gazabından ve azabından kurtulur. Dini bırakıp dünyaya (haramlara) sarılırsa, Allahü teâlâ, ona; "Yalan söylüyorsun" buyurur.”

Resulüllâh efendimiz, bir gün, bir kavme âit mezbelelikten geçerken durakladı. Orada bir koyun ölüsü gördü ve yanındakilere hitaben: “Sahipleri bu koyunu, hor ve hakîr gördüler değil mi?” buyurdu.

Eshabı kiram, “Hor ve hakir gördükleri için buraya atmışlar.” dediler. Bunun üzerine Hazret-i Peygamber buyurdular ki : “Allaha karşı dünyanın hor ve hakirliği, bu koyunun sahipleri yanındaki hor ve hakirliğinden daha fazladır!”

Başka bir zaman da şöyle buyurdular:

“Dünyanın, Allah'a karşı sivrisineğin kanadı kadar ağırlığı olsaydı, kâfire ondan bir yudum su vermezdi!”

Mâlik bin Dinar buyurdu ki : “Âlimlerin kalbini teshir eden ve Allah'ı unutturan sihirbazdan sakının! Bu, dünyadır. Dünyanın sihri, Hârut ve Mârufun sihrinden daha ileri ve daha çirkindir! Zira onların sihri, karı ile kocanın arasını ayırır. Dünyanın sihri ise Allah ile kulun arasını ayırır!”

İmam-ı Şafii hazretleri buyurdu ki:

* Dünyaya düşkün olmayan âlimlerle beraber olanın ilmi artar. Salihlerle beraber olanın, ibadete rağbeti ve günahlardan kaçma arzusu artar. Fasıklarla (açıktan günah işleyenlerle) düşüp kalkanın günah işleme cüreti artar. Zenginlerle düşüp kalkanın dünya sevgisi artar. Fakirlerle beraber olanın şükrü artar.”

HİKMETLER · 6 TEMMUZ 2008 PAZAR · KAYIT 981

Geçmiş ümmetlerin helak olma sebebi

Dünya işleri ile uğraşmak, mal mülk edinmek zararlı değildir. Ahıreti unutarak, dünya peşinde koşmak, dünyaya düşkün olmak şüpheli şeylere, sonra mekruhlara, sonra haramlara dalmak kötüdür. Geçmiş ümmetlerin, Peygamberlerine inanmamalarına, helak olmalarına sebep, dünyaya düşkün olmaları idi.

Dünya malına sahip olmak kötü değildir, dünya malına gönül bağlamak kötüdür. Dünyada, mal ve makam sahibi olmak başka, mal ve makam sevgisi başkadır. Dünya ve ahiret saadetine kavuşmak ve insanlara hizmet edebilmek için mal ve makam sahibi olmak çok iyidir. Bütün dünya bir kimsenin olsa, mala mağrur olmadan dine uygun harcasa, çok büyük sevap kazanır. Süleyman aleyhisselam, büyük bir zenginlik ve saltanat içinde yüzdüğü halde, Cenab-ı Hak, Kur'an-ı kerimde, "O ne iyi kuldur" diye övmektedir. (Sad 30)

Peygamber efendimizden sonra insanların en üstünü olan Hz. İbrahim'in ovaları dolduran davarları yanında yalnız yarım milyon sığırı vardı. Mal ve makamı kötüye kullanmak zararlıdır.

İnsanı iyilik etmekten alıkoyan her şey dünyadır. Kur'an-ı kerimde, Cennetin, makam hırsıyla büyüklük taslamayan kimselere verileceği bildirilmektedir.

Hadis-i şeriflerde, "Dünya işi için üzülen Allahü teâlâya karşı öfkelenmiş olur", "Din işlerinde kendinden üstün olanı görüp ona uyan, dünya işlerinde ise kendinden aşağısına bakıp Allahü teâlâya hamd eden şükretmiş olur." buyuruldu.

İmam-ı Maverdi hazretleri buyuruyor ki: "Dünya çalışma yeridir. Hadis-i şerifte, "Dünya ne güzel binektir. Ona binin ki, sizi ahirete kavuştursun!" buyuruluyor. Dünya mutlak manada kötü değildir. Ahiret azığını hazırlayanlar için servet yurdudur. İbrahim aleyhisselam, "Ya Rabbi ne zamana kadar daha dünyayı takip edeceğim" dediği zaman Allahü teâlâ buyurdu ki: "Ya İbrahim, böyle konuşma! Çoluk çocuğunun nafakası için çalışmak dünya talebi değil ki ondan şikayet edilsin!"

Bu dünya, ahiretin tarlasıdır. Burada tohumlarını ekmeyip yiyenler, böylece bir tohumdan katkat meyve kazanmaktan mahrum kalanlar, ne kadar talisiz ve ahmaktır. Kardeşin kardeşten kaçacağı, ananın evladını tanımayacağı o gün için, hazırlanmıyorlar.

Dünya bir alet, bir vasıtadır. Bu vasıtayı iyi yolda kullanan kazanır, kötü yolda kullanan kaybeder.

HİKMETLER · 7 TEMMUZ 2008 PAZARTESİ · KAYIT 982

Kişinin maksadı ne ise …

İmam-ı Rabbanî hazretleri buyurdu ki: “Kişinin maksadı neyse mabudu o olur.” Dünyalık için ne kadar üzülürsen o nispette ahiret sevgisi kalbden çıkar. Ahiret için ne kadar üzülürsen, o nispette dünya sıkıntısı kalbden çıkar. Dünyada herkes misafirdir. Yanındaki şeyler emanettir. Misafirin gitmekten, emanetin ise geri alınmaktan başka çaresi yoktur.İnsanın maksadı neyse taptığı odur. Eğer Allahı unutmuş, hep para için koşuyorsa, o, artık paraya tapıyor, demektir. Bütün ömrü ve hayali bir araba almaktan ibaret ise onun tanrısı da araba olur.

Eğer gayesi, maksadı cenab-ı Hak ise, para bir vasıta ise onun mabudu Allahtır. Artık onun her şeyi, her işi ahiret olur; evi, arabası, parası ise ahiret için birer vasıta...

Günah işleyince, kalb kararır, hastalanır, dünya sevgisi yerleşir ve Allah sevgisi gider. Kalbin bu hâli, bir şişeye benzer. Su doldurunca, havası çıkar. Suyu boşaltınca, hava kendiliğinden dolar. Bir bardaktaki hava çıkmadıkça içine su girmez. İçine su koyunca da, bu suyu çıkarmadan başka şey koyulmaz. Kalb de bardak gibidir. Kalbi Allah sevgisiyle doldurmak için, başka her şeyi, her sevgiyi kalbden temizlemek gerekir.

Muhammed Parisa hazretleri buyuruyor ki: İnsanı Allahü teâlânın rızasına, sevgisine kavuşturan yol kalbdir. İnsanı Allahü teâlâdan uzaklaştıran şeylerin en zararlısı dünya sevgisinin kalbi karartmasıdır. Kalbi kararan dünyayı, faydasız şeyleri sever. Dünya sevgisi, kötü arkadaşlardan ve lüzumsuz ve zararlı şeyler seyretmekten hasıl olur. Faydasız kitap okumak, lüzumsuz şeyler konuşmak, bu sevgiyi arttırır. Kadınlara kötü niyetle bakmak, şarkı, çalgı dinlemek, bu sevgiyi kalbde yerleştirir. Bunların hepsi, insanı Allahü teâlâdan uzaklaştırır.

Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

“Sonunun ne olacağını bilmeyip dünyaya aldanan insan, ipek böceği gibidir. İpek böceği kendine yuva örer ve sonunu bilmez. Bir müddet sonra oradan çıkmak ister, çıkacak yer bulamaz, ördüğü yuvada ölür ve çalışması başkalarının işine yarar.”

"Ateşle su bir kapta bulunamayacağı gibi, dünya ve ahiret sevgisi de bir müminin kalbinde birlikte bulunmaz."

GÖNÜL BAHÇESİ · 8 TEMMUZ 2008 SALI · KAYIT 986

Yaratılış gayesine uygun yaşamak

Üç ayların ilki olan Receb ayının ortalarına geldik. Mübarek aylar, günler ve geceler insanın kendini hesaba çekmesi; yaratılış gayesine uygun olarak yaşayıp yaşamadığı hususunda kendisini sorgulaması için önemli bir fırsattır. Çünkü günlük meşgaleler zaman zaman insana dünyaya geliş sebebini unutturuyor.

Cenab-ı Hakkın yarattığı her şeyde bir hikmet, bir gaye vardır. Buna uygun hareket eden hem dünyada hem de ahırette rahat eder.

Cenab-ı Hak canlı cansız bütün varlıkları insan için yaratmıştır. Gökyüzü, dağlar, taşlar, ormanlar, sular, denizler hep insan içindir. Bunların içindeki canlı varlıklar da insan içindir. İnsanların beslenmeleri, gıdaları içindir.

Bütün bunlar insan için de peki insan kimin içindir?

Allahü teala bu sorunun cevabını, zâriyât sûresinin ellialtıncı âyetinde meâlen, şöyle veriyor: "Ben cin ve insanları, ancak bana kulluk etmeleri (beni tanımaları) için yarattım."

TANIMAK EMİR VE YASAKLARA UYMAKTIR

Bu âyet-i kerimedeki "Kulluk etmeleri, ibadet etmeleri için" ifadesi, âlimler tarafından "beni tanımaları için" diye açıklanmıştır. Yani, Allahü teâlâyı tanımak, için yaratıldık. Allah'ı tanımak ise, emir ve yasaklarına uymak demektir.

Hadis-i kudside, "Tanınmak için her şeyi yarattım" buyuruyor. Yani "Onların beni tanımakla şereflenmesi için yarattım" buyuruyor.

Şunu iyi bilmelidir ki, bütün varlıkların hülâsası, özü olan insan, eğlence için, oyun için, yiyip içmek, gezmek, yatmak, keyif sürmek için yaratılmadı. Kulluk vazîfelerini yapmak için, Rabbine itâ'at, tevâzu, kuvvetsizliğini, ihtiyâcını göstermek, O'na sığınmak ve yalvarmak için yaratıldı.

Muhammed aleyhisselâmın bildirdiği ibâdetlerin hepsi, insanlara faydalı şeylerdir. İnsanlara yaradığı için emir edilmiştir. Yoksa, hiçbir ibâdetin Allahü teâlâya faydası yoktur. Candan teşekkür ederek, minnet ile ibâdet yapmalıdır.

Tam teslîm olarak, emirleri yapmaya ve yasaklardan kaçınmaya çalışmalıdır. Allahü teâlâ hiçbir şeye muhtaç olmadığı hâlde, kullarına emir ve yasaklar vermekle şereflendirdi. Herşeye muhtaç olan biz kulların, bu büyük ihsâna, bol bol teşekkür etmemiz, bunun için de, emirleri yapmaya, candan sarılmamız lâzımdır.

Emirlere uymanın en uygun çağı da, gençliğin, sıhhatin, gücü, kuvvetin olduğu zamandır. Bunun için gençlik çağında , dinin emirlerini yapmaktan mahrûm kalmamalıdır. Sonsuz saâdete kavuşturacak sebeplere yapışmak, yarar işleri yapmak lazımdır.

İnsan, ömrünün en iyi zamanı olan gençlik günlerinde, işlerin en iyisi ve fâidelisi olan, sâhibin, yaratanın emirlerini yapmaya, O'na ibâdet etmeye çalışmalı, islâmiyetin yasak ettiği harâmlardan, şüphelilerden sakınmalıdır.

KULLARINA ÇOK ACIDIĞI İÇİN

Bilhassa, beş vakit namazı kılmayı elden kaçırmamalıdır. Allahü teâlâ, çok merhametli olduğu, kullarına çok acıdığı için, yirmidört saat içinde ibâdete, yalnız beş vakit ayırmış, ticâret eşyasından ancak, kırkta birini fakîrlere vermeyi emir buyurmuştur. Birkaç şeyi harâm edip, çok şeyi mubâh etmiş, izin vermiştir.

O hâlde, yirmidört saatte bir saat tutmayan bir zamanı, Allahü teâlânın emrini yapmak için ayırmamak ve zengin olup da, malın kırkta birini müslümanların fakîrlerine vermemek ve sayılamıyacak kadar çok olan, mubâhları bırakıp da, harâm ve şüpheli olana uzanmak, ne büyük inat, ne derece insafsızlık olur.

Gençlik çağı, nefsin kaynadığı, şehvetlerin oynadığı, insan ve cin şeytânlarının saldırdığı bir zamandır. Böyle bir çağda yapılan az bir amele pekçok sevâb verilir. İhtiyârlıkta dünya zevkleri azalıp, güç kuvvet gidip, arzûlara kavuşmak imkânı ve ümitleri kalmadığı zamanda, pişmânlıktan, âh etmekten başka birşey olmaz. Çok kimselere bu pişmânlık zamanı da, nasîb olmaz. Bu pişmânlık da, tevbe demektir ve yine büyük bir ni'mettir. Çokları bu günlere kavuşamaz.

HİKMETLER · 8 TEMMUZ 2008 SALI · KAYIT 983

“Senden sonrakiler kurtulamayacak!”

Zeyd bin Erkam hazretleri anlatır: Birgün Ebû Bekr Sıddîk ile bir arada bulunuyorduk. Su istedi. Su ile bal getirdiler. Bunu görünce ağlamaya başladı. O kadar ağladı ki, yanındakileri de ağlattı. Kendisine sordular: “Yâ Ebâ Bekr, niçin bu kadar ağlıyorsun?” Şöyle cevap verdi:

Birgün Resûlullahın yanında bulunuyordum. Bir kaç defa "Def ol git!" buyurdu. Etrafımda kimse yoktu. Bunun üzerine merak edip sordum:

- Yâ Resûlallah, kimi kovuyorsunuz? Cevaben buyurdu ki:

- Bu dünya kendisini süsleyip bana yaklaşmak istedi. Ben de kendisine, benden uzaklaşmasını söyledim. Giderken geri döndü, "Sen benden kurtuldun, fakat senden sonra gelecekler benden kurtulamayacak." dedi.

Bu hadiseyi naklettikten sonra, hazret-i Ebû Bekir, “Bal ile suyu görünce bu hadiseyi hatırladım. Onun için ağlıyorum” buyurdu.

Ma'rifetname’deki hadîs-i şerîflerde dünya şöyle bildirildi:

“Bu dünya bir köprüdür ki, bundan hemen geçesiniz. Bunun tamiri ile uğraşmayıp, yolunuza devam edesiniz.”

“Arzûsu âhıret olup, âhıret neyyeti ile çalışana, Allahü teâlâ dünyayı hizmetçi yapar.”

“Yalnız dünya için çalışana sadece kaderinde olan kadar gelir. İşleri karışık üzüntüsü çok olur.” “Paraya, yiyeceğe tapınan kimse helâk oldu!”

Bu dünya âhıretin tarlasıdır. Burada tohumlarını ekmeyip yiyenler, böylece bir tohumdan kat kat meyve kazanmaktan mahrum kalanlar, ne kadar zavallıdır. Kardeşin kardeşten, ananın evlâddan kaçacağı o gün için, hazırlanmıyanlar, dünyada da âhırettede, aldanıyorlar ve sonunda pişman olacaklardır.

Şimdi bir kimse senelerce ibâdet etse, ömrünü nefsini temizlemekle geçirse, güzel huyları ile yanındakilere ve keşfettiği âletler ile bütün insanlara faydalı olsa, Muhammed aleyhisselâma tâbi' olmadıkça ebedî saâdete kavuşamaz.

Aklı başında olan, bu dünyayı fırsat bilip, bu kısa zamanda tohum ekerek, yanî Allahü teâlânın beğendiği işi yaparak, âyet-i kerîmede bildirilen, kat kat fazla meyveleri toplar. Cenâb-ı Hak bu kısa zamanda yapılacak hayırlı işlere ve ibâdetlere sonsuz ni'metler ihsân edecektir.

GÖNÜL BAHÇESİ · 9 TEMMUZ 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 987

İyiliği yaymak kötülüğe mani olmak

İnsanın dünya ve sonsuz ahıret rahatı; iyilikleri yaymaya ve kötülüklere mani olmaya bağladır. Buradaki iyilikler ve kötülükler de bizim kendi aklımıza ve mantığımıza göre olan şeyler değil, Cenab-ı Hakkın iyi veya kötü olarak bildirdikleridir. Bildirilen bu iyilikleri iyi, kötülükleri kötü bilen, bunları kabul eden, elinden geldiği kadar yapmaya çalışan Cenab-ı Hakkın dostudur. Bunları inkar eden düşmanıdır.

Allahü teâlânın dostlarını dost, düşmanlarını düşman bilmek dinimizin emridir. "Buğd-ı fillâh" yanî Cenab-ı Hakkın düşmanlarına Allah için düşmanlık farzdır. İnsanı Allahü teâlâya yaklaştıran şeylerin birincisidir. Îmânın tamamlayıcısıdır. İbadetlerdin en kıymetlisidir.

Allahü teâlâ, Mûsâ aleyhisselâma sordu:

- Yâ Mûsâ! Benim için ne işledin?

Mûsâ aleyhisselâm cevap verdi:

- Yâ Rabbî! Senin için namaz kıldım, oruç tuttum, zekât verdim, ismini çok zikir ettim.

Mûsâ aleyhisselâmın bu cevabı üzerine, Cenâb-ı Hak buyurdu:

- Yâ Mûsâ, namazların sana burhândır. Oruçların Cehennemden siperdir. Zekât kıyâmet gününün sıcaklığından koruyan gölgedir. İsmimi söylemen de, kabir ve kıyâmet karanlığında seni aydınlatan nûrdur. Ya'nî bunların fâideleri hep sanadır. Benim için ne yaptın?

Mûsâ aleyhisselâm,

- Yâ Rabbî! Senin için olan ameli bana bildir! diye yalvardı. Cenâb-ı Hak:

- Yâ Mûsâ! Dostlarımı benim için sevdin mi ve düşmanlarıma benim için düşmanlık ettin mi? meâlindeki âyet-i kerîme ile cevap verdi. Mûsâ aleyhisselâm da, Allah için amelin, "Hubb-i fillâh" ve "Buğd-ı fillâh" yanî Allah için dostluk, Allah için düşmanlık olduğunu anladı.

Ayrıca zâlimler, açıkça günâh işliyenler, Cenâb-ı Hakka âsî olanlar da sevilmez. Âl-i İmrân sûresi, elliyedinci ve yüzkırkıncı âyetlerinde meâlen, “Allahü teâlâ, zâlimleri sevmez” buyuruldu. Hadîs-i şerîfte, “Zâlimin çok yaşamasına duâ etmek, Allahü teâlâya isyân olunmasını istemektir” buyuruldu.

Süfyân-ı Sevrî hazretlerine, "Çölde bir zâlim susuzluktan helâk oluyor. Ona su verelim mi?" denildikte, "hayır vermeyin" buyurdu. Zâlime yardım eden, halkın malına, canına zarar verilmesine yardım etmiş olur. Onun yaptığı zulümlere ortak olur.

Zâlimden her zaman uzak kalmak daha iyidir. Zâlime, kâfire hurmet etmek, saygı ile selâm vermek, üstâdım demek, küfr olur. İnsanın dinden çıkmasına sebep olur.

Harâm işlediği bilinen günahkâr sevilmez. Bid'ati yayanları ve zâlimleri sevmek, günâhtır. Hadîs-i şerîfte, “Günâh işliyenin günâhına mâni olmağa kudreti varken, kimse mâni' olmazsa, Allahü teâlâ, bunların hepsine, dünyada ve âhırette azâb yapar” buyuruldu.

Ömer bin Abdülazîz hazretleri buyurdu ki, "Allahü teâlâ, bir kimse günâh işlediği için, başkalarına da azâb yapmaz ise de, açıkça günâh işliyenler görülüp de, görebilenler mâni' olmadığı zaman, hepsine azâb yapar."

Allahü teâlâ, Yûşa' Peygambere buyurdu ki,

- Kavminden kırkbin sâlih kimseye ve altmış bin fâsık, günâhkâr kimseye azâb yapacağım!

- Yâ Rabbî! Fâsıklar, azâbı hak etmiştir. Sâlihlere azâb yapmanın hikmeti nedir? diye sorunca,

- Benim gadab ettiklerime, onlar gadab etmedi. Birlikte yediler, içtiler, buyurdu.

Hadis-i şerifte buyuruldu ki: “Sizden her kim kötülük görürse onu eliyle düzeltsin, gücü yetmezse diliyle düzeltsin, buna gücü yetmezse kalbiyle buğz etsin. Bu imanın en zayıf derecesidir”

Abdulgani Nablüsi hazretleri buyuruyor ki: “Söz ve yazı ile emr-i maruf, âlimlerin vazifesidir. Kalb ile, dua ederek günah işleyene mani olmaya çalışmak da

her müminin vazifesidir. El ile müdahale ise devletin vazifesidir.”

HİKMETLER · 9 TEMMUZ 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 984

Çocuklar gibi ağlar ve sevinirdik

Îsâ aleyhisselâm, havârileri ile bir köye uğradı. Köy halkının kimisini kapı önünde, kimsini sokak ortasında ölü buldu. Îsâ aleyhisselâm, “ Bunlar Allahü teâlânın gazâbına uğramış kimselerdir” buyurunca, Havâriler, “Bunların günahlarının ne olduğunu öğrenmek isteriz, dediler.” Bunun üzerine, Îsâ aleyhisselâm Allahü teâlâdan ölüm sebebini bildirmesini niyâz etti. Allahü teâlâ şöyle bildirdi:

- Gece olunca sen kendilerine sor! Cevabını alırsın.

Gece olunca Îsâ aleyhisselâm sordu:

- Ey köy halkı başınıza gelen nedir? İçlerinden birisi dedi ki:

- Ey Allahın peygamberi, dünya sevgisine dalmamız sebebiyle bu hâle geldik.

- Dünyayı nasıl sevdiniz?

- Bir annenin çocuğunu kaybettiği vakit, ağladığı, bulduğu vakit sevindiği gibi, biz de dünya malını kaybettiğimiz zaman ağlar, bulduğumuz zaman çok sevinirdik.

- Peki niçin hep sen konuşuyorsun, başkaları konuşmuyor?

- Ben onların yanında bulunuyordum. Onlardan değilim. Onlar şimdi çok feci bir şekilde azâb gördüklerinden cevap verecek hâlleri yoktur. Ben Cehennemin bir kenarında bekliyorum. Sonum ne olacak bilmiyorum.

Bu hadise üzerine havariler Îsâ aleyhisselâma,

- Bize Allahın sevgisini kazandıracak bir şey öğret dediklerinde;

- Dünyadan nefret edin, o zaman Allah sizi sever, buyurdu.

Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

“Âhıretin sonsuz olduğuna inanan kimsenin, bu dünyaya sarılması çok şaşılacak şeydir.”

“Dünya sizin için yaratıldı. Siz de âhıret için yaratıldınız. Âhırette ise, Cennetten ve Cehennemden başka yer yoktur.”

“Sizlerin fakir olacağınızı düşünmüyor, bunun için üzülmüyorum. Sizden önce gelmiş olanlara olduğu gibi, dünyanın elinize bol bol geçerek Allahü teâlâya âsi ve birbirinize düşman olmanızdan korkuyorum.”

“Dünyayı terk eyle ki, Allahü teâlâ seni sevsin. İnsanların malına göz dikme ki, herkes seni sevsin.”

“Dünya mü'minin zindanı ve kıtlık yıllarıdır. Dünyadan ayrılınca zindandan ve kıtlıktan kurtulmuş olur.”

HİKMETLER · 10 TEMMUZ 2008 PERŞEMBE · KAYIT 985

Sakın onu ayağa kaldırmayın!

Süleyman aleyhisselâm insan ve cinden meydana gelen ordusu ile, kuşlar da başı üzerinde gölge ederek giderken karşılaştığı bir âbid dedi ki:

- Ey Dâvûd aleyhisselâmın oğlu. Allahü teâlâ sana ne muazzam bir mülk vermiştir. Süleyman aleyhisselâm, cevaben:

- Mü’minin amel defterindeki bir tesbih bu mülkten daha iyidir. Bu mülk kalmaz. Fakat, o tesbih kalır, buyurdu.

Âdem aleyhisselâm Cennette yasak ağaçtan yedikten sonra, def’i hacet ihtiyacı hissetti. İhtiyacını giderecek yer bulamadı. Allahü teâlâ buyurdu ki:“Yâ Âdem burada def’i hacet yapılmaz. Onun yeri dünyadır.” Bu hadise dünyanın ne olduğunu göstermektedir.

Cebrâil aleyhisselâm, hazret-i Nûh’a sordu:

- Sen peygamberlerin en uzun ömürlüsüsün, dünyayı nasıl buldun?

- Birinden girip diğerinden çıktığım iki kapılı bir han gibi.

Hazreti Lokman oğluna buyurdu ki:

"Oğlum, dünya derin bir deryâdır. Çok kimse burada boğulmuştur. Bu deryada boğulmadan kurtulmak için senin gemin îmân, yatağın takvâ yelkenin Allaha tevekkül olsun ki batmadan kurtulasın."

Îsâ aleyhisselâm dünyanın ne olduğunu şöyle bildirdi:

"Dünyayı kendinize efendi edinirseniz, o da sizi kendisine köle eder." "Ey havârilerim, sizin için ben dünyayı sırt üstü yere vurdum. Sakın benden sonra onu ayağa kaldırmayın. Çünkü o habistir. Onu seven Allaha isyân eder. Âhıret ancak onu terk etmekle elde edilir."

Peygamberimiz buyurdu ki:

“En büyük emeli dünyalık olduğu hâlde, sabaha çıkan kimse, Allah katında bir kıymet taşımaz. Aynı zamanda, Allahü teâlâ onun kalbini dört şeye mübtelâ eder. Eksilmiyen ardı arkası gelmiyen telâş, bitmek bilmiyen meşgâle, zenginliğine ulaşamadığı fakirlik, asla sonunu getiremediği boş kuruntulardır.”

“Ma'nevi kötülüklerden kurtulup, basîret sahibi olmak istiyen var mıdır? İyi biliniz ki, dünyaya heves edip uzun emeller peşinde koşanların, emelleri nisbetinde, Allahü teâlâ kalblerini kör eder. Ve basjretlerini bağlar. Uzun emller peşinde koşmayıp, dünyadan yüz çevirenlere ise, Allahü teâlâ öğrenmeden ilim verir. Ve doğru yola hidâyet eder.”

HİKMETLER · 11 TEMMUZ 2008 CUMA · KAYIT 990

Kötülük için bunlar yeter!

Peygamberimiz Muhammed aleyhisselâm Peygamber olarak gönderildiği zaman şeytanlar iblisin başında toplanarak, üzüntülerini bildirdiler. Bunun üzerine İblis onlara sordu: “Bunlar dünyayı severler mi?” “Evet, dünyayı severler.” cevabı üzerine, “Öyleyse üzülecek birşey yok. Onlara birçok haksız kazanç, sağlatırım. Lüzümsuz masraf yaptırırım. Ve lüzumlu yere para harcatmam. Zaten her kötülük bu üç şeyden meydana gelir.” der.

Birgün Mûsâ aleyhisselâm yolda giderken, ağlıyan bir kimse gördü. Dönüşte, aynı kişinin yine ağladığını görünce: - Yâ Rabbî! Bu kimse senin korkundan durmadan ağlıyor, senden af diliyor, dedi. Allahü teâlâ buyurdu ki:

- Yâ Mûsâ! Onun göz yaşları ile beyni de aksa yine affetmem. Çünkü onun kalbinde dünya sevgisi var.

Hazret-i Ali'ye dünyayı sorduklarında, buyurdu ki:

- Dünya helâline hesap, haramına azâb olan bir yerdir.

Hadis-i şeriflerde de şöyle buyuruldu:

“Allahü teâlâ dünyadan daha kıymetsiz bir şey yaratmamış ve onu yarattığından beri, bir kerre olsun ona nazar etmemiştir.”

“Aklı olmıyan dünyalık toplar, ilmi olmıyan dünyalık için düşmanlık eder.”

“Dünyayı anmak ve düşünmekle kalblerinizi meşgûl etmeyiniz.”

“Dünya ile aranızda bir munâsebet yok. Zîrâ ben dünyada yüz günü yola çıkan bir yolcu gibiyim. Yolcu, yolda bulduğu bir ağacın gölgesinde bir miktar istirahat ettikten sonra gölgeyi terk ederek yoluna devam ettiği gibi ben de yoluma devam edeceğim.”

“Dünya peşinde koşan, suda yürüyen insan gibidir. Bunun ayaklarının ıslanmaması mümkün müdür?”

“Ey insanlar! Günler geçiyor. Ömürler tükeniyor. Bedenler eskiyip çürüyor. Gece ile gündüz, hayvanların koşuştukları gibi koşuşuyor, uzakları yaklaştırıyorlar, yenileri eskitiyorlar. Ey Allahın kulları şu sözlerimde yasak arzûlardan uzaklaştıracak ve ebedî olan sâlih amelleri teşvik edecek şeyler çoktur.”

HİKMETLER · 12 TEMMUZ 2008 CUMARTESİ · KAYIT 991

Birini râzı edersen öteki gücenir!

İmâm-ı Rabbânî hazretleri dünyanın ne olduğunu şöyle bildirir:

Dünya yalancı yaldızlarla süslüdür. Kötü, çirkin kadına benzer. Yüzünü saçlar, kaşlar ben ile boyamışlardır. Görünüşü tatlıdır. Taze güzel körpe sanılır. Fakat, aslında güzel koku sürülmüş bir ölü gibidir. Sanki bir leştir. Ve böcekler akrepler dolu bir çöplüktür. Su gibi görünen bir seraptır. Zehirlenmiş şeker gibidir. Aslı haraptır, elde kalmaz. Kendini sevenlere arkasına takılanlara hiç acımayıp en kötü şeyleri yapar. Ona tutulan akılsızdır. Büyülenmiştir. Âşıkları delidir. Aldatılmıştır. Onun görünüşüne aldanan sonsuz felâkete düşer. Tadına güzelliğine bakan nihâyetsiz pişmanlık çeker. Server-i kâinât buyurdu ki: “Dünya ile âhıret birbirinin zıddıdır. Birbirine uymaz. Birini râzı edersen öteki gücenir.”

Demek ki bir kimse dünyayı razı ederse, âhıret ondan gücenir. Yânî âhırette eline birşey geçmez. Allahü teâlâ bizi ve sizi dünyaya düşkün olmaktan ve dünyayı ele geçirmek için insanlık vazîfelerini çiğneyenleri sevmekten muhâfaza eylesin.

Bu pek kötü olan dünya nedir? Dünya, seni Allahü tealâdan uzaklaştıran şeyler, demektir. Kadın çocuk, mal, rütbe, mevki düşüncesi Allahü teâlâyı unutturacak kadar aşırı olursa, dünya olur. Çalgılar oyunlar, (Mâlâyânî) ile yânj faydasız, boş şeylerle vakit geçirmek (kumarlar, kötü arkadaş, kötü filimler, mecmûa ve romanlar) hep bunun için dünya demektir.

Âhırete faydası olmayan ilimler, dersler de hep dünyadır.

Din ile dünyayı birlikte kazanmak imkânsızdır. Âhıreti kazanmak istiyenen dünyadan vazgeçmesi lâzımdır. Bu zamanda dünyayı tamamen terketmek kolay değildir. Hiç olmazsa hükmen terk etmek yâni terk etmiş sayılmak lâzımdır. Bu da her işte islâmiyete uymak demektir. Yiyecekte, içecekte, giyecekte ve ev kurmakta islâmiyete uymak lâzımdır.

İslâmiyete uymakla zînetlenen bir kimse, dünyanın zararından kurtulmuş olur. Ve âhıreti kazanır. Dünyayı böyle hükmen de terk edemiyen kimse, münâfık demektir. Îmânlı olmasını söylemesi âhırette kendisini kurtarmaz. Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

“Dünya iki gündür. Biri sevinç, biri de üzüntü günüdür. Bunların her ikisi de geçicidir. Öyle ise geçici olan dünyayı bırakıp da geçici olmıyan âhıret ni'metlerine kavuşmak için çalışın!”, “Dünya için dünyada kalacağın kadar çalış, âhıret için orada kalacağına göre çalış!” , “Allahü teâlâya muhtaç olduğun kadar, itâat et! Cehennem ateşine dayanabileceğin kadar günah işle!”

HİKMETLER · 13 TEMMUZ 2008 PAZAR · KAYIT 992

Dünya insanın gölgesine benzer

İbrahim Hakkı hazretleri Ma'rifetnâme'de dünyayı şöyle bildirir:

Dünya geçici gölgedir. Ona güvenen nadimdir. O seninle kalsa da sen onunla kalmazsın. Dünyadan çıkmadan önce, kalbinden dünya sevgisini çıkar. Dünya

lezzetlerine aldanmayan, Cennet ni'metlerine kavuşur. İki âlemde aziz ve muhterem olur.

Dünya haraptır. Şerbetleri seraptır. Ni'metleri zehirli, safâları kederdir. Bedenleri yıpratır. Emelleri artırır. Kendini kovalayandan kaçar, kaçanı kovalar. Dünya bala, içine düşenler de sineğe benzer. Ni'metleri geçici hâlleri değişicidir. Dünyaya ve bunlara düşkün olanlara inanılmaz. Çünkü bunlarda vefâ ve safâ bulunmaz.

Fâni olanı ver ki bâki olanı alasın, kendini bilen kimsenin bu dünyaya düşkün olmasına şaşılır. Şakîler dünyaya sarılır. Saîdler bâkî olana sarılır. Bedeninle dünyada ol, kalbinle âhıreti bul. Nefsin arzûlarını terk eden pak olur, âfetlerden selâmet bulur. Allahü teâlânın râzı olmadığını terk edene Allahü teâlâ ondan iyisini ihsân eder.

Dünyayı anlıyan onun sıkıntılarından üzülmez. Dünyayı anlıyan ondan sakınır. Ondan sakınan nefsini tanır. Nefsini tanıyan rabbini bulur. Mevlâsına hizmet edene dünya hizmetçi olur. Dünya insanın gölgesine benzer. Kovalarsan kaçar, kaçarsan seni kovalar. Dünya, âşıklarına mihnet yeridir. Lezzetlerine aldanmıyanlara ni'met yeridir. İbâdet edenlere, kazanç yeridir. İbret alanlara hikmet yeridir. Onu tanıyanlara selâmet yeridir. Ana rahmine nisbetle Cennet gibidir. Âhırete nisbetle çöplük gibidir. Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

“Dünya malından, sarıldığınız, sakladığınız herşey yanınızda kalmıyacaktır. Sizden ayrılacaktır. Ancak Allah rızâsı için yaptığınız iyilikelr ve ibâdetler sizinle beraber kalacaktır.”

“Dünya malını (kötü maksatlarla) çoğaltanlar, alçakların ta kendileridir. Onlar âhırette aşağı makamlarda kalacaklardır.”

“Bir kimse, dünyadan kaçırdığı birşeye üzülürse, Cehenneme bin yıllık yol yaklaşır. Âhıretten kaçırdığı bir şeye üzülürse, Cennete bin yıllık yol yaklaşır.”

“Dünyada ihtiyacından fazlasını alan, bilmiyerek helâkını almış olur.”

“Mü'minin dünyalıktan birşeyi artarsa, Allahü teâlâ katında derecesi azalır. Eskisi gibi kalmaz.”

HİKMETLER · 14 TEMMUZ 2008 PAZARTESİ · KAYIT 993

Dünyaya düşkün olanın hali

Hasta, hastalığı sebebiyle, yemeğin tadını olamadığı gibi, dünyaya düşkün olan, dünya sevgisi ile yanan bir kimse de, ibâdetlerin tadını olamaz. Peygamber efendimiz, Dahhak hazretlerine buyurdu ki:

- Tuzlu ve baharatlı yemekleri yiyip üzerine süt içen sen misin? O da:

- Evet, öyledir, yâ Resûlallah, dedi.

- Bu yemekler nereye gidiyor, ne oluyor?

- Sonu ma'lum yâ Resûlallah.

- İşte Allahü teâlâ dünyanın sonunu âdem oğlunun yediği yemeğin sonuna benzetmiştir.

Bişr-i Hafî hazretlerine, “ Falan zengin öldü” dediler. “Dünyayı topladı. Fakat kendini dağıtarak âhırete gitti.” buyurdu. “Fakat, birçok iyilik yaptı, hayır hasenatta bulundu” dediler. Buyurdu ki: “Hayır onlar fayda vermek. Çünkü o dünyanın peşinde koşuyordu. Kalbinde dünya sevgisi vardı.”

Îsâ aleyhisselâma dünya, zayıf, yaşlı fakat çok süslü bir kadın şeklinde göründü. Kadına sordu:” Kaç def'a evlendin?” “ Sayılmayacak kadar çok” “ Ne oldu bunlar? “ “ Hepsini ben öldürdüm.” Bunun üzerine Hz. İsa şöyle buyurdu: “Geçmiş kocalarını teker teker öldürdüğünü görüp onlardan ibret almadan seninle evlenmek istiyen zavallılara binlerce yazık olsun!”.

Peygamber efendimiz de dünya hakkında şöyle buyurdu:

“Âhırete göre dünya, birinizin parmağını denize daldırıp aldığı su gibidir. O parmak ile ne getirilebilir?”, “Ey benim ümmetim ve eshâbım! En güzel hayata kavuşan, dünya kendisini terketmeden, önce kendisi dünyayı terk edendir.”

“Dünya malı çok olan değil, hakkın verdiğine kanaat eden zengindir.”

“Dünya ve içindekiler mel'undur. Ancak Allahü teâlâyı zikr, Kur'ân-ı kerîm okumak ve Allahın rızâsı için olan sözler ve işler mel'un değildir.”

“Dünyaya, altın ve gümüşe ve bunlara gönül verenlere la'net olsun.”

“Altın ve gümüşün kulu helâk oldu, sürçmedi, tamamen helâk oldu.”

“Fakir olsun, zengin olsun kıyâmet günü herkes, keşke dünyada ölmiyecek kadar geçimim olsaydı, diye temenni edecektir.”

“Ümmetimin kötülükleri dünya ni'metleri ile gıdalanıp, göbek büyütenlerdir.”

GÖNÜL BAHÇESİ · 15 TEMMUZ 2008 SALI · KAYIT 988

Hariciler ve Haşşaşiler

Son yıllarda terör olayları iyice arttı. Sadece Irak’ta geçen ay, terör olaylarından, intihar saldırılarından 1082 kişi öldü. Bunları yapanlar da sözde İslami terör örgütleri. İşin en üzücü tarafı da, İslam adını taşıyıp İslamla ilgisi olmayan bu terör örgütlerinin çoğunun Batı tarafından örgütlenmesine rağmen faturanın Müslümanlara kesilmesi

Halbuki tarih boyunca, gerçek İslamın temsilcisi olan sünni Müslümanlar, Müslüman devletler hiçbir terör örgütünü desteklememişler, kendilerine yapılan terör eylemlerine bile terör ile cevap vermemişler. Selçuklu ve altı asırlık Osmanlı Devleti bunun en güzel örneğidir.

Geçmişte de, İslam ismini taşıyıp islamla ilgisi olmayan dış destekli terör örgütleri görülmüştü. Bunların ilki Haricilerdir. Daha ilk zamanlarında, Müslümanları birbirine düşürüp İslamiyeti yok etmek için, Yahudilerin organize ettiği bir örgüttü. Kendilerinden olmayan herkesi öldürmek inançlarının gereği idi. Bu gayelerine uygun olarak sayısız masum Müslümanı katlettiler. Peygamberimizin seçilmiş Eshabını kafir ilan ettiler. Bütün Müslümanların göz bebeği Sevgili peygamberimizin damadı hazret-i Ali'yi alçakca katlettiler.

Vahşi cinayet örgütünün ikincisi Haşşaşilerdir. Yine dış güçlerin desteği ile Hasan Sabbah tarafından kurulan, tarihte çok az benzeri görülen bu teşkilat, tam bir insan öldürme makinesiydi. Tarihin her döneminde, çeşitli maksatlar için cinayet işleyenler çıkmıştır. Fakat bunu, kurduğu bir örgütle, en vahşi şekilde gerçekleştiren ilk kişi Hasan Sabbah'tır.

Bu insanlıkla ilgisi kalmamış vahşiler, Ebruz Dağı çemberinin tam ortasında ulaşılması çok zor Alamut Kalesi’ni kendilerine üs edinmişlerdi. İki dağ arasında

bir vadide, dünyadaki her türlü meyve ile dolu, normale göre çok büyük ve güzel olan bir bahçeyi duvarla çevirmişler. Orada her tarafı yaldızlı ve güzel resimlerle süslü, eşi görülmemiş en güzel evler ve en güzel saraylar bulunuyordu. İçinden şarap, süt, bal ve su akan kanallar vardı. Her türlü müzik çalınıyor, dinleyenleri mest eden şarkılar söyleniyordu. Seyredenleri sarhoş edecek kadar iyi dans etmesini bilen, dünyanın en güzel kadınları ve kızlarıyla doluydu. Hasan Sabbah onları, bu bahçenin cennet olduğuna inandırıyordu.

Bu bahçeye, fedayi yapmak istediği kimseler hariç, hiçbir kimse giremezdi. Bahçelerin girişinde, hiç kimsenin ele geçiremeyeceği kadar müstahkem ve bahçeye, ancak izinle girilebilen bir şato vardı. Sabbah, hükümdarlık sarayında, kendisinin silahlı adamı olmak isteyen 12-20 yaş arasındaki yöre gençlerini alıkoyuyordu. Gençleri onlu, altılı veya dörtlü gruplar halinde birbiri ardından bu bahçelere sokuyordu. Ardından onlara, içeni derhal uyuşturacak, kendinden geçirecek olan afyon (haşhaş) karışımı bir içki içiriyor, sonra da onları bahçesine taşıyordu. Uyandıklarında ise kendilerini bahçenin içinde buluyorlardı.

Bulundukları yerde, kendilerini o kadar güzel bir durumda görüyorlardı ki, hakikaten bir cennette olduklarını düşünüyorlardı. Kadınlar ve kızlar bütün gün onların dileklerini yerine getiriyorlardı.

Hasan Sabbah, önemli bir kimseyi öldürtmek istediğinde onlara ilâh edasıyla: "Gidin ve filan kimseyi öldürün; eğer iş başında ölecek olursanız, meleklerime sizi cennete götürmelerini emredeceğim." diyordu.

Onları buna inandırıyordu. Onlar da tekrar cennete dönmek arzusuyla, hiçbir tehlikeden korkmaksızın onun buyruğunu yerine getiriyorlardı. Hasan Sabbah, bu şekilde onlara istediği her kişiyi öldürtüyordu.

Taraftarlarınının kafasını öyle yıkıyordu ki, onun dışında hiçbir şeye inanmıyorlardı. Onları öyle umutlarla ve ebedî bir cennet içindeki öyle eğlence vaadıyla kendine çekiyor ki, onlar yaşamaktansa derhal ölmeyi tercih ediyorlardı. Hatta onun bir emri veya basit bir işareti ile, yüksek bir surun tepesinden atlayıp param parça olarak korkunç bir şekilde ölmeye hazır vaziyetteydiler.

İnsan kanı döken ve buna karşılık kendisi de ölümü tadan kişilerin en mutlu kimseler olduğunu ileri sürüyordu. Böylece bazıları, birini hile ile öldürüp, sonra sanki cezalandırma ile ermişçesine bizzat kendilerini de telef ederek ölmeyi göze aldığı zaman, onlara âdeta bu işe mahsus olan hançerleri veriyor. Daha sonra onları, sarhoşluk ve unutkanlık halinde kendinden geçiren bir içkiyle coşturuyor.

Bu sayede onlara zevk ve haz, daha doğrusu aldatmacılık dolu bazı tuhaf rüyalar gösteriyor ve bu kabil eylemleri karşılığında onlara bu güzelliklerin sürekli sahipliğini vaat ediyordu.

Abbasileri ve Selçukluları 200 yıl uğraştıran Haşşaşiler, 1256 yılında Hülagu tarafından yok edildiler. Böylece, "dinsizin hakkından imansız gelir" sözü bir kere daha tahakkuk etmiş oldu.

HİKMETLER · 15 TEMMUZ 2008 SALI · KAYIT 994

Zaruret miktarında yerlerdi

İslam büyüklerinin bir ahlâkı da, çok yemekten sakınmak , az yemekle yetinmektir. Bununun için, zaruri miktarda yerlerdi. Böylece Peygamber efendimize ittibâ ederlerdi. Çünkü Peygamber efendimizin açlıktan karnına taş sardıkları da olmuştur.Hazret-i Âişe validemiz buyurdu ki: Peygamber efendimiz, eğer dileseydi yerdi. Fakat O, başkalarını kendine tercih ederdi."

Abdullah bin Zübeyr hazretleri, bütün haftayı geçirir, ancak cumartesi günü yemek yerdi. İmam-ı azam Ebû Hanîfe hazretleri de , cidden çok az yer idi.

Ebû Süleyman Darâni buyurdu ki: "Açlıktan karnım arkama yapıştığı zaman yaptığım ibadetlerin tadını daha çok duyuyorum. Zira hikmet gelin gibidir. Rahat içinde uyuyacağı ve güveği ile başbaşa kalacağı boş bir ev ister!"

Yahya bin Muaz-i Razi hazretleri buyuruyor ki: "Riyazet dört şeyle olur: Az yemek, az uyumak, az konuşmak ve günahlardan gelecek sıkıntıya katlanmakla."

Az yemek ustalık, çok yemek hastalıktır. Evliya az uyur, az yer, az içer, sıratı kuş gibi geçer. Çok yiyen çok uyur, herkesten tembel olur. Çok yemek heder, çok uyumak kederdir. Çok yemek zihni çalıştırmaz, çok uyumak menzile ulaştırmaz. Az yiyenin kalb gözü körleşmez, açlıkla hastalık birleşmez. Hadis-i şerifte buyuruldu ki : "Beş şey ibadettir: Az yemek, camide oturmak, Kâbe'ye, Mushafa ve âlimin yüzüne bakmak."

Az yemek, meyveli bir ağaçtır, hasta kalblere ilaçtır. Az yemek, nefsani arzuları öldürür, kalbe ferahlık verir, ahirette güldürür. Az yemek tembellikten uzaklaştırır, bilgi kazanmayı kolaylaştırır. Az yiyenin kalbinde hikmet kapıları

açılır, ağzından inci mercan saçılır. Çok yemek akıl için kıtlıktır, zeka için sakatlıktır. Oburluk insana düşman olur, çok yiyenler pişman olur. Hadis-i şerifte buyuruldu ki: “İnsan kalbi tarladaki ekin, yemek ise yağmur gibidir. Fazla su ekini kuruttuğu gibi, fazla gıda da kalbi öldürür.” Her zaman tok olan şefkatsiz ve merhametsiz olur. Tok, acın hâlini bilmez. Çok yiyen sert ve katı kalbli olur. Hadis-i erifte, “Çok yiyip içmekle kalbinizi öldürmeyin!” buyuruldu.

GÖNÜL BAHÇESİ · 16 TEMMUZ 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 989

" Fitne çıkarana lanet olsun!"

Yazının başlığı bir hadis-i şeriftir. Günümüzde yaygın olan terör, anarşi de bu fitne kavramının içindedir. Son yıllarda ısrarla terörün kaynağı İsaüm olarak lanse ediliyor. Geliş gayesi insanları hem dünyada hem ahirette huzura kavuşturmak olan İslamiyetin huzursuzluk, anarşi kaynağı olması mümkün mü?

İslâm dini, birlik beraberliği, yardımlaşmağı, kanunlara karşı gelmemeyi, fitne, yani anarşi çıkarmamayı, Müslüman olsun olmasın herkesin haklarını gözetmeyi, kimseyi incitmemeyi emretmektedir.

İslam büyükleri, tarih boyunca, isyandan, anarşiden uzak kalmışlar, taraftarlarını da buna bulaştırmamışlardır. Ehl-i sünnetin önderi büyük alim İmam-ı a'zam Ebu Hanife hazretleri, ikinci bin yılın mücedidi İmam-ı Rabbani hazretleri kendilerine yapılan haksızlığa, zulme rağmen devlete isyan etmemişler, talebelerini de isyandan uzak tutmuşlardır. Zaten, İmam-ı a'zam hazretlerine göre, ehli sünnet olmanın şartlarından biri de her şartta devlete isyan etmemektir.

Niçin bu kadar fitneden, anarşiden uzak kaldılar? Çünkü, Peygamberimiz böyle emrediyor: " Fitne çıkarana lanet olsun!" "Fitne zamanında, devletinize tâbi olunuz. Size zulüm edilse, mallarınız alsa da, ona itaât ediniz!". "Fitne zamanında, çok kimse öldürülür. Onların arasına karışmıyan kurtulur". "Fitnecilere karışmıyan, saadete kavuşur. Fitneye yakalanıp, sabreden de, saadete kavuşur"."Allah'a kasem ederim ki, insanlar öyle bir devir yaşayacaklar ki, kâtil niçin öldürdüğünü, maktûl niçin öldürüldüğünü bilmeyecek"

Kur'ân-ı Kerîm herşeyden önce insanoğluna diğer mahlukat arasında mümtaz, üstün bir makam vermiştir. Hz. Peygamber "Mümin, Allah katında bir kısım

meleklerden daha mükerrem, daha değerlidir" buyurmuştur

Hz. Peygamber yine şöyle buyurur: "Allâh'a kasem ederim ki, bir müminin zulmen katli, Allah indinde, dünyanın zevâlinden daha büyük bir cinâyettir." "Kişinin, kıyâmet günü, ilk hesâba çekileceği şey namazdır, insanlara karşı işlediği günahlardan da ilk hesaba çekileceği ise insan öldürmedir."

Hz. Peygamberin fitneden korunma hususunda Huzeyfe'ye yaptığı şu tavsiye bunun ne kadar önemli olduğunu göstermektedir. "Dinini bildiğin müddetçe fitne sana zarar vermez. Fitne, bâtıl ile hakkı birbirinden tefrik edemeyip karıştırdığın zaman ortaya çıkar"

İslam aleminde yetmişli yıllara kadar Müslümanlar Peygamberimizin bu emirlerine uymuşlar, fitneden, kargaşadan uzak kalmışlardır. Çünkü Osmanlıdan kalma fitneden uzak kalma örfü, bilgisi vardı. Daha sonraları, ilim azalıp, ticari ve siyasi maksatlarla piyasaya sürülen, anarşi, terör, isyan gibi dinimizde yeri olmayan ihtilalci fikirlerin ateşli savunucuları, Hasan el Benna, Seyid Kutup, Mevdudi, Ali Şeriati, Humeyni, Cemalettin Efgani...gibi reformist kimselerin kitapları tercüme edilip, piyasaya sürülünce durum değişti.

Halbuki fitne ve fesâdın toplumu zayıflatacağını, buna meydan verilmemesi gerektiği bizzat Kur'ân-ı Kerîm'de ifade edilmektedir: "Ey iman edenler... Allah'a ve O'nun Resûlü'ne itaat edin. Birbirinizle çekiştirmeyin. Sonra korku ile zaafa düşersiniz, kuvvetiniz gider." ."(Enfal 46)

Kur'ân-ı Kerîm'de bir kişi öldürme cinâyeti, bütün insanları öldürme cinâyetine denk tutulur: "Kim, haksız olarak birini öldürürse, bütün insanları öldürmüş gibi olur. Kim bir canı kurtarırsa, bütün insanları kurtarmış gibi olur."(Maide- 32)

Peygamberimiz,"Yâ Rabbî! Bana hayrlı işler yapmak, çirkin şeyleri terk etmek ve fakîrleri sevmek nasîb eyle! Kavmim arasında fitne çıkacaksa, fitneye karışmadan canımı al!" diye dua ederdi.

İmâm-ı Kurtubî hazretleri, “Bu hadîs-i şerîf, fitneden sakınmak, ona karışmamak lâzım olduğunu, fitneye karışmakdansa, ölmenin hayırlı olacağını açıkca göstermekdedir.” buyurmuştur.

Dinimizin bu emirlerine rağmen Müslüman kimliği ile akıl almaz vahşetler işlenebiliyorsa, işin içinde art niyet var demektir. Bu da, dış güçlerin insanları Müslümanlıktan uzaklaştırmak için, hazırladıkları bir senaryoyu akla getirmektedir.

HİKMETLER · 16 TEMMUZ 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 995

Cenab-ı Hakkın sevdiği kimse

Çok yiyen çok uyur, çok uyuyanın da ömrü boşa geçmiş olur. Çok yiyen sarhoş gibi olur, dimağı yorgunlaşır. Zekası, zihni dumura uğrar. Açlık, kalbde incelik doğurur. Hadis-i şerifte, "Az yiyenin içi nurla dolar ve Allahü teâlâ, az yiyip içen ve bedeni hafif olan mümini sever" buyuruldu.

Hazret-i Ömer, hergün et satın alan birisini gördüğünde, devamlı et yiyenin et tiryakisi olacağını söyler buna mani olurdu.

Süfyan-ı Sevrî hazretleri buyurdu ki: Ben, Haccac bin Furafta'nın yanında on bir gün kaldım. Birşey yiyip içtiğini görmedim. Namazdan başka birşey için kalktığını da görmedim."

Kim ki hep yemek fikrini güder, aklını nefse esir eder. Mideye esir olmak, aklı ve şuuru giderir. Kim az yemekle yarışır, evliyaya karışır. Çok yiyen obur olur, kalb evi kabir olur. Seni taşıyacak kadar yemek ye, sen onu taşıyacak miktar yeme! Şunu iyi bilesin, yemeği sen yiyesin, yemek seni yemesin! Eğer sen onu yersen, hepsi derman olur, yemek seni yerse hepsi dert ve duman olur. Ben insanım demeli, yemek için yaşamamalı, yaşamak için yemeli. Oruçtur vücudun zekatı, çok yiyenin bozulur sıhhati, azalır şefkati, tükenir takati. Az yemek bedenin istirahatı, az uyumak ruhun rahatı.

Evliya-i kiram, her zaman abdestli durabilmek için, az yiyip az içerlerdi. İmam-ı Malik hazretleri, üç günde bir yemek yerdi. Sebebi sorulunca, "Allahü teâlânın huzurunda sık sık helaya gidip gelmekten utanıyorum" buyururdu

Hadis-i şerifte, "Tefekkür, ibadetin yarısı, az yemek ise tamamıdır" buyuruldu. Açlıkta arzular kırılır, nefsimiz uysallaşır, serkeşliği kalkar. Çok yemek, gafleti doğurur. Azgın bir atı zaptetmek zor olduğu gibi, çok yedirmekle azan nefsi zaptetmek de zordur. Açlıkla terbiyesi kolaylaşır.

Az yemek, insan için nezafettir, zihni açan firâsettir. Çok yemek, çok uyumak, çok konuşmak, kalbe sıkıntı verir, mide şişer, kalb ölür, acıkınca tekrar dirilir. Çok yiyen çok uyur, çok uyuyan çok konuşur, çok konuşan nimetten mahrum olur. Çok yemek mideyi bozar, midesi bozulanın dertleri azar. Aklı dağınık olan

acıkınca aklı başına gelir. Az yemek nefse zindan, kalbe gülistandır. Çok yiyen unutkan olur, yüzü gülmez somurtkan olur.

HİKMETLER · 17 TEMMUZ 2008 PERŞEMBE · KAYIT 996

Kulluğun başı az yemektir

Abdullah-i Ensari buyurdu ki: "İmam-ı Şafii'yi çok severim. İmam-ı Şafii, az yer, az uyurdu. "On altı senedir, doyasıya yemek yemedim" buyurdu. Sebebi sorulunca, "Çok yemek bedene ağırlık verir, kalbi zayıflatır, anlayışı, idraki azaltır, çok uyku getirir ve böylece insanı ibadetten alıkoyar. Kulluğun başı az yemektir. Evliyalıkta hangi makama baksam, onu herkesin önünde görüyorum " buyurdu

Selman Farisi hazretleri gayet az yerdi. Bir sofrada kendisine daha ziyade yemesi için ısrar edilince, Peygamber efendimizin kendisine; "İnsanların ahirette çok açlık çekecek olanları, dünyada doyuncaya kadar yemek yiyenlerdir" buyurduğunu haber verirdi.

İnsanın kazançlı olmasının esası; az yemek, az uyumak, az konuşmak ve nefsin arzu ve isteklerini terk etmektir. Çok yiyerek kalbini öldürmemeli, şeytanı kendine güldürmemelidir! Çok yemek, organları çok çalıştırıp yıpratır, tedavi için doktor aratır. Çok yiyen hakikati göremez, haramlardan çekinemez. Haram yiyenin işleri harama yönelir, her bela haramdan gelir. Helalden bile fazla yiyenin yersiz olur sözleri, hem de ibretsiz bakar gözleri. Deme çok yemek çok yakıt olur, çok yiyenin anlayışı kıt olur.

Çok yiyenin ibadeti,az olur, bunun için kaçırır ebedi saadeti. Çok yiyenin gözü doymaz, ibadetten zevk almaz. Çok yemek her derdin kaynağıdır, az yemek ise ilacıdır.

Az ye, az uyu, az söyle, nimete kavuşulur böyle. Çok yiyenin diridir nefsi, gönlü uyur çıkamaz sesi. Gönlü uyandırmak için bu sözü tutmalı, az yiyerek nefsi uyutmalı. Çok yiyen kötü fikirler güder, her an günaha meyleder. Gaflet istersen durma mideyi doyur, çünkü tok yatan çok uyur. Çok yemeyi unutmalı, sık sık oruç tutmalıdır. Yaşlı bir âlime, çok yaşamasının sırrını sormuşlar. O da, “Biz iki günde üç defa yemek yeriz. Yemeği iyi pişiririz, iyice çiğnemeden de yutmayız,

acıkmadan yemeyiz, henüz iştahımız varken sofradan kalkarız. Sabah kahvaltısını erken yaparız, akşam yemeğini geç yeriz, tok karnına uyumayız" demiştir.

Midenin üçte biri yemeklere, üçte biri içeceklere ayrılmalıdır. Üçte biri hava payı olarak ayrılmalıdır. Yemekten sonra dişleri misvak ile temizlemek sünnettir. Az yemeli ve az uyumalıdır. Tok olarak yatmamalıdır. Hadis-i şerifte, "Tok olarak yatmayın, kalbiniz katılaşır" buyuruldu.

HİKMETLER · 18 TEMMUZ 2008 CUMA · KAYIT 997

Şeytanın yollarını tıkamak için

Hadis-i şerifte, "Şeytan, damardaki kan gibi, vücutta dolaşır, açlık ile yolunu daraltın" buyuruldu. Çok yiyende acıma hissi azalır. Arzuları artar, harama dalar. Gayri meşru arzuları harekete geçiren yolları tıkamak gerekir. Açlık şeytanın yolunu tıkar.

Osman Hârûnî hazretleri, hiçbir zaman doyuncaya kadar yiyip içmezdi. Devamlı nefsi ile mücâdele ederdi. Geceleri çoğunlukla uyumaz, ibâdet ederdi.Çok acıktığı zaman, sâdece bir-iki lokma yemek yerdi.. Âhireti düşünerek çok ağlardı. Duâsı makbûldü

Kutbüddîn Kâki buyururdu ki: "Çok yemek yiyen, nefsinin kölesi olur. Bunun için az yemelidir. Bedeni ayakta tutacak kadar ve ibâdette kuvvetli olacak kadar yemek ile yetinmelidir. Normal ve basit giyinmeli, süsten, gösterişten uzak olmalıdır. Az uyumalıdır. Değersiz ve kıymetsiz dünyâ işlerine gönül vermek şöyle dursun, bunları konuşmaktan, böyle şeylerden bahsetmekten bile çok sakınmalıdır. Böyle dünyâlık şeylerin yanında bulunmasını bile, kendisi için kusûr, kabahat ve bu yolda ilerlemeye mâni bilmelidir."

Az yemek bedene, az uyumak ruha rahatlık verir. Çok uyumak zararlıdır. Az yiyip içmek ve az uyumak gerekir. Çok yiyen çok su içer. Çok su içen çok uyur. Çok uyuyanın ömrü uyku ile geçtiği için dünya ve ahiret kazancına mani olur. Bir hadis-i şerifte, "İşlerin hayırlısı vasat olanıdır. Din, ifrat ve tefritin ortasındadır" buyuruldu.

Ayrıca, doyduktan sonra fazla yimek de israfdı, haramdır. Her istediğini yimek de israfdır. Resulullah efendimiz , “Her istediğini yimek israfdandır” buyurdu. Her istediğini yimek israf olması, doyduktan sonra veya hazm olmadan, acıkmadan tekrar yimek israf olur demektir. Çünkü, gündüz ikinci olarak yimek, hele kısa günlerde ve çalışmayan kimseler için, çok kere, tam acıkmadan yimek olur. Bir sofrada, her istediğini yimek de, doyduktan sonra yimek olur.

Hastalıkların çoğu çok yemekten ileri gelir. Az yiyenin vücudu sıhhatli olur Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

“Çok yiyip içmek hastalıkların başıdır”

“İyiliklerin başı az yemek, kötülüklerin başı çok yemektir.”

“Çok yiyeni, çok içeni Allahü teâlâ sevmez.”

“Her derdin başı, çok yemek, her hastalığın ilacı çok yemekten korunmak, perhiz etmektir.”

“Az ye, hasta olma!”

HİKMETLER · 19 TEMMUZ 2008 CUMARTESİ · KAYIT 998

Mal, mülk ile meşgul olmak istemezlerdi

Bazı tasavvuf büyükleri, “Helalının hesabı, haramının azaba var” sözü gereği, mal mülk edinmeyi istemezlerdi. Gönüllerinin ve ellerinin dünyalıklardan boşalmış olmasını isterlerdi. Böyle yapmalarının sebebi, elde edilecek olan malın hakkını vermekten korkmaları idi. Hatta onlar, fakir ve yoksulla ra dağıtıvermeleri için kendilerine gönderilen mal ve paraları da geri çevirirler ve : “Bu malı toplayan adam, dağıtımına daha lâyıktır.” derlerdi.

Hasan Basrî buyurdu ki: “Kendisini ibâdete veren bir kul, ibâdetini terkederek ailesinin geçimi ile uğraşan bir kimseden daha üstündür!”

İbrahim bin Ethem buyurdu ki : “Allahın o âbid ve zâhit kulları ile sizin aranızda çok fark var! Onlar, dünya kendilerine yönelmiş iken ondan kaçtılar! Size gelince.. Dünya size arka çevirdiği halde, siz onun peşine düşmüş gidiyorsunuz!”

Fudayl bin İyâd buyurdu ki : “Dünyanın acılığını yudumlayıp sineye çekmek, sabrın acısından daha şiddetlidir!”

Peygamber efendimiz bir gün Eshâb-ı Suffe'ye sormuş: “Her gün sabah Bathâ'ya kadar gidip büyük hörgüçlü iki deve kazanarak dönmeyi hanginiz arzu eder?” Onlar da, “Hepimiz arzu ederiz yâ Resulallâh!” demişler. Resul-i Ekrem efendimiz :

“Sizden biri bunu bırakır ve mescide girerek Allah'ın Kitabından iki âyet öğrenirse, büyük hörgüçlü iki deve kazanmaktan daha hayırlı bir amelde bulunmuş olur. Üç âyet öğrenirse üç deveden, dört âyet öğrenirse dört deveden hayırlı olur.” buyurmuşlar.”

“Dünyaya en az kim rağbet eder?” diye sual eden bir zata, Peygamber efendimiz, ““Kabri ve kabirde çürüyüp toprak olacağını unutmayan, dünya ziynetini terk eden, ecri baki olan ahireti, fani dünyaya tercih eden, bugünün işini yarına bırakmayan, kendini ölmüş sayan, ölmeden önce ölen kimsedir.”

Buyuruldu ki: Dünyanın kıymeti dünya kadar, ahiretin kıymeti ahiret kadardır. Dünya gıdası bilinen gıdalardır. Ahiretin gıdası dini ilimdir. Ahiretin kıymetinin yanında dünyanın kıymeti sivrisineğin kanadı kadar değildir. Dünya hep altın olsa bile geçicidir, ahiret ise devamlıdır, sonsuzdur. Yollar ikiye ayrılır. İman küfür, günah sevap, iyi kötü, dünya ahiret vs. Siz ahireti ve orada işinize yarayacak olanı tercih edin.

HİKMETLER · 20 TEMMUZ 2008 PAZAR · KAYIT 999

İnsanların gizli şeylerini araştırmayın!

İslam büyüklerinin güzel bir ahlâkı da, gördüklerini, işittiklerini hep iyiye yormaları, sû-i zanda bulunmamaları idi. Peygamber efendimiz, “Suizan etmeyin! Suizan, yanlış karar vermeye sebep olur. İnsanların gizli şeylerini araştırmayın, kusurlarını görmeyin, münakaşa, haset ve düşmanlık etmeyin, birbirinizi çekiştirmeyin, kardeş gibi birbirinizi sevin!” buyurmuştur.

Suizan, birinin kötü bir iş yaptığını zannetmektir. Kalbe gelen kötü düşünce, o hâliyle suizan olmaz. Kalbin o tarafa kayması suizan olur. Mesela birisinde bir

kalem görünce, (acaba bu kalemi çalmış olabilir mi) diye sadece düşünmek suizan olmaz. Ama (çalmış olabilir) diye zannetmek suizan olur.

Bir âlim talebelerine, "Şafii mezhebinde alametlere bakarak kesin karar verilmez. Mesela bir köpeğin burnunda yoğurt bulaşığı varken evden çıktığı görülse, eve girince yoğurt çanağında köpeğin burnu kadar iz görülse, kesin olarak bu yoğurdu köpek yedi denemez"! der. Talebenin birisi, içinden. "Bu kadarı olmaz" diye hocasına itiraz eder. Hocası, o gence, bir koyun kesip getirmesini söyler. O da koyunu keser. O arada sıkışır, evin kenarındaki ormanlığa kolları sıvalı ve kanlı bıçakla gidip hacetini def eder. Zaptiyeler, yeni öldürülmüş bir adamın katilini ararken bunun eli kanlı bıçakla ormana kaçtığını görürler. Hemen bunu yakalayıp getirirler. O gece karakolda kalır. Sabah mahkemeye çıkınca, hakim, "Bu genç, eli kanlı bıçakla kaçarken görülmüşse de, Şafii'de alametlere bakarak kesin hüküm verilmez." der. Genç, hocasına yaptığı suizannın cezasını nezarette kalarak çektiğini anlar.

Hadis-i şerifte buyuruldu ki:

"Suizan etmeyin. Suizan, yanlış karar vermeye sebep olur. İnsanların gizli şeylerini araştırmayın, kusurlarını görmeyin, münakaşa, haset ve düşmanlık etmeyin, birbirinizi kardeş gibi sevin, çekiştirmeyin. Müslüman Müslümanın kardeşidir, ona zulmetmez, yardım eder. Onu, kendinden aşağı görmez."

Zan ile, başkasının kötü olduğunu kabul eden, onu gıybet eder, ona dil uzatır. Onu kötü, kendini iyi bilir. Bu da, helâkine sebep olur.

Müslümanın bir işinde veya sözünde birçok küfür alameti ile bir iman alameti bulunsa, hüsnü zan edip buna kâfir dememelidir. Ama küfrü açıksa kâfir olur, tevil fayda vermez.

HİKMETLER · 21 TEMMUZ 2008 PAZARTESİ · KAYIT 1000

"Allahü teâlâya hüsnü zan ediniz!"

İnsanlara sui zanda bulunulduğu gibi CenabıI Hakka da sui zanda bulunanlar oluyor. Günahının af olunmayacağını zan etmek, Allahü tealaya sui zan olur.

Müminleri haram işleyici, yani fasık zan etmek, insanlara sui zan olur. Sui zan haramdır.

Hadisi şeriflerde, "Allahü tealaya hüsni zan etmek, ibadettir" ve "Kendisinden başka ilah olmayan Allahü tealaya yemin ederim ki, Allahü teala kendisine hüsni zan ederek yapılan duayı, elbette kabul eder" ve "Kıyamet günü, Allahü teala bir kulunun Cehenneme atılmasını emir eder. Cehenneme götürülürken arkasına dönerek, ya Rabbi! Dünyada sana hep hüsni zan ettim deyince, onu Cehenneme götürmeyiniz! Kulumu, bana olan zannı gibi karşılarım buyurur" buyuruldu.

Şartlarına uygun tevbe yapılınca, her türlü günahı muhakkak affeder. Dilerse, ahirette küfürden başka günahları tevbesiz de affeder. Hadis-i kudside, "Kulum beni nasıl zannederse, ona zannettiği gibi muamele ederim" buyuruldu. Kabul edeceğini ümit ederek tevbe edeni affeder. Hadis-i şerifte, "Allahü teâlâya hüsnü zan ediniz!" buyuruldu.

Peygamber efendimiz, ölüm halindeki bir gence sorar:

- Kendini nasıl buluyorsun?

- Günahlarımdan korkuyor; fakat Allah'tan ümit kesmiyorum.

- Bu korku ile ümit, şu ölüm anında kimde bulunursa, Allahü teâlâ ona umduğunu verir ve onu korktuğumdan emin kılar.

Allahü teâlânın rahmetinden ümidini kesmek iman yönünden de çok tehlikelidir. Ümitsiz olmak küfürdür. Kur'an-ı kerimde mealen buyuruluyor ki: "Kötü zanda bulundunuz. Bu yüzden helake mahkum kavim oldunuz." (Feth 12), "Rabbinize olan (ümitsizliğiniz, kötü) zannınız sizi helak etti." (Fussilet 23)

Allahü teâlâ, Hz.Davud'a vahyetti ki:

- Beni sev, beni seveni sev ve beni kullarıma sevdir! Beni sevsinler.

- Ya Rabbi bunu nasıl yapayım?

- Nimet ve ihsanlarımı onlara hatırlat, onlar benden ancak iyilik beklesinler.

GÖNÜL BAHÇESİ · 22 TEMMUZ 2008 SALI · KAYIT 1011

Zalimlerin olduğu yerde viraneler çok olur!

Peygamber efendimiz zamanında, Nûşirevân isminde adaletiyle meşhur Sâsânî Devletinin bir hükümdarı vardı. Bisetten önce idi. Bu hükümdar önceleri çok zâlimdi. Şu hâdisenin, hatâsını anlayıp, âdil idâreye geçmesine sebep olduğu anlatılır:

Tahta çıktığı zaman astığı astık, kestiği kestik biridir. Çok zâlim olduğu halde aynı zamanda çok da cömert biri idi. Bir gün bahçede oturmuşlar, veziriyle sohbet ediyorlarmış. Bir bakmış ki ağacın üstünde iki tane baykuş birbirleriyle konuşuyorlar. Vezirine demiş ki:

SÖYLERSEM BENİ ÖLDÜRÜRSÜN

- Ah! Şu baykuşlar acaba ne konuşuyor? Keşke kuş dilini bilseydik de bunları anlasaydık. Veziri zalimliğini söylemenin tam zamanı deyip şöyle cevap vermiş:

- Ben anlıyorum pâdişâhım.

- Söyle o zaman ne konuşuyorlar?

- Söyleyemem efendim.

- Niye söyleyemezsin?

- Söylersem beni öldürürsün.

- Söz, sana birşey yapmıyacağım. Ama ne konuşuyorlarsa doğru söyle!

Veziri, kendisine bir zarar gelmeyeceğinden emin olunca, başlamış anlatmaya:

"Pâdişâhım şu baykuş diğerine, bizim oğlan ergenlik çağına geldi, onu evlendirmek istiyorum. Ben seni senelerdir tanıyorum. Dostumuzsun. Senin kızı bizim oğlana alıversek, evlendirsek, bunları bir baş göz etsek, diyor.

Fakat pâdişâhım, kızın babası ağıra satıyor kızını. Diyor ki:

- Evet, senin oğlun şöyle iyidir, böyle iyidir, ben ona itiraz etmem, ama benim kızım gözümden kıymetlidir, biricik kızımdır. Yemedim yedirdim, giymedim giydirdim. İffetiyle, nâmusuyla bu zamana getirdim.

- Kızının kıymeti ne kadarsa değerini veririz. Sen ne kadar çeyiz istiyorsun, onu söyle!

- Ben kızıma on tane virâne isterim.

Pâdişâhım bilirsiniz baykuşların meskenleri virânelerdir. Saray versen, altın versen baykuş gene de virâne ister. Bunun teklifine karşılık öbürü kanadıyla sizi gösterdi. Sonra dedi ki:

- Allah Allah! Düşündüğün, istediğin şeye bak. Zalimlerin olduğu yerde viraneler çok olur! Bunun gibi bir zâlim hükümdar bizim başımızda olduktan sonra, bu memlekette daha çok virâne olur. 10 değil 100 tane, 1000 tane virâne veririm."

Nuşirevan vezirinden memnun olmuştu, ne demek istediğini anladı ve doğruca avdan sarayına dönerek, o andan itibaren hal ve vaziyetini tamamen değiştirdi.

Nûşirevân bu durumu herkese de bildirmiş:

- Ben tevbe ettim, yaptığıma pişmân oldum. Demek ki kurtlar, kuşlar benim zulmümü konuşuyorlar. Ben vazgeçtim bu işten. İşte bundan sonra Nûşirevân'ın meşhur âdil idâresi başlamış. Öyle adil, öyle halkını gözetir oldu ki öleceği zaman Nuşirevan'ın memleketinde bir tane harabe kalmamış, her yer mâmur ve müreffeh olmuştu.

Nasıl ki, Hâtim-i Tâi cömertliği ile meşhur olmuşsa, bu hükümdar da adâleti ile meşhur olmuştu. Bunun için kendisine, Nûşirevân-i âdil de denilmektedir. Peygamber efendimiz bunun için, "Ben âdil sultan zamanında dünyaya geldim" buyurmuştur.

ÜÇ IRK AKRABA OLDU

Vefâtından sonra, Hz. Ömer'in İran seferinde, ülkesi İslâm topraklarına dâhil edildi. Savaş sonunda üç torunu esir alındı. Bunlara da diğer esirler gibi muamele yapılmak istenilince, Hz. Ali, "Resûlullahın, esir olan sultanlara ve çocuklarına ayrı muamele yapılmasına dâir hadîs-i şerîfi var" deyince, bu kızları Hz. Ömer, Sevde vâlidemizin emrine verdi. Bir müddet sonra, bunların üçü de kendi istekleriyle müslüman oldular.

Bunların birini Hz. Hüseyin'e verdiler. Bundan, Zeynel Âbidîn hazretleri dünyaya geldi. Diğer ikisini de, Muhammed bin Ebû Bekir'e ve Abdullah bin Ömer'e verdiler. Hz. Hüseyin ile bacanak oldular. Hz. Ali de, Hz. Ebû Bekir ve Hz. Ömer ile dünür oldu. Nûşirevân'ın hanımı da Göktürk prensinin kızı idi. Böylece Türkler ve Acemler seyyidlerin akrabaları olmuş oluyorlar.

HİKMETLER · 22 TEMMUZ 2008 SALI · KAYIT 1001

Sui zanna sebep olmamalıdır

Müslümana suizan etmemek gerektiği gibi, başka Müslümanların da bizim hakkımızda suizan etmelerine sebep olabilecek durumlardan sakınmak gerekir.

İnsanları suizandan kurtarmak için, töhmet yerlerinden uzak durmalıdır. Onların dedikodularına kendisi sebep olduğu için işleyecekleri günaha ortak olur. Peygamber efendimiz, hanımı ile konuşurken, oradan geçenlere buyurdu ki:

- Bu benim zevcemdir.

- Ya Resulallah, sizden de mi şüphe edilir dediler.

- Kan, insanın damarlarında dolaştığı gibi, şeytan da insana nüfuz eder, kalbine şüphe sokar.

Başkalarının suizannına sebep olacak hareketlerden kaçmalıdır.

Şüphe uyandıracak hareketlerden uzak durmalı, başkalarının kendi hakkında dedikodu etmesine sebep olmamalı.

Bir kişi, bir kadınla şüphe uyandıracak şekilde konuşuyordu. Hz. Ömer, onun yanına varıp, öfkeli şekilde bakınca o kişi, "Bu benim hanımım" dedi. Hz. Ömer o zaman buyurdu ki:

"Peki hanımın ise, ne diye üzerinize şüphe çekecek şekilde konuşuyorsunuz?"

Bu olaylar da, Müslümanın, suizanna sebep olacak, töhmet altında bıraktıracak söz ve işlerden kaçması gerektiğini göstermektedir.

Hadisi şerifte, "İnsan, üç şeyden kurtulamaz: Sui zan, tayere, hased. Sui zan edince, buna uygun harekette bulunmayınız. Uğursuz zan ettiğiniz şeyi, Allaha tevekkül ederek yapınız. Hased ettiğiniz kimseyi hiç incitmeyiniz!" buyuruldu. Tayere, uğursuzluğa inanmaktır. Sui zan, bir kimseyi kötü zan etmektir.

Müslümanın hüsnü zannı şöyle olmalıdır: Bir çocuk görünce, bunun günahı yoktur, benim günahım vardır. O halde bu çocuk benden daha faziletlidir. Bir yaşlı müslüman görünce, bunun ibadeti benden daha fazladır, o halde benden daha faziletlidir. Bir İslam âlimi görünce, ben cahilim, bu benden ziyade âlimdir, öyle ise, benden daha faziletlidir. Bir cahil görünce, bu bilmeden günah işler. Ama ben

bilerek işlerim, öyle ise, bu benden efdaldir. Bir kâfir görünce, olur ki, dünyadan iman ile gider. Benim imanla gidip gitmeyeceğim ise, belli değildir. Şu halde, benden daha faziletli olabilir diye düşünmeli!

GÖNÜL BAHÇESİ · 23 TEMMUZ 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 1012

Adalet, herkes için olursa bir mana ifade eder

Adaleti ile meşhur Nûşirevân devrinde, Biset'e yakın, yani Resulullahın peygamberliğini ilanına yakın yakın bir zamanda Arabistan'dan iki at tüccarı İran'a at satmaya giderler. Sâsânî Devleti, o zamanın en gelişmiş devletiydi. Bizans İmparatorluğundan daha ileriydi. Bizansın çok toprağı vardı. Ama Sâsânî Devleti medeniyette çok daha ilerdeydi. Sanatta, medeniyette daha yüksekti.

Şehrin girişinde eşkıyâlar önlerini kesip, bunların atlarını, paralarını, neleri varsa hepsini alırlar. "Etmeyin, eylemeyin, biz yabancıyız" dedilerse de dinlemeyip alıp giderler. Bu olaya şahid olanlar derler ki:

- Bunların başı pâdişâhımız Nûşirevân'ın oğludur. Adamları ile yol keser, yabancı tüccarların böyle mallarını çalar götürürler.

HÜKÜMDARIN OĞLU DA İŞİN İÇİNDE

Çaresiz halde şehre giderler; perişan durumdadırlar. "Kimi kime şekayet edeceğiz, hiç değilse geceyi geçirip dönelim" derler. Şehirde bir hana yerleşirler. Hancı bunları çok üzültülü görüp sebebini sorar. Bunlar da başlarına geleni bir bir anlatırlar. Hancı der ki:

- Evet bu Nûşirevân'ın oğlu. Şehre gelen yabancı tüccarların malını çalar. Nedendir bilinmez, kimse bir şey diyemiyor. Babasından korkuyorlar. Biz onun elinden illallah ettik.

- Peki şimdi biz ne yapalım? Bu kadar eziyet çektik, bu kadar uzun yoldan buraya geldik.

- Haftada bir gün Nûşirevân şikâyet dinler. Siz bekleyin, şikâyet gününde kendisine anlatın. Hükümdar çok âdildir. Mutlaka sizin zararınızı karşılar.

Çekinmeden anlatın. Zarar verir diye korkmayın! "Peki" derler ve o günü beklerler.

O gün Nûşirevân dertlileri dinlemeye başlar. Sıra bunlara gelir. Nûşirevân'ın yanında bir tercüman vardır. Tercümana anlatırlar. Tercüman Nûşirevân'a nakleder.

Sonunda, Nûşirevân hükümünü verir:

- Çok üzüldüm, çok özür dilerim. Ne kadarsa zararınız derhal tazmin edeyim. Suçluları en kısa zamanda bulup cezâlarını vereceğim.

Bunlar sevinirler tabii. Hiç değilse zararımızı ödüyorlar diye. Zararları hakikaten tazmin edilir. Gelirler hana. Hancı, "Ne oldu" diye sorar. Olanları anlatırlar. Hancı der ki:

- Olur mu? Hem oğlu eşkıyâlık yapsın, hem de parayı ödemekle kurtarsın. Olacak iş mi? Tercümanın, oğlunun yaptığını söylediğini zannetmiyorum.

Hancı sözlerine devam eder:

- İki gün sonra tekrar mezâlim divanı var, tekrar çıkın. Oğlunun yaptığını söyleyin. Biz de kurtulalım bu belâdan.

Tekrar çıkarlar. "Hayırdır" der Nûşirevân. Bu sefer o hancı da yanlarındadır. Hancı der ki:

- Pâdişâhım, bunların yolunu kesip atlarını alan sizin oğlunuzmuş. Onu size tercüman yanlış tercüme etmiş.

Bunun üzerine Pâdişâh şöyle cevap vermiş:

- Çok üzüldüm, özür dilerim. Peki ben gerekeni yapacağım. Şu da benim oğlumdan dolayı tazminatım. Yalnız bir istirhâmım var. Artık bu şehirde fazla kalmasınlar. Nasılsa paralarını aldılar. Şehri terketsinler. Fakat sabahleyin terketsinler şehri. Biri batı kapısından biri doğu kapısından. İkisi aynı kapıdan çıkmasınlar. Yol zaten ileride birleşir. Bunu kendilerinden özellikle istirhâm ediyorum.

İKİ KAPIDA İKİ CESET

Paralarını alırlar ve ertesi sabah biri batı kapısından çıkar, diğeri doğu kapısından. İleride yolların birleştiği yerde buluşurlar. Biri der ki:

- Benim çıktığım kapıda Nûşirevân'ın eşkıyâ oğlunun cesedi asılıydı. Senin çıktığın kapıda ne vardı?

Diğeri de şöyle der:

- Benim çıktığım kapıda da tercümanın cesedi asılıydı.

Her ikisi de bu hâdiseye hayret ederler. Kendi memleketlerinde, her türlü vahşetin işlendiği bir zamanda, suçlu, oğlu da olsa, gözünü kıpmadan cezâsını veren bir hükümdârın olmasına çok sevinirler.

Çünkü, adalet, padişah da, padişahın oğlu da olsa çoban da olsa suç işlemiş ise cezasını çekmesidir. Cezalar şahıslara göre farklı farklı uygulanıyorsa orada adaletten söz edilemez.

HİKMETLER · 23 TEMMUZ 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 1002

Rızk konusunda endişeleri yoktu

Allah adamlarının bir özelliği de, rızık hususunda hiç endişelerinin olmamasıydı. Ertesi günün nafakası olmadığını bildikleri halde sıkıntı duymamalarıydı. Aksine, yanlarında para olduğunda bunlarla gecelemek kalblerinde sıkıntı meydana getirirdi. Bir gün sonrasının veya, bir hafta, bir ay, bir sene sonrasının rızkını biriktirip sakladıkları zaman da, bunu kendileri adına değil, aileleri adına saklarlar idi. Onların kalblerini teskin ve rızık babında Allaha karşı sû-i zanda bulunmalarını önlemek için böyle yaparlardı.

Üveys el-Karânî buyurdu ki : “Allah, rızık hususunda ihtimam gösteren kulun amelini kabul etmez. Zira rızka ihtimam eden, Allah'ı itham etmiş olur. Rabbisini itham edenin ise ameli kabul olmaz.”

Haseni Basri buyurdu ki: “Basra ahalisinin hepsi, benim çocuğum olsa ve bir buğday danesi bir dinar olsa, hiç endişe etmem!”

Veheb bin Verd buyurdu ki, “Gök demir olsa, yer tunç kesilse, rızk için üzülürsem, kendimi Müslüman bilmem!”

Ebû Yezid el-Bestâmî hazretlerine : “Sen, rızkını nereden temin edersin?” diye sormuşlar. O, şu karşılığı vermiş : “Allahü teâlânın böcekleri ve sivri sineği rızıklandırdığı rızık kapısından! Hak teâlâ onları rızıklandırır da, Ebû Yezîd'i unutur mu sanırsın?” Arkasında bir müddet namaz kıldığı bir imam ona demiş ki : “Ben seni, bir işle meşgul görmüyorum. Bir kazancın olmadığı halde geçimini

nereden sağlıyorsun?" O da demiş ki : "Müsâade edin de arkanızda kıldığım namazları iâde edeyim! Sonra size cevap veririm. Zira senin Allahü telanın rızka kefil olduğunda şüphen var. Böyle bir kimsenin namazı ise sahih olmaz."

Veysel Karani hazretleri, nasihat isteyen birine "Şam'a yerleş" buyurdu. O da "Acaba Şam'da geçim nasıldır?" dedi. Hazret, "Rızıklarından şüphe edenlere yazıklar olsun. Bunlara nasihat fayda etmez" buyurdu.

İmrenilecek kimsenin vasflarında da rızka razı olma var. Hadis-i şerifte, "Şu kimseye imrenilir: Malı azdır, çoluk çocuğu namaz kılar, oruç tutar. İbadetini gizlemeye çalışır. Tanıyanı azdır, meşhur değildir, parmakla gösterilmez. Rızkı yetecek kadardır. Buna da sabreder. Hâlini kimse bilmez. Arkasından ağlayanı az, mirası da fazla değildir." buyuruldu.

HİKMETLER · 24 TEMMUZ 2008 PERŞEMBE · KAYIT 1003

Sebepleri yaratana güvenirlerdi

İslam büyükleri, Cenab-ı Hak emrettiği için rızk için çalışırlar fakat çalışmasalar da rızklarının geleceğinden şüpheleri yoktu.

Bir Allah adamına, "Hep ibadetle meşgul oluyorsun, ne yiyip ne içiyorsun?" dediler. O da, dişlerini gösterdi. "Değirmeni yapan suyunu gönderir" demek istedi. Çünkü rızıkları Allahü teâlânın gönderdiğine inancı tamdı. Âyet-i kerimede mealen, "Yeryüzündeki her canlının rızkını, Allah elbette gönderir." (Hud 6)

Allah adamları rızk endişesi ile fakirlikten korkmanın şeytandan olduğunu bildirirlerdi. Nitekim, surei Bekaradaki 268.ci ayet-i kerimede mealen, "Şeytan, muhtaç hale düşeceğinizi, size söz veriyor" buyruldu.

Allahü tealanın merhametine güvenmek, yüksek marifettir. Bu makama ulaşan kimselere Cenab-ı Hak, ummadıkları yerlerden, düşünmedik sebeplerle, bol bol rızk göndermektedir. Müslüman sebeplere yapışır fakat sebeplere güvenmez, sebebleri yaratana sığınır.

Dervişin birisi bir mescidde ibadet ederdi. Mescidin imamı, buna "Fakirsin, bir iş tutsan iyi olur" dedi. Bu da, "Bir Yahudi komşum, hergün bana lazım olan şeyleri gönderiyor" deyince, imam: "Öyle ise, sen işini sağlama bağlamışsın,

çalışmazsan zararı yok" dedi. Bu da, imama: "Öyle ise, sen de, herkese imam olmaktan vazgeç ki, Yahudinin sözünü, Allahü tealanın sözünden üstün tutan, imam olmağa layık değildir" dedi.

Başka bir mescid imamı da, cemaatten birine, "Nereden geçiniyorsun?" dedi, o da, "Dur! Önce senin arkanda kıldığım namazı yeniden kılayım" dedi. Yani senin, Allahü tealanın rızk göndereceğine inancın yok. Namazın kabul olmaz, demek istedi.

Cenab-ı Hakka tam tevekkül eden, her zaman, hiç ummadık yerlerden rızklanmış, surei Huddaki 6.cı ayet-i kerimenin, "Yer yüzündeki her canlının rızkını, Allahü teala, elbette gönderir" mealine imanı kuvvetlenmiştir.

Mâlik bin Dînâr hazretleri buyurdu ki: "Şu beş şey bedbahtlığın alâmetidir: Birincisi, gözün yaşarmaması, ikincisi kalbin katı olması, üçüncüsü hayâsızlık, dördüncüsü dünyaya düşkünlük, beşincisi, rızkından endişe etmek."

Hadis-i şerifte buyuruldu: "Hiç kimse, nasibinden fazla rızka kavuşamaz. Rızkına kavuşup yemedikçe de ölmez. İstemese de rızkı kendisine verilir."

HİKMETLER · 25 TEMMUZ 2008 CUMA · KAYIT 1004

Kimse kimsenin rızkını yiyemez

Allah adamları, rızk konusunda endişe etmezlerdi. Çünkü, Allahü teâlâ, herkesin rızkını ezelde takdir etmiş, ayırmıştır. Rızk değişmez, azalıp çoğalmaz. Kimse kimsenin rızkını yiyemez. Allahü teâlânın 99 isminden biri Rezzak'tır, her varlığın rızkını vericidir. Rızk için Allahü teâlânın verdiği söze güvenmelidir! Allahü teâlâ, "Yeryüzündeki her canlının rızkı, Allah'a aittir." (Hud 6) buyuruyor.

Huzeyfei Meraşi, İbrahimi Edhem hazretlerine hizmet ederdi. Sebebini şöyle açıkladı: "Mekkeye giderken çok acıkmıştık. Kufeye gelince, açlıktan yürüyemez oldum. Açlıktan kuvvetsiz mi kaldın? dedi. "Evet!" dedim. Hokka, kalem, kağıd istedi. Bulup getirdim. Besmele ve "Her şeyde, her halde sana güvenilen Rabbim! Herşeyi veren sensin! Sana her an hamd ve şükür ederim. Seni bir an unutmam. Aç, susuz ve çıplak kaldım. İlk üçü, benim vazifemdir. Elbette yaparım. Son üçünü sen söz verdin. Senden bekliyorum" yazıp, bana verdi ve "Dışarı git ve Allahü

tealadan başka kimseden birşey umma ve ilk karşılaştığın adama bu kağıdı ver!" dedi. Dışarı çıktım. İlk olarak, deve üstünde biri ile karşılaştım. Kağıdı ona verdim. Okudu, ağlamağa başladı. "Bunu kim yazdı?" dedi. "Camide birisi" dedim. Bana bir kese altın verdi. İçinde altmış dinar vardı. Bunun kim olduğunu sonradan, etrafdakilere sordum. Nasranidir, yani Hıristiyandır dediler. İbrahimi Edhem hazretlerine bunları anlattım. "Keseye elini sürme! Sahibi şimdi gelir" buyurdu. Az zaman sonra, nasrani geldi. İbrahim Edhemin ayaklarına düşüp, öpdü. Müslüman oldu."

Ebu Yakubi Basri anlatır: "Mekke-i mükerremede on gün aç kaldım. Dayanamaz bir hale geldim. Sokağa atılmış bir şalgam gördüm. İçimden, sanki bir ses: On gün sabr ettin de, şimdi çürümüş bir şalgamı mı yiyeceksin? dedi. Almadım. Mescidi harama girip oturdum.

Biri gelip, önüme, yağda yeni kızarmış ekmek, şeker ve badem koydu ve "Denizde idim, fırtına çıktı. Kurtulursam, ilk gördüğüm fakire, bunları vermeği adadım" dedi. Her birinden bir avuç aldım. Artanı, sana hediyem olsun dedim. Demek ki; Allahü teala, bana rızk göndermek için, denizde fırtına çıkardı. Bu kimseyi kurtarıp, adak ile bana gönderdi diyerek şükür ettim. Sokakta rızk aradığıma pişman oldum."

HİKMETLER · 26 TEMMUZ 2008 CUMARTESİ · KAYIT 1005

Çocuğun rızkının gönderilmesi

Cenab-ı Hak çok merhametlidir. Her canlının rızkını bir sebeple ona gönderir. Nitekim, ayet-i kerimde, "Nice canlı vardır, rızkını kendi elde edemez. Sizin de, onların da rızkını Allah verir." (Ankebut 60) buyuruldu.

Hadis-i şerifte de, "Allahü teâlâya tam tevekkül etseydiniz, sabah aç kalkıp, akşam tok dönen kuşlar gibi sizi de rızıklandırırdı." buyuruldu.

Mesela, çocuk, ana rahminde iken, çalışmaktan aciz olduğu için, göbeğinden ona rızk gönderiyor. Dünyaya gelince, anasının göğsünden gönderiyor. Birşey yiyebileceği yaşa gelince, dişleri yaratıyor.

Anası, babası ölür, yetim kalırsa, anasına babasına verdiği merhamet gibi, başkalarına da verip, herkesin kalbini, yetime karşı merhametle dolduruyor.

Önce, ona yalnız anası acırdı. Kimse bakmazdı. Anası ölünce, binlerce kişiyi, ona şefkatle baktırıyor. Daha büyüyünce, çalışmak için kuvvet veriyor. Para kazanmak arzusunu veriyor. Kendine karşı merhameti, şimdi içine yerleştiriyor.

Bir kimse, bu arzudan vazgeçip, takva yolunu tutar, kendini yetim haline korsa, ona karşı kalpleri, yine şefkatle doldurur. Herkes, bu kimse Allah yolundadır. Herşeyin iyisini buna vermelidir der. Para kazanırken, kendine, yalnız kendi acırdı. Şimdi herkes acır. Fakat, takva yolundan ayrılır, nefsine uyar ve çalışmazsa, kalplerde ona karşı şefkat hasıl etmez.

Böyle kimselerin, tevekkül ediyorum diye çalışmaması, tembel oturması, hiç caiz değildir. Kendini düşünen kimsenin, çalışıp, ihtiyaçlarını elde etmeği de düşünmesi lazımdır.

Demek ki, Allah yolunda olup, yetim gibi olana karşı, herkesin kalbinde şefkat, merhamet yaratır. Bunun için, Allah yolunda çalışan kimsenin, açlıktan öldüğü görülmemiştir. Bir kimse, alemlerin sahibinin, herşeyi, ne büyük nizam ve kemal üzere yarattığını anlarsa, alemi çok güzel idare edip, kimseyi aç bırakmadığını bilir. Açlıktan öldürdüğü pek az kimse varsa da, onlara hayırlı olduğu için öldürmüştür. Yoksa, çalışmadıkları için değil. Çünkü, çok mal kazanmış olanları da, bazen, malını alarak açlıktan öldürür.

Allah korkusu, rızık için çok faydalıdır. Peygamber efendimiz, “Allah korkusunu kendine sermaye edinenin rızkı, ticaretsiz ve sermayesiz gelir” buyurup, (Talak suresinin), “Allah’tan korkana, Allah bir çıkış yolu ihsan eder, ummadığı yerden rızkını gönderir” mealindeki 2.ve 3.âyetlerini okudu.

HİKMETLER · 27 TEMMUZ 2008 PAZAR · KAYIT 1006

Rızkı helal yolda aramalıdır

Rızk haramdan da helaldan da olur. Cenab-ı Hak helaldan isteye helaldan, haramdan isteyene haramdan gönderir. Ancak, haram yoldan rızk edinen Ahırette azaba düçar kalır. Bunun için helal rızka kavuşmakiçin çalışmalı, haramdan azak

kalmalıyız! Çok para kazanmak, malı arttırır. Fakat, rızkı arttırmaz. Rızk, mukadderdir. Yani ezelde ayrılmıştır. Rızk, maaşa, mala, çalışmaya bağlı değildir. Fakat Allah emrettiği için çalışmak gerekir. Çünkü, Allahü teâlânın işleri, sebepler altında tecelli eder. Âdet-i İlahiye böyledir. Fakat, bazen, sebebe yapışıldığı halde, iş hasıl olmayabilir. Yahut, sebepsiz de, hasıl olabilir. Rızkın, bol ve bereketli olması için hangi sebeplere yapışılacağı hadis-i şeriflede şöyle bildirilmiştir:

"Rızkının bol olmasını isteyen, sıla-i rahm etsin!, (Yakın akrabayı ziyaret etsin!) "

"Sadaka vermeye devam edenin rızkı artar!"

"Cömerdin evine rızk, devenin göğsüne vurulan bıçaktan daha tez gelir."

"İstiğfara devam eden, ummadığı yerden rızıklanır."

"Namaz kılmak rızkın bereketine sebep olur."

"Hanımı ile iyi geçinip şakalaşanın, rızkı artar."

Bazı şeyler fakirliğe yol açar, rızkın güçlükle gelmesine sebep olur. Bu konudaki hadis-i şeriflerden bazıları şöyle:

"Günah işlemek, rızktan mahrumiyete sebep olur."

"Yalan söylemek rızkı azaltır", "Zina fakirliğe yol açar."

"Sabah uykusu rızka manidir." "Sabah namazını kıldıktan sonra uyumayın, rızkınızı aramaya çalışın!" (Rızkların dağılması sabah namazından sonra olur. Manevi rızkların dağılması ise ikindi namazından sonradır. Bu iki vakitte uyumamaya dikkat etmelidir!)

"Hak teâlâ rızkları, fecr ile güneşin doğacağı vakitler arasında verir."

"Rızka kavuşan çok hamd etsin!"

İmam-ı Gazali hazretlere buyurdu ki: Hamd etmek, Allahü teâlâya şükretmek demektir. Her nimetin Allahü teâlâdan geldiğine inanmak gerekir. Allahü teâlâ, Hz.Musa'ya buyurdu ki: "Kendine verdiğim nimeti, benden bilip kendinden bilmeyen, nimetlerin şükrünü eda etmiş olur. Rızkını kendi çalışması ile bilip, benden bilmeyen ise, nimetin şükrünü eda etmemiş olur."

HİKMETLER · 28 TEMMUZ 2008 PAZARTESİ · KAYIT 1007

Rızkı olan altınlara kavuştu

Rızk takdir edilmiş ise, haramdan da helaldan gelir. Bunu helal yoldan elde etmeye çalışmalıdır. Gencin birisi Kâbe'de hep, "Ey doğruların yardımcısı olan Allah'ım, ey haramdan sakınanların yardımcısı olan Allah'ım, sana hamdü sena ederim" diye dua edermiş. Bu durum başkalarının dikkatini çekmiş. Birisi, "Neden hep aynı duayı yapıyorsun, başka bir şey bilmiyor musun?" diye sormuş. O da anlatır:

"7-8 sene önce yine Kâbe'de iken içi altın dolu bir torba buldum. Tam 1000 altın vardı. İçimden bir ses "Bu altınlarla, şunları şunları yaparsın" diyordu. Hayır dedim kendi kendime, bu benim değil, başkasının malı, kullanmam haram olur dedim. Bu sırada birisi, "şöyle bir torba bulan var mı?" diye bağırıyordu. Çağırdım onu, nasıl bir torbaydı, içinde ne vardı diye sordum. Torbayı tarif etti ve içinde 1000 altın vardı dedi. Al öyleyse torbanı diyerek verdim. Adam torbayı açıp içinden bana 30 altın verdi.

Pazara gittim. Temiz yüzlü genç bir köleyi överek satıyorlardı. Gencin temizliği dikkatimi çekti. Yanlarına gittim, bu köle için ne istiyorsunuz dedim. 30 altın dediler. Adamdan aldığım 30 altını verip genci satın aldım. Bir iki yıl geçti. Genç çok çalışkan, çok edepli idi. Onu aldığıma çok memnun olmuştum. Bir gün onunla giderken karşıdan iki üç kişi geliyordu. Genç bana dedi ki, "Efendim, aslında ben Fas emirinin oğluyum. Bu gelenler babamın adamları. Senden beni satın almak isterler. Sen iyi bir insansın, onlara 30 bin altından aşağıya satma!" dedi.

O kişiler yanıma geldi, bu köleyi bize satar mısın dediler. Satarım dedim. 60 altın verelim dediler. Olmaz dedim. İyi ama sen bunu 30 altına almadın mı? Biz sana iki mislini veriyoruz dediler. Öyleyse gidin pazardan alın dedim. Artıra artıra 20 bin altına kadar çıktılar. 30 binden aşağı olmaz dedim. Çaresiz kabul ettiler. Altınları verip, genci alıp gittiler. Ben o 30 bin altınla, işyerleri açtım, ticaret yaptım, daha çok zengin oldum. Bir gün bana arkadaşlar, çok zengin bir ailenin iyi bir kızı var. Babası yeni vefat etti. Onunla seni evlendirelim dediler. Ben de olur dedim. Nikah kıyıldı. Deve yükleri çeyizini getirdiler. Çeyiz arasında bir torba dikkatimi çekti, kıza, bu nedir dedim. İçinde 970 altın var, babam Kâbe'de bunu

kaybetmiş, bulan gence 30 unu vermiş. Kalanını da bana hediye etti, çeyizine koyarsın dedi. Demek ki bulduğum altınlar benim rızkım imiş, vermese idim haram yoldan gelecekti, şimdi helal yoldan yine bana geldi."

GÖNÜL BAHÇESİ · 29 TEMMUZ 2008 SALI · KAYIT 1013

Mirac kandiliniz mübarek olsun!

Bu gece Mirac kandilidir. Recep ayının 27. gecesi Mirac gecesidir. Mirac, merdiven demektir. Resulullah efendimizin göklere götürüldüğü, yükseltildiği gecedir.

Mekke halkı, Peygamber efendimize, iman etmiyor, Müslümanlara, sıkıntı verip, işkence ediyorlardı. Resulullah efendimiz bu hale çok üzülüyordu. Hicretten bir yıl önce, elliki yaşında iken, Zeyd bin Harise hazretleri ile Taif'e gitti. Bir ay kadar Taif halkına nasihat ettiği halde, kimse imana gelmediği gibi eziyet ve işkence ettiler. Üzgün bir şekilde oradan ayrıldı. Doğruca amcasının kızı Ümm-i Hani'nin evine gitti. Ümm-i Hani, Peygamber efendimizin düşmanlarının çokluğunu düşünerek, evin önünde nöbet tutmaya başladı.

Peygamber efendimiz, o gün çok incinmişti. Buna rağmen, abdest alıp, Rabbine yalvarmağa, af dilemeğe, kulların imana gelmesi, saadete kavuşmaları için dua etmeye başladı. Çok yorgun, aç ve üzüntülü olduğu için hasır üzerine uzanıp uyuya kaldı.

"HAZIRLADIĞIM NİMETLERİ GÖRSÜN!"

O anda Allahü teâlâ, Cebrail aleyhisselama buyurdu ki:

"Sevgili Peygamberimi çok üzdüm. Mübarek bedenini, nazik kalbini çok incittim. Bu halde, yine bana yalvarıyor. Benden başka, hiçbirşey düşünmüyor. Git! Habibimi getir! Cennetimi, Cehennemimi göster. O'na ve O'nu sevenlere hazırladığım ni'metleri görsün. O'na inanmıyanlara, hazırladığım azabları görsün. O'nu ben teselli edeceğim."

Cebrail aleyhisselam, gelip uyur halde görünce, uyandırmaya kıyamayıp, ayağının altını öptü. Peygamber efendimiz hemen uyanıp, Cebrail aleyhisselamı karşısında görünce sordu:

- Ey Cebrail kardeşim! Böyle vakitsiz niçin geldin. Yoksa bir hata mı ettim. Rabbimi gücendirdim mi? Bana acı haber mi getirdin?

- Ey bütün yaratılmışların en üstünü, yaratanın sevgilisi, Peygamberlerin efendisi, iyilikler ve üstünlükler kaynağı olan şerefli Peygamber! Rabbin sana selam ediyor. Hiçbir Peygambere, hiç bir mahlukuna vermediği nimeti sana ihsan ediyor. Seni kendine davet ediyor. Lütfen kalk, buyur gidelim.

Bunun üzerine beraberce Ka'be yanına geldiler. Sonra Cennetten gelen Burak adındaki beyaz hayvana binip, bir anda Kudüs'de, Mescid-i Aksa'ya vardılar.

Geçmiş Peygamberlerden bazıların ruhları insan şeklinde orada idi. Cemaatle namazdan sonra mescitten çıkıp bilinmeyen bir mi'rac ile, bir anda, yedi kat gökleri geçtiler. Cebrail aleyhisselam, Sidre'de kaldı.

Peygamber efendimiz, Cenneti, Cehennemi, sayısız şeyleri görüp, Refref adındaki bir Cennet yaygısı üstünde olarak Kürsi, Arş ve Ruh alemlerini geçip, bilinmeyen, anlaşılamıyan, anlatılamıyan şekilde, Allahü teâlânın dilediği yüksekliklere ulaştı.

Mekansız, zamansız, cihetsiz, sıfatsız olarak Allahü teâlâyı gördü. Hiçbir mahlukun bilemiyeceği, anlıyamıyacağı nimetlere kavuşup, bir anda, Kudüs'e ve oradan Mekke-i mükerreme'ye Ümm-i Hani'nin evine geldi. Yattığı yer henüz soğumamış, leğendeki abdest suyunun hareketi durmamıştı.

“O SÖYLEDİYSE İNANDIM!”

Peygamber efendimiz sabahleyin Ka'be yanında miracını anlatınca, işiten müşrikler, inkar edip, alay etmeğe başladılar. Müslüman olmağa niyetli olanlar vazgeçtiler.

Müşrikler, hazret-i Ebu Bekr'e gidip durumu anlattılar. Hazret-i Ebu Bekr, “Eğer O söyledi ise, inandım. Bir anda gidip gelmiştir.” diyerek hemen Peygamber efendimizin yanına geldi. Yüksek sesle:

- Ya Resulallah! Mi'racınız mübarek olsun! Allahü teâlâya sonsuz şükürler ederim ki, bizleri, senin gibi büyük Peygambere, hizmetçi yapmakla şereflendirdi. Parlıyan yüzünü görmekle, kalblerini alan, ruhları çeken tatlı sözlerini işitmekle ni'metlendirdi. Ya Resulallah! Senin her sözün doğrudur. İnandım. Canım sana feda olsun! dedi.

Resulullah efendimiz çok sevindi; bu samimi bağlığından dolayı Ebu Bekr'e "Sıddîk" dedi. Bu adı almakla, bir kat daha yükseldi. Peygamberlerden sonra

insanların en üstünü oldu.

HİKMETLER · 29 TEMMUZ 2008 SALI · KAYIT 1008

“O ahmak adama söyle!”

Cenab-ı Hak rızka kefil, ancak helal yoldan rızık isteyeni çok sever. Çalışan Allah’ın sevgilisidir. Helal kazanmak için çalışmak ibadettir. Çoluğuna çocuğuna, namusuna ırzına sahip çıkabilmek için rızkını kazanmaya çalışana Allahü teâlâ ihsanda bulunur.

Bir gün Peygamber efendimiz aleyhisselam eshab-ı kiramla sohbet ederken bir genç acele ile yanlarından geçti. Eshab-ı kiram dediler ki, keşke gelip dinleyip bir şeyler öğrenseydi, dünya için bu kadar koşuşturmasaydı. Peygamber efendimiz hemen müdahale edip, “Öyle söylemeyin, eğer helalinden rızkının, çoluk çocuğunun nafakası peşinde ise yaptığı ibadettir, Allah yolundadır” buyurdu.

Rızk mukadderdir. Yani herkesin rızkı bellidir, artmaz eksilmez, rızkını almadan dünyadan ayrılmaz. İsteyene helalden gelir, isteyene haramdan. Gelen miktar aynıdır. Ecel mukadderdir. Yani herkesin ömrü bellidir, uzamaz kısalmaz, vakti dolunca dünyadan ayrılır.

Vaktile bir kimse, zahid olmak, dünyadan el çekmek ister. Dağda bir mağaraya girip, tevekkül eder, rızk bekler. Günler geçtiği halde, birşey gelmez. Açlıktan öleceği sırada, Allahü teala, o zamanın Peygamberine emir eder ki, “ Git, o ahmak adama söyle! Şehre girip insanlar arasına karışmazsa, onu açlıktan öldürürüm. O, benim adetimi bozmak mı istiyor?” Peygamber haber verince, şehre gelir. Şehirde, her taraftan birşey getirilir. Karnı doyar. Ayeti kerimede, “Kullarımın rızkını, doğrudan doğruya göndermeyip, kullarımın eli ile, onlara göndermeği severim” buyuruldu.

Cafer-i Sadık hazretlerinin huzuruna bir şahıs, heyecan ve ızdırapla, gelerek der ki:

- Ne olursunuz efendim, Allah'a bana daha fazla rızk vermesi için dua edin, çünkü çok yoksulum.

- Hayır, ben sana dua edemem.

- Niçin?

- Zira Allahü teâlâ bu iş için bir yol tayin etmiştir; sebeplere yapışın, rızk peşinden koşun ve onu elde edin diye de emrediyor. Halbuki sen evinde oturup, dua etmek suretiyle, rızkının ayağına gelmesini istiyorsun. Yani âdet-i ilahiye muhalif hareket etmemi istiyorsun, hiç böyle şey olur mu? Git, sebeplere yapış, sebeplerin tesir etmesini Allahü teâlâdan iste. O zaman ben de bunun için dua ederim sana.

GÖNÜL BAHÇESİ · 30 TEMMUZ 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 1014

Mirâc gecesi hediyeleri

Sevgili Peygamberimizin mirâcı geceleyin meydana geldiği için, “gece yolculuğu ettirilmek” manasında bu olaya "İsra" denmiş, bu mübarek kelime aynı olayı anlatan ayetle başlayan "İsra" suresinin de adı olmuştur.

Mi'rac ise yükseğe çıkmak manasında olarak merdiven, yani Resul-i ekrem efendimizin varlık ufuklarının üstüne, yüce makamlara yükselmesi demektir.

Nitekim mirac olayında sevgili Peygamberimiz, “Yükseğe çıkarıldım” buyurduklarından, bu hadise mirac diye anılmıştır.

Bu davet ve mirac işi, Peygamber efendimizin kendisini en yalnız ve en çok üzgün hissettiği bir zamanda olmuştur. Zira Taif'ten müteessir olarak dönmüştü. Sonra 25 yıllık biricik hanımı ve en yakın destekçisi Hz. Hatice validemizi kaybetmişti.

Bundan bir müddet evvel de amcası Ebu Talib vefat etmişti. Artık Mekke müşriklerine karşı onu himaye edecek kimse de kalmamıştı. Hem kendisine, hem Eshabına uygulanan baskılar, münasebetleri kesmeler, ezalar ve cefalar, haddi hududu aşmıştı.

YÜCE DİN YOK EDİLMEK İSTENİYORDU

Müslümanların bir kısmı da Peygamber efendimizin izni ile Habeşistan'a göç etmişlerdi. Onbir yılı aşkın bir zamandan beri devam eden iman ve küfür mücadelesinde inananların sayısı pek fazla değildi. Çoğunluğu inanmayanlar teşkil ediyordu. Hulasa ebedi hayat verecek yüce din yok edilmek isteniyordu.

İşte bu olup bitenlerin içinde, çok üzgün halde bulunan Peygamberimize, bütün bu tehlikeli günlerin sona ermek üzere olduğunu, hicret olayı ile İslam tarihinde yepyeni bir huzur ve sükun devrinin açılmak üzere bulunduğunu müjdelemek ve gönlünü almak için, onun melekut alemini seyredeceği ve yüce Mevla'dan yeni emirler telakki edeceği mübarek gece gelip çatmıştı.

Peygamber efendimiz bu gece Cebrail aleyhisselamın geçemediği noktayı geçmiş, arada vasıta olmaksızın bilinmiyen bir şekilde mekansız, zamansız, cihetsiz, sıfatsız olarak Allahü teâlâyı görmüş ve konuşmuştur.

İmam-ı Rabbani hazretleri buyurdu ki:

"Allahü teâlâ, dünyada görülmez. Bu dünyada bu nimet nasip olsaydı, herkesten önce Hazreti Musa görürdü. Peygamberimiz Miracda bu devletle şereflendi ise de, bu dünyada değildi. Cennete girip oradan gördü. Yani ahirette görmüş oldu. Dünyada iken, ahirete karıştı ve gördü."

Beş vakit namaz burada farz kılınmıştır. Ayrıca, iman esaslarıyle ilgili Bekara suresinin son iki ayeti ve ümmetinden şirk koşmayanların Cennete gireceği müjdesi, Peygamber efendimizin mirac dönüşü biz ümmetine getirdiği en değerli armağanlardır.

Yine bu gecede bizzat Allahü teâlâ tarafından Peygamber efendimize vahyedilen ve O'nun şahsında bize öğretilen bazı tutum ve davranışlar hakkında ilahi vecibeler bildirilmiştir.

"KÖRÜ KÖRÜNE TAKILIP GİTMEYİN!"

Bu vecibeler İsra suresinin 23. ila 39. ayetleri arasında belirtilen 12 maddeden ibarettir ve şunlardır:

"Allaha hiç bir surette şirk koymayın! Anne ve babanıza hürmet ve itaat edin! Hısım ve akrabaya, fakir ve yoksullara, gurbette kalmış kimselere, yolculara yardım edin! Geçim endişesiyle çocuklarınızı öldürmeyin! Yetimlerin mallarına dokunmayın! Onlara hoş muamele edin! Zinaya yaklaşmayın! Haksız yere kimseyi öldürmeyin! Verilen sözü tutun! Ölçü ve tartıda doğruluğa dikkat edin! Bilmediğiniz bir şeyin ardına körü körüne takılıp gitmeyin! Yer yüzünde kibir ve gurur taslayarak yürümeyin!"

Bu mucizeyi zaman ve mekan mefhumlarıyle açıklamak ve akıl ile izah etmek mümkün değildir. İlahi kudretin ve Peygamberlik mertebesinin ne demek

olduğunu idrak edebilenler, bu hadisede bir gariplik görmezler. Allah ve Resulüne inananlar mucizeye de inanırlar.

Ayet-i kerime ile sabit olan, Resulullahın bedenen Mekke'den Beytül-mukaddes'e götürüldüğüne inanmayan dinden çıkar. Sahih hadis-i şeriflerle sabit olan, göklere ve bilinmeyen yerlere götürüldüğüne inanmayan ise, "fırka-i nâciye" denilen Eshab-ı kiramın yolundan ayrılmış olur.

HİKMETLER · 30 TEMMUZ 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 1009

İyilikler, ihsanlar herkese!

İmam-ı Rabbani hazretleri buyuruyor ki: "Allahü teâlânın feyzleri, nimetleri, ihsanları, yani iyilikleri, her an, insanların iyisine, kötüsüne herkese gelmektedir. Herkese mal, evlat, rızk, hidayet, irşat ve selamet ve daha her iyiliği fark gözetmeksizin göndermektedir.

Kullarının küfürlerini, günahlarını yüzlerine vurmuyor. Kendisine karşı gelenlerin, inkâr edenlerin, günah işleyenlerin rızklarını kesmiyor. Dünya için çalışanlara karşılıklarını, fark gözetmeksizin veriyor.

Fark, bunları kabulde, alabilmekte ve bazılarını da alamamak suretiyle, insanlardadır.

Allahü teâlâ, kullarına zulmetmez, haksızlık etmez. Onlar, kendilerini azaba, acılara sürükleyen bozuk düşünceleri, çirkin işleri ile, kendilerine zulüm ve işkence ediyorlar. Hâşâ, zulmetmez kuluna, Hüdası, herkesin çektiği, kendi cezası!

Nitekim güneş, hem çamaşır yıkayan adama, hem de çamaşırlara, aynı şekilde, parlamakta iken, adamın yüzünü yakıp karartır, çamaşırlarını ise beyazlatır.

İnsanların, Allahü teâlâdan gelen nimetlere nail olmamaları, Ondan yüz çevirdikleri içindir. Yüz çeviren, elbette bir şey alamaz. Ağzı kapalı bir kap, Nisan yağmuruna elbette kavuşamaz. Evet, yüz çeviren birçok kimsenin, nimetler içinde yaşadığı görülüp, mahrum kalmadıkları zan olunuyor ise de, bunlarda nimet olarak görülenler, hakikatte azap ve felaket tohumlarıdır. Mekr-i ilahi ile, istidrac olarak, yani Allahü teâlânın aldatarak, nimet şeklinde gösterdiği musibetlerdir. Hak teâlâdan yüz çevirenlere verilen dünyalıklar, hep haraplıktır, felakettir. Şeker

hastasına verilen tatlılar, helvalar gibidir. Onu bir an evvel helake sürükler. Allahü teâlâ, bizleri, böyle olmaktan korusun!"

Bunun gibi, elmaya ve bibere aynı şekilde parladığı halde, elmayı kızartınca tatlılaştırır; biberi kızartınca acılaştırır. Tatlılık ve acılık hep güneşin parlaması ile ise de, aralarındaki fark, güneşten değil, kendilerindendir.

Allahü teâlâ, bütün insanlara çok acıdığı için ve bir ananın yavrusuna olan merhametinden daha çok acıdığı için, dünyanın her tarafındaki, her insanın, her ailenin, her cemiyetin ve milletin, her zamanda ve her işlerinde nasıl hareket etmeleri lazım geleceğini, dünyada ve ahirette rahat etmeleri ve seadet-i ebediyyeye kavuşmaları için, işlerini ne yolda yürütmeleri ve nelerden kaçınmaları lazım geldiğini, İslamiyet ile bildirdi.

HİKMETLER · 31 TEMMUZ 2008 PERŞEMBE · KAYIT 1010

Çalışmak nafile ibadetten üstün

Cüneyd-i Bağdadi hazretleri buyurdu ki: "Allahü teâlâ emrettiği için çalışmalı, rızk için üzülmemeli" Rızk için Allahü teâlânın verdiği söze güvenmelidir. Müslüman, Allahü teâlâ, çalışmayı emrettiği için çalışıp kazanır. Nefsinin kötü arzularına, zevklerine kavuşmak için çalışıp para kazanmak ve çalışırken, helalı haramdan ayırmamak, başkalarının haklarına saldırmak, onlara olan borçlarını ödememek, suç işlemek, dünyaya düşkün olmayı gösterir. Dünyaya düşkün olmak, büyük günahtır. Allahü teâlâ emrettiği için çok çalışıp, çok kazanmak ve Onun emrettiği gibi çalışıp, kazandığını, Onun emrettiği yerlere sarf etmek, ibadet yapmak olur. Çok sevap olur. Hadis-i şerifte, "Herkese dünyalıktan nasibi neyse, o şeyler ona kolaylaştırılır" buyuruldu.

Büyüklerden birine sordular:

- Özü sözü doğru olan tüccâr mı, yoksa geceleri namaz kılan, gündüzleri oruç tutan âbid mi yüksektir?

- Emîn olan tüccâr dahâ kıymetlidir. Çünkü, şeytanla her saat cihâd etmektedir. Şeytan, alış-verişte, tartmada onu aldatmağa uğraşmakta, o ise Allahü teâlânın emrini, rızâsını gözetmektedir.

Hazret-i Ömer, helâl kazanmak için alış-veriş ederken, helâl kazanırken can vermeği, başka şekilde ölmekten daha çok severim, buyurdu.

İmâm-ı Ahmed bin Hanbel hazretlerine sordular:

"Hergün sabahtan akşama kadar câmi'de ibâdet edip, Allahü teâlâ, benim rızkımı nerden olsa gönderir diyen bir kimse nasıl bir adamdır?"

Hazret-i İmâm şöyle cevap verdi: "Bu kimse câhildir. İslâmiyetten haberi yoktur."

İmâm-ı Evzâî hazretleri, İbrâhîm Edhem hazretlerini, sırtında bir yığın odun götürüyorken gördü. "Niçin bu kadar sıkıntı çekiyorsun? Kardeşlerin, seni hiçbir şeye muhtaç bırakmıyor, dedi. İbrâhîm Edhem hazretleri buna şöyle cevap verdi: "Öyle söyleme, hadîs-i şerîfte buyuruldu ki, "Halâl kazanmak için sıkıntı çekenlere Cennet vâcib olur."

Müslümanın kendine, evlâdına, ailesine ve borçlarını ödemeğe lâzım olanları kazanması farzdır. Bunun için çalışan sevâb kazanır. Özürsüz terk edene azap yapılacaktır. Borç ödemek farzdır.

2008 YILLIK KÜLLİYATI

08

Ağustos

40 yazı · Hikmetler: 32 · Gönül Bahçesi: 8

HİKMETLER · 1 AĞUSTOS 2008 CUMA · KAYIT 1015

“Rızkınızı güzel yollardan arayın!”

İmâm-ı Ahmed ibni Hanbel hazretleri, yanına gelip, ondan nasîhat isteyen bir kimseye şöyle nasîhat etmiştir: "Hak teâlâ hazretleri senin ve bütün âlemin rızkına kefîldir. Rızık için elinden geldiği kadar çalıştıktan sonra düşünmeye hiç lüzûm yoktur. Çünkü, Hak teâlâ tarafından bütün rızıklar taksîm edilmiştir. Çalışarak, hissene düşen rızkı arayıp bulursun. Bir sadakanın yerine on misli ile mukâbele edildikten sonra, çalışana karşılığı verileceğine hiç şüphe yoktur. Cehennem azâbı hak olduktan sonra, günâh işlemeye cesâret edilir mi? Bütün işler, Hak teâlânın takdîri iledir. Sen fakîr olup, başkalarının zenginliğine canının sıkılmasının ne fâidesi olur?"

Rızktan endişe etmemeli, bu yüzden doğruluktan ayrılmayıp haramlara düşmemeli. İnsan, rızk için korkup sıkıntıya girmemelidir! Her mümin, rızkı Allah’ın verdiğine inanıp, Ona güvenmelidir. Kur'an-ı kerimde mealen buyuruluyor ki:

“Rabbin, rızkı dilediğine bol verir, dilediğine daraltır. Elbette O, kullarının her hâlini bilir. O, her şeyi çok iyi görür. Geçim endişesi ile çocuklarınızı öldürmeyin! Onların da, sizin de rızkınızı veren biziz. Onları öldürmek gerçekten büyük günahtır.” (İsra 30, 31)

Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

“Ey insanlar, rızkınızı güzel yollardan arayın! Herkes takdir edilenden fazla rızka kavuşamaz. Takdir edilen rızka kavuşup onu yemedikçe de dünyadan göçmez. İstemese de rızkı kendine verilir.”

Peygamber efendimiz, “Eğer Allah korkusunu kendinize sermaye edinirseniz, rızkınız, ticaretsiz ve sermayesiz gelir” buyurup şu mealdeki âyet-i kerimeyi okudu: “Kim Allah’tan korkarsa, Allah ona bir çıkış yolu ihsan eder ve rızkını ummadığı yerden gönderir.”

“Eceliniz sizi nasıl takip ederse, rızkınız da öylece takip eder. Rızk için sıkıntı çekerseniz, Allahü teâlânın emrine uygun hareket edin.”

Hazreti Hızır’ın tamir ettiği binanın altındaki altın levhada şunlar yazılı idi:

"Ölüm hak iken gülüp eğlenen, kadere inandığı halde üzülen, rızka Allahü teâlâ kefil iken zahmetlere giren, Kıyamette sorgu-sual varken gaflete dalan, faniliğini bildiği dünyaya bel bağlayan kimseye nasıl hayret edilmez?"

HİKMETLER · 2 AĞUSTOS 2008 CUMARTESİ · KAYIT 1016

"Gökten para yağmaz!"

İslam büyükleri, Allahü teâlâ emrettiği için çalışanın, rızkını helal yoldan arayanın; ezeldeki rızkına kavuşacağını ve bu rızkın da bereketli olacağını bildirmişlerdir. Bu şekilde hareket eden bu çalışmaları için de sevap kazanır.

Hz.Ömer, "Çalışın, kazanın! Çalışmadan rızk beklemeyin! Allahü teâlâ gökten para yağdırmaz" buyurdu.

Hz.Lokman Hakim de, "Çalış, kazan! Çalışmayıp muhtaç olanın dini ve aklı noksandır" buyurdu.

Muhammed Hadimi hazretleri buyurdu ki: Peygamberlerin hepsi, çalışıp kazanmışlardır. Çalışmayıp, camide oturarak, Allaha tevekkül ediyorum diyene inanmamalıdır. Böyle yapan, çalışmağı terk ettiği için, günah işlemektedir. Önce sebebe yapışmak, sonra bu sebebin tesirini Allahü tealadan beklemek emir olundu.Hadisi şerifte, "Beş vakit namazı kıldıktan sonra, çalışıp helal kazanmak, her Müslümana farzdır" buyuruldu. Hadisi şerifte, "İnsanların iyisi, insanlara faydası olanlardır" buyuruldu. Öğünmek için, kibrlenmek için, ihtiyaçtan fazla kazanmak haramdır

Kur'an-ı kerimde mealen buyuruluyor ki:

"Allah dilediğinin rızkını bollaştırır da daraltır da. Onlar dünya hayatıyla şımardılar. Halbuki ahiretin yanında dünya hayatı, geçici bir faydadan başka bir şey değildir." (Rad 26). "Ahiret nimetlerini isteyene de, dünya nimetlerini isteyene de onu veririz." (Şura 20)

Hadis-i şeriflerde de buyuruldu ki:

"Hak teâlâ, Âdem aleyhisselama bin çeşit sanat öğretip buyurdu ki: Çocukların ve neslin, bu sanatlardan biri ile rızkını talep etsin, sakın ola ki dini geçim vasıtası yapmasın, din ile dünya menfaatini talep edenlere yazıklar olsun!"

Rızk endişesiyle, harama el uzatmamalı ve şu hadis-i şeriflerin muhatabı olmamalıdır:

“Bir zaman gelir ki, insanlar, yalnız malın, paranın gelmesini düşünür, helalini ve haramını düşünmezler.”

“Bir zaman gelir, insanın bütün kaygısı midesi olur, şerefi mal, kıblesi kadın, dini para olur. Böyle kimseler, halkın kötüleridir.”

HİKMETLER · 3 AĞUSTOS 2008 PAZAR · KAYIT 1017

Cenâb-ı Hakkın sevdiği kimse!

İslam büyükleri her işlerinde cenab-ı Hakkın rızasını gözetirlerdi. Kendi arzularına, isteklerine hiç önem vermezlerdi. Başlarına gelen her şeye itirazsız razı olurlardı,

İmam-ı Gazali hazretleri anlatır: Musa aleyhisselam, bir münâcâtında, Allahü teâla'ya, "Ey Rabbim, kulların içinde hangisi sana daha sevimlidir?" diye sordu; Allahü teâlâ,"Sevdiği şeyleri elinden aldığımda bana teslim olan ve isyan etmeyen kimsedir" diye vahyetti.

Musa aleyhisselam, "Yâ Rabbi, kulların içinde en çok kime gazab edersin?" diye sordu; Allahü teâlâ şu cevabı verdi: "Bir işte önce hayırlısını benden isteyip bir hüküm verdiğimde takdirime kızan kimsedir."

Allahü teâlâ kudsî bir hadisi şerifte de şöyle buyurmuştur: "Kim benim hükmüme rıza göstermez, verdiğim musibete sabretmezse benden başka bir rab arasın!"'

Eshab-ı kiramdan İmrân bin Husayn hazretleri bir hastalığından dolayı otuz yıl boyunca sırt üstü yatmak zorunda kalmıştı. Ayağa kalkamıyor ve oturamıyordu. Kendisi için hurma dallarından sedirden bir yatak yapılmış, yatağının altına bir delik açılmış ihtiyacını alttaki kaba yapıyordu. Bu sıkıntılı hale rağmen namazını ve diğer ibadetmlerini aksatmıyor, halinden de hiç rahatsızlık duymuyordu.

Bir defasında hazretli Mutarrif onun ziyaretine gelmişti. Hz. İmrân'ın bu halini görünce ağlamaya başladı. Hz. İmrân, "Niçin ağlıyorsun?" diye sordu. O da, "Seni

bu sıkıntılı durumda gördüğüm için" dedi. Hz. İmrân, "Ağlama, Allahü teâlâya sevimli gelen, bana da sevimli gelir" dedi ve ardından şunları söyledi:

"Sana bir şey söyleyeyim; belki Allahü teâlâ onunla seni faydalandırır. Ancak onu ben ölünceye kadar gizle, kimseye söyleme. Melekler, beni ziyaret ediyorlar, onlarla sohbet ve muhabbet ediyorum, bana selâm veriyorlar, selâmlarını işitiyorum."

Böylece, başındaki bu musibetin bir ceza olmadığını bildirmek istedi. O, Cenab-ı Haktan gelene sabır ve rıza gösteriyor, o halde kulluğa devam ediyordu. Onun bu edebine, rızasına karşı yüce Allah meleklerini kendisine gönderip acısını dindiriyor, kendisine özel ikramda bulunuyor, imanını tasdik ediyor, sabrının mükâfatını veriyordu.

Buyuruldu ki: Başa gelen sıkıntılara sabredilirse ecri görülür. Sabredilmezse, günaha girilir ve sıkıntıya düşülür. Sabır, tökezlemeyen binektir. Sabır, acı ise de meyvesi tatlıdır.

HİKMETLER · 4 AĞUSTOS 2008 PAZARTESİ · KAYIT 1018

Herkese ihtiyacı miktarınca…

Sa'd bi Ebû Vakkas hazretleri Mekke'ye geldiği zaman gözleri görmez olmuştu. Halk, büyük bir arzu ile onun yanına geliyor ve her biri kendisi için dua etmesini istiyordu. O da, her biri için ayrı ayrı dua ediyordu. O, duası makbul bir kimseydi; çünkü Resul aleyhisselam onun duasının kabul edilmesi için Rabbine dua etmişti.

Abdullah bin Sâib anlatır: Ben henüz genç iken Sa'd'a geldim, ona kendimi tanıttığımda beni tanıdı ve, "Sen Mekke'nin hafızlarından ve âlimlerinden değil misin?" diye sordu. Ben de, "Evet" dedim. Bir olay anlattım ve sonunda kendisine,

"Ey amca, sen makbul birisin ve dua isteyenler için dua ediyorsun; kendin için dua etsen de Allahü teâlâ gözlerini tekrar açsa" dedim. Hz. Sa'd tebessüm etti ve şöyle dedi:

"Ey oğul, Allahü teâlânın isteğiyle olan bu durum, benim için, nefsimin isteğiyle gözümün açılmasından daha güzeldir."

Cenab-ı Hak, her işindeki güzelliği Kuran-ı kerimde şöyle bildirir: "Eğer Allah kullarına rızkı (malı, makamı, nimetleri) bol bol verseydi muhakkak yeryüzünde azarlardı. Fakat O her şeyi dilediği bir ölçüye göre indirir, verir. O kullarının bütün hallerini bilmekte ve görmektedir." (Şura,27)

Bu âyeti kerimeyi Peygamber efendimiz bir hadis-i kutside şöyle açıklar:

"Allahü teâlâ buyurdu ki: 'Kimisi ancak zengin olmakla imanını kurtarabilir. Eğer o fakir olsa idi, (fakirliğe sabredemez) küfre girerdi. Kimi de ancak fakir olmakla imanını kurtarabilir. Eğer o zengin olsaydı, (mal onu azdırır) küfre giderdi. Kimi de ancak sıhhatli olmakla imanını kurtarabilir. O hasta olsaydı, (hastalığa sabredemez) küfre düşerdi. Bazı mümin kullarımın imanını hastalık korur; onu sıhhatli etsem hali bozulur. (Bunun için genelde müslüman kulumun hakkında ne hayırlı ise onu veririm). Ben kullarımın işlerini ilmimle tedbir ederim; ben onların kalplerini ve gizli hallerini çok iyi bilirim."

Allah dostu İbrahim Hakkı Erzurumî hazretleri meşhur şiirinde der ki:

Hak şerleri hayreyler, Zannetme ki gayreyler, Arif anı seyreyler, Mevlâ görelim neyler, Neylerse güzel eyler. Deme niçin bu böyle, Yerindedir o öyle. Bak sonuna seyreyle, Mevlâ görelim neyler, Neylerse güzel eyler.

GÖNÜL BAHÇESİ · 5 AĞUSTOS 2008 SALI · KAYIT 1025

Diziler üzerinden ailede yapılmak istenen reform

Geçenlerde, gazetelerin magazin sayfalarında, yerli Türk TV dizilerinin Ortadoğu ülkelerinde büyük rağbet gördüğüne dair haberler vardı. Haberde, Türk dizilerine Ortadoğu ülkelerinde gösterilen yoğun ilgiye dikkat çekiliyor. Dublajı yapılan Türk dizileri, o kadar benimsenmiş ki izleyicilerinin Türk dizilerini izlediğinin farkına bile varmadığı kaydediliyordu.

Aynı gün bu konu ile ilgili başka bir haber de vardı gazetelerde: Mısır Müftüsü; Türk dizilerinin ülkedeki aile düzenin sarstığını, ailede büyük yıkımlara sebep olduğunu bunun neticesinde bu dizileri seyredenler arasında boşanmaların hızla

arttığını bahsederek, Müslümanların bu dizilerden uzak kalmasını tavsiye ediyordu.

Bu, basit önemsiz bir haber olarak gazetelerde yer aldıysa da, aslında çok tehlikeli gidişin işaretidir bu haber. Sebebi şu: Batı Hıristiyan alemi, ekonomik ve siyasi gücüne güvenerek Müslümanlığı 20. yüzyılın ikinci yarısında tamemen yok etmeği veya en azından varlığı ile yokluğu bir hale getirmeyi planlamıştı. Fakat plan tutmadı; islam alemi dinine daha çok sarıldı, sahiplendi.

"MADEM Kİ YOK EDEMİYORUZ… "

Bu durum yeni projelerin gündeme alınmasına sebep oldu. "Madem ki yok edemiyoruz, kaleyi içeriden fethedelim" projesini yürürlüğe koydular: Müslümanlar, sinsice İslamdan uzaklaştırılacak, hissettirmeden İslamdan soğutulacaktı. Bunu, okulda, işyerinde kısaca sokakta başarı ile yürüttüler. Fakat ulaşamadıkları bir saha vardı; o da aile idi. Bütün tahribata rağmen aile; yaşayışı, kültürü, inancı nesilden nesile ulaştırıyordu. Bunu fark edince, aileyi dejenere etmedikçe istedikleri neticeyi alamayacaklarına karar verdiler.

Bunun için de ailenin ulaşamadıkları fertlerine ulaşmaları gerekiyordu.Ulaşamadıkları fertlerin başında da, çalışmayan evde çoluk çocuğunun etiğimi ve yetişmesi ile uğraşan anne ve kız çocukları vardı. Bir şekilde bunların yuvalarından çıkartılması gerekiyordu.

Bütün bu işlerin denemesini öncelikle Türk halkı üzerinden yaptılar. Son yıllardaki kadının sesi, kadın hakları gibi programlarla sözde kadının özgürlüğü konusu her gün işlendi. Kadının mutlaka ekonomik yönden bağımsız olması, kendi ayakları üzerinde durması programların ana konusu idi. Programa çıkarttıkları ruh hastası zorbacı, dayakçı koca tipleri ile korkutulan kadınlar ekonomik bağımsızlığa, çalışmaya şartlandırıldı. Bir mesleği, kariyeri olmayan, sadece koca parasına bağlı olan kadının mutlaka bir gün sokakta kalacağı korkusu salındı. Öyleki kadınlarımız rızkından endişe eder hale getiridi. Böylece huzur yuvası olan aileler huzursuzluk yuvası haline getirildi.

Malum aile toplumun en küçük birimidir. Bir toplumun başsız olamayacağı gibi ailenin de başsız olması mümkün değildir. En küçük iş yerinde bile son sözü söylecek bir amir yoksa orada kargaşa, husursuzluk olur. İşte bu programlarla devamlı kadın - erkek eşitliği konusu dile getirerek evde son sözü söyleyecek kimse bırakılmadı. Örfümüzde, kültürümüzde olan evin resi baba anlayışı yıkıldı. Evde herkes kendi başına buyruk hale geldi.

Aileyi bozmak için bunlar yetmedi. Brezilya dizileri tarzı yeri TV dizileri ortalığı sardı. Kim kimin karısı veya kocası belli olmayan diziler. Her dizide boy gösteren gayri meşru çocuk olgusu. Kahvaltına bile içki içen aile fertleri. Yetişkin kızının erkek arkadaşı olmadığı için üzüntü duyan anne baba tipleri. Gayri meşru beraberlikleri, birliktelikleri evliliğe tercih eden gençlik anlayışı. Yıllarca birliktelikleri huzurlu gösterip evlilikleri gavgalı gürültülü gösteren; sakın evlenmeyin evlenirseniz başınıza bunlar gelir, siz gayri meşru yaşamaya devam edin düşüncesini telkin eden dizi seneryoları…Bütün bunlarda nihai hedef, aileyi dejenere edip, İslami özelliğini yok etmek; İslamın yeni nesillere intikaline mani olmak!

KURULAN TUZAĞIN FARKINA VARILAMIYOR!

Batı Hıristiyan alemi, son yıllarda bu ve buna benzer projelerle: Türk aile yapısında; kültüründe, yaşayışında hissettirmeden istedikleri doğrultuda önemli reformlar gerçekleştirdiler, gerçekleştirmeye devam ediyorlar.

Şimdi, Türkiye üzerinden gerçekleştirdikleri bu projeleri diğer İslam ülkelerine ihraç etmektedirler. İslam ülkeleri, Batı'nın dizilerine karşı ön yargılı olduğu için bunlara karşı mesafeli duruyor; kendinden kabul ettiği Türk dizilerine ön yargısız yaklaştığı için bunlara daha sıcak yaklaşıyor. Kendisine kurulan tuzağın farkına varamıyor. Mısır Müftüsü'nün feryadı da bundan.

HİKMETLER · 5 AĞUSTOS 2008 SALI · KAYIT 1019

Yaşayışındaki küçük fark

İslam büyükleri hallerinden her zaman memnun olurlar, başlarına gelen sıkıntılardan dolayı kimseye şikayette bulunmazlardı. Bunu cenab-ı Hakka karşı edepsizlik olarak görürlerdi.

Bir âbide, gece rüyasında, "Senin Cennetteki komşun şu çobandır" denilir. Âbid merak eder, çobanı bulur. Evinde üç gün misafir kalır. Âbid gece ibadet ederken çoban uyur. Âbid çobana, "Senin ibadetin bu kadar mı?" diye sorar. O, "Evet bu kadar." der. "İyi düşün, başka hasletin yok mu?" diye ısrar edince, "Benim ibadetlerim bu kadardır. Fakat benim küçük bir özelliğim var. Darlıkta, sıkıntıda

olsam halime razı olur kimseye şikayette bulunmam, hatta bu halimden kurtulmayı da istemem. Hasta olsam, yine halimden memnun olurum." dedi.

Âbid, elini başına koyarak der ki: "Buna mı küçük özellik diyorsun? Her babayiğit bu haslete sahip olmaz."

Rabia-i Adviyye hazretleri, bir Âbidin, "Ya Rabbi, benden razı ol" diye dua ettiğini duyunca "Kendisi Allah'tan razı olmadığı halde, Allah'ın kendisinden razı olmasını nasıl ister" buyurdu. "Kul, Allah'tan nasıl razı olur?" diye sordular. "Allahü teâlâdan gelen nimet ve belayı aynı gördüğü vakit" buyurdu. Mahrum kalınca da, nimetteki gibi hali değişmemişse, Rabbinden razı sayılır.

Allahü teâlâ, "Benden razı olandan razı olurum" buyuruyor. Allahü teâlânın kaza ve kaderine razı isek, Onun da bizden razı olduğu anlaşılır. Allahü teâlâdan gelenlerden razı değilsek, hep şikayetçi isek, Ona asi isek, O da bizden razı değildir.

Başımıza gelen bir şeyin hoşumuza gitmeyişi onun kötü ve hayırsız olduğunu göstermez. Bazan hoşlanmadığımız, şer gördüğümüz şeylerin içinde, daha sonra pek çok hayrın bulunduğunu görürüz.

Bazı sıkıntılar mümine manevî dereceler kazandırır; sevabını çoğaltır, onu yüce Allah'a yaklaştırır. Bazı sıkıntılar müminin kusurlarına kefaret olur, onun günahlarını temizler. Bazı sıkıntılar, mümini kötü işlere bulaşmaktan alıkoyar; acı onu meşgul eder, günaha ve zulme giden yolunu tıkar. Bazı sıkıntılar mümine dünyada verilmiş bir cezadır, onu burada çeker, âhirete cezası kalmaz. Burada üzülür, orada sevinir. Bazı sıkıntılar müminin kalbini niyaza, dilini duaya alıştırır. Cenab-ı Hak, müminin edep içinde inlemesinden, yalvarmasından, kendisine sığınmasından hoşlanır; onun sesini meleklerine dinletir. Allah kırık ve yaralı gönüllere yalvaran, mahzun kullarını çok sever.

GÖNÜL BAHÇESİ · 6 AĞUSTOS 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 1026

Ailenin bozulmasında çok kesimin menfaati var!

Dün, TV dizileri ile geleneksel aile yapımızın hızla değişime uğratıldığından bahsetmiştik. Kültürün, örf ve adetlerin yeni nesillere intikalinde ailenin çok büyük önemi vardır. Ailenin orijinal yapısı buzulduğunda, o milletin medeniyeti, kültürü de sona ermiş olur.

Ailenin sarsıntı geçirmesi, boşanmalarının artması geleceğimizi emanet edeceğimiz çocuklarımız için de büyük tehlikedir. Californialı psikiyatrist Judith VVallerstein, ana-babası boşanmış 131 çocuk üzerinde onbeş yıl müddetle yaptığı inceleme sonucunda, "Üzerinde boşanma hadisesinin tesiri kalmayan, uyumlu, normal bir yetişkin haline gelen bir tek çocuk görmedik." diyor. Boşanmalarında ana sebebinin de “eşitlik” mücadelesinden kaynaklandığını söylüyor. Psikiyatrist Wallerstein devam ediyor: “ Boşanma ve kadının erkekle eşit olma arzusunu elde etmesi ile her şeyin hallolacağı sanıldı. Gelin nokta bunun ne kadar yanlış olduğunu ortaya koydu”

“YENİ ROLDE KADIN ZARARDA!”

Batı’da bugün evliliklerin yarısından çoğu boşanma ile neticeleniyor. 30-40 sene önce böyle değildi. Peki bu geçimsizliğe sebep ne? Wallerstein bunu şöyle izah ediyor: "O zamanlar ailede roller net bir şekilde paylaşılmış, benimsenmişti. Erkek ekmeği getiren, kadın onu pişirendi.Halbuki bugün böyle değildir. Bugün roller karışmıştır. Sahnedeki rol karışıklığı oyunun düzensizliğine ve bozulmasına yol açmaktadır. Bugün aile hayatındaki sarsıntı sahnedeki iki esas oyuncu arasındaki çekişmeden, rol kavgasından kaynaklanmaktadır.Rol değişikliği isteyen kadın olduğuna göre bu işte en çok kadının kârlı çıkması beklenirken tam tersi oldu. Ekmek getirme sorumluluğunu paylaşacak birini buldukları için erkekler, bu rol değişikliğinden kârlı çıktı. Yani kadınlar zararda. En büyük zarar gören ise, aile sıcaklığından eğitiminden uzak kalarak ruhi dengeleri bozulan çocuklar. ”

Yapılan araştırmalara göre, Türk aile yapısı Batı’ya göre daha kuvvetli olduğundan, boşanma oranı en düşük düzeyde. Dünyada en yüksek boşanma

oranı İngiltere'de.

İngiltere'de, yakın bir gelecekte aile mefhumunun kalmayacağı görüşünden hareketle, yeni kanunlar hazırlanıyor. Boşanma oranının vahametini gören İngiliz hükümeti, giderek çöken aile kurumunu koruma altına alma gayretinde...

Ne hazindir ki, Batı'nın hali bu durumdayken, onlar aileyi kurtarmak için yeni arayışlar içindeyken, bizler olup bitenden ders almıyor, sonu belli olan bu yanlış yolda hızla ilerlemeye çalışıyoruz. Batı, geri dönemeyecek mesafede yol aldığı, geri dönüşü olmayan yola girdiği için, bir şey yapamıyor. Biz, onlara göre daha avantajlıyız. Ne yazık ki, basiretimiz bağlanmış, bunu değerlendirecek durumda da değiliz. Manevi değerlerimizi birer birer peşkeş çekmeye devam ediyoruz.

Geleneksel aile yapısını dejenere etmede birçok kurumun ortak menfaati var. Bunun için, aile yapımızın geleceği hayli karanlık. Aile yapısı bozulduğunda, islama zarar vermek kolay olacağı için misyonerlerin işine gelir. Kadın ucuz işçi olduğu için ve onların bedenleri istismar ederek mal pazarladıkları için patronların menfaatine geliyor. Onlara satış yapacakları için alış veriş merkezlerinin işine gelir. Tuzaklarına daha kolay düşürecekleri için feministlerin işine gelir…

"ONU SOKAĞA ÇEKMEMİZ LAZIM!"

Araştırmacı-yazar Sayın Aytunç Altındal kadını sokağa kimlerin, niçin çektiğini bakınız nasıl anlatıyor: "Feminist hareketler Masonluğun etkisi altındadır. Son 50 yıldaki feminist hareketlere baktığımızda bunların arasında ilaç ve kozmetik üreticileri olduğunu görüyoruz. 'Kadına bir şey satabilmemiz için onu sokağa ve inançsız bir alana çekmemiz lazım', diyorlar. Onun için birçok paneller düzenliyorlar. Önde kadın var, arkada ise görünmeyen bir sponsor. Ya da çok agresif bir kadını köşe yazarı yaptırıyorlar. Bu yeni değerleri savunması için."(Sabah,10.8.2005)

Kadının istismarından memnun olan çok. Bu kadar "memnuniyet" menfaat birliğinden kadının dolayısıyla ailenin kurtulması çok zor. (Ailemizi, bu tehlikelerden korumak için neler yapmamız konusunda, "Huzurun Kaynağı Aile" kitabını – Arı sanat, 0212 5204151- özellikle gençlere önemle tavsiye ederim.)

HİKMETLER · 6 AĞUSTOS 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 1020

“Siz benden razı olursanız…”

Kavmi, Musa aleyhisselama, “Allahü teâlâdan öğren, neden razı ise, onu yapalım” dedi. Hz. Musa niyazda bulundu. Vahiy geldi. Allahü teâlâ buyurdu ki: “Kaza ve kaderime rıza gösterirseniz, sizden razı olurum. Benim rızam, sizin rızanıza bağlıdır. Benden razı olursanız, sizden razı olurum.” Musa aleyhisselam, Hak teâlâya sual etti:

“Ya Rabbi, Âdem aleyhisselamı yaratıp sayısız nimetler verdin. O bunlara karşı nasıl şükretti? Allahü teâlâ buyurdu ki: “Bütün nimetleri benden bilmekle...”

Peygamberimiz Muhammed aleyhisselam buyurdu ki: “Allahü teâlâ buyuruyor ki, benim kaza ve kaderime razı olandan razı olurum. Razı olmayandan razı olmam ve ona gazap ederim.” Yine Peygamberimiz bir hadis-i kudside buyuruyor ki: “Kaza ve kaderime razı olmayan, beğenmeyen ve gönderdiğim belalara sabretmeyen, benden başka Rab arasın! Yer yüzünde kulum olarak bulunmasın!”

Allahü teâlâ, kaza ve kaderine rıza gösteren ve mümin olarak öleceğini bildiği kulundan razı olur; nimetine şükretmeyen, belasına sabretmeyen ve münkir olarak öleceğini bildiği kulundan razı olmaz. Şu halde hayır ve şerrin Allahü teâlâdan olduğunu bilip nimetlerine şükreden, belalarına sabreden kimse, cenab-ı Hakkın rızasına kavuşur. Kur'an-ı kerimde, Eshab-ı kiram için mealen buyuruluyor ki: “Allah, onlardan razıdır, onlar da Allah’tan razıdır. İşte bu, en büyük kurtuluş ve saadettir.” (Maide 119)

Bu âyet-i kerimeyi tefsir alimleri şöyle açıklıyor: Allahü teâlâ, onlardan taat ve ibadetleri ile razıdır. Onlar da, verilen sevap bakımından Allahü teâlâdan razıdır. Hasan-ı Basri hazretleri de bu âyet-i kerimedeki (en büyük kurtuluş)un, Cehennemden kurtuluş, (en büyük saadet)in ise Cennete kavuşmak olduğunu bildirmektedir. Hadis-i şerifte, “Kadere, hayra ve şerre iman etmedikçe, başa gelenin asla şaşmayacağına, başa gelmemesi mukadder olanın da asla gelmeyeceğine inanmadıkça, hiç kimse iman etmiş sayılmaz.”

Kadere inanan kederden emin olur. Gerçek mümin, başına hayır ve şer geldiğinde ben bunu bekliyordum diyendir. Allah’ın kaza ve kaderine iman eden,

kederden kurtulur.

Tevekkül, değiştirilmesi insan gücünün dışında olan acı olayların, ezelde takdir edildiğini bilip, üzülmemek, Allah'tan geldiğini düşünerek seve seve karşılamaktır.

HİKMETLER · 7 AĞUSTOS 2008 PERŞEMBE · KAYIT 1021

Onun takdiri, iradesi olmadıkça…

Muhammed Masum hazretleri buyurdu ki:

"İnsana gelen elemler, sıkıntılar takdir-i ilahi ile gelmektedir. Razı olmak gerekir. İbadetlere devam, elemlere, hastalıklara sabredebilmelidir. Allahü teâlânın kereminden afiyet beklemelidir! Mahluklardan bir şey beklememeli, her şeyin Hak teâlâdan geldiğini bilmelidir! Dertlerden, elemlerden kurtulmak için dua ve istiğfar etmelidir! Onun takdiri, iradesi olmadıkça, kimse kimseye zarar veremez. Bununla beraber, sebeplere yapışmak, Peygamberlerin yoludur. Sebeplerin tesirini de Allahü teâlâdan talep etmelidir!"

Allahü teâlâ, Davud aleyhisselama şöyle vahyetti: "Bir kul, kullara değil de bana ihlasla tevekkül ederse, herkes ona tuzak kursa, ona mutlaka bir çıkış kapısı açarım. Bir kul da bana değil mahluka güvenirse, bütün yükseliş sebeplerini keser ve çöküş yollarını kolaylaştırırım."

Allah'a teslim olmak da Allah'ın kulu olmak ve Onun her emrini yapmaya hazır beklemek demektir. Zaten Müslüman, Allah'a teslim olan insan demektir. Kur'an-ı kerimde de teslim olmak emredilir:

Tevhidin, ihlasın esası olan tevekkül de zaten, bütün işlerinde Allahü teâlâya teslim olmak, başa gelen her şeyi Ondan bilip katlanabilmektir. Sabır gösterebilmektir. Sabır üç çeşittir: Belaya sabır, din bilgilerini öğrenirken ve ibadet yaparken sabır, günah işlememek için sabır. Her musibetin geçici olduğunu bilen, belaya maruz kalınca kendisini teselli eden başarılı olur.

Musibete sabırsızlık göstermek, ondan da büyük musibettir. Belaya sabredilmezse, musibet iki olur. Musibete maruz kalıp zarar gören; gözü çıkan, kulağı sağır olan veya başka azası yok olan müminin günahları affolacağı için, ahirette büyük mükafata kavuşur.

Hadis-i şerifte, “Kim Allahü teâlânın verdiği az rızka razı olursa, Allahü teâlâ da onun az ameline razı olur” buyuruldu. Aza kanaat etmek, çoğu istememek değildir. Bulunduğu duruma razı olmak demektir. Dâvüd aleyhisselâm, oğluna buyurdu ki:

“Oğlum sana üç öğüt vereyim!

1- Elde edemediğin şeye üzülme, (Kısmet böyle imiş.) diyerek Allaha tevekkül et!

2- Eline geçene râzı ol! (Kısmetim bu imiş.) diyerek Allahü teâlânın taksimine razı ol!

3- Elinden çıkana ve kaybettiğine sabret! (Mukadderat böyle imiş.) de!”

HİKMETLER · 8 AĞUSTOS 2008 CUMA · KAYIT 1022

Hazreti Ali’nin takdire razı olması!

Cenab-ı Haktan gelen acı tatlı her şeyi olduğu gibi kabul etmek, razı olmak, hatta bundan zevk almak kolay değildir. Bu çok az kimsele nasip olmuştur. Bunlardan biri de Hazreti Ali’dir.

Bir gün Peygamber efendimiz, Hz. Ali’nin hizmetkârının kulağına, “Ey akılsız, efendini sen öldüreceksin” buyurdu. Hz. Ali bundan sonrasını şöyle anlatır:

Şüphesiz, Peygamber efendimiz vahiy ile, Allahü teâlânın bildirmesiyle söylerdi. Bunun için, beni, o kimsenin öldüreceğini biliyordum. Hizmetçim beni her gördüğünde derdi ki: “Ne olur beni öldür, benden kötü bir şey meydana gelmesin! Ölümüne ben vasıta olmayayım!”

Ben de ona şöyle cevap verirdim: “Madem ki, Peygamber efendimiz böyle buyurdu. Onun sözleri boş sözler değildir. Ölümüme sen sebep olacaksın. Kul için kadere razı olmaktan başka çare yoktur.” O ise yalvarıp yakarır, aynı sözleri değişik şekilde tekrarlardı: “Kılıcını bedenimde parçala! Ta ki, sonum fena olmasın! Bedenim ebediyen yanmasın!” Ben de, “Allahü teâlâ ne takdir ettiyse o olur. Onun dışında birşey söyleyemem. Sana bunun için düşmanlık da besleyemem!” derdim. Ben katilimi gördükçe, asla ona kızmazdım. Çünkü ölüm

bana kendi canım gibi azizdir. Bu görünüşteki ölüm, gerçekte dirilik, görünüşteki yokluk, hakikatta ebediliktir. Benim hayatım, ölmemdedir. Hayat ölümle başlar."

O kimse tekrar gelip Hz. Ali'ye dedi ki: "Ya Ali, ne olur beni öldür de, bu kötü iş benden meydana gelmesin! Ben sana kanımı helal ediyorum. Yeter ki, bu kötü iş benden olmasın!"

Hz. Ali ona şöyle cevap verdi: "Her zerre bir katil olup, elinde hançer ile seni öldürmek istese, sen beni öldürmedikçe, sana bir kıl ucu kadar zarar veremez. Kimse kaderde yazılanı değiştiremez. Fakat tasalanma, ben sana şefaatçiyim. Bu vücudumun benim yanımda bir değeri yoktur. Bu zahiri ölüm, benim için bağ-bahçedir."

Nihayet, hicretin kırkıncı yılında, Ramazan ayının ondokuzuncu günü, sabah namazından çıkarken Hz. Ali'yi, kandırılan o kimse, zehirli kılıçla yaraladı. Ramazanın yirmisi cuma gecesi, sevdiklerine kavuştu. Yaralandıktan sonra şöyle vasiyet etti:

"Beni yaralayana eziyet etmeyin! Aç ve susuz bırakmayın! Kendisini hoş tutun! Yatağı yumuşak olsun! Kendisini affettim." Bu arada kendisine ikram edilen sütün yarısını içip, yarısının da, kendini yaralayan kimseye verilmesini vasiyet etti.

HİKMETLER · 9 AĞUSTOS 2008 CUMARTESİ · KAYIT 1023

"Gönderdiklerinde hayır, iyilik vardır!"

İmam-ı Rabbani hazretleri iftiralar sebebiyle zamanın hükümdarı tarafından Gwaliyar'da habse konulunca, başa gelene razı olmakla ilgili talebelerine şu ibretli nasıhatı yaptı:

İyi düşünceli olan kardeşlerimizin derdlerden kurtulmamız için, her çareye baş vurduklarını, hiçbirinin fayda vermediğini haber aldım. "Allahü tealanın yarattıklarında, gönderdiklerinde hayır, iyilik vardır" hadisi şerifi meşhurdur. İnsan olduğumuz için, başımıza gelenlerden, bir aralık üzülmüştük.Şimdi, onların yerine sevinc, genişlik geldi. Bizimle uğraşanlar, Allahü tealanın istediğini istemekte ve yapmaktadırlar. Böyle olunca, sıkılmanın, üzülmenin yersiz olduğu, Allahü tealayı seviyorum diyenin böyle olmaması gerektiği anlaşıldı. Çünkü,

sevene, sevgilinin gönderdiği acıların da, Ondan gelen iyilikler gibi sevgili ve tatlı olması lazımdır. Sevgilinin iyilikleri tatlı geldiği gibi, Onun acıtması da tatlı gelmelidir. Hatta, Ondan gelen acılarda, tatlılardan daha çok lezzet bulmalıdır. Çünkü, acılar, sıkıntılar nefse tatlı gelmez. Nefis, böyle şeyleri istemez.

Bizimle uğraşanların diledikleri, istedikleri, Allahü tealanın dilediğine uygun olduğu için ve bunların dilekleri, O sevgilinin dilediğini gösterdiği için, bunların diledikleri ve yaptıkları da, elbette güzeldir ve tatlı gelmektedir. Sevgilinin işini gösteren bir kimsenin işi de, sevene sevgilinin işi gibi, sevimli ve tatlı gelir. Bunun için bu kimse de, sevene sevgili olur. Acılar, sıkıntılar, ne kadar çok olursa, sevenin gözüne o kadar çok tatlı görünür.

Demek ki, sıkıntı veren kimseye karşılık yapmak, onu kötü bilmek, sevgiliyi sevmeğe uymaz. Çünkü, o kimse, sevgilinin işlerini gösteren bir ayna gibidir. Bizimle uğraşanlar, incitenler, başkalarından daha sevimli görünüyorlar. Kardeşlerimize, dostlarımıza söyleyiniz! Bizim için üzülmesinler, sıkılmasınlar. Bizi incitenleri kötü bilmesinler. Onlara kötülük yapmasınlar! Bunların yaptıklarına sevinseler, yeridir. Evet, dua etmekle emir olunduk. Allahü teala, dua edenleri, Ona boyun bükenleri ve yalvaranları, sızlıyanları sever.

Muhyiddin-i Arabi , “Arifin niyeti, maksadı olmaz” buyuruyor. Yani, Allahü tealayı tanıyan kimse, beladan kurtulmak için birşeye başvurmaz demektir. Çünkü, dert ve belaların, sevgiliden geldiğini, Onun dileği olduğunu bilmektedir. Evet dua ederek, gitmesini söyler. Fakat, dua etmeğe emir olunduğu için, bu emre uymaktadır. Yoksa, gitmesini hiç istemez. Ondan gelen herşeyi de sever, hepsi kendine tatlı gelir.

HİKMETLER · 10 AĞUSTOS 2008 PAZAR · KAYIT 1024

Nimetlere şükür, belalara sabır!

Cenab-ı Hakkın takdirine hakkıyla razı olanlardan biri de Eyyup aleyhisselamdı. Allahü teâlâ, Eyyûb aleyhisselâmın bedenine bir hastalık vermişti. Hastalığı gittikçe şiddetlendi. Yakınları, akrabâları O'nu yalnız bırakmışlar, kimse yardım etmiyordu. Sadece sadâkatli, şefkatli hanımı Rahime Hâtun O'nu terketmemişti.

Eyyûb aleyhisselâm da hastalığından hiç şikâyet etmiyor, Rabbine hamdediyordu. Şeytan, Eyyûb aleyhisselâma tesîr edemiyeceğini anlayınca, bu defa o beldenin halkına gidip: “O'nun hastalığı çok bulaşıcıdır. Yanına giderseniz, hemen size geçer. O'ndan uzak durun, O'nu şehirden çıkartın!” dedi. Halk, Rahime Hâtuna gidip: “Buradan hemen uzaklaşın yoksa, ikinizi de öldürürüz” dediler.

Rahime Hâtun, Eyyûb aleyhisselâmı sırtına alıp, şehir dışına çıktı. Kumluk bir yerde durdu. Kumları yere yaydı. Taşın birini de yastık yapıp Eyyûb aleyhisselâmı oraya yatırdı. Sonra, saplardan ufak bir kulübe yaptı. Eyyûb aleyhisselâm, kulübesinde sıkıntı, ıstırap içinde olmasına rağmen, hâline sabrediyor, yoldan gelip geçenlere nasîhat ediyordu.

Rahime Hâtun, iplik eğirerek geçimlerini sağlıyordu. Birgün Rahime Hâtun dedi ki: “Senin için Allahü teâlâdan sıhhat ve âfiyet isterim.! Eyyûb aleyhisselâm, “ Ey Rahime, Allahü teâlâ bizlere ni'metler verirken, biz O'ndan gelen belâlara niçin sabretmiyelim!” buyurdu.

Hazret-i Eyyûb'un bu sıkıntılı hâli yedi yıl sürdü. Birgün hanımı Rahime Hâtun dayanamayıp dedi ki: “Cenâb-ı Hakka duâ etsen de bu dertleri senden alsa! Sen Allahın sevgili kulusun. Duânı reddetmez.”, “ Yâ Rahime, bizim sıhhat ve âfiyetle geçen günlerimiz ne kadardı?”, Seksen yıl idi, diyen Rahime Hâtuna, Eyyûb aleyhisselâm: “Ey Rahime! Sıkıntılı günlerim, sıhhat içinde geçen günler kadar olmadıkça, Allahü teâlâya duâ etmekten hayâ ederim, dedi.

Eyyûb aleyhisselâmın hastalığı yıllarca sürdü. Bir gün hanımı Rahime Hâtun yiyecek aramaya çıkmıştı. İkindi vakti, Allahü teâlâdan lütûf müjdesi ulaştı. Cebrâil aleyhisselâm çıkageldi ve Allahü teâlâdan; "Ey Eyyûb! Belâ verdim sabrettin. Şimdi ben sıhhat ve ni'met vereceğim" haberini getirdi. Allahü teâlânın, "Ey Eyyûb! Ayağını yere vur. Çıkan sudan gusleyle ve soğuğundan iç!" emri üzerine Eyyûb aleyhisselâm, ayağını yere vurdu. İki su pınarı fışkırdı. Biri sıcak olup, yıkanmak için; diğeri soğuk olup, içmek için idi. Sıcağından guslettiğinde bedenindeki rahatsızlıklardan; soğuğundan içince de diğer hastalıklardan şifâ buldu.

HİKMETLER · 10 AĞUSTOS 2008 PAZAR · KAYIT 1029

Nimetlere şükür, belalara sabır!

Cenab-ı Hakkın takdirine hakkıyla razı olanlardan biri de Eyyup aleyhisselamdı. Allahü teâlâ, Eyyûb aleyhisselâmın bedenine bir hastalık vermişti. Hastalığı gittikçe şiddetlendi. Yakınları, akrabâları O'nu yalnız bırakmışlar, kimse yardım etmiyordu. Sadece sadâkatli, şefkatli hanımı Rahime Hâtun O'nu terketmemişti.

Eyyûb aleyhisselâm da hastalığından hiç şikâyet etmiyor, Rabbine hamdediyordu. Şeytan, Eyyûb aleyhisselâma tesîr edemiyeceğini anlayınca, bu defa o beldenin halkına gidip: “O'nun hastalığı çok bulaşıcıdır. Yanına giderseniz, hemen size geçer. O'ndan uzak durun, O'nu şehirden çıkartın!” dedi. Halk, Rahime Hâtuna gidip: “Buradan hemen uzaklaşın yoksa, ikinizi de öldürürüz” dediler.

Rahime Hâtun, Eyyûb aleyhisselâmı sırtına alıp, şehir dışına çıktı. Kumluk bir yerde durdu. Kumları yere yaydı. Taşın birini de yastık yapıp Eyyûb aleyhisselâmı oraya yatırdı. Sonra, saplardan ufak bir kulübe yaptı. Eyyûb aleyhisselâm, kulübesinde sıkıntı, ıstırap içinde olmasına rağmen, hâline sabrediyor, yoldan gelip geçenlere nasîhat ediyordu.

Rahime Hâtun, iplik eğirerek geçimlerini sağlıyordu. Birgün Rahime Hâtun dedi ki: “Senin için Allahü teâlâdan sıhhat ve âfiyet isterim.! Eyyûb aleyhisselâm, “ Ey Rahime, Allahü teâlâ bizlere ni'metler verirken, biz O'ndan gelen belâlara niçin sabretmiyelim!” buyurdu.

Hazret-i Eyyûb'un bu sıkıntılı hâli yedi yıl sürdü. Birgün hanımı Rahime Hâtun dayanamayıp dedi ki: “Cenâb-ı Hakka duâ etsen de bu dertleri senden alsa! Sen Allahın sevgili kulusun. Duânı reddetmez.”, “ Yâ Rahime, bizim sıhhat ve âfiyetle geçen günlerimiz ne kadardı?”, Seksen yıl idi, diyen Rahime Hâtuna, Eyyûb aleyhisselâm: “Ey Rahime! Sıkıntılı günlerim, sıhhat içinde geçen günler kadar olmadıkça, Allahü teâlâya duâ etmekten hayâ ederim, dedi.

Eyyûb aleyhisselâmın hastalığı yıllarca sürdü. Bir gün hanımı Rahime Hâtun yiyecek aramaya çıkmıştı. İkindi vakti, Allahü teâlâdan lütûf müjdesi ulaştı. Cebrâil aleyhisselâm çıkageldi ve Allahü teâlâdan; "Ey Eyyûb! Belâ verdim

sabrettin. Şimdi ben sıhhat ve ni'met vereceğim" haberini getirdi. Allahü teâlânın, "Ey Eyyûb! Ayağını yere vur. Çıkan sudan gusleyle ve soğuğundan iç!" emri üzerine Eyyûb aleyhisselâm, ayağını yere vurdu. İki su pınarı fışkırdı. Biri sıcak olup, yıkanmak için; diğeri soğuk olup, içmek için idi. Sıcağından guslettiğinde bedenindeki rahatsızlıklardan; soğuğundan içince de diğer hastalıklardan şifâ buldu.

HİKMETLER · 11 AĞUSTOS 2008 PAZARTESİ · KAYIT 1030

Halinden razı olmanın mükafatı

Süleyman aleyhisselâm, "Yâ Rabbî, halinden razı olan fakîrlerin sâlih olanlarını çok seviyorsun. Âhırette bunlara ne mükâfat vereceksin, merak ediyorum," diye Allahü teâlâya niyâzda bulundu. Allahü teâlâ, "Yâ Süleyman! Onların bazılarını Cennette Peygamberlerle arkadaş edeceğim. Her fakîr bir peygamberle aynı tahtta oturacaktır. Onunla beraber yiyip içecektir "buyurdu.

Bunun üzerine Süleyman aleyhisselâm "Yâ Rabbî, Cennette benim arkadaşım olacak fakîri bana bildir!" diye tekrar niyâzda bulundu. Bunun üzerine, Allahü teâlâ, "Yâ Süleyman! Eğer Cennet arkadaşını öğrenmek istersen, ikindi vakti şehrin kuzey tarafına çık, orada rastlıyacağın kimse senin Cennetteki arkadaşın olacak kimsedir. " buyurdu.

Süleyman aleyhisselâm, ikindi vakti o tarafa gitti. Orada ihtiyar bir fakîr gördü. Sırtında odun yükü, üzerinde de eski bir elbise vardı. Dinlenmek maksadıyla biraz oturdu. Süleyman aleyhisselâm ihtiyarın yanına varıp selâm verdi. İhtiyar, "Ve aleykümselâm yâ Nebiyyallah" diye selâmını aldı.

Sonra Hz. Süleyman sordu: "Ey ihtiyar, sırtındaki bu odun nedir?", "Ben fakîr bir kimseyim. Her gün dağa gider, sırtımla odun getirip satar, onunla çocuklarımın nafakasını temin ederim.", "Ey ihtiyar, bu şekilde çalışmakla çok yoruluyorsun. Gel bundan sonra odun satmaktan vazgeç. Benim yanıma gel, sarayımda benimle beraber yiyip içersin. Seninle aynı tahtta oturalım, sen de benimle beraber sultan ol! Bu ihtiyar yaşında zahmet ve sıkıntıdan kurtul!" , "Yâ Süleyman! Bu geçici dünyada, ben, saltanata tâlip olmak istemem. Ben hâlimden memnunum. Allahü teâlâ sana saltanat vermiş, bana da fakîrlik ihsân buyurmuş.

Sultanlığın sana mübârek olsun, bana fakîrlik yeter. Saltanat herkesin yapabileceği bir iş değildir.", "Mademki, saltanatımı paylaşmak istemiyorsun, sana maaş bağlıyayım. Bu yaştan sonra, sen ve çoluk-çocuğun rahat etsin!", "Yâ Süleyman, benim fakîrlikten dolayı bir şikâyetim yoktur. Ben hâlimden memnunum, bunun şükrünü yapmaya çalışıyorum. Sen sultanlığına devam et, ben de fakîrliğime devam edeyim. Ben bu hâlimle daha rahatım, huzûrluyum. Beni dünya işlerine karıştırıp da huzûrumdan etme!" İhtiyarın bu cevabı üzerine Hz. Süleyman buyurdu ki: "Ey Azîz, burada teklîfimi kabûl etmedin, fakat âhırette Cennette arkadaşım olacaksın, benimle beraber bulunacaksın! Bunu bana Allahü teâlâ haber verdi."

GÖNÜL BAHÇESİ · 12 AĞUSTOS 2008 SALI · KAYIT 1027

Kötülüğün yayılmasının zararı herkese

İyiliği yayıp kötülüğe mani olmak dinimizin esasıdır. Bu, dinin devamı için şarttır. İyilik ve kötülük herkes içindir. Dolayısıyla faydası da zararı da herkese şamildir.

Resûlullah sallallahü aleyhi ve sellem, kötünün yaptığı zarar ile ilgili olarak şöyle bir kıssa anlatır:

Allahü tealanın menettiği şeyleri işleyen ile, onu bundan vazgeçirmeğe çalışan ve buna seyirci kalan insanların hâli, aynı bir gemide bulunan üç kişinin hâline benzer. Bu üç kişinin gemideki vazîfe mahalleri ve bulundukları yerler bellidir. Biri geminin üst kısmında, biri orta kısmında, diğeri de alt kısmındadır. Bir ara bunlardan biri eline bir keser alır. Diğerleri ona sorarlar:

SAKIN KENDİ HALİNE BIRAKMA

- Ne yapacaksın o keseri?

- Suyun bana yakın olması ve ba'zı ihtiyaçlarımın def'ine yaraması için bulunduğum yerde bir delik açacağım.

Biri der ki:

- Bırakın onu kendi hâline. Allah uzak etsin. Kendisi için istediği deliği açsın.

Diğeri de şöyle der:

- Sakın onu kendi hâline bırakmayın. Delik açmasına mânî olun. Eğer delik açarsa bizi de kendisini de mahveder...

Eğer onun elinden keseri alarak gemide delik açmasına mânî olurlarsa, o da kurtulur, diğerleri de. Yok, buna seyirci kalırlarsa gemi batar, o da mahvolur, diğerleri de...

Ebûdderdâ hazretleri buyurdu ki:

İyiliği emrediniz, kötülüğü menediniz, kötülükleri önleyiniz. Yoksa, Allah size, büyüklerinize hürmet göstermeyen, küçüklerinize merhamet etmeyen zâlim devlet adamlarını musallat eder. Hayırlılarınız duâ eder, fakat kabûl olunmaz. Allahtan yardım isterler, fakat yardım gelmez. İstigfâr ederler, fakat magfirete mazhar olmazlar.

Peygamber efendimiz buyurdu ki:

“Allaha yemînle söylerim ki, siz, iyiliği emretmeli, kötülükleri de önlemelisiniz. Yoksa, Allahın, tarafından size bir cezâ vermesi yakındır. İyiliği emredip kötülüğü önleme vazîfesini yapmadıkça Allahın azâbına çarpılmanızdan korkulur. Sonra Allaha duâ edersiniz, fakat kabûl etmez.”

Hazret-i Ali'nin bildirdiği bir hadîs-i şerîfte, Peygamberimiz aleyhisselâm buyurdu ki:

“Benim ümmetim haksıza, "Sen haksızsın!" demekten korktuğu ve çekindiği zaman onlardan ayrıl.”

Ebû Sâid Hudrî hazretlerinin bildirdiği bir hadîs-i şerîfte de buyuruldu ki:

“Sizden biri, bir kötülüğü gördüğü zaman onu eliyle önlesin. Eğer eliyle önlemeğe gücü yetmiyorsa diliyle önlesin. Eğer diliyle de önleyemiyorsa, işlenen o kötülüğü tasvîp etmediğini kalbi ile tasdik etsin. Bu sonuncusu, kötülük karşısında îmân ehlinin yapabileceği şeylerin en zayıfıdır. “

Ebû Ümeyye hazretleri anlatır: Ebû Sâlebe'ye şu âyeti sordum: "Ey îmân edenler! Siz kendinizi ıslah etmeğe bakın. Siz doğru yolu bulunca dalâlettekiler size zarar vermez. Hepinizin dönüp varacağı nihâyet Allahtır. Artık O, neler yapmakta idiyseniz size haber verecektir"

Dedi ki: Ben onu Resûlullah sallallahü aleyhi ve selleme sormuştum da bana şu cevâbı vermişti: “Ey Ebû Sâlebe, siz birbirinize iyiliği emir ve tavsiye ediyor, kötülükten de sakındırıyorsunuz. Bir gün gelecek, insanlar dünyaya ve dünya hayâtına tapacaklar. Herkes kendini ıslah etmeğe baksın. Sizden sona sabır,

tahammül günleri gelecek. Zor günler gelecek. O günlerde, sizin bugün yaptığınızı yapanlara, Allahın kitâbı ile amel eden elli kişi sevâbı verilecek."

"Yâ Resûlallah, onlardan elli kişi sevâbı mı, yoksa bizden elli kişi sevâbı mı?" sorusuna da, Resûl aleyhisselâm, "Hayır, sizden elli kişi sevâbı."buyurdu.

ALLAH ONU REZİL RÜSVA EDER

İyiliği emredip kötülüğü önlemeğe çalışan kimse, bunu sırf Allah rızâsı ve dînin muzafferiyeti için yapmalı, nefsânî gâyeler için yapmamalıdır. Eğer kişi, iyiliği emredip kötülüğü önleme vazîfesini sırf Allah rızâsı ve dînin muzafferiyeti için yaparsa, şânı yüce olan Allah da ona yardım eder, güç kuvvet verir, kendisini teşebbüs ettiği işte muvaffakiyete götürür. Yok, eğer bunu sırf nefsânî maksat ve gâyeler için yaparsa bu takdirde, şânı yüce olan Allah onu rezîl rüsvâ eder.

HİKMETLER · 12 AĞUSTOS 2008 SALI · KAYIT 1031

"Üç şey vardır ki.. !

Resûlullah efendimiz buyurdu ki: "Üç şey vardır ki, kim onlara kavuşursa dünyada ve âhırette en hayırlı şeye ermiş olur. Bunlar: Allahü teâlânın hükmüne râzı olmak, belâlara sabretmek ve bolluk, rahatlık anlarında Allahı unutmamaktır."

Resûlullah efendimiz, yine buyurdu ki: "Kim ki sabaha çıktığında, dünyevî meselelerden ötürü hüzünlenirse, Rabbine gücenmiş olarak sabaha dâhil olmuş olur. Kim ki marûz kaldığı bir musîbetten ötürü ötekine berikine şikâyetçi olup durursa, o, ancak şânı yüce olan Allahtan şikâyetçi olmuş demektir. Kim ki, sırf malından faydalanmak için bir zengine tevâzû gösterirse, Allah onun amellerinin üçte birini yok eder. Kim ki, Allah ona Kur'ân-ı kerîm esaslarını bilmiş olma ni'metini verir de, o, bu esaslarla amel etmez ve Cehenneme girmeğe müstahak olacak duruma gelirse, Allah onu rahmetinden uzaklaştırır."

Hazret-i Osman, bir çocuğu doğdu zaman, onu yedinci günü kucağına alırdı. Kendisine bunun sebebi sorulduğunda şu cevabı verdi. "Kalbime onun sevgisinin düşmesini istiyorum. Eğer ölürse göstereceğim sabır ve metânetten dolayı alacağım sevap daha büyük olur."

Eshâb-ı kirâmın büyüklerinden Ebûdderdâ hazretleri buyurdu ki: “İnsanlar fakirlikten hoşlanmazlar, fakat ben onu severim. Onlar ölümden hoşlanmazlar, fakat ben onu severim. Onlar hastalanmaktan hoşlanmazlar, fakat ben hoşlanırım. Çünkü, Rabbime karşı alçak gönüllü olmak için fakirliği severim. Rabbime kavuşmaya olan arzûmdan dolayı ölümü severim. Günâhlarıma keffâret olduğu için de hastalığı severim. Bir kimsenin, itâ'atli iyi huylu kul olabilmesi için dört şart vardır:

1- Uzun emelli olmamak.

2- Cenâb-ı Hakkın va'dinden emîn olmak.

3- Cenâb-ı hakkın taksimine yâni verdiği rızıklara râzı olmak.

4- Mideyi haramlardan korumak.

Kim ki, bu dört şeyi yerine getirirse, nefsini itâ'at altına almış olur. İnsan bedeni eğerlenmiş bir at gibidir. Eğer, atın eğeri ve gemi gereği gibi yapılmışsa, harp yerinde çok işe yarar. Eğer at terbiye edilmemişse, eğeri düzgün değilse işe yarayacağı yerde huysuzluk eder. Hem kendi kanının dökülmesine, hem de sahibinin ölmesine, mahvolmasına sebep olur.”

GÖNÜL BAHÇESİ · 13 AĞUSTOS 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 1028

Kötülüğe mânî olmanın şartları

İyiliği emredip kötülüğe mânî olmak kolay değil. Bunu yapmak isteyen kimsenin beş şeye dikkat etmesi lazımdır.

Bunlardan birincisi ilimdir. Çünkü ilmi olmayan yanî câhil kişi, iyiliği emredip kötülüğe mânî olma işini iyi yapamaz. Faydalı olmak isterken, zararlı olur. Kaş yapayım derken göz çıkarır.

İkincisi, iyiliği emredip kötülüğü önleme işini yaparken, sırf Allah rızâsını düşünmektir. Dünyalık menfaat söz konusu olmamalıdır.

Üçüncüsü, iyiliği emredip kötülükten vazgeçirilmeğe çalışılan kişiye, sevgi ile ve şefkatle muâmele etmek; sert, kaba ve kırıcı davranmamaktır. Çünkü, Allahü teâlâ,

Mûsâ aleyhisselâm ile kardeşi Hârûn aleyhisselâmı Fir'avn'a gönderirken kendilerine şöyle emretmiştir:

"Fir'avn'a gidin. O, hakîkaten azdı. Gidin de, yumuşaklıkla, tatlılıkla söz söyleyin. Olur ki söz dinler."

SABIRLI VE DAYANIKLI OLMALI

Dördüncüsü, sabırlı ve dayanıklı olmaktır. Çünkü Allahü teâlâ, Lokmân aleyhisselâm kıssasında şöyle buyurur:

"Namazı dosdoğru kıl. İyiliği emret, kötülükten vazgeçirmeğe çalış. Bu yüzden mâruz kalacağın şeylere katlan! "

Beşincisi, nasîhat eden, "yap" dediklerini kendisinin de yapması, "yapma" dediklerini kendisinin de yapmamasıdır. Talkını başkasına verip, salkımı kendisi yutar duruma düşmemelidir. Allahü teâlâ Kur'ân-ı kerîmde yahûdîlere hitâben şöyle buyurmaktadır:

"Ey yahûdî bilginleri, siz, insanlara iyiliği emreder de kendinizi unutur musunuz? Hâlbuki kitap da (Tevrat) okursunuz. Siz hâlâ akıllanmıyacak mısınız? "

Peygamber efendimiz buyurdu ki:

"Mi'râc gecesi semâya çıkarıldığım zaman birtakım adamlar gördüm. Makaslarla dudakları kesiliyordu. Sordum:

- Kimdir bunlar yâ Cebrâil?

- Bunlar senin ümmetinin, insanlara iyiliği emredip kötülüğü menettikleri hâlde, kendilerini unutan ve kendi söyledikleriyle kendileri amel etmiyen hatipleridir."

Gerçekten birtakım âlimler, hatîpler ve vâizler vardır ki, halka iyilikten, güzel ahlâktan bahsederler. Kötülükleri önlemeğe çalışırlar. Bu husûsta gayretler gösterirler. Fakat başkalarına söylediklerine kendileri uymazlar. Allahın kitabını okurlar, fakat okudukları ile amel etmezler. Katâde'nin belirttiğine göre Tevrat'ta şöyle yazılıydı: "Ey âdemoğlu! Sıkılınca beni çağırırsın, fakat ferahlayınca beni unutursun! Gittiğin bu yol bâtıldır."

Peygamber efendimiz buyurdu ki.

"Ey ümmetim, ey eshâbım! Bugün siz, Rabbinizden bir beyân üzeresiniz. Hayâtınızı Allahın size gösterdiği yolda geçiriyorsunuz. Sizde, geçim ve cehâlet sarhoşluğundan ibâret iki sarhoşluk zuhûr etmez. Bugün sizler iyiliği emrediyor,

kötülüğü önlüyor ve Allah yolunda cihâd yapıyorsunuz. Fakat ileride sizi dünya sevgisi sardığı zaman, bugünkü vasıflarınızdan ayrılacaksınız. Artık iyiliği emretmiyecek, kötülükten vazgeçirmeyecek ve Allah yolunda cihâd yapmayacaksınız. Allah yolunun haricinde cihâd yapacaksınız. O günlerde yaşayıp da gerek gizli olarak ve gerekse âşikâre Allahın kitâbı ile amel edenler, tıpkı ilk muhâcirlerle ensâr gibidirler."

Abdullah bin Mes'ûd hazretleri buyurdu ki:

Sizden biri Allahın dînine aykırı bir işi görür de, ona mânî olmak elinden gelmezse, kalbi ile, işlemekte olan o kötü işi beğenmemelidir. En azından bu işten üzüntü duymalıdır.

KÖTÜLÜĞE MANİ OLAMIYORSA

Eshâb-ı kirâmdan bir zât buyurdu ki:

Sizden biri bir kötülüğü görür de, onu önlemek elinden gelmezse üç defa şöyle desin: "Allahım, işlenmekte olan şu iş senin dînine aykırıdır. Fakat onu önlemeğe gücüm yetmiyor. Bunun için beni cezâlandırma!.." Hâlis bir niyetle bunu söylerse, ona, iyiliği emredip kötülüğü men etmiş gibi sevâb verilir.

Müslümanın bulunduğu yerde kötülükler çok yayılmış ise, kötülüklere engel olması mümkün değil ise; kendisi de bunlardan zarar görüyorsa, dînin emirlerini tam olarak yerine getiremiyorsa, buradan uzaklaşması, dînin emir ve yasaklarını yerine getirebileceği bir yere gitmesi lâzımdır. Peygamberimiz buyurdu ki: "Kim ki dînini muhâfaza etmek maksadıyla bir yerden başka bir yere göç ederse, velev bir karış dahî olsa, Cennete girmeğe hak kazanır."

HİKMETLER · 13 AĞUSTOS 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 1032

"Kul isek, böyle olmalıyız!"

İmam-ı Rabbânî hazretleri buyuruyor ki: Hergün insanın karşılaştığı her şey, Allahü teâlânın dilemesi ve yaratması ile olmaktadır. Bunun için, irâdelerimizi O'nun irâdesine uydurmalıyız! Karşılaştığımız herşeyi aradığımız şeyler olarak görmeliyiz ve bunlara kavuştuğumuz için sevinmeliyiz! Kulluk böyle olur. Kul isek, böyle olmalıyız! Böyle olmamak kulluğu kabûl etmemek ve sahibine karşı

gelmek olur. Allahü teâlâ, hadis-i kudside buyuruyor ki: “Kaza ve kaderime râzı olmayan, beğenmeyen ve gönderdiğim belâlara sabretmeyen, benden başka Rab arasın! Yeryüzünde kulum olarak bulunmasın!”

Dünya ve âhiret hayatında rahat etmek isteyenin, karşılaştığı sıkıntılara, insanların kötülemesine ve çeşitli musîbetlere sabretmesi lâzımdır. Kim Allahtan korkarak sabrederse, sıkıntılardan kurtulur, huzur bulur. Sabreden murâdına erer.

Eyyüb aleyhisselâmın sabrı, dillere destan olmuş ve Allahü teâlâ onu sabrından dolayı övmüştür. Allahü teâlâ sabredenleri sevdiğini ve ecirlerinin hesapsız ödeneceğini bildirmiştir. Sabır, erişmek istenen şeylerin anahtarıdır. Her hayra sabırla ulaşılır. Ne mutlu sabredenlere!..

Mukadder olan şey başa gelir. Eğer sabredilirse ecri görülür. Sabredilmez, bağırılırsa, günaha girilir ve huzursuz olunur. Allahü teâlâ, sevdiklerini sıkıntılara mâruz bırakır. Nitekim hadis-i şerifte buyuruldu ki: “Dünyada en çok musîbete mâruz kalanlar Peygamberler, âlimler, velîler, şehitlerdir.”

Mâruz kalınan felâketler, insanın ibâdet etmesini engelleyebilir. Bir hastalık, bir belâ gelince, bağırıp çağırmak fayda vermez. Aksine zararlı olur. Bunun tek çâresi, Allahın takdîrine râzı olmaktır. Mâruz kalınan musîbetlerin ve çekilen zahmetlerin getireceği perişanlıktan kurtulmanın tek çâresi sabretmektir. Sabırlı olmayan muvaffak olamaz.

“Kim bir kötülük yaparsa, onunla cezâlanır ve o, kendisine Allahtan başka ne bir dost, ne de bir yardımcı bulamaz” meâlindeki kelâmı nâzil olduğu zaman, Hz. Ebû Bekir, Peygamberimize sordu: “Yâ Resûlallah, bu âyetten sonra nasıl ferahlanılır?”

Resûl aleyhisselâm ona cevaben buyurdular ki: “Yâ Ebâ Bekir! Sen hiç hasta olmuyor musun? Senin başına hiç musîbet gelmiyor mu? Sen hiç ezâlara, cefâlara mâruz kalmıyor musun? Hiç kederlenmiyor musun? İşte bütün bunlar senin kusûrların, senin hatâların için birer kefâret olur, kusûrlarının bağışlanmasını sağlar.”

HİKMETLER · 14 AĞUSTOS 2008 PERŞEMBE · KAYIT 1033

“Şu üç şey iman alâmetidir”

Habbâb bin Eret hazretleri anlatır: Bir defasında biz, Resûlullah efendimize gitmiştik. O, Kâbe’nin gölgesinde oturmaktaydı. Kendisine sorduk: “Yâ Resûlallah, müşriklerin, dinimizden dönmemiz için bize verdikleri eziyet ve sıkıntılara katlanmamız için, Allaha duâ edip, yardım talebinde bulunur musunuz?

Bizim bu sözümüz üzerine şöyle buyurdu: “Sizden önceki kavimlerde, bâzan bir adam getirilir, bir çukur kazılarak oraya konur, sonra da testere ile başı ikiye ayrılırdı. Fakat bu azâb bile onu dîninden döndüremezdi.”

Resûlullah efendimiz yine buyurdu ki: “Kişinin Allah indinde öyle derecesi bulunur ki, ona ameliyle ulaşamaz. Fakat vücudu bir musîbete mâruz kalır. Bununla o dereceye ulaşır.”

Allahü teâlânın gönderdiği belâ ve sıkıntılara sabrederek göğüs germek büyük nîmettir. Sabredemeyen felâkete düçâr olur. Allah’tan gelen her şeye razı olmak büyük nimettir. Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

“Şu üç şeyi yapan dünya ve ahiret hayrına kavuşur: Kazaya rıza, belaya sabır, rahatlıkta dua.” , “Kadere rıza, saadet alametidir.”

“Şu üç şeyi yapan 40 evliyadan biri olur: Kazaya rıza, haram işlememeye sabır, buğdi fillah.”

“Şu üç şey iman alametidir: Belaya sabır, nimete şükür, kazaya rıza.”

“Ya Rabbi, beni kaza ve kaderine rıza gösteren, belana sabreden ve nimetlerine şükredenlerden eyle!” diye dua etmenin en güzel dualardan biri olduğu bildirilmiştir.

Hasan-ı Basrî hazretleri buyurdu ki: Kalbi bozuk insanlarla beraber olma! Kalbin bozulması altı şeydendir:

1- Allahü teâlânın taksimine râzı olmamak.

2- İlmi ile amel etmemek.

3- Amelinde ihlâs sâhibi olmamak.

4- Allahü teâlânın ihsân buyurduğu rızkı yiyip, şükretmemek.

5- Allahü teâlânın rahmetine güvenerek tevbeyi terk etmek.

6- Vefât edenleri kabrine defnedip, onlardan ibret almamak.

HİKMETLER · 15 AĞUSTOS 2008 CUMA · KAYIT 1034

Allahü teâlâyı iyi tanımanın alâmeti

İslam büyükleri takdiri ilahiye, Allahdan gelene rızaları tamdı. Bunun için, başlarına gelen sıkıntılardan, belalardan üzüntü değil zevk duyarlardı. Bunların acıları hissetmezlerdi.

Sırri-yi Sekati hazretleri, “Allahü teâlâyı seven, Ondan gelen belaların acısını hiç duymaz. Bir değil, yetmiş kılıç darbesi alsa yine duymaz” buyurdu.

Şakik-i Belhi hazretleri yine buyuruyor ki: "Musibete sabretmeyip feryat eden, Allahü teâlâya isyan etmiş olur. Ağlamak, sızlamak, bela ve musibeti geri çevirmez."

Şakik-i Belhi hazretleri de, “Sıkıntıya sabrın mükafatını bilen, sıkıntılardan kurtulmaya heves bile etmez” buyurdu.

Sıkıntılara karşılık verilecek nimetleri hatırlayarak, sıkıntı hafifletilebilir. Nitekim Allahü teâlâyı sevenler, birçok acılara katlanmışlar, hatta o acıları duymamışlar bile Nitekim, Mısır halkı günlerce yemeden içmeden Hz.Yusuf’un güzelliğine bakakaldılar. Onun güzel yüzüne bakmakla açlıklarını unuturlardı. Bundan daha önemlisi de Mısır’ın ileri gelen kadınları, Hz.Yusuf’un güzel cemaline bakarak, ellerini kestiler, fakat acısını duymadılar.

İbni Mübarek hazretleri buyurdu ki: “Musibet birdir. Musibetin geldiği kişi, feryat eder, ağlar, sızlarsa, iki olur. Birisi musibetin kendisidir, diğeri sevabın gitmesi. İkincisi öncekinden daha büyüktür. Sabredenlere verilen sevabın miktarını Allahü teâlâdan başkası bilmez.”

Hadis-i şerifte, “Acıya sabredip uğradığı felaketi gizlemesi ve kimseye şikayet etmemesi, kişinin Allahü teâlâyı iyi tanımış olmasındandır.”

Başa gelen sıkıntılar, belalar insana kul olduğunu hatırlatır. İnsanı azgınlıktan korur.

İmam-ı Gazali hazretleri buyuruyor ki: "Firavun 400 yıl yaşamıştı. Bir kere başı ağrımamış, ateşi olmamıştı. Bir kere başı ağrısaydı, herkesin kendine tapınmasını istemesi hatırına gelmezdi."

Âhırette, dünyada iken yapılan iyi amelleri işliyenler, belli bir ölçü, oran dahilinde mükâfatlandırılacaktır. Meselâ namaz kılan, oruç tutan, diğer hayırlı amelleri işliyen kimselere, bire on, yetmiş, yediyüz misli gibi sevâb verilecektir. Ancak, dert ve belâlara sabredenlerin mükâfatları karşılıksız verilecektir. Nitekim hadîs-i şerîfte buyuruldu ki: "Kıyâmet gününde her amelin mükâfatı ölçü ile verilir. Ancak belâ ehline mükâfat ölçü ile verilmez, hesâbsız bir şekilde verilir. Dünyada sağlıklı ömür sürenler, bu hâli görünce imrenerek derler ki: "Ah ne olaydı biz de dünyada belâlarla parça parça olsaydık da bu sevâbdan mahrûm kalmasaydık."

HİKMETLER · 16 AĞUSTOS 2008 CUMARTESİ · KAYIT 1035

Sıkıntıları rahata tercih ederlerdi!

Allah adamları, musibet ve sıkıntıları, nimet ve rahata tercih ederlerdi. Allah'a olan yönelişlerinin devamlı oluşu da bundandı. Çünkü, Allah'ı seven, kulu Allah'a yaklaştıran şeyleri de sever.

Vehb bin Münebbih buyurdu ki : "Belâyı nimet, rahatı musibet saymayan bir kimse, fakîh değildir!"

Hasan Basrî buyurdu ki: "Allah bir kuluna dünyalık hakkında genişlik verir de o kul bunun, kendisi hakkında bir mekr olmasından korkmazsa, Hak teâlânın mekrinden korkmamış olur."

Rabi' bin Enes buyurdu ki: "Sivrisinek, aç olduğu müddetçe yaşar. Doyduğu zaman şişer ve semirir, semirince de ölür! İşte âdemoğlu da bunun gibi, şişip semirdiği zaman kalbi ölür!"

Her hastalık zıddı ile tedavi edilir. Günah sebebi ile kararan kalb, iyilik nuru ile temizlenir. Dünyalıktan gelen her sıkıntı, müslümanın kalbini dünyadan soğutur ve nefret ettirir. Hadis-i şerifte buyuruldu ki: "Öyle günahlar vardır ki, onları ancak geçim hususunda çekilen sıkıntılar yok eder."

Bunun için gerek geçim sıkıntısı, gerekse başka sıkıntılar için güzelce sabretmelidir. Sabretmemek bir şeyi halletmediği gibi, kızıp sağı solu kırıp geçirmek daha büyük zararlara sebep olur. Bir müminin ayağına bir diken batsa veya bir çay bardağı kırılsa, günahlarına kefaret olur. Onun için bütün sıkıntılara, üzüntülere katlanmak büyük nimet olur. Hadis-i şerifte, “Kulun günahı çoğalır da, onu yok edecek güzel ameli bulunmazsa, ona sıkıntılar gelir ve günahlarına kefaret olur.” buyuruldu.

Hazreti Ebu Bekir bir gün eshab-ı kirama hitaben buyurdu ki:

"Allahü teâlâ size dünyayı fethettirecek, kapılarını açacaktır. Siz, ihtiyacınızdan fazlasını almayınız! Bilmiş ol ki, sabah namazını kılan kimse, Allah’ın himayesindedir. Allah’ın hakkını küçümseme, zira yüzüstü seni Cehenneme atar. Allahü teâlâya olan halis sevginin zevkine varan, dünyalıktan vazgeçer ve bütün insanlardan yüz çevirir. Ömrünü faydasız, boş şeylerle geçiren, tarlaya tohum ekme vaktini kaçırmış olur. Vaktinde tohum ekmeyen ise, hasat zamanında pişman olur."

HİKMETLER · 17 AĞUSTOS 2008 PAZAR · KAYIT 1036

Sebeplere yapışmak lazımdır

İmam-ı Rabbani hazretleri buyurdu ki: İnsana gelen hastalıklar, elemler, taktiri ilahi ile gelmektedir. Razı olmak lazımdır. İbadetlere devam, elemlere, hastalıklara sabr edilmelidir. Allahü tealanın kereminden afiyet beklemelidir. Mahluklardan birşey beklememeli, herşeyin Hak tealadan geldiğini bilmelidir. Derdlerden, elemlerden kurtulmak için dua ve istigfar etmelidir. Tesiri, faydası kati olan sebeblere yapışmalı, sebeblerin tesirini Allahü tealadan beklemelidir.

Onun taktiri, iradesi olmadıkca, kimse kimseye zarar veremez. Bununla beraber, sebeblere yapışmak, Peygamberlerin yoludur. Sebeplere yapışmamızı, tehlükelerden, zararlardan korunmamızı emir etti. En büyük zarar, nefsimize ve İslam düşmanlarına aldanmaktır. Sebeblerin tesirini Allahü tealadan taleb etmelidir.

Sebeblere yapışmak lazımdır. Bu ise, tevekküle muhalif değildir. Sebeblerin tesir etmesinin Allahü tealadan olduğunu bilen ve tesiri Allahü tealadan bekleyen ve

tesiri tecrübe edilmiş faydalı sebebleri kullanan kimse, Allahü tealaya tevekkül etmiş, yalnız Ona güvenmiş olur.

Tesir etmeyen, hayali sebebleri kullanmak, tevekkül olmaz. Tesiri çok görülmüş olan faydalı sebebleri kullanmak lazımdır. Ateş yakar. Fakat, ateşe yakmak kuvvetini veren, Allahü tealadır. Aç olan, birşey yir. Bu şeye doyurma kuvvetini veren Odur. Lazım olduğu zaman, böyle faydalı sebebleri kullanmadığı için zarar gören kimse, Allaha asi olur.

Sebebler üçe ayrılır: Hayali sebebleri terk etmek, tecrübe edilmiş faydalı sebebleri kullanmak vaciptir. Şüpheli olanlar, bazen kullanılır. Allahü teala, meşveret etmeği, bilenlere danışmağı emir etti. Meşveret de, sebebe yapışmaktır. Meşveretten sonra tevekkülü emir eyledi.

Ahiret işlerinde tevekkül olmaz. Bunlarda çalışmak emir olundu. Burada, azabından korkmak ve merhametinden ümmidli olmak lazımdır. Allahü tealanın keremine, ihsanına güvenmeli ve emir olunan ibadetleri yapmalıdır. İslamiyet'e uymamız, yani emir edilenleri yapmamız ve yasak edilenlerden sakınmamız vazifemizdir. (Tevekkül) budur ve kulluk böyle olur.

Allahü teala, insanları başı boş bırakmadı. Her istediklerini yapmağa izin vermedi. Nefislerinin arzularına ve tabii, hayvani zevklerine, taşkın ve şaşkın olarak ta'bi olmalarını, böylece felaketlere sürüklenmelerini dilemedi. Rahat ve huzur içinde yaşamaları ve sonsuz seadete kavuşmaları için arzularını ve zevklerini kullanma yollarını gösterdi ve dünya ve ahiret seadetine sebep olan faydalı şeyleri yapmalarını emir etti. Zararlı şeyleri yapmalarını yasak etti.

HİKMETLER · 18 AĞUSTOS 2008 PAZARTESİ · KAYIT 1037

Kifayet miktarı ile yetinmek

İslam büyükleri, mevki makam, mal mülk gibi dünyalıklar ellerinden çıktığı zaman, kalblerinde derin bir rahatlık ve genişlik hasıl olurdu. Çünkü onlar Allah'ı ve Resulünü çok severlerdi. Allah'ı ve Resulünü çok seven ise, kendisini ibâdetin kemâlinden alıkoyan dünya meşguliyetini kerih görür.

İşte bunun içindir ki onların en güzel ahlâkından biri de, dünya kendilerine gülüp teveccüh ettiği zaman kalblerinde bir sıkıntı ve kasvet hasıl olması idi. Eshab-ı kiram, Resûlüllâha mahabbet bakımından insanların en ilerileri oldukları için, çoğu yanında, altın veya gümüş ile gecelemezdi. Peygamber efendimiz de, kendileri ehl-i beytini, ehl-i beyti de kendilerini çok sevdikleri için, "Allah'ım! Muhammedin âlinin rızkını kifayet miktarı eyle!" diye duâda bulunmuşlardır.

Rızkın hâcet ve kifayet miktarı olması, kulun herhangi bir maişet düşüncesine takılmaması içindir. Bilhassa bu, böyle şeylere karşı sabrı olmayanlar için önemlidir. Zira böyle bir kimse gecesinde ve gündüzünde, hiç usanmadan rızık istemek için Allah'a yönelecek, ibadetlerinde aksama olacaktır.

Abdullah bin Mes'ûd buyurdu ki : "İleride öyle zamanlar gelecek ki, mü'min, bir köleden daha zelîl olacak. Mü'minin hayatı, adetâ sirke içinde yaşayan sirke kurdunun yaşayışı gibi olacak!"

Abdullah bin Bekr El-Müzenî de şöyle buyururdu : "Allahü teâlâ sevdiği kuluna, bir kadının çocuğuna şifa bulması için acı ilâcı yudumlatması gibi, dünyanın acılığını tattırır."

Adamın biri, Peygamberimize, "Ey Allah'ın Resulü, ben seni seviyorum!" demiş. Efendimiz de buyurmuşlar ki : "Eğer beni seviyorsan, sana hücum edecek fakirlik için bir zırh hazırla! Çünkü fakirliğin beni sevene hücumu, bir sel suyunun döküldüğü yere doğru akışından daha sür'atlidir."

Hazreti Âişe validemiz buyurdu ki : "Dünya bize, Resulüllâh'ın irtihaline kadar hep sıkıntılı ve bulanık göründü. Vaktâki Resulüllâh irtihal buyurdu, dünya üzerimize döküldü de döküldü."

Aliyyül-Havvâs buyurdu ki : "Kul, irfan makamlarında yükseldikçe dünyanın ona olan nefreti artar. Artık o, dünyayı taleb de etse, dünya ona teveccüh etmez. Çünkü onun kalbinde kendisine bir yer bulamaz."

İmam-ı Şarani hazretleri buyurdu ki: Böylece anlaşılmış oluyor ki, her defasında dünya metaını ve zinetlerini artırdığı halde, zühd ve takvâ mesleğinde olduğunu iddia eden bir kimsenin bu hali, iddiasında gerçek olmadığının bir alâmeti sayılır.

GÖNÜL BAHÇESİ · 19 AĞUSTOS 2008 SALI · KAYIT 1040

Benim sahibim senin gibi böyle öfkelenmez

Vaktiyle bütün gününü Cenâb-ı Hakka ibâdet ile geçiren birisi, zamanın hükümdarına methedilmişti. Onunla sohbet arkadaşı olması tavsiye edilmişti. Hükümdar, methini işittiği o Allah dostunu sarayına çağırtarak kendisiyle sohbet arkadaşı olmasını ricâ etti. Bu zât hükümdara şöyle cevap verdi:

- Ey hükümdar, bu isteğin güzel! Ancak olur ya, yanlış bir iş yapsam beni affeder misin? Yoksa hemen cezâlandırır mısın?

- Ne gibi bir yanlışın olabilir?

- Meselâ bir gün sarayına geldiğinde beni istemediğin bir işi yaparken görsen ne yaparsın?

Onun bu sözüne şiddetle öfkelenen hükümdar:

- Bana böyle şeyler söylemeğe nasıl cüret edersin? diye bağırdı.

SUÇ İŞLEMEDEN KIZIYORSUN

Bunun üzerine Allah dostu zât da şöyle dedi:

- Benim kerîm bir Rabbim var. O derece kerîm, o derece cömert ki, aynı bir günde bende yetmiş günâh birden görse benim sahibim yine de öfkelenmez, beni kapısından kovmaz, ni'metinden mahrûm etmez. Böyle bir durumda ben O'nun kapısından nasıl ayrılayım da, henüz bir suç bile işlememişken bana öfkelenen birisinin kapısına geleyim? Ben henüz bir suç işlemeden bana böyle kızan birisi acaba suç işlemiş olduğum zaman ne yapar?

Cenab-ı Hak, kullarını kendisine isyan ettiği zaman hemen günah yazmaz, onun tevbe etmesini pişman olmasını bekler. İnsan bir günâh işlediği vakit, sol omuzdaki meleğin âmiri durumundaki sevâbları yazan melek diğerine, "Bekle belki tevbe eder" diyerek günâhı hemen yazdırmaz. Cenâb-ı Hak çok merhametli olduğu için çeşitli vesîlelerle kişinin günâhını affeder. Yeter ki insan geç de olsa hatâsını anlayıp pişman olsun.

Allahü teâlâ Bekara sûresinde, “Şüphesiz ki Allah, hem çok tevbe edenleri, hem de kötü alışkanlıklardan ve kötü ahlâktan temizlenenleri sever” buyurmaktadır.

Tevbe edip hidâyet yoluna yönelenlere hareket tarzımız şöyle olmalıdır:

1) Onu sevmelidir. Çünkü tevbesini kabûl etmekle Allah onu sevmiştir.

2) Allahın onu tevbesinde dâim eylemesi için kendisine duâ etmelidir.

3) Onu kendine örnek edinmelidir.

4) Onunla oturup sohbetlerde bulunmalı, ona yardım etmelidir.

Allahü teâlâ, onun tevbesini kabûl etmekte kendisini dört şeyle şereflendirir:

1) Sanki hiç günâh işlememişcesine onu günâhlardan temizler,

2) Onu sever,

3) Üzerine şeytanı musallat etmez, kendisini ondan korur.

4) Dünya hayâtını terketmezden önce onu korkudan emîn kılar.

Allahü teâlâ Fussilet sûresinde şöyle buyurmaktadır:

"Rabbimiz Allahtır!" deyip de sonra istikamete gelenler, işte onların üzerine, "Korkmayın, tasalanmayın, va'd olunduğunuz Cennetle sevinin!" diye diye melekler inecektir.”

Kişinin tevbesi dört şeyde belli olur:

1) Dilini lüzûmsuz sözlerden, gıybetten, yalandan koruyorsa,

2) Kalbinde hiç bir kimseye ne hased, ne de düşmanlık beslemiyorsa,

3) Kötü kişilerden uzak duruyorsa,

4) Ölüme hazırlanarak geçmiş günâhlarına nedâmet duyuyor, onlara tevbe, istigfâr ediyor ve Rabbinin tâatına yöneliyorsa.

SİZ FARKINA VARMADINIZ!

Her müslümanın, her gün en az bir kere, Ya Rabbi, bilerek veya bilmeyerek isyana, günaha, küfre sebep olan bir söz söyledim veya bir iş yaptım ise, pişman oldum. Beni affet! diyerek tevbe etse, Allahü teâlâya yalvarsa, muhakkak affolur. Cehenneme gitmekten kurtulur. Cehennemde yanmamak için, her gün muhakkak tevbe etmelidir. Bu tevbeden daha önemli bir vazife yoktur. Kul hakkı bulunan günahlara tevbe ederken, bu hakları ödemek ve terk edilmiş namazlar için tevbe ederken, bunları kaza etmek lazımdır

Samîmî bir şekilde tevbekâr olanlar, Cehennemden geçtiklerini bile anlıyamıyacaklardır. Cennete girdikleri zaman diyecekler ki: Rabbimiz bize, Cennete girmeden önce Cehenneme sokulacağımızı söylemişti.

Onlara cevâben denir: “Siz oraya sokuldunuz. Fakat o sırada Cehennem sakin idi. Onun için farkına varamadınız”

HİKMETLER · 19 AĞUSTOS 2008 SALI · KAYIT 1038

Fazlalığı yerinde kullanamamak

Allah adamları, ihtiyaç miktarı mal edinirler, fazlasından sakınırlardı. Fazlasının hesabından korkarlardı. Zaten fıkıh alimleri de, helal malı, ihtiyaçtan fazla toplamak mekruhtur, demişlerdir. Zekatını vermezse, bu mal ayrıca günaha, azaba sebep olur. Hadis-i şerifte, “Paranın kuluna, paraya tapana lanet olsun!” buyuruldu. Malı ahıret için kullanmak çok iyi isi de, bu çok zor bir iştir, manileri engelleri çoktur.

Dünya malı peşinde koşmak, nefsinin şehevi arzuları peşinden koşmaktan daha fenadır. Mal, para peşinde koşmak, Allahü teâlânın emirlerini unuttururusa, buna “dünya muhabbeti” denir. Bu muhabbet de Allahı unutturur. Allah zikri, düşüncesi bulunmayan kalbe şeytan yerleşir. Şeytanın en büyük hilesi, insana hayırlı işler yaptırarak kendisini salih, iyi zan ettirmesidir. Böyle kimse, kendisinin kulu olur. Hadis-i şerifte, “Geçen ümmetlerin herbirine fitneler verildi. Benim ümmetimin fitnesi, mal, para toplamak olacaktır” buyuruldu. Genelde dünyalık peşine düşenler ahireti unuturlar.

Halbuki, insanın rızkı bellidir. Hadis-i şerifte, “Allahü teâlâ, insanları yaratırken, ecellerini, ömürlerini ve rızıklarını takdir etmiştir” buyuruldu. İnsanın rızkı değişmez, azalmaz ve çoğalmaz ve zamanından geri kalmaz. İnsan, rızkını aradığı gibi, rızık da, sahibini arar.

Çok fakirler vardır ki, zenginlerden daha iyi, daha mesut yaşar. Allahü teâlâ kendisinden korkanlara, dinine sarılanlara, ummadıkları yerden rızk gönderir. Hadis-i kudside, “Ey dünya! Bana hizmet edene hizmetçi ol! Sana hizmet edene güçlük göster!” buyuruldu. Bir hadis-i şerifte, “Ya Rabbi! Beni sevenlere, hayırlı mal ver. Bana düşmanlık edenlere, çok mal ve çok evlat ver!” buyuruldu.

Bir zengin öldü. Bir köşk ile iki oğlu kaldı. Köşkü taksimde anlaşamadılar. Duvardan bir ses geldi. Benim için birbirinize düşman olmayınız. Ben bir padişah idim. Çok yaşadım. Mezarda yüz otuz sene kaldım. Sonra, toprağımla çanak çömlek yaptılar. Kırk sene evlerde kullandılar. Kırıldım. Sokağa atıldım. Sonra, benimle kerpiç yaptılar. Bu duvarın inşasında kullandılar. Birbirinizle dövüşmeyiniz. Siz de, benim gibi olacaksınız, dedi.

Ahireti unutup dünya peşinde koşan, açgözlü olur, hep yokluk içinde kıvranır, işleri zorlaşır, nasibinden de fazla bir şeye kavuşamaz. Ahiret için çalışanın da, işleri kolaylaşır, gönlü zenginleşir, yüz çevirdiği dünyalık da kendisine teveccüh eder.

GÖNÜL BAHÇESİ · 20 AĞUSTOS 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 1041

Kâr - zarar hesabını iyi yapmayan kaybeder!

Akıllı insan hesabını hep kâr üzerine yapar. Zarar üzerine hesap yapanın aklından şüphe edilir. Zamanımızda, dünyaya yönelme eğiliminde hızlı bir artış görülmektedir. İnsanların büyük bir çoğunluğu manayı bir tarafa bırakıp, madde için yani dünyalık şeyler için yaşamakta ve bu uğurda ölmektedir. Manayı, maneviyatı bir tarafa bırakamayanların da, bunlarla ilgileri şekli, sathi boyutta kalmaktadır. Çok kimse, dünya menfaatlerini ele geçirmek için, çok ince düşünüyor, çalışıyor ve didiniyorlar da, sonsuz bir saadet ve felâket karşısında bulunduklarına önem vermiyorlar; yarına çıkacakları garantisi olmamasına rağmen 15-20 sene sonrasının planlarını yapıyolar. Bu, akıllıca bir iş değildir çünkü kârlı bir yatırım değildir.

Akıllı insan ahıret yatırımına öncelik verir. Dünya işlerinde tevekkül emir edildi. Ahıret işlerinde emredilmedi. Ahiret işlerinde tevekkül olmaz. Bunlarda çalışmak emir olundu. Burada, Allahü tealanın azabından korkmak ve merhametinden ümmidli olmak lazımdır. İslamiyete uymamız, yani emir edilenleri yapmamız ve yasak edilenlerden sakınmamız vazifemizdir. (Tevekkül) budur ve kulluk böyle olur.

BU AHMAKLIK DEĞİL Mİ?

Hal böyle iken, tersine ahıret işlerinde tevekkül ediliyor, dünya işlerinde tevekkül edilmiyor. Örneğin, günümüz insanı, dinimizin emir ve yasakları karşısında, Allah affeder diyor, fakat dünya işlerinde kılı kırk yarıyor. Bu akıllılık mıdır, ahmaklık mıdır?

Mutlaka öleceklerini bildikleri hâlde, âzâmî 70-80 yıllık ömür için ne akıl almaz sıkıntılara, meşakkatlere katlandıkları hâlde, sonsuz âhıret hayatı için az bir çalışmaya, zahmete katlanamıyorlar. Bu, kişinin kârını, zararını bilmemesinin alâmetidir. Her işinde, âhıreti düşünen, buna göre hareket eden, hep kârdadır. Âhıreti düşünmeden yaptığı her iş zararınadır.

Allahü teâlâ insanlara akıl verdi. Canlı cansız herşeyi onun emrine bıraktı. Buna karşılık, onlara dünya ve âhırette yine kendileri için faydalı olacak vazîfeler yükledi. Bunları bildirmek için, Peygamberler ve onları varisleri olan âlimler gönderdi.

İnsan, dünyaya gönderilmesinin sebebini, dünyadaki hayat mücâdelesini ve yaşama kurallarını bilmezse, yâhut bilip de onlara göre hareket etmez ise, elbette zararı kendine olacaktır. Bunları yerine getirip getirmemenin Cenâb-ı Hakka bir faydası, bir zararı olmaz.

Dinin kurallarını yani, emir ve yasaklarını yerine getirmede, eksiği kusuru varsa hiç olmazsa, kabahatini bilip saygıda kusur etmemelidir. Bunlarda, eksiklik, yanlışlık aramamalıdır. Peygamber efendimize, İslamiyet nedir? diye sorulunca, Ettazim-ü li-emrillah veşşefakatü li-halkıllah, diye cevap buyurmuştur. Yani, Allahü tealanın emirlerine tazim ve hürmet ve mahluklarına şefkattir. Yapamasa bile dinin emirlerine inanıp saygı gösteren imanını muhafaza etmiş olur.

Dünyaya gelmesi ve ölmesi kendi elinde olmayan insanın, Allahın dünya ve âhiretteki kanûnlarına dil uzatmağa ne hakkı vardır? Kulun vazifesi, bu kanunlara, emirlere uymaktır. İnsan bu kanûnlara uyduğu oranda, dünyada ve ahırette saâdete kavuşur.

İslam ahlakını ve Muhammed aleyhisselâmın hayatını, doğru yazılmış kitaplardan öğrenen akıllı bir kimse, İslama ve Peygamberimizin güzel huylarına, başarılarına âşık olur.

Yüzbinlerce insanın, Peygamberimize candan bağlandıklarını, O'na karşı edeblerini, itâatlarını, aşırı sevgilerini ve mallarını, canlarını O'nun için fedâ

ettiklerini gösteren vak'a ve olaylar, dünya tarihlerinin binlerce sahîfelerini doldurmaktadır.

ZARAR ETME İHTİMALİ YOK

Resûlullahın "sallallahü aleyhi ve sellem" güzel hayatını ve islâm dîninin emirlerindeki ve yasaklarındaki incelikleri ve faydaları öğrenen her akıl ve insaf sahibinin, her düşünebilen insanın O'na hemen inanması, O'na âşık olması, iman edip seve seve müslüman olması, insanlık îcâbıdır. Akıl da, mantık da bunu emreder. İnanmamak akılsızlık olur. Çünkü inanan ve inandığı gibi yaşayan her zaman kârdadır. Zararda olma ihtimali yoktur.

Hazreti Ali buyurdu ki: "Müslümanlar, ahirete inanıyor. Kıtapsız kafirler, inkar ediyor. Tekrar dirilmek olmasaydı, inanmayanlar birşey kazanmaz, Müslümanlar da, zarar etmezdi. Fakat, kafirlerin dediği olmayınca, sonsuz azab çekeceklerdir."

İslam âlimleri, ahiretin varlığını isbat etmekte, inanmayanların hücumlarına akıl, ilim ve fen ile cevap vermektedir. Müslümanlar, sözlerini isbat etmeseydi dahi, kıyamet inkar olunabilir mi idi? Sonsuz azabda kalmak, bir ihtimal bile olsa, bunu hangi akıl kabul eder? Halbuki, ahiret azapları, bir ihtimal değil, meydanda olan hakikattir. O halde, inanmamak, akılsızlık oluyor. Kârını zararını bilmek olur. Kârını zararını bilmeyen de, bedbaht olur.

Her işinde, kârını zararını düşünen, maddeye değil manaya öncelik veren ise, hem dünyada hem de ahırette mesut ve bahtiyar olur.

HİKMETLER · 20 AĞUSTOS 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 1039

"Kan ağlasa dahi, onu af etmem!"

İslam büyüklerinin, ihyaç fazlası mal istememelerinin sebebi, mubah olan bu malın insanı azdırıp harama sebep olması korkusuydu. Nitekim, dünya peşinde koşan çok kimse, şüpheli şeylere, sonra mekruhlara, sonra haramlara, hatta küfre dalmaktadır. Geçmiş ümmetlerin, Peygamberlerine inanmamalarına sebep, dünyaya düşkün olmaları idi.

Musa aleyhisselam, Tur dağına giderken, birinin çok ağladığını gördü. Ya Rabbi! Kulun, senin korkundan ağlıyor dedi. "Kan ağlasa dahi, onu af etmem.

Çünkü o, dünyaya düşkündür" buyurdu. Hadis-i şerifte, "Dünyayı helalden kazanana, ahirette hesap vardır. Haramdan kazanana, azap vardır" buyuruldu.

Devlet adamlarından biri, Mazhar-ı Can-ı Canan hazretleri için bir dergah yaptırdı ve bütün dervişlerin ihtiyacını da karşılayacağını bildirerek kabul etmeleri için arzetti. Fakat Mazhar-ı Can-ı Canan hazretleri mevcut dergahı kafi görüp kabul etmedi ve; "Bizim için her yer birdir. Allahü teâlânın indinde herkesin rızkı takdir edilmiştir. Vakti gelince herkes rızkına kavuşur. Dervişlerin hazinesi sabır ve kanaat olup, bu kâfidir" buyurdu. Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

"İnsan, elindeki ihtiyacına yeterken, kendini azdıracak olan daha fazla mal ister. Aza kanaat etmez, çok ile de doymaz. Ey insanoğlu, vücudun afiyette ve günlük ihtiyacın mevcut olarak sabahlarsan, artık bu sana kâfi gelir."

"Emeli hep dünya olanın, Hak indinde değeri yoktur. Bunun meşgalesi tükenmez, fakirlikten kurtulamaz, zenginliğe kavuşamaz, sonu gelmeyen boş kuruntularla oyalanır."

Dünya muhabbeti, yani dünyaya düşkün olmak demek, nefsin arzularını, tatlı gelen şeyleri ve bunlara kavuşmanın sebebi olan parayı, haram yollardan aramak demektir. Dünyaya düşkün olmak, hayal peşinde koşmaktır. Çünkü, dünya lezzetlerinin zararları, faydalarından daha çoktur. Elde kalmaz, çabuk giderler. Bunlara kavuşmak ise, çok güçtür.

Hadis-i şerifte, "Dünyalık olan şeyler, melundur. Allah için olan şeyler, Allahü teâlânın razı olduğu şeyler, melun değildir" buyuruldu. Dünyalık olan şeylerin, Allahü teâlâ indinde hiç kıymeti yoktur. Hadis-i şerifte buyuruldu ki. "Dünyalığa düşkün olmak, hataların başıdır." Yani her türlü hataya, günaha sebep olur. İslamiyete uyarak kazanılan ve kullanılan kazanç, dünyalık olmaz. Dünya nimeti olur.

HİKMETLER · 21 AĞUSTOS 2008 PERŞEMBE · KAYIT 1042

"Korkarım kimse bundan kurtulamaz!

Allah adamlarının güzel ahlâkından biri de, dünyevî arzularına kavuşamadıkları zaman üzülmeyip aksine sevinç duymaları idi. Onlar dünyevi arzularına

kavuşamadıkları zaman derlerdi ki : “Bu istediğim şey her ne kadar benim lehime bir şey gibi görünse de demek ki benim aleyhime imiş. Allahü teâlâ, beni sevdiği için bu arzuma kavuşturmadı; benimle dünyevî arzularım arasına perde çekti.”

Mâlik bin Dinar buyurdu ki : “Muallimim Abdullah er-Râzî, bana derdi ki: "Ey Mâlik, Allah'a yakınlık makamına ermek istersen, nefsi arzuların ile kendi aranda demirden bir duvar bulundur! Allahü teâlâ Dâvud aleyhisselâma şöyle vahyetmiştir : Ben, nefsî arzulara meyleden bir kalbin, müttakîlere imam olmasını haram kılmışımdır!”

Peygamber efendimiz buyuruldu ki: “Allahü teâlâ, Cehennemi yaratınca, Cebrail aleyhisselama "Git Cehenneme bak!" buyurdu. O da gidip Cehennemi görünce, "Ya Rabbi, izzet ve celaline yemin ederim ki, buranın kötülüğünü duyan hiç kimse buraya girmez" dedi. Allahü teâlâ, Cehenneme gidecek yolları çeşitli nefsani şehvetlerle süsledi. "Şimdi git, bir daha Cehenneme bak!" buyurdu. Cebrail aleyhisselam, bu haliyle Cehennemi görünce, "Ya Rabbi izzet ve celalin hakkı için söylüyorum. Korkarım bundan kimse kurtulamaz, herkes buraya girer" dedi. Allahü teâlâ, Cenneti yaratınca da, Cebrail aleyhisselama, "Git Cenneti gör!" buyurdu. Gidip Cenneti gördükten sonra, "Yeminle söylüyorum ki herkes buraya girer" dedi. Allahü teâlâ, Cennete giden yolları çeşitli zorluklarla kuşattı. "Şimdi git, bir daha bak!" buyurdu. Cebrail aleyhisselam yemin ederek, "Ya Rabbi, korkarım buraya kimse giremez" dedi.”

Ömer bin Abdilazîz buyurdu ki : “Nefislerinizdeki şehvetleri yok ediniz, fakat; şehvetler hakkında nefislerinizi öldürmeyiniz. Zira şeytan, şehvetini ayağının altına alıp mahkûm eden bir kimsenin gölgesinden bile kaçar! Fakat şehevî arzusunu kalbinde saklayanın sırtına biner. Artık şeytan onu, Allah'ın musallat kılması ile dilediği yere sevkeder. O halde iş, nefse hâkim olmaktadır!”

İsâ aleyhisselâm buyururmuş ki : “Cennet, bütün nimetleriyle rahat ve şehevâttan ibarettir. Cennete ancak dünyada rahat ve şehevâtını terkedenler girecektir!”

Abdullah bin Abbas buyurdu ki: “İleride öyle zamanlar gelecek ki, kişinin bütün himmeti midesi, dini kendi hevâsı, kılıcı da dili olacaktır!”

HİKMETLER · 22 AĞUSTOS 2008 CUMA · KAYIT 1043

Nefsine ve şehvetine hakim olamayan…

Süfyan-ı Sevrî buyurdu ki : "Ben, herşeyden fazla bir itina ile nefsime bakmışımdır. O, bazen benimle beraberdir, bazen de aleyhime geçmiştir.. Ey insanlar, biribirinizle husumete düşmezden evvel, nefislerinizi şehevî arzulardan alıkoyunuz!" Onların bu hususdaki delillerinden biri, Peygamber efendimizin : "Cennet nefse hoş gelmeyen şeylerle, cehennem de şehvetlerle süslenmiştir." meâlindeki sözleri ile nefsine ve şehvetine hakim olamıyanın Cehenneme gideceği bildirilmiştir.

Hasan Basrî buyurdu ki: "Üstündeki sahibini dinlemeyen çılgın bir atın gemlenmeye olan ihtiyacı, senin nefsini gemlemeye olan ihtiyacından daha fazla olamaz!"

İmam-ı Gazali hazretleri buyuruyor ki: "Aklı dinlemeyen, en çok ona isyan eden şehvettir. İnsanların, başkalarının ayıplamaları gibi sebeplerle bu şehvetten kaçınmaları faydalı ise de, büyük sevap alamazlar. Fakat günah işlemek için bütün imkanlara sahipken, ortada hiçbir korku yok iken, sırf Allah rızası için, Allah'tan korktuğu için şehvetine esir olmazsa, ona mani olursa, en büyük fazilete kavuşur. Bu derece sıddıklar, şehidler makamıdır."

Hadis-i şerifte buyuruldu ki: "Haya, iffet, dile hakimiyet ve akıl, imandandır. Böyle kimselerin ahiret arzusu çoğalır, dünya hırsı azalır. Cimrilik, müstehcenlik, çirkin sözlülük, hayasızlıktan, nifaktan ileri gelir. Böylelerinde dünya hırsı çoğalır, ahiret arzusu azalır."

Nefsi arzuların insanı çok zorladığı çağ da geçlik çağıdır. Bunun için bu çağda yapılan ibadetler çok kıymetlidir.

İmam-ı Rabbani hazretleri buyuruyor ki: Gençlikte, şehvetin, asabiyetin kapladığı anlarda, İslamiyet'in bir emrini yerine getirmek, ihtiyarlıkta yapılan aynı ibadetten çok üstün ve kıymetli olur. Çünkü, engeller karşısında, ibadeti yapmak güçlüğü, sıkıntısı, o ibadetlerin, şanını, şerefini göklere çıkarır. Engel olmayarak, kolay yapılan ibadetler, aşağıda kalır. Bunun içindir ki, insanların yüksekleri, meleklerin yükseklerinden daha üstün olmuştur. Çünkü insan, engeller arasında

ibadet ediyor. Melekler ise, engel olmadan emre itaat ediyor. Savaşta, askerin kıymeti artar ve savaşırken ufak bir hizmetleri, barış zamanındaki büyük gayretlerinden daha kıymetli olur.

HİKMETLER · 23 AĞUSTOS 2008 CUMARTESİ · KAYIT 1044

Nefsi terbiye etmek gerekir

Şerefüddin Ahmed bin Yahya Müniri hazretleri buyuruyor ki: "İslamiyet, nefsin arzusu olan şehvet ve gadabın yok edilmesini değil, her ikisine hakim olup, dine uygun kullanılmasını emreder. Süvarinin atını ve avcının köpeğini yok etmesi değil, bunları terbiye ederek, kendilerinden faydalanması gerektiği gibidir. Yani, şehvet ve gadap, avcının köpeği ve süvarinin atı gibidir. Bu ikisi olmadıkça, ahiret nimetleri avlanamaz. Fakat, bunlardan faydalanmak için, terbiye ederek, dine uygun kullanılmaları gerekir."

İmam-ı Gazali hazretleri buyuruyor ki: "Allahü teâlâ, "Şehvetlerinizi, nefsi arzularınızı haramlardan almamaya uğraşın ve bu cihadda sebat edin, dayanın" buyuruyor. Bunun içindir ki, aklı olanlar, din büyükleri, bu dünyanın bir pazar yeri gibi olduğunu ve burada, nefs ile alışverişte olduklarını anlamışlardır. Bu ticarette kâr Cennet, zarar da Cehennemdir. Yani kârı, ebedi saadet, ziyanı da, sonsuz felakettir."

Peygamber efendimiz buyurdu ki: "Şunlar kimde bulunursa Allahü teâlâ, onun vücudunu Cehenneme haram eder, onu şeytandan ve nefsinden korur: Nefsi günah olan bir şeye heves ettiği halde nefsine hakim olup, onu yapmayan ve nefsi, hayırlı bir şeyi, bir ibadeti yapmak istemediği halde onu yapan, nefsinin şehvet ve gazabına hakim olur. Şunlar da kimde bulunursa, Allahü teâlâ onu rahmetine gark ederek Cennetine koyar: Bir yoksulu barındırmak. Zavallı birine acımak. Hizmetçiye iyi muamele etmek. Ana ve babasına infak etmek."

Şehvet on kısımdır; dokuzu kadında, biri erkektedir, buyurulmuştur. Şehvetin kadında daha çok olduğu anlaşılıyor. Ama hayası da çok olduğu için birbirini dengeliyor. Kadın hayasızlaşınca denge bozulur.

Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki: "Kadına, şehvetle bakanın, gözlerine erimiş kurşun dökülüp, Cehenneme atılır." , "Komşu kadına, arkadaş hanımına şehvet ile

bakmak, yabancı kadına bakmaktan on kat daha günahtır. Evli kadınlara bakmak, kızlara bakmaktan bin kat daha günahtır. Zina günahları da böyledir.", "Cana kıymayan, haram yemeyen, zina etmeyen ve içki içmeyen Cennete girer.", "Kötü kadınlar, çoğalıp, zina bir toplum içinde yayılırsa, halk, daha önce görülmemiş bulaşıcı hastalıklara maruz kalır. Ölçüde, tartıda hile yapılırsa, geçim darlığı baş gösterir."

HİKMETLER · 24 AĞUSTOS 2008 PAZAR · KAYIT 1045

Arşın gölgesindeki yedi kişi

Peygamber efendimiz buyurdu ki: "Allahü teâlâ, Kıyamette, şu yedi kişiyi, hiçbir gölgenin bulunmadığı günde, Arşın altında gölgelendirir. Yani onu kendi himayesine alır:

1- Adaletli hükümdar,

2- Rabbine ibadet ederek yetişen genç,

3- Gönlü mescitlere bağlı olan,

4- Allah için birbirini seven, o sevgi ile bir araya gelip, o sevgiyle birbirinden ayrılan iki kişi,

5- Tenhada Allah'ı zikredip de gözleri yaşla dolan.

6- Sağ elinin verdiğini sol eli bilmeyecek kadar sadakayı gizli veren,

7- Güzel ve mevki sahibi bir kadın, davet edince, ben Allah'tan korkarım diye red eden,

Bekara sûresinde meâlen şöyle buyurulmaktadır: "Câhiller, ahmaklar, dünyadaki zevk ve lezzetlere kavuşmak için, dinlerini, îmânlarını verdi. Âhıretlerini satıp, dünyayı, şehvetlerinin istediklerini aldılar. Kurtuluş yolunu bırakıp, helâke koştular. Bu alış verişlerinde birşey kazanmadılar. Bunlar, ticâret ve kazanç yolunu bilmedi. Çok ziyân etti."

Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki: "Şüphesiz hayır, bütün kısımları ve tarafları ile Cennettedir. Şüphesiz şer de bütün kısımları ve tarafları ile Cehennemdedir. Biliniz ki, Cennet sevilmiyen şeylerle çevrilmiş, Cehennem de şehvetlerle

çevrilmiştir. Bir kimseye nefsine hoş gelen kötülük perdelerinden birisi açılır da ona yaklaşırsa ateşe yaklaşır ve Cehennem ehlinden olur. Ancak, hak ile hükmedilecek bir gün için hak ile amel ediniz! Böyle yaparsanız, hak menziline koşmuş ve konmuş olursunuz.", "Kıyamete yakın, ilim yok olur, din cahilleri çoğalır, içki içen ve zina edenler artar", "İnsanın bütün kaygısı midesi olacak, şerefi mal, kıblesi kadın, dini para olacak."

Fahreddîn-i Râzî hazretleri buyurdu ki: "Hased on kısımdır. Bunların dokuzu din adamlarında bulunur. Dünya sıkıntıları on çeşittir. Bunların dokuzu sâlihlerde bulunur. Şehvet on kısımdır. Dokuzu kadınlarda, biri erkeklerdedir." Şehvete, sebep olmak da günahtır:

İmam-ı Zehebi buyuruyor ki: Erkeklere ziynetini gösteren kadınlara; mesela altın, nişan yüzüğü, alyans, inci, gibi şeyleri dışarıda takan, koku süren, renkli ve ipek kumaş örtünmüş olan, kol ağızları geniş olup kolları görünen ve bunlar gibi kendilerini erkeklere gösteren kadınlara Allahü teâlâ dünyada ve ahirette azap edecektir.

HİKMETLER · 25 AĞUSTOS 2008 PAZARTESİ · KAYIT 1046

Giyinişleri orta halli idi

Allah adamları, orta halli giyinirler giyim hususunda haddi aşmazlar, helâlinden ne bulurlarsa onunla iktifa ederlerdi. İsterse keten ipliğinden dokunmuş bir bez olsun! Sadece zaman zaman İslamın vekarını göstermek için güzel ve pahalı şeyler giyerlerdi. Onların bu hususstaki delillerinden biri : "Bezâzet imandandır." meâlindeki hadisdir. Bezâzet ise süsü bırakmaktır.

Hâtem'ül-Esam ve arkadaşları, hep eski libas giyerler ye üzerlerinde birçok yama bulunurdu. Hz. Ali, Hz. Ömer'e derdi ki: "Yâ Ömer, sevdiğin iki arkadaşına kavuşmak istersen, gömleğin ve ayakkabın yamalı olsun! Sofrada doymadan çekil, emelini de kısa tut!"

Ebû Zer hazretlerinin evinde, abdest almakta kullandığı küçük bir su kabından başka birşey yoktu. Bir gün kendisine, "Evine birkaç eşya edinsen iyi olmaz mı?" dediler. O şu karşılığı verdi : "Evin sahibi, içinde ikâmet etmemiz için bizi

bırakmıyor ki! Bizim bir başka evimiz daha var. Amellerimizin iyilerini oraya göndeririz, inşâallah!"

Ebû İdris el-Havlânî hazretleri arkadaşlarına dermiş ki: "Elbiselerinizi yıkamak için fazla zaman harcamayın. Bilin ki, kötülüklerden temizlenmiş bir kalbin kirli libas içinde bulunması, kirli bir kalbin temiz libaslar içinde bulunmasından bence daha sevimlidir!"

Abdullah bin Mesud buyurdu ki : "Resulüllâhın Eshabının giydikleri elbiseler, sizinkilerden daha kalın, fakat kalbleri, sizin kalblerinizden çok ince idi! İleride öyle zamanlar gelecek ki, insanların elbiseleri gayet ince, kalbleri ise kalın olacaktır!"

Hazreti Ebû Ubeyde de şöyle buyururmuş : "Nice kimseler vardır ki, elbisesini tertemiz tutar da, dinini kirlendirmekten çekinmez!"

Bazı kimseler, İbrahim bin Ethem hazretlerine, "Sakalınızı boyasanız iyi olur." demişler. O da : "Sakalı boyamak bir zinettir. Biz ise şu anda zinetle meşgul olacak kimselerden değiliz!" karşılığını vermiştir. Cenâb-ı Hak buyuruyor ki : "Sakın (o kâfirlerden) bir takımlarını fâidelendirdiğimiz şeylere (servete ve saireye) iki gözünü dikip uzatma!.." (El-Hıcr, 88). Ve hatırlamış olalım ki, her makam ve mertebenin birtakım adamları vardır.

Urve bin Zübeyr buyurdu ki : "Ben, Peygamber aleyhisselamın kendisine gelen heyetlere çıktığı zaman giydiği ridasını gördüm; uzunu dört zira', eni de iki zira' ve bir karış idi. Resûlüllâh'ın irtihalinden sonra bu rida eskiyinceye kadar halîfelerin yanında kaldı. Halîfeler onu, bayram günlerinde giyiyorlardı."

GÖNÜL BAHÇESİ · 26 AĞUSTOS 2008 SALI · KAYIT 1048

Günümüz ve geçmişten iki ibretli anektot

Birisi bildiğiniz bir hikâye. İkincisi pek bilinmeyen bir hikaye. Buna tarihi bir anektot da diyebiliriz. Bilinenden başlayayım: İki kişi beraber yolculuk yaparken yolda yağmura tutulurlar. Biri yağmura hazırlıksız yakalanır. Diğerinin hem

şemsiyesi hem de yağmurluğu var yanında. Yağmurluğunu giyip şemsiyeyi arkadaşına verir. O da teşekkür edip alır. Yola devam ederler...

DAHA KÖTÜ DURUMA DÜŞER MİYDİM?

Şemsiyeyi verenle aralarında şöyle bir konuşma geçer yolculuk esnasında:

- İyi ki yanımda şemsiye de vardı. Yoksa sırılsıklam olacaktın!

- Doğru, çok teşekkür ederim gerçekten her tarafım ıslanacaktı.

- Bu iyiliğimi unutma!

- Allah razı olsun, nasıl unuturum?

- Her zaman tedbirli olmak lazım. Ne demiş atalarımız," Kırk gün taban eti, bir gün av eti!"

- Doğru atalarımız boş konuşmaz!

- Ben böyle herkese iyilik yaparım. Gerçi herkes bilmiyor yapılan iyiliğin kıymetini... Olsun yine de iyilikten geri kalmamak lazım.

- Doğru, ne demiş atalarımız, "Sen iyilik yap denize at; balık bilmezse Hâlık bilir!"

- Mübarek ne de yağıyor. Şu şemsiye olmasaydı ne olacaktı halin?

Bu sırada bir havuzun yanından geçerler. İyilik yaptığı kimse, arkadaşına,

- Bir dakika şu şemsiyeni az tutar mısın? diyerek ona geri verir.

Sonra da, kendine atar havuza. Arkadaşının şaşkın bakışları altında,

- Nasıl, bundan daha kötü duruma düşmezdim değil mi, senin şemsiye olmasaydı? der.

İşte bu anektot zamanımızda çok kimselenin başa kakarak yaptığına uygun bir örnek. Şimdi de günümüzde artık unutulmuş tatbikatına pek rastlanmayan geçmişten yaşanmış bir örnek vereyim:

1880'li yıllarda Mustafa Naili Paşa, Anadolu'dan özel metotlarla seçtiği 100-150 talebenin bütün eğitim masraflarını yıllardır karşılamayı âdet edinmiş kendisine. Bu güzel hizmeti esnasında da bir prensip koyar. Bundan da hiç mi hiç taviz vermez yılllardır.

Bu prensibi şu: Bu ilim yolcuları Musafa Naili Paşa'yı, ortalama üç yıl süren okuma sürelerinde iki defa ancak görebilirler. Birincisi, yeni geldiklerinde başarı temennisi esnasında. İkincisi öğrenimleri bittiğinde bundan sonraki hayatlarının iyi geçmesi dileklerini bildirmesi esnasında. Yani vedalaşırken...

Bu kadar iyilik yaptığı talebelerden uzak kalışın sebebi nedir? Bunu çok kimse merak eder. Paşanın yakınen tanıdığı Fransız Büyükelçi Kont Bertrande bunlardan biri.

Bir gün merakını yenemez, protokol kaidelerinin dışına çıkıp bunun sebebini sorar kendisine. Paşa sükunet içinde şöyle cevap verir: "Bizim inançlarımız içinde beşerî hizmetler, her sahaya şâmildir ve bunların kıymetlilerinden birisi, ilim-irfan ile uğraşanlara imkân temin etmektir. Çünkü ilim üzerine kurulmuş dinimiz... Her hizmet gibi bu da, sadece Allan rızası için yapılır. Bu, hizmetin Cenab-ı Hak indinde makbul olması, huzur ve mükafatın zirvesidir hayır sahibi için. Başka bir arzusu olmaz, olması da mümkün değil... Çünkü, cenab-ı Hakkın bilmesi kâfidir O'nun için. Kişinin yaptığını teşhir etmektense, hele yaptığından menfaat beklemektense o işi yapmaması daha iyidir, bizim dinimize göre. Bu bir...

İkincisi de, düşününüz ki, burada okuyanlar içinde yarın, benim gibi, bu devletin en yüksek makamına çıkanlar olabilir. Benim ailem içinde onların makamlarından bazı menfaatler temin etmek isteyenler çıkabilir. O zaman benim rızay-ı İlahi niyazım nerede kalır? O manevi his gider, yerine geleceğe yönelik hasis zihniyet hakim olur.

SİZİNLE ARAMIZDAKİ FARK BU

Üçüncüsü, her vesile ile karşılarına çıkar, onlarda minnettarlık hislerinin tazelenmesine sebep olursam, sevabın da, günahın da mahremiyetini ihlal, sevap için rızay-ı Bari, günah için de rahmet-i Hüda menbalarını karartmış ve bu suretle onlara mütevazı hizmetim yanında, telafisi güç bir menfi alışkanlık telkin etmiş olurum...

Her şeyi maddi menfaatler içersinde değerlendiren, elçinin kafası karışır.

- Bu kadar iyiliğin, yardımların dünyada size hiç mi faydası olmayacak? Olacak şey değil! der.

- Ekselans işte sizinle bizim aramızdaki en önemli fark bu... Yapılanlarda dünyalık menfaat beklenmez! Bizi biz yapan, bu değerlerdir.

- Peki bu anlayış böyle ilelebed devam edecek mi?

- Orasını bilemem! Devam ederse, bu devlet de devam eder. Aslını, özünü inkâr eden, terk eden hayatiyetini idame ettiremez! Bu, değişmez kaidedir...

HİKMETLER · 26 AĞUSTOS 2008 SALI · KAYIT 1047

Bazan da iyi ve güzel giyinirlerdi

İslam büyükleri, riyadan, şöhretten kaçınmak için orta halli giyinmekle beraber, nimeti göstermek için iyi ve kıymetli giydikleri de olurdu. Mesela, bayramlarda, topluluklarda, yabancıların yanında güzel, süslü giyinirlerdi.

İbni Abidin hazretleri buyurdu ki: En güzel elbise giymek müstehabdır. Helal şeylerle zinetlenmek mubahtır. İmam-ı azam Ebu Hanife dörtyüz altın kıymetinde cübbe giyerdi. Talebelerine güzel giyinmelerini emir ederdi. İmam-ı Muhammed nefis elbise giyerdi. İmam-ı azam buyurdu ki, imamı Ömerin yamalı hırka giymesi, Emir-ül-müminin olduğu içindi. Güzel giyinseydi, memurları da güzel giyinirler, fakirleri, milletten zulüm ile mal alırlardı.

Resulullah efendimiz, bin dirhem gümüş kıymetinde cübbe giyerdi.Çeşitli elbise giymek âdet-i şerifesi idi. Yabancı devlet elçileri gelince süslenirdi. Yani kıymetli ve nefis elbise giyerek, güzel yüzünü gösterirdi. Yatağı deriden olup, içi hurma ağacı iplikleri ile dolu idi. Bazen bu yatak üzerine, bazen yere serili deri üzerine, bazen de, hasır veya kuru toprak üzerine yatardı.

Muhammed Masum hazretleri buyurdu ki: Helaldan olan çok kıymetli elbiseler giymek, tesavvuf yolcularına zarar verir mi diyorsunuz. Din büyükleri, Ehl-i beyt imamları, İmam-ı azam Ebu Hanife ve Abdülkadir-i Geylani, çok kıymetli elbise giymişlerdir. Resulullahın bin dirhem gümüş kıymetinde cübbe giydiğini bildiriyorlar. Dört bin dirhem gümüş değerinde cübbe ile namaz kıldığı görülmüştür. İmam-ı azam Ebu Hanife talebesine yeni ve kıymetli elbise giymelerini söylerdi. Ebu Saidi Hudriye soruldu ki, yimekte, içmekte ve giyinmekte olan bu değişikliklere ve yeniliklere ne dersiniz? Helal para ile olur ve gösteriş ve riya için olmazsa, hepsi Allahü tealanın ihsan ettiği nimetleri göstermektir, buyurdu.

Büyük İslam alimi Seyyid Abdülhakim Efendi İstanbulun çeşitli camilerindeki vaazlarında ve Medreset-ül-mütehassısında ve hususi sohbetlerinde buyururdu ki: Temiz ve yeni elbise giyiniz! Mevki ve hürmet sahibi olan kimseler gibi giyininiz! Helal olan elbiseleri ve yemekleri ve şerbetleri lüzumu kadar kullanınız! Gittiğiniz yerlerde ahlakınızla, sözlerinizle İslamın vekarını, kıymetini gösterdiğiniz gibi,

giyinmenizle de saygı ve ilgi toplayınız! Çeşitli, lezzetli yemeklerle ve tatlı, soğuk şerbetlerle bedeninizi, nefislerinizi rahat ve hoş tutunuz!

GÖNÜL BAHÇESİ · 27 AĞUSTOS 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 1049

Mal, vereni rahatlatır vermeyeni azdırır

Dün öyleydi, bugün de öyle... Ekonomik olarak güçlü olan, her şeye hakim. Bu kural, devletler için olduğu gibi, cemiyetler, aileler, şirketler için de geçerli.

Ekonomik güç, iyi yöne yönlendirildiği, dengeler sağlandığı takdirde çok faydalıdır. Bunlar sağlanamazsa insanlık için bir felaket olur. Belli kesimlerde yığılan, paylaşılmayan mal, hem sahibine hem de topluma sıkıntı getirir. Mal, vereni rahatlatır vermeyeni azdırır. Barajda biriken fazla su misali; tahliye edilmezse, felakete sebep olur. Yüce kitabımız Kur'ân-ı kerimde, "İhtiyaçsızlık insanı azdırır" buyurulmuştur. İstatistikler, intiharların ekonomik durumu zirvede olan ülkelerde en yüksek seviyede olduğunu gösteriyor.

Sosyal hayatta, huzur ve sükun bulmasında çok önemli bir yeri vardır ekonomik dengenin. Bunun için dinimiz ekonomik dengelerin muhafazası ve uçurumların meydana gelmemesi üzerinde çok durmuştur.

BİRİ YER DİĞERİ BAKARSA …

Sevgili Peygamberimiz toplumda kavganın, üzüntünün olmaması dengelerin iyi sağlanabilmesi için "Açları doyurmamızı, hastaları ziyaret etmemezi ve esirlere hürriyet vermemizi " emretmiştir. Yüce kitabımız Kur'ân-ı kerimde de, adalete dayalı, fakir fukaranın gözetildiği ekonomik bir sistem kurulması ile ilgili pek çok âyet-i kerime var. "Zenginlerin malında fakirlerin hakkı bulunduğu, zenginliğin belli bir sınıfın tekeline terk edilmemesi gerektiği, karaborsa ile ihtikarın yasak olduğu vs..." ...

Kur'ân-ı kerimde, namazdan sonra en çok geçen emir, zekat, sadaka verilmesi emridir.

Geçmişe baktığımızda, devletlerin, cemiyetlerin çökmesinde ekonomik güçten ziyade, bu gücün toplumun yararına dengeli dağıtılmamasının yattığını görürüz.

Birçok devlet gibi, Osmanlı Devleti de son zamanlarında ekonomik gücü muhafaza edemediği ve dengeyi sağlayamadığı için çöktü. Bir tarafta isyanlar, bir tarafta yoksulluk perişan etmişti Osmanlıyı... Devletin yıllık gelirinin tamamına yakını iç ve dış borçlara gidiyordu.

Halkın az bir kesimi süper zengin; devlet ve halkın büyük bir ekseriyeti alabildiğine fakir... Devlet, o kadar fakir ki, Rum ve Ermeni sarraflardan, bankerlerden alınan borç para ile memur maaşları ödeniyordu.

Halk ve devlet bu durumda iken son sadrazamların, vezirlerin bazıları çok zengindi. Boğaz kıyılarında mantar biter gibi yalı yapılıyordu. Her yalıda, konakta Fransız mürebbiyeler, çocukların terbiyeleriyle, Fransızca öğrenmeleriyle uğraşıyor, bunlara binlerce altın veriliyordu. Öğrettikleri de, hep Batı kültürü. Nasıl dans edileceği, nasıl piyano çalınacağı, yemeklerde kaşığın hangi elde, çatal-bıçağın hangi elde olacağı vs... Beyoğlu'nda açılan bonmarşelerde sergilenen en lüks Avrupa mobilyalar yalıları dolduruyordu. Elbiseler en pahalı İngiliz kumaşıydı.

Bu durum toplumun genel dengesini bozduğu gibi, bir de bu aileler arasında da ruhi çöküntü meydana getiriyordu. Bol harcamaya alışmış bu kesim, babalarının görevden alınması veya ölmesi neticesinde eski alışkanlıklarını devam ettiremedikleri için bunalıma girip intihar ediyorlardı.

O zaman ilmiyye sınıfı da zaafa uğradığından yanlışları düzeltecek, ikaz edecek kimse de pek kalmamıştı.

Eskiden öyle miydi?.. Yanlışlık Padişahda da olsa hemen ikaz edilirdi. İşte ibretli bir örnek sizlere... Fetihten sonra, Fatih Sultan Mehmed, başta hocaları Molla Gürani ve Akşemseddin olmak üzere devlet ricaline bir ziyafet tertipler. Sofra, en süslü, en şatafatlı tabaklarla, kaşıklarla donatılmış... Yemekler gelir. Fakat Molla Gürani bir türlü başlamaz yemeğe. Gözleri şatafatlı sofrada... Sonunda söyleyeceğini söyler:

FAZLA SULARI TAHLİYEYE FIRSAT

"Yabancı elçiler, hükümdarlar için düşünmüş olabilirsin. Fakat şu anda biz bizeyiz... Senin milletin de böyle taslardan mı çorba içiyor? Bu ne israftır, bu ne debdebedir? Peygamberimiz hangi taslardan çorba içerdi? Sen kimi taklit etmeye çalışıyorsun?.. Peygamberimizi mi, yoksa Bizans imparatorlarını mı? Bizans'ı bu gösteriş merakının, bu israf hastalığının çürütüp yıktığını bilmiyor musun?"

Fatih Sultan Mehmed Han, şatafatlı, tası, kaşığı derhal kaldırtır sofradan. Hocalarından özür diler. Yemek ondan sonra başlar..

Tarih tekerrürden ibarettir... İster devlet olsun, ister cemiyet... İster şirket olsun ister aile.. Olaylardan ders alınmalı...Tarih; ondan ders alınmadığı sürece tekerrür eder ve felâket kaçınılmaz olur! Malum önümüz Ramazan. Barajlardaki fazla suları tahliye etmeye güzel bir fırsat. Fakir fukarayı sevindirme ayı.

HİKMETLER · 27 AĞUSTOS 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 1050

Haramlar ibadete mani olur!

İslam büyüklerinin bir güzel ahlakı da, helal kazanç bulmaya çalışmak ve buldukları bu helal kazancı da israft etmemekti. Selef-i sâlihîn, helâl para kazanmaya, diğer mühim işleri arasında öncelik tanırlardı. Çünkü onlar şüphesiz âhiret adamları idi. Haramla gıdalanandan ancak haram işlerin sadır olacağını bilirlerdi. Şüpheli şeylerle gıdalanan bir kimseden de şüpheli işler! Hatta haramdan gıdalanmış bir kimse, Allaha tâat ve ibâdette bulunmak istese, buna gücü yetmez.

Süfyân-ı Sevrî buyurdu ki : "Kişinin dindarlığı, ekmeğinin helâlliği nisbetindedir. Şu zamanda sofralarında helâl ekmek bulunduran aileler, cidden çok azalmıştır."

Abdullah bin Abbas buyurdu ki: "Bir mü'min için helâlinden kazanmak, bir dağı diğer dağın yanına götürmekten daha güçtür!"

Hasan bin Ali hazretlerine, adamın birini : "Ey Allah'ım! Beni, tamamen sâf olan helâl bir rızıkla rızıklandır!" diye duâ ettiğini duymuş. Ona yaklaşarak demiş ki: "Ey kişi, Rabbinden, üzerine azab ve mes'uliyet terettüp etmiyen bir rızıkla rızıklandırmasını iste. Çünkü sâfî helâl rızık, peygamberlerin rızkıdır. Salât-ü selâm onların üzerine olsun!"

İbrahim bin Ethem hazretleri ekseriya akşama kadar çalışır, akşam ücretini verdikleri zaman, bir düşünür ve arkadaşlarına : "Patronun benden istediği işi bihakkın yerine getirmemiş olmaktan korkuyorum." derdi.

Süfyan-ı Sevrî hazretleri, çağırıldığı düğünlere gittiği zaman, beraberinde ekmek de götürür ve ondan yerdi. Düğün sahibi ona : “Efendimiz, bizim ekmekten yemiyecek misiniz?” dediğinde, şu karşılığı verirdi : “Siz, ekmeğinizi nereden kazandığınızı bilirsiniz. Ben de ekmeğimi nereden kazandığımı bilirim. Herkes, nereden kazanıldığı kendince malûm olan şeyden yer!”

Şeyh Muhammed bin Annân de böyle idi. Bir düğün ziyafetine çağrıldığı zaman, beraberinde ekmek de götürür ve sofra kurulup çeşit çeşit yemekler ortaya konulduğu zaman o, kendi ekmeğini yerdi.

Adamın biri, Süfyan-ı Sevrî'ye : “Efendim, namazda birinci safda bulunmanın faziletini bize anlatır mısınız?” demiş. O şu karşılığı vermiştir : “Kardeşim sen, ekmeğini nereden kazanıyorsun, ona bak! Sen helâlinden gıdalan da, namazını hangi safta dilersen orada kıl. Bu hususta sana bir güçlük yoktur!”

HİKMETLER · 28 AĞUSTOS 2008 PERŞEMBE · KAYIT 1051

Duanın kabul olması için

İslam büyükleri helal gıda üzerinde çok dururlardı. Herşeyin buna bağlı olduğunu söylerlerdi.

Abdullah bin Abbas buyurdu ki : “Midesinde haram birşey bulunan kulun ibadetini Allah kabul buyurmaz.”

Seriyy-i Sekatî buyurdu ki : Hidâyetin yolu; takvanın kemâli, gıdanın helâli iledir.”

Vüheyb bin el-Verd de şöyle buyurdu : “Karşındaki şu direk gibi oluncaya kadar oruç tutup namaz kılsan, fakat midene giren rızkın helâl olup olmadığına dikkat etmesen, ibadetinin faydasını görmezsin!”

Cenâb-ı Hak Kur’an-ı keriminde, “ Temiz ve halâl olan şeylerden yeyiniz, güzel amellerde bulununuz.” buyurdu. (El-Mü'minûn, 51). Resulullah efendimiz de, “Helal kazanmak her Müslümana farzdır”. buyurdu.

Helal kazanabilmek için, önce halali öğrenmek lazımdır. Helal ve haram meydandadır. İkisi arasında Şüpheli olanları tanımak gücdür. Şüphelilerden sakınmayan, harama düşer. Peygamber efendimiz buyurdu ki, “Bir kimse, hiç

haram karıştırmadan, kırk gün helal yirse, Allahü teala, onun kalbini nur ile doldurur. Kalbine, nehrler gibi hikmet akıtır. Dünya muhabbetini, kalbinden giderir".

Sad bin Ebi Vakkas hazretleri, "Ya Resulallah ! Dua buyur da, Allahü teala, benim her duamı kabul etsin!". Cevabında buyurdular ki, "Dua kabul olmak için, helal lokma yiyiniz!. Çok kimse vardır ki, yidikleri ve giydikleri haramdır. Sonra ellerini kaldırıp dua ederler. Böyle dua, nasıl kabul olunur?".

Peygamber efendimiz değişik zamanlarda buyurdular ki: "Haram ile beslenen vücudün ateşte yanması daha iyidir"."Malın helalden mi, haramdan mı geldiğini düşünmeyenler, Cehenneme, neresinden atılırsa atılsınlar, Allahü teala, onlara acımayacaktır"."İbadet on kısımdır, dokuz kısmı, helal kazanmaktır". "Helal kazanmak için yorulup, evine dönen kimse, günahsız olarak yatar. Allahü tealanın sevdiği kimse olarak kalkar". "Bir dirhem faiz, otuz zinadan daha günahdır". "Haram maldan verilen sadaka kabul edilmez. Saklanırsa, Cehenneme gidinceye kadar, ona yolluk olur".

HİKMETLER · 29 AĞUSTOS 2008 CUMA · KAYIT 1052

Cennetin vacib olduğu kimleler

İsa aleyhisselam birine, "Ne iş yapıyorsun?" dedi. İbadetle vakit geçiriyorum deyince, "Nerden yiyip geçiniyorsun?" buyurdu. Herşeyimi kardeşim veriyor, deyince, "O halde, kardeşin senden daha kıymetli ibadet yapmaktadır" buyurdu.

Büyüklerden birine sordular ki, özü sözü doğru olan tüccar mı, yoksa geceleri namaz kılan, gündüzleri oruç tutan abid mi yüksektir? "Emin olan tüccar daha kıymetlidir. Çünkü, şeytanla her saat cihad etmektedir. Şeytan, alışta, verişte, dartmada onu aldatmağa uğraşmakta, o ise Allahü tealanın emrini, rızasını gözetmektedir" dedi.

İmam-ı Ahmed ibni Hanbel'den sordular ki, hergün sabahdan akşama kadar camide ibadet edip Allahü teala, benim rızkımı nerden olsa gönderir diyen bir kimse nasıl bir adamdır? Cevabında buyurdu ki: Bu kimse cahildir. İslamiyet'ten haberi yoktur.

İmam-ı Evzai, İbrahim Edhem hazretleri gördü ki, sırtında bir yığın odun götürüyor. Niçin bu kadar sıkıntı çekiyorsun? Kardeşlerin, seni hiçbirşeye muhtaç bırakmıyor dedi. İbrahim Edhem buyurdu ki, öyle söyleme, hadisi şerifte buyuruldu ki, "Helal kazanmak için sıkıntı çekenlere Cennet vacib olur".

Abdüllah Dehlevi hazretleri buyurdu ki: "Çoluk çocuğunun ihtiyaçlarını temin için ve fukaraya yardım ve İslamiyet'e hizmet için, çalışıp helal mal kazanmak, çok iyidir.

Ebu Süleyman-ı Darani buyurdu ki, helalden bir lokma az yimeği, akşamdan sabaha kadar namaz kılmaktan daha çok severim. Çünkü, mide dolu olunca, kalbe gaflet basar. İnsan Rabbini unutur. Halalin fazlası böyle yaparsa, mideyi haram ile dolduranların hali acaba nasıl olur?

Sehl bin Abdüllah-i Tüsteri buyurdu ki: Yolumuzun esası üç şeydir: Helal yimek, ahlak ve amelde Resul aleyhisselama ta'bi olmak ve (ihlas) yani her işi, yalnız Allah rızası için yapmaktır.

İbrahim Edhem buyurdu ki: Temiz ve helal yi de, ister sabaha kadar ibadet et, ister uyu ve ister, hergün oruç tut, ister tutma!

Helal rızık konusunda öyleleri vardı ki, haram ve Şüpheli olmayıp, helal olup, fakat Şüpheli veya harama sebep olmak korkusu olan şeylerden sakınırlardı. Resulullah buyurdu ki, "Bir Müslüman, tehlükeli olan şeyin korkusundan dolayı, tehlükesiz şeyden sakınmadıkca, mütteki olamaz!"

Hazreti Ömer buyurdu ki, "Bizler harama düşmek korkusu ile, halallerin onda dokuzundan kaçındık"

HİKMETLER · 30 AĞUSTOS 2008 CUMARTESİ · KAYIT 1053

İbadetlerin onda dokuzu helal kazanç

Ahmed bin Abdüllah İsfehan hazretleri buyurdu ; "İbadetler on kısımdır: Dokuz kısmı helal kazanmaktır. Bir kısmı da bildiğimiz bütün ibadetlerdir."

Hazreti Ebu Bekir, hizmetcisinin getirdiği sütü içmişti. Sonra helalden olmadığını anlayınca, parmağını buğazına sokarak kay etti. O kadar zahmetle çıkardı ki, ölüyor sandılar. Sonra, "Ya Rabbi! Elimden geleni yaptım. Midemde ve

damarlarımda kalan zerrelerden sana sığınırım!" diye yalvardı. Hazret-i Ömer de, Beyt-ülmala aid zekat develerinin sütünden, yanlışlıkla verilip içtiği zaman, böyle yapmıştı.

Abdüllah bin Ömer buyurdu ki, "Kanbur oluncıya kadar namaz kılsanız ve kıl gibi oluncıya kadar oruç tutsanız, haramdan kaçınmadıkca, kabul edilmez, faydası olmaz".

Süfyan-ı Sevri buyurdu ki, "Haram para ile sadaka veren, cami yaptıran, hayrat yapan kimse, kirlenmiş elbiseyi idrar ile yıkıyan kimseye benzer ki, daha çok pislenir".

Yahya bin Muaz buyurdu ki, "Allahü tealaya itaat etmek, bir hazineye benzer. Bu hazinenin anahtarı dua, anahtarın dişleri de helal lokmadır".

Sehl bin Abdüllah-i Tüsteri buyurdu ki; "Hakiki imana kavuşmak için, dört şey lazımdır: Bütün farzları edeple yapmak, helal yimek, görünen ve görünmeyen bütün haramlardan sakınmak ve bu üçüne, ölünciye kadar devam etmeğe sabretmek. Haram yiyenlerin yedi azası, istese de, istemese de günah işler. Helal yiyenlerin azası, ibadet eder. Hayır işlemesi kolay ve tatlı gelir".

Abdüllah ibni Mübarek buyurdu ki: "Şüpheli olan bir kuruşu sahibine geri vermeği, bin lira sadaka vermekten daha çok severim".

Helal kazanmanın ehemmiyetini gösteren nice hadisi şerifler ve büyüklerin sözleri vardır. Bunun içindir ki, vera sahipleri haramdan çok sakınmışlardır. Bunlardan biri Veheb ibni Verd idi ki, nereden geldiğini anlamadan birşey yimezdi. Birgün annesi, buna bir bardak süt vermişti. Sütü nereden aldığını ve parasını nereden verdiğini ve kimden aldığını sordu. Hepsini anlayınca, bu koyun nerede otlamış dedi. Müslümanların hakkı bulunan bir yerde otlamıştı. Sütü içmedi. Annesi, oğlum! Allah sana rahmet etsin, iç! dedi. Ona günah işlemekle rahmetine kavuşmak istemem, dedi ve içmedi.

HİKMETLER · 31 AĞUSTOS 2008 PAZAR · KAYIT 1054

Keramet gibi görülen istidraç

İslam büyükleri, haram yediği halde hal sahibi olanlara şüphe ile bakarlardı. Böylelerinin şeytanın oyuncağı olduğunu söylerlerdi.

İbrahim Edhem hazretlerine, falanca yerde bir genç var. Gece gündüz ibadet ediyor. Vecde gelip kendinden geçiyor, dediler. Gencin yanına gidip, üç gün müsafir kaldı. Dikkat etti, söylediklerinden daha çok şeyler gördü. Kendinin soğuk, halsiz, habersiz, gencin ise, böyle uykusuz ve gayretli haline şaşıp kaldı. Genci, şeytan aldatmış mıdır, yoksa halis ve doğru mudur anlamak istiyordu. Yidiğine dikkat etti. Lokması helalden değildi. "Allahü ekber, bu halleri hep şeytandandır" deyip, genci evine davet etti. Kendi lokmalarından bir dane yidirince, gencin hali değişip, o aşkı, o arzusu, o gayreti kalmadı. Genç, İbrahime sorup, "Bana ne yaptın?" deyince, "Lokmaların helalden değildi. Yemek yirken, şeytan da midene giriyordu. O haller, şeytandan oluyordu. Helal yiyince şeytan giremedi. Asıl, doğru halin meydana çıktı" dedi.

Haram yimek, kalbi karartır, hasta eder. Hasta bir kalbden de keramet hasıl olmaz. İstidraç hasıl olur.

Zünnuni Mısıri buyurdu ki: Kalbin kararmasının dört alameti vardır: 1- İbadetin tadını duymaz. 2- Allah korkusu, hatırına gelmez. 3- Gördüklerinden ibret almaz. 4- Okuduklarını, öğrendiklerini anlamaz, kavrıyamaz.

Bişri Hafi hazretlerine, ne yiyip, nereden geçiniyorsun? dediklerinde, "Herkesin yidiği yerden. Amma, yiyip de gülen ile, yiyip de ağlıyan arasında çok fark vardır" buyurdu.

Bunun içindir ki, eskiden bir müslümanın birinden yüz dirhem gümüş alacağı olsa, doksandokuz dirhem alırdı. Hak geçme korkusundan, tamamını almazdı.

Hazreti Hasen bin Ali çocuk iken zekat malından ağzına bir hurma koymuştu. Resulullah , "Pis pis, onu at!" buyurmuştu.

Halife Ömer bin Abdülaziz'in yanına ganimet eşyasından misk getirdiler. Burnunu tıkadı. Bunun faydası kokusudur. Bu ise, Müslümanların hakkıdır dedi.

Büyüklerden biri, bir gece, bir hastanın başında bekliyordu. Hasta ölünce kandili söndürdü. Kandilin yağı, şimdi varislerin hakkı oldu dedi.

Hazreti Ömer ganimet malından bir parça miski evine bırakmıştı. Birgün eve gelince, ailesinin baş örtüsünden misk kokusu duydu ve sordu. Miski yerine koyuyordum, elim koktu. Elimi baş örtüme sürdüm deyince, Ömer baş örtüsünü alıp iyice yıkadı, kokusu kalmayınca geri verdi. Bunun zararı yok idi. Lakin Hz.Ömer , adet olmasını önlemek istedi. Haram korkusu ile halali terk ederek, müttekiler sevabına kavuşmak istedi.

2008 YILLIK KÜLLİYATI

09

Eylül

39 yazı · Hikmetler: 30 · Gönül Bahçesi: 9

HİKMETLER · 1 EYLÜL 2008 PAZARTESİ · KAYIT 1057

Avamın ve seçilmişlerin orucu

Görünüşte aynı da görünse, Eshabı kiramın ve onların yolunda olan İslam büyüklerinin ibadetleri, sadakaları diğerlerinkinden farklı idi; dereceleri çok yüksek idi. Nitekim, peygamber efendimiz, “Uhud dağı kadar altun sadaka verseniz, Eshabımın bir avuç arpa sadakalarının sevabı kadar olamaz!” buyurmuştur. Tutulan oruçlar da böyledir. Avamın tuttuğu ile havasın yani seçilmişlerin tuttukları faklıdır.

İmam-ı Gazali hazretleri buyurdu ki: Üç türlü oruç vardır:

Birincisi avamın, yani ictihad makamına yükselmeyenlerin orucudur. Zamanımızdaki bütün hocaların, imamların, hafızların, müftilerin, vaizlerin ve bütün Müslümanların oruçları bu birinci derecededir. Bunların oruçları, vücuda bir şey girmekle, yani gıda veya deva sokmakla ve cinsi mübaşeretle bozulur.

İkinci derece, havasın yani müçtehitlerin orucudur. Bunların orucu, herhangi bir azanın günah işlemesiyle bozulur. Mesela, gibet, yalan, söz taşımak, na mahreme bakmak ile bozulur. Bazı âlimler, bunların avam orucunu da bozacağını bildirmiş ise de, Hanefi mezhebinde, bunlar avam için yalnız mekruhtur. Hadisi şerifi, “Orucun sevabını yok eder” manasına almıştır. Yani bunlar, orucun sıhhatini değil, kemalini giderir.

Üçüncü derece de, Ehassülhavas orucudur ki, bunların orucu, Allahü tealadan başka bir şeyin kalbe girmesi ile bozulur. İslam büyükleri Ramazan ayını, diğer aylardan farklı görürlerdi. Bu aya ayrı bir hürmet gösterirlerdi.

A'meş yani, Süleymân bin Mihrân hazretleri buyurdu ki:

"Ramazan ayında yapılan ibâdetler, gelecek Ramazana kadar, hac zamânında yapılan ibâdetler, gelecek hac zamânına kadar, cemâatle kılınan Cumâ namazı gelecek Cumâ'ya kadar, cemâatle kılınan vakit namazı da ondan sonraki vakit namazına kadar işlenen günahlara keffârettir. Ama büyük günah işlememek şartıyla."

Hazret-i A'meş, hadîs ilminde hâfız (yüz bin hadîs-i şerîfi râvileri ile birlikte ezberlemişti), İlmi ve fazîleti çok yüksekti. İlminin çokluğu sebebiyle kendisine

"Allâmet-ül-İslâm"; Sıdkı, doğruluğu dolayısıyla da "Mushaf" denilmiştir. Zamanında, Kûfe'de Allahü teâlânın kitâbını onun kadar iyi okuyan, onun kadar güzel söz söyleyen, onun kadar anlayışlı, sorulan her suâle onun kadar süratle cevap veren biri yoktu.

GÖNÜL BAHÇESİ · 2 EYLÜL 2008 SALI · KAYIT 1055

Ramazan-ı şerif günahlardan arınma ayıdır

Ramazan-ı şerf ayına tekrar kavuşma sevinci içindeyiz. Ramazan ayının diğer aylar, Ramazan orucunu da diğer ibadetler nezdinde ayrı bir yeri ve önemi vardır. Adem aleyhisselamdan beri hak dinlerin hepsinde oruç vardı. Oruç tutmak bize, yâni ümmet-i Muhammede hicretten, Peygamber efendimizin Mekke'den Medine'ye hicretinden onsekiz ay sonra, Şa'bân ayının onuncu günü, Bedir gazâsından bir ay önce farz oldu. Ramazan, yanmak demektir. Çünkü bu ayda oruç tutan ve tevbe edenlerin günâhları yanar, yok olur. İslâmın beş şartından dördüncüsü, mübârek Ramazan ayında, hergün oruç tutmaktır. Resûl aleyhisselâm: "Ramazan ayı gelince, Cennet kapıları açılır. Cehennem kapıları kapanır ve şeytanlar bağlanır" buyurdu.Allahü teâlâ, yapılan amellerin karşılığını, o amelin durumuna göre, değişik olarak vermektedir. İbâdetlerde, iyiliklerde bire karşı ondan, yedi yüze kadar ihsan etmektedir. Orucun sevabını ise, "Karşılığını ben veririm" buyurmuştur. Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki:"Ameller, Allahü teâlâ katında yedidir. İkisi vâcibi gerektirir. İkisi misli iledir. Birisi on katdır. Birisi yedi yüz mislidir. Birisinin sevabını ise Allahü teâlâdan başka kimse bilmez. Vâcibi gerekli kılan amellerden birincisi şudur ki, Allahü teâlâya ortak koşmadan ihlâsla kulluk yapana Cennet vâcib olur. Ortak koşarak ölene ise Cehennem vâcib olur. Misli ile olan amelden birincisi, günah işleyene misli ile karşılık verilir. Diğeri ise, iyi amel için niyyet ettiği şeyi yapamıyana yapmış gibi sevap verilir. Bire on verilen amel, iyiliklerin sevâbıdır. Kötülüklerin günahının aksine iyiliklere bire on sevap verilir. Bire yediyüz sevap verilen amel, helâl malından Allah yolunda vermektir. Sevabını yalnız Allahü teâlânın bildiği amel, Allah için tutulan oruçtur. Onun karşılığını Allahü teâlâdan başka kimse bilmez."Allahü teâlânın, "Âdem oğlunun

her ameli kendisi için, yalnız orucu benim içindir." buyurması ile şu ihsana kavuşulur. Kıyâmet günü olunca, Allahü teâlâ kuluna hesap sorar. Öyle ki hiç sevabı kalmaz. Yalnız orucu kalır. Bunun üzerine Allahü teâlâ, kulun ihtiyâcı olan sevap kadar kendi fazlından ihsân edip, kulunu orucu sebebiyle Cennete sokar. Herkesin sevâba ihtiyacı aynı değildir. Cenâb-ı Hak da orucu sebebiyle kuluna bol bol ihsanda bulunur.Cenâb-ı Hakkın, Orucun karşılığını ben veririm, buyurmasının hikmetlerinden biri şudur: Allahü teâlâ, kula mahsûs olan yemek ve içmek gibi şeylerden münezzehtir. Oruç tutmakla Cenâb-ı Hakkın ahlâkından birine yapışılmış olur. Bununla çok sevâba kavuşulur. Bu ay, öyle bir aydır ki, ilk günleri rahmet, ortası af ve mağfiret ve sonu Cehennemden âzâd olmaktır. Bu ayda, emri altında olanların yâni işçinin, memurun, askerin ve talebenin vazîfesini hafîfletenleri Allahü teâlâ affedip, Cehennem ateşinden kurtarır. Peygamber efendimiz buyurdu:" Bu ayda dört şeyi çok yapınız! Bunun ikisini Allahü teâlâ çok sever. Bunlar, Kelîme-i şehâdet söylemek ve istiğfâr etmektir. İkisini de, zaten her zaman yapmanız lâzımdır. Bunlar da Allahü teâlâdan Cenneti istemek ve Cehennem ateşinden O'na sığınmaktır. Bu ayda, bir oruçluya su veren bir kimse, Kıyâmet günü susuz kalmıyacaktır." Her ibadette olduğu gibi, oruç tutmada da niyet çok önemlidir. Oruç Allah rızası için tutulmalıdır. Rejim için, âdet olarak tutulan orucun faydası olmaz. Peygamber efendimiz şöyle buyurdu: " Bir kimse, Ramazan ayında oruç tutmayı farz bilir, vazîfe bilir ve orucun sevabını, Allahü teâlâdan beklerse, geçmiş günâhları affolur."Ramazan-ı şerifte, oruç tutmak çok sevaptır. Özürsüz oruç tutmamak büyük günahtır. Hadis-i şerifte, "Özürsüz, Ramazanda bir gün oruç tutmayan, bunun yerine bütün yıl boyu oruç tutsa, Ramazandaki o bir günkü sevaba kavuşamaz" buyuruldu. Hastalık gibi bir mazeretinden dolayı oruç tutamayan da yemeğini gizli yemelidir. Açıktan oruç yiyen, bu aya hürmet etmemiş olur. Dinin önem verdiği şeylere hürmet etmemek, ona saygı göstermemek insanın imanını tehlikeye sokar.

HİKMETLER · 2 EYLÜL 2008 SALI · KAYIT 1058

Ramazanda ihsan olunan beş şey

Hüseyin Buhari Ravda-tül-ülema kitabında buyuruyor ki: "Allahü teala, ümmet-i Muhammede Ramazanda beş şey verir ki, onlardan başka kimseye vermemiştir.

1– Ramezanın ilk gecesi olduğu zaman, bu ümmete rahmet nazarı ile nazar eder. Her kime ki, Allahü Sübhanehü ve teala rahmet nazarı ile bakar, ona azab etmez.

2– Allahü teala meleklere buyurur. Bu ayda ibadetleri bırakın. Ümmet-i Muhammede istigfar edin.

3– Allahü teala, Cennet meleklerinin reisi (Rıdvan)a buyurur. Cenneti süsle ve kapılarını aç. Ümmet-i Muhammedden bir kimse bu ayda ölürse, cesedi gelinceye kadar, ruhu Cennete dahil olsun.

4– Allahü teala hazretleri, Cehennem meleklerinin reisi (Malik)e, Cehennemin kapılarını bağlaması için emir eder. Eğer, bu ümmetten isyan edenlerden birisi ölür ise, Ramezan ayı geçene kadar, Cehennemde azab olunmasın.

5– Allahü teala, bu ümmete Kadr gecesini verir. Hatta eğer bir kimse, o gecede Allahü teala hazretlerine ibadet etse, günahlarını af eder. O gecede Cehennemden azad olur. O gecede bütün Ramezan ayı müddetince azad olanlar kadar mümin azad olur."

İmam-ı Rabbani hazretleri "Mektubat" da buyuruyor ki: Ramezan-ı şerif ayında yapılan nafile namaz, zikir, sadaka ve bütün nafile ibadetlere verilen sevap, başka aylarda yapılan farzlar gibidir. Bu ayda yapılan bir farz, başka aylarda yapılan yetmiş farz gibidir. Bu ayda, bir oruçluya iftar verenin günahları af olur. Cehennemden azad olur. O oruçlunun sevabı kadar, ayrıca buna da sevap verilir. O oruçlunun sevabı hiç azalmaz. Bu ayda, emri altında bulunanların işlerini hafifleten, onların ibadet etmelerine kolaylık gösteren amirler de af olur. Cehennemden azad olur. Resulullah, bu ayda, esirleri azad eder, her istenilen şeyi verirdi.

Bu ayda ibadet ve iyi iş yapabilenlere, bütün sene, bu işleri yapmak nasib olur. Bu aya saygısızlık edenin, günah işleyenin bütün senesi, günah işlemekle geçer. Bu ayı fırsat bilmelidir. Elden geldiği kadar ibadet etmelidir. Allahü tealanın razı olduğu işleri yapmalıdır. Bu ayı, ahireti kazanmak için fırsat bilmelidir. Kur'an-ı kerim Ramezanda indi. Kadr gecesi, bu aydadır. Ramezan-ı şerifte, hurma ile iftar etmek teravih kılmak ve hatim okumak sünnettir.

GÖNÜL BAHÇESİ · 3 EYLÜL 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 1056

Oruç sevabının eksik olmaması için

Ramazan-ı şerif ayı, Müslümanlar için bir fırsat ayıdır: Derlenip toparlanma, tevbe istigfar ederek, günahlardan kurtulma ayıdır. Allahü teâlânın ihsanlarından istifade edip sermayeyi kurtarma, hatta kâra geçme ayıdır. Çünkü bu ayda yapılan ibadetlere, iyiliklere, sadakalara verilen karşılık diğer aylardakine göre kat kat fazladır.

Bu ayda, Allah için ufak bir iyilik yapmak, başka aylarda, farz yapmış gibidir. Bu ayda, bir farz yapmak, başka ayda yetmiş farz yapmak gibidir. Bu ayda ibadet ve iyi iş yapabilenlere, bütün sene, bu işleri yapmak nasip olur. Bu aya saygısızlık edenin, günah işleyenin bütün senesi, günah işlemekle geçer. Bu ayın fırsat ayı olduğu unutulmamalıdır. Elden geldiği kadar ibadet etmelidir. Allahü tealanın razı olduğu işleri yapmalıdır. Bu ayı, ahireti kazanmak için fırsat bilmelidir. Bu ay nasıl geçerse, senenin diğer onbir ayı da öyle geçer.

Allahü teala, kullarına iyilik etmek, günahlarını affetmek için, onlara bahaneler, fırsatlar ihsan buyurmaktadır. Mesela, beş vakit namaz kılan kimsenin, bu vakitler arasında işlediği günahları kıldığı namaz hürmetine affeder. İşlediği günahlar kıldığı namazlardan aldığı sevaplar ile kapatılamadıysa o zaman kıldığı Cuma namazı ile bir haftalık günahlarını affeder. Bu da yetmediyse, sene içindeki mübarek günlerde ve gecelerde yaptığı ibadetler hürmetine affeder. Bunlar da yetmediyse, Ramazan-ı şerif ayında, tuttuğu oruç ve yaptığı diğer ibadetler, iyilikler, hayır hasenat hurmetine birikmiş bir senelik bütün günahlarını affeder.

Cenab-ı Hak, yapılan her ibadetin, her iyiliğin, hasenetın karşılığında ne kadar sevap vereceğini bildirmiş, fakat ikisini bildirmemiş, sevap hanesini açık bırakmış, hesapsız olarak vereceğini bildirmiştir. Bu iki şeyden birisi, yemek yedirmek diğeri oruç tutmaktır.

Yemek yedirmek her zaman kıymetlidir. Ramazan ayında yapılınca, yani iftar verilince daha kıymetli olmaktadır. Yetmiş kat daha fazla sevap verilmektedir. Ayrıca bu yemek, hesapsız sevap verileceği bildirilen oruçlu kimseye verilince kıymeti kat kat artmakta, büyük bir nimete dönüşmektedir. Bunun için bu

nimetten mahrum kalmamak gerekir. İmkan nisbetinde Ramazan boyunca iftar verip, hesapsız sevaptan istifade etmek gerekir.

Hadis-i şerifte, “Ramazan ayında ailenizin nafakasını geniş tutun! Bu ayda yapılan harcama, Allah yolunda yapılan harcama gibi sevaptır.” buyuruldu.

İftar yemekleri başka sevaplara da vesile olmaktadır. İftar yemeği sebebiyle, komşular, eş - dost bir araya gelmekte, yemek esnasında ve yemekten sonra yapılan sohbetlerle, hasret giderilmekte, karşılıklı muhabbet, sevgi hasıl olmaktadır. Müslümanların bir araya gelmesi, birbirlerinin yüzüne muhabbetle bakması bile sevaptır.

İftarlar vesilesi ile bir-iki gün öncesinden evde hanımlar arasında tatlı, hoş bir telaş başlamakta, hazırlıklar yapılmakta, zevkli yorgunluklar yaşanmakta dolayısıyla hanımlar da bu hesapsız sevaptan paylarına düşeni almaktadırlar.

Ramazan-ı şerifte, yapılan ibadetlere, yapılan iyiliklere, ihsanlara kat kat, hesapsız sevap verildiği gibi, bu ayda işlenen günahlara ve yapılan kötülüklere de kat kat fazla günah yazılmaktadır. Bunun için bu ayda, ibadetlerimizi aksatmadan daha dikkatlı yapmalıyız. Çok sabırlı olup, kimseyi üzmemeliyiz. Herkese iyilik yapıp, hayır dualarını almalıyız.

Hadis-i şerifte, “Bu ay, sabır ayıdır. Sabır edenin gideceği yer Cennettir. Bu ay, iyi geçinmek ayıdır. Bu ayda müminlerin rızkı artar. Bir kimse, bu ayda, bir oruçluya iftar verirse, günahları af olur. Hak teala, onu Cehennem ateşinden azad eder. O oruçlunun sevabı kadar, ona sevap verilir.” buyuruldu.

Oruçlu, dilimizi korumalıyız. Hadis-i şerifte “Oruç, ateşe kalkandır. Gıybetle parçalanmadıkça korur. Oruçlu cahillik edip de kötü söz söylemesin! Biri kendine sataşırsa, "ben oruçluyum" desin!” buyuruldu.

Vadedilen sevaplardan eksiksiz olarak istifade edebilmemiz için tuttuğumuz orucun, kamil, gerçek oruç olması lazımdır. Hadis-i şerifte, “Gerçek oruç, sadece yiyip içmeyi değil, boş ve hayasızca sözleri de terk ederek tutulan oruçtur.” buyuruldu.

HİKMETLER · 3 EYLÜL 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 1059

Hayır ve berek ayı

İmam-ı Rabbani hazretleri buyurdu ki: Mübarek Ramezan ayında, bütün iyilikler, bütün bereketler bulunur. Her iyilik, her bereket, Allahü tealanın zatından gelmektedir . Her kusur, her kötülük de, mahlukların zatlarından ve sıfatlarından hasıl olmaktadır. Nisa suresinin yetmişsekizinci ayetinde mealen, “Sana gelen her güzel şey, Allahü tealadan gelmektedir. Sana gelen her kötülük de, kendindendir” buyuruldu. Bunun için bu aydaki iyiliklerin, bereketlerin hepsi, Allahü tealanın zatındaki üstünlüklerden gelmektedir. Bu üstünlüklerin hepsi de, kelam şanında bulunmaktadır.

Kur'an-ı kerim, bu kelam şanının hakikatinin hepsinden hasıl olmuştur. Bundan dolayı, bu mübarek ayın, Kur'an-ı kerim ile tam bağlılığı vardır. Çünkü, Kur'an-ı kerimde bütün üstünlükler bulunmaktadır. Bu ayda da, o üstünlüklerden hasıl olan bütün iyilikler bulunmaktadır. Bu bağlılıktan dolayı, Kur'an-ı kerim bu ayda nazil oldu. Bekara suresinin yüzseksenbeşinci ayetinde mealen, “Kur'an-ı kerim, Ramezan ayında indirildi” buyuruldu. Kadir gecesi bu aydadır. Bu ayın özüdür. Kadr gecesi, çekirdeğin içi gibidir. Ramezan ayı da, kabuğu gibidir. Bunun için, bir kimse, bu ayı saygılı, iyi geçirerek bu ayın iyiliklerine, bereketlerine kavuşursa, bu senesi iyi geçerek, hayırlı ve bereketli olur. Allahü teala, hepimizi bu mübarek ayın iyiliklerine, bereketlerine kavuştursun. Herbirimize bundan büyük pay versin!”

Şeyh Ahmed-i Haznevî hazretleri de, bir sohbetinde ramazân-ı şerîf ayının fazîletiyle ilgili olarak buyurdu ki:

"Ramazân-ı şerîf ayında Peygamber efendimizin âdet-i şerîfi, esirleri serbest bırakmak, istedikleri şeyleri onlara vermekti. Bu ayda akşam olunca orucu acele açmak, sahuru tehir etmek, terâvih namazı kılıp, Kur'ân-ı kerîm okuyup hatim etmek sünnet-i müekkede olup birçok iyi neticeler verir.

Bu ayda sâlih ve iyi ameller yapmayı başaran bir kimse o senenin sonuna kadar da iyi işleri başarmış olur. Bu ayı günâh işlemekle geçse ki (bundan Allahü teâlâya sığınıyorum) o yılı sonuna kadar günah işlemekle geçirecektir. Öyle ise müslümanın, mümkün olduğu kadar bu ayda aklını Allah yoluna verip çalışması,

bu ayı kendine ganîmet bilmesi gerekir. Bu ayın her gecesinde, Cehennem ateşine müstehak binlerce kimse âzâd edilip serbest bırakılır. Cehennem kapıları kapatılıp, şeytanlar bağlanır, rahmet kapıları açılır."

HİKMETLER · 4 EYLÜL 2008 PERŞEMBE · KAYIT 1060

Ramazanda sadece geceleri emerdi

Cenab-ı Hak, sevdiği seçtiği kimseleri küçüklüğünde de ibadetlerden mahrum bırakmaz. Bunlardan birisi de Ebü'l-Vefâ hazretleridir. Bebek iken ramazan ayında, sadece geceleri emerdi. Ne zaman Allahü teâlânın ismi zikredilse, başını oynatır, dilini hareket ettirirdi.

Ebü'l-Vefâ hazretleri, bir gün annesiyle birlikte bir yere gitmek için yola çıktı. Yolda, doğmadan önce annesinin kavun yiyip, o kavunu çıkarmak mecburiyetinde kaldığı ve eşkıyâların baskınına uğradığı yere geldiler.

Ebü'l-Vefâ annesine; "Ey ana! Burasının neresi olduğunu hatırladın mı?" diye sordu. Annesi hatırlamadım, diye cevap verdi. Bunun üzerine Ebü'l-Vefâ, o günkü hâdiseleri anlatmaya başladı: "Ey anne! Burası, babamın vefâtından sonra göç ederken konakladığınız ve kâfileden birkaç kişinin bostandan kavun çaldıkları yerdir. Kavun yerlerken, canın çekmiştir diye sana da vermişlerdi. Sen de bilmeden verilen kavunu yemiştin. O zaman bana hâmileydin. Ben karnında sana ızdırab vermiştim. Çünkü haram lokma yemiştin.

Sonra size eşkıyâlar saldırdı. Her şeyinizi almışlardı. Siz, çok üzülmüştünüz. Bunun üzerine Allahü teâlâ meleklerine, aslan ve yırtıcı hayvan sûretine girerek eşkıyâların üzerine saldırmalarını emretti. Melekler de bu emri yerine getirerek, eşkıyâların üzerine saldırdılar. Eşkıyâlar bütün aldıklarını bırakarak kaçtılar. Siz de bütün malınıza ve eşyâlarınıza kavuştunuz. İşte o yer burasıdır."

Annesi bunun üzerine; "Ey oğul! Sen o zaman daha doğmamıştın. Bunları nereden biliyorsun?" diye sorunca, Ebü'l-Vefâ; "Bana Allahü teâlâ bildirdi anneciğim." dedi.

Sonra; "Bana Ramazân-ı şerîfte meme verirdin. Ben ise memeyi ağzıma alıp emmezdim. Çünkü Hak teâlâ bana hidâyet nûruyla muâmele ederdi. Bunun için

meme emmeye ihtiyâcım kalmazdı. O vakit, sen beni hasta sanıp üzülürdün. İftar vakti meme emdiğimi görüp, hasta değilmiş diye sevinirdin." deyince, annesi; "Ey oğul! Baban senin için "Çok kerâmetleri görülür." derdi. Bunlar, o kerâmetlerden bâzılarıdır." dedi. Ebü'l-Vefâ hazretleri; "Ey ana! Doğru söylüyorsun." dedi.

Seyyid Ebü'l-Vefâ hazretleri buyurdu ki: "Az yiyip, az uyuyun. Çok tefekkür edin. Geceyi ibâdetle geçirin! Çok yemek, insanı uyuşuk yapar. Uyuşuk kimse gâfil olur, gâfil olan mahzûn olur. Bu da insanı felâkete götürür."

HİKMETLER · 5 EYLÜL 2008 CUMA · KAYIT 1061

Tuttuğu oruç onu kurtardı

Fudayl bin İyâd hazretleri önceleri, eşkıyâ reisi olup, yol kesicilik yapar, kervanları soyardı. Böyle olmasına rağmen oruçlarını tutardı. Bir gün yine bir kervanı soydular. İşlerini bitirince yemek yemek için oturdular. Kervanın sâhiplerinden birisi gelip; "Reisiniz kimdir?" diye sordu."O, burada değil! Şu ağacın altında namaz kılıyor." dediler. "Niçin sizinle berâber yemek yemiyor?" deyince; "O, oruçludur." dediler.

Bir gün büyük bir kervan geldi. Fudayl bin İyâd'ın arkadaşları kervanı fark edince, yolunu kesmek üzere hazırlanmaya başladılar. Kervan içinde bulunan zengin birisi, eşkıyâları fark etti ve; "Altınlarımı öyle bir yere saklayayım ki, eşkıyâlar eşyâlarımızı alırsa geriye bunlar kalsın." düşüncesiyle kervandan ayrılıp uygun bir yer aramaya başladı. Bir çadır gördü, hemen oraya koştu. Orada, sırtında abası, başında külâhı olan biri namaz kılıyordu. Ona, bir miktar parası olduğunu ve emânet etmek istediğini bildirdi. Fudayl bin İyâd, çadırın içine girip bir köşeye bırakmasını işâret etti. Gelen kimse altınları bırakıp kervanın yanına dönünce, eşkıyâların kervandaki eşyâları alıp götürdüklerini gördü. Kervan hareket edecekken verdiği altında almak üzere çadırın yanına döndü. Baktı ki, eşkıyâlar kervandan aldıkları malları paylaşıyorlar. Adam şaşırdı ve; "Demek altınları eşkıyâların reisine vermişim" deyip geri dönmek istedi. Fudayl; "Bıraktığın yerden al!" dedi. Adamlarına da, "O, bana hüsn-i zan etti. Ben de Allahü teâlâya hüsn-i zan ediyorum. Ben o kimsenin, benim hakkımdaki iyi niyetini doğru

çıkardım. Ola ki, Allahü teâlâ da benim kendisi hakkındaki hüsn-i zannımı doğru çıkarır." dedi.

Bir gün yoldan bir kervan geçiyordu. Kervandan biri, Kur'ân-ı kerîmin; "Îmân edenlere vakti gelmedi mi ki, kalpleri Allah'ın zikrine ve inen Kur'ân-ı kerîme saygı ile yumuşasın!.." (Hadîd sûresi: 16) meâlindeki âyet-i kerîmesini okudu. Bu âyet-i kerîme kendisine öyle tesir etti ki, gönlünden yaralandı. İçinden; "Geldi, geldi. Hattâ geçti bile!" diyerek kendinden geçmiş bir halde şaşkın ve mahcup olarak bir harâbeye sığındı. Yolda karşılaştıklarına, "Yaptıklarıma pişman olup tövbe ettim. Bundan önce, nasıl siz benden kaçmışsanız, şimdi de ben sizden kaçmaktayım, aynı işleri yapmaktan uzaklaşmakta ve sakınmaktayım." diyerek tövbe ettiğini bildirdi. Kıldığı namazlar, tuttuğu oruçlar ona tevbe kapısını açtı. Bundan sonra, her tarafı gezerek, üzerinde hakkı olanları buldu ve fazlasıyla ödeyerek hepsi ile helallaştı.

HİKMETLER · 6 EYLÜL 2008 CUMARTESİ · KAYIT 1062

Ramazan-ı şerif bereketiyle

İmam-ı Ebü'l-Hasan-ı Eş'arî'nin, Mûtezile denilen Ehli sünnet dışı yoldan dönmesi Ramazan-ı şerif ayında olmuştu: Bir Ramazân-ı şerîf ayının ilk günlerinde rüyâsında Peygamber efendimizi gördü. Peygamberimiz sallallahü aleyhi ve sellem ona; "Yâ Ali! Benden nakledilen yola yardım eyle." buyurdular. Bu rüyâdan sonra Ramazân-ı şerîf ayının ortasında, ikinci defâ Peygamber efendimizi rüyâda görmekle şereflendi. Rüyâsında; "Sana emrettiğim şey ne oldu, ne yaptın?" buyurdu. "Benden bildirilen yola, sünnetime yardım et, bu yola uy!" buyurdular. Bu rüyâdan sonra itikat ile uğraşmayı terketti. Üçüncü defâ Ramazân-ı şerîfin yirmi yedinci gecesi, Peygamber efendimizi sallallahü aleyhi ve sellem tekrâr rüyâda gördü. "Sana emrettiğim şey ne oldu?" buyurdu. "Artık Kur'ân-ı kerîm ve hadîs ilmine sarıldım." dedi. "Benden rivâyet edilen, bildirilen yola, sünnetime yardımcı olmanı emrettim." buyurdu.

Bunun üzerine İmâm-ı Eş'arî özür dileyip; "Meselelerini ve delillerini öğrenmek için otuz yıl harcadığım yolu (Mû'tezileyi) nasıl terk edeyim?" dedi. Peygamber

efendimiz sallallahü aleyhi ve sellem; "Allahü teâlâ sana, ilâhî yardımı ile yardım eyledi. Bunu yakînen bilmeseydim sana bunu emretmezdim." buyurdu.

İmâm-ı Eş'arî bu rüyâyı da gördükten sonra uyanıp; "Haktan öte, bozukluktan başka bir şey yok." diyerek, Mûtezile yolundan dönüp, Ehl-i sünnet itikâdına girdi. Bu rüyâsından sonra on beş gün evinden çıkmadı. Meseleleri derinlemesine inceleyip, gözden geçirdi. Sonra Basra Câmiine gidip, kürsüye çıktı. O sırada Mûtezile yolunun meşhûr ve kuvvetli âlimlerinden sayılan ve böyle bilinen İmâm-ı Eş'arî, kürsüden cemâate şöyle hitâbetti:

"Ey insanlar! Çoktan beri size görünmez oldum. Dikkatle düşündüm. İnsafla inceledim. Yanımdaki delilleri gözden geçirdim. Tercih husûsunda zorlandım. Sonunda Allahü teâlâdan beni hidâyete, doğru yola kavuşturmasını istedim, duâ ettim. Allahü teâlâ beni hidâyete, doğru yola kavuşturdu. Mûtezile yoluna âit îtikâdlarımın hepsinden vazgeçip, kurtuldum." diyerek, Ehl-i sünnet îtikâdına girdiğini herkese ilân etti.

İmam-ı Eşari hazretleri buyuruyor ki: Allahü teâlâya ve Peygamber efendimizin iman etmeye davet ettiği şeylere iman eden kimseleri, küfürden başka hiçbir günah imandan çıkarmaz, imanlarını, ancak küfür giderir. Ehl-i kıble, günahları sebebiyle imandan çıkmayıp, dinin bütün emirleriyle mükelleftirler.

HİKMETLER · 7 EYLÜL 2008 PAZAR · KAYIT 1063

"Ya Rabbî! Ona cezâ verme!”

Ramazan-ı şerif ayı, duaların ve bedduaların kabul edildiği bir aydır. Bir Ramazân-ı şerîf günü, Endülüs hanım evliyalarından Fâtıma binti Müsennâ hazretlerinin, bulunduğu beldedeki câminin önünden geçiyordu. Câminin müezzini, elindeki sopayla Fâtıma binti Müsennâ'ya hiçbir sebep yokken vurdu. Canı yanan Fâtıma binti Müsennâ, dönüp müezzine baktı ve bir şey söylemeden ayrılıp gitti. Gönlü incinmişti. Kırık gönülle evinde ibâdet ve tâatine devâm etti. Kendisine sopa ile vuran müezzin sabah ezanını okumaya başlayınca, Fâtıma binti Müsennâ, o müezzin için Allahü teâlâya duâ etmeye başladı. Allahü teâlânın bir velî kulunu inciten kimseyi, mutlakâ cezâlandıracağını biliyordu. Müezzinin başına bir belâ gelmesinin yakın olduğunu bildiği ve belâya düçâr olmaması için şöyle duâ etti:

"Ya Rabbî! Şu ramazan gecesinde, herkes uyurken kalkıp senin ismini, Kelime-i şehâdeti, Kelime-i tevhîdi söyleyen, senin ve habîbinin ismini zikreden, senin dâvetini, emrini, senin kullarına bildiren şu kimseyi, bana yaptığı sebebiyle cezâlandırma! Onu affet. Beni kırmış olduğu için ona cezâ verme! Âmin!"

Ertesi gün, fıkıh âlimleri toplanarak vâliyi ziyaretegitmişlerdi. O müezzin de, dünyalık bazı menfaatler temin etmek niyetiyle âlimlerle berâber vâlinin yanına gitti. Vâli onun kim olduğunu sordu. "Câminin müezzinidir." dediler. "Sizinle berâber buraya gelmesi için ona kim izin verdi?" dedi. Bunun maksadını anlamıştı, hemen kendisini azarlayarak dışarı attırdı.

Bu hâl, Fâtıma binti Müsennâ'ya anlatıldığında, o da akşamki hâdiseyi ve sabah ezânı okunurken yaptığı duâyı anlattı ve; "Ben onda olan hakkımdan vazgeçtim. Yâni hakkımı ona helâl ettim. Allahü teâlâya duâ ettiğim için o, bu kadarlık bir kovulma ile işi atlatmış oldu. Ben hakkımdan vazgeçmemiş olsaydım, o müezzinin başına mutlakâ büyük işler gelirdi, dünyası kararırdı" buyurdu.

Muhyiddîn-i Arabî hazretleri anlatır: Ben, Fâtıma binti Müsennâ'ya yetiştim. 90 yaşın üzerinde idi. İnsanlar yemek olarak kapısının önüne bir şey koyarlarsa, onlardan ölmeyecek kadar yerdi.Dünyâ ile alâkası yoktu. Kimseden bir şey istemezdi. Bir ihtiyâcı olsa, görülmesi icâb eden bir işi meydana çıksa Fâtiha-i şerîfeyi okur, Allahü teâlânın izni ile o şey hemen hallolurdu. Huzûruna benden başka kimsenin girmesine müsâade etmezdi. "Niçin sâdece ona izin veriyorsunuz da başkalarına müsâade etmiyorsunuz?" diye suâl edildiğinde, "Başkaları kendileri gelirler, fakat kalpleri dışırada kalıyor. Muhammed ibni Arabî böyle değildir." buyurdu.

HİKMETLER · 8 EYLÜL 2008 PAZARTESİ · KAYIT 1064

“Şüphe varsa Feridünddin’e bakılsın!”

Eskiden, hilal görülemeyip Ramazan-ı şerifin girişinde tereddüt hasıl olduğunda, daha bebek iken hal sahibi olan çocukların yiyip içmelerine bakılırdı. Bu haller şerri delil olmasa da, bir işaret sayılırdı.

Bunlardan biri de Ferîdüddîn Mes'ûd hazretleridir. Şâban ayının 29'u ile Ramazan ayının birinci günü arasındaki gece doğmuştu. Şâbanın yirmi

dokuzuncu gecesinin bulutlu olması sebebiyle Ramazan hilâlini görememişler ve ertesi gün oruç tutup-tutmamak konusunda tereddütte kalmışlardı. Ferîdüddîn'in babası Cemâleddîn Süleymân'dan fetvâ sormaya geldiler. O da; "Hilâlin görünmesinde bir şüphe varsa, oruca başlamak uygun değildir." dedi. O esnâda bir zât ortaya çıktı. Bu mevzuda onun fikrini sorduklarında; "Niye merâk edip şüphede kalıyorsunuz? Bu gece Cemâleddîn Süleymân'ın evinde bir çocuk doğdu. O, zamânın kutbu olacaktır. Eğer çocuk bu gece yarısından sonra annesini emmemişse, hilâl görünmüştür ve Ramazan ayı bugün başlayacaktır." dedi.

Nitekim seher vakti Cemâleddîn Süleymân'ın evine gidip, bu zâtın sözlerinin doğru olup olmadığı hakkında annesine sorduklarında, yeni doğan bebeğin gece yarısından sonra annesini emmediğini öğrendiler. Bunun üzerine oruca başlandı. Daha sonra o gün, Mültan'dan ve diğer yerlerden hilâlin göründüğü ve o günün Ramazan olduğu haberi geldi. Ramazan ayı boyunca bu bebek, gündüzleri annesini hiç emmedi. Sadece iftar zamanı birinden, sahur zamânı da diğer memesinden emiyordu.

Hal sahibi çocuklardan birisi de Seyyid İbrâhim Desûkî idi. Doğduktan bir gün sonraydı. Halk, o gün Ramazân-ı şerîf olup olmadığı husûsunda tereddüde düştü. Hilâlin görünüp görünmediği husûsunda, Muhammed bin Hârûn hazretlerine gidildi. O da keşf yoluyla Seyyid Burhâneddîn'in doğduğunu anlayıp, gelenlere; "Dün gece mübârek bir çocuk dünyâya geldi. Gidin, onun süt emip emmediğine bakın." buyurdu.

Annesi, evliyânın büyüklerinden Ebü'l-Feth Vâsıtî'nin kızı Seyyide Fâtıma Hanıma sorulduğunda, çocuğu için; "Bugün fecr vaktinden beri hiç emmedi." dedi. Durum Muhammed bin Hârûn'a bildirildiğinde; "Seyyide Fâtıma Hanım üzülmesin. Akşam olunca çocuğu emer. Ramazân-ı şerîfin birinci günü olduğu için emmemiştir." buyurdu. Böylece Ramazana girildiği anlaşıldı.

GÖNÜL BAHÇESİ · 9 EYLÜL 2008 SALI · KAYIT 1067

Sevgili kul olmanın on şartı

İslâm âlimlerinin büyüklerinden Ali Râmitenî hazretleri, Allahü teâlâ katında sevgili bir kul olabilmenin on şartı olduğunu bildirmiştir:

Birincisi; temiz olmaktır. Temizlik de iki kısma ayrılır. 1- Kalb temizliği: Kalbin iyi huylarla dolu olmasıdır. Hased etmemek, başkaları hakkında kötülük düşünmemek, Allahü teâlânın düşmanlarından nefret etmek, dostlarına da sevmek gibi cenâb-ı Hakkın beğendiği iyi huylardır. Kalb, Allahü teâlânın nazargâhıdır. Bu sebeple kalbe dünyâ sevgisi doldurmamalıdır. Haram olan yiyeceklerle beslenmemelidir. Haram yiyenin duâsı kabûl olmaz. Gönül, kalb temiz olmazsa ibâdetlerin lezzeti alınamaz, mârifete, Allahü teâlâya âit bilgilere kavuşulamaz. 2- Zâhirî temizlik: Dış görünüşün temiz olmasıdır. Bu, bütün insanların dikkat edeceği hususlardandır. Giyecek, yiyecek, içeceklerin ve kullanılacak bütün eşyâların temiz olmasıdır.

HERKESİN ÇEKTİĞİ DİLİNİN CEZASI

İkincisi; dilin temizliğidir. Dilin kötü sözlerden uzak kalması. Kur'ân-ı kerîm okuması, emr-i ma'rûf ve nehy-i münkerde bulunması, Allahü teâlânın emirlerini yapmayı ve yasaklarından kaçınmayı bildirmesi, ilim öğretmesi. Zîrâ sevgili Peygamberimiz; "İnsanlar, dilleri yüzünden Cehennem'e atılırlar." buyurdu.

Üçüncü şart; mümkün olduğu kadar kötü insanlardan uzak durmağa çalışmalıdır. Bu sebeple göz, haram şeylere bakmamış olur. Zîrâ kalb, göze tâbidir. Her harama bakış, kalb aynasını karartır.

Dördüncü şart; oruç tutmaktır. İnsan oruç tutmak sûretiyle meleklere benzemiş ve nefsini kahretmiş olur. Bununla ilgili hadîs-i kudsîde; "Oruç bana âittir. Orucun ecrini ben veririm. Sevâbı nihâyetsizdir. Muhakkak, sabrederek ölenlerin ecirleri hesapsızdır." buyrulmaktadır. Yine hadîs-i şerîfte; "Oruç, Cehennem'e kalkandır." buyuruldu. Oruç tutarak gönlü huzûra kavuşturmalı ve şeytanın yolunu kapatıp, siper hâsıl etmelidir.

Beşinci şart; Allahü teâlâyı çok hatırlamak, ismini çok söylemektir. En fazîletli olan zikir, "Lâ ilâhe illallah muhammedün resulullah"tır. Lâ ilâhe illallah diyen kimse ihlâs sâhibi olur. İhlâs; bütün işlerini Allahü teâlânın rızâsı için yapmak, dünyâya âit mal ve makamlardan hevesini kesip âhireti istemektir. İhlâslı kimse; "İlâhî! Benim maksudum sensin, seni istiyorum!" der. Nitekim Resûlullah efendimiz, "Lâ ilâhe illallah…" demenin çok fazîletli olduğunu ve günahların affedileceğini buyurdu. Allahü teâlâ, Kur'ân-ı kerîmde, Ahzâb sûresinin kırk birinci âyet-i kerîmesinde meâlen; "Ey îmân edenler! Allah'ı çok zikrediniz." buyurdu. Nefsin arzu ve isteklerinden kurtulmak için devamlı zikretmelidir. Her işinde onu hatırlamalıdır.

Altıncı şart; iyi düşüncelere sahip olmaktır. İnsanın kalbine gelen düşünceler dört kısımdır. Bunlar; Rahmânî, melekânî, şeytânî, nefsânîdir. Rahmânî olmak; gafletten uyanmak, kötü yoldan doğru yola kavuşmaktır. Melekânî; ibâdete, tâate rağbet etmektir. Şeytânî; günahı süslemekdir, iyi göstermektir. Nefsânî de; dünyâyı taleb etmek, istemektir. Şeytânî ve nefsânî düşüncelerden kurtulmak gerekmektedir.

Yedinci şart; Allahü teâlânın hükmüne rızâ göstermek, irâdesine teslim olmaktır. Havf ve recâ, yani korku ve ümid arasında yaşamaktır. Zîrâ Allah'tan korkan kimse, günah işlemez. Ayrıca mümin, ümitsizliğe de düşmez. Allahü teâlâ, ümitsizliğe düşmemeyi emretmektedir.

İYİLERLE OLAN İYİ İNSAN OLUR!

Sekizinci şart; iyi insanlarla, sâlihlerle sohbeti seçmektir. Sâlihlerle sohbet edildiği takdirde, günahlara perde çekilir, haramlar gözüne kötü görünür.

Dokuzuncu şart; iyi ve güzel hasletlerle bezenmektir. Bu da, her şeyi yaratan Allahü teâlânın ahlâkıyla ahlâklanmaktır. Çünkü Peygamber efendimiz; "Allahü teâlânın ahlâkıyla ahlâklanınız." buyurdu.

Onuncu şart, helâl ve temiz lokma yemektir. Bu da farzlardandır. Nitekim Allahü teâlâ, Bekara sûresinin yüz altmış sekizinci ayet-i kerîmesinde meâlen; "Yeryüzündekilerden helâl ve temiz olanını yiyiniz." buyurmaktadır. Peygamber efendimiz ise; "İbâdet on cüzdür. Dokuzu helâlı taleb etmektir." Geriye kalan bütün ibâdetler bir cüzdür. Helâl yemeyen kimse, Allahü teâlâya itâat etme gücünü kendisinde bulamaz. Helâl yiyen kimse de, Allahü teâlâya isyânkâr olmaz. Helâl ve temiz yer, isrâf etmez.

HİKMETLER · 9 EYLÜL 2008 SALI · KAYIT 1065

Oruç hikmet hazînelerinin anahtarı

İslam büyükleri sadece Ramazan ayında değil, senin çoğunu oruçlu olarak geçirirlerdi. İmâm-ı Buhârî hazretleri bunlardan biri idi. Bayram günleri hâriç bütün yılını oruçla geçirirdi. Şüphelilerden dâimâ kaçardı. Gıybetten çok korkardı. Sebebi soruldukta; "İsterim ki Rabbime kavuştuğumda hiç gıybet etmemiş olayım

ve böyle bir şey için kimse beni aramasın." dedi. Gecenin ilk saatlerinde biraz uyur, sonra kalkar ilim ve ibâdetle meşgûl olurdu. Üç günde bir hatim ederdi. Sonra duâsını yapıp; "Her hatim sonunda yapılan duâ makbûldür." buyururdu. Ramazân-ı şerîf gecelerinde arkadaşlarına namaz kıldırır, her kıldırdığında Kur'ân-ı kerîmin üçte birini okurdu.

Dâimâ riyâzet ve mücâhede eder, nefsin arzularını yapmaz, nefsin istemediği, ona zor gelen şeyleri yapardı. On beş gün ağzına lokma koymadığı zamanlar olurdu. "Karnınız aç olsun! Bunun için de çok oruç tutunuz! Çünkü oruç, hikmet hazînelerinin anahtarıdır. Oruç tutmak, kalp gözünün açılmasına, kalbin rikkate gelmesine sebeb olur. Ayrıca oruçlunun duâsı, Allahü teâlâ indinde makbûldür." buyururdu. Nefsinin isteklerini yapmamak için, kapıda köpekler için hazırlanan yemek artıklarının yanına gider, nefsine karşı; "Ey nefs, bana istediklerini yaptırıp, emrin altına almak mı istiyorsun? Arzunun yerine gelmesini istiyorsan, önce yemek artıklarını yemen lâzım. Ya ye veya beni bu hâlimle kabûl et!" diyerek nefsiyle mücâdele ederdi. Böylece nefsinin isteklerini hiç yapmaz, onu rûhuna köle ederdi.

Seyyid Burhâneddîn hazretleri talebelerine şöyle nasihat ederdi: "Eğer Allahü teâlâya tâatta bulunamazsanız, hiç olmazsa oruç tutun. Karnınızı aç tutmaya ve acı çekmeğe önem verin. Çünkü oruç tutmaktan daha iyi bir tâat yoktur. Peygamber ve velîlerin kalplerinden hikmet pınarları, açlık ve oruç bereketi ile fışkırmıştır. Allahü teâlâya ulaştıracak oruçtan daha iyi bir binek yoktur. Oruç ehlinin duâlarına karşılık verilir ve kabûl edilir. Orucun Allahü teâlâ katında büyük değer ve önemi vardır. Oruç, hikmet hazînelerinin anahtarıdır. Bir kimse bütün kulluk vazîfelerini yerine getirse, fakat mîdesini doldursa hiç bir yere ulaşamaz. Orucu gereğince tutsa, başka kulluk vazîfelerinde kusur olsa bile, yine bir yere erişir. Oruca yavaş yavaş alışmak gerekir ki, sıhhate ziyan gelmesin, insanı işten alıkoymasın."

GÖNÜL BAHÇESİ · 10 EYLÜL 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 1068

Hazreti Hatim'in otuzüç yılda öğrendikleri!

Hatimi Esam hazretleri, İslam büyüklerinden Şakiki Belhi'nin talebesi idi. Birgün kendisine sordu: Otuzüç senedir buraya geliyor, beni dinliyorsun, bu sürede benden ne öğrendin? Hatimi Esam, sekiz şey öğrendim, dedi ve bunları şöyle sıraladı:

Birincisi, baktım insanların sevdiği değer verdiği şeylerin bir kısmı, ölüm yatağına kadar, bazıları öldüğü vakte kadar, bazıları da, mezara girinceye kadar, arkadaşlık ediyor ve sonra onları yalnız ve zavallı olarak bırakıp ayrılıyorlar. Onunla beraber hiç biri mezara girmiyor, dert ortağı olmuyor. Bu hali görünce, aradım, taradım, Allahü teâlâya yapılan ibadetlerden başka mezardada onunla beraber olacak sadık bir sevgili bulunmadığını gördüm. Dost olarak onları seçtim ve onlara sarıldım.

İkincisi, İnsanlara baktım, herkesi, arzuları, keyifleri peşinde koşuyor, nefsin şehvetleri arkasında yürüyor. Şu mealdeki ayet-i kerimeyi düşündüm: "Allahü teâlâdan korkarak nefislerine uymayanlar, elbette Cennete gideceklerdir". Nefsimi düşman bilerek, ona aldanmamağa karar verdim ve arzularını, şehvetlerini yapmadım. Nihayet teslim olarak, ibadetlerden kaçan o nefsin, şimdi Allahü teâlâya itaate koştuğunu gördüm.

SADECE İBADETLER KALACAK!

Üçüncüsü, herkesin dünyada bin bir sıkıntıya girerek, dünyalık toplamağa uğraştıklarını gördüm. Şu mealdeki ayeti kerimeyi düşündüm: "Dünya malından, sarıldığınız, sakladığınız her şey, yanınızda kalmayacak, sizden ayrılacaktır! Ancak Allah rızası için yaptığınız iyilikler ve ibadetler sizinle beraber kalacaktır!" Dünya için topladıklarımı, Allah yolunda harcadım, fukaraya dağıttım! Yani zayi olmamaları için, Allahü teâlâya ödünç verdim.

Dördüncüsü, insanlara baktım, başkalarını beğenmediklerini gördüm. Buna sebep, birbirlerine hased etmeleri, birbirlerinin mevkilerine, mallara ve ilimlere göz dikmeleri olduğunu anladım. Şu mealdeki ayeti kerimeyi düşündüm:

"Dünyadaki maddi, manevi bütün rızklarını aralarında taksim ettik." Allahü teâlânın ezelde yaptığı taksime ve çalışınca Rabbimin gönderdiğine razı oldum ve bütün Müslümanlarla sulh üzere olup, herkesi sevdim ve sevildim.

Beşincisi, insanlara baktım, birçoklarının insanlık şerefini, kıymetini, amirlikte, müdürlükte,evlad ve mal çokluğunda aramaktalar ve bunlarla iftihar etmektelir. Şu mealdeki ayeti kerimeyi düşündüm: "En şerefliniz ve en kıymetliniz, Allahü teâlâdan çok korkanınızdır". İnsanların yanıldıklarını, aldandıklarını anladım ve takvaya sarıldım. Rabbimin afvına ve ihsanlarına kavuşmak için, Ondan korkarak İslamiyetin dışına çıkmadım, haramlardan kaçtım.

Atıncısı, isanlara baktım. Birbirlerinin mallarına, mevkilerine ve ilimlerine göz dikerek, ayrılıklara düştüklerini, birbirlerine düşmanlık ettiklerini gördüm ve bir ayet-i kerimenin şu meali alisini düşündüm: "Sizin düşmanınız şeytandır. Yani, sizi, Allah yolundan, Müslümanlıktan ayırmak için uğraşanlardır. Bunları düşman biliniz". Kur'an-ı kerimin doğru söylediğini bildim ve şeytanı ve onun gibi Müslümanlarla uğraşanları düşman bilip, sözlerine aldanmadım, onlara uymadım.

Yedincisi, baktım herkes yiyip içmek, para kazanmak için uğraşıyor. Bu yüzden haram ve Şüpheli şeylere de dalıyorlar ve zillete düşüyorlar. Bir ayet-i kerimenin şu meali alisini düşündüm: "Allahü teâlâ tarafından rızkı gönderilmeyen yer yüzünde bir canlı yoktur." Kur'an-ı kerimin elbette doğru olduğunu ve o canlılardan biri olduğumu bildim. Rızkımı göndereceğine söz verdiğine, elbette göndereceğine güvenerek Onun emrettiği gibi çalıştım.

YALNIZ O'NA GÜVENDEN

Sekizincisi, baktım herkes, bir kimseye veya bir şeye güveniyor. Bazıları altınlarına, mal ve mülküne, bazıları sanatına ve kazançına, bazıları mevki ve rütbelerine, bazıları da kendi gibi bir insana güveniyor. Şu âyeti kerimeyi düşündüm: "Allahü teâlâ, yalnız kendisine güvenenlerin her zaman imdadına yetişir." Her işimde yalnız Allahü teâlâya güvendim. O emir ettiği için çalıştım; fakat yalnız Ondan istedim.

Hazreti Şakik, bu sözleri işitince, "Ya Hatim! Allahü teâlâ, her işinde imdadına yetişsin! Dört kitabın bu sekiz temel üzerinde bulunduğunu gördüm. Bunlara uyanlar, bu dört kitaba uymuş, emirlerini yapmış olurlar" buyurdu.

HİKMETLER · 10 EYLÜL 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 1066

Oruç ahırette şefaatçi olacak!

İslam büyüklerinin bir adeti de, tutulması haram günlerin dışında senin bütün günlerini oruçlu olarak geçirmeleri idi. Çünkü oruç tutanlara büyük müjdeler vardı.

Resulullah efendimiz buyurdular ki, "Her kim her ayın Perşembe ve Pazartesi günleri oruç tutsa, Hak teala hazretleri, o kula, yediyüz sene oruç tutmuş gibi sevap ita buyurur."

Eshabı kiram her ayda oruç tutarlardı. Hazreti Ali anlatır: Birgün Resulullahın yanına gittim, buyurdular ki: "Ya Ali! Cebrail aleyhisselam gelip bana dedi ki, ya Resulallah ! Her ayda oruç tut! Ben dedim ki, ya Cebrail kardeşim, hangi günlerde tutayım?

Cebrail aleyhisselam cevaben buyurdular ki: Her kim beyd günü oruç tutarsa, Hak teala hazretleri, o tuttuğu orucun birinci gününe on yıl, ikinci gününe otuz yıl, üçüncü gününe yüz yıl oruç tutmuş gibi sevap lutfeder."

Hz. Ali sordu, ya Resulallah ! Bu günlere niçin Eyyam-ı beyd dediler? Cevaben buyurdular ki: "Hz. Adem Cennetten çıktıkları zaman, vücudü birdenbire karardı. Hz. Cebrail gelerek, Adem aleyhisselama dedi ki, ya Adem! Vücudünün eskisi gibi beyaz olmasını istersen, her ayın 13, 14 ve 15 inci günlerinde oruç tut. Hz. Adem, bu tavsiyeyi yerine getirmekle vücudü tam olarak, eskisi gibi beyaz olmuştur." Bu üç güne (Eyyam-ı beyd) denildi.

Süleyman bin Ceza' hazretleri buyurdu ki:

Gücün, kuvvetin yerinde iken oruç tut! Zira kıyamet gününde oruç, bir güzel suret alarak, Hak tealanın hitabına mazhar olacak ve Hak teala hazretleri, oruca diyecek ki, ya oruç, sen memnun olduğun şahısları alarak Cennete gir! Daha sonra, Hak teala soracak, ya oruç, benden başka ne arzun varsa iste. Oruç ise, razı olduğu kimseler için muhtelif şeref ve meziyetleri Hak tealadan isteyip almaya da muvaffak olacak ve böylece oruç tutanlar, kıyamet gününde yüksek bir şerefe nail olacaklardır. Bu meyanda, oruç tutanlar, birçok Cehennem ehli Müslümana şefaat edebilme imkanına da kavuşacaklardır. Bütün bunların ma-fevkinde olarak, oruç

tutanlar Peygamberimize komşu ve cenab-ı Hakkın cemalini görmeğe de nail olacaklardır.

Saymakta olduğumuz ibadetlere mukabil vadedilen bu sayısız ecrler, bu ibadetlerin kudsiyyetlerine ve şereflerine inanarak, tazim ve itikadla yapanlara verilecektir. Gayet basit görünen bu ibadetler hadd-ı zatında cenab-ı Hakkın emirlerini ifa ve bu vesile ile cenab-ı Hakka yaklaşmak ve Ona hakiki kul olmak şerefine müstenid olduklarından büyük bir kıymet taşırlar. İnsanların bir ibadetine mukabil, bire on, bire yediyüz, bire sonsuz ecr verileceği Kur'an-ı kerimde sabittir.

HİKMETLER · 11 EYLÜL 2008 PERŞEMBE · KAYIT 1069

Oruçla vücut kendini yeniler

Müslüman bütün ibadetlerde olduğu gibi orucu da Cenab-ı Hak emrettiği için tutar. Ancak, emredilen şeylerde de nice hikmetler, faydalar vardır. Örneğin, orucun bedenimize o kadar faydası vardır ki, birçok batılı ilim adamı, ileride doktorlar reçetelerine ilaç yazdıkları gibi, şu kadar gün oruç tutacaksın diye yazacaklarını bildiriyorlar. Zaten Peygamber efendimiz de , "Oruç tutunuz, sıhhat bulunuz" buyurulmuştur.

Oruç, bir sene boyunca durmadan çalışan sindirim sisteminin istirahate sevk edilmesi ve insan vücudünün bir tasfiyeye tabi tutulmasıdır. Böylece, sindiril sistemi dinlendirilmiş olur. İnsanlarda en çok görülen rahatsızlık, sindirim bozukluğudur. Şişmanlık, kalb ve damar hastalıklarına, şeker hastalığına ve tansiyon yüksekliğine sebep olmaktadır. Oruç, bütün bu hastalıklara karşı koruyuculuk vazifesi yaptığı gibi, bir de tedavi vasıtasıdır. Bugün bir çok hastalıktan kurtulmak için, perhiz lazım olduğunu herkes biliyor.

Oruç ile, insanın güçlü bir irade kuvveti kazanacağı şüphesizdir. Bu sebep ile alkol, uyuşturucu gibi, kötü alışkanlıklardan oruç vesilesi ile kurtulanlar çok görülmektedir.

Oruç, vücuddaki karbonhidrat, protein ve bilhassa yağ depolarının harekete geçirilmesini sağlar. Oruç sayesinde madde süzmekten kurtulan böbrekler, tamire girerek, dinlenme ve yenilenme imkanı bulurlar.

Oruç normal sıhhatli olan insanlar için çok faydalı bir perhiz teşkil eder. Az yemek ve itidal ile yaşamak sonucu oruç tutanlar genellikle Ramazanda bir kaç kilo zayıflarlar. Bu suretle 11 ay zarfında vücutta depo edilen zararlı yağlar erimiş olur. Bu ise asrımızda herkese tavsiye edilen en mühim sağlık kuralıdır. Çünkü şişmanlık şeker hastalığına pek yakındır. Ayrıca damar sertliği, kalb hastalığı, tansiyon yüksekliği ve buna bağlı pek çok hastalığa müsait bir zemin hazırlar. Demek oluyor ki oruç, bütün bu dertlerden insanı koruyucu bir etki yapar.

Bu gerçeği, sadece Müslüman bilim adamlarımız değil, konuyu inceleyen yabancı bilim adamları da dile getirmektedir:

1940 Nobel Tıp ödülünü kazanan ünlü bilim adamı, Dr. Alexis Carrel "L'Hamme, Cet İnconnu" adlı eserinde: "Oruç sırasında organizmalarda depo edilmiş besin maddelerinin harcandığını, sonradan bunların yerine yenilerinin geldiğini, böylece bütün vücutta bir yenilenme olduğunu ve orucun sağlık bakımından çok yararlı olduğunu." bildirmektedir.

HİKMETLER · 12 EYLÜL 2008 CUMA · KAYIT 1070

Oruç iradeyi güçlendirir!

İbadetlerin faydaları sadece fertlerle sınırlı değildir. Bazı ibadetler toplum düzen ve ahengini önemli ölçüde etkiler. Mesela oruçta bu özellik çok bariz ve belirgin bir şekilde gözlemlenir. Cemaatle kılınan namazların sosyal ilişkiler açısından ne kadar önemli etkisi olduğunu kim inkar edebilir?

Zekatta bunlara ilaveten sosyoekonomik dengeleri olumlu yönde etkileyen çok hikmetli özellikler vardır. Ramazan ayının manevi atmosferi içinde farz olan zekatın dışındaki her türlü sadaka ve maddi yardımlaşmanın da zenginleştirdiği bir ihsan ortamında nice bunalmış insanların sıkıntı ve problemlerine çözüm ve rahatlık sağlandığı herkesin bildiği bir gerçektir.

Ramazan ayı boyunca insan, aslında ferdi ve sosyal olgunluğa erişmek için çok ciddi ve zor bir imtihandan geçer. Nefsinin zaaf ve tutkularıyla oldukça çetin bir mücadele içine girer.

Oruç, kişi iradesini iyiye ve güzele yönlendirme noktasında insana çok ciddi destek ve katkılar sağlar. İnsan; çirkinlikler ve olumsuzluklar bir yana, günlük hayatın normal seyri içinde kendisi için helal ve meşru olan pek çok iş ve davranışları bile, geçici bir zaman için bile olsa kısıtlama veya tamamen terkedebilme kararlılığını gösterir.

Faydalı ve güzel işleri yapmakta çok farklı bir şevk ve heyecan duymaya başlayan insan, yavaş yavaş kötülüklerden nefret etmeye başlar. Önemli olan Ramazandan sonra da aynı alışkanlıkları sürdürmek ve bunları kalıcı hale getirmeye çalışmaktır.

Zaten Ramazan sonunda büyük sevinç ve mutluluk sahnesi oluşturan Bayramın ifade ettiği hikmetli mana, nefse karşı yürütülen akılcı ve kararlı mücadelenin zaferle sonuçlanmış olmasıyla çok yakından ilgilidir.

Ramazan-ı Şerifte tutulan oruç, şayet halis bir niyetle tamamlanırsa ona verilecek manevi ecir ve sevaba insanlarca bir ölçü ve sınır konulmasına imkan yoktur. Çünkü Cenab-ı Hak "Oruç sırf benim için eda edilen bir ibadettir, onun mükafatını da ancak ben takdir ederim" buyurmuştur.

Oruçlu kişi, orucunun feyiz ve bereketine kavuşabilmek için kaynağını şeytandan alan, nefsin bencil ve mağrur tutkularıyla kabaran öfke ve asabiyet halini mutlaka terketmek zorundadır. Ramazan orucuyla bu imtihandan yüz akıyla çıkanlar öfkelerini yenerek ne kadar güçlü bir iradeye sahip olduklarını gösterirlerse Bayramı gerçek anlamda hak etmiş olurlar.

HİKMETLER · 13 EYLÜL 2008 CUMARTESİ · KAYIT 1071

Maksat iyi insan iyi toplum

Başta oruç olmak üzere, dinin emir ve yasakları, insanı terbiye eder, aşırılıklara mani olur; insanın "insanî" sınırlar içinde kalmasını sağlar. Zaten, dinlerin, peygamberlerin gönderilmesinden maksat; iyi insan, iyi aile ve huzurlu toplum meydana getirmektir. İnsanların dünyada huzur ve sükun içerisinde yaşadıkları gibi, ahirette de ebedi saadete kavuşmalarıdır. İşte dinlerin, peygamberlerin gönderilmesindeki gaye, maksat, hedef budur.

Kur'an-ı kerimde: "Ben, cinnileri ve insanları, ancak (beni tanısınlar, arz-ı ubudiyette bulunsunlar) bana ibadet etsinler diye yarattım" buyurulmaktadır.

Sevgili Peygamberimiz: "Akıllı kimse, nefsini hesaba çeken ve ölümden sonrası için amel işleyen (hazırlık yapan)dır" buyurmuşlardır.

Peygamber efendimize insanların en iyisinin kim olduğu sorulduğunda: "Ömrü uzun olup, ameli güzel olandır" cevabını vermiştir. İnsanların en kötüsünün kim olduğu sorulunca da: "Ömrü uzun olup, ameli kötü olandır" buyurmuştur.

Demek ki, yaşamaktan maksat iyi işler yapmaktır. Bir kimsenin iyi veya kötü olduğu yaptığı işlerden anlaşılır. Bir kimse kötülüklerden kaçıyor, iyi işler yapıyorsa, o kişinin cennete gitme ihtimali çoktur. Onun için iyi kimselerle beraber olmaya çalışmalıdır.

Hadis-i şerifte buyurulmuştur ki: "Allahü teâlâ, bir kula hayır murad ettiği zaman, dinini kayıran kimseler yanında çalışmayı nasib eder. Şerri murad edilen kul da, dinini kayırmayan kötülerin yanında çalışır."

Başka bir hadis-i şerifte de "Kişi, arkadaşının dini üzeredir. Herhangi biriniz, kiminle arkadaşlık ettiğine baksın" buyurulmuştur.

Diğer bir hadis-i şerifte ise: "İyi arkadaşın misali, misk satıcısına benzer; eğer sana ondan bir şey isabet etmezse, hiç olmazsa güzel koku siner. Kötü arkadaşın misali de, körükçüye benzer; eğer sana ondan kıvılcım sıçramazsa, kötü koku siner" buyurulmuştur.

İman edip salih amel işleyen kişilerle beraber olanlar onlar gibi olurlar. Günah işleyen kişilerle yatıp kalkanlar da onlar gibi olurlar. Şurası muhakkaktır ki, bir iyi ile bir kötü arkadaş olduğu zaman, ya kötü kimse iyileşir veya iyi kimse bozulup kötüleşir. Şayet iyi iyiliğinde, kötü de kötülüğünde ısrar ederse, bunların arkadaşlıkları uzun müddet devam etmez.

HİKMETLER · 14 EYLÜL 2008 PAZAR · KAYIT 1072

Oruç ahlâkımızı güzelleştirir

Oruç, imsaktan akşama kadar bir süre basit bir aç kalma olayı değildir. Oruç, köklü bir irade terbiyesi, insanı kötü alışkanlıklardan temizleyen, çirkin

davranışlardan uzaklaştıran ve iyi huylar kazandıran bir ibadettir.

Nitekim, Peygamber efendimiz şöyle buyuruyor: "Her kim yalan söylemeyi ve yalanla iş görmeyi bırakmazsa Allah onun yemesini, içmesini bırakmasına değer vermez." Bu hadis-i şerifte, oruç tuttuğu halde kötü huyları terketmeyenlerin oruçlarının kâmil oruç olmayacağını bildirilmiştir.

Peygamber efendimiz diğer bir hadis-i şerifinde de:"Çok oruç tutanlar var ki onlara tuttukları oruçlardan sadece açlık ve susuzluk kalır. Çok gece ibadet edenler vardır ki onlara da bundan kalan sadece uykusuzluktur." buyurmuştur.

Bu kimseler, helâl olan şeylerden uzaklaştıkları halde, uzaklaşmaları gereken diğer haramlardan uzaklaşmadıkları için oruç borcundan kurtulmakla beraber oruç ibadetinden bekledikleri karşılığı tam bulamayacaklardır.

Bütün bunlardan anlaşılıyor ki, orucun bir hikmeti de, insanı kötülüklerden uzaklaştırarak olgunlaştırmak, ahlâk ve fazilet sahibi olmasını sağlamaktır.

İslâm büyükleri orucun üç mertebesi olduğunu bildirmişlerdir:

1- Avamın orucu.

2- Âlimlerin orucu.

3- Peygamberlerin orucu.

Avam yani halk oruç tutar, sadece yemezler içmezler, fakat kötülüklerden, günahlardan uzak durmazlar. Âlimler ise, kötülüklerden, günahlardan uzak dururlar. Enbiya ise, şüpheli şeylerden de kaçar. Tutulan orucun sevabı da, bu sınıflamaya göre artar.

Cahiller, oruç tutup iftar edince yerler, içerler, bizim bayramımız budur, derler. Âlimler ise, akşam olup iftar edince, “Cenab-ı Hak eğer bizim orucumuzu kabul etmiş ise, bu bizim bayramımızdır” derler. Peygamberlerin bayramı ise, oruçlarının kabul olmasıyla beraber, cenab-ı Hak razı olduysa, bayram ederler.

Oruç ile, insan güçlü bir irade kuvveti kazanır. Alkol, uyuşturucu gibi, kötü alışkanlıklardan oruç vesilesi ile kurtulanlar çok görülmektedir. Allah’ın emri olduğu için, ramazanda bir ay oruç tutan bir Müslüman, Allahü teâlânın emirlerini yapmak alışkanlığını da kazanır. Böylelikle, Onun başka emirlerini yapmaya da gayret ve kabiliyet elde eder.

HİKMETLER · 15 EYLÜL 2008 PAZARTESİ · KAYIT 1073

Orucun sosyal faydaları

Orucun fert bakımından pek çok faydaları yanında toplumun huzuruna da sağladığı çok önemli faydaları vardır.

Oruç, insanın şefkat ve merhamet duygularını geliştirerek bunun topluma sevgi ve yardım şeklinde yansımasını sağlar.

Hayatında açlık nedir bilmeyen bir insan yoksulların çektiği açlık ve sıkıntıyı gereği gibi anlayabilir mi? "Bir eli yağda, bir eli balda" olan varlıklı bir kimse yoksulların çektiği ızdırabı yüreğinde duyabilir mi? Elbetteki, gereği gibi duyamaz.

Fakat oruç tutan kimse açlığın ne demek olduğunu bizzat tatmış olduğundan yokluk içinde kıvranan fakirlerin, kimsesizlerin çektikleri sıkıntıları içinde duyarak şefkat ve acıma duyguları gelişir. Bunun sonucu olarak da fakirlere yardım elini uzatarak sıkıntılarını giderir, toplumun huzur ve mutluluğuna katkıda bulunur.

Dinimiz, bütün müslümanları tek bir vücut gibi kabul etmiş, müslümanların birbirlerinin dertleri ile ilgilenmelerini istemiştir.

Peygamberimizin, "Yanıbaşında komşusu aç olduğu halde tok yaşayan, kâmil mü'min değildir" anlamındaki hadis-i şerifi, konunun önemini açık bir şekilde ortaya koymaktadır.

Bizim için en güzel örnek olan sevgili Peygamberimiz insanların en cömerdi idi. Ramazan ayında cömertliği doruk noktasına ulaşır, elinde ne varsa yoksullara dağıtırdı. Peygamberimizin mubarek hanımı Hz. Aişe diyor ki: "Allahü teâlânın Rasûlü üç gün peşpeşe karnını doyurmamıştır. İsteseydi doyururdu. Lâkin o, yoksulları doyurup kendisi aç kalmayı tercih ederdi."

Onun ahlâk ve fazilet dolu yaşayışını örnek alan müslümanlarda da aynı davranışları sergilemek zorundadır.

Hz. Ömer'in halifeliği zamanında dokuz ay süren bir kıtlık olmuştu. Ömer, "ihtiyaç sahipleri bize gelsin" diye halka duyuru yapmış; kendisi de, müslümanlar bolluğa kavuşuncaya kadar ekmekle beraber zeytin yağından başka katık yemeyeceğine yemin etmişti.

GÖNÜL BAHÇESİ · 16 EYLÜL 2008 SALI · KAYIT 1075

Gurununu ayakları altına aldı

Eskiden Bağdat'ta Allah dostu evliya bir zat vardı. Herkes kendisini sever, duâsını almak için gayret ederdi. Her haliyle örnek bir zat idi.

Bir Ramazan günü, bir talebesi bu zatı kendi memleketine iftara davet etti. Bu zat da talebesini kırmayıp, bir at üzerinde o şehre gitmek üzere yola çıktı. O şehre yaklaştığında bütün şehir halkının yollara döküldüğünü, dört gözle kendisini beklediklerini gördü.

Bu hali görünce, oruçlu olduğu bilerek hemen heybesindeki ekmeği çıkardı. Açıktan hayvanın üzerinde yiyerek halkın arasına girdi. Allah dostu zatın bu halini gören halk, neye uğradıklarını anlayamadılar. Aralarında homurdanmalar başladı.

BU NASIL ALLAH ADAMI?

- Âlim dediğiniz, evliyâ dediğiniz zat bu mu?

- İstemiyoruz böyle kimseyi şehrimize. Defolsun, gitsin!

- Ramazan gününde herkesin gözü önünde yemeğe utanmıyor mu?

- Allahtan korkmuyorsa, kuldan bari utansın, gibi sesler yükselmeye başladı.

Birçok hakaretten sonra şehre de sokmadılar. O zat geri dönüp gitti.

Talebesi şaşkına dönmüştü. Olanlara bir mânâ veremiyordu. Az zaman sonra, kendine geldi. Kendi kendine," Bu işin işinde mutlaka bir iş var. Gidip bu işin hikmetini öğreneyim." dedi.

Hocasının bulunduğu şehre gelip, huzura çıktı.

- Efendim, bu işinizin mutlaka bir sebebi, hikmeti olmalı fakat, ben anlayamadım. Bu hikmeti bize lütfeder misiniz?

Hocası talebesine buyurdu ki:

- Evladım, şehrin girişinde o kalabalığı görünce bir an için gururlandım, kalbime kibir geldi. Kibir çok büyük günâhtır. Kalbe yerleştiğinde tedavisi çok zor. Çoğu zaman bunun tedavisi mümkün değil. Fakat, Ramazanda oruç yenildiğinde bunun telafisi mümkün. Ramazandan sonra keffaret orucunu tutarak, telafi edilebilir.

Bunun için, nefsimi ayaklar altına almak, kalbimdeki kibri yerleşmeden hemen çıkartmak için, büyük bir hakarete maruz kalmam lâzımdı. Yâni çok zarardan kurtulmuk için az zararı tercih ettim. Böylece kalbimi kibir pisliğinden temizlemiş oldum.

İşte böyle, bütün Allah dostu kimseler, kibirden çok korkmuşlardır. Bunun şerrinden kurtulmak için nefislerini ayaklar altına almışlardır. Nasıl korkasınlar, Allahü teâlâ, "Kibriya ve azamet bana mahsustur. Bu ikisinde bana ortak olanı hiç acımadan Cehenneme atarım." buyurmuştur.

Aklı başında olan, kendini ve Rabbini tanıyan insan, aşağılığını, âcizliğini, Rabbine karşı her an izhâr etmek mecburiyetindedir. Bunun için, her an, her yerde aczini göstermesi, tevâzu üzere bulunması lâzımdır.

Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki: "Allahü teâlâ, tevâzu üzere olmayı bana emreyledi. Hiçbir kimse diğerine karşı büyüklenmesin!"

Her müslümanın mutlaka kibirden kaçınması, tevâzu sahibi olması şarttır.

Peki tevâzu sahibi nasıl olunacak, bunun bir yolu kolaylığı yok mu? Tevâzu sâhibi olabilmek için, insanın, kendini şöyle bir hesaba çekmesi, nefsiyle konuşması lâzım. Dünyaya nerden geldiğini, nereye gideceğini sorması lâzımdır. Şöyle düşünmeli :

ZAVALLI İNSANA KİBİR YAKIŞIR MI?

Hiç yok idi. Önce birşey yapamıyan, hareket edemiyen bebek oldu. Şimdi de, her an hasta olmak, ölmek korkusundadır. Nihâyet ölecek, çürüyecek ve toprak olacaktır. Hayvanlara, böceklere gıdâ olacaktır.

İdâm odasına sokulmuş olup, idâm olunacağı zamanı bekleyen kimsenin, ölüm odasında çektiği sıkıntılar gibi dünya zindanında, her an ne zaman azâba götürüleceğini beklemektedir. Ölecek, leş olacak, böceklere yem olacak, kabir azâbı çekecek, sonra diriltilip kıyâmet sıkıntılarını çekecektir.

Cehennemde sonsuz yanmak korkusu içinde yaşıyan kimseye tekebbür mü yakışır, tevâzu mu?

Aklı başında olan, kendini ve Rabbini tanıyan kimse, hiç tekebbür edebilir mi? İnsan, aşağılığını, âcizliğini, Rabbine karşı her an izhâr etmek mecbûriyetindedir. Bunun için, her an, her yerde aczini göstermesi, tevâzu üzere bulunması lâzımdır. Hadis-i şerifte, "Kişi kibirlenince, iki melek, "Ya Rabbi bunu alçalt!" derler. Tevazu ederse, "Ya Rabbi bunu yükselt!" derler." buyuruldu.

HİKMETLER · 16 EYLÜL 2008 SALI · KAYIT 1074

Hastalıkların başı çok yemek

Allahü teâlâ, insanı ve bütün varlıkları âciz, muhtaç olarak yaratmıştır. Bedenin çeşitli şeylere ihtiyâcı vardır. Hastalandığı zaman, tedâvi olmaya muhtaçtır. Hastalıkların çeşitli sebepleri mevcuttur. Bunların ekserîsi ise, çok yemekten ileri gelmektedir. Az yiyenin vücûdu sıhhatli olur.

Orucun insan sağlığına te'sîri, sayılamıyacak kadar çoktur. Bunların içinden en önemlileri olarak karaciğer ve damarlar üzerindeki etkileri olarak bildirilmiştir.

Karaciğer, vücûdun, muazzam kompüterlerle çalışan kimya laboratuarı gibidir. Karaciğer, bir taraftan sindirim için çok büyük mes'ele olan yağları sindirir, eritir, diğer taraftan da besinleri depo eder, ihtiyaca göre onları çözer. Ayrıca karaciğer, vücûda giren mikroplara karşı, faydalı zehirler üretir. Kemik iliğinde kan yapan hücreler için, temel maddeler hazırlar.

Vitamin ve hormonlar ile kandaki iyot dengesinin bütün faaliyetinden karaciğer sorumludur. Bunun için karaciğer hücreleri, yirmi dört saat durmadan çalışmak mecburiyetindedir. Çok yemek ve içmek, karaciğer hücreleri için çok zararlıdır. Aşırı derecede çalışan karaciğer hücreleri, Ramazan-ı şerîfte, oruç tutmak suretiyle dinlenmektedir. Böylece karaciğer, bir sene müddetle daha kuvvetli çalışma imkânı bulmaktadır.

Bugün yapılan tıbbî araştırmalarda, gençliğinden i'tibâren oruç tutan kimselerin karaciğer bozukluğu ile ilgili rahatsızlık çekmediği tespit edilmiştir. Yapılan araştırmalarda, zayıf, güçsüz kimselerin oruç tuttukları zaman, daha kanlı canlı hâle geldikleri görülmüştür.

Orucun, karaciğer üzerindeki bu etkisinin yanı sıra damarlar üzerindeki etkisi de insanı hayretler içinde bırakmaktadır. Damarların en büyük düşmanı, kandaki aşırı besin maddeleri ve bilhassa bu maddelerin yakılamıyan artıklarıdır. Bu artıklar, ihtiyarlığın, yıpranmanın sebebi olarak gösterilmektedir.

Oruçlu iken, hücre arası su azaldığından, küçük tansiyon azalarak damarların üzerindeki baskı kalkar. Bunun için oruç tutanların damarları ve küçük tansiyonları daima sağlıklı olmaktadır.

Peygamber efendimiz hastalıkların çoğunun çok yemekten ileri geldiğini bildirmiştir. Hadis-i şerifte, “Çok yiyip içmek hastalıkların başıdır” buyuruldu. Az yiyenin vücudu sıhhatli olur. Hadis-i şerifte, “Oruç tutan sağlıklı olur” buyuruldu.

GÖNÜL BAHÇESİ · 17 EYLÜL 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 1076

Azlık çokluk değil niyet önemli

İmam-ı Rabbani hazretleri, “Ramazanda nafile ibadetlere verilen sevap, başka aylarda yapılan farzlar gibidir. Bu ayda yapılan bir farz, başka aylarda yapılan yetmiş farz gibidir.” buyurmuştur.

Bunun için yapılan hayır hasenata bire yetmiş sevap verildiği bu mübarek Ramazan ayında az çok demeden muhtaçlara ihsanda bulunmaya çalışarak bu büyük mükafakattan mahrum kalmamalıyız. Atalarımız, “Çok veren maldan, az veren candan” demişlerdir. Önemli olan verilenin azlığı çokluğu değil, ne niyetle verildiğidir.

Niyetin ne kadar önemli olduğunu bildirmek için eshab-ı kiramdan Sehl bin Hanif hazretlerinin başına gelen ibretli olayı nakletmek istiyorum:

KÜÇÜK DESTEK BÜYÜK MÜKAFAT!

Sehl bin Hanîf hazretleri, Peygamber aleyhisselâmın yanından hiç ayrılmazdı. Devamlı O'nun hizmetlerinde bulunmayı bir şeref sayar, bütün savaşlara katılırdı. Hendek gazâsı hazırlıklarında ve hendek kazmada hiç durmadan akıllara durgunluk veren gayretle çalışmıştı.

Bu gazâda müşriklere çok ok atmış. Peygamber aleyhisselâmın sevgisini daha çok kazanmıştı. Hendek gazâsına katılarak onların üzerlerine yürümüş, burada da büyük kahramanlıklar göstermişdi.

Hicretin sekizinci yılında Mekke fethine katılmış, hemen bunun ardından Hüneyn gazâsına iştirak etmişti. Burada bütün kuvvetiyle düşmanlarla savaşmıştır. Sehl bin Hanîf hazretlerinin bu üstün gayreti ile ilgili olarak hakkında Allahü teâlâ tarafından bir âyet-i kerîme bile gönderilmiştir. Şöyle ki:

Hicretin dokuzuncu yılında, Peygamber aleyhisselam Tebük savaşı hazırlığına başlayınca, bütün Eshabı yardıma çağırdı. Peygamberimizin teşviklerinin sonunda

bilhassa zengin olanları çok miktarda yardım ettiler.

Bu hâli gören Sehl bin Hanîf hazretleri çok duygulandı. Fakir olduğu ve Peygamberimizin bu yardım davetine katılamadığı için çok üzüldü. Hemen eve gidip çocuklarının ihtiyaçları için ayırmış olduğu iki ölçek hurmayı getirerek Peygamber aleyhisselâma teslim etti ve, "Ey Allahü teâlânın Resûlü! Bundan başka evde hiçbir yiyecek şeyimiz yoktur. Bu benim ve kızımın yardımlarıdır. Kabûl buyurunuz ve bize bereketle duâ edin" diye yalvardı.

Peygamber aleyhisselâm, hazret-i Sehl bin Hanîf'in getirdiği hurmaları bizzat kendi mübârek elleriyle diğer hurmaların üzerine koyup bereketle duâ etti.

Bu hali gören, münâfıklar, "Allahü tealânın Sehl bin Hanîf'in iki ölçek hurmasına ihtiyacı yoktur! Bu kadarcık hurma getirilir mi, ayıp değil mi "diyerek onun bu istek ve arzusunu ayıplayarak kınadılar. Hatta Sehl bin Hanîf hazretlerinin Allahü teâlâya ve Peygamber aleyhisselâma karşı olan samimi duygu içerisindeki davranışını, hafife alarak Medine şehrinin sokaklarında alay konusu ettiler. Sokakta onu gördükleri zaman güldüler.

Münâfıkların bu davranışları üzerine, Allahü teâlâ, Kur'ân-ı kerîmin Tevbe sûresinin yetmiş dokuzuncu âyet-i kerîmesini indirdi:

"Sadaka hususunda bağışlarda bulunan mü'minlerle bir türlü, gücünün yettiğinden başkasını bulamayan fakirlerle başka türlü eğlenenler yok mu? Allahü teâlâ onları maskaraya çevirmiştir. Onlar için pek acıklı bir azâb vardır." Allahü teâlâ bu âyet-i kerîme ile Sehl bin Hanîf'in samimi hareketini övdü. Münâfıkları ise susturdu.

HALİS NİYETLE VERİLİRSE

Halis niyetle, Allah rızası için yapılan hayır hasenatın, sadakanın dünyada ve ahırette pek çok faydası vardır: 1- Malı temizler: Hadis-i şerifte buyuruldu ki: "Malınızdaki günah kirlerini sadaka ile temizleyin!" 2- Günahları temizler. 3- Hastalıktan ve belâdan korur. 4- Muhtaçları sevindirir. 5- Rızkı artırır, malı bereketlendirir. Şeytan, malı ya israf ettirir veya cimrilik ettirir, hayra harcamaktan alıkor "Yoksul olursun, elin daralır" diye korkutur.

Sadakanın malı azaltmayacağı ayet-i kerimelerde de şöyle bildirilmiştir: "Mallarını Allah yolunda harcayanların hali, yedi başak bitiren ve her başağında yüz dane bulunan bir tohuma benzer. Allah dilediğine daha fazla da verir." (Bekara 261)

HİKMETLER · 17 EYLÜL 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 1077

Nasihat edilmekten hoşlanırlardı

Allah adamları, birbirlerine çokça nasihat ederler ve kendilerine yapılan nasîhatları da hüsn-i kabul ile karşılarlardı. Nasihat edene memnuniyet ve şükranlarını bildirirlerdi. Kendisine nasihat edene ömrü boyunca iyilik de etse, onun hakkını ödemiş saymazdı. O bilirdi ki, uhrevî hizmetlerin karşılığı, dünyevî şeylerle ödenemez.

Bunun için İslam büyükleri nasihata, dini öğretmeye çok önem verirlerdi. Çünkü, dinimizin temeli, imanı, farzları ve haramları öğrenmek ve öğretmektir. Allahü teâlâ, peygamberleri bunun için göndermiştir. Nasihat edilmez, din öğretilmezse, İslamiyet yıkılır, yok olur. Allahü teâlâ, Emr-i maruf yapmayı emrediyor. Yani, benim emirlerimi bildiriniz, öğretiniz buyuruyor. Nehy-i münker yapmayı da emrederek, yasak ettiğini bildirdiği haramların yapılmasına razı olmamamızı istiyor. Âyet-i kerimelerde mealen buyuruluyor ki:

“Kendinizi ve aile efradınızı Cehennem ateşinden koruyun!” (Tahrim 6)

“İçinizde, hayra çağıran, iyiliği emredip kötülükten sakındıran bir cemaat bulunsun. İşte bunlar, kurtuluşa erenlerdir.” (Âl-i İmran 104)

“Nasihat et, çünkü nasihat, müminlere elbette fayda verir.” (Zariyat 55)

Adamın biri, Hasan Basrî hazretlerine, “Bana nasihat ediniz!” demiş. O da demiş ki: “Kardeşim, her nerede olursan ol, Allah'ın emrini aziz ve şerefli bil ki, Allah da seni aziz ve şerefli kılsın.”

Birisi, Ömer bin Abdülaziz’e : “Bana nasihat ediniz!” demiş. O, buyurmuş ki : “İyi kimselerle oturup kalktığı halde hiçbir fayda sağlamayanlardan veya, günahkârları kınadığı halde kendisi günahlardan sakınmayanlardan olma! Açıkta şeytana lânet edib de gizlide ona itâat edenlerden de olma sakın!”

Yine adamın biri, Fudayl bin İyâd hazretlerine gelmiş: “Bana nasihat ediniz!” demiş. Fudayl de “Baban sağ mı?” diye sormuş. Adamın “Öldü!” cevabını vermesi üzerine Fudayl: “Haydi beni terkedin. İyi bilin ki, babasını elleri ile kabre koyduktan sonra başkalarının nasihatına muhtaç olan bir kimseye, hiçbir nasihat fayda vermez!”

Adamın biri, İsâ aleyhisselâm'a : "Bana öğüt veriniz." demiş. O da şu mukabelede bulunmuş : "Siz, size verilen öğütlerden daha ne zaman faydalanacaksınız? Doğrusu, öğüt verenleri haylice yordunuz."

HİKMETLER · 18 EYLÜL 2008 PERŞEMBE · KAYIT 1078

"Önce kendine nasihat et!"

İslam büyükleri bildikleri iyi ve doğru şeyleri, bilmeyenlere, en güzel tarzda öğretirlerdi. Çünkü ilmin zekatı, bilmeyenlere ilmi öğretmekle ödenir. Emr-i maruf ve nehy-i münker yapan, tavsiye ettiği iyi şeyleri kendi yapmalı, kötü olarak bildirdiği şeyleri kendisi işlememelidir! İşlerse sözü tesirli olmaz. Kur'an-ı kerimde mealen buyuruluyor ki: "İnsanlara iyiliği emreder de, kendinizi unutur musunuz!" (Bekara 44)

Allahü teâlâ, İsa aleyhisselama, "Önce kendine nasihat et, eğer kendin bu nasihati tutarsan, kendin bunu yaparsan, başkalarına da söyle! Kendin yapmazsan benden utan" buyurdu. Kur'an-ı kerimde mealen buyuruluyor ki: "Rabbinin yoluna hikmet ile, güzel öğütlerle çağır! Onlarla en güzel şekilde tartış!" (Nahl 125)

Adamın biri, Hasan Basrî hazretlerine gelip : "Bana nasihatta bulununuz!" demiş. O da şunları söylemiş : "Sakın günah işleme. Aksi halde kendini ateşe atmış olursun. Halbuki sen, bir kimsenin pireyi ateşe attığını görsen, iyi karşılamazsın O halde, her gün kendini defalarca ateşe atmayı nasıl iyi karşılarsın?"

"Bana öğüt veriniz!" diye müracaatta bulunan bir adama, Abdullah bin Mübârek hazretlerenin nasihati da şöyle olmuştur : "Kardeşim, fuzûlî olarak sağa-sola bakmayı bırak ki, huşû' ehli olasın. Fuzûlî lâkırdıları bırak ki, hikmet ehli olasın. Fuzûlî yiyip-içmeyi bırak ki, ibadet ehli olasın. İnsanların ayıplarını araştırmayı da bırak ki, kendi kusurlarına muttali olasın. Allah'ın zâtı hakkında ilerigeri konuşmaları da bırak ki, şüphe ve nifak hastalıklarından kurtulasın!"

Muhammed bin Sirîn hazretleri de kendisine "Bana nasihat ediniz!" diye müracaatta bulunan bir adama şunları söylemiştir : "Sakın hiçbir kimseye haset etme. Zira o adam, cehennemliklerden biri ise, sonu cehenneme varacak olan fânî dünya nimetleri hakkında ona nasıl haset edeceksin? Eğer cennetliklerden biri ise,

bu takdirde ona uymalı ve imrenmelisin. Haset etmene yine mahal yoktur! Senin için hayırlı olan da budur!"

Ebü'd-Derdâ hazretleri de, kendisinden nasihat isteyen birine verdiği karşılıkta : "Gizli amellerinin açığa çıkacağı günü asla unutma!" buyurmuştur. Hadis-i şerifte buyuruldu ki:

"Bir Müslüman, arkadaşına, hidayetini arttıracak veya onu tehlikeden kurtaracak hikmetli bir sözden daha iyi bir hediye veremez."

HİKMETLER · 19 EYLÜL 2008 CUMA · KAYIT 1079

İyi kimseler gibi amel etmedikçe…

İslam büyükleri, nasihat edecek, emri marufta bulunacak kimsenin öncelikle kendisinin ettiği nasihata uygun yaşamasının şart olduğunu bildirmişlerdir.

Hasan Basrî hazretleri adamın birisinin : "Kişi sevdiği ile beraberdir." dediğini işitmiş ve ona demiş ki : "Ey kimse, bu söz seni aldatmasın. Sen, iyilerin ameli gibi amelde bulunmadıkça, onlara erişemezsin. Zira yahudî ve nasranîler peygamberlerini sevdikleri halde, cennette onlarla beraber değillerdir. Çünkü peygamberlerine muhalefet etmiş ve onların amellerinden ayrılmışlardır. Ben, kendilerine, "Herkes azığını hazırlasın, göç var!" diye nidâ olunduğu halde, oturup gülüşmekte olanların aklına şaşarım! Elbette bineği gece ile gündüz olanın göçü, kendisinin haberi olmaksızın devam etmektedir!"

Süfyan bin Uyeyne hazretleri, kibirli olannın nasihatının faydasız olacağını söylerdi. Bir gün kendisinden nasihat istiyen bir adama şunları söylemiştir : "Kibirlenmekten ve haksız yere insanların mallarını yemekten sakın. Bil ki, insanlara karşı büyüklük taslıyan alçalır. Halkın malını yağma eden de, fakir düşer."

Nasihat edenin, emr-i maruf yapanın, ilmi ile âmil olması gerekir. Hadis-i şerifte buyuruldu ki: "İsrâ gecesinde, (Miraca çıktığım gece) ateşten makaslarla, dudakları kesilen insanlar gördüm. Kim olduklarını sordum. Onlar da, "İyiliği emreder, kendimiz yapmazdık. Kötülükten nehyeder; fakat kendimiz sakınmazdık" diye cevap verdiler."

Allah adamları, bir kimsenin kusurunu, emr-i maruf için de olsa, herkesin önünde söylemezlerdi. Ortaya konuşurlardı. Çünkü, kusurlarını gizlemek gerekir. Hadis-i şerifte buyuruldu ki: "Kim arkadaşının aybını örterse, Allahü teâlâ da kıyamet günü, onun aybını örter. Kim de, müslüman arkadaşının aybını açığa vurursa, Allah da onun aybını açığa vurur. Hatta evinde bile onu rezil eder."

Birisine nasihat ederken, yaptığının yanlış olduğunu bildirilirse onun, cahil, bu hususları bilmeyen biri olduğunu söylemiş oluruz. Bu da karşımızdakini üzer.Kalbi kırılır.

İmam-ı Rabbani hazretleri buyuruyor ki: Hiçbir insanın kalbini incitmemelidir! Kalb kırmaktan pek sakınınız! Allahü teâlâyı en ziyade inciten, küfürden sonra, kalb kırmak gibi büyük günah yoktur.

HİKMETLER · 20 EYLÜL 2008 CUMARTESİ · KAYIT 1080

Herkese nasihat etmezlerdi

Allah adamları, herkese nasihat etmezlerdi. Yapacakları nasihat ve tavsiyelerini ancak kabûlünü umdukları, iyi karşılanacağını zannettikleri kimselere yaparlardı. Aksi halde nasihat vermekten sarf-ı nazar ederler; elverişli ve uygun tarafından bir yolunu buluncaya kadar tehir ederlerdi.

Hamid el-Leffâf hazretleri buyurdu ki: "Ey kardeş, sakın kabulünü ummadığın takdirde bir kimseye nasihatta bulunma. Aksi halde, bu nasihatin, gücünün fevkinde sana zarar getireceğini bil. Ve sakın şu zamanda riyâset, reislik peşinde koşma. Zira herkes kendisini allâme-i cihan ve ebû fülân zannetmektedir. Sakın her kişiye de uyma. Zira zamanımızda hevaî temâyüller alabildiğine yayılmıştır. Hiçbir kimseye sır açma. Bil ki, emânetlere hiyanet edildiği bir zamanda yaşıyorsun."

İmam-ı Şarani hazretleri buyurdu ki: "Bir gün, zamanımızın şeyhlerinden birine, zâlimlerin sofrasına oturmaması hakkında biraz öğüt vermiştim. Bu, onunla benim aramda idi. Yanımızda başkası yoktu. Böyleyken uzun süre benimle konuşmadı. Eğer ona, başkalarının yanında öğüt vermiş olsaydım, kimbilir ne kadar kızacak idi."

Faydası olmayacağı ve zarar geleceği bilindiği halde, her günah işleyene, nasihat etmeye, emr-i maruf yapmaya kalkmak doğru değildir. Hadis-i şerifte buyuruldu ki:

“Allahü teâlâ, kıyamet günü, bir kuluna, günah işleyeni gördüğü zaman niçin engel olmadığını soracak, o kimse de, "Onun zararından, düşmanlığından korktum, senin af ve mağfiretine güvendim" diyecek (ve mazur görülecek) tir.”

Söz ile nasihat etmek zordur. Herkesin işi değildir. Bunun için (Emr-i maruf) ve (Nehy-i münker) yapmayı dini kitap vererek yapmak daha kolaydır. En azından insanı vebalden kurtarır. Bu şekilde, Ehl-i sünnet itikadını yayanlar cihad sevabına ortak olur. Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki: “Allah yolundaki bir mücahidi giydirip kuşatan veya onun çoluk çocuğunun ihtiyaçlarını gören harbe gitmiş gibi sevaba kavuşur.”

Abdülgani Nablusi hazretleri buyuruyor ki:

“Söz ve yazı ile emr-i maruf âlimlerin vazifesidir. Kalb ile, dua ederek günah işleyene mani olmaya çalışmak da her müminin vazifesidir. El ile müdahale ise devletin vazifesidir.”

HİKMETLER · 21 EYLÜL 2008 PAZAR · KAYIT 1083

Nasihat etmede üç şart

Herkes nasihatta, emri marufta bulunamaz. İslam büyükleri, başkalarına nasihatta bulunabilmek için üç şartın bulunmasının lazım olduğunu bildirmişlerdir: İlim, Akıl ve İhlas.

İlim sahibi olmalıdır. Anlatacağı iyiliğin iyi, kötülüğün kötü olduğuna dair muteber kitaplardan delili bulunmalıdır! Sabretmesini bilmelidir! İlmi noksan olan, tebliğ edeceğini kendisi bilmeyen ve kendi tatbik etmeyen, başkalarına doğruyu nasıl öğretebilir? Tecrübesi de yoksa, birçok yanlışlıklar yapar. Fayda yerine zarar verir.

Akıl sahibi olmalıdır. Bir kimsenin aklı az ise, nakli anlamakta aciz ise, ilmi de noksan olur. Ahmak, hizmet ediyorum diye uygunsuz işler yapar. İlm-i siyaseti bilmeyen, yumuşak söylemeyen, insanları idare etme sanatından uzak olan kimse

de, fitneye sebep olur. Rıfk ile konuşmalıdır. Akıllı kimse, rıfk ile konuşur. Rıfk yumuşaklık demektir. Katılığın tersidir. Sert ve kaba konuşan, fitneye sebep olur. Hilm ile tatlılıkla söylemeli, şefkatle muamele etmelidir.

Bir vaiz, zalim sultan karşısında doğruyu söylemek en büyük cihad diye, Halife Memun'a, sert sözlerle nasihat vermeye başladı. Halife, "Ey vaiz, Allahü teâlâ, senden iyisini, benden kötüsüne gönderdiği halde, o, yumuşak konuştu" dedi. Vaiz, "Benden iyi ve senden kötü olan kimdir?" dedi. Halife, "Benden kötü olan Firavun'dur, senden iyi olan da Musa aleyhisselamdır" dedi. Allahü teâlâ da, Hz. Musa'ya, Firavun'la konuşurken yumuşak konuşmasını emretmiştir. (Tâhâ 44). Ahirette Firavun, "Bana sert hareket edildiği için, kabul edemedim" diyemeyecektir.

İhlaslı olmalıdır. İhlas yoksa, yaptığı işleri sırf Allah rızası için yapmıyorsa, dünya menfaatleri için yapıyorsa, o işin hayrı olmaz.

İnsanın gördüğü günah işleyen herkese nasihat etmesi gerekmez. Bundan dolayı günaha girmez. İlim sahibi birine, biri, lüzumlu dini bir sual sorsa, o da bunu bildiği halde, hiç bir mazeret yokken gizlerse, işte o zaman günah işlemiş olur.

Âlimlerin, güçleri yettiği kadar, fitneye sebep olmadan idarecilere, emr-i maruf yapması gerekir. Bir hadis-i şerifte de buyuruldu ki: "Cihadın en kıymetlisi, zalim sultan yanında, hak yolu gösteren bir söz söylemektir."

Emr-i maruf yaparken, fitne çıkarmamaya çok dikkat etmelidir. Zarar geleceği bilinirken, günah işleyene nasihat edilmez.

HİKMETLER · 22 EYLÜL 2008 PAZARTESİ · KAYIT 1084

Gıda gibi olan insan

İnsanlara nasihat edecek, emri marufta bulunanacak kimsenin insanları iyi tanıması lazımdır. İnsanları tanımayan, onların hallerine göre davranmayan sıkıntıya düşer, fayda yerine zarar meydana gelir.

İmam-ı Gazali hazretleri buyuruyor ki: "İnsanlar üç kısımdır: Birinci kısmı gıda gibidir. Herkese, her zaman gerekir. İkincisi ilaç gibidir. İhtiyaç zamanında gerekir. Üçüncüsü, hastalık gibidir. Bunlara ihtiyaç olmaz. Fakat, kendileri

bulaşırlar. Bunlardan kurtulmak için, dinimizin emrettiği şekilde müdara etmek gerekir."

Nasihatta insanların bu halleri gözetilmelidir. Emr-i maruf yapmak, güvenlik kuvvetlerine karşı gelmek ve isyan etmek, dövmek, yıkmak, kırmak, sövmek demek değildir. Böyle şeyler yapmak, fitne çıkarmak, yani bölücülük olur. Müslümanların ezilmesine, hapse girmesine ve din, iman bilgilerinin yasak edilmesine yol açar. Böyle fitne çıkarana Peygamber efendimiz lanet etmiştir.

Kendisine veya başkalarına zarar gelme korkusundan dolayı iyiliği emretmek ve haramı men etmek mümkün olmazsa, böyle durumlarda fitneye mani olmak için susmak gerekir. Buna müdara denir. Fitne zamanında, ineğe tapanların yanında, ineğin ağzına ot vermeli, onları kızdırmamalıdır. Müdara, İslamiyet'in dışına çıkmadan, dini veya dünyayı zarardan kurtarmak için, dünya menfaatinden vermek, gönül almaktır.

Müdahene, gönül alırken, İslamiyet'in dışına çıkmak, günaha girmektir. Günah işleyene tatlı sözle öğüt verilir. Dinlemezse, fitne çıkacak ise susulur. Kötü söylenmez.

Kur'an-ı kerimde mealen buyuruldu ki:

"Rabbinin yoluna hikmetle, güzel öğütle çağır! Onlarla en güzel şekilde tartış!" (Nahl 125)

Kâdı zâde Ahmed efendi buyuruyor ki: El ile, güç kullanarak emr-i maruf ve nehy-i münker yapmak, yani günah işleyene mani olmak; hükümetin vazifesidir. Söz ile, yazı ile cihad etmek, âlimlerin vazifesidir. Kalb ile dua etmek ise, her müminin vazifesidir.

Faydası olacaksa, bu vazifeleri yapmak vacip olur. Fitneye sebep olacağı umulursa, terk etmek vacip olur. Fitne bulunan yere zaruretsiz gitmek caiz değildir. Eğer dinini korumak için hicret ederse, güzel olur. Cennete girmeye layık ve şefaate mazhar olur.

GÖNÜL BAHÇESİ · 23 EYLÜL 2008 SALI · KAYIT 1081

Muhammed aleyhisselama inanmak imanın şartı

Misyonerlerin önde gelen isimlerinden S. Zwemer, 1930'ların başında Kudüs'te Zeytindağı'nda toplanan misyonerler kongresinde yaptığı konuşmada, “Sizin göreviniz, Müslümanların Hıristiyan yapılması değildir. Asıl göreviniz onları dinlerinden soğutmak, dinlerini sorgular, tartışılır hale getirmektir. Bu sağlanırsa gerisi kendiliğinden gelir. Bizim yapmak istediğimizi kendi kendilerine yaparlar” demişti.

“İSLAMİYET ÖNCEKİLERİN HÜKMÜNÜ KALDIRDI”

“İslamiyet, kendinden önceki dinlerin hükmünü kaldırmıştır. Bu itibarla, hangi dine mensup bulunursa bulunsun, tüm insanlar İslam'a girmekle yükümlüdürler.

Müslümanlar dışındaki kutsal kitap sahibi din mensupları için ehl-i kitap terimi kullanılır. Kur'an-ı Kerim'deki ehl-i kitap tabiriyle Yahudilerle Hıristiyanlar kastedilmektedir. Kur'an-ı Kerîm de Hıristiyanların Hz. Muhammed (s.a.v.) ve O'na indirilen Kur'an-ı Kerim'e inanmadıkları ve Hz. İsa (a.s.)'ya, Allah'ın oğlu ve üçün üçüncüsü dediklerinden dolayı kâfir oldukları bildirilmektedir.

Kuran-ı Kerim'de, Yahudi ve Hıristiyanların bozuk inançları yüzünden imansız durumuna düşmeleri hakkında şöyle buyurulur: "Şüphesiz ki: "Allah ancak Meryemoğlu İsa Mesih'tir", diyenler kâfir olmuşlardır. Ey Muhammed! Deki: "Allah, Meryemoğlu İsa Mesih'i, anasını ve bütün yeryüzündekileri helâk etmek istese, O'na kim engel olabilir? Göklerin, yerin ve ikisi arasındakilerin mülkiyeti yalnız Allah'a aittir. O, dilediğini yaratır. Allah her şeye kadirdir" (el-Mâide, 5/17).

Peygamberlik müessesesini kökten kabul etmemek veya herhangi bir peygamberin nübüvvetini inkâr da küfürdür. Bu yüzden diğer peygamberleri kabul etmekle birlikte Hz. İsa (a.s.) ve Hz. Muhammed (s.a.v.)'i Allah'ın (c.c.) elçisi olarak kabul etmeyen yahudiler, yine Hz. Muhammed (s.a.v.)'in peygamberliğini tanımayan hıristiyanlar küfre düşmüşlerdir.

Bir peygambere ilâhlık isnat etmek de küfürdür. Nitekim Hristiyanlar Hz. İsa (a.s.)'nın Allah olduğunu söyledikleri için kâfir sayılmışlardır (bk. el-Mâide 5/17,

72).

"Yahudiler; "Uzeyr Allah'ın oğludur" dediler. Hristiyanlar da: "Mesih (İsa) Allah'ı n oğludur" dediler. Bu, onların ağızlarıyla geveledikleri sözler olup, güya bununla, daha önce yaşayan inkarcıların sözlerini taklit ediyorlar" (et- Tevbe, 9/ 30).

CENNETE GİREBİLMENİN ŞARTI!

Bir kısmına İşaret ettiğimiz bu âyetlerden açıkça anlaşılmaktadır ki, Allahu Teâlâ'nın varlığına ve birliğine, Hz. Muhammed (S.A.V.)'in O'nun kulu ve elçisi olduğuna ve Kur'an-ı Kerim'deki bütün esaslara, olduğu gibi iman etmeyen hiçbir kimse İslam inancına göre müslüman değildir.

Hz. Muhammed (s.a.v.) Efendimizin peygamber olarak gönderilmesinden sonra bütün insanların ve bilhassa Yahudi ve Hıristiyanların kendi dinî kitapları gereğince Hz. Muhammed (S.A.V.)'in peygamberliğini tasdik edip İslam'ı kabul etmeleri gerekir. Aksi takdirde kendi kitaplarını ve dinlerini inkar etmiş olurlar. Bu itibarla, Allah'ın varlığına ve birliğine, Hazreti Muhammed'in O'nun kulu ve elçisi olduğuna ve Kur'an-ı Kerim'deki bütün esaslara, olduğu gibi iman etmeyen bir kimse İslam inancına göre cennete giremez."

HİKMETLER · 23 EYLÜL 2008 SALI · KAYIT 1085

Nasihat etmeyen bizden değildir!

Nasihatlerin, çeşitleri, öncelikleri vardır. İslam büyükleri nasihatların dört çeşit olduğunu bildirmişlerdir.

Allahü teâlâ için nasihat: Allahü teâlânın var olduğunu, bir olduğunu, bütün kemal ve cemal sıfatlarının Onda bulunduğunu, Ona layık olmayan sıfatların, ayıpların, kusurların Onda bulunmadığını, halis niyet ile Ona ibadet etmek gerektiğini, gücü yettiği kadar Onun rızasını almaya çalışmasını, Ona isyan edilmemesini, Onun dostlarına muhabbet, düşmanlarına muhalefet edilmesini, Ona itaat edenleri sevmeyi ve isyan edenleri sevmemeyi, nimetlerini saymayı ve bunlara şükretmeyi, bütün mahluklarına acımayı, Onda bulunmayan sıfatları Ona söylememeyi bildirmek, Allahü teâlâ için nasihat etmek olur.

Kur'an-ı kerim için nasihat: Kur'an-ı kerimde bildirilenlere inanmayı, emredilenleri yapmayı, kendi aklı ile, görüşü ile uydurma tercümeler yapmamayı, onu çok ve doğru olarak okumayı, ona abdestsiz el sürmek caiz olmadığını, insanlara bildirmek, Kur'an-ı kerim için nasihat etmek olur.

Resulullah için nasihat: Muhammed aleyhisselamın bildirdiklerinin hepsine inanmak, hepsini beğenmek gerektiğini, Onun sünnetlerini yapmayı ve yaymayı, Onun güzel ahlakı ile huylanmayı, Al, Eshabını ve ümmetini sevmeyi bildirmek, Resulullah için nasihat olur.

İnsanlar için nasihat: İnsanlara dünyada ve ahirette faydalı olan şeyleri yapmak ve zararlı olan şeyleri yapmamak gerektiğini ve kimseye eziyet etmemeyi, kalb kırmamayı, bilmediklerini öğretmeyi, kusurlarını örtmeyi, farzları emretmeyi, haramlardan nehyetmeyi, bunların hepsini tatlılıkla bildirmeyi, küçüklere merhamet, büyüklere hürmet edilmesini, kendilerine yapılmasını istemediklerini başkalarına da yapmamalarını, onlara bedenleri ile, malları ile yardım edilmesini bildirmek de, bütün insanlar için nasihat etmek olur.

İnsanların dünya ve ahıreti saadeti için çalışmayan tehlikededir. Hadis-i şerifte buyuruldu ki: “Müslümanlara yardım etmeyen, onların iyilikleri ve rahatları için çalışmayan, onlardan değildir. Gece ve gündüz, Allah için ve Kur'an için ve Resulullah için ve devlet reisi için ve bütün müslümanlar için nasihat etmeyen kimse de, bunlardan değildir.”

GÖNÜL BAHÇESİ · 24 EYLÜL 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 1082

Dünya ve ahıret saadeti O’nu sevmeye bağlı

İKİ SEVGİ BİR ARADA OLAMAZ!

O’na tabi olmanın alâmeti kafirleri, İslam düşmanlarını sevmeyip, onlara mahsus olan ve kafirlik alameti olan şeyleri yapmamaktır. Çünkü İslam ile küfür, birbirinin aksidir, zıddıdır. Birinin bulunduğu yerde, diğeri bulunamaz, gider. Bu iki zıd şey, bir arada bulunamaz. Bunlardan birisine kıymet vermek, diğerini hakaret ve kötülemek olur.

HERKESTEN ÇOK SEVMEDİKÇE

HİKMETLER · 24 EYLÜL 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 1086

Kötülüklere göz yumanın hali

Nasihat etmek, dinimizin çok mühim bir emridir. Gücü yeten müslümanlar, hakkı, doğruyu söylemezse, yani emr-i maruf ve nehy-i münker yapılmazsa, o ülkenin başına büyük belaların geleceğini dinimiz haber vermektedir.

İbni Abbas hazretleri, "Ya Resulallah, içinde iyilerin de bulunduğu bir ülke helak olur mu?" diye sorunca, "Evet helak olur." buyurdular. Sebebi sorulanca, "Allahü teâlâya isyan edildiğinde iyiler sükut edince, hepsi helak olur." buyurdular.

Peygamber efendimiz yine kötülüğe mani olmakla ilgili buyurdu ki:

"Allahü teâlâ, bir meleğe, bir kasabanın altını üstüne getirmesini emreder. O melek, bu kasabada hiç günah işlemeyen bir zatın da olduğunu, o zatı kurtarıp kurtarmayacağını sual edince, Cenab-ı Hak, "Bütün şehir halkı ile onu da alt üst et! Çünkü o zat, bana isyan edenlere karşı yüzünü ekşitmemiştir" buyurdu."

Hz. Âişe validemiz tarafından bildirilen bir hadis-i şerifte de, "İçinde Peygamberler gibi ibadet eden seksen bin kişi bulunan bir ülke azaba maruz kalmıştır. Çünkü onlar, Allah için buğzetmedi, emr-i maruf ve nehy-i münkerde bulunmadı."

Daha başka hadis-i şeriflerde de, iyiler, kötülükleri önlemeye muktedir iken önlemezlerse, o ülkede azabın umumi olarak geleceği bildirilmiştir. Emri maruf, yiliği emretmek, yaymak demektir. Hadis-i şerifte buyuruluyor ki:

"İmkanı var iken, emr-i maruf ve nehy-i münker yapmayan bizden değildir"

Nehy-i münker de, kötülükten sakındırmak demektir. Hadis-i şerifte buyuruluyor ki:

"Şehidden üstün mücahid, emr-i maruf ve nehy-i münker yapandır."

Kul hakkının en mühimi ve azâbı en şiddetli olanı, akrabasına, aile efradına, maiyetinde olanlara emr-i mârûf yapmamaktır. Komşuya da emr-i mârûf

yapmamak en mühim bir kul hakkıdır. Bunlara güler yüz ve tatlı dil ile nasihat edilmelidir!

Komşularının günah işlediklerini görüp de, “Bana ne?” diyerek evine çekilen, uygun bir şekilde onlara nasîhat etmeyen ve kendileri ile görüşmeyen, onların Cehennemden kurtulması için yardım etmeyen mesûl olacaktır. Komşuları böyle bir kimseyi, Kıyâmet günü Allahü teâlâya şikâyet edeceklerdir. Hadis-i şerifte buyuruldu ki: “Nice kimse, Kıyâmette komşusunun yakasına yapışıp, ‘Yâ Rabbî, buna sor ki, niçin kapısını bana kapadı. Niçin elindeki nîmetlerden bana da vermedi?’ diyecektir.”

HİKMETLER · 25 EYLÜL 2008 PERŞEMBE · KAYIT 1087

İnsanlar dört kısımdır

Seyyid Abdülkâdir-i Geylânî hazretleri buyurdu ki: “İnsanlar dört kısımdır:

Dili ve kalbi olmıyan: Kötü dille ve kötü kalbli insanlardır. Bular, günahkâr, dünyâya aldanmış ve ahmak kimsedir. Böyle kimselerden olmaktan ve onlar arasında bulunmaktan sakınmalıdır. Çünkü onlar, azâba uğrayacak kimselerdir.

Dili olup, kalbi olmayan kimse: Bu; güzel, hikmetli konuşur, fakat onunla amel etmez. Sâdece insanları Allahü teâlânın emirlerine da’vet eder. Kendisi ise bunları yapmaktan kaçar. Tatlı ve hoş konuşmalarıyla seni aldatmamaları için onlardan uzak dur. Yoksa onların günahlarının ateşi seni de yakar, kalblerinin pis kokusu seni öldürür.

Kalbi olup dili olmayan kimse: Bu öyle bir mü’mindir ki, Allahü teâlâ onu mahlûkundan gizlemiştir. Ona nefsinin ayıplarını göstermiş, kalbini nûrlandırmış, insanlarla lüzumundan fazla görüşmenin sıkıntılarını, lüzumsuz konuşmanın kötülüğünü ona göstermiştir. Bu, Allahü teâlânın velî kulu olup, Allahü teâlâ onu muhafaza buyurur. Böyle bir kimse ile beraber ol. Onun hizmetinde bulun. Böyle yaparsan, Allahü teâlâ seni sever.

Âlim kimse: İlmi ile amel eder. Bu kimse, Allahü teâlâyı ve âyetlerini, azamet ve kibriyâsına delâlet eden delîlleri bilir. Allahü teâlâ onun kalbine, herkesin bilmediği ince ve derin ilimleri koymuştur. Onun kalbini böyle ilimlere açık

kılmıştır. Böyle bir zâta muhalefet etmekten ve ona sırt çevirip ondan uzaklaşmakdan çok sakın. Onun nasihatlerini terk etmekten çok kork.

Nasihat iki şekilde yapılır:

Birincisi, söz, yazı ve her çeşit yayın organı ile yapılanıdır.

İkincisi, hâl ile, İslâmın güzel ahlâkına uyarak, nümûne, örnek olmaktır. Herkese tatlı dil, güler yüz göstermek, kimseyi incitmemek, kimsenin malına, ırzına göz dikmemek, borçlarını ödemek, en tesirli, en faydalı nasîhat yapmak olur.

Bunun içindir ki, "lisân-ı hâl, lisân-ı kalden entaktır" demişlerdir. Yâni hâl ile, yaşayış ile örnek olup, dîni yaymak; söz ile yapılan nasîhatten daha kıymetlidir. İslâmın güzel ahlâkına uygun örnek bir yaşayış, iyilikleri yayıp, kötülüklerden sakındırmanın en güzel yoludur. Mühim bir farzı yapmaktır.

HİKMETLER · 26 EYLÜL 2008 CUMA · KAYIT 1094

Amellerini hep az görürlerdi

Allah adamları işledikleri amelleri gözlerinde büyütmezlerdi. Ne kadar çok ibadet etseler de yine bunu az görürlerdi. Onlar, cenab-ı Hakkın emirlerin hakkıyla ifa ettiklerine, sahip olunan nimetlerin şükrünün yapıldığına kani olmazlardı. Bu konuda kendilerine şu hadis-i şerifi esas alırlardı. Resulullah efendimiz mübarek ayakları şişinciye kadar namaz kılardı, kendisine, "Ey Allahın Resûlü, Allahü teâlâ sizin geçmiş ve gelecek günahınızı bağışlamışken, böyle mi yapıyorsunuz." denildi de; O şöyle buyurdu : "Şükredici bir kul olmıyayım mı?"

Hazreti Mesrûk'un zevcesi şöyle dermiş : "Merhum, ayakları şişinceye kadar namazda kâim olurdu. Ben onun arkasında oturur, ona acıdığımdan ağlardım."

Üveys el-Karânî hazretleri, uzun bir gecede bütün geceyi ihya ederdi. Rabbinin huzurunda gözyaşı döküp ağlamaktan kemiklerinin sızlamaya başladığını hissedinceye kadar başını secdeden kaldırmazdı.

İmam-ı Mücahid zamanının âbidlerine dermiş ki: "Sizler, gerçek âbid değilsiniz. Biz öyle kimselere yetiştik ki, onlar, kırkından sonra yatağı dürüp yüklüğe kaldırır, hayatlarının sonuna kadar yanlarını yere koymazlardı."

Kehmes bin Hasan, zaiflikten zor yürüyebilir bir hale gelinceye kadar namaza devam ederdi. Kendi kendine derdi ki : "Ey her şerrin durağı olan adam, kalk bakalım, bir başka ibadetin edâsına!.." Ömrünün sonlarına doğru iyice zayıflamıştı. Diyordu ki : "Ey Rabbim! Benim halim ne olacak?"

Üveys el-Karânî hazretleri, kendisine uyku galebe çalınca birden sıçrar ve : "Allah'ım! kem gözden, nefis kötlüklerinden, doymayan mideden sana sığınırım!" derdi.

İbni Cüveyriye anlatır: "Ben, gecelerini ibadetle geçiren birçok zatlara arkadaşlık ettim. Fakat Ebû Hanîfe kadar gecelerini en güzel bir şekilde İhyâ edeni görmedim. Tam altı ay onun yanında kaldım. Hiçbir gece yanını yere koyduğunu görmedim."

İbni Mukâtil de şöyle derdi : "Ebû Hanîfe, kırk sene, yatsı abdesti ile sabah namazını kılmıştır."

Esved bin Yezîd hazretleri, yazın sıcak günlerinde rengi sararıncaya kadar oruç tutardı. Kendisine : "Daha ne zamana kadar bedenine azâb edeceksin?" diyenlere, şu karşılığı vermiştir "Ben, ona azab etmiyorum. Ancak onun sonsuz ahıret rahatı ve iyiliği için bunu yapıyorum!"

HİKMETLER · 27 EYLÜL 2008 CUMARTESİ · KAYIT 1095

"Onlar sizleri deli zannederlerdi!"

İslam büyükleri kendilerini ibadete vermeleri o kadar ileriydi ki, onlar, sırf Allahü tealanın huzurunda kalabilmek için akşam olunca geceye can atarlardı. Sabah olunca da, gündüz insanlar kendilerini Allah'a ibadetten alıkoyacak endişesiyle üzülürlerdi. Evet, kendilerini ibâdete vermeleri o kadar ileri ve kuvvetliydi ki, onlardan birine, "Haberin olsun, kıyamet yarın kopacak!" denilmiş olsa, halinde bir ziyadelik olmazdı.

Hasan Basrî hazretleri buyurdu ki: "Ben, Resûlüllâh'ın eshabından Bedir savaşına katılmış yetmiş sahabînin sağlığına yetiştim. Kendilerini görüp tanıdım. Eğer şimdi onlar sağ olup da sizi görselerdi, "Bu adamlar mecnundur, delidir!" derlerdi. İnsanların bugün yapmakta oldukları şeyleri görmüş olsalardı, şüphesiz :

“Bu adamlar hesab gününe inanmıyorlar.” veya, “Bu adamların âhiretten bir nasibi yoktur.” derlerdi!..”

Muğîra anlatır : “Mâlik bin Dinar'ın yanında bulunuyordum. Bir gece baktım ki Mâlik, yatsı namazından sonra abdest tazeleyip namaza durmak istedi. Bir eliyle sakalından tutup üzüntüden ağlamaya ve Cenâb-ı Hakk'a tazarru' ve niyâza başladı. Sabaha kadar da o halde devam etti.”

İbrahim bin Edhem, bazan, yatsı namazını kıldıktan sonra sabaha kadar tefekküre dalar. Derdi ki : “Cehennem korkusu, bu geceyi uyuyarak veya namaz kılarak veya konuşarak geçirmeme mâni oldu!” Sabah olunca da yatsı abdestiyle sabah namazını edâ ederdi.

Bu büyüklerin cehennemden korkması, Allah'tan mahcûb kalacakları içindir. Yoksa bizzat cehennemden korkmak değildir. Zira onlar ancak Allah'tan korkarlar. Nitekim büyüklerin cenneti sevmeleri de, cennet nimetleriyle nimetlenmek için değil, ancak Allah'ın müşahede edileceği bir yer olduğundandır.

Yahyâ bin Muâz buyurdu ki: “Eğer ibâdet bir kuş olsaydı, şüphesiz onun kanatları oruç ile namaz olurdu!”

Fâtıma binti Abdilazîz derdi ki : “Ben, Ömer bin Abdilazîz'in halifelik makamına oturup halkın idaresi mesuliyetini omuzlarına aldıktan sonra, cünüplükten dolayı boy abdesti aldığını bilmiyorum!” Yani hanımına hiç yakın olmadı.

İmam-ı Ahmed bin Hanbel buyurdu ki: "Zühd üç türlüdür; cahilin zühdü, haramları terk etmektir. Âlimlerin zühdü, helal olanların fazlasından sakınmaktır. Ariflerin zühdü, Allahü teâlâyı unutturan şeyleri terk etmektir."

HİKMETLER · 28 EYLÜL 2008 PAZAR · KAYIT 1096

Onların hallerini anlamak kolay değildi!

Geçmişteki İslam büyüklerinin hallerini, yaşayışlarını günümüz insanın anlaması, idrak etmesi mümkün değildir.

Mâlik bin Dinar hazretleri evinin bahçesinde bir kabir kazdırmış; her gece kabre iner, sabaha kadar orada ibadet edermiş. O buyurdu ki : “Halifelik görevi,

mü'minlerin emiri Hz. Ömer'e havâle edildiği zaman, O, ne geceleri uyuyordu, ne de gündüzleri. O diyordu ki: Eğer ben, geceleri uyumuş olsam kendimi kaybetmiş olurum. Eğer gündüzleri uyumuş olsam, milletimi kaybederim. Halbuki ben onlardan mes'ûlüm."

Yahya bin Main şöyle demiştir: "Ahmed bin Hanbel gibi bir zat daha görmedim. Elli sene onunla sohbet ettim. Kendinde bulunan üstünlüklerden hiç biriyle asla kendini methetmedi."

Oğlu Abdullah: "Babam her gece Kur' an-ı kerimin yedide birini okur, her yedi günde bir hatim ederdi. Yatsı namazını kıldıktan sonra biraz istirahat eder, sonra kalkıp sabaha kadar ibadet ve taatla meşgul olurdu. Giydiği elbiseyi en ucuz kumaştan yaptırırdı. Çok kere az şey yer, "Ölecek olan kimse için, bunlar çok bile" derdi.

İmam-ı Şarani hazretleri buyurdu ki: Ey kardeş, kendi haline bir bak. Bir de şu zamanımızın bazı dindar geçinenlerinin sözlerini düşün. Bunlar haram ve şüpheli şeyleri yemekten sakınmıyorlar; kıymeti yüksek elbiseler giyiyorlar, dillerinde en çok dolaşan söz ise : "Allah'ın lûtuf ve fadlı geniştir." cümlesi oluyor. Onlar, haramları yemekle beraber makamlarının noksanlaşmayacağmı sanıyorlar.. Ey kardeş, aklını başına al. Eğer nefsine söz geçirebiliyorsan, onunla münakaşa ve mücadele et. Hâlini iyileştir, islâh et!

Yusuf bin Hâlid anlatır: "Ebû Hanife önceleri ancak gecenin yarısını ihya ediyordu. Bir gün bir yerden geçerken onu gören bir topluluk, onu kasdederek : "Bu zat, bütün geceyi ibadetle geçirir." dediler. Bunu işiten İmam, "Halk bizi, yapmadığımız şeyle vasfediyor." dedi. Bundan sonra bütün geceyi ibâdetle ihya etmeye başladı. Ve ölünceye kadar buna devam etti."

Ebû Muti' diyor ki ki : "Ebû Hanife geceleri yatak üzerine yatmazdı. Oturduğu yerden az bir miktar dalıverirdi, o kadar."

Ebû Mesher hazretleri, ne gecesinde, ne de gündüzünde yanını yere koyup yatmazdı. Onun yastığı dizleri idi. Öğle ile ikindi arasında az bir miktar uyuyordu. Hepsi o kadar."

HİKMETLER · 29 EYLÜL 2008 PAZARTESİ · KAYIT 1097

Nasihat vermekten korkarlardı

İslam büyükleri, ilim sahibi olmada, ibadet ve nasihatlarında bazı âfetlerden, zararlardan çok korkarlardı. Resulullah efendimizin, “Hak teâlâ "mütevazı olun, büyüklenmeyin, zulmetmeyin" diye bana vahyetti” hadis-i şerifine aykırı davranıştan çok korkarlardı. Bunun için yaptıklarının kendilerinin kibirlenmesine, meşhur olmasına sebep olacağı; bundan dolayı yaptıkları hoşlarına gider, kendini beğenmye övünmeye sebep olur korkusu ile kolay kolay nasihat etmezler ve fetva vermezlerdi.

Abdurrahmân bin Ebî Leylâ buyurdu ki: : “Ben, Resûlüllâh'ın eshabından yüz yirmi kadar sahabî ile karşılaştım. Onlar, ancak muhatabının kabulünü ve kâfi görmesini arzu ederek hadîs nakleder; fetvasını da ancak bu şartlar dahilinde verirdi.”

Yezîd bin Ebî Habib buyurdu ki : “Eğer bir âlime kelâm söylemek, sükût etmekten ve dinlemekten daha sevimli geliyorsa, bu hal, onun hakkında dinî bir fitnedir.”

Bir gün, İmam Mâlik hazretlerinin yanında bulunanlardan biri, bir başkasından bahisle “Yâ İmam, o zatın ibadeti çoktur.” demiş. İmam da şu karşılığı vermiş : “Evet ibadeti çoktur, fakat, bir ayda söylenecek sözü bir haftada söyler.”

İmam Şa'bî buyurdu ki : Biz, İbrâhim Temimî'nin mescidde insanlara hadîs nakletmesi için ne kadar çalıştıksa da, bir türlü kendisini ikna edemedik. O, mescide geldiği zaman kat'iyyen ne duvara, ne de mescidin direklerinden birine yaslanmazdı.

İmam Zührî, ilminin çokluğuna rağmen fetva vermekten çekinirdi. O derdi ki : “Tam bir vukuf sahibi olmadığı halde fetva veren kimse, azaba maruz kalır.

İşte bunun için söfî ve zahitlerin çoğu, fetva vermekten kaçınmıştır. Fudayl bin İyâd hazretleri buyurdu ki: “İnsanlara altın dağıtmak hadîs yaymaktan benim için daha kolaydır!”

Fazla nasihat, konuşma; ilmiyle, hitabetiyle kendini övmek demektir. Bu ise tehlikelidir: Hadsi-i şeriflerde buyuruldu ki:

"Allahü teâlâ, cahiliyet övünmelerini sizden kaldırdı. Hepiniz Âdem aleyhisselamın evlatlarısınız. Âdem ise topraktan yaratıldı."

Övünmek, başkasını hakir, aşağı görmekten ileri gelir. Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

"Din kardeşini hakir görmek, kötülük olarak yeter.", "İnsanlar helak oldu diyenin kendisi helak olmuştur.", "Allahü teâlâ, müslüman kardeşine tevazu göstereni yükseltir, ona karşı üstünlük taslayanı da alçaltır."

GÖNÜL BAHÇESİ · 30 EYLÜL 2008 SALI · KAYIT 1088

"Bugün şüphesiz mükâfat günüdür!"

Bayram, şüphesiz mükâfat günüdür, günâhlardan kurtuluş günüdür ve ayıplardan temizlenme günüdür.

Bayram, bir ay boyunca kulluk şuuru içinde ibâdetlerini yapan ve yüce Allaha daha iyi bir kul olmak için yarışan, îmânlı gönüllerin hasat günüdür.

Bayram, büyük cihâd olarak bildirilen nefs mücâdelesinden galip çıkan mü'minlerin Rablerinden mükâfat alacakları gündür.

Ramazan Bayramı günü melekler yolların kenarında durarak bayram namazına gidenlere şu müjdeyi verirler:

- Ey mü'minler topluluğu, size mükâfatlar, hayırlar ve bol bol ni'metler verecek olan Kerem ve İhsân sahibi Rabbinizden isteyiniz. Zîrâ O, size geceleri ihyâ etmenizi emretti, siz yaptınız. O size gündüz oruç tutmanızı emretti, siz tuttunuz. O size Rabbinize itaat etmenizi emretti, siz de itaat ettiniz. Öyle ise bahşişinizi, mükâfatınızı alınız. Namazdan sonra bir melek de şöyle nidâ eder: Biliniz ey mü'minler bugün şüphesiz mükâfat günüdür, günâhlardan kurtuluş günüdür ve ayıplardan temizlenme günüdür.

Câmiye gitmek üzere evlerinden çıktıklarında, Allahü teâlâ meleklerine şöyle buyurur: " Ey benim meleklerim, siz şâhit olunuz ki, Ramazan-ı şerîfte oruç tutanlardan râzı oldum ve onları affettim."

"BU BİZİM BAYRAMIMIZDIR!2

Bayramlar sevinme, neşelenme günleridir. Hazret-i Ebû Bekr, kızı hazret-i Âişe vâlidemizin evine gidince, iki hizmetçinin tef çalıp neşelendiklerini gördü. Ensâr-ı kirâmın kahramanlıklarını övüyor, destan söylüyorlardı. Hazret-i Ebû Bekr, Resûlullahın evinde böyle şey yapılmasının uygun olmıyacağını bildirerek, onların susmalarını söyledi. Peygamber efendimiz müdahale etti,

-Yâ Ebâ Bekr, onlara mâni olma! Her kavmin bir bayramı vardır, bu da bizim bayramımızdır. Bayram sevinç günleridir, buyurdu.

Bayram, sadece sevinmek değil, aynı zamanda sevindirmek günüdür...

Müslümanı sevindirmek çok sevaptır. Bayramlar, Müslümanların birbirini sevindirmesine birer vesîledir. Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki:

"Allahü teâlânın en çok sevdiği amellerden biri, mü'mini sevindirmek, üzüntüsünü gidermek, borcunu ödemek, yâhut aç iken onu doyurmaktır."

"Bir mü'mini sevindireni, Allahü teâlâ da Kıyâmette sevindirir."

Bayram, akrabâların, büyüklerin, komşuları, dostların Allah için sevilenlerin ziyaret edildiği, gönüllerin alındığı, dostlukların pekiştiği, küskünlerin barıştığı, îmân-islâm kardeşliğinin en güzel örneklerinin sergilendiği, ehl-i îmânın birbirleriyle kuvvetle kenetlendiği, kardeşlik, sevgi, birlik, beraberlik ve yardımlaşma günüdür... Bilhassa, yetim, kimsesiz çocuklar, aranıp bulunmalı, bayram sevincinden mahrûm bırakılmamalıdır.

Bizler, dinimizin bildirdiği güzel ahlak ile ahlâklanır bunu devam ettirirsek, Allahın nusreti, yardımı muhakkaktır. Bunun için , iyi Müslüman olmaya söz verelim. Ramazan bitti diye alıştığımız güzel hasletlerimizi terketmeyelim. Kulluğumuzu, teslimiyetimizi, namaz ve niyâzımızı bitirmeyelim...

BAYRAM NAMAZI

Bayram namazı iki rek'attir. Cemâ'atle kılınır, yalnız kılınmaz. Birinci rek'atte Sübhâneke'den sonra eller üç defa kulaklara kaldırılıp, her defasında tekbir getirilir ve iki yana uzatılır, üçüncüsünde, göbek altına bağlanır. Sonra Fâtiha ve zamm-ı sûre okunup rükû' ve secdeler yapılır.

Ayağa kalkılarak, ikinci rek'atte Fâtiha ve zamm-ı sûre okunduktan sonra, iki el yine üç kere kulaklara götürülür ve her defasında tekbîr getirilir. Üçüncüde de, eller yana salınır. Dördüncü tekbîrde, eller kaldırılmayıp, rükû'a eğilinir. Secdeler yapılır ve oturulup Ettehiyyâtü ve salevât duâlarından sonra selâm verilir.

Bütün okuyucularımızın bayramını tebrik eder, daha nice bayramlara sağlık ve âfiyet içinde kavuşmalarını yüce Allahtan niyaz ederim...

HİKMETLER · 30 EYLÜL 2008 SALI · KAYIT 1098

Önde olmaktan çok korkarlardı

İslam büyükleri, herkesin kendisine değer vermesinden, sözlerinden istifade için başına toplanılmasından hoşlanmazlandı. Bunu kendileri için felaket bilirlerdi.

Bir gün, Hazreti Ömer, Übey bin Ka'b hazretlerinin etrafına birtakım insanların toplandığını görmüş. Onları kamçısı ile oradan uzaklaştırmış ve : "Bu hal, kendisine uyulan kimse için bir fitne, tâbi olanlar için de bir zillettir!" buyurmuştur.

Selmân Farisî hazretleri, bazı kimselerin arkasında yürüdüklerini gördüğü zaman : "Bu hal, sizin için hayırlı, fakat benim için şerlidir. İsterseniz beni takib etmeyiniz." derdi.

Rabi' bin Haysem de, kendisini takib edenlere hitaben : "Vallahi sizin dilinizden korkmasam, size birşey söylemezdim." buyururdu. Kendisine demişler ki : "Yâ Ebâ Muhammed! Belki Allahü teâlâ senin yüzünden ve ilmin sebebiyle insanları faydalandıracaktır." O şu karşılığı vermiş : "Bu uzak bir ihtimal! Zira ilmimle kendim faydalanmadıktan sonra, başkaları nasıl faydalanacak?.."

Abdullah bin Abbas buyurdu ki: "Allah'ın öyle kulları vardır ki, onlar, çok fasih oldukları halde Allah korkusu onları susturmuştur!"

Hasan Basrî buyurdu ki : "Biz öyle kimselere yetiştik ki, onlar sahip oldukları bir hikmeti, sırf şöhret korkusu sebebiyle saklar, kimseye açmazlardı. Eğer onu açmış olsalardı, şüphesiz hem kendileri, hem de arkadaşları faydalanırdı."

Vaaz etmek, nasihat etmek, ancak Allah rızası için olunca, mevki, mal ve şöhret kazanmak için olmayınca faydalı olur. Aksine olursa çok zararlı olur. Hadis-i şerifte buyuruldu ki:

"Hak teâlâ, Hz. Âdem'e bin çeşit sanat öğretip buyurdu ki: Çocukların ve neslin, bu sanatlardan biri ile rızkını talep etsin! Sakın ola ki dini geçim vasıtası yapmasın! Dini kullanarak dünyayı talep edenlere yazıklar olsun!"

İnsan, ilim sahibi olunca kendini büyük görmeye başlar. Halbuki Kur'an-ı kerimde mealen, “Her ilim sahibinden üstün bir âlim vardır” buyurulmaktadır. (Yusüf 76)

“Âlimlerin afeti, kendilerini büyük görmeleridir” hadis-i şerifi, ilim sahiplerinden kibirlenenlerin olabileceğini göstermektedir.

2008 YILLIK KÜLLİYATI

10

Ekim

41 yazı · Gönül Bahçesi: 10 · Hikmetler: 31

GÖNÜL BAHÇESİ · 1 EKİM 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 1089

Bayramlar niçin sevinç günleridir?

Bayramlar, niçin sevinç günleri?... İmâm-ı Gazâlî hazretleri, bunu şöyle açıklamaktadır:

1- Mü'minler, Ramazan Bayramında, Allahü teâlânın farz kıldığı Ramazan orucunu tutabildikleri için çok sevinirler, bunu bayram kabûl ederler.

2- Bayramlar her sene tekrar geliyor. Bu sevinçli gün tekrarlandığı için bayram denilmiştir.

3- Bayramda Allahın ihsânı bol oluyor. Bol bol ihsâna kavuşulduğu için bayram denilmiştir.

4- Bayram günü gelince sevinç ve neşe de geliyor. Üzüntüler unutuluyor. Bunun için bayram denilmiştir.

“O GECELERDE DUA RET OLMAZ!”

Peygamber efendimizin, “İlk günleri rahmet, ortası af ve magfiret ve sonu Cehennemden azâd olmaktır.” buyurmuştur. Mübarek Ramazan-ı şeref ayını bitirip çok şükür Bayrama kavuştuk. İnşaallah bizler de Cehannemden azad edilen, kurtulan kimseler sınıfına dahil oluruz.

Peygamber efendimiz Medine'ye hicret edince, Medinelilerin cahiliye adetlerinden kalma bayramları kutladıklarını görünce; “Allahü teâlâ size onlardan daha hayırlı iki bayram [Ramazan ve Kurban Bayramı] ihsan etti.” buyurdu. Bayram günleri, günahların affedildiği, rahmet kapılarının açıldığı günlerdir. Hadis-i şerifte buyuruldu ki: “Rahmet kapıları dört gece açılır. O gecelerde yapılan dua, tövbe reddolmaz. Ramazan ve Kurban bayramının birinci geceleri, Berat gecesi ve arefe gecesi.”

Bayramlar aynı zamanda az zahmetle bol kazanç günleridir.

Ebû Hüreyre hazretlerinin bildirdiği bir hadîs-i şerîfte Peygamber efendimiz, “Kim, Bayram günü, üçyüz defa "Sübhânallahi ve bi-hamdihi" der ve bunu müslümanların mevtâlarına hediye ederse, her kabre bin nûr girer. O kişi öldüğü zaman Allahü teâlâ o kişinin bin nûrunu da kabrine getirir.”

Başka bir hadîs-i şerîfte de Peygamber efendimiz buyurdu ki: “Bayramlarınızı Tekbîr ile zinetlendiriniz, süsleyiniz.” buyurdu. Peygamber efendimiz yine buyurdu ki: “Kim, bayram gecesini, o günün şuuruna ererek ihyâ ederse, kalblerin öldüğü gün onun kalbi ölmez.”

Allahü teâlâ, Cenneti Ramazan Bayramı günü yarattı. Tûbâ ağacı o gün dikildi. Cebrâil aleyhisselâmı o gün vahiy elçiliğine seçti.

Bayram günü sabah vakti olduğu zaman, Allahü teâlâ meleklere emreder. Onlar yeryüzüne inerler. Sokak başlarını tutarlar. İnsanlar ve cinlerden başka bütün mahlûkatın duyacağı bir sesle nidâ ederler. Derler:

“Ey ümmet-i Muhammed, kalkın! Ceneb-ı Hak, büyük ihsânlarda bulunuyor, çok günâhları affediyor.”

Mü'minler bayram namazı kılmak üzere câmilere ve mescidlere toplandıkları zaman Allahü teâlâ meleklere hitap eder:

- İşçi çalışınca karşılığı nedir?

Melekler derler:

- Ücretinin ödenmesidir!

Şânı yüce olan Allah buyurur:

- Sizi şahit tutuyorum. Ben onlara sevâb olarak rızâmı ve magfiretimi verdim.

GÜNAH İŞLEMEDİĞİMİZ GÜN BAYRAM

Tasavvuf büyükleri de, bir Müslümanın Allahü teâlânın emirlerine uyup, yasaklarından sakınarak, günâh işlemeden, harâm lokma yemeden geçirdiği günleri de bayram kabûl etmişlerdir.

Hazret-i Ali bir kalabalığı eğlence içinde görüp, böyle eğlenip neşelenmelerinin sebebini sorduğunda onlar, "Bugün bayramımızdır" dediler. Bunun üzerine hazret-i Ali de; "Günâh işlemediğimiz günler de bizim bayramımızdır" buyurdu.

Yine Müslüman rûhunu teslim (vefât) edeceği zaman rahmet meleklerini, Cennetteki ni'metleri görünce, onları görmenin zevkiyle can verme vakti de Müslümanın bayramı olduğu bildirilmiştir.

HİKMETLER · 1 EKİM 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 1099

İlmi övünme vasıtası yapmayın!

İslam büyükleri, çok konuşan yerli yersiz başkalarına birşeyler anlatan kimselere pek iyi gözle bakmazlardı.

İbrahim Nehaî hazretleri , yalan yanlış kıssa anlatılmsanı iyi bulmazdı. Derdi ki: “Emîr'ül-Mü'minin Ali radıyallahü anh, Küfe mescidine girdiği zaman, bir adamın insanlara birtakım şeyler anlatmakta olduğunu görmüş ve “Bu nedir?” diye sormuş. “Bir adam, konuşuyor.” demişler. O da : “Bu adam, ben falancayım, beni tanıyın, demek istiyor.” buyurmuş.

Benânî ve Yezîd el-Rakkâşî; Enes bin Mâlik'e hadîs dersi almaya giderdik. O derdi ki: “Siz, Resulüllah'ın eshabına ne kadar benziyorsunuz!” Sonra şunu ilâve ederdi: “Başınız ve sakallarınız.”

Vüheyb bin el-Verd buyurdu ki : “Eğer ilim sahipleri ilimlerinin gereğini yaşamadıkları zaman insanlara : “Bizden lüzumlu bilgileri alınız. Fakat, iyi amelleri terketme hususunda bize uymayınız.” demiş olsalardı, hem kendileri hem de halk için hayırlı olurdu. Fakat onlar işi karıştırıyorlar. Ayni zamanda iyi amel sahibi olduklarını ileri sürdükleri için, iyi olmayan işlerinde de halkın kendilerini taklit etmesine sebeb oluyorlar.”

Süleyman Dârâni buyurdu ki : “Bir âlim ile münazara yaptığın zaman onun kızdığını görürsen, ondan korkma. Çünkü o, manevî kazançlar için gerekli olan sermayesini kaybetmiş demektir.”

Abdullah bin Ömer, zamanının âlimlerine hitaben derdi ki : “Sizler, cidden ilmin kıymetini azalttınız, şanını küçülttünüz! Eğer babam Hz. Ömer sağ olsaydı da, benim gibisinin sizlere hadîs naklettiğini görseydi, herhalde beni ve sizleri kamçısı ile döverdi!”

İlmi ile övünmek, ilmi üstünlük vasıtası yapmak çok tehlikelidir. Hadisi şeriflerde buyuruldu ki:

“Bir kavim çıkar, Kur'an okuyup "Kim bizden daha iyi bilir? Kim, bizden daha fazla fıkıh bilgisine sahiptir?" der. İşte bunlar, Cehennem yakıtıdır.”

“Vallahi bir zaman gelecek, insanlar Kur'anı öğrenecek ve okuyacaklar. Sonra, "Biz okuduk, öğrendik. Bizden hayırlı daha kim var?" diyecekler. İşte onlar Cehennem odunudur.”

“Allah rızasından başka maksat için ilim öğrenen veya ilmini dünya menfaatine alet eden, Cehennemdeki yerine hazırlansın!”

HİKMETLER · 2 EKİM 2008 PERŞEMBE · KAYIT 1100

Yapmadıkları ibadeti söyleyenler!

Allah adamları ilimiyle amil olana, yaptığını sırf Allh rızası için yapana âlim derlerdi. Böyle bir alimin de çok az olduğunu bilirlerdi.

Ebû Hâzim hazretleri buyurdu ki: “Zamanımızdaki âlimler ameli bırakıp sadece söz ile iktifa ettiler. Selefi salihin, amelde bulunurlar, fakat söze iltifat etmezlerdi. Onları takib edenler hem amel ettiler, hem de söze iltifat ettiler. Bunlardan sonrakiler ise, sadece söze iltifat edip ameli terkettiler.”

Abdurrahman es-Sülemî buyurdu ki : “Biz, öyle kimselere yetiştik ki, onlar, Kur'ân âyetlerini onar onar öğreniyorlardı. Öğrendikleri bir on âyetin ihtiva ettiği bilgilerle amel etmedikçe, bunları hayatlarında uygulamadıkça; diğer on âyete geçmezlerdi.”

Bazı kimseler, İmam Şa'bî hazretlerine gidip : “Ey âlim kişi, bizim meselemiz hakkında fetva veriniz!” demişler. O da demiş ki : “Benim gibisine “âlim” diye hitab etmeyiniz. Zira âlim, Allah korkusundan mafsalları parça parça olan kimsedir!”

Süfyan-ı Sevrî buyurdu ki : “Âlim, ilmini dünyalık kazanmaya vasıta yapmadığı müddetçe bir din tabibidir. İlmini bir kazanç âleti olarak kullandığı takdirde, hastalığı kendisine çekmiş olur. Hastalığı kendisine çeken bir kimse, başkalarını nasıl tedavi edebilir.”

Fudayl bin İyâd buyurdu ki: “Ümmetlerin her biri, cenab-ı Hakkın yolu üzerine oturmuş kötü âlimler yüzünden helâk olur! Onlar habîs amelleri ile Allah'ın yolunu kesmiş, insanlara engel olmuş olurlar.”

Mâlik bin Muğavvel buyurdu ki: “Peygamber Sallallâhü aleyhi veselleme, “İnsanların şerlileri kimlerdir?” diye sorulmuş; O da: “Kötü din adamlarıdır!” buyurmuştur.”

İmam-I A'meş buyurdu ki : “Ben, yirmi bu kadar senedir dikkat ederim. İlminde ihlâs sahibi bir âlime rastlamadım. Şimdi ilim, sadece dünyalık kazanmak için bir sanat olmuştur.”

Hadis-i şerifte buyuruldu ki: “Kıyamette bir din görevlisi getirilip Cehenneme atılır. Cehennemdeki tanıdıkları ona, "Sen dünyada dinin emirlerini bildirirdin. Niçin bu azaba düştün?" derler. O da, "İnsanlara, günahtır, yapmayın" der, kendim yapardım. "Yapın" dediklerimi de yapmazdım. Bunun cezasını çekiyorum" der.”

HİKMETLER · 3 EKİM 2008 CUMA · KAYIT 1101

Şeytandan daha şerli olan

Önceki din adamları, ilmini ortaya koymaz, bildikleri halde, ben bu konuyu iyi bilirim demekten utanırlardı. Şimdikeler bilmedikleri halde, ben bu konunun uzmanıyım, benden daha iyi bilen yoktur, diyor.

İbni Semmâk buyurdu ki: “İçinizden nice Allah'ı hatırlatan kimseler vardır ki, kendileri Allah'ı unutmuşlardır. Yine sizden öyleleri vardır ki, kendileri Allah'ın yasak kıldığı kötülüklere karşı cür'etkâr oldukları halde, başkalarını Allah'a yaklaştırmak istiyenler de vardır. Yine sizden öyleleri vardır ki, kendileri Allah'tan kaçtıkları halde insanları Allah'a çağırırlar.”

Süfyan-ı Sevrî buyurdu ki : “Kişinin zühd, vera', takvâ, Allah korkusu, sabır gibi ahlâkî meziyetlere sahib olması, ilmi Allah rızası için tahsil ettiğinin alâmetidir.”

Muhammed bin Sîrîn buyurdu ki : “Cidden âlimlerin hepsi gitti. Onların ilminden geride kalan, sadece kötü kaplar içinde saklanmış tozlardan ibarettir!”

Yahyâ bin Muâz hazretleri de şöyle derdi: “Zühd ve takvâ meziyetlerine sahib olmayan bir âlim, zamanının insanları için cidden bir azâb ve fitnedir! Ey âlim geçinenler! Evleriniz Kisrâ'nın sarayı gibi, ahlâkınız şeytanın hoşuna gidecek bir seviyede! Muhammed Mustafa'nın ahlâk ve sireti nerede?”

İmam Mâlik hazretleri, “İlmiyle tanınmak isteyen bir âlim, şeytandan daha şerlidir!” buyururdu.

Peygamber efendimiz buyurdu ki: “Cehennemde azap çekenlerden bazılarının yaydıkları kötü kokular, diğerlerine ateşten daha fazla azap verir. "Sen ne günah işledin ki, öyle pis koku çıkarıyorsun?" diye sorulunca, "Ben din görevlisi idim. Bildiklerimi yapmazdım" der.” İnsanların en iyisi iyi âlimler olduğu gibi, en kötüsünün de kötü âlimler olduğu bildirilmiştir. Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

“Ümmetim, kötü âlimler, cahil âbidler yüzünden helâk olur. Kötülerin en kötüsü kötü âlimlerdir. İyilerin en iyisi de iyi âlimlerdir.”

“Kıyamette en şiddetli azap, ilmi kendine fayda vermeyen din görevlisinedir.”

“İlmini, insanlara öğretmeyene, kıyamette ateşten yular bağlanır.”

“Mirac gecesinde ateşten makasla kendi dudaklarını kesenleri görüp kim olduklarını sordum. "İlmi ile amel etmeyen din adamlarıdır" dendi.”

HİKMETLER · 4 EKİM 2008 CUMARTESİ · KAYIT 1102

Bilmediklerini söylemekten çekinmezlerdi

İslam büyükleri, bilmedikleri bir dini meselede açıkca “bilmiyorum” derlerdi. Bu hususta ayıplanmaktan korkmazlardı. Aksine yanlış cevap vermekten çok korkarlardı.

Bir defasında, İmam Şa'bî hazretlerine, bir mesele sormuşlar. İmam : “Bilmiyorum!” demiş. Demişler ki : “Yâ imam, siz ki Irak'ın meşhur âlimi bulunuyorsunuz. “Bilmiyorum!” demekten sıkılmıyor musunuz?” O şu sözlerle mukabelede bulunmuş : “Melekler, ilim ve edebce bizden daha ileridir. Böyleyken onlar: "Allah'ım, seni tenzih ederiz. Bizim, Senin bize öğrettiğinden başka ilmimiz yoktur..." (Bakara sûresi, âyet: 32.) demekten sıkılmadılar.”

Resulullaha da, en kıymetli yer neresidir, denildikte, “Bilmiyorum, Rabbim bildirirse söylerim” demiştir. Bunu Cebrail aleyhisselama sormuş, ondan da, aynı cevabı almıştır. O da, Allahü tealaya sormuş, “Mescidler” dir cevabını almıştır.

Araf suresinin “Af et ve marufu emir et” mealindeki yüzdoksansekizinci ayet-i kerimesi gelince, Cebrail aleyhisselamdan bunu açıklamasını istemiş, o da, Rabbimden öğreneyim, diyerek gitmiştir. Tekrar geldiğinde, Allahü teala, “Senden uzaklaşana yaklaş! Senden esirgeyene ihsan et! Sana zulüm edenleri af et!” emrini verdi dedi.

İmam-ı Şabi hazretlerine başka bir zaman yine bir soru sorulduğunda bilmiyorum deyince, sen Irak memleketinin müftisisin, bilmiyorum demek, sana yakışır mı? dediklerinde, meleklerin üstüne Cebrail aleyhisselam bilmiyorum dedi. Benim söylememden ne çıkar, buyurdu.

İmam-ı Ebu Yusüf, bir süale bilmiyorum deyince, hem Beyt-ül-maldan maaş alıyorsun, hem de cevap vermiyorsun, dediler. “Beyt-ül-maldan, bildiklerim kadar ücret alıyorum. Bilmediklerim için alsaydım, Beyt-ül-malda bulunanların hepsi yetişmezdi” dedi.

Nefsine uymayan cahil ile arkadaşlık etmek, nefsinin esiri olan din adamı ile arkadaşlık etmekten iyidir. Din adamı olduğu için tekebbür etmek, cahil olmanın alametidir. Çünkü, ilim, tevadua sebep olur, kibrden men eder.

Hadisi şerifte, “Âlim olduğunu söyleyen kimse, cahildir” buyuruldu. Her sorulana cevap veren, her gördüğünden mana çıkaran ve her yerde bilgi satan kimse, cahilliğini ortaya koyar. Bilmiyorum, öğrenip de söylerim diyen kimsenin, derin âlim olduğu anlaşılır.

HİKMETLER · 5 EKİM 2008 PAZAR · KAYIT 1103

Gerçek alim kimdir?

İmam Mâlik hazretlerine “İlimde râsih olanlar kimlerdir?” diye sormuşlar. İmam şu cevabı vermiştir : “İlmi ile âmil olup önceki âlimlerin tesbit ettiği ilmî hakikatlere, onların bildirdiklerine tâbi olanlardır.”

Ka'b'ül-Ahbâr buyurdu ki : “Âhir zamanda âlimler, devlet büyüklerinin yakınlığını kazanabilmek için, bir kadın hakkında birbirine giren insanlar gibi, yekdiğeriyle ihtilâf edeceklerdir. Allahü teâlâ'nın kulları içindeki şerliler işte bunlardır.”

Hâtem'ül-Esam buyurdu ki : "Zühd ve fıkıhla ilgili ilimleri bırakarak sadece kelâm ilmiyle iktifa eden kimse zındık olur! Fıkıh ve kelâm bilgilerini bırakarak sadece zühd ile iktifa eden kimse, bid'atçı olur! Zühd ve kelâm ilimleriyle ilgilenmeksizin sadece fıkıh ilmiyle yetinen kimse de, fâsık olur! Hepsini bir araya getiren kimse ise kurtuluşa erer!.."

Ebû Hafs el-Haddâd hazretleri zamanının âlimlerine derdi ki : "Sizler ne zamana kadar bir takım risâle, cüz ve dîvân yazmaya devam edeceksiniz?.. İlim ancak bir vâsıtadır. Düşman hazırken siz, âlet ve vasıta toplamakla meşgul oluyorsunuz. Harp ve mücâdeleyi ne zaman yapacaksınız?"

Bişr bin Hâris buyurdu ki : "Ben, zamanımızda ilim tahsil edip de ilim ve dîni, dünya geçimine vasıta yapmayan bir kimseyi görmedim. Ancak İbrahim bin Edhem, Vüheyb bin el-Verd, Süleyman el-Havvâs ve Yusuf bin Esbât'ı bundan istisnâ ve tenzih ederim.

Süfyan Sevrî buyurdu ki : "Bilgisi kendisini ağlatan bir kimse, gerçek bir âlimdir. Allahü teâlâ buyuruyor ki : "Bundan evvel kendilerine ilim verilmiş olanlar, o kendilerine karşı tilâvet olunduğu zaman çenelerinin üstüne (yüzükoyun) kapanarak secde ediyorlar." (El-İsrâ, 107). Diğer bir âyet-i celilede : "Onlara, Rahmân olan Allah'ın âyetleri okunduğu zaman ağlayarak secdeye kapanırlardı." (Meryem, 58) buyurmaktadır."

"İslamiyet her tarafa yayılacaktır. Hatta, İslam tacirleri, ticaret için büyük denizlerde serbest yolculuk yapacaklar ve gazilerin atları başka memleketlere yayılacaklardır. Sonra, hafızlar türeyecek, benden daha iyi okuyan var mı? Benden daha çok bilen var mı? diyeceklerdir. Cehennemin odunları bunlardır" hadisi şerifinden de anlaşılıyor ki, riya ile okumaları ve tekebbür etmeleri kendilerini Cehenneme sürükleyecektir.

GÖNÜL BAHÇESİ · 6 EKİM 2008 PAZARTESİ · KAYIT 1578

İmâm-ı a'zam hazretlerinin vasiyeti

Hicri ikinci asrın ortalarına doğru, Dehriyyun denilen dinsizler ve Mutezile, Cebriye, Harici, Şia gibi İslamın ana caddesinden ayrılmış akımlar İslama büyük zararlar vermeye başlayınca, İmam-ı a'zam hazretleri Ehli sünnetin esaslarını

toparlayıp ortaya koydu. Bu büyük imamın yaptığı yeni dini kurallar koymak değil, zaten mevcut olan bu esasları sistemleştirmek, yeni usuller, kaideler koyarak diğer akımlardan ayırmak. Ehli sünnet yolunu daha kolay, daha anlaşılır hale getirmek. Böylece, Müslümanların Peygamberimiz ve Eshabının yolundan ayrılmalarına mani olmak.

İslam âlimleri, imam-ı a'zamı bir ağacın gövdesine, diğer âlim ve evliyayı da bu ağacın dallarına benzetmişler, Onun her bakımdan büyük ve üstün olduğunu, diğerlerinin ise bir veya birkaç bakımdan büyük kemalata (olgunluklara, üstünlüklere) erdiklerini belirtmişlerdir.

İmâm-ı a'zam hazretleri 12 madde halinde sıraladığı Ehli sünnet yolunun esaslarını vasiyet olarak şöyle bildirdi:

"Kıymetli dostlarım, azîz kardeşlerim! Biliniz ki, Ehl-i sünnet ve'l-cemâat mezhebi haktır ve oniki haslet üzeredir. Bu oniki husûsiyeti kabûl edip, bunlara uyanlar bid'atten uzak olur. Bu hasletlere riâyet ediniz, bunlardan ayrılmayınız ki, Peygamber efendimizin şefaatine nail olasınız.

1- Îmân; kalb ile tasdîk, dil ile ikrâr etmektir. Kalb ile bilmek, yahut sâdece dil ile ikrâr etmek, değildir. Eğer dil ile ikrâr, yalnız başına îmân olsaydı, münâfıklarda mü'min olurdu. Sadece bilmek de îmân olmaz. Çünkü sadece bilmek îmân olsaydı, Yahûdiler de, Hıristiyanlar da mü'min olurdu.

Îmânda çoğalma ve azalma düşünülemez. Ancak îmânın çoğalması, küfrün azalması ile, küfrün çoğalması îmânın azalması ile olması gerekir. Bir kimseye bir anda hem mü'min ve hem kâfir nasıl denilebilir. îmânda şüphe caiz değildir. Nitekim Allahü teâlâ Kur'ân-ı kerîmde: "İşte onlar hak mü'minlerdir; işte diğerleri de tam kâfirlerdir." buyuruyor.

Amel de îmândan cüz değil, ayrıdır. Çünkü amel bazı vakitlerde emir olunmuş, bazı vakitlerde ise kuldan istenmemektedir. Hayz ve nifas hâlinde olan kadının namaz kılmaması, oruç tutmaması, fakîrin zekât vermemesi böyledir. Ama îmândan muaf tutulan ân yoktur. Fakîre îmân lâzım değildir denemez. Hayz ve nifas sahibi, oruçlarını kaza eder. îmânı kaza ederler denemez.

Hayrın ve şerrin takdîri Allahü teâlâdandır. Eğer birisi, hayır ve şerrin, kötülüğün takdîrini Allahü teâlâdan başkasından bilirse, müşrik olur.

2- Ameller üç kısımdır: Farz, Fazîlet, Günah.

Farz, Allahü teâlânın emri, rızası, takdiri ve yaratması ile olur.

Fazîlet; Allahü teâlânın emri ile de değildir. Lâkin irâdesi, beğenmesi, rızâsı ve yaratması iledir.

Günahlara gelince; Allahü teâlânın beğenmesi, rızâsı, teşviki ile değildir. Lâkin O'nun yaratması iledir. Bununla muâhaze olunur; hesaba çekilir. Çünkü kulun fi'li ile, kendi isteği iledir.

3. Arş üzerinde istiva, yerleşme ve oturma ma'nâsında değildir. Allahü teâlâ zamandan, mekândan münezzehdir. Arş mahlûkdur. Önceden yok idi. Sonradan yaratıldı.

4. Kur'ân-ı kerîm, Allahü teâlânın kelâmı, vahyi, tenzili ve sıfatıdır. (Bütün sübût sıfatları gibi) kendi değildir, gayri de değildir. Mushaflarda yazılıdır, dillerde okunur, gönüllerde saklanır. Yalnız bir perde, bir vâsıta ile değil, mürekkep, kâğıt, yazma işi, harfler, kelimeler ve cümlelerin hepsi, kulların O'na ihtiyaçları sebebi ile, Kur'ân'ın âletleridir. Allahü teâlânın kelâmı mahlûk, sonradan olma değildir. Zâtı ile kâimdir. Ma'nâsı, bu sayılan şeylerde anlaşılmaktadır. Kur'ân-ı kerîm mahlûktur diyen kâfir olur. (Devamı yarın)

HİKMETLER · 6 EKİM 2008 PAZARTESİ · KAYIT 1104

Şeytanın boş durmasının sebebi!

İmam-ı Rabbani hazretleri buyuruyor ki: "İnsanların kötüsü, kötü âlimlerdir. Bunlar, din, iman hırsızlarıdır. Kur'an-ı kerimde mealen, "Onlar kendilerini müslüman sanıyor. Onlar son derece yalancıdır, şeytan onlara musallat olmuştur. Allahü teâlâyı hatırlamaz ve ismini ağızlarına almazlar, şeytana uymuşlar, şeytan olmuşlardır. Biliniz ki, şeytana uyanlar ziyan etti, ebedi saadeti bırakıp, sonsuz azaba atıldı" buyuruluyor.

Büyüklerden biri, şeytanın boş oturduğunu görünce sebebini sorar. Şeytan, "Zamanın din adamları olan kötü âlimler, insanları yoldan çıkarmakta, bana o kadar yardımcı olmakta ki, bu mühim işi benim yapmama lüzum kalmıyor" der.

Allahü teâlânın kıymet verdiği ve her şeyin en şereflisi olan ilmi, mal, mevki kapmaya ve başa geçmeye vesile edenlere, bu ilim elbette zararlı olur. Halbuki,

dünyaya düşkün olmak, Allahü teâlânın hiç sevmediği bir şeydir. O halde, Allahü teâlânın kıymet verdiği ilmi, Onun sevmediği yolda harcetmek, çok çirkin bir iştir.

Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

“Ümmetim, kötü din görevlilerinden çok zarar görecektir”

“Ahir zamanda ibadet edenlerin çoğu, din cahili olacak, din adamlarının çoğu da fasık olacaktır.”

“Âlimlerin kötüsü, insanların en kötüsüdür.”

“Amelsiz âlim, mum gibidir, kendini yakar, insanları aydınlatır.”

Âlimler iki türlüdür. Birincisinin maksadı yalnız Allah rızasıdır. İkincisi, ilmini dünya menfaatine alet eder. Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

“Âlim, iki türlüdür: Bir kısmı, ilmi ile Allah’ın rızasını ister. Onu paraya değişmez, tamahkâr değildir. Bir kısmı da ilmi ile dünya menfaatini kasteder, onu paraya değişir, tamahkâr olur, ilmini Allah’ın kullarından esirger. İşte böyle kimseye kıyamette ateşten gömlek giydirilir.”

“Cehennem zebanileri, günah işleyen hafızlara, puta tapanlardan daha önce azap yapar. Bilerek yapılan günah, bilmeyerek yapılandan daha kötüdür.”

GÖNÜL BAHÇESİ · 7 EKİM 2008 SALI · KAYIT 1090

Mü'min kimsenin özellikleri

Müslüman, din kardeşlerinin haklarına riâyet eder. Mü'minin mü'minde yedi hakkı vardır:

1- Da'vetine gider.

2- Hasta olunca ziyâret eder.

3- Cenâzesine gider.

4- Nasîhat eder.

5- Selâm verer.

6- Zâlimin elinden kurtarır.

7- Aksırdıkta (Elhamdülillah) deyince, (Yerhamükellah) der.

Mü'minin hayırlısında, altı haslet, özellik bulunur:

1- İbâdet eder. İbâdetini hiç aksatmaz.

2- İlim öğrenir. Zarûrî ilimlerden mahrûm kalmaz.

3- Kimseye fenâlık, kötülük yapmaz. Herkese iyilik yapmak için gayret eder.

4- Harâmlardan sakınır. Cenâb-ı Hakkın yasak ettiği şeylerden uzak durur.

5- Kimsenin malına göz dikmez. Kul hakkından çok sakınır.

6- Ölümü hiç unutmaz. Her zaman ölüme hazır olur.

Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki, "Herkes, kendisine ihsân edeni sever. Bu sevgi, insânın cibilliyetinde, yaratılışında mevcûttur."

Nefsine düşkün olan, nefsinin arzûlarına kavuşmak için, yardım edenleri sever. Akıl ve ilim sâhibi ise, medenî insan olmasına, dinin emirlerini öğrenmesine yardım edenleri sever. Kısacası, iyi kimseler, iyileri sever. Habîsler, şerli, fenâ kimseler, kötüleri severler.

Bir kimsenin sevdiklerine, arkadaşlarına bakarak, onun nasıl kimse olduğu anlaşılır. Dosta, düşmana, müslümana ve kâfire, bid'at sahiplerinden başka herkese, tatlı dil ve güler yüz göstermelidir.

İnsanlara yapılacak en faydalı ihsân, en kıymetli hediye, tatlı dil ve güler yüzdür. İneğe tapan kâfirleri görünce, ineğin ağzına saman vererek, düşman olmalarına mâni olmalıdır. Kimse ile münâkaşa etmemelidir. Münâkaşa, dostluğu azaltır, düşmanlığı arttırır. Kimseye kızmamalıdır. Hadîs-i şerîfte, "Gadab etme!" buyuruldu.

Bir kimse, dört şeyi gizlese, insanların hayırlısı olur:

1- Fakîrliğini,

2- Sadakasını,

3- Musîbetini,

4- Belâsını.

Cennet dört kimseye müştaktır, bunları bekler, özler:

1- Dili zikredici olan, her işinde Cenâb-ı Hakkı hatırlayan,

2- Kur'ân-ı kerimi ezberleyen,

3- Yemek yedirici olan,

4- Ramazan ayında oruçlu olan.

Her kişi, aşağıda yazılı yedi şeyi dilinden düşürmemelidir:

1- Her işinde (Besmele) çeker.

2- Her işi tamam edince, (Elhamdülillah) der.

3- Filân yere gideceğim, filân işi yapacağım dediğinde, (İnşâallah) der.

4- Bir musîbet işittiğinde, (İnnâ lillah ve innâ ileyhi râci'ûn) der.

5- Bir hatâ söylemiş ise, tevbe ve istiğfâr eder.

6- (Lâ ilâhe illallahü vahdehu lâ şerîke leh, lehül-mülkü ve lehül-hamdü ve hüve alâ külli şey'in kadîr) kelime-i tayyibesine devam eder.

7- (Eşhedü en lâ ilâhe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abdühü ve resûlüh) kelime-i şerîfesini çok söyler.

Ayrıca şu mü'min duâları gece ve gündüz çok okumalıdır:

“Allahümme innî e’ûzü bike min en-üşrike bike şey-en ve ene a’lemü ve estagfirü-ke li-mâ lâ-a’lemü inneke ente allâmülguyûb. “

“Sübhânellahi vel-hamdülillahi velâ ilâhe illallahü vallahü ekber velâ havle velâ kuvvete illâ billah-il-aliyyil'azîm.”

“Estagfirullahellezî lâ ilâhe illâ hüverrahmanirrahîm el-hayy-ül-kayyûmüllezî la-yemûtü ve etûbü ileyh Rabbigfir lî”

“Bismillâhillezî lâ-yedurru ma'asmihî şey'ün fil'ardı velâ fissemâ ve hüvessemî'ul'alim”

“Lâ ilâhe illâ ente sübhâne-ke innî küntü minez-zâlimîn”.

HİKMETLER · 7 EKİM 2008 SALI · KAYIT 1105

Afetlerin en büyüğü

Bir alimin ilmi ile kibirlenmesi afetlerin, kötülüklerin en büyüğüdür. Hastalıkların en ağırı ve tedaviyi en zor kabul edeni ilmi ile kibirlenmektir. Hadis-i şerifte, “Âlimin afeti, kendini büyük görmesidir.”buyuruldu.

Bir şeyler bilen kimse, kendini büyük, bunları bilmeyenleri de hakir, aşağı görür. Onlardan her zaman saygı, hizmet bekler. Başkalarını aşağı gördüğü için, onların halinden endişeye düşer. Böyle kimseler ilmi arttıkça, daha çok tehlikeye düşer. Fakat tevazu ehlinin ilmi artarsa, tevazuu da artar. “Allah’tan ancak âlimler korkar” âyet-i kerimesi, tevazu ehli âlimleri bildirmektedir.

İlim silah gibidir. Düşman elinde zararı, dostun elinde faydası olur. Yani ilim, kibirlinin kibrini, tevazu ehlinin tevazuunu artırır. İlim yağmur gibidir. Yağmur, temiz olarak yağar, bitkilerin kökleri bu suyu emer, kendi vasfına çevirir. Aynı yağmur suyu, biberi acılaştırırken, karpuzu tatlılaştırır. Temiz olan ilim de, kibirliyi azdırır, mütevâzının da tevazuunu artırır.

Kabül Ahbar hazretleri "Malın azdırdığı gibi ilim de azdırabilir" buyurmuştur. Az da olsa, bir şey bilen insan cahillerin yanlışlıklarını görünce, ben onlar gibi değilim diye kendini beğenir. İlim sahibi de, ekseriya, kendini cahilden üstün görür.

Allahü teâlâ katında âlimin mesuliyetinin daha fazla olduğunu bilen bu tehlikeden kurtulur. Çünkü, günah olduğunu bilerek isyan eden ile, bilmeyerek o günahı işleyenin cezası elbette bir olmaz. Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

“Bir zaman gelir ki, camiler ve hafızlar çoğalır, ama, (gerçek) âlim bulunmaz”

“Ahir zamanda ibadet edenlerin çoğu din cahili olacaktır. Din adamlarının çoğu da fasık olacaktır”

Hz. Ammar bin Yaser, maldan başka düşünceleri olmayan, oldukça cahil ve vahşi bir kavmin halini anlatınca, Peygamber efendimiz buyurdu ki:

“Ya Ammar, bundan daha acayibi, onların bilmedikleri nice bilgilere vakıf olup da, onlardan daha gafil yaşayanların bulunmasıdır.”

GÖNÜL BAHÇESİ · 8 EKİM 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 1091

İnsanların hoşlanmadıkları üç şey

Eshâb-ı kirâmın büyüklerinden Ebûdderdâ hazretleri buyurdu ki:

İnsanlar fakirlikten hoşlanmazlar, fakat ben onu severim. Onlar ölümden hoşlanmazlar, fakat ben onu severim. Onlar hastalanmaktan hoşlanmazlar, fakat ben hoşlanırım. Çünkü, Rabbime karşı alçak gönüllü olmak için fakirliği severim. Rabbime kavuşmaya olan arzûmdan dolayı ölümü severim. Günâhlarıma keffâret olduğu için de hastalığı severim.

Resûlullah efendimiz buyurdu ki:

- Üç şey vardır ki, kim onlara kavuşursa dünyada ve âhırette en hayırlı şeye ermiş olur. Bunlar: Allahü teâlânın hükmüne râzı olmak, belâlara sabretmek ve bolluk, rahatlık anlarında Allahı unutmamaktır.

Hazret-i Osman, bir çocuğu doğdu zaman, onu yedinci günü kucağına alırdı. Kendisine bunun sebebi sorulduğunda şu cevabı verdi.

- Kalbime onun sevgisinin düşmesini istiyorum. Eğer ölürse göstereceğim sabır ve metânetten dolayı alacağım sevap daha büyük olur.

Resûlullah efendimiz, yine buyurdu ki:

- Kim ki sabaha çıktığında, dünyevî meselelerden ötürü hüzünlenirse, Rabbine gücenmiş olarak sabaha dâhil olmuş olur. Kim ki marûz kaldığı bir musîbetten ötürü ötekine berikine şikâyetçi olup durursa, o, ancak şânı yüce olan Allahtan şikâyetçi olmuş demektir. Kim ki, sırf malından faydalanmak için bir zengine tevâzû gösterirse, Allah onun amellerinin üçte birini yok eder. Kim ki, Allah ona Kur'ân-ı kerîm esaslarını bilmiş olma ni'metini verir de, o, bu esaslarla amel etmez ve Cehenneme girmeğe müstahak olacak duruma gelirse, Allah onu rahmetinden uzaklaştırır.

Eshâb-ı kirâmdan bir zat, küçük bir çocuğu ile beraber Resûlullaha gelir giderdi. Bir ara bu çocuk vefât etti. Babası da evine kapandı. Resûlullaha gelmez oldu. Peygamber efendimiz, bir süre onu göremeyince, eshâbına sordu. Eshâb,

- Yâ Resûlallah, o gördüğün çocuk vefât etti, onun için gelmiyor! dediler.

Resûlullah efendimiz bu haberi alınca,

- Bana niçin söylemediniz. Kalkınız, kardeşinize gidelim, tâziyede bulunalım, buyurdu.

Hemen kalktılar. Doğruca adamın evine gittiler. Resûlullah içeri girince, adamın çok kederli ve üzgün olduğunu gördü. Bu zât da Resûlullahı görünce hemen söze başladı ve vefât eden çocuğunu kastederek,

- Yâ Resûlallah, o, benim ihtiyarlık ve zayıflık günlerimin umuduydu, dedi.

Resûlullah efendimiz de onu teselli ederek şöyle buyurdular:

- Kıyâmet günü olunca, sabîlere, "Gir Cennete!" denir. Onlar da, "Yâ Rabbî, anamız - babamız ne olacak?" derler. Kendilerine tekrar, "Gir Cennete" denir ve bu emir üç defa tekrarlanır. Buna rağmen onlar girmezler ve ebeveynleri için şefâ'atta ısrâr ederler. Nihâyet sabî iken ölmüş olan evlâtlarınızla birlikte Cennete girersiniz. Kıyâmet gününe bu şekilde gelmek seni sevindirmez mi?

Resûlullah efendimiz bunları anlatınca, bu zâtın üzüntüsü zâil oldu.

Resulullah efendimiz gidemediklerine de mektupla taziyede bulunurlardı.Resulullah efendimizbir taziye mektubu da şöyle:

"Merhum hazretin ölümünün acısı, herne kadar pek şiddetli ve çok çetin ise de, kul için, sahibinin işinden razı olmaktan başka çare yoktur. İnsan, bu dünyada kalmak için yaratılmadı. Dünyada iş yapmak, çalışmak için yaratıldık. Çalışmalıyız! Çalışıp da, kazanıp da ölen bir kimse için korkacak birşey yoktur. Hatta, böyle ölmek, bir devlet ele geçirmektir. Ölüm bir köprü gibidir. Sevgiliyi sevgiliye kavuşturur. Ölmek, felaket değildir. Öldükten sonra başına gelecekleri bilmemek felakettir. Ölülere, dua ile, istiğfar etmekle, onun için sadaka vermekle yardım etmek, imdadlarına yetişmek lazımdır. Resulullah buyurdu ki: "Ölünün mezardaki hali, imdad diye bağıran, denize düşmüş kimseye benzer. Boğulmak üzere olan kimse, kendisini kurtaracak birini beklediği gibi, meyyit de, babasından, anasından, kardeşinden, arkadaşından gelecek bir duayı gözler. Kendisine bir dua gelince, dünyanın hepsi kendine verilmiş gibi sevinmekten daha çok sevinir. Allahü teala, yaşayanların duaları sebebi ile, ölülere dağlar gibi çok rahmet verir. Dirilerin de ölülere hediyesi, onlar için dua ve istiğfar etmektir."

HİKMETLER · 8 EKİM 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 1106

İnsanların en kötüsü!

İsa aleyhisselam buyurdu ki: "Kötü âlimler, su yolunu kapayan kaya gibidir. Su, kayadan sızıp geçemez. Akmasına da mani olur"

Resulullah , Kabeyi tavaf ediyorken, hangi insan daha kötüdür? diye soruldu. “Kötü olanı sorma! İyi olanları sor. Âlimlerin kötüsü, insanların en kötüsüdür” buyurdu

Kötü din adamı, kanalizasyona benzer. Görünüşte, sağlam, sanat eseridir. İçi ise, pislik doludur. Hadisi şerifte, “Kıyamet günü azabların en şiddetlisi, ilmi kendisine faydalı olmayan din adamınadır” buyuruldu.

Bunun için, münafıklar, yani Müslüman görünen kafirler, Cehennemin dibine gideceklerdir. Çünkü, bunlar işittikleri, bildikleri halde, inad ederek, kafir olmuşlardır. İlim sahibi, yani din bilgilerini öğrenen kimse, ya sonsuz seadete kavuşur, yahut nihayetsiz felakete düçar olur.

Ebudderda hazretleri buyurduki: “İlmi ile amil olmayan din adamına âlim denilmez. İblis, bütün dinleri biliyordu. Fakat ilmi ile amel etmedi.

İmam-ı Gazali hazretleri buyurdu ki: Çölde kalan kimsenin yanında on aded kılınc ve çeşitli silahlar bulunsa, bunları kullanmasını iyi bilse ve çok cesur olsa, kendisine hücum eden arslana karşı kullanmadıkca, bu silahların faydası olur mu? Elbette olmaz. Bunun gibi, din bilgilerinden yüzbin mesele öğrense, bunları kullanmadıkca, faydalarını görmez. Hasta olan kimse de, derdinin en faydalı ilacı bulunsa, kullanmadıkca, faydasını görmez.

Süfyan-ı Sevri buyurdu ki: Cehennemde ateşten bir vadi vardır. Bu vadide, devlet adamları arasına karışan riyakar hafızlar azab göreceklerdir. Yine Süfyan diyor ki, ilimde o kadar ilerledim ki, bir ayet-i kerimeye otuzüç türlü mana veriyordum. Sultanın ziyafetine gittim. Yidiğim lokmaların tesiri ile bildiklerimin hepsini unuttum.

Muhammed bin Seleme buyurdu ki: Dünya menfeati için hükümet adamlarının kapısında bekliyen bir hafızın hali, pislik üzerine konmuş olan sineğin halinden daha kötüdür.

Hadis-i şerifte, “Kim âlimlere övünmek, sefihlerle, cahillerle, aklı noksan olanlarla münakaşa etmek, onları susturmak, insanların teveccühünü kazanmak için ilim öğrenirse, Allahü teâlâ onu Cehenneme atar.” buyuruldu.

HİKMETLER · 9 EKİM 2008 PERŞEMBE · KAYIT 1107

Hasta ilacını kullanmadıkça…

İslam büyükleri ilmin, yalnız Allah rızasını kazanmak için öğrenmek gerekir. Başka maksatlarla öğrenmek, insanı helaka götürür, demişlerdir.

Abdülkuddüs hazretleri buyuruyor ki:

"Vaktin kıymetini bil! Gece-gündüz ilim öğrenmeye çalış! İlim öğrenmek ibadet yapmak içindir. Kıyamet günü işten sorulacak, çok ilim öğrendin mi diye sorulmayacaktır. İş ve ibadet de ihlas elde etmek içindir."

İblis, âlim idi. Fakat ilmi ile amel etmedi. Bir kimse din bilgilerinden yüzbin mesele öğrense, bunları kullanmadıkça, faydalarını görmez. Bir hasta, derdine en faydalı ilacı bulsa, kullanmadıkça, faydasını görmez.

Bilip de amel etmeyenler, Cuma suresi 5. âyetinde eşeğe, Araf suresi 175. ve 176. âyetlerinde ise köpeğe benzetilmiştir. Ne zaman ki, bir âlim, cahile nispetle kendini üstün görmeye başlarsa, içinde bulunduğu bu büyük tehlikeyi düşünmelidir. Bunu düşününce, cahile göre mevkii üstün olduğu gibi, tehlikesinin de o nispette büyük olduğunu anlar.

Bu âlim, hayatı tehlikede olan hükümdar gibidir. Hükümdarı yakalayıp öldürecekleri zaman "Keşke bir danışacağım kimse olsaydı da bu tehlike ile karşılaşmasaydım" der. Nice âlimler var ki, kıyamette, ilmi ile kibirlenmenin cezasını görünce, keşke cahil olsaydım diyecektir. İşte bu tehlikeleri düşünmesi, âlimi kibirden korur.

İmam-ı Gazali hazretleri buyuruyor ki: İyi bil ki, amelsiz ilim, insanı kurtaramaz.Bir kimse ne kadar ilim sahibi, olursa olsun, bildiğine göre hareket etmezse, ilminin faydası olmaz.

Mütehassıs bir doktor hastalansa, hastalığı da kendi branşında olsa, bunun en etkili ilacını da bilse ve bu ilaç hakikaten o hastalığa çok iyi gelse, ilacı kullanmadıkça, yalnız bilgisi onu iyi edemez. Bir insan da, ne kadar ilim edinse, ne kadar kitap okusa, bildiklerini yapmadıkça faydası olmaz.

Günah işleyenlerin ve ibadet etmeyenlerin, müslümanlara karşı, "Sen, kalbe bak, kalbimiz temizdir. Allah kalbe bakar" demelerinin yanlış ve bozuk olduğunu,

bu âyet-i kerime göstermektedir. Hadis-i şerifte de, “Kalb bozuk olunca, bedenin işleri de hep bozuk olur” buyuruldu. Bu hadis-i şerif de, günah işleyenlerin bu gibi sözlerini yalanlamaktadır

HİKMETLER · 10 EKİM 2008 CUMA · KAYIT 1108

Siyasetten uzak durmuşlardır!

Allah adamları, devlet adamlarından hep uzak durmuşlar. Siyasete karışmamışlar. Devlet büyükleri ile oturup kalkan arkadaşlarını ciddî bir şekilde uyarmışlar, buna rağmen halinde bir değişiklik olmamış ise böyle kimselerden uzak durmuşlardır.

Kendilerini tenkit edenlere, yanlışlarını söyleyinlere her zaman teşekkür etmişlerdir. Gerçek ilim sahibi olandan zaten bu beklenir. Bunların ilimleri arttıkça kendilerini kötü görmeleri de artardı. Onlar, kişinin her bildiği ile amel etmekten çoğu zaman âciz olduğunu biliyorlardı.

İnsan, her bildiği ile amel etmeyince de, amelindeki noksanlık nisbetinde fâsıklık ismini kendisine çekmiş oluyordu.

İlim sahibinin gerçekten ilmiyle amel etmiş olabilmesi için, ümerâdan yani devlet adamlarından uzak durması ve ilmini servet, makam, mal, mülk için kullanmamasının lâzım olduğunu bilirlerdi. Ayni zamanda ilmi sebebiyle kendisine gösterilen alâka ve talebelerinin çağalması, kendisi hakkında “O, ilmiyle âmil bir adamdır.” veya “Bu memleketin en büyük âlimi odur.” gibi sözlerin söylenmesi kendilerini sevindirmezdi; bunun zıddına olan sözler de onları üzmezdi. Aksi halde ilmiyle bi-hâkkın amel etmiş olamazlardı.

Aliyyül-Havvâs buyurdu ki: “Bir âlimin meth-ü senâ edilmesini veya iyi kimse olarak anılmasını arzu etmesi, kendisini zemmeden sözleri işittiği zaman kederlenip nefret göstermesi; ilmiyle âmil olmayışının alâmetidir.” Peygamber efendimiz şöyle buyurmuşlar : “Ümmetimin münafıklarının çoğu, dünya menfaatini gözeten din adamları arasından çıkar!”

Süfyân-ı Sevrî hazretleri buyurdu ki: “İkiyüz yılından sonra kurrâlar; menfaatçı âlimler, riyakâr âbid ve zâhitler arasında ortaya çıkacak olan bid'atların şerrinden Allah'a sığınınız! İyi biliniz ki, bir kimsenin “günahkâr” bir kul sıfatiyle

cehenneme girmesi, “Allah'ın dininde yenilik çıkartan bir bid'atçı” olarak cehenneme girmesinden çok hafiftir! Kezâ ilmi ve ameli ile riyakârlık yaptığı halde “yakınlık kazanmak” isteyen bir kul olarak cehenneme girmesinden de hafiftir!”

Abdullah bin el-Mubârek de şöyle buyururdu : “Bir kimsenin, aşikâr olan günahları sebebiyle cehenneme girmesi, başkalarına gösteriş ve işittirme arzusu gibi gizli günahlar sebebiyle cehennem girmesinden daha hafiftir!”

HİKMETLER · 11 EKİM 2008 CUMARTESİ · KAYIT 1109

Emanete hıyanet etmek!

İslam büyükleri, emanetcinin kendisine bırakılan malları muhafaza etmekte emin olması lazım geldiği gibi, din aliminin de, İslam bilgilerini bozulmaktan muhafaza etmekte emin olmasının lazım olduğuhu bildirmişlerdir. Hadisi şerifte, “Âlimler devlet adamlarına karışmadıkca ve dünyalık toplamak peşinde olmadıkca, Peygamberlerin eminleridir. Dünyalık toplamağa başlayınca ve hükümet adamlarının arasına karışınca, bu emanete hıyanet etmiş olurlar” buyuruldu.

Abdülaziz bin Ebî Ravvâd buyurdu ki: “Câhiliyet devrinin fasıklarındaki haya, zamanımızın menfaaatçi din adamlarının hayalarından daha çoktu!”

Süfyan Sevrî buyurdu ki: “Vallahi ben, kıyamet gününde “Fâsık din adamları nerede?” diye çağırıldığı zaman, “İşte bu da onlardandır.” denilmesinden korkuyorum. Fasık âlimlerden, riyakâr âbid ve zahitlerden sakınınız!”

Fudayl bin İyâd şöyle diyordu : “Ben, evimin bozuk din adamlarının bulunduğu yerden uzak olmasını isterim. Bir nimete mazhar olduğumu gördükleri zaman bana hased eden, bir zillete düçar olduğum zaman da bana ilişmek isteyen adamların yakınında benim ne işim var! Bir âlimin vera' ve takvasının az olması ne kötü şeydir!.. Yine insanların, ‘Falanca âlim, falanca emîrin malı ile hacca gitti; veya falanca kadının malı ile hacca gitti.” demeleri ne kötü bir şeydir!”

Hadîs-i şerifte şöyle buyuruldu : “Ümmetim üzerine öyle zamanlar gelecek ki, bir adamın ismini duymanız kendisi ile karşılaşmaktan hayırlı olacak. Onunla karşılaşmanız da, onu tecrübe etmenizden hayırlı olacak! Zira onu tecrübe etmiş olsanız, kendisini sevmeyecek ve ameline buğzedeceksiniz.”

Yusuf bin Esbât anlatıyor : “Süfyan-ı Sevrî vefat ettiği zaman insanlar, bozuk din adamlarına hitaben : “Süfyan vefat etti, artık dini dünya geçimine âlet ve vasıta yapabilirsiniz!” dediler. Onların böyle söylemesine sebeb, Süfyan'ın bunlarla çok münakaşa etmiş ve onları ağır bir şekilde tenkide tâbi tutmuş olması idi.”

Hasan Basrî buyururdu ki : “Âlimler, din adamları ümerânın gözüne girmek için sevgi ile onlara meyletmediği müddetçe Allah'ın hıfz u himayesindedir! Aksi halde Allahü teâlâ elini onlardan çeker ve zâlim hükümdarları onlara musallat kılar da onlar kendilerine kötü bir şekilde azâb ederler; ayni zamanda kalblerine dehşet ve korku salar.”

HİKMETLER · 12 EKİM 2008 PAZAR · KAYIT 1110

Ulemânın şerlileri!

Esmai hazretleri buyurdu ki: “Ümerânın şerlileri, ulemâdan uzak olanlardır. Ulemânın, alimlerin şerlileri ise ümerâya yakın olanlardır.” (Ümera; devlet adamı)

Resulullah efendimiz, bir hadisi şerifte buyurdular ki: “Her kim beş nesneyi hakir ve hor görse, beş nesneden mahrum olur. Bir kimse ulemayı hakir görse, dinden mahrum olur ve dinine ziyan eder. Bir kimse ümerayı hakir görse, dünyadan mahrum olur. Bir kimse akrabasına hafif görse, mürüvvetten mahrum olur. Bir kimse kendi ehlini aşağı görse, maişetten mahrum olur. Bir kimse komşularını aşağı görse, menfeatlerinden mahrum olur.”

Bir defasında Mâlik bin Dinar hazretlerine demişler ki: “Ey Mâlik, ibadetine düşkün fakat sağda solda, ücretle Kur’an-ı kerim, mevlit okuyan bir gençten niçin yüz çeviriyorsunuz?” O şu karşılığı vermiş : “Benim bunlar hakkında tecrübem çoktur, nasıl biri olduklarını bilirim!”

Huzeyfe bin Yemân buyurdu ki : “Ben, bir âlimin ümerâ kapısına yakın olmasını hiç iyi karşılamam! Zira ümerânın kapıları, dünya yurdunda fitnelerin eğlendiği yerlerdir!”

Fudayl bin İyâd de şöyle buyurdu : “Bizler, sultanların kapısına yanaşmamak gerektiğini, Kur'ân'dan âyet ve sûre öğrendiğimiz gibi öğrenirdik.”

Saîd bin el-Müseyyeb buyurdu ki : “Bir âlimin sultanın kapısından eksik olmadığını gördüğün zaman, bil ki o bir hırsızdır!”

Meymun bin Mehrân de şöyle diyordu : “Sultanla arkadaşlık etmek, büyük bir tehlikedir. Çünkü sultanın her dediğine muvafakat etsen, dinini tehlikeye atmış olursun. Muhalefet ettiğin zaman da kendini tehlikeye maruz kılmış olursun. Selâmet istersen, ne sen onu tanı, ne de o seni tanısın!”

Fudayl bin İyâd diyordu ki : “İbâdetlerden yalnız farzları edâ edip de sultanın kapısına gitmeyen bir kimse; gündüzleri oruç tutup geceleri ibâdet eden, nefis mücahedesi yapan, hacca giden, bunlarla birlikte sultanın kapısına giden bir kimseden hayırlıdır!”

Dahhâk bin Müzahim diyor ki : “Ben, bütün bir geceyi, sultanı razı edecek ve fakat Allah'ın rızasına aykırı düşmeyecek bir sözün ne olduğu hakkında düşünmekle geçirdim; fakat böyle bir söz bulamadım!”

HİKMETLER · 13 EKİM 2008 PAZARTESİ · KAYIT 1111

“Cenab-ı Hakktan hakkıyla haya ediniz!”

Resûlullah efendimiz buyurdu ki: “Allahü teâlâdan hakkıyla haya ediniz.” “Bu nasıl olur Yâ Resûlallah?” dedikleri zaman; “Kim kafasını ve kafasında bulunanları, karnını ve karnında bulunanları korur, dünyâ hayâtının süsünü terkederse, ölümü ve ölümden sonra cesedinin çürüyeceğini çok hatırlarsa, Allahü teâlâdan hakkıyla haya etmiş olur.” buyurdu.

Haya, yanî kötü iş yapınca utanmak üç kısımdır. Birincisi; haya mertebelerinin en yükseğidir ki, takvâ sahiplerinin ve Allahü teâlânın velî kullarının hayâsıdır. Bunlar, Allahü teâlâdan haya ederler. Bu haya, Allahü teâlânın yasak ettiği şeylere taşmamak, O’nun emirlerine itaat edip, yasaklarından sakınmaktır.

Hayanın ikinci kısmı; insanlardan haya etmek olup, bu da güzel ahlâktandır. Hattâ, dolaylı olarak bu da Allahü teâlâdan haya etmeye dâhildir denilebilir. Mürüvvet, bu kısım ile kemâl bulur. İnsanın iyiliği, başkalarına eziyetten sakınması, doğru söylemesi, emâneti yerine teslim etmesi, iyi ve güzel yaşayışı,

kalb güzelliği ve temizliği, insanlardan haya etmekle olur. Hadîs-i şerîfte; “Allahü teâlâdan korkan ve çekinen, insanlardan korkmuş ve çekinmiş olur” buyuruldu.

Hazreti Huzeyfe buyurdu ki: “İnsanlardan utanmıyan kimsede hayır yoktur, insanlardan utanmak, neticede Allahü teâlâdan utanmaya bağlıdır.”

Sâlih bin Abdülkuddûs diyor ki: “Hayası az olan bir kimsede, hiç hayır yoktur. Sen hayanı muhafaza eyle. Çünkü haya, insanın asâletine delâlet eder.”

Kâ’b-ül-Ahbâr buyurdu ki: “Görünen hâllerinizde, insanlardan haya ettiğiniz gibi, sırrınızda da (gizli hâlinizden de) Allahü teâlâdan haya ediniz.”

Hayanın üçüncü kısmı; kişinin kendi kendisinden haya etmesidir. Bu haya da, neticede Allahü teâlâdan haya etmeye dâhildir. İnsanın kendinden haya etmesi, yalnız iken avret mahallini açmaması, bakmaması, başkalarının yanında yapmaktan sakındığı bir hareketi, yalnız başına olduğu zaman da terketmesidir.

Bildirilen bu üç hayadan birinde noksanlığı bulunan kimsenin dînî hayâtına zarar gelir. Sâlih zâtlardan birisi buyurdu ki: “Allahü teâlâ kalblere bazı cezalar verir. Allahü teâlâ hiçbir kalbi, ondan hayayı çekip almaktan daha şiddetli bir ceza ile cezalandırmamıştır. Kalbinden haya duygusu gitmiş olan bir kimse, çirkin bir iş yapacağı zaman, onu bu işten alıkoyacak bir mâni kalmamıştır.”

GÖNÜL BAHÇESİ · 14 EKİM 2008 SALI · KAYIT 1092

Zahmetsiz sevap kazanma yolları!

Evliyânın büyüklerinden Hasan-ı Basrî hazretleri anlatır:

Mûsâ aleyhisselâm Cenâb-ı Hakka sordu:

- Yâ Rabbî, hastaları ziyâret edenlere ne gibi ecirler verirsin?

Allahü teâlâ buyurdu:

- Analarından doğdukları günkü gibi günâhsız hâle getiririm.

Mûsâ aleyhisselâm sordu:

- Cenâzeleri teşyî edenlere ne gibi ecirler verirsin?

Allahü teâlâ buyurdu:

- Onlar öldüğü zaman cenâzelerine katılmak üzere melekler gönderirim. Önce kabre kadar onu teşyî ederler. Yanında bulunup onu uğurlarlar. Daha sonra kıyâmet günü de mahşer yerine teşyî ederler.

Mûsâ aleyhisselâm sordu:

- Musîbetlere düçâr olanlara tâziyede bulananlar için ne gibi ecirler verirsin?

Allahü teâlâ buyurdu:

- Hiç bir himâyenin bulunmadığı ve ancak benim himâyemin bulunduğu kıyâmet günü, onları himâyeme alırım.

Enes bin Mâlik hazretlerinin bildirdiği bir hadîs-i şerîfte, Resûl aleyhisselâm buyurdu ki:

- Allah indinde, kişinin, yumuşaklıkla yendiği öfke ile, sabırla karşıladığı musîbetten daha sevimli iki şey yoktur. Yine Allah nezdinde, kişinin, fîsebilillah döktüğü bir damla kan ile, gecenin karanlığında Allahtan başka kimsenin görmediği bir sırada, secdede iken döktüğü bir damla göz yaşından daha sevimli iki katre yoktur. Ve son olarak Allahü teâlâ nezdinde, kişinin, farz namazları kılmak için attığı bir adım ile, akrabâ ve yakınlarını ziyâret etmek maksadıyla attığı bir adımdan daha sevimli iki adım yoktur.

Hak teala buyurur ki: Ey kulum, ben acıktım, beni doyurmadın. Kul cevaben der ki: Ya Rabbi! Bütün alemleri doyuran sensin! Ben seni nasıl doyurabilirim? O zaman cenab-ı Hak buyurur ki, falan fakir kulum aç idi, sen ise bol bol rızklar içinde yüzüyordun. O fakir kulumu doyursaydın, benim rızamı kazanmış olacaktın. Yine Allahü teala buyurur ki, ey kulum, ben susamıştım. Bana niçin su vermedin? Kul aynı Şekilde: Ya Rabbi! Bütün alemlere su veren sensin, benim seni sulamağa kudretim var mıdır? Allahü teala buyurur ki, falan kulum susamıştı, eğer onu sulamış olsaydın, benim sevgi ve muhabbetimi kazanmış olacaktın. Yine bunun gibi, çıplak olanı giydirmek için bu süal-cevap varid olur. Yine bunun gibi, ben hasta idim de, benim hal ve hatırımı gelip sormadın. Ya Rabbi, seni nasıl ziyaret edebilirdim? Allahü teala buyurur ki, falan kulum hasta idi, onu ziyaret edeydin, orada benim rızamı bulacaktın.

* * *

Eshâb-ı kirâmın ileri gelenlerinden Ebûdderdâ hazretleri anlatır:

Süleyman aleyhisselâmın bir oğlu ölmüştü. O, buna çok üzülmüştü. Bunun üzerine kendisine, Allahü teâlânın emri ile iki melek geldi. Fakat onlar,

birbirinden dâvâcı iki insan sûretinde gelmişlerdi. İki hasım gibi onun önüne oturdular. Birisi söze başlayarak dedi ki:

- Ben ekin ekmiştim. Fakat mahsûl alamadım. Zîrâ bu adam oradan geçerek benim ekinimi çiğnedi ve mahsûl alamamama sebep oldu!..

Süleyman aleyhisselâm hakem sıfatiyle ötekine sordu:

- Sen ne dersin bunun sözüne ?

Diğeri cevap verdi:

- Yoldan gidiyordum. Bir ekine rastgeldim. Sağa gittim, sola gittim. Geçecek bir yer yok. Her taraf ekilmiş. Mecbûren çiğneyip geçmek zorunda kaldım.

Bu cevap üzerine Süleyman aleyhisselâm bu sefer birinciye dönerek sordu:

- Halka geçecek bir yol gerektiğini bilmiyor musun? Yolu ekerek niçin kapattın?

Süleyman aleyhisselâmın bu sözü üzerine, insan sûretindeki melek taşı gediğine koydu:

- Peki, sen çocuğun öldü diye niye tasalanıp duruyorsun? Âhırete gitmek için mutlaka bir yol gerektiğini, bunun da ölüm olduğunu bilmiyor musun?

Bunun üzerine Süleyman aleyhisselâm üzülmekten vazgeçti. Çocuğunun ölümü için bir daha tasalanmadı.

Resûl aleyhisselâm buyurdu ki:

- Kim ki bir musîbete düçâr olur da Allahü teâlânın emrettiği gibi söyleyerek, "İnnâ lillâhi ve innâ ileyhi râci'ûn "Yâ Rabbî! Marûz kaldığım bu musîbetle beni mükâfatlandır, bu musîbetin peşinden bana hayır ver!" derse, Allah onun istediğini verir.

HİKMETLER · 14 EKİM 2008 SALI · KAYIT 1112

İki önemli haslet; vefa ve doğruluk

Hikmet ehli birisi, oğluna nasihatında buyurdu ki: “Oğlum! Eğer şerefin zirvesine çıkmak istiyorsan, ahde vefa göster. Vefâ ile doğruluk, ikiz kardeş gibidir. İkisinin

de neticesi iyilik ve din güzelliğidir. Bir kimsede bu iki haslet birlikte bulunursa, bu iki haslet, o kimse için kötü hâllere karşı kal'a olurlar."

Vefâ, İyi geçinmek, yardımlaşmaktır. Sözünde durmak, hakkını gözetmek olduğu da bildirilmiştir. Öyle güzel bir haslettir ki, çok kimse onu kaçırır, az kimse onu bulur, iyi hasletlerin en büyüklerindendir.

Birisi, büyüklerden bir zâta gelerek nasihat isteyince buyurdu ki: "Açıkta ve gizlide, Allahü teâlâdan kork. Mümkün olduğu kadar hayırlı işler yap. Sana birşey emânet eden kimsenin emânetini zayi etme. Karşındaki kimse seni sevindirsedeüzsede, dâima doğru konuş. Eğer böyle yaparsan, kalbini ve bedenini istenmiyen şeylerden rahata kavuşturmuş olursun."

Büyüklerden birisi buyurdu ki: "Eğer etrâfını başkalarının zararından korumak, hayâtın boyunca kederden uzak, rahat olmak, rızkında ve iyiliklerinde gelişme görmek istiyorsan, senin ahdini, misâkını muhafaza eden kimsenin ahdini zayi etme. Birisine birşeyi hibe edeceğini söyledikten sonra, bu sözünden dönme!"

Dostluk ve kardeşlik vefa ile devam eder. Safa (gönül hoşluğu), cefâ (eziyet ve incitmek) ile yok olur. Eğer övgünün, medhin meyvelerini toplamak istiyorsan, ahde vefayı kendine huy edin. Vefâsı olmayanın hayası yoktur."

Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

En güzel on huy:

1- Doğru sözlü olmak. 2- Cesaret. 3- İhsan etmek. 4- İyiliklere karşılıkta bulunmak. 5- manete riayet.6- Sıla-i rahm yapmak. 7- Komşunun sıkıntısına katlanmak. 8- Arkadaşın atasını hoş görmek. 9- Misafir ağırlamak. 10- Hayâ ki, hepsinin başıdır.

Her peygamber, şu yedi sınıf insana lânet eder:

1- Allah böyle buyuruyor, diyerek yalan söyleyen. 2- Kaderi inkâr eden. 3- Haram olan bir şeyi helâl sayan. 4- Evlenmesi haram olanı helâl sayan.5- İslâmiyeti terk eden. 6- Ganimette hak gözetmeyen. 7- Allahın aziz ettiğini zelil, zelil ettiğini de aziz etmek için güç ve hâkimiyetine dayanarak zulmeden.

GÖNÜL BAHÇESİ · 15 EKİM 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 1093

Bütün ilimlerin özeti olan sekiz şey

Hazret-i Lokman Hakîm'e dediler ki:

- Bize peygamberlerden öğrendiğiniz ilimleri özetliyerek, nefis terbiyesine dâir, en derli toplu bir nasîhat verir misiniz?

Lokman Hakîm buyurdu ki:

- Evet, peygamberlerin ilimlerinden kendim için özetleyip dünya ve âhıret işleri üzerine kurduğum kısa bir sözü size de söyliyeyim:

Sekiz şeye dikkat eden, öncekilerin ve sonrakilerin ilimleriyle amel etmiş olur. Bunlar; dört yerde dört şeyi korumak, iki şeyi hâtırdan çıkarmamak, iki şeyi de tamâmen unutmaktır.

Korunacak şeyler; namazda gönül, halk arasında dil, yiyip-içme ânında boğaz, bir kimsenin evine girilince de öteye beriye bakmamaktır. Hiç hatırdan çıkmaması gereken şeyler; Allahü teâlânın büyüklüğü ile ölüm hâlidir. Unutulması gereken şeyler de; bir kimseye yapılan iyilik ve kendine yapılan kötülüklerdir.

- Yavrucuğum! Sana iki şey tavsiye ederim. Bunlara dikkat edersen dâimâ hayır üzere bulunursun. Bunlar; geçineceğin para ve ödeyeceğin borcundur.

- Ey oğlum! Hak teâlâya tâbi ol! Nasîhati önce kendine yap! Başkasına tavsiye edeceğin şeylerle önce kendin amel et! Sözünü, bilgine, hâline göre söyle!

- Yavrucuğum! Sana dost olanları, sıkıntılı zamanlarda dene!

Birisi Lokman Hakîm'e:

- İnsanların sana gelip, sözünü dinlemelerine şaşıyorum, dedi.

Lokman Hakîm, ona:

- Ey kardeşim! Sana söyleyeceğime kulak verirsen, sen de böyle olursun, dedi ve şöyle ilâve etti:

- Beni gördüğün duruma getiren şeyler; gözümü harâmdan korumam, dilimi tutmam, yemede ölçülü olmam, nâmusumu korumam, doğruyu söylemem,

ahdime vefâ etmem, misâfirime ikrâmda bulunmam, komşumu korumam ve beni ilgilendirmeyen şeyleri terketmemdir.

Hazret-i Lokman Hakîm'e:

- Terbiyeyi kimden öğrendin? dediler. O da:

- Terbiyesizlerden. Onların beğenilmeyen her şeyinden sakınmak sûretiyle, buyurdu.

- Hikmeti kimden öğrendin? dediler.

- Basacakları yeri görür gibi bilmeden ayağını yere koymayan âmâlardan (körlerden) buyurdu.

Resûl-i ekrem efendimiz, Hazret-i Lokman'dan haber vererek:

- Lokman, oğluna; Allahü teâlâ kendisine emânet edilen şeyi korur. Ben de seni, malını, dînini ve amelinin sonunu, Allahü teâlâya emânet ediyorum dedi, buyurdu.

Oğluna nasîhatinde buyurdu ki:

- Ey oğlum! Yapılan iyi veya kötü iş, bir hardal tânesi kadar olsa da, bir kaya içinde yâhut göklerde veya yerin dibinde gizlense, Allahü teâlâ o işi huzûruna getirir ve onu senden suâl eder. Zîrâ Allahü teâlâ, gizli, âşikâr her şeyi bilir. Her şeyi yaratan, terbiye eden, her iyiliği yaptıran, gönderen hep Allahü teâlâdır. Kuvvet, kudret sâhibi yalnız O'dur. O hatırlatmazsa, kimse, iyilik ve kötülük yapmayı irâde, arzû edemez. Kulun irâdesinden sonra, O da istemedikçe, kuvvet ve fırsat vermedikçe, hiç bir kimse, hiç bir kimseye zerre kadar iyilik ve kötülük yapamaz. Kulun istediği her şey, O'nun irâde ve dilemesiyle meydana gelir. Yalnız O'nun dilediği olur.

Hazret-i Lokman Hakîm, oğlunu şirkten sakındırıp, ona, Allahü teâlânın kudretinin sonsuz olduğunu bildirdikten sonra, namazı ve herkese karşı iyiliği, ya'nî emr-i bil-ma'rûf ve nehy-i anil münkeri emretti. Bu husûs Kur'ân-ı kerîmde meâlen şöyle bildirilmektedir:

"- Ey oğulcuğum! Namazını dosdoğru kıl! İyiliği emret! Kötülükten nehyet! Sana bu emir ve nehiy sebebiyle isâbet eden şeylere sabret! Çünkü bunlar, kat'î sûrette farzedilen işlerdendir." (Lokman sûresi: 17)

- Ey oğlum! Yeryüzünde kimseye karşı kibirlenerek yürüme! Allahü teâlânın verdiği ni'metin, yalnız senin olduğunu zannederek insanları hor görme!

HİKMETLER · 15 EKİM 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 1113

İblisin sevdiği ve kızdığı kimse!

Yahyâ bin Zekeriyyâ aleyhisselam bir defasında İblîs'e rastladı. "Ey İblîs! Bana söyle, insanlardan en çok kimi seviyorsun ve onlardan en çok kime kızıyorsun?" deyince, İblîs şöyle cevap verdi: "Bana göre insanların en sevimlisi, cimri mü'mindir. En çok kızdığım da, günahkâr fakat cömert olan kimsedir."

Yahyâ aleyhisselâm, İblîs'e bunun sebebini sorunca, İblîs; "Mü'minin cimriliği benim için kâfidir. Günahkâr fakat cömert olana gelince, Allahü teâlânın, onu cömert olduğundan dolayı affedeceğinden korkuyorum. Eğer bu suâli sen değil de bir başkası sorsaydı, cevap vermezdim" dedi.

Resûlullah efendimiz, "Allahım! Cimrilikten sana sığınırım," buyurmuştur.

Başka bir hadîs-i şerîfte de buyuruldu ki: "Cimrilik, dünyâya rağbetin, cömertlik de zühdün meyvesidir."

Cimrilik; verilmesi îcâb edeni vermemektir. Verilmesi îcâb eden şeyi veren, cimrilikten kurtulur. Vermesi vâcib olan ve vâcib olmayan yerlerde vermeyi zor görmek de cimriliktir.

Cimri, vermesi îcâb eden yerde vermemeyi, mala düşkün olmayı tercih eder. Gönül rızâsı ve hoşluğuyla vermekten çekinir. Verdiği zaman malının tükeneceğinden, vefatından sonra çoluk-çocuğunun aç kalacağından, hattâ ileride kendisinin bu duruma düşeceğinden endişe eder. Cimriliğin altında; mal sevgisi, uzun emel ve çoluk-çocuk sevgisi yatmaktadır.

Cimrilik, insanın parayı sevmesinden de hâsıl olabilir. Bazı kimseler vardır ki, çok malı, parası vardır. Çoluk-çocuğu da yoktur ki onlar için biriktiriyor denilsin. Hâl böyle iken, malının zekâtını vermez. Başka ihtiyâç sahiplerine yardımda bulunmaz. Hattâ kendi ihtiyâçları için bile harcamaz. Onun bütün rağbeti, en büyük arzusu ve en çok lezzet aldığı şey, paralarını yanında ve elinde görmektir. Kalbi bundan zevk alır. Öleceğini bilen ve bütün mallarının, mirasçılarına kalacağını bilen bir kimsenin bu derece gaflet içinde bulunmasına, mala, mülke bu kadar gönül vermesine ne kadar şaşılır. Hadis-i şerifte buyuruldu:

Üç şey felâkete götürür: 1- Cimrilik. 2- Nefse uymak. 3- Ucbetmek,, kendini beğenmek. Üç kişi, cimri değildir: 1- Zekâtı severek veren. 2- Misafir ağırlayan. 3- Darda kalana yardım eden.

HİKMETLER · 16 EKİM 2008 PERŞEMBE · KAYIT 1116

İyi huyların en kıymetlisi

Ebü'l-Hasen Antâkî hazretleri şöyle anlatır: "Bir gece bir köyde arkadaşlarımızla birlikte oturuyorduk. Biraz ekmeğimiz vardı. Fakat hepimize yetecek nisbette değildi. Ekmekleri dilimleyip ortaya koyduk. Hepimiz ekmeklerin etrâfında oturduk. Bu sırada lâmba söndürüldü.

Biraz sonra yemek işinin tamam olduğu tahmin edilip, sofra kaldırılmak üzere lâmba yakıldığında bir de ne görelim. Herkes: "Ben yersem diğer arkadaşlar aç kalır" endişesiyle, ekmekten hiç yememişti."

İşte isar denilen husus bu. Îsâr, kendi muhtaç olduğu malı, muhtaç olan başkasına verip, o malın yokluğuna sabretmesidir. İyi huyların çok kıymetlisidir. Âyet-i kerîmeler ile medh olunmuştur. Cömertlik derecelerinin en yükseğidir, Îsâr hasletine sahip olan kimse, muhtaç olmakla beraber, başkasını kendisine tercih eder.

Bir defasında Resûlullah efendimize biri gelmişti. Hâne-i saadetlerinde, gelen kimseye yedirecek birşeyleri yoktu. Bunun üzerine Ensârdan bir zât, gelen kimseyi evine götürdü. Onun da evinde az bir yemek vardı. O yemeği getirdi. Yemeğe başlıyacakları sırada kandili söndürdü. Misâfir yemek yiyor, ev sahibi de elini götürüp getirerek yer gibi yapıyordu. Böylece, yemeğin hepsini misâfire yedirdi.

Diğer taraftan, Cebrâil aleyhisselâm, o Sahâbinin misâfirine yaptığı Îsârı, Resûlullah efendimize haber verdi. Sabah olup Peygamber efendimizin huzûruna geldiklerinde, Peygamber efendimiz o zâtı, yaptığı isardan dolayı tebrik edip, duâ ettiler.

Allahü teâlâ, adalet yapmağı emir ettiği gibi, ihsan etmeği de emir ediyor. Bunları bilen, öğrenen, tatbik eden zulüm yapmaktan kurtulur. Araf suresi, ellibeşinci ayetinde mealen, "İhsan edenlere, elbette rahmetim çok yakındır"

buyuruldu. Yalnız adalet yapanlar, dinde sermayelerini kurtarmış olur. Fakat kâr, ihsan edenleredir. Aklı olan, ahiret karını hiç kaçırır mı? İhsan, emir edilmeyen iyiliği yapmaktır.

Yukarıda bahsettiğimiz gibi, isar, muhtaç olduğu birşeyi almayıp, muhtaç olan din kardeşine bırakmaktır. İnsana lazım olan şeylerde isar yapılır. Fakat, kurbet ve ibadetlerde isar yapılmaz. Mesela, taharetlenecek kadar suyu, setri avret edecek kadar örtüsü olan, bunları kendi kullanır. Bunları muhtaç olana vermez. Cemaatle namazda birinci safdaki yerini başkasına vermez. Namaz vakti gelince abdestsiz kimsenin abdest suyunu başkasına isar etmesi caiz değildir.

HİKMETLER · 17 EKİM 2008 CUMA · KAYIT 1117

“Hataların en büyüğü!”

Resûlullah efendimize, “Mü’min korkak olabilir mi?” dediler. “Evet olabilir” buyurdu. “Mü’min cimri olabilir mi?” dediler. Yine “Evet olabilir” buyurdu. “Mü’min yalan konuşabilir mi?” dediler. Bu soruya; “Hayır” buyurarak; bir müslümandan şartlar ve mizac gereği olarak elinden olmadan, istemiyerek bazı olumsuzlukların sadır olabileceğei fakat yalanın hiçbir zaman sadır olamayacağını kesin bir dile ifade buyurdular.

Yalan söylemek, pek bayağı ve en aşağı bir iştir. Dünyada zilleti gerektiren şeylerin en büyüğüdür. Âhırette ise zelîl ve rüsvây olmayı îcâb ettiren pek fenâ birşeydir. Yalan, güzelliğin ayıbı, lekesi, noksanı ve iyi ahlâkın âfetidir. Hıyânetin delîlidir. Yalan, çok kötü bir huydur. Doğru sözü az olanın, arkadaşı da az olur.

Yalan, münâfıklığın en büyük alâmetlerindendir. Ahlâkın düşüklüğünü gösteren kuvvetli bir delîldir. Yalancıya hiçbir zaman güvenilmez. Yalancı, konuştuğu zaman doğru konuşmaz. Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki: “Münafığın alâmetleri üçtür. Konuştuğunda yalan söyler. Bir va’dde bulunduğu zaman va’dinde durmaz, kendisine birşey emânet edildiğinde hıyânet eder.”, “Sözün âfeti yalan söylemektir.”, “Hatâların en büyüğü, yalan konuşmaktır.”

Hikmet sahibi büyük zâtlar, “Dilsiz olmak, yalan söylemekten iyidir” demişlerdir.

Hazreti Ömer buyurdu ki: “Hiçbir kimse, mizah yaparken yalan söylemeyi terketmedikçe îmânın hakîkatine kavuşamaz.”

Buhterî; “Ne ciddi ne de şaka hâlinde yalan söylemek insana yakışmaz” buyurdu.

Büyüklerden birisi buyurdu ki: “Sultan, yalancı birine bir iş verirse, bu kimsenin zararı sultânın idâresine tesîr eder.”

Lokman Hakim oğluna nasihatinde; “Ey oğul! Kim yalan konuşursa, onun kıymeti gider” buyurdu.

Yezid bin Meysere buyurdu ki: “Ağacın dibine dökülen su, ağacı yeşerttiği gibi, yalan da kötülükleri sulayıp, onların yeşermesine ve büyümesine sebep olur.”

Meymûn bin Mihrân buyurdu ki: “Akıllı kimse, yalancı kimsenin sevgisine aldanmasın. Onun va’dine güvenmesin. Yalancılıkla tanınmış birisinden doğru konuşmasını beklemek mümkün değildir.”

HİKMETLER · 18 EKİM 2008 CUMARTESİ · KAYIT 1118

Kulun hayırlı ameli

Mûsâ aleyhisselâm, Allahü teâlâya niyazında; “Yâ Rabbî! Hangi kulunun ameli daha hayırlıdır?” diye suâl edince, Allahü teâlâ buyurdu ki: “Dili yalan konuşmayan, kalbi günah ile meşgûl olmayan ve zinâ yapmayan.”

Hazreti Ali buyurdu ki: “Allahü teâlânın katında en büyük hatâ, dilin yalan söylemesidir, en kötü pişmanlık da, kıyâmet günündeki pişmanlıktır.”

Yine hazret Ali buyurdu ki: “Yalan serap gibidir, sahibini de aldatır. Yalan ile mürüvvet bir kişide bir araya gelemez.

Süleyman bin Sa’d buyurdu ki: “Bir kimse benim ile arkadaşlık etse ve arkadaşlığımızın devam edebilmesi için kendisine bir şart söyleyebileceğimi başka birşey istemediğini söylese, ona yalan söylememesini şart ederdim.”

İnsanın yalan konuşmak hafifliğinde bulunmasının sebeplerinden bazıları şunlardır: Bir menfaatin bulunması ve bir zararın giderilmesinin sözkonusu olması, insanı aldatıp yalan konuşmasına sebep olabilir. Düşmanından intikam

almak düşüncesi de yalan söylemeye sebep olabilir. Bu kısım, yalan çeşitlerinin en şiddetlilerindendir. Çünkü bunda taşkınlık vardır. Güzel konuşmuş olmak düşüncesi de yalan konuşmayı meydana getiren sebeplerdendir. Böyle yapmak mahlûku râzı etmiş olsa bile, mahlûkâtı yaratan Allahü teâlâyı gadablandırır. Böyle bir şeyi akıl kabûl etmez, din buna müsâade etmez ve mürüvvet de bunu hoş karşılamaz.

Üç yerde yalan konuşmaya rûhsat, izin verilmiştir. Birincisi; harbde ve her zaman din düşmanlarının zararlarından korunmak ve müslümanları korumak için. İkincisi; iki müslümanı barıştırmak için, birinden diğerine iyi lâf götürmek. Üçüncüsü; hanımları idâre etmek için. Bunlara rûhsat verilmiştir. Fakat gıybet ve nemîmeye izin yoktur.

Peygamber efendimiz ümmetine bir nasihatında şöyle buyurdu:

"Ey ümmet ve eshâbım! Doğruluğa yapışınız. Size doğruluk gerek. Şüphesiz ki doğruluk, insanı iyiliğe sevkeder. İyilik de Cennete götürür. Kişi doğru insan olarak kalma yollarını araştırdıkça, Allah nezdinde sıddîk, çok doğru insan olarak yazılır. Yalandan sakının! Zîrâ, şüphesiz ki yalan insanı fısk-ı fücûra sevkeder. Fısk-ı fücûr da Cehenneme götürür. Kişi yalancı oldukça ve yalan söyleme yollarını araştırdıkça, Allah nazarında çok yalancı insan olarak yazılır."

HİKMETLER · 19 EKİM 2008 PAZAR · KAYIT 1119

Buğzedilen sekiz sınıf insan

Resulullah efendimiz buyurdu ki: "Sekiz sınıf, Allahın, kıyamette en çok buğz ettiği kimselerdir: 1- Yalancılar. 2- Kibirliler 3- Din kardeşlerine içlerinden buğzedip, yüzlerine karşı güler yüz gösterenler. 4- Allah ve Resulün emrini yapmakta yavaş, şeytanın emrine uymakta çok hızlı davrananlar. 5- Dünyaya ait tamahı, hakları olmasa da, yeminle, ne pahasına olsa hak etmeye çalışanlar. Hiçbir şekilde hakları olmadığı halde, en ufak bir dünyalık dahi gözlerine çarpar çarpmaz yeminle ona sahiplenenler. 6- Söz taşıyanlar. 7- Dostların arasını açmaya çalışanlar. 8- Suçsuz kimsenin ayağını kaydırmak isteyenler. İşte Allahü teâlâ bunları çok çirkin bulur."

Kişinin doğruyu söylemesinde zarar görmesi söz konusu olduğunda tavsiye edilen, karşı tarafın farklı manada algıladığı bazı örnek davranış şekilleri vardır:

Resûlullah efendimiz ile Hazreti Ebû Bekr hicret ederlerken, Hz. Ebû Bekir, Resûlullah efendimizin arkalarından yürüyordu. Bir grup kimse ile karşılaştılar. O kimseler, Peygamber efendimizi tanımıyorlar, Hz. Ebû Bekr'i tanıyorlardı. Hz. Ebû Bekr'e; "O kim?" diye sordular. O da onun Resûlullah olduğunu söylemedi. Anlarlarsa zarar vermelerinden, O'nun mübârek kalbini incitmelerinden endişe ederek; "Bu, bana yol gösteriyor" buyurdu.

O kimseler bu sözü, normal yol göstericisi olarak anlamışlardı ve Hz. Ebû Bekr'in sözü bu manâda yalan idi. Fakat o, bu sözü söylerken; "Bize, hidâyet, kurtuluş yolunu gösteren zât" manâsını kasdetmiş olduğundan, hakîkatte yalan söylememiş idi.

Abbasî halîfelerinden Me'mûn, bir ara Kur'ân-ı kerîmin mahlûk olduğunu söyleyip, herkesi de böyle söylemeye teşvik etmiş, hattâ zorlamıştı. Böyle söylemeyenlere zarar veriyordu.

Âlimlerden birini de bu şekilde zorlamıştı. O zât; "Tevrat bir, Zebur iki, İncîl üç ve Kur'ân-ı kerîm dört" dedi. Bunları söylerken de parmakları ile bir, iki, üç diye işâret ediyordu. Böylece, elinin dört parmağını göstererek; "Bunların hepsi mahlûktur" dedi. Böylece zararından kurtulmuş oldu.

Aslında o zât, Kur'ân-ı kerîm için değil, göstermiş olduğu parmakları için mahlûktur demişti. Bunun için hakîkatte yalan söylemedi. Fakat onlar yanlış anladılar. Me'mûn, daha sonra bu yanlış düşüncesinden tövbe edip, Kur'ân-ı kerîmin mahlûk değil, kadîm olduğunu söylemiştir. Mecbur kalındığında böyle sözlere müsaade verilmiştir.

HİKMETLER · 20 EKİM 2008 PAZARTESİ · KAYIT 1120

Doğrulukta şifâ vardır

Yalancılık ne kadar çirkin ve sahibini zelîl eden bir huy ise, doğruluk da o nisbette güzel, sahibini itibâr sahibi ve azîz eden çok iyi bir huydur.

Hazreti Ali buyurdu ki: "Doğruluk, sözün süsüdür"

Doğruluk insanı korkulardan, belâlardan korur. Yalan, insana bir anlık emniyet sağlıyor gibi görülse bile, sahibini tehlikelere götürür ve alçaltır. Yalan hastalık, doğruluk ise şifâdır. Doğru konuşmak, kardeşlerine, dostlarına yardım etmek ve her ân Allahü teâlâyı hatırlamak olup mürüvvettendir. Doğru konuşmak için, çok konuşmaktan sakınmalıdır.

Âlimler buyurmuşlardır ki: "Kendisini ilgilendirmeyen mevzûlarda çok konuşan kimse, doğru konuşmaktan, başkalarının; "Bu kimse her zaman doğru konuşur" şeklindeki intibalarından mahrûm kalır. Çünkü yerli yersiz, doğru yanlış çok konuşan kimse, mutlaka yalan söz söyler. Hele, birşeyler konuşmuş olmak ve boş durmamak için konuşanlar, yalandan kurtulamazlar."

Zâhidlerden biri buyurdu ki: "Her kimde şu dört haslet bulunursa, Allahü teâlâ onun hatâlarını iyiliğe çevirir. Bu hasletler; doğruluk, ni'mete şükür, haya ve güzel ahlâktır."

Lokman Hakim oğluna buyurdu ki: "Oğlum! Doğruluğa sımsıkı yapış. Yalandan uzak dur."

Fudayl bin lyâd buyurdu ki: "İnsanları, doğruluktan daha güzel birşey süsleyemez."

Sabır bütün hayırların, doğruluk kurtuluşun, ni'metlere şükretmek bereketlerin anahtarlarıdır. Kimde bu hasletler bulunursa o en yüksek ma'nevî mertebelere kavuşur.

İbn-ül-Mugter buyurdu ki: "Araştırma yaptığında, doğruluğun şecaatle, yalanın da korkaklık ile beraber olduğunu görürsün."

Hadisi şerifte buyuruldu ki:

Şu altı şeyi yapanın cennete girmesine kefilim: 1- Konuşunca doğru söyliyen. 2- Verdiği sözde duran. 3- Emanete riayet eden. 4- Namusunu koruyan. 5- Gözünü haramdan sakınan. 6- Elini her çeşit kötülükten çeken.

Şu altı şeyi yapacağınıza söz verin, ben de size cenneti söz vereyim: 1- Namaz kılmak. 2- Zekât vermek. 3- Emanete riayet. 4- Zinadan sakınmak. 5- Helâl yemek. 6- Dili (elfaz-ı küfr, yalan, gıybet, lânet, malayani gibi) kötü sözlerden korumak.

GÖNÜL BAHÇESİ · 21 EKİM 2008 SALI · KAYIT 1114

Câmi ve cemaatin önemi

Her sene, Ekim ayının ilk haftası “Camiler Haftası” olarak anılmaktadır. Bu vesile ile, camilerin ve cemaatin önemi çeşitli platformlarda dile getirilmektedir. Biz de yazımızı buna ayırdık.

Caminin diğer bir ismi de Mesciddir. Mescidlerin en kıymetlisi, Mekke’deki “Mescid-i Harâm”dır. Sonra, Medîne'deki “Mescid-i Nebi”, sonra Kudüs'teki “Mescid-i Aksâ”, sonra “Kuba Mescidi” dir. Hadis-i kudside şöyle bildirildi: “Allahü teâlâ buyurdu ki, oturulacak yerlerin en iyisi camiler, en kötüsü de sokaklardır."

Camide cemaatle namaz kılmak, evde cemaatle namaz kılmaktan 27 derece daha fazla sevaptır. Hadis-i şerifte buyuruldu ki: “Mescid-i Aksada kılınan bir namaz, diğer camilerde kılınan bin namaza, Medine mescidinde kılınan namaz ise onbin namaza, Mescid-i haramda (Kâbe’de) kılınan bir namaz da yüzbin namaza bedeldir.”

Düşman karşısında cihad ederken namaz kılmak ise, hepsinden daha fazla sevapdır. Her çeşit zorluğa rağmen namazı terk etmeyenlerin ecri çok büyük olur. Dini yaymakta olanların kıldıkları namaz da, savaşta düşman karşısında kılınan namaz gibi çok sevaptır.

Allahü teâlânın en sevdiği yerler camilerdir. Hadis-i şerifte, “Camiler Allah’ın evidir.” buyuruldu. Allah’ın evinden maksat, Allahü teâlâya ibadet edilen yer demektir. Mesela Kâbe’ye Beytullah, yani Allah’ın evi denir.

Camiye ibadet için giden Mümin, Allahü teâlânın misafiri durumundadır. Ev sahibi, evine gelen misafirlerine ikramda bulunduğu gibi camiye giden müminlere de yüce Allah ikramlarda bulunacaktır. Peygamberimiz bu konuda şöyle buyurmuştur: “Evinde güzelce abdest alıp camiye giden kimse Allah’ın ziyaretçisidir. Ziyaret edene Allah ikramda bulunacaktır.”

Camiye gidenlere büyük mükafatlar verileceği hadis-i şeriflerde bildirilmiştir:

“Camiler Allah’ın evidir. Camiye devam edenin, huzura kavuşmasına ve Sırattan geçip Cennete girmesine Allahü teâlâ kefildir.”

“Şeytan, insanın kurdudur. Sürüden ayrılan koyunu kurt kaptığı gibi, şeytan da cemaatten ayrılanı kapar. Sakın cemaatten ayrılmayın! Cami ve cemaatte bulunun.”

“Camiye giren, o andan itibaren namazda sayılır. Başkasına sıkıntı vermediği ve abdesti bozulmadığı müddetçe melekler ona, "Allah’ım, buna rahmet et ve bunun tevbesini kabul et!" diye dua ederler.”

“Topluluk, birlik beraberlik rahmet, ayrılık ise azaptır.”

“Şehirde, köyde, bir yerde, üç kişi beraberken namazı cemaatle kılmazlarsa, onlara şeytan hakim olur. O halde cemaat olun!”

Cemaatle namaz kılmak erkeklere Sünnet-i hüdadır. Yani dinimizin şiarı, alameti olan sünnettir. Vacib olduğunu bildiren alimler de vardır. Özürsüz terk etmek asla caiz değildir. Bilhassa yatsı ve sabah namazını cemaatle kılmak çok önemlidir. Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

“Yatsı namazını cemaatle kılan, gecenin yarısını, sabahı da cemaatle kılan, gecenin tamamını ibadetle geçirmiş sayılır.”

“Münafıklara en ağır gelen namaz, yatsı ile sabah namazını cemaatle kılmaktır. Bunlardaki ecri bilen, sürünerek de olsa, cemaate gelir”

Camiler; makam, mevki, rütbe, zengin, fakir, köylü, şehirli, amir, memur, yaşlı, genç, siyah-beyaz, yerli, yabancı… Herkesi eşit şartlarda bünyesinde toplayan mekânlardır. Bir ülkenin, Müslüman ülkesi oluşunun mührüdür, tapu senetleridir. Bir beldede cami görüyorsak, buranın müslüman diyarı olduğuna hükmederiz.

Camiler; aynı safta omuz omuza, diz dize namaz kılınan yerlerdir. Müslüman kardeşlerimiz ile dertleştiğimiz, üzüntülerimizi giderdiğimiz; maddi manevi sıkıntılarımızı paylaştığımız; birlik ve beraberliğimizi, kardeşlik duygularımızı, hoşgörü anlayışımızı güçlendirdiğimiz ve pekiştirdiğimiz yerlerdir. Birbirimize merhamet etmeyi, acıları paylaşmayı, kimsesiz, yoksul, dul ve yetimlere yardım etme duygularını kazandığımız mekanlardır.

HİKMETLER · 21 EKİM 2008 SALI · KAYIT 1121

Cenab-ı Hakkın hediyesi

İslam büyükleri, başlarına gelen belaları, sıkıntıları Cenab-ı Hakkın hediyesi, ihsanı kabul ederlerdi. Bunun için de hiç şikayetçi olmazlardı.

Rabia-i Adviyye hazretleri çok ağır hastalanmıştı. Yanındaki hizmetçiler dediler ki, “Anneciğim ne olur, siz herkese dua ediyorsunuz o iyileşiyor. Bir de kendinize dua etseniz”.

Cevabında buyurdu ki, “Size bir sevdiğiniz, bir dostunuz, bir arkadaşınız bir hediye getirse, siz hediyeyi alsanız, kardeşim kusura bakma bunu kabûl etmiyorum, ia de ediyorum deseniz, onun kalbi kırılmaz mı? O arkadaşınız, Allah rızası için bir hediye verdik, o da makbul olmadı, demek ki biz on para etmeyiz der üzülmez mi?

Rabia Adviyye hazretleri sözlerine şöyle devam ediyor: “Beni yoktan var eden, her ân varlıkta durduran Rabbim bana bir hediye göndermiş. Ben nasıl Rabbime diyeyim ki; yâ Rabbi bu hediyeyi geriye al… Bu hastalık O’ndan geldi, ben istemedim. Allahü teâlâ öyle lâyık gördü; Rabia, bakalım, sabır mı edecek isyan mı? Beni imtihan ediyor. Vallahi yapmam. Rabbimin verdiği bu hediyeyi geri veremem”.

Bir Âbidin de, Ya Rabbi, benden razı ol, diye dua ettiğini duyan Rabia-i Adviyye hazretleri, kendisi Allah’tan razı olmadığı halde, Allah’ın kendisinden razı olmasını nasıl ister, buyurdu. Kul, Allah’tan nasıl razı olur? diye sordular. Allah’tan gelen nimet ve belayı aynı gördüğü vakit, buyurdu. Bela gelince de, nimetteki gibi hâli değişmemişse, Rabbinden razı sayılır.

Peygamber efendimiz buyurdu ki:

“Allahü teâlâ buyurdu ki: "Bedenine, evladına veya malına bir musibet gelen, sabr-ı cemille karşılarsa, (yani güzel sabrederse) kıyamette ona hesap sormaya haya ederim.”

Güzel sabır, gelen belaya razı olup, herkese açıklamamak ve şikayette bulunmamak demektir. Güzel sabreden, dünya ve ahirette kurtuluşa kavuşur. Hadis-i şerifte buyuruluyor ki: “Derdini açıklayan sabretmiş olmaz.”

Kur’ân-ı kerîmde Allahü teâlâ mealen buyuruyor ki, bazı şeyler sizin çok zorunuza gider, çok gücünüze gider, üzülürsünüz. Bu musibet başıma nereden geldi dersiniz. Halbuki bilmezsiniz ki, bu sizin için hayırlıdır. Bazı şeylere çok sevinirsiniz, yaşadık vallahi dersiniz. Bilmezsiniz ki, onlar sizin için kötüdür, şerdir.

GÖNÜL BAHÇESİ · 22 EKİM 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 1115

Cami âdâbı

Dün camilerin müstesna bir yer olduklarından, “Cenab-ı Hakkın evi” olduklarından bahsetmiştik. Bu kadar önemli ve kudsi bir yere girilmesinin ve ibadet edilmesinin de kendine mahsus âdâbı, kuralları olması da kaçınılmazdır. Bu adaplara saygılı, hürmetli olmak aynı zamanda mescidin sahibine hürmet manasına geleceği de pek tabiidir. Bunun için her müslümanın bunları bilmesi ve bunlara uyması şarttır.

Bunun için câmilere girerken, yer yüzünün en mukaddes mekanlarına, Cenab-ı Hakkın evine girildiği unutulmamaladır. Sıradan bir mekana girer gibi girme gafletine düşülmemelidir. Cami âdâbının bazıları şunlardır:

1- Camilere, besmele çekilerek sağ ayakla girilmelidir. i'tikâfa niyet edilmelidir. İ'tikâf, ibâdet niyetiyle câmide bir müddet bulunmaktır. Mescide girince, iki rek'at nâfile namaz kılmak sünnettir. Buna “Tehıyyet-ül-mescid” namazı denir. Mescide girince, farz veya başka namaz kılınınca, tehıyyet-ül-mescid namazı da kılınmış olur.

2- Camiye, iş elbisesi ile ve büyüklerin yanına çıkılamıyacak elbise ile ve fena kokulu elbise ve çorap ile gelmemelidir. Soğan, sarmısak yiyen de, kokusu gitmeden câmiye gelmemelidir.

3- Bulaşıcı hastalığı olan; nezle, grip gibi rahatsızlığından dolayı akıntısı olan câmiye gelmemelidir! Camide başkalarını tiksindirecek davranışlardan kaçınılmalıdır.

4- Câmide bir şey yiyip içmemeli, uyumamalıdır; alış-veriş yapmamalıdır. Cemâ'ate yetişebilmek için koşa koşa gitmemelidir.

5- Câmide dünya kelâmı konuşmamalıdır. Ateş, odunu yiyip bitirdiği gibi, câmide dünya kelâmı konuşmak da, insanın sevâblarını giderir. Mevlânâ Halid-i Bağdâdî hazretleri buyurdu ki: Şu altı yerde konuşanın, 30 yıllık ibâdet sevâbı yok olur; câmide, ezân okunurken, Kur'ân-ı kerîm okunurken, namaz arasında, kabristanda ve ilim meclisinde.

6- Caminin ne olduğunu, âdâbını bilmeyen, konuşmasıyla, koşup oynaması ile cemaatin huşuunu bozacak küçük çocuğu câmiye sokmak mekrûhtur. Câmiyi kirletecek yaşta ise harâmdır. Çocukları camiden uzak da tutmamalıdır; yedi yaşından itiraben camiye getirip alıştırmalıdır.

7- Kırda ve büyük câmide ayaklar ile secde arasından, küçük mescidde ve odada ise, ayaklar ile kıble duvarı arasından geçememelidir; bu günâhtır.(Eni, boyu 20 metreden az olan mescide, küçük mescid denir.)

8- Sünnet ile farz arasında konuşmamalı, dua, sure veya üç İhlâs okumamalıdır. Bu okumalar bid'attir. Câmide her namazdan sonra birbiri ile müsâfeha etmek de bid'attır. (Bayram günleri, câmilerde müsâfeha ederek bayramlaşmak ve namazlardan sonra, âdet etmeden, ara sıra müsâfeha etmek câizdir)

9- Camide safları sık durmak gerekir. Safların sık olması, rahmetin gelmesine sebep olur. Saflar sıklaştırılıp omuzlar birbirine sıkıca değmelidir! Eshab-ı kiram safta çok sık durduğundan elbiselerinin omuzları eskirdi. Hadis-i şerifte, "Hak teâlâ safı sıklaştırana rahmet eder, safta boşluk bırakana gazap eder." buyuruldu.

10- Ön saflara geçmek için başkalarına eziyet vermemelidir. Bunun için camiye namaz vaktinden önce gidip ön saflarda yerini almalıdır. Camide oturup namazı beklemek sevaptır. Ön safta yer varken, arka safta durmamalıdır. Cemaat oluşturulurken, cemaat bir kişi ise, imamın sağ yanında hizasında durur. İki ve daha çok kişi, imamın arkasında durur. Birincisi, imamın tam arkasına, ikincisi birincinin sağına, üçüncüsü birincinin soluna, dördüncüsü ikincinin sağına, beşincisi üçüncünün soluna... olarak dururlar. Diğer saflar da böyle teşekkül eder.

11- Camide, edebi muhafaza etmeli, evde kahvehanede oturur gibi oturmamalıdır. Baş açık, yalın ayak, kısa kollu gömlek ile girmemeli; bu şekilde namaz kılmak mekruhtur. Mazereti olmayan diz üstü oturmalıdır. Kur'an-ı kerim okunurken, tesbih çekerken, zikrederken de mümkün mertebe diz üstü oturmaya, edebi muhafazaya gayret etmelidir. Cenab-ı Hakkın evinde olduğumuzu unutmamalıyız!

HİKMETLER · 22 EKİM 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 1122

Herkesten dua isterlerdi

İslam büyükleri, karşılaşılan her Müslüman kardeşinden dua talep etmesini tavsiye edelerdi. Çünkü kimin duası makbul, kimin Cenab-ı Hakkın sevgili oluduğu bilinemez.

İmâm-ı Şâfi'î hazretleri, kırk tane hakîki Müslüman bir araya gelse, mutlaka içlerinden biri evliyadır, buyurur. Bazı evliyalar kendisi de bilmez. Evliyalar iki cinstir. Biri Allaha âşık, diğerleri Allah onlara âşık. Allaha âşık olanları bilirsiniz, zıplar, uyur uyumaz, bir şeyler yapar, dersiniz ki bunda alâmetler var. Ama Allahü teâlânın âşık olduğu, kendisi de bilmiyor.

Bir gün Hızır aleyhisselâm camiye gitmiş, demiş biraz vaaz dinleyeyim. Derken bir yaşlının yanına oturmuş, o da uyuyor. Gitmiş dürtmüş, kardeşim demiş, abdestin bozulacak uyuma! O kimse yavaşca, sana ne, demiş. Biraz sonra , yine başlamış uyumaya. Yine ikaz etmiş, kardeşim abdestin bozulacak. Yaşlı kimse celallenmiş; bak demiş, abdest bozulur mu bozulmaz mı demiş, kalkarım, bu cemaate derim ki, bu Hızır aleyhisselâmdır, bundan bir kıl koparan Cennete gider, der seni insanlara yoldururum. Hazreti hızır şaşırmış; bir dakika, bir defterim var, deftere bakacağım, demiş. Hızır aleyhisselâm almış defteri, araştır araştır, adamcağızın ismi yok. Açmış ellerini Cenâb-ı Hakka, yâ Rabbi, demiş bu evliyalar defterinde bunun ismi yazılı değil. Cenâb-ı Hak buyuruyor ki, sen bana âşık olanları bilirsin, benim kime âşık olduğumu sen ne bilirsin? Ben ona âşığım.

Allahü teâlânın âşıkları belli olmaz, bu olabilir deyip, duasını almalıdır.

Bir kimsenin Cenab-ı Hakkın evliya kulu olduğunun önemli bir alameti de, Allahü teâlânın her işine razı olmaktır. Bir âbid zata, gece rüyasında, "Senin Cennetteki komşun şu çobandır" denir. Âbid merak eder, çobanı bulur. Çobanın evinde üç gün misafir kalır. Âbid, gece ibadet ederken çoban uyur. Âbid, çobana der ki:

- Senin ibadetin bu kadar mı?

- Evet bu kadar.

- İyi düşün, başka hasletin yok mu?

- Benim ibadetlerim bu kadardır. Fakat benim küçük bir özelliğim var. Darlıkta, sıkıntıda olsam hâlimden razı olur hiç kimseye şikayette bulunmam, hatta bu hâlimden kurtulmayı da istemem. Hasta olsam, yine hâlimden memnun olurum.

Âbid, elini başına koyarak der ki:

- Buna mı küçük özellik diyorsun? Her babayiğit bu haslete sahip olmaz.

HİKMETLER · 23 EKİM 2008 PERŞEMBE · KAYIT 1123

Zulüm cezasız kalmaz!

İslam büyükleri, herkese iyi davranırlar, kimseyi üzmezler; özellikle de zulümden ve zulme sebep olacak davranışlardan şiddetle kaçınılmasını tavsiye buyururlardı.

İbrahim Hakkı hazretleri, 11-12 yaşlarındaki Fakîrullah hazretlerine testiyi verip, çeşmeden su doldurmasını istemiş. Fakîrullah hazretleri gitmiş çeşmenin başına, tam suyu dolduracak, bir atlı gelmiş, külhanbeyi. Basmış kırbacı çocuğa; demiş, çekil oradan. Allah Allah. Çocuk köşeye sıkışmış, korkmuş, at da azgın bir at, adam da külhanbeyi. Bu demiş beni öldürecek burada. Ben kenardan sıyrılıp kaçayım diye düşünürken testi kırılmış. Testi kırılıyor, su alamıyor, geliyor eli boş hocasına.

Hocası soruyor, ne oldu sana böyle? Hocam diyor, tam suyu dolduracaktım, bir adam geldi atıyla birlikte, bana bir kırbaç salladı, ben de kenara çekildim, ama at çok azgındı bir çifteyle beni öldürecek diye korktum, kaçarken testi kırıldı. Peki demiş hocası, sen ona bir laf ettin mi? Etmedim. Çabuk git ona bir şey söyle! Ne diyeyim? Zâlimsin de, kötü bir şey söyle gel!

Çocuk gitti, ya korkusundan, ya edebinden bir şey söylemedi. Kalktı geri geldi. Hocası, ne söyledin dedi? Hocam valla yine bir şey söylemedim dedi. Yapma dedi, yapma, koş yetişebilirsen bir şey söyle. Gitti, fakat at öyle azgın bir at ki, almış sâhibini altına, tekmelerini adama vura vura, adamın bağırsakları çıkmış ölmüş. Gelmiş geriye, sormuş ne oldu? Efendim at adamı öldürdü. Yazık oldu, bir testiye bir can, bir testiye bir can gitti. Eğer sen ona bir şey söyleseydin, biraz ödeşecektiniz, o zâlimin zulmü doğrudan doğruya Allahü teâlâya havale

olmayacaktı. Aranızda bir mesele olacaktı. Fakat sen susunca, Cenâb-ı Hakka havale etmiş oldun, Cenâb-ı Hak da zâlimden intikamını işte böyle alır.

İslam büyükleri, her günah af olabilir veya günahın cezâsı âhırete kalabilir. Ama zâlim, dünyada, cezâsı çekmedikçe ölmez, ahırette çekeceği ayrı buyurdular. Zâlim kendini güçlü, kuvvetli, etkili, yetkili bildiği zaman, zayıf insanları üzendir, onlara işkence edendir, onlara sözü ile sıkıntı verendir. Herkes Allahın mahlûkudur, herkes Allahın kuludur. Dinli olsun, dinsiz olsun, ne olursa olsun, o bir mahlûktur, onu üzmeye, onu kırmaya, onun canını yakmaya kimse yetkili değildir.

Buna rağmen, zulüm edeni af etmek, hilmin, merhametin ve şecaatin en üstün derecesidir. Kendisine iyilik etmeyene hediye vermek de, ihsanın en üstün derecesidir. Kötülük edene ihsanda bulunmak, insanlığın en yüksek derecesidir. Bu sıfatlar, düşmanı dost yapar.

Şeyh İbn-ül Arabi buyurdu ki: "Kötülük edene iyilik yapan kimse, nimetlerin şükrünü yapmış olur. İyilik edene kötülük yapan kimse, küfran-ı nimet etmiş olur."

HİKMETLER · 24 EKİM 2008 CUMA · KAYIT 1124

Sonsuz nimetin bedeli

Adem aleyhisselamdan beri hakkı, doğruyu yayanlar hep akıl almaz sıkıntılara düçar olmuş, fakat çekilen bu sıkıntılar onları bu hak yoldan ayıramamıştır.

Hüseyin bin Said hazretleri bir nasihatında talebelerine şöyle buyurmuş: İslamiyete hizmet yolunda çok sıkıntı çektiniz, çok çile çektiniz, hakaretlere de uğradınız, evinizden, yurdunuzdan ayrı kaldınız, ama unutmayın ki, bu çektiğimiz sıkıntılar Eshâb-ı kirâmın çektiği sıkıntıların yanında deryada damla bile olmaz. Çünkü onlar yurtlarından kovuldular. İki defa Habeşistan'a hicret ettiler. Dinlerini korumak için, canlarını değil. Vedalaşanların çoğu bir daha geri dönmediler. Bakın dünyanın her tarafına, Türkistan'dan Afganistan'a kadar, Tunus, Cezayir'e kadar, her yerde Eshâb-ı kirâm var, Anadolu'da, nerede yok ki? Nedir bu? İlâ-yi kelimetullah için, evini terk edip bir daha geri dönmemek üzere, Allaha giden yolda buluşmak.

Böyle olmakla beraber, Eshâb-ı kirâm geldiler, Cenâb-ı Peygambere gelip; Yâ Resûlallah, bu müşrikler bize çok işkence yapıyorlar, çok sıkıntı çekiyoruz. Bir beddua etseniz de, bunları Allah kahretsin, biz de bu sıkıntılardan kurtulalım, isteğinde bulundular. Hazreti Peygamber buyurdu ki; sakın hâlinizden şikayet etmeyin. Sizden önce gelen ümmetlerde, mümin olduğu için bu sizin çektiğiniz sıkıntılardan daha çok sıkıntı çeken vardı. Sordular, yâ Resûlallah bundan daha büyük eziyet, bundan daha büyük sıkıntı nasıl olur? Buyurdu ki; îmân edenleri yarı beline kadar toprağa gömüyorlardı, testere ile ikiye bölüyorlardı. O yine Allah bir, diyordu.

Firavunun kızının bir dadısı vardı. Bir gün kızın saçını tararken tarak düşmüş, tarağı alırken Bismillahirrahmanirrahim demiş. Kız, babamdan başka tanrı var mı demiş? Elbette var demiş. Gitmiş Firavuna, dadım başka bir ilaha îmân ediyor demiş. Dadı, Firavuna; sen nesin ki, bugün varsın, yarın yoksun. Ama seni yoktan var eden, beni yoktan var eden ve varlıkta durduran bir yüce Allah var. Gel sen de O'na îmân et. Sen de kurtul.

Sonra akıl almaz işkençelerler… En kötüsü de, iki tane yavrusu var, biri beş yaşında, biri beş aylık. İkisini getirtiyor; inkâr etmezsen bunlar ölecek diyor. O yine de Allah bir, diyor. Birinci coğunu gözünün önünde boğazlıyor. Sonra beş aylığın yanına geliyor. Çocuk da aç, meme arıyor, onun hâlini görünce eyvah diyori annesi. Bari içimden tasdik edeyim, dilimle inkâr edeyim, ne yapayım, dedi. Tam bunu niyet ederken, çocuk lisana geldi, sakın anne dedi, Cennette köşkünü görüyorum, ablamın köşkünü görüyorum, kendi köşkümü görüyorum, sakın peki deme. Firavun da duydu, adamları da duydu. Tövbe etmesi lâzım, îmân etmesi lâzım. Ama küçücük yavruya bıçağı sürdü. Annesi başladı gülmeye. Kadına dedi ki, sen deli misin dedi? Çocuğunu kestim hâlâ gülüyorsun. Sen dedi, benim gördüğümü görsen, sadece gülmez yerlere yatarsın sevincinden…

HİKMETLER · 25 EKİM 2008 CUMARTESİ · KAYIT 1125

Valinin en kârlı yatırımı

Allah adamları, kendilerinden ziyade başkalarının sevinmelerinden zevk alırlardı. Bunun için de, ellerine ne geçerse fakir fukaraya dağıtırlar, onları sevindirirlerdi.

Hazret-i Ömer, Said bin Âmir'i Musul'a bir vali tayin etmiş. Bir süre sonra da, kendisinden Musul'daki fakirlerin listesini istemiş. Hazret-i Ömer bakmış listenin başında valinin ismi var. Bunun arıştırılması için Müfettiş göndermiş. Teftiş sonunda, validen daha fakir kimseyi bulamadık, ekmeği suya batırıp yiyor, katık bile yok, diye rapor vermişler.

Hazret-i Ömer bütün fakir fukarayı doyuruyor, bin altın da valiye gönderiyor. Vali altınları hanımın önüne döküyor. Hazreti Ömer para gönderdi, ne yapacaksın? Diyor. Hanımı, hemen pazara, git şunu al bunu al, diyor. Vali, tamam , bunların hepsini alacağım, ama kalan ne olacak? Ne olacak, saklayacağız, lâzım oldukça kullanacağız. Vali dedi ki, ama bu böyle biter. E peki ne düşünüyorsun? diye hanımı sordu. Valla sen bana izin verirsen ben bunları alırım, ama bir iş ortağı bulayım, vereyim de işletsin bâri. Hem para kalır, hem de kârdan istifade ederiz. Peki dedi, bu aklıma yatar; al o zaman. Aldı vali bey keseyi, ne kadar fakir fukara varsa hepsine dağıttı, geldi.

Ay başı geldi. Hanım dedi ki, kâr nerede? Ne kârı dedi yâhu! Sen dedin ki, kâr gelecek. Gelecek ama ölmedik, ölseydik Cenâb-ı Hak ahırette verecekti. Bir daha söyle, dedi. Ben bütün altınları fakir fukaraya dağıttım. Çünkü Rabbimden daha iyi ortak bulamadım. Hepsi beni kandırıyordu, ama Rabbim kandırmaz. Bire yedi yüz verir, yedi bin verir, ama O tam verir.

Sen misin bunu söyleyen, saç saça baş başa valiyi kovmuş evinden. Bugüne kadar çektiğimiz yetmiyormuş gibi, biraz yüzümüz gülecekti, yine biz fakir fukara kaldık diye valiyi atmış evden. Vali ne yapsın, gitmiş bir arkadaşın evine. Demiş arkadaş,benim yatacak yerim yok. Sen bana yatacak bir yer ver.

Birkaç gün geçtikten sonra hanımlar gelmiş ailesine. Demişler ki, sen çok yanlış yaptın. Koskaca vali başkasının evinde yatıyor. Adamcağız kendi evinden de oldu. Gelin barışın. Bunlar barıştılar. Eve geldi vali bey, hanımı dedi ki: Bir daha gönderirse ne yaparsın? Aynısını yaparım, bu konuda benden geri adım bekleme! Eğer şu benim gördüklerimi görseydin, sen benden daha evvel dağıtırdın. Her bir fakir için, onu sevindirdiğim için, Allahü teâlâ gökten bir nur indiriyor, o nur güneşi karartıyor. Bir fakir sevindiği için. Bırak dünyayı dedi, boşver, ben o nurları gördükten sonra, daha fazlasını vermek isterim.

HİKMETLER · 26 EKİM 2008 PAZAR · KAYIT 1126

Ahıreti unutanların hali!

İslam büyükleri geçici dünya hayatına değil, daimi ahıret hayatına önem vermişler. Tersini yapanlar bırakın ahırette başlarına gelecekleri daha dünyada iken başlarına gelmedik kalmamış.

Bir gün Îsâ aleyhisselâm, havarileriyle birlikte giderken bir köye geldiler. Bir de baktılar ki, köyün ortasında bütün köylüler ölmüş. Hiç canlı yok. Îsâ aleyhisselâm demiş ki, bu bir gazabı ilâhîdir. Eğer hastalık olsa, bunlar tek tek ölürlerdi. Mâdem toptan öldüler, buraya bir musibet gelmiş.

Dediler ki, yâ Nebiyallah, sen ölüleri bi iznillah dirilten bir nebisin, çağır birini de, sor bakalım ne yapmışlar. Tamam dedi, ey mevta gel buraya. Kalktı adam geldi. Dedi bu ne hâl?

Dedi ki: Ya Nebiyallah, bu köy çok takva ehli, çok dindar, çok iyi ahlâk sahibi bir köydü. Sonra bizim kalbimiz dünyaya yöneldi. Namazı terk ettik, orucu terk ettik, aklına ne gelirse hepsini bıraktık, yalnız parayı düşündük. Ve ektik biçtik, senin ki daha çok, benim ki daha çok, seninki daha fazla, benim ki daha fazla, ne Allah kelâmı var, ne Peygamber. Âhıreti unuttuk, Allahı unuttuk, Peygamberi unuttuk, seni de unuttuk. Bir bebeğin annesine bağlandığı gibi bizler de dünyaya bağlandık. Sonra? Hepimiz eğlenmek için, oynaşmak için buraya toplandık. Bir musibet geldi, hepimiz öldük.

Cenâb-ı Peygamber aleyhisselâm buyurdu ki: İşte âhıret nimetini bırakıp da dünyaya tapanların, dünyadaki sonu bu. Müminin târifi şu olmalıdır: Kalbiyle âhırette, vücûduyla dünyada. Kalıbının dünyadan ayrılması uygun değil, çünkü çalışmak da bir ibâdettir, ama kalbi Allah demelidir. Kalbi, haram mı helal mi? demelidir. Kalbi âhıret demelidir. Çünkü âhıret bâkî, dünya fânî. Bugün var, yarın yok. Neyin varsa hepsi biter. Bir niyet ile bütün dünya çalışmaları âhıret olur. Çünkü bu dünya fânî, yok olacak.

Allahü teâlâ bizi niye dünyaya gönderdi o zaman? Sırf bir maksatla, o da şu: Ed dünya, mezraet-ül âhıreh. Ey kullarım, ben sizi, dünyaya âhıretinizi kazanmanız için gönderiyorum. Dünya, bir tarladır. Verdiğim tohumu ekin, bire yedi yüz alın.

Ama o tohumu yemeyin. O insanın sağlığıdır, ilmidir, her türlü inancıdır, her türlü güzel ahlâkıdır. Bunu eğer Allahın kullarına sarf eder, Allahın dînine harcarsa, yani yatırımını âhırete yaparsa, kurtulur. Ama gaflete gelip de ehli dünya ile yarışa kalkarsa, hepsini kaybeder. Kalbinizi dünyaya bağlamayın, kalıbınızı değil. Kalp çok önemli. Çünkü Allahü teâlâ kullarının amellerine veya işine değil, kalbine ve niyetine bakar. O kalbin niyeti, eğer Allahü teâlânın dînine hizmet etmek, kullarına iyilik etmek ise, onun her nefesi zikirdir, her nefesi ibâdettir, aklın eremeyeceği kadar sevap kazanır.

HİKMETLER · 27 EKİM 2008 PAZARTESİ · KAYIT 1129

Mesuliyetten çok korkarlardı!

İslam büyükleri, kadılık, imamlık, müezzinlik gibi dini mesuliyeti olan işlerde vazife almaktan kaçınırlardı. Talebelerine ve yakınlarına da izin vermezlerdi. Zaruret hasıl olup, bu görevi almadığı takdirde dinen mesul olacakları durumlar tabii ki müstesna.

Süfyan-ı Sevrî hazretleri buyurdu ki: “Kardeşlerim, şu zamanda, imamlık, müezzinlik, vezirlik ve kethüdâlık mesuliyet getiren gibi hiçbir işte vazife almayın! “

Muhammed bin Vâsi' buyurdu ki : “Kıyâmet gününde hesab için ilk çağrılacak olanlar kadılardır. Onlar, pek azı müstesnâ, kurtuluşa eremeyeceklerdir. Bunlara yardıncı olanlar da mes'uliyetine ortaktır!”

İmam-ı a’zam Ebû Hanife hazretleri, baş kadılık vazifesini kabul etmesi için zorladıkları zaman, O bunu reddetmişti. Bu sebeble onu hapsettiler. Kadılığı kabul ederek kendilerinin emrine girmesi için onu, hapisten çıkarıp her gün sopa sıyısını artırarak günlerce dövdüler. O, bazı günler, yediği dayakların te'siriyle bir çocuğun ağlaması gibi ağlar, fakat yapılan teklifi de reddederdi. Sonra şöyle söylemeye başladı : “Nice hak vardır ki, onu kadı iptal eder! Ve nice bâtıl vardır ki onu kadı hak yerine kor!”

Bu hadise şöyle olmuştu: Abbasi halifelerinden Ebu Cafer Mensurun adamları, imam-ı a’zam hazretlerine kâdı-ı-kudat, yani baş kadılık teklif ettiler. O da, “Ben kadılık yapamam” buyurdu. Yalan söylüyorsun, dediler. Eğer yalan söylüyorsam,

yalancıdan kadı olmaz. Doğru söylüyorsam kadılık yapamam diyorum, buyurdu. Çok takva ehli olup, hak geçer korkusu ve dünya makamına kıymet vermediği için kabul etmedi. Zindana atıldı. Kamçı ile dövüldü. Her gün on kamçı arttırıldı. Kamçı sayısı yüz olduğu gün şehit oldu.

Mesrûk hazretleri, "Çokça haram yiyenlerdir onlar." (Mâide, 42) meâlin deki âyet-i celilesi hakkında : "Bu haramlar, kadılara verilen hediyelerdir." derdi. Ve derdi ki: " Onlara destek vermeyen, onların kölesi olmak istemiyen kimseler, kanâat ehli kimselerdi!"

Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki: "İmam olan, Allah'tan korksun, imamlık ettiklerinin sorumluluğunu yüklendiğini bilsin! Eğer imam namazı eksiksiz kıldırırsa, cemaatin sevabı kadar da imama sevap verilir. Eğer eksik kıldırırsa, günahı yalnız imama olur.", "Sizin için Deccalden daha çok, sapık imamlardan korkuyorum.", "Ümmetim, kötü âlimler, cahil abidler yüzünden helak olur. Kötülerin en kötüsü kötü âlimlerdir. İyilerin en iyisi de iyi âlimlerdir."

GÖNÜL BAHÇESİ · 28 EKİM 2008 SALI · KAYIT 1127

Kendini başkasının yerine koyan kurtulur!

Herkesin mizacında, emir verme, başkalarını kendine tabi kılma yani, emirlik, reislik, yöneticilik etme arzusu vardır. Madem ki bu huy mizacımızda var, o zaman bunu hayırlı, faydalı bir şekilde yani sırf nefsi tatmin için değil, insanlara faydalı olma yolunda kullanmak gerekir. Bunun için de, yöneticiliğin ne olduğunu, başkalarına nasıl davranılacağını bilmemiz lazım. Bu konuda, bir çok islam büyüğünün nasihatleri olmuş. Bunlardan biri de Seyyid Ahmed Rıfai hazretlerinin nasihatıdır.

Abbasî halifesi Ebu Ahmed Müstencid Billah, Seyyid Ahmed Rıfaî hazretlerine mektup yazıp nasihat istedi. Seyyid Ahmed Rıfaî, mektubu okuduktan sonra buyurdu ki:

- Ne diyeyim! Eğer nasihate gücüm yetmez desem, riya olur. Eğer gücüm yeter desem, hoş birşey olmaz. Lâ havle velâ kuvvete illâ billâhil aliyyil-azîm."

NASİHATIN İKİ ŞARTI

Sonra kağıt istedi. Şöyle yazdırdı: "Peygamber efendimiz, "Din nasihattir, din nasihattir, din nasihattir" buyurdu. Eğer bu hadis-i şerif olmasaydı, sana bu nasihati yapmazdım. Çünkü, insanlara nasihat için iki şart lazımdır: 1- Nasihat edenin ihlaslı olması. 2- Amel etmek şartıyla, din kardeşinin yaptığı nasihatı kabul etmesi.

Ey müminlerin emîri! Resulullahın sünnetine tabi olmak suretiyle, Allahü teâlânın emirlerini nefsinde, ailende yaşar ve Allahın emirlerine saygı gösterirsen, insanlar da sana ve memurlarına saygı gösterirler.

Ey emîr! Bizans Kayserinin ve mecusî sultanlarının, memleketlerindeki kuvvetlerine bakma! Onlar cahil oldukları için, haktan uzaklaşıp, dünyalıklara yöneldiler. Onlar ölünceye kadar dünya muhabbeti ve arzusu ile yaşadılar. Emri altında olanlara güç gelecek işler emrettiler.

Ey müminlerin emîri! Sana gelince; sen, Müslümanların malını, canını ve memleketlerini muhafaza et! Her işinde Allahtan kork! Her hâlinde Resulullahın emrine uy! O zaman sen, Allahü teâlânın himayesinde, Resulullahın gölgesinde olur, sözü geçerli biri olursun. Allahü teâlânın meleklerden olan orduları ile, daima yardım olunursun.

Ey müminlerin emîri! Bu dünyada, yiyecek, içecek ve giyecek şeylerden sana her gelene dikkat et! İnsanlara zulmetmekten sakın! Şeytan seni aldatıp zulme yönelttiği zaman, nefsine şöyle sor: "Şayet zulmedilen, hapsedilen, kahredilen, iftira edilen sen olsaydın, kendin için sultandan ne isterdin?" Kendine nasıl muamele edilmesini istiyorsan, insanlara öyle muamele et! Çünkü sen böyle yaparsan, adaleti ve insanlığın icabını yerine getirmiş olursun. Şunu iyi bil ki, senin mülk ve devletin, Allahın mülküdür.

Ey müminlerin emîri! Senin dünyada nasibin; seni gölgeleyecek miktarda gölge, seni örtecek kadar elbise, seni doyuracak kadar yiyecek, mallarından sana ait olan miktardır. Sen, Allahü teâlânın emirlerine riayet etmek suretiyle, Ona karşı olan edebi gözetirsen, Allahü teâlânın lütuf ve ihsanlarına kavuşursun. Allahü teâlânın emrine uymaz, mahluklarına zarar verirsen, zalim olursun.

HÜKÜMDARIN ORDUSU ADALETİDİR

Ey müminlerin emîri! Şunu iyi bil ki, hükümdarların ordusu, adalettir. Bekçileri, yaptıkları işlerdir. Hâllerini bildiren defterleri ise, emri altında çalışanlar

ve arkadaşlarıdır. Bu defterler, halkın gözü önündedir. Onun için bu defterleri ıslah et, muhafazasını sağlam yap, ordunu kuvvetlendir. Akıllı ve dindar kimselerle beraber ol! Katı kalbli, zalim ve dalalette olan kimselerden uzak dur! Çünkü böyle kimseler, senin düşmanlarındır. İşlerini, kadınların, gençlerin ve mürüvvetsiz kimselerin eline verip, onların oyuncağı hâline getirme! Çünkü onlar işleri karıştırır, kötü bir şekilde sonuçlanmasına sebep olurlar.

Kızdığın zaman affa sarıl! Çünkü affetmek suretiyle yapacağın hata, ceza vermek suretiyle yapacağın hatadan daha iyidir.

İşlerinde, dindar, hikmet ehli, din gayreti bulunan kimseleri seç! Onlar arasından da, tabiat bakımından güzel, akıl bakımından olgun, görüşü ve konuşması iyi, delili sağlam olanlarını seç! Dini en iyi bilen kimseleri seç! Adalet hususunda, iyi veya kötü, mümin veya kâfir, herkese eşit muamele et! Dinin ve âlimlerin hakkını gözet! Vefat edip Rabbine kavuştuğun zaman, akıbetinin iyi olmasına vesile olacak işleri yap!”

HİKMETLER · 28 EKİM 2008 SALI · KAYIT 1130

“İsteseler de başarılı olamazlar!”

Aliyyül-Havvâs hazretleri buyurdu ki : “Bu zamanda yapılan işlerin çoğu eziyet ve zulümden ibarettir. Hatta bir şahıs adaletle iş görmek istese, insanlar buna ehil ve lâyık olmadıkları için, muvaffak olamaz!”

Üstad Aliyyül-Havvâs’ın tanıdıklarından biri, uhdesine kadılık görevi almıştı. Bundan dolayı üstad onu ilgi göstermedi. O da kendisini ma'zur göstermek için : “Efendim, ben bu görevi, sırf iyiyi emretmek, kötüyü yasaklamak için kabul ettim!” dedi. Üstad ona şu sözleri söyledi : “Bu, iblisin seni aldatmasından başka bir şey değildir! Zira senden önceki kadılar bile şimdikinden daha iyi şartlar altında bulundukları halde buna muvaffak olamadılar. Zamanımızda ise idareciler, hal sahibi oldukları iddiasında bulunarak : “Biz, zamanımızın evliyâıyız! Zira insanlar bize muhtaç oldukları halde, biz onlardan hiç birine muhtaç değiliz!” diyorlar.”

İmam-ı Şarani hazretleri buyurdu ki: Kardeş, bu zamanda selâmet, şer'î bir yol ile kendisi üzerine teayyün etmedikçe veya mecbur kalmadıkça, dini bir görev

kabul etmemektedir.”

Günümüzde, ehil olmayanlar, bu sorumluluktan kaçmalı, ehil olanlar da bu vazifeden imtina etmemelidir! Kur’an-ı kerimi tecvit üzere okuyan ve İslamiyet’i iyi bilen imam olmalıdır.

Kendinde imamlık şartları bulunan kimsenin tevazu ediyorum zannıyla imamlıktan imtina edip, yerine imamlık şartları bulunmayanı geçirerek, imamlıktan kaçması uygun olmaz; mesul olur. Durumu uygun olanların, imam olmaları hadis-i şeriflerde teşvik edilmiştir:

“Kıyametin dehşeti içinde, üç sınıfın korkmadığı ve hesap vermediği görülür. Bunlar misk tepelerinde, mahşer halkının hesabı görülünceye kadar otururlar. Bunlardan biri, bir topluluğun rızası ile onlara imamlık edenlerdir.” ,

“İmam ile müezzin, cemaatın sayısı kadar sevaba kavuşur.”

Birisi dedi ki: Ya Resulallah, bana bir amel bildir ki, yalnız onu işlemekle Cennete gideyim. Ona, Senin vasıtanla namaza gelmeleri için kavminin müezzini ol!, buyuruldu. Bunu yapamam deyince, Resulullah efendimiz, O halde sana uyup namaz kılmaları için kavminin imamı ol!, buyurdu. Onu da yapamam ya Resulallah, deyince; O vakit namazı ilk safta kıl! buyurdu.

GÖNÜL BAHÇESİ · 29 EKİM 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 1128

Güler yüz ve tatlı dilin gücü

Allahü teâlâ insanı eşref-i mahluk olarak, yani yaratılmışların en şereflisi olarak yaratmıştır. Diğer mahluklara vermediği pek çok üstünlüğü insanlara vermiştir.

Mesela, insan dışında hiçbir canlı gülemez, gülümseyemez. Hayvanlar açlıkla, acıyla bağırabilirler; ancak yalnızca insan gülebilir, tebessüm edebilir.

İnsan, Allahü teâlânın bu ihsanını, nimetini huy edinmesi, yani her zaman güler yüzlü, tebessümlü olması gerekir. Hadis-i şerifte, “Hayrı, iyiliği, güzel yüzlülerin yanında arayınız!” buyuruldu. Bunun için sermaye de gerekmiyor.

Çünkü, mal ile para ile yapılacak bir şey değildir. Mal ile memnun etme de bir yere kadardır. Bunun için, hadis-i şerite, “Mallarınızla herkesi memnun

edemezsiniz. Güler yüz ve tatlı dil ile, güzel ahlakla memnun etmeye çalışınız!" buyuruldu. Çatık kaşlı, sert bakışlı kimseden pek hayır, iyilik sadır olmaz. Hadis-i şerifte, "Mümin kardeşinin yanında suratı asık durana melekler lanet eder." buyuruldu. Meleklerin lanetlediği kimseden nasıl hayır sadır olsun!

"BU DA GEÇER YA HU!"

İnsanlara, iyi, faydalı olabilmesi için insanın kendini gülümsemeye kendini alıştırması, hatta şartlandırması lazımdır. Bunun için de kendine zaman zaman şunları söylemesi, yapması lazımdır:

Hiçbir zaman asık suratlı olmayacağım. Çünkü, kendisini çok ciddiye alan bir insan kadar gülünç bir şey yoktur. Dünyada herşey gelip geçici; hayal. Gerçek olan sadece ahıret. Bunun için en ciddi, en sıkıntılı şeylerin de geçici olduğunu unutmayacağım.

Gözlerimden yaşlar akıtacak kadar beni kızdıran insanlar ve olaylar karşısında da tebessümü elden kaçırmayacağım. Ne zaman keyfim kaçacak olsa, derhal aklıma gelecek kadar güçlü bir alışkanlık hâline gelinceye kadar, şu sözü tekrarlayacağım. Bu söz beni her türlü çapraşık durumdan çıkartacak ve hayatımı dengede tutacaktır. Bu söz: "Bu da geçer ya hu!" sözüdür.

Çünkü dünyevî olan her şey gelip geçicidir. Yüreğim daraldığı zaman, bunun da geçeceğini düşünerek teselli olacağım. Başarı ile sevindiğim zaman, bunun da geçici olması nedeniyle kendimi uyaracağım. Fakirlikten boğulduğum zaman, kendime bunun da geçici olduğunu söyleyeceğim. Zenginlik içinde yüzdüğüm zaman da kendime bunun geçici olduğunu söylemeliyim. Evet, asırlardır ayakta duran, sarayları, köşkleri yapanlar nerede? Yaptırdıkları sarayların bahçesinde gömülü değil mi? Ve bir gün bu saraylar da yok olup toprağın altına gömülmeyecek mi?

Bugünü gülücüklerle, tebessümle tamamlayacağım. Bugünün mutluluğunun tadını bugün çıkaracağım. Çünkü o, kutu içinde saklanabilecek bir tohum değildir. O, şişede saklanacak ilaç da değildir. Yarın için biriktirilemez. Bu tohum aynı gün ekilmeli, hasadı aynı gün yapılmalıdır.

Bugün başarısızlıklarıma güleceğim ki, yeni düşlerim kaybolsunlar. Başarılarıma güleceğim ki, gerçek değerlerine büzülsünler. Kötülüklere güleceğim ki, ben tatmadan yok olsunlar. İyiliklere güleceğim, büyüyüp bollaşacaklar. Her gün, yalnızca gülerek başkalarını güldürdüğüm zaman, zafer olacaktır. Her

gülümseme bir altınla değiştirilebilir ve yürekten sarfettiğim her güzel söz kaleler inşa eder.

Gülebildiğim, tebessüm edebildiğim sürece gönlüm aydınlık olur. Yalnızca gülerek ve mutlulukla gerçek başarı hâline gelebilirim. Emeğimin meyvelerinden, yalnızca gülerek ve mutlulukla zevk alabilirim. Başarıdan zevk almak için mutluluğa sahip olmalıyım ve gülücükler dağıtmalıyım. İnanıyorum ki, ancak o zaman mutlu ve başarılı olacağım... Şu sözleri kendime slogan edineceğim:

GÜLER YÜZ EVLİYALIK ALAMETİ!

Müslüman güler yüzlü, münafık asık suratlı olur.

Tebessüm, bedavadır, alanı mutlu eder, vereni üzmez.

Huzurun anahtarı tebessümdür.

Tebessüm edemeyen zavallıdır.

Tebessüm atom silahından daha tesirlidir.

Tebessüm ateşinde erimeyen maden bulunmaz.

Gülümsemesini bilmek, iki cihan mutluluğuna sebep olur.

İslamiyet, sevgi, güler yüz, tatlı söz, dürüstlük ve iyilik dinidir.

Rahat etmek için, düşmanınıza iyilik edin, hediye verin. Kırıldığınız arkadaşınıza iyilik edin, sıkıldığınız insana güler yüz gösterin.

Bir kimsenin veli olduğu; tatlı dili, güzel ahlakı, güler yüzü, cömertliği, münakaşa etmemesi, özürleri kabul etmesi ve herkese merhamet etmesi ile anlaşılır. Nitekim hadis-i şerifte, “Mümin kardeşinin yüzüne tebessüm etmek sadakadır.” buyurulmuştur.

HİKMETLER · 29 EKİM 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 1131

Ateşe girmede cür’etli olanlar!

İslam büyükleri, dini konularda fetva vermekten, sohbet etmekten, va’z ve nasihatten çok çekinirlerdii. Yanlış bir şey söylemenin vebalinden korkarlardı. Çünkü, dini konularda bilmeden konuşmanın vebali çok büyüktür. Hadis-i şerifte,

“Fetva vermeye en cüretli olanınız, Ateşe girmede en cüretli olanınızdır.” buyuruldu.

Bunun için gerçek alimler, kendine sual sorulduğunda, bilmiyorsa, "bilmiyorum, kitaplara bakayım, bulursam söylerim" derlerdi. Hatta çoğu zaman bildiklerine de, insanlık icabı hafızam belki beni yanıltır diye kitaba bakıp cevap verirlerdi. Çünkü, “Bilmeden fetva verene, yerdeki ve gökteki melekler lanet ederler.” hadis-i şerifini biliyorlardı.

Yine hadis-i şeriflerde, “Ahir zamanda, âlim ve ilim azalır, cahillik artar. Cahil ve sapık din adamları, yanlış fetva vererek fitne çıkarır, doğru yoldan saptırırlar.”, “Ümmetim, kötü din görevlilerinden çok zarar görecektir.” buyuruldu.

İmam-ı Şabi hazretleri buyurdu ki: “Bilmem, demek ilmin yarısıdır. Allah rızası için bilmediği bir hususta, susanın aldığı mükafat, bildiği hususta konuşanın aldığı mükafattan az değildir. Çünkü cehaleti kabul etmek nefse çok ağır gelir.”

İbrahim Edhem buyurdu ki: “Şeytanı en çok kahreden şey, âlimin "bilmiyorum" demesidir. Şeytan, "Bunun susması benim için, konuşmasından daha zararlı" der.

Hakim Nişapuri buyurdu ki: “Hakiki âlim, suali cevaplandırırken, kıyamette, "bu cevabı hangi kitapta buldun" diye sorulacağından korkan zattır.

İslam büyükleri, herkesin seviyesine göre anlatırlardı, soranın anlamayacağı şeyi söylemezlerdi. Çünkü hadis-i şerifte, “Biz Peygamberler, herkese, seviyesine göre muamele yapmak ve anlayabileceği şekilde hitap etmekle emrolunduk.”, “Aklın almayacağı şeyi söylemek, fitne olur.” buyuruldu.

Hazreti Ali, göğsünü işaret edip, “Burada istediğiniz kadar bilgi vardır. Ancak bunu taşıyabilecek birisi olsa, hepsini ona anlatırım” buyurdu. Adamın biri bir âlime ince bir mesele sordu. Âlim cevap vermeyince, o kimse dedi ki: Sen, “İlmini gizleyene Allahü teâlâ ateşten gem vurur” hadis-i şerifini bilmiyor musun? Şöyle cevap verdi: Eğer anlattıklarımı anlayabilecek biri sorar da söylemezsem, o zaman bana gem vurulur. Kur'an-ı kerimde, “Sefihlere, akılsızlara malınızı vermeyin” buyuruluyor. Mal verilmezse, ilim hiç verilmez. Ona ilim vermek fitneye sebep olur.

HİKMETLER · 30 EKİM 2008 PERŞEMBE · KAYIT 1132

Hal hatır sormaları usulen değildi

Allah adamlarının insanlara hal hatır sormaları âdet üzere değildi, yani sormuş olmak için sormazlardı. Onların hal ve hatır sormaları, mücerred sözden ibaret olmayıp, her türlü ihtiyaçlarını gidermek içindi. Bunda samimi idiler. İhtiyacı olanları gördüklerinde bütün imkanlarını ortaya koyarlardı.

İmam-ı Şarani hazretleri buyurdu ki: Bu şekilde hal hatır sorma, zamanımızın insanlarından uzaklaşmıştır. Zira şimdiki insanlarda görülen, bunun tersidir. Bazan birisi arkadaşına "Nasılsın?" diye soruyor. O da ona "İyiyim!" deyip geçiyor. Arkadaşının kendisi ile ilgilenmeyeceğini bildiği için, derdini ona açmıyor. "Nasılsınız?" sözünün bir âdetten ibaret kaldığını biliyor. Hatta çoğu zaman, tanıdığının yanından geçerken "Nasılsınız, iyi misiniz?" diyerek hal ve hatır soran kimse, sorusunun cevabını beklemeye bile lüzum görmeden geçip gidiyor. Keza "Nasılsınız?" sorusuna muhatab olan kimse de, nefsinde cevap verme ihtiyacım hissetmiyor. İşte zamanımızdaki "hal ve hatır sorma" işi, bu derece ciddiyetini kaybetmiş durumdadır.

Aliyyül-Havvâs buyurdu ki : "Sizden biriniz, din kardeşinin ihtiyacını görmek, derdine ortak olmak veya kendisine hayır duâda bulunmak gibi maksatlar dışında ona "Nasılsınız?" diye sormasın. Zira böyle bir sahih niyet ve maksat dışında "Nasılsınız?" diye sormak, münafıklık, iki yüzlülük olur!"

Hâtem'ül-Esam buyurdu ki : "Arkadaşına "Bu sabah ne haldesin?" dediğin zaman o sana : "Bir ihtiyacım var!" derse, sen de onun ihtiyacının ne olduğunu sormaz veya gücün yettiği halde muhtaç olduğu şeyi ona vermezsen, ona hitaben söylediğin "Bu sabah ne haldesin?" sözü, onun hakkında ancak bir alay olur. Zamanımızda çoğunlukla arkadaşlık ahlâkında görülen de budur."

Allah adamları vermekten, başkasının ihtiyacını görmekten zevk alırlardı, kendilerinden geçermlerdi. Feth-i Musuli hazretleri, bir arkadaşının evine gitti. Arkadaşı evde yoktu. Kölesi vardı. Ondan sandığın anahtarını istedi. O da tanıdığı için anahtarı verdi. Feth-i Musuli hazretleri sandığı açıp ihtiyacı kadar parayı alıp gitti. Arkadaşı bunu duyunca çok sevindi. O kadar sevindi ki bunun şükrü olarak hemen kölesini azat etti.

HİKMETLER · 31 EKİM 2008 CUMA · KAYIT 1133

“Nasıl sabahladınız?”

Aliyyül-Havvâs buyurdu ki: “Önceki İslam büyüklerinin, “Nasılsınız?” diye hal hatır sormaları bazan da, Allah'a hamd ve şükürden gafil davrananı uyarmak için olurdu. Böylece onun Allah'a şükretmesine sebeb olunuyor ve her iki taraf için hayır hasıl oluyordu.”

Adamın biri Peygamber efendimize : “Bugün nasıl sabahladınız yâ Resûlallâh?” der.

Peygamber efendimiz de : “Bir cenazeyi teşyî' etmeyen, bir hastayı ziyarete gitmeyen kimselerden daha hayırlı olarak sabahladım!” buyurmuştur.

Ebû Bekr es-Sıddîk hazretlerine: “Bugün nasıl sabahladınız?” demişler. O şu karşılığı vermiştir : “Celîl olan Rabbin zelîl bir kulu ve O'nun emirlerinin bir me'muru olarak sabahladım!”

Hasan Basrî hazretlerine, “Bugün nasıl sabahladınız?” demişler. O da demiş ki : “Allah'a hiçbir ortak koşmayan müslüman bir hanîf olarak sabahladım!”

Mâlik bin Dinar hazretlerine, “Nasıl sabahladınız?” demişler. O da : “Âkibetin cennete mi, yoksa cehenneme mi olduğunu bilmediğim halde sabahladım!” karşılığını vermiş.

İmam Şâfiî hazretlerine, “Nasıl sabahladınız?” demişler onun cevabı da şöyle olmuştur : “Rabbimin nimetleriyle rızıklanır, fakat şükrünü edâ edemez bir halde sabahladım!”

İsâ aleyhisselâm'a “Bugün nasıl sabahladınız?” demişler. O şu karşılığı vermiş : “Öyle bir halde sabahladım ki, ümid ettiğim faydaların te'minine, korktuğum şeylerin define mâlik değilim! Ben amelime bağlıyım. Herşey O'nun elinde.”

Rabi' bin Haysem hazretleri “Nasıl sabahladınız?” demişler. O da demiş ki : “Zaif, günahkâr bir kul olarak sabahladım! Rabbimin nimetleriyle rızıklanıyor, emirlerine karşı âsî oluyorum!”

Ebü'd-Derdâ hazretlerine de sorulmuş. Onun cevabı ise şöyle : “Cehennemden kurtulduğum takdirde sabaha hayırla girdim demektir!”

Mâlik bin Dinar hazretlerine sormuşlar : "Yâ Mâlik, bugün nasıl sabahladınız?" O şu karşılığı vermiş : "Öyle bir halde sabahladım ki; ömür kısalıyor, günahlar ise artıyor!"

Hâmid el-leffâf hazretlerine "Nasıl sabahladınız?" diye sorduklarında : "Selâmet ve afiyetle!" demiş. Hâtem'ül- Esam ona demiş ki : "Yâ Hâmid, selâmet ve afiyet ancak sıratı geçtikten, cennete girdikten sonradır!" Hâmid de : "Doğru söyledin yâ Esam!" diyerek onu tasdik etmiştir.

2008 YILLIK KÜLLİYATI

11

Kasım

38 yazı · Hikmetler: 30 · Gönül Bahçesi: 8

HİKMETLER · 1 KASIM 2008 CUMARTESİ · KAYIT 1134

“Elhamdülillah iyiyim”

Eskiden İslam büyükleri, paraya ihtiyacı olunca, arkadaşlarına durumu bildirirler. Arkadaşları da “Ne kadar ihtiyacın var?” diye sormaz, kesesini çıkarıp verirlerdi. Arkadaşları da, ihtiyaçları kadarını cüzdanından alırlardı. Hatta bazıları, bir arkadaş, kendinden para istese, “Niye bunun ihtiyacını daha önce fark etmedim, niye onu istemeye mecbur ettim” diyerek üzülüp, ağlardı. Sık sık arkadaşına, ihtiyacının olup olmadığını sorarlardı. Zaten arkadaşa “Nasılsın?” demek, “Ne ihtiyacın varsa, söyle, mümkünse çaresine bakayım” demektir. Laf olsun diye hal hatır sormak hakiki arkadaşlığa sığmaz. Hal hatır sorana, gereğini de yapmak düşer.

İslam büyükleri bazan da, Cenab-ı Hakkın nimetlerini hatırlatmak, bu nimetlere karşı kişinin hamd etmesini sağlamak için hal hatır soralarlardı.

Peygamber efendimiz, bir kimseye “Nasılsın” buyurdu. O kimse, “İyiyim” dedi. Üçüncü defa sorunca o kimse, “Elhamdülillah iyiyim” dedi. Peygamber efendimiz, “İşte senden bu cevabı bekliyordum. Bunun için soruyu tekrarladım” buyurdu.

Allahü teâlâ, Hazreti Musa’ya buyurdu ki: “Bir kimse, kendine verdiğim nimeti benden bilip kendinden bilmezse, nimetlerin şükrünü eda etmiş olur. Bir kimse de, rızkını kendi çalışması ile bilip, benden bilmez ise, nimetin şükrünü eda etmemiş olur” buyurdu.

Peygamber efendimiz buyuruldu ki: “Beni İsrailde bir abid var idi. Beşyüz yıl ibadet etmişti. Kıyamet günü Allahü teâlâ, "Bu Abidin benim ihsanımla Cennete götürün!" buyurur. Abid, "Ben ihsan ile değil, yaptığım beşyüz yıllık ibadetle Cennete girmek istiyorum" der. Allahü teâlâ emreder, hesabı görülür. Yalnız göz nimeti beşyüz yıllık ibadetten fazla gelir. Melekler abidi Cehenneme götürürler. Abid, "Ya Rabbi beni rahmetinle, ihsanınla Cennete koy" diye dua eder. Allahü teâlâ buyurur ki: "Ey kulum, seni yoktan kim yarattı? Abid, sen yarattın, der. Seni yaratmam, senin tarafından mı oldu, yoksa benim ihsanımla, benim rahmetimle mi oldu? Abid, senin rahmetinle oldu, der] Allahü teâlâ verdiği bazı nimetleri de sayar. Abid, "Hepsi senin rahmetinle, ihsanınla oldu" der.

Nimete şükredince, hem eldeki nimet yok olmaktan kurtulur, hem de yeni nimetlerin ele geçmesine sebep olur. Hadis-i şerifte, “Az veya çok bir nimete kavuşan, "Elhamdülillah" derse, Allahü teâlâ, o kimseye bu nimetten daha iyisini verir” buyuruldu.

HİKMETLER · 2 KASIM 2008 PAZAR · KAYIT 1135

Sevmenin üç alameti

İslam büyükleri, bir kimseyi Allahü teâlâya şükrettirmek için, “Nasılsın?” derlerdi. İnsan ya şükreder, ya susar veya şikayette bulunur. Allah’tan şikayet etmek ise çok çirkindir. Kulun Mevlasına zillet göstermesi izzettir. Mevlayı başkasına şikayet etmesi ise zillettir. Şükür, ihsanını, iyiliğini anmak suretiyle ihsan edeni övmektir. Yani dil ile teşekkür de şükürdür.

Muhammed Masum hazretleri buyuruyor ki: İhsan eden, iyilik eden sevilir. Hadis-i şerifte, “İhsan sahibini sevmek, insanların yaratılışında vardır” buyuruldu. Bütün iyilikleri yaratan, insana can, mal, sıhhat veren, zararlardan, korkulardan koruyan Allahü teâlâyı sevmek, insanlık icabıdır. Sevmenin üç alameti vardır:

1- Onu sevenleri sevmek,

2- Ona itaat etmek,

3- Onu, dil ile, beden ile övmek.

Bunlardan ikincisine Şükür, üçüncüsüne Hamd etmek denir. Onu sevenleri, O da sever. İhsanlarını arttırır.

İmam-ı Mücahid hazretleri Nahl suresinde “Onlar, Allah’ın nimetini bilip itiraf ederler. Sonra da onu inkâr ederler” mealindeki 83. âyet-i kerimesini “Onlar, nimetlerin Allah’tan olduğunu bilirler. Fakat "Bu nimetleri biz kazandık veya bize miras kaldı" diyerek nankörlük eder” diye tefsir etmiştir.

İnsan, bir hasta veya sakat görünce, kendisinin böyle bir derde müptela olmadığı için şükretmelidir! Hadis-i şerifte buyuruldu ki:

“Bir kimse, hasta, sakat birini görünce, "Allahü teâlâya hamdolsun ki beni böyle etmedi. Bundan ve daha başka dertlilerden üstün kıldı" derse, nimetin şükrü olur.”

Nimet umumi olunca, herkese gelince insan bu nimetin kıymetini bilemez. Görmek büyük nimet iken, herkeste göz olduğu için göz nimetine her zaman şükretmeyiz. Gençler, yaşlanmadıkça gençliğin kıymetini bilmez. Hastalar sağlığın kıymetini anlar. Fakirler zenginliğin kıymetini bilir. Hayatın kıymetini de ancak ölüler anlar. Şu halde yaşlanmadan gençliğin, hastalanmadan sıhhatin ve ölmeden önce de hayatın kıymetini bilip şükretmelidir. Hadis-i şerifte buyuruldu:

"Şu üç şey iman alametidir: Belaya sabır, nimete şükür, kazaya rıza."

HİKMETLER · 3 KASIM 2008 PAZARTESİ · KAYIT 1136

Şeytanın hilelerinde çok dikkatli idiler

İslam büyükleri, iblis ile mücadele hususunda çok dikkatli, iblisin hile ve tuzakları hakkında çok hassas idiler. Zira iblisin bizim hakkımızda gaflet göstermez. Bunun için bizim de onun hakkında gaflet göstermememiz gerekir. İblis, son derece sinsi olup kulun Allah'ın gazabını mucib kötülükleri işlemesi hakkında çok hırslıdır. Hadîs-i şerifte şöyle bildirildi: "İblis, tahtını deniz üzerine kurar, askerlerini etrafa gönderir; askerleri içinde insanları en çok fitneye düşüreni, onun yanında en büyük olanıdır."

Fudayl bin İyâd buyurdu ki: "İblis, şu üç şeyden biri ile âdemoğlunu tuzağına düşürdüğü zaman, "artık ondan, başka birşey istemem!" diye sevinir.

1- Kişinin kendini beğenmesi,

2- Amelini gözünde büyütmesi,

3 -Günahlarını unutması." Diğer rivayette "Dört şeyden biri ile" denilmiş, dördüncü olarak da fazla "İhtiyaçsızlık" zikredilmiştir. Bu hepsinin büyüğü ve diğer üçünün menşei mesâbesindedir.

İmam-a azam hazretleri, şeytanın tuzağına düşmemek hakkında şöyle buyurdu: "Şeytanın en büyük vesvese ve hîlesi, kula, kendisini din kardeşlerinden üstün göstermesidir. Kul bu hâldeyken vefât ederse, Allahü teâlâ onu sevmez, amelleri ona fayda vermez."

İbni Abbâs hazretleri buyurdu ki: " İlk basılan parayı şeytan aldı. Onu öptü ve gözlerine, göbeğine sürdü. Sonra da, 'Ben seninle insanları azdırır, seninle küfre

sokarım. İnsanoğlunun paraya sevgisi ile bana ibâdet edişini çok severim' dedi."

Ayet-i kerimelerde de şeytanın düşmanlığı şöyle bildirildi:

"Hakikaten şeytan size düşmandır. Siz de onu düşman edininiz. Çünkü o, kendine tâbi olanları, (nefslerine uymaya, dünyaya meyletmeye ve) Cehennem ehlinden olmaya çağırıyor." (Fatır 6)

"Şeytanın izine, yoluna tâbi olmayın. Muhakkak ki, o size apaçık bir düşmandır. Şeytan size ancak kötülüğü, fahşayı (hayasızlığı, dünyaya düşkün olmayı, nefsin arzularının peşinde koşmayı) emreder." (Bekara 168-169)

"Ey iman edenler, şeytanın yoluna (ve vesveselerine) tâbi olmayın." (Bekara 208)

GÖNÜL BAHÇESİ · 4 KASIM 2008 SALI · KAYIT 1141

Bir Müslümanın yirmi dört saati

Müslümanın günü, sabah namazı vakti ile başlar. Şartları müsait olan sabah namazı için camiye gider. Gidemeyen, evde çoluk çocuğu ile cemaat yapar. Namazdan sonra yatmaz, güneşin doğup yükselmesini bekler. Kerahat vaktinde yani, güneş doğup yükselene kadar (40-45 dakika) uyumak mekruhtur. Bu vakti, Kur'an kerim okuyarak, ilmihal okuyarak, tesbih çekerek, dua istigfar ederek geçirmelidir. Her gün iki sayfa Kur'an-ı kerim okuyan bir yılda hatim indirmiş olur. Bu vakit önemli bir vakittir. Bu zaman, rızıkların dağıtıldığı zamandır. Rızıkların dağılması sabah namazından sonra olur. Manevi rızıkların dağılması ise ikindi namazından sonradır. Bu iki vakitte uyumamaya dikkat etmelidir! Ayrıca bu zamanda uyumak sağlık açısından da uygun değildir. Kerahat vaktinde ayakta olanın kazancı berektli olur. Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

"Sabah namazını kıldıktan sonra uyumayın, rızkınızı aramaya çalışın!", "Rızık için çalışmaya erken gidenin işi bereketli olur ve başarı kazanır."

"Rızık için çalışmaya erken gidenin işi bereketli olur ve başarı kazanır."

Sabah evden çıkmadan önce, mutlaka abdest almalıdır; (kerahat vakti çıkmış ise) kuşluk (Duha) namazı kılmalıdır. Kuşluk namazı önemli nafile

namazlardandır. Kaza borcu olan, kazaya kalmış ilk sabah namazına da niyet etmelidir. Hadis-i şeriflerde, kuşluk namazının önemi şöyle bildirilmiştir:

"Günde iki rekat kuşluk namazı kılan, doğduğu günkü gibi günahsız olur."

"Cennetin bir Duha kapısı vardır. Bu kapıdan ancak kuşluk namazı kılanlar girer."

"İki rekat kuşluk namazı kılan gafillerden olmaz. Dört rekat kılan, abidlerden olur. Altı rekat kılarsa, bu namaz o gün ona kâfi gelir. Sekiz rekat kılan, masivayı terk edip itaat eden kullardan yazılır. On iki rekat kılan da Cennette özel bir köşke kavuşur."

Redd-ül muhtar

İmam-ı Şarani

Sabah evinden çıkarken (Âyet-el kürsî)yi okur. Zîrâ, bunu okuyan, her işinde muvaffak olur ve hayırlı işler başarır. Resûlullah aleyhisselâm, "Bir kimse, evinden çıkarken Âyet-el kürsîyi okursa, Hak teâlâ, yetmiş meleğe emreder, o kimse evine gelinceye kadar, ona duâ ile istigfâr ederler." buyurdu.

Sonra, 100 defa, "Estagfirullah" der. (Yüzüncüde,

Besmele ile evden çıkarken düzgün niyet eder, yani, kendi ve aile efradı için helal rızk kazanmaya, dine ve Müslümanlara hizmet etmeye niyyet eder. Üç ihlas, bir felak ve bir Nas ve bir Fatiha okur. Sevabını İslam büyüklerine ve ölmüş yakınlarının ruhuna hediye eder.

Cenab-ı Hakka tevekkül eder, şu duayı okur. Hadis-i şerifte, "Evden çıkarken "Bismillahi, tevekkeltü alallahi, lâ havle ve lâ kuvvete illâ billah"

Yolda ve müsait bir zamanda imanını korumak için müşrik olmamak için, üç defa

Sonra 100 defa

Çalışırken, dinin emir ve yasaklarına uyar, kul hakkına çok riaye teder.

Bunlardan yetiştiremediklerini, akşam ve dönerken veya evde de okur. Akşam evine döndüğünde, Besmele çekerek sağ ayakla evine girer. Girerken ihlâs sûresini okur. Peygamber efendimiz, "Eve girerken ihlâs-ı şerîfi okuyan, yoksulluk görmez!" buyurdu. Gece geç yatmamalıdır. Yatsı namazını kıldaktan sonra Müslümanın günü biter. Bir miktar dini kitap okuduktan sonra dinlenip daha güzel hizmet etmeye niyet ederek yatar.

Seyyid Abdülhakîm Arvâsî

Yatağına E'ûzü ve besmele okuyarak gir. Sağ yan üzerine kıbleye karşı yat. Sağ avucunu sağ yanağın altına döşe. E'ûzü besmele ile bir Âyet-el kürsî oku. Sonra herbiri için besmele okuyarak, üç İhlâs, sonra bir Fâtiha, sonra birer defa iki Kul e'ûzüyü oku. Sonra üç defa "Estagfirullahel'azîm ellezi lâ ilâhe illâ hu" oku! Üçüncüsüne "el-hayyel-kayyûme ve etûbü ileyh" ilâve et! Sonra on kerre "Lâ havle velâ kuvvete illâ billâh" oku! Buna "Kelime-i temcîd" denir. Onuncusuna "hil aliyyil azîm ellezi lâ ilâhe illâ hu" ilâve et! Sonra uyu!

Gecenin altı diliminin son diliminde, teheccüd namazı kılmak çok kıymetlidir. Hiç olmazsa gece bir sebeple kalkıldığı zaman bu kıymetli namaz kaçırılmamalıdır. Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

“Farzlardan sonra en faziletli namaz, gece kılınan teheccüd namazıdır.”,

“Seher vakti Allahü teâlâ buyurur ki: İstiğfar eden yok mu, onu mağfiret edeyim. İsteyen yok mu, istediğini vereyim, duasını kabul edeyim.”

HİKMETLER · 4 KASIM 2008 SALI · KAYIT 1137

İblisin farklı yaklaşımları

Cüneyd-i Bağdâdî hazretlerinin huzuruna, sırtında yamalı bir elbise, boynunda 99'luk bir tesbih, olduğu halde, şeyhlerden birinin hizmetçisi suretinde biri gelerek, “Efendim, sizin bereketinize ve feyzinize nâil olmak arzusu ile size hizmet etmek istiyorum.” dedi. Yirmi sene kadar dergahta hizmet ettti. Fakat hiçbir suretle ona vesvese verememişti. İyice usanıp dergahtan ayrılmak isteyince : “Üstadım, beni tanıyor musunuz?” diye sordu. Cüneyd-i Bağdadi, “Ben seni ilk geldiğin gün tanıdım! Sen, Ebû Merre İblis'sin!” dedi. İblis ona : “Yâ Ebal-Kâsım! Ben, senin makam ve derecene ulaşmış bir kimse görmedim!” deyince, buyurdu ki : “Defol ey mel'un! Sen, beni, kendimi beğenme gibi, dînimi telef edecek bir hale düşür meden buradan ayrılmamak emelindesin! Fakat buna yol bulamayacaksın, haydi defol!”

Şeytanın en büyük hilelerinden biri de, fakirlik korkusu ve dünya malının elden çıkması idi.

Eyyüb aleyhisselamın bütün dünyalıkları bir ara elinden çıkmıştı. Bu hâli fırsat bilen şeytan çoban kılığına girip yanına gelerek dedi ki:

- Bütün malların harap oldu. Dünyalık birşeyin kalmadı.

Şeytan, Eyyûb aleyhisselâmın, üzülüp şikâyette bulunmasını beklerken:

- Üzülme! O malı mülkü veren Allahü teâlâ idi. Şimdi de o aldı. Çünkü mülk O'nundur. Bunda üzülecek bir şey yok, buyurdu.

Daha sonra, bir zelzele oldu. Eyyûb aleyhisselâmın çocukları enkaz altında kalarak öldüler. Bunu da fırsat bilen şeytan koşarak, Eyyûb aleyhisselâmın yanına gitti:

- Allahü teâlâ evini zelzele ile yıktı. Çocukların altında kalıp parça parça oldular, dedi.

- Ey mel'un sen İblissin. Beni Rabbime isyâna teşvik etmek istiyorsun. Şunu bil ki, evlâdım bir emânetti. Allahü teâlâ emânetini geri aldı. Buna niçin üzüleyim? Rabbime hamdederim, buyurdu.

Şeytanın bu vesvesesi ve düşmanlığı ayet-i kerimelerde şöyle bildirildi:

(Şeytan sizi (Allah yolunda infak ederken) fakir olursunuz diye korkutur ve (sadaka vermemenizi) emreder." (Bekara 268)

"Şeytan onları (Taşkınlığa meylettirip) hidayete uzak bir sapıklığa düşürmek ister." (Nisa 60) "Şeytana itaat etmeyin, o size açık düşmandır diye size nasihat vermedim mi?" (Yasin 60)

GÖNÜL BAHÇESİ · 5 KASIM 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 1140

Bir Müslümanın yirmi dört saati- 2

Dün, bir Müslümanın yirmi dört saatlik zaman diliminde yapması lazım olan şeyleri özetlemeye çalışmıştık. Yapılmasını bildirdiğimiz hususlar, yapılması gereken en az şeylerdir. Bunları da yapmamak, bir Müslüman için utanılacak şeylerdir. Çünkü, bildirdiğimiz hususlar toplam yarım saati geçmez. Yirmi dört satlik bir zaman diliminde, yarım saatini; Cenab-ı Hakkı anmaya, tesbih, istigfar ve duaya ayırmamak sahip olduğumuz nimetlerin şükrünü yapmamak, hamd

etmemek manasına gelir ki, bu bizim için büyük tehlike demektir. Çünkü Cenab-ı Hak, "Nimetlerimin kıymetini bilir şükür ederseniz onları arttırırım. Kıymetini bilmez, nankörlük ederseniz, elinizden alır, şiddetli azap ederim" buyuruyor.

Dün bildirdiğimiz hususlar, zamanı kısıtlı mesaisi ağır kimselerin, icabında yolda gelirken giderken okuyabileceği dua ve tesbihlerdir. Durumu, zamanı müsait kimseler bunlarla yetinmeyip daha çoğunu yapmalıdır. Dünkülere ilave olarak şunlar yapılmalıdır:

Her sabah - akşam bir kere “Allahümme mâ esbaha bî min ni’metin ev bi-ehadin min halkıke, fe minke vahdeke, lâ şerîke leke, fe lekel hamdü ve lekeşşükr” demeli ve akşam (Mâ esbaha) yerine (Mâ emsâ) diyerek, hepsini aynen okumalıdır. [Allahım! Senin nimetlerinle, yarattıklarınla sabahladım (akşamladım). Bu (nimet) yalnızca sendendir. Senin ortağın yoktur. Hamd ve şükr sanadır.]

Peygamberimiz buyurdu ki,”Bu duâyı gündüz okuyan, o günün şükrünü yapmış olur. Gece okuyunca, o gecenin şükrünü îfâ etmiş olur”. Abdestli okumak iyi olur ise de şart değildir. Hamd ve şükür için de her gün şu duâlar okunmalıdır:

“El-hamdü-lillâhi dâimen ve alâ külli hâl ve E'ûzü billâhi min hâl-i ehlinnâr”,

“Elhamdülillahi alâ ni’metil islâm. Ve alâ tevfîkil îmân. Ve alâ hidâyetil rahmân.”

Bir gece Peygamber efendimiz, hazret-i Âişe'ye buyurdu ki,

- Yâ Âişe! Kur'ân-ı kerîmi hatim eyle, bütün Peygamberleri kendine şefâ'atçi ve bütün mü'minleri kendinden hoşnut edersin. Hazret-i Âişe dedi ki:

- Anam-babam sana fedâ olsun! Az bir zaman içinde bunları nasıl yapabilirim? Sultân-ı Enbiyâ buyurdu ki,

- Yâ Âişe, üç kerre "Kulhüvallâhü" sûresini oku. Kur'ân-ı kerîmi hatmetmiş gibi olursun. Bir kerre, "Allahümme salli alâ Muhammedin ve alâ cemî'il-enbiyâi vel-mürselîn"

Af, mağfiret ve âfiyet için çok duâ etmelidir. Bunların hepsini ihtivâ eden çok kıymetli duâ, “Allahümme rabbenâ âtinâ fi’d-dünyâ haseneten ve fi’l-âhıreti haseneten ve kınâ azâbennâr”dır. [Rabbimiz olan Allahım, bize dünyada ve âhirette iyilik ver. Bizi ateşin azabından koru!]

Şu duayı da hergün özellikle Cuma günü çok okumalıdır.

“Allahümmagfir lî ve li-âbâî ve ümmehâtî ve li-ebnâî ve benâtî ve li-ihvetî ve ehavâtî ve li-a’mâmî ve ammâtî ve li-ahvâlî ve hâlâtî ve li-zevcetî ve ebeveyhâ ve li-esâtizetî ve lil-mü’minîne vel-mü’minât vel-hamdü lillâhi rabbil-âlemîn!”

Kalbin muhafazası için de “Allahümme, yâ mukallibelkulûb, sebbit kalbî, alâ dînik” duâsını okumalıdır. (Ey büyük Allahım! Kalbleri iyiden kötüye, kötüden iyiye çeviren, ancak sensin. Kalbimi, dîninde sâbit kıl, yâni dîninden döndürme, ayırma!)

Her türlü zarardan ve şeytanın vesvesesinden korunmak için de şu her gün şu duaları okumak lazımdır:

“Yâ Allah-ür-rakîb-ül-hafîz-ür-rahîm. Yâ Allah-ül-hayy-ül-halîm-ül’azîm-ür-raûf-ül-kerîm. Yâ Allah-ül-hayy-ül-kayyûm-ül-kâimü alâ külli nefsin bimâ kesebet, hul beynî ve beyne adüvvî!”

“E’ûzü bi-kelimâtillâhit-tâmmâti min şerri külli şeytânin ve hâmmâtin ve min şerri külli aynin lâmmetin.

"Allahümme innî eûzü bike min hemezâtiş-şeyâtîn"

Resûlullah şu duâyı çok okurdu: “Allahümme innî es'elükes-sıhhate vel-âfiyete vel-emânete ve hüsnel-hulkı ver-rıdâe bil-kaderi bi-rahmetike yâ erhamer-râhimîn”. (Ya Rabbî! Senden, sıhhat ve âfiyet ve emânete hıyânet etmemek ve güzel ahlâk ve kaderden râzı olmak istiyorum. Ey merhamet sahiplerinin en merhametlisi! Merhametin hakkı için, bunları bana ver!)

Hadis-i şerifte, “Her namazdan sonra, üç kere, "Estağfirullah elazim ellezi la ilahe illa huv el hayyel-kayyume ve etubü ileyh" okuyanın, bütün günahları affolur.” buyuruldu. Muhammed Masum hazretleri, bu üç istiğfarın, namaz sonunda Allahümme entesselam... dan sonra, kalan 67 istiğfarı da sadece Estağfirullah diyerek duadan sonra okuduğunu bildiriyor.

Günde, 25 defa “Allahümme bârik lî fil-mevt ve fi-mâ ba’del-mevt” okumalıdır. [Allahım! Beni ölürken ve öldükten sonra koru!]

Günde, 7 defa “Allahümme ecirnî minen-nâr” söylemeledir. [Allahım! Ateşden (Cehennemden) beni esirge!]

Günde, kırk defa “Lâ ilâhe illâ ente sübhâneke innî küntü minez-zâlimîn” okumalıdır. [Ey senden başka ilah olmayan! Seni tesbih ederim. Şüphesiz ben nefsime zulmedenlerden oldum (haksızlık ettim)]

Her gün, “Allahümme erinel hakka hakkan verzuknâ ittibâ'ahu ve erinel bâtıla bâtılan verzuknâ ictinâbehu bi-hurmeti Seyyidil-beşer “.(Yâ Rabbî! Doğruyu bize doğru olarak göster ve ona uymağı bize nasip et ve yanlış, bozuk olan şeylerin yanlış olduklarını bize göster ve onlardan sakınmamızı nasip et! İnsanların en üstünü hurmetine bu duâmızı kabûl buyur!).

Her gün dua, tesbih ve istigfar okuyan, Cenab-ı Haktan gafil olmaz, aczini ve haddini bilir. Böyle bir kimse de Cenab-ı Hakkın sevgili kulu olur!

HİKMETLER · 5 KASIM 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 1138

Mücadele menfaate dalı olunca

Şeytanın hilelerinden biri de, ibadet etmeye, dini gayrete mani olamadığı zaman kişinin ihlasla yaptığını menfaate dönüştürmesidir.

Benî İsrâilden ibâdetle meşgul olan bir kimseye, "Burada ağaca tapanlar var" deyip, tapınılan ağacın yerini haber verdiler. O da Allah rızâsı için, bildirilen ağacı kesmek niyetiyle yola çıktı. Yolda bir ihtiyar şekline giren şeytan, onu karşılayıp dedi ki:

- Sen ibâdetinle meşgul ol. Başkasının ağaca tapmasının sana bir zararı olmaz.

- O ağacı kesmem de ibâdettir. Bunu Allah rızâsı için yapacağım.

- Ben de o ağacı kesmene izin vermem.

Bunun üzerine dövüşürler. Şeytanı yenip göğsünün üzerine oturunca, şeytan tekrar dedi ki:

- Beni bırak sana söyleyeceklerim var. Sen Peygamber değilsin. Bu işle vazîfelendirilmedin. Bunu sana sormıyacaklar. Hem sen fakîr bir kimsesin. Eğer beni bırakır ve o ağacı kesmekten vazgeçersen hergün sana iki altın getiririm. Böylece başkasına muhtaç olmaz ve daha güzel ibâdet edersin.

Şeytanın bu teklifi üzerine o kimse, ağacı kesmekten vazgeçti. Şeytan birinci ve ikinci günü altını getirdi. Fakat üçüncü günden sonra getirmedi. O kimse bu hâle kızdı ve baltasını alıp, ağacı kesmeye gitti. Yolda yine aynı şekilde şeytanla

karşılaştı. Ağacı kesme işinden vazgeçmediği için tekrar dövüştüler. Bu sefer şeytan gâlip geldi. Bunun üzerine o kimse dedi ki:

- Daha önce sana gâlip gelmişken şimdi mağlup olmamın sebebi nedir?

- İlk çıkışın Allah rızâsı içindi ve niyetin hâlis idi. İhlâslı olduğun için Allah seni gâlip getirdi. Şimdiki hiddetin dünyalık içindir. Altınlar konmadı diye kızdığın için mağlup oldun.

Ayet-i kerimelerde, şeytanın, insanı Cenab-ı Hakkı zikretmekten ve ibadetten alıkoymak istediği bilidirilmektedir:

"Şeytan, şarap ve kumar ile aranıza düşmanlık ve kin bırakmak ister. Sizi, Allahü teâlâyı zikretmekten ve namazdan alıkoymak ister. Siz bunlardan (ayıplarını, zararlarını bildikten sonra) hâlâ sakınmaz mısınız?" (Maide 91)

"(Nefsine uyarak) Allahü teâlânın dininden yüz çevirenlere, (dünyada) bir şeytan musallat ederiz." (Zuhruf 36)

HİKMETLER · 6 KASIM 2008 PERŞEMBE · KAYIT 1144

Maksadı, zarar vermek

Şeytanın bir hilesi de, ibadet etmeye mani olamazsa, nafile ibadetlere, sevabı daha az olan işlere yönlendirmesidir.

Evliyanın büyüklerinden Bayezid-i Bistami hazretleri, bir gece uyku bastırıp, sabah namazına uyanamadı. Üzüntüden o kadar ağlayıp inledi ki, bir ses işitti: "Ey Bayezid! Bu kusurunu af eyledim. Bu ağlamanın bereketi ile sana ayrıca yetmiş bin namaz sevabı verdim"

Birkaç ay sonra yine uyku bastırdı. Şeytan gelip, mübarek ayağına dokularak uyandırdı. "Kalk, namazın geçmek üzeredir" dedi. Bayezid-i Bistami hazretleri bunu tanıdı buyurdu ki: "Ey mel'un, sen böyle işi nasıl yaparsın? Sen, herkesin namazının kaçmasını, vaktini geçirmesini istersin. Beni niçin uyandırdın?" Şeytan dedi ki: "Sabah namazını kaçırdığın gün, ağlayarak yetmişbin namaz sevabı kazanmıştın. Bugün onu düşünerek, seni uyandırdım ki, bir vakit namaz sevabı bulasın. Yetmişbin namaz sevabına kavuşamayasın!"

Muhammed bin Vâsi hazretleri, sabah karanlığında mescide gidiyordu. Şeyta, hava soğuk ve karanlık olduğu için cemaate gidemeyip üzülür bundan dolayı daha çok sevap alır korkusuyla ihtiyar bir kimse şeklinde görünüp elinde fener onun yoluna ışık tutuyordu. Oldukça soğuk ve karanlık bir gece idi. Bunu gören bir kimse, evinin parmaklıkları arkasından şöyle seslendi: “Böyle bir gecede, ihtiyar bir adama fener taşıtan şu zatın kalbi ne katı imiş!” Muhammed bin Vâsi, o kimsenin bu sözlerini duymuş ve şunu söylemiş : “Bırak Allah'ın eşkiyasını! Varsın istediği kadar meşakkat çeksin!” İblis, onun kendisini tanıdığını anlayınca fenerini söndürüp kaçmış, bir daha da gelmemiş.

Muhammed bin Vâsi' hazretleri her gün, sabah namazından sonra şöyle duâ edermiş : “Allah'ım! Üzerimize öyle bir düşmanı musallat kıldın ki bizim ayıplarımıza muttali; biz kendisini görmediğimiz halde o ve avenesi bizi görmekte Allah'ım onu, kendi rahmetinden ümitsiz kıldığın gibi, bizden de ümitsiz kıl! Onu affından ümitsiz kıldığın gibi, bizden yana da ümitsiz kıl! Onu cennetinden ve mağfiretinden uzak kıldığın gibi, bizlerden de uzak kıl! Şüphesiz Sen, herşeye kâdirsin, Allah'ım!” İblis, bu duâyı kimseye öğretme, sana ilişmeyeyim.” dediyse de,O “Sen dilediğini yap, yâ iblis!” dedi.

HİKMETLER · 7 KASIM 2008 CUMA · KAYIT 1145

Saptırmak için her kılığa girer!

Şeytan insanları aldatabilmek için bazan da herkesten çok ibadet eden takva sahibi bir kimse kılığına da girebilir:

Mûsâ aleyhisselâm zamanında Kârûn isminde biri vardı. Kendisini tamamen ilme ve ibâdete verdi. Yüz güzelliği fevkalâde idi. Bunun için kendisine "Nûr Yüzlü" derlerdi. Kırk sene dağda kendi başına ibâdet etti. İnsanlar arasına çıkmadı.

Şeytan insan kılığına girip, bunun yanına gitti. Onunla beraber o da ibâdet etmeğe başladı. Hattâ ibâdette, Kârûn'u geçti. Kârûn, buna imrenip hürmet etmeğe başladı. Bir gün şeytan Kârûn'a, “Ey Kârûn! Böyle sadece ibâdet yapmakla iyi mi yapıyoruz sanki? İsrâiloğullarının hastalarını ziyâret edemiyoruz, onların cenâzelerinde bulunamıyoruz. Bunun için dağda bulunmamız uygun olmaz.” dedi.

Bu bahâne ile, onu insanların arasına indirdi. İbâdetlerine burada devam ettiler. Halk bunlara yemek getiriyor, bunlar devamlı ibâdetle meşgûl oluyorlardı. Birgün şeytan dedi ki:

- Bu yaptığımız uygun değildir. Başkalarına yük oluyoruz?

- Öyleyse ne yapmamız lâzımdır?

- Sadece Cum'a günleri çalışıp, rızkımızı çıkararak diğer günler ibâdet edelim.

Öyle yaptılar. Fakat bir müddet sonra da, “Bir gün çalışıp, bir gün ibâdet edelim. Fazla kazancımızı da fakîrlere sadaka olarak veririz, sevâba gireriz” dedi. Böylece şeytan, Kârûn'u dünya malına karşı teşvîk etti. Kârûn bildiği kimya ilmini de kullanarak, kısa zamanda zengin oldu. O kadar çok zengin oldu ki, zenginliği dillere destan oldu. Mûsâ aleyhisselâmın sözlerine uymayıp, kendini tamamen dünyaya verdi. Sayısız hazînelere kavuştu. Hazînelerinin anahtarlarını, kırk katır taşırdı.

Kârûn zengin olunca, eski güzel huyu da kalmadı. Zulüm ve haksızlık yapmaya başladı. Hattâ, kendisine ilim öğreten Mûsâ aleyhisselâma bile karşı gelip, O'nun çalışmalarına engel olmaya, O'nun mu'cizelerine sihir demeye başladı. Cenab-ı Hak da onu malları ile beraber yerin dibine batırarak yok etti. Kur'ân-ı kerîmde, burdan şöyle bahsedilmektedir: “Kârûn Mûsâ'nın "aleyhisselâm" kavmindendi. Fakat o, onlara karşı azgınlık etmişti. Biz ona, anahtarlarını taşımakta bile, güçlü kuvvetli bir cemâ'ate ağır gelen hazîneler verdik. O vakit kavmi ona şöyle dediler: "Dünya malı ile şımarma! Çünkü Allahü teâlâ dünya malı ile şımaranları sevmez."

HİKMETLER · 8 KASIM 2008 CUMARTESİ · KAYIT 1146

Her işe müdahil olur!

Şeytan yapılan ibadetlere, işlere bir şeklide müdahil olur. Kendine az veya çok pay çıkartır.

Abdülaziz bin Ebî Ravvâd buyurdu ki : “Ben, tam altmış defa hacca gittim. İlâhî yakınlığa vesîle olacak pek çok ibâdetler yaptım. Bununla beraber her ne zaman ki nefsimi muhasebe etsem, yaptığım bu ibadetlerdeki şeytanın nasibinin, Rabbimin

nasibinden fazla olduğunu gördüm. inşallah, kâfi miktarda Rabbime kulluk ederek dünyadan ayrılmak nasip olur!"

Habib-i Acemî buyurdu ki : "Allahü teâlâ beni huzuruna dikip : "İçinde nefsin veya şeytanın nasibi bulunmayan bir tek secde getir de bu yüzden seni cennete koyayım." buyursa, ben derim ki : "Yâ Rabbi, benim buna gücüm yetmez."

Fudayl bin İyâd buyurdu ki : "Kulun amelini güzelce edâ etmesi kadar şeytanın belini kıran birşey yoktur. Allahü teâlâ : "Hanginizin daha güzel amel edeceğini imtihan etmek için..." (Sûre-i Mülk, 2) buyuruyor; "Hanginizin daha çok amel edeceğini..." buyurmuyor. Kul, kırk yaşına bastığı zaman bütün isyan ve günahlardan tevbe etmezse, şeytan onun alnını sığar durur ve "Felâh ve kurtuluştan uzak kalan bir yüze fedâ olayım!" der."

İmam-ı Taberânî'nin rivayet ettiği bir hadîs'de şöyle buyurulmuştur : "Her kim kırkına ulaşır da hayrı şerrinden gâlip olmazsa, cehennemdeki yerine hazırlansın!"

İmam Mücahid buyurdu ki : "Kulun sıkıntı, şiddet ve hata hallerinde "Lâilâhe illallâh..." Kelime-i Tevhidini okumak kadar şeytanın belini kıran birşey yoktur! Zira şeytana lânet okumanın bir tesiri ve faydası yoktur! Ona lânet etsen, o da: "Sen, lânet edilmişe lânet ediyorsun." karşılığını verir."

Süfyan bin Uyeyne buyurdu ki : "Şeytanın her gün, âdemoğlunun kalbine gurur ve vesvese veren üçyüz altmış aldatması vardır. Bunlardan herhangi biri ile onu kandırmaya çalışır."

Muhammed bin Sirîn de şöyle derdi : "Şeytanın en büyük vesvese ve hilesi, kula, kendisini din kardeşlerinden üstün göstermesidir. Kul bu halde iken vefat etmiş olsa, Allah ona buğzeder ve amellerinden hiçbir şey ona fayda vermez!"

Meymun bin Mehrân buyurdu ki : "Kendisini tuzağa düşürmedikçe görmediğin bir düşman, düşmanların en büyüklerinden biridir!"

HİKMETLER · 9 KASIM 2008 PAZAR · KAYIT 1147

İblisin sevdiği kimseler!

Allahü teâlâ, iblise, Resulullaha giderek, soracağı bütün suallere doğru cevap vermesini emretti. İblis yaşlı biri şeklinde Resulullahın huzuruna geldi. "Beni

Allahü teâlâ gönderdi ve soracaklarına doğru cevap vermemi emretti" dedi. Bunun üzerine Resulullah efendemiz sordu:

- O halde, sevmediğin ve düşman olduğun kimseleri söyle!

- Dünyada en sevmediğim kimse, sensin ve adil sultanlar, tevazu sahibi zenginler, doğru sözlü tüccarlar, ihlas sahibi ve ilmi ile amel eden âlimler, din-i İslamı yaymaya çalışan mücahidler, insanlara karşı merhametli olanlar, tevbe-i nasuh ile tevbe edenler, haramdan kaçınanlar, daima abdestli bulunanlar, daima hayır ve hasenatta bulunan müslümanlar, güzel huylu olan ve insanlara faydalı olan müslümanlar, Kur'an-ı kerimi tecvide uygun olarak okuyan hafızlar ve herkes uyurken namaz kılan kimselerdir.

- Dünyada sevdiğin, dost olduğun kimseleri söyle!

- Zalim sultanlar, kibirli zenginler, hain tüccarlar, içki içenler, kötü yerlerde teganni eden, şarkı söyleyen, fuhuş yapanlar, yetim malı yiyenler, namaza önem vermeyen ve geç kılanlar, tul-i emele [uzun dünya arzularına] sahip olanlar, hemen gadablanıp, gadabını yenemeyen kimseler benim dostum, sevdiğim kimselerdir.

Vehb bin Münebbih hazretleri buyurdu ki: "Ey kardeşler, ben sizleri, alenî olarak şeytana düşmanlık ilân edip de gizli olarak ona itâat etmekten sakınmaya davet ederim! Zira âsî olarak akşamlayan bir kimse, şeytanın hilesine aldanmış, şeytanla kucak kucağa yatmış demektir!"

Resulullah efendimiz, şeytanın hilelerine aldanmamak gerektiğini bildiren pek çok hadisi şerif vardır. Bunlardan bazıları:

"Melekten gelen ilham, İslamiyet'e uygun olur. Şeytandan gelen vesvese, İslamiyet'ten ayrılmaya sebep olur."

"Allahü teâlânın rahmeti cemaat üzerinedir. Şeytan, müslümanların cemaatine katılmayıp muhalefet eden kimse ile beraberdir."

"Sürüden uzak kalan koyunu kapan kurt gibi, şeytan da insanın kurdudur. Parça parça olmaktan sakınınız. Cemaat halinde birleşiniz. Mescidlere koşunuz!"

HİKMETLER · 10 KASIM 2008 PAZARTESİ · KAYIT 1148

İblisten kurtulmanın yolu!

Âlim bir zât talebesine, "Şeytan seni kötülüğe düşürmek istediği zaman ne yaparsın?" diye sordu. O da, "Onunla mücâdele eder, ona karşı dururum" dedi. Hocası tekrar, "Şeytan tekrar dönüp gelir, seni günâha sokmak isterse ne yaparsın?" diye sorunca talebe, "Ona karşı durur, dediğini yapmamaya çalışırım" dedi. Hocası birkaç defa aynı soruyu tekrarlayınca, talebe hep, mücâdele ederim, dedi.

Bunun üzerine hocası, "Senin bu işin çok uzun sürer. Sen bir koyun sürüsünün yanından geçerken, o sürünün köpeği sana havlasa veya oradan geçmene mâni olsa, bu durumda ne yaparsın?" Taş atıp uzaklaştırırım, dedi. Hocası buyurdu ki: Sen o sürünün sâhibine seslenip yardım istesen, o köpeğin zararından kolayca kurtulmuş olursun. Yanî, Allahü teâlâdan şeytana karşı yardım ister, O'na sığınırsan, dua edersen, onun aldatmasından korunursun.

Çok bilmişin biri, şeytanı görmek istermiş. Bir evliyaya yalvarmış. Evliya da, “Şeytandan insana fayda gelmez” demişse de, adam çok yalvarmış. Nihayet duası kabul olup şeytanı görmüş. Şeytan, bunu görünce, “Seni bir vuruşta öldürürdüm. Ancak ömrüne daha kırk yıl var” demiş. Bunu işiten adam, “Yirmi yıl günah işlerim. Sonra tevbe eder, kalan yirmi yılı da ibadetle geçiririm” demiş. Fakat, yirmi yıl yaşamadan günahlar içinde ölmüş.

İslam büyükleri buyuruyor ki: Zehirle şaka olmaz. Azıcık zehirden ne zarar gelir denmez. Yahut elimi bir defa yılanın veya aslanın ağzına koysam, acaba bir zararı olur mu demek ahmaklık olur. Aslan, insanın canını alır. Şeytan ve yoldaşları ise, insanın sonsuz ölümüne sebep olurlar.

Şeytan insana durmadan vesvese verir. Îmân ve ibâdet konusunda vesvese verir. Böyle vesvese olduğunda, şeytanın oyununa gelmemelidir. Dînin hükmünü bilen kimseye şeytan kolay kolay vesvese veremez. Kur’an-ı kerimde buyuruluyor ki:

“Ey iman edenler, şeytanın yoluna (ve vesveselerine) uymayın.” (Bekara 208)

“Şeytanın izine, yoluna tâbi olmayın. Muhakkak ki, o size apaçık bir düşmandır. Şeytan size ancak kötülüğü, fahşayı (hayâsızlığı, dünyaya düşkün olmayı, nefsin

arzularının peşinde koşmayı) emreder” (Bekara 168-169)

GÖNÜL BAHÇESİ · 11 KASIM 2008 SALI · KAYIT 1142

Krizi zulme vasıta yapanlar!

“Zulmün azı çoğu olmaz. Cihanda zulmün aslı ufacık bir şeydi. Ama her gelen onu büyüttü. Nihayet şimdiki duruma ulaştı.”

Kul hakkının çiğnendiği, hiçe sayıldığı, fırsat buldukça ümüğün sıkıldığı bir zamandayız. Böylelerine yeni bir fırsat doğdu. Kriz… Adamın borcu var günü gelmiş, “Kusura bakma krizdeyiz ödeyemeyeceğim” diyor. Parası olduğu halde çoğu kimse böyle yapıyor. Bu bir zulümdür. Alacaklı parasını alamadığı için borçlarını ödeyemiyor. Bu zincirleme olarak gidiyor. Bir kişinin parası olduğu halde, kriz bahanesi ile borcunu ödemediği için en az 8-10 kişi madur oluyor. Belki bu para çok bir mebla değil ama, çok kimse yapınca sistem tıkanıyor. Unutmayalım ki, köyleri yerle bir eden çığın aslı küçük bir kartopudur. Kendini bilen, fırsatçılıktan uzak durur; haksızlığın, zulmün büyüğünden de küçüğünden de...

ZULMÜN AZI OLMAZ!

Eski Horasan hükümdarlarından, adaletiyle meşhur Nûşirevan, birgün ava çıkmıştı maiyetiyle. Birkaç bıldırcın vurup ateşe koydular. Yanlarında tuz yoktu. Getirmesi için bir adam gönderdiler yakındaki köye. Bir avuç tuzla geri döndüğünde, Nûşirevan hemen sordu:

- Tuzun parasını verdin mi?

- Hayır, vermedim

- Derhal geri dön ve parasını ver! Ver ki, bedava alma âdeti çıkmasın, köy harap olmasın.

- Bu kadarcık şeyden ne olur?

- Zulmün azı çoğu olmaz. Cihanda zulmün aslı ufacık bir şeydi. Ama her gelen onu büyüttü. Nihayet şimdiki duruma ulaştı.

Adalet üzerinde bu kadar hassas olduğu için, Peygamberimizin "Ben adil bir sultan zamanında doğdum." sözlerine muhatap olmuşt bu Nûşirevan.

Adalet üzerinde ecdadımız da çok dururdu. Müslüman olsun, gayrimüslim olsun, herkese adalet ile muamele ederlerdi. Tarihte bunun örnekleri çoktur. İşte bunlardan biri:

Sultan Selim Hanın şeyhülislâmlarından Zenbilli Ali Efendi, yolda, elleri bağlanmış kişilere rastladı. Bu kişilere sordu:

- Nedir bu hâliniz?

- Biz tüccar kimseleriz. Alış verişimizi sultanın emrine göre yapmadığımız zannedildiği için bizi tutuklattı.

Bunun üzerine, Zenbilli Ali Efendi, olayı inceledikten sonra, Padişaha dedi ki:

- Sultanım, tüccarlara haksızlık yapılmış. Bunların serbest bırakılması lâzımdır.

Padişah bu anî çıkışa kızdı:

- Ben sana ne demiştim? Benim yaptığım siyasî işlere karışmayacaksın dememiş miydim?

- Burada Müslümanların haksızlığa uğraması, zulüm görmesi mevzuubahis. Bunun için, şeyhülislâm olarak, buna müdahale etmem benim vazifemdir. Karışmazsam, vazifemi yapmamış olurum.

Yavuz Sultan Selim, korkusuzca hakkı savunan Ali Efendinin bu hareketine çok memnun oldu. Yanlış bir iş yaptığında kendisini ikaz edecek bir din adamı bulunduğu için Allahü teâlâya şükretti. Sonra tüccarları salıverdi.

Kanunî Sultan Süleyman Han da, Budin seferinden dönerken, Edirne yakınlarında, bağların, bahçelerin içinden askerler yollarına devam ediyorlardı. Halk, sevinç içinde sultanı karşılıyorlardı.

KANUNİ KANUNU ŞİKAYET EDİLDİ

Bu sırada, köylünün biri ısrarla padişahı görmek istiyordu. Görevliler ise padişaha yaklaştırmıyorlardı. Durumu fark eden padişah, o kişinin bırakılmasını istedi. Kanunî, gelen kimseye sordu:

- Derdin nedir ey Müslüman?

- Sultanım. Bizler fakir köylüleriz. Birkaç dönüm, bağ bahçe gibi arazimiz vardır. Dünden beri askerleriniz, ekinlerimize ve bağlarımıza zarar verdiler. Ya zararımızı

ödersiniz veyahut da sizi şikâyet ederim.

- Söyler misin, beni kime şikâyet edeceksin?

- Ey Kanunî, seni kanuna şikâyet ederim kanuna!

Kanunî, ihtiyar köylünün, kendisi ile böyle rahat bir şekilde konuşmasına, hakkını arayabilmesine çok sevindi. Zararını hemen tazmin ettirdi.

Tarihe bakıldığında açık olarak görülmektedir ki, milletler, devletler, adalete bağlılıkları nisbetinde kuvvetlenmişler, galip gelmişler. Fakat aynı millet, aynı ordu, adaletten uzaklaşınca, başarıları azalmıştır. Devletlerinin yükselmesi, duraklaması ve çökmeleri de hep adalete bağlılıkları nisbetinde olmuştur.

HİKMETLER · 11 KASIM 2008 SALI · KAYIT 1149

Zarar vermek için her yolu dener!

Şeytan, insanı kandırmak için çok çalışır. Dînin emir ve yasaklarını öğrenmesine mânî olur. İbâdet yapmasına mânî olamaz ise, ibâdetleri şartlarına uygun yapmasına mânî olur. Müslümanlardan bazıları, namazlarını âdet üzere kılarlar. Senelerce, insanlardan nasıl gördü ise öyle ibâdet eder. Fâtihayı doğru dürüst okuyamaz. Namazın doğru olması için gereken farz ve vâcibleri bilmez ve öğrenmez. Şeytan, başkaları bu kadar da bilmiyor, bu kadar da kılmıyor diyerek, şartlarına uygun namaz kılmaya mânî olur.

Bazı kimseler, Kur'ân-ı kerîm ve hadîs-i şerîflerde dünyanın kötülendiğini işitir ve kurtuluşun, onu terk etmekle olduğunu düşünür. Kötülenmiş olan dünya nedir, anlamaz. Şeytan onu, "Sen âhırette, ancak dünyayı terkle kurtulursun" diye aldatır. O kimse de, dağların yolunu tutar. Cemiyetten, cemâ'atten, ilimden uzaklaşır ve vahşî hayvan gibi olur. Ona, bunun hakîkî zühd olduğu kabûl ettirilir.

İşin aslı böyle değildir. Allahü teâlânın ihsân ettiği, insanlığın bekâsı için zarûrî olan, ona ilim tahsili ve ibâdet husûsunda yardımda bir sebep olan yiyecek, içecek, giyecek ve içinde namaz kılacağı bir ev nasıl kötülenir. Kötülenen; ihsân edilen bu şeylerin, yerinden başka yerde kullanılması veya onun ihtiyaç miktarı değil de isrâf üzere teminidir.

Şeytan, malı dağıtma ve hayır yapmada, insanı kandırarak malını israf etmesini, hayır olmayan işlerde harcamasını sağlar. Ba'zan da sadaka vermesini, hayır yapmasını isteyerek, onun böbürlenmesini ve büyüklenmesini sağlar. Bunun sonucu, insan kibir sâhibi olur. Kibir, Allahü teâlânın kötülediği bir özelliktir.

İbni Şakîk ve İbni Abdullah da buyurdular ki: "Şeytan, bütün arzu ve istekleriyle gelerek insanı aldatmaya çalışır. Yorulduğu zaman onun malının üzerine oturur ve onun malıyla hayır yapmasına mânî olur."

Resul aleyhisselam buyurdu : “Şeytan dedi ki: "Mal sahibine sabah akşam bunlar için vesvese vermeye çalışırım: Malı helal olmayan yerden edinmesine uğraşırım. Hak olmayan yere harcatmaya çalışırım. Mala karşı içinde sevgi ve muhabbet veririm ki, onu yerine harcayamasın.”

GÖNÜL BAHÇESİ · 12 KASIM 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 1143

Aslını inkar eden…

Bir kriz geliyor pek çok zenginin papucu dama atılıyor.Yeni bir iktidar geliyor pek çok makam el değiştiriyor. Demek ki, makam, mevki, mal, mülk, zenginlik; Alahü teâlânın insanlara verdiği gelip geçici şeyler. Bunlar, aynı zamanda bir imtihan vasıtası. Nimet sahibi kimseler, önceki hâllerini unutup kibir ve gurura kapılırlarsa, imtihanı kaybederler. Bunun sonucu olarak da, hem dünyaları, hem de ahiretleri perişan olur. “Kestane kabuğundan çıkmış; kabuğunu beğenmemiş”, “Sonradan görme” gibi, bu tür insanlar için söylenmiş güzel sözler vardır dilimizde.

Kişi, geçmişini unutmadan, sonradan kendisine verilen bu nimetlerden dolayı kibirlenmez ve bunların kıymetini bilerek yerinde kullanırsa, katlanarak çoğalır onlar... Tarihte çoktur bunların örnekleri. Bununla ilgili olarak, Mesnevî’de ibretli bir olay anlatılır:

KULÜBEDEKİ ÇARIK VE ABA

Bir av seferinde, mert ve cesur bir köy delikanlısı olan Ayaz’la tanışır Sultan Mahmut. Ayaz, hâl ve hareketleriyle çok memnun eder kendisini. Bunun için onu alıp saraya getirir.

Saray elbiselerini giyince, Ayaz'ın ilk işi, köyden getirdiği çarığını ve abasını, sarayın bahçesinde kuytu bir yerde, küçük bir kulübe yaptırıp, asmak olur.

Kısa zamanda saraya intibak eder Ayaz. Konuşmaları, teklifleri ile Sultanın sohbet arkadaşı olur. Sonra, üçüncü vezir, ikinci vezir derken birinci vezirliğe kadar yükselir.

Ayaz'ın kısa zamanda birinci vezir rütbesine yükselmesini kıskanan hasetçiler, Sultanın huzuruna çıkarak derler ki:

- Ayaz her gün kulübesine girip çıkıyor. Kapısını da iyice kilitliyor. Buraya kıymetli mücevherler, altınlar dolduruyor. Devletin malını, orada kendisi için biriktiriyor.

Sultan Mahmut, onlara şöyle cevap verir:

- Madem öyle, bu geceden tezi yok, kulübesinin kapısını kırıp, içeri girin! İçeride ne kadar altın, mücevher bulursanız sizin olsun!

Gece yarısı, hasetçiler, kokmuş ayranın içine üşüşen hamam böcekleri gibi hücum ederler kulübeye. Fakat büyük bir hayal kırıklığına uğrarlar. Çünkü, ortalıkta hiçbir şey göremezler. İçeride sadece, duvarda koyun postundan bir kepenek ile bir çarığın asılı olduğunu görürler. Bu sırada, içlerinden birisi atılır:

- Bunlar perdedir. Aldatmacadır. Altınları mutlaka yere gömmüştür. Hemen kazma ve kürek getirip, yeri kazalım.

Derhal kazma ve kürek getirilir. Kulübenin her tarafını, büyük bir heyecan içinde kazmaya başlarlar. Altın, mücevher bulma ümidiyle, her tarafı delik deşik ederler. Fakat aradan saatler geçmesine rağmen, ortada hiçbir mücevher görülmez. Zaman geçtikçe, ümitleri de azalmaya başlar. Nihayet bir şey bulamayacaklarını anlayınca, büyük bir üzüntü ile kazdıkları çukurları doldururlar. Sabah olunca da, mahcubiyet içinde huzuruna çıktıklarında, Sultan sorar:

- Bulduğunuz altınları nereye sakladınız? Altınları alıp, bu kadar üzülmeniz niye?

Sultanın kinayeli konuştuğunu anlarlar hasetçiler:

- Biz kabahatimizi biliyoruz. Pişman olduk. Bize ne ceza verseniz yeridir. Çünkü biz bunu hakettik.

Bunun üzerine Sultan, Ayaz'ı çağırtıp, durumu anlattıktan sonra der ki:

- Hükmü sana bırakıyorum. Ne istersen yap!

Asaleti, mütevazılığı bunu fırsat bilip, onu intikam almaya sevk etmedi.

- Sultanım, kabahat benimdir. Bunların affını istiyorum. Eğer ben kulübenin kapısına kilit takmasaydım, gizli gizli buraya girmeseydim, bunlar şüphelenmeyecekler ve kötü zanda bulunmayacaklardı.

- Peki oraya her gün girip çıkmanın sebebi neydi?

- Sultanım! Biliyorsunuz benim aslım bellidir. Sayenizde, rüyamda bile göremeyeceğim birçok rütbeye, nimetlere kavuştum. Bunlara dalıp, aslımı unuturum, kibir ve gurura kapılırım diye, köyden geldiğimde üzerimde bulunan, abamı ve çarıklarımı duvara asmıştım. Her girişimde, onlara bakıp, kendi kendime; "Makam, mal mülk aslını unutturmasın!" diyorum.

GEÇMİŞTEN İBRET ALINMALI

Ayaz gibi, her nimet sahibinin, zaman zaman eski hâlini düşünmesinde veya doğduğu, büyüdüğü mekânları ziyaret edip, mevcut durumu ile geçmişini karşılaştırmasında büyük fayda olsa gerek... Çünkü geriye bakmayan ileriyi göremez. Zamanla insan, bir emanetçi durumda olduğunu unutup, makamı, malı kendinden ayrılması mümkün olmayan bir parça zanneder. İşte böyle bir düşünce, felâket olarak insana yeter de artar bile... Kişi bu düşünceden kurtulmadıkça iflâh olamaz...

HİKMETLER · 12 KASIM 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 1150

Saptırmada kullandığı dört şey

Eski kavimlerden birinde bir abid, yani devamlı ibadetle meşgul olan biri vardı. Bir ara şeytan bu abidi yoldan çıkarmaya çalıştı, fakat başarılı olamadı.

Birgün abid, bir ihtiyaç için yolculuğa çıkmıştı. Şeytan da onunla beraber yola koyuldu. Gayesi bir fırsatını bulup, vesvese vererek onu dalalete düşürmekti.

Bunun için abidi, sabırdan, yumuşaklıktan uzaklaştırıp, şehvet ve öfke sebebi ile saptırmayı denedi, fakat muvaffak olamadı. Başka yönlerden denedi, yine olmadı. Namazda iken vesvese vermek istedi, yine yapamadı.

Namazını bitirdikten sonra yanına gelip dedi ki:

- Ben sana birçok vesvese verdim. Öfkelendirmek istedim. Fakat sende en ufak bir değişiklik meydana getiremedim ve anladım ki, seni dalalete düşüremeyeceğim. Bundan böyle seninle dost olmak istiyorum.

Abid ona şu cevabı verdi:

- Senin dostluğuna ihtiyacım yoktur.

- Hayli zamandır, uzak yoldasın. Evinden uzaksın. Çoluk çocuğundan haber almak ister misin?

- Hayır. Ben onları Allahü teâlâya emanet ettim. Sana niçin sorayım ki?

- İnsanoğlunu nasıl dalalete düşürdüğümü öğrenmek ister misin?

- İşte bunu öğrenmek isterim. İnsanoğlunu nasıl ve nelerle dalalete düşürürsün?

Peygamber efendimiz, "Şeytan kalbe vesvese verir. Allahü teâlânın ismi söylenince kaçar. Söylenmezse vesveselerine devam eder." buyurdu

Şeytan şöyle anlattı: İnsanoğlunu genelde şu dört şeyden biriyle doğru yoldan çıkarırım. Bunlardan biri cimriliktir. Biri hasettir. Diğeri sarhoşluktur. Bir diğeri de öfkedir. Öfkelenip de aklı gidince, o artık elimizde bir oyuncak olur. Her türlü kötülüğü ona yaptırabiliriz. Öfkesini yenen, yumuşak huylu, sakin kimselere tesir etmemiz ise çok zordur. Hadis-i şerifte buyuruldu: "Öfke şeytandandır. Şeytan ateşten yaratıldı. Ateş su ile söndürülür. Öfkelenen abdest alsın!"

Kur'an-ı kerimde buyuruluyor ki:

"Hakikaten şeytan size düşmandır. Siz de onu düşman edinin. Çünkü o, kendine uyanları, (günahlara sokup) Cehennem ehlinden olmaya çağırıyor" (Fatır 6)

HİKMETLER · 13 KASIM 2008 PERŞEMBE · KAYIT 1151

İlham ve vesvese

Muhammed Hadimi hazretleri buyurdu ki: Allahü teâlâ, herkesin kalbine bir melek vazifelendirmiştir. Bu melek, insana iyi düşünceler (ilham) eder. Şeytan da, insanın kalbine kötü düşünceler, (vesvese)ler getirir. Helal yiyen kimse, ilham ile

vesveseyi birbirinden ayırır. Haram yiyenler ayıramaz. İnsanın nefsi de, kalbine kötü düşünceler getirir.

İlham ve vesvese devamlı olmaz. Nefsin arzuları ise, devamlıdır ve gittikce artar. Vesvese, dua ederek, zikir ederek azalır ve yok olur. Nefsin arzuları ise, ancak kuvvetli (mücahede) ile azalır, yok olur.

Şeytan, köpek gibidir. Köpek kovalayınca kaçar ise de, başka taraftan yine gelir. Nefis, kaplan gibidir. Saldırması, ancak öldürmekle biter. İnsan, şeytanın bir vesvesesine uymazsa, bundan vazgeçer. Başka vesveseye başlar. Nefsi emmare, daima zararlı şeyler ister.

Şeytan ise, çok hayırlı işe mani olmak için, az hayırlı olan şeyi de vesvese yapar. Büyük günaha sürüklemek için, küçük hayır yapmağı da vesvese eder. Şeytanın vesvesesi olan hayırlı iş, insana tatlı gelir ve acele ile yapmak ister.

Bunun için, hadisi şerifte, "Acele etmek, şeytandandır " buyuruldu.

İlham olunan hayır, Allahü tealanın korkusu ile ve yavaş yavaş yapılır ve sonu düşünülür. Bir hadisde, "Melekten gelen ilham, İslamiyet'e uygun olur. Şeytandan gelen vesvese İslamiyet'ten ayrılmağa sebep olur" buyuruldu.

İnsan, ilham olunan şeyleri yapmalı. Vesveseyi yapmamak için mücadele etmeli, çalışmalıdır. Nefse uyan kimse vesveselere ta'bi olur. Nefsin arzularına uymayanın, ilhama uyması kolay olur. Bir hadisi şerifte, "Şeytan, kalbe vesvese verir. Allahın ismi zikir edilince, söylenince kaçar. Söylenmezse vesveselerine devam eder" buyuruldu.

Kalbe gelen şeyin cinsini anlamak için, İslamiyet'e uygun olup olmadığına bakılır. Böyle anlaşılamazsa, salih olan bir alime sorulur. Salih olmayan, dini dünya kazançlarına alet eden kötü din adamına sorulmaz. Kalbe gelen hatıra, nefse acı gelirse, hayır olduğu anlaşılır. Tatlı gelir, hemen yapmak isterse, şer olduğu anlaşılır.

HİKMETLER · 14 KASIM 2008 CUMA · KAYIT 1152

Şeytânın hileleri!

İmam-ı Gazali hazretleri buyuruyor ki: Şeytânın hîleleri çoktur. Bunlardan bazıları şunlardır:

Şeytan, Allahü teâlânın senin ibâdetine ihtiyacı yoktur, der. Buna karşı Bekara sûresi, altmışikinci âyetinin, "Amel-i sâlihin fâidesi, bunu yapanadır" meâl-i şerîfini hatırlamalıdır.

Şeytân, Allahü teâlâ rahîmdir, kerîmdir, seni de affeder, Cennete kor, der. Buna karşı, Lokman sûresi, otuzüçüncü âyetinin, "Allahın kerîm olması, sizi aldatmasın" ve Meryem sûresi, altmışüçüncü âyetinin, "Cennete kullarımızdan müttekî olanları vâris kılarız" meâl-i şerîflerini hatırlamalıdır.

Şeytan, senin ibâdetlerin hep kusûrludur. Riyâ karışıktır. Böyle ibâdetlerle müttekî olamazsın. Allahü teâlâ, Mâide sûresinde, "Allah, yalnız müttekîlerin ibâdetlerini kabûl eder" buyuruyor. Senin ibâdetlerin kabûl olmaz. Boşuna uğraşıyorsun. Boş yere, sopa yiyen hayvan gibi, eziyyet çekiyorsun, der. Buna karşılık, ben, Allahü teâlânın azâbından kurtulmak ve emrine uymak için ibâdet ediyorum. Benim vazîfem, emri yerine getirmektir. Kabûl olup olmıyacağı, O'nun bileceği şeydir. Şartlarına uygun olan ve farzları yapılan ibâdetin sahîh olması muhakkaktır, demelidir. Farzları terk etmek büyük günâhtır. Bu günâhlardan kurtulmak için ibâdetleri yapmak lâzımdır. İbâdet yapmadan, Cennete girmek için duâ etmek günâhtır. Hadîs-i şerîfte, "Aklı olan kimse, nefsine uymaz ve ibâdet yapar. Ahmak olan, nefsine uyar, sonra Allahın rahmetini bekler" buyuruldu. Âhıret için lâzım olan şeyleri, dünyada hazırlamak lâzımdır.

Şeytân, şimdi dünyayı kazanmak için çalış da, rahata kavuş, o zaman, rahat rahat, huzûr içinde ibâdet edersin, diyerek ibâdet yapmağa mâni' olur.

Buna cevap olarak, ecel benim elimde değildir. Herkesin ömrünü Allahü teâlâ ezelde takdîr etmiştir. Belki yakında ölürüm. İbâdet vazîfelerini vaktinde yapmalıyım, demelidir. Hadîs-i şerîfte, "Helekel-müsevvifün" buyuruldu ki, bugünkü vazîfelerini yarına bırakanlar zarar ettiler, demektir.

Şeytân, ibâdetleri terk ettiremeyince, çabuk kıl, vaktini kaçırma, diyerek şartlarını, farzlarını tam yaptırmamak ister. Buna karşılık,bunları, yavaş yavaş ve şartlarına uygun olarak yapmak lâzımdır. Şartlarına uygun olarak az yapmak, şartları noksan olarak çok yapmaktan iyidir, demelidir.

HİKMETLER · 15 KASIM 2008 CUMARTESİ · KAYIT 1153

Riya ve ucba sevkeder

İmam-ı Gazali hazretleri buyuruyor ki: Şeytan, ibadet etmeye mani olamazsa riyâya yönlendirir. Herkes görsün de, beğensin, der. Buna cevap olarak, kendine fayda ve zarar vermek, kimsenin elinde değildir. Başkalarına ise, hiç veremezler. Böyle olan kimselerden birşey beklemek abes olur, bâtıl olur. Fayda ve zarar veren ancak Allahü teâlâdır. Yalnız onun görmesi, bana yetişir, demelidir.

Şeytan, ayrıca insanı ucba, yanî ibâdetlerini beğenmeğe sevkeder. Senin gibi akıllı, uyanık kimse var mı? Bu zamanda, herkes gaflet uykusunda iken, sen ibâdet yapıyorsun, der. Buna karşılık, bu akıl ve zekâ benden değildir. Rabbimin ihsânıdır. Onun ihsânı olmasa, ibâdet yapamam demelidir.

Şeytan, ibâdetlerini gizli yap. Allahü teâlâ, senin sevgini ve şerefini insanların kalbine yerleştirir, diyerek gizli riyâya düşürmek ister. Buna karşılık, ben Allahü teâlânın kuluyum. O, benim sahibimdir. İbâdetimi isterse beğenir, isterse reddeder. İnsanlara bildirip bildirmemesine karışamam, demelidir.

Şeytân insanı kandırıp, dinden uzaklaştırmak için, "İbâdet yapmaya ne lüzûm var? İnsanların îmânlı mı îmânsız mı ölecekleri ezelde takdîr edilmiştir. Îmânlı ölecek olan, ibâdeti terk edince, affedilir, Cennete gider. Ezelde kâfir öleceği yazılan, ne kadar ibâdet yaparsa yapsın, faydası olmaz, muhakkak Cehenneme gider. O hâlde, kendini boşuna yorma! Rahatına bak!" der.

Buna cevap olarak, "Ben kulum, kulun vazîfesi, sahibinin emrini yapmaktır. Rabbim herşeyi bilir ve dilediğini yapar. Dilediğine hayır, dilediğine şer verir. Kimsede, O'na suâl sormak hakkı yoktur. Ezelde âsî isem, Rabbime itâ'at etmiş olarak Cehenneme girmeyi, âsî olarak girmeye tercih ederim. Bundan başka, Allahü teâlâ, ibâdet edenleri Cennete sokacağını, ibâdet etmiyenlere Cehennemde

azâb yapacağını va'd etmiştir. Allahü teâlâ va'dinde sâdıktır. Va'dinden dönmez" demelidir.

Allahü teâlâ, insanın ihtiyârî hareketini yaratmak için, insanın irâdesini sebep kılmıştır. Bu şart olmasa da yaratır. Fakat bu şart ile, bu sebep ile yaratması âdetidir.

Allahü teâlânın ezelde bilmesi ve dilemesi ve levh-ül-mahfûza yazması da, insanları mecbûr etmek olmaz. Allahü teâlâ ezelde dilediği için, levh-ül-mahfûza yazmıştır. Kulun yapacağını bildiği için, yapılmasını irâde etmiştir.

HİKMETLER · 16 KASIM 2008 PAZAR · KAYIT 1154

“Hastası, cenazesi olan var mı?”

Allah adamlarının güzel ahlâkından biri de, bir müslüman kardeşi vefat ettiğinde, onun cenazesinde bulunması veya hasta oldukları zaman ziyaretine koşmasıdır. Nitekim, Resulullah efendimiz sabah namazlarını kıldırdıktan sonra, cemaate karşı oturup; “Hasta olan kardeşimiz var mı? Ziyaretine gidelim” buyururdu. Hasta yoksa; “Cenazesi olan var mı? Yardıma gidelim!” buyururdu. Cenaze olursa, yıkanmasında, kefenlenmesinde yardım eder, namazını kıldırır, kabrine kadar giderdi. Cenaze yoksa; “Rüya gören varsa anlatsın! Dinleyelim, tabir edelim!” buyururdu.

İslam büyükleri, bir cenazede bulundukları zaman hüzünlü ve kusurları için nedâmet duygusu içinde olunrlardı. Cenazeyi kabre götürürken çirkin birşey konuşmak şöyle dursun, herhangi bir mubah söz dahi söylemezlerdi. Hiçbir dünya kelâmı söylemeden cenazeyi kabre götürürlerdi.

Hâtem'ül-Esam hazretlerişöyle derdi : “Cenazelerde hazır bulunmak suretiyle kalbin hastalıklarını tedavi etmek bir farizadır!”

Onlar Önlerindeki cenazeden ibret alırlardı. Hadîs-i şerifte : “Bir va'zedici olarak ölüm kâfidir!” buyurulmuştur. Resulullah sallallahü aleyhi ve sellem buyurdu ki: “Size iki vaiz, nasihatçı bıraktım, biri susar, biri konuşur. Susan nasihatçı ölümdür. Konuşan ise Kur'an'dır.” Susarak, hâliyle nasihat eden ölüm diyor ki: Ben, her canlıyı pusuda beklemekteyim. Zamanı gelince aniden pusudan

çıkıp, yakalayıveririm. Eğer benim herkes için yapacağım muamelenin bir benzerini görmek isteyen varsa; padişahlar, kendilerinden önce gelip geçmiş padişahlara; emîrler de, vefat etmiş, geçip gitmiş emîrlere baksınlar. Bu akıbet ergeç herkesin başına gelecektir.

Hadis-i şerifte, "Hastaları ziyaret ediniz, cenazenin arkası sıra gidiniz. Bu size, âhireti hatırlatacaktır." buyurulmuştur. Yani âhireti hatırladıkça dünyanın yalancı lezzetleri hakkında zühd ve takvanız artar..

Öncekiler, bir cenazede hazır bulundukları zaman, günlerce hüzün için de kalırlar, ölümü ve ölümden sonraki hayatın safhalarını tefekküre dalarlardı. Onların bu hali, yüzlerinden okunurdu.

HİKMETLER · 17 KASIM 2008 PAZARTESİ · KAYIT 1155

Cenazede konuşmazlardı!

İmam-ı Şarani hazretleri buyurdu ki: "Zamanımızda eskilerin güzel halleri neredeyse kalmadı. Mesela onlar, zaruri bir mazereti yoksa mutlaka müslüman kardeşinin cenazesinde bulunurlardı. Şimdi, insanların çoğu cenazede bulunmaya itibar bile etmiyorlar. Bulundukları takdirde de cenazenin yanı başında neşeli bir gülünç birtakım hikâyeler anlatıyorlar. Ticaretten, alış verişten konuşuyorlar. Allah bizleri de, onları da affetsin

Öncekiler cenaze yerine giderken, düğüne gider gibi yeni elbiseler giymez eski elbiselerini giyerlerdi. Zira bu, ölen için bir nevi şefaattir. Çünkü, tevazuu ne kadar çok olursa, cenaze hakkındaki şefaati da o nisbette kabule yakın olur.

Bunun gibi, yağmur duasında veya umumi belanın ref'i için yapılacak duâya çıkarken olduğu gibi, cenazeye giderken de, yeni ve kıymetli elbiseler giyinmekten sakınmaktır. Aksine hareket edenler, ölümü hatırlamaktan gafil, Selefin bu hususta güzel ahlâkından uzaktırlar.

Önceki müslümanlar, şüphesiz cenaze yanında yavaş sesle konuşmayı müstehab, yüksek sesle konuşmayı da çirkin görürler ve bundan menederlerdi. Sonraki âlimlerin bu hususta sükût etmeleri, yüksek sesle cenaze yanında zikir ve salevât okumayı menetmemeleri, insanların cenazelerde pek çok ses ve gürültü

çıkardıklarını görüp, Allah teâlâ'nın zikrinin dünya lâkırdısından evlâ olacağını düşündüklerindendir. Bu, ehven-i şer kabilinden birşey oluyor."

Eshabı kiram her hali ile islamiyeti yaşadıkları için, cenazelerine melekler de gelirdi. Bir cenazede Peygamber efendimizin, ayaklarının ucuna basarak yürüdüğü görüldü.

Cenaze dönüşünde, Hazret-i Ömer, "Yâ Resûlallah, mezarlıkta, ayaklarınızın ucuna basıyordunuz, bunun sebebi nedir? diye sordu: Hazret-i Ömer'e şöyle cevap verdi: "Yâ Ömer, Sa'lebenin cenazesine katılan meleklerin çokluğundan ayaklarımı basacak yer bulamadım." Daha sonra da şu meâldeki, âyet-i kerîme nâzil oldu: "Ve onlar, bir günâh işledikleri, yahut kendi kendilerine zulmettikleri vakit, Allahı hatırlayarak hemen günâhlarının bağışlanmasını isteyenlerdir. Günâhları Allahtan başka kim bağışlar. Bir de onlar, işledikleri günâh üzerinde bile bile ısrar etmiyenlerdir. İşte, onların mükâfâtı Rablerinden bir bağışlama ve altından ırmaklar akan Cennettir ki, orada ebedi kalacaklardır. Böylelerinin mükâfâtı ne güzeldir" (Âli imrân-135,136)

GÖNÜL BAHÇESİ · 18 KASIM 2008 SALI · KAYIT 1163

Krizin sebebi israf ve borçlanmak

Bazı yasakların, haramların; yer ve zamana göre haramlığı, yasaklığı daha da ayrı bir önem arz eder. Örneğin, fitne, anarşi çıkarmak her zaman haramdır. Fakat, bunu terör, anarşi zamanda yapmak bu işin haramlığını daha da artırır.

Bunun gibi, israf her zaman haramdır. Fakat kriz, kıtlık, yokluk zamanında haramlığı daha da artar. Çünkü normal zamanda yapılan israf sadece yapana zarar verirse de, kriz zamanında çok kimseye, topluma zarar verir.

Zaten içinde bulunduğumuz, herkesi kıvrandıran global kirizin de sebebi israftır. Başta ABD olmak üzere bazı ülkelerin israf etmeleri, borçlanarak olmayan şeyleri varmış gibi harcamaları, nihayet sanal alemdeki saadet zincirine yeni halka ilave edememeleri bu kirize doğurmuştur. Bu arada, en ideal sistem olarak sundukları kontrolsuz serbest piyasının, ideal bir sistem olmadığını duvara toslamakla anlamış oldular. İlk işleri de, İslami ekonomideki kontrollü,

müdahaleli serbest piyasa sisteme geçmek oldu. Tabii ki bunun itirafını yapamadılar.

Şimdi, kapitalimzmin çarkları dönsün diye, önceleri evdeki yeni tabakları, çatalları çöpe atanlar, olmayan parası ile borçlanıp ev alanlar, yiyecek ekmek arıyorlar, başlarını sokacak ev peşindeler.

Dinimizin israfı çok kötülemesinin sebebi, hikmeti şimdi daha iyi anlaşılıyor. İsrâfın kötülüğünü göstermek için, Allahü teâlânın, "İsrâf etmeyiniz! Allahü teâlâ, isrâf edenleri sevmez." ve "Tebzîr etme! İsrâf etme, israf edenler, şeytânların kardeşleridir." buyurulması yetişir.

Şeytanın kardeşi de, şeytan olur. Şeytan isminden daha kötü bir isim yoktur. İsrâfı, bundan daha çok kötüleyen birşey düşünülemez.Allahü teâlâ, mallarını isrâf edenlere birşey vermeyiniz, diye emrederken, bunları en kötü bir isim ile adlandırıyor: "Mallarınızı sefîhlere, alçaklara vermeyiniz!" buyuruyor.

Kur'ân-ı kerîmde Fir'avnı kötülerken, "O, isrâf edenlerden idi." buyuruyor. Lût aleyhisselâmın kavmini de, "Siz, isrâf eden kavimsiniz!" diye kötülüyor.

Peygamberimi de, "Malı boş yere saçmayınız!" buyuruyor. Ayrıca şunu da bildiriyor: "Kıyâmet günü herkes, dört suâle cevap vermedikçe hesaptan kurtulamıyacaktır: Ömrünü nasıl geçirdi. İlmi ile nasıl amel etti. Malını nereden, nasıl kazandı ve nerelere harcadı. Cismini, bedenini nerede yordu, hırpaladı?"

İsrâf edenlerin şeytana, Fir'avna ve Lût aleyhisselâmın kötü kavmine benzetilmesi ve Allahü teâlânın bunları sevmemesi ve bunlara sefîh, alçak demesi ve âhırette azap çekmeleri, dünyada aşağı, muhtaç duruma düşmeleri israfın kötülüğünü göstermeye kâfidir.

İsrâfın bu kadar kötülenmesinin birinci sebebi, malın kıymetli olmasıdır. Mal, Allahü teâlânın verdiği bir ni'mettir. Âhıreti kazanmak, mal ile olur. Dünya ve âhıret, mal ile intizâm bulur, râhat olur. Hac, cihâd sevâbı mal ile kazanılır. Bedenin sağlık, kuvvet bulması, mal ile olur. Başkasına muhtaç olmaktan insanı koruyan maldır. Sadaka vermek, akrabâyı dolaşmak, fakîrlerin imdâdına yetişmek hep mal ile olmaktadır.

Ayrıca, mescidler, mektepler, hastaneler, yollar, çeşmeler, köprüler yaparak insanlara hizmet de mal ile olur. Dînimiz, "İnsanların en iyisi, onlara faydası çok olanıdır." buyuruyor. İnsanlara yardım etmek için çalışıp para kazanmak, nâfile

ibâdet etmekten daha çok sevâbdır. Cennetin yüksek derecelerine mal ile kavuşulur.

Malı kötüleyenler de olmuş ise de, İslâm âlimleri burada malı değil, bunun sevgisini kötülemişlerdir.

Allahü teâlâ, Kur'ân-ı kerîmde, mala "Hayırlı şey" ismini vermektedir ve Habîbine, Peygamber efendimize, verdiği ni'metleri hâtırlatırken: "Sen malsız idin, sana, kimseye muhtaç olmıyacak kadar, mal verdim." buyurmaktadır.

Büyük âlim Süfyân-ı Sevrî hazretleri, "Bu zamanda mal, insanın silâhıdır.Yâni, insan canını, sıhhatini, dînini ve şerefini mal ile korur." buyurdu.

Malsız yaşanmayacağına göre, malı israf etmeden, hayırda, faydalı işlerde kullanmasını öğrenmek zorundayız.

HİKMETLER · 18 KASIM 2008 SALI · KAYIT 1156

"Sen kendin için ağla!"

İmam-ı A'meş buyurdu ki: "Biz bir cenazede bulunduğumuz zaman, hepimizi kaplayan hüzün ve ağlamaktan, kime ta'ziyede bulunacağımızı bilmez bir hale gelirdik!"

Eshab-ı kiramdan Abdullah bin Mes'ûd bir cenazede, adamın birinin güldüğünü görmüş, onu menetmiş ve üç gün onunla konuşmamıştır.

Hasan Basrî de kabirde bir adamın yemek yediğini görmüş, "Sen nasıl müslümansın!" diyerek onu azarlamıştır.

İbrahim ez-Zeyyâd de, cenaze hakkında ağlayan bir kimseyi gördüğü zaman şöyle dermiş: "Ey kardeş, sen onun hakkında Allah'tan rahmet dile ve kendin için ağla! Zira bu meyyit üç şeyden kurtulmuştur :

1 -Ölüm meleğini görmüş,

2 -Ölüm acısını tatmış,

3 -Son ânın kötü bir şekilde sonuçlanmasından emin olmuş. Sen ise henüz bu tehlikeleri atlatmış değilsin." İleride bu hususta fazlaca bilgi verilecektir. Hamdolsun âlemlerin Rabbi Allah'a!

Hazret-i Lokman Hakîm'in mu'teber kitaplarda bildirilen hikmetli sözleri, nasîhatleri, menkıbe ve hâlleri, bilhassa kendi oğluna ettiği nasîhatler, altın harflerle yazılsa yerinde olup, pek çoktur. Bunlardan ikisi şöyle:

- Ey oğlum! Cenâzede hazır bulun! Çünkü cenâze, sana âhireti hatırlatır. Harâm ve günâhlar ise, senin dünyaya karşı meylini artırır.

- Ey oğlum! Takvâyı kendin için âhıret sermâyesi edin! Çünkü takvâ, mal ve mülk ile olmayan bir ticârettir.

Peygamber efendimiz, ölüm halindeki bir gence sorar:

- Kendini nasıl buluyorsun?

- Günahlarımdan korkuyor; fakat Allah'tan ümit kesmiyorum.

- Bu korku ile ümit, şu ölüm anında kimde bulunursa, Allahü teâlâ, ona umduğunu verir ve onu korktuğundan emin kılar.

Mümin daima korku ile ümit arasında yaşamalıdır. Korkunun fazla olması daha iyidir. Böylece kötülüklerden kaçıp iyilik etmeye koşar. Ölürken ise ümidi korkusundan fazla olmalıdır.

GÖNÜL BAHÇESİ · 19 KASIM 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 1164

"İsraf edenleri helak ettik!"

Dün, kriz dönemlerinde, israftan kaçınmanın daha da ayrı bir önem arzettiğinden bahsetmiştik. Cenab-ı Hak, "Müsrifleri helak ettik." (Enbiya 9) buyurmaktadır. Bu cezaya düçar olmamak için, israftan kaçınmak, israfın ne olduğunu iyi bilmek gerekir.

İsrâf, malı yok etmek, faydasız hâle getirmek, dîne ve dünyanın mubâh olan işlerine faydalı olmıyacak şekilde sarfetmektir. Malı ihtiyaç fazlası kullanmak, bu kadarcık şeyle ne olacak deyip atmak, kullanılmayacak hale getirmek, kırılıp, dökülmesine engel olacak tedbirleri almamak, bilhassa gıda maddelerini fazla alıp bayatlamasına, bozulmasına sebep olmak, kullanılabilir eşyaları ihtiyacı olanlara vermeyip çöpe atmak hep israftır.

Çalıştığı yerde veya sokakta başkasının malını; suyunu, elektriğini israf etmek, ayrıca zulüm olur. İsraf günahınını yanısına zulüm günahı da yazılır. Bu malı sahibine ödemek, onunla helallaşmak lâzım olur.

İsrafın azı çoğu olmaz. Az gibi görülen bir israf dağ gibi karşımıza çıkar. Örneğin İstanbul'da her evden bir ekmek çöpe atılsa üç milyon ekmek eder. Yalnız İstanbul'da israf edilip çöpe atılan bir haftalık ekmek, Norveç halkının iki günlük ekmek ihtiyacıdır.

Genel bir kâide olarak, dînimizde abes ve lüzûmsuz şeyleri yapmak, câiz değildir. Meselâ boş ve lüzûmsuz yere birşeyler karalamak, israf ve abestir. Burada kaç türlü israf vardır? Zaman, emek, enerji, kâğıt, kalem, mürekkep... Hepsinden mühimi de faydalı birşeyle meşgûl olunmaması...

Eğer dünyadaki her ferdin boşa harcadığı zaman, enerji ve emek hesaplansa, dünyada açlık ve yokluk içinde kıvranan milyonlarca insanın ihtiyaçlarına kâfi gelebilecek zarûrî meta üretilebilirdi.

Sadece boşa harcanan kâğıt ile neler yapılmaz? Bu kadar kâğıdın imâli için ormanlardan o kadar ağaç kesilmiş ve bu ağaçların işlenmesi için kurulan kâğıt fabrikaları bu kadar müddet boşa çalışmış oluyor.

İsrafın miktarı ne olursa olsun zararı büyüktür. Küçük zannedilen şeyler, yanyana geldiği zaman büyük rakamlar, değerler ortaya çıkar. "Damla damla göl olur!" atasözü meşhurdur. Dakikada on damla kaçıran bir musluk ayda 170 litre su akıtmış olur.

Dünyada hergün yeteri kadar su alamamaktan doğan hastalıklar sebebiyle tahminen 35 binin üzerinde insan ölmektedir. Sadece su ve ekmekteki bu rakamlar, israfın ne büyük felâket olduğunu göstermeye yetmektedir.

Bunun için, çocuklara gençlere israfın ne olduğunu, zararları anlatılmalıdır. İşyerlerinde idareciler, israfı önleyici bütün tedbirleri almalı, israftan kurtulma yolları öğretilmelidir.

İsraftan kurtulmak için, önce israfın sebebini bilmek lazımdır. Birinci sebep, sefâhettir. Yâni eğlenceye, zevke, gösterişe, öğünmeye düşkün olmaktır. Çok kimseyi israfa alıştıran budur. Sefîhlik, aklın az ve hafîf olmasıdır.

Çok kimse, yaratılışta eğlenceye, zevke düşkün olur. Bu kötü halleri, bazı sebeplerle, zaman zaman artar. Çalışmadan, alın teri dökmeden eline mal girer, kötü arkadaşlar, bu mala konmak için, dağıtmasına, saklamanın, artırmanın

erkeklik, yiğitlik olmadığına kandırır. İsrafa yol açarlar. Zengin çocuklarının çoğu, böyle israfa alışmakta ve sefîh olmaktadırlar. Bunun için çocuklara paranın nasıl kazanıldığı zaman zaman gösterilmeli, para olsa da her istedikleri alınmamalıdır. Çocuğun her istediği alınırsa ihtiyaçsız hale gelir. İhtiyaçsızlık da insanı azdırır.

Sefâheti artıran bir sebep de, insanların çok hürmet, saygı göstermesidir. İdarecilerin, zenginlerin çocukları bu yoldan sefâhete düşmektedir. Riyâ ve gösteriş de israfa sebep olur. Bunların cömertlik olarak yaptıkların çoğu israfa girer. Cömertlik ve israf biribirine karışır.

Mal büyük bir nimettir. Ni'metin kıymeti bilinmeyince, hakkı gözetilmeyince elden gider. Şükredilince ve hakkı gözetilince elde kalır ve artar. Cenâb-ı Hak, İbrâhim sûresi, yedinci âyetinde, "Şükrederseniz, verdiğim ni'metleri artırırım." buyuruyor. Şükredilmez ise, verdiği nimetleri geri alır, âhırette azap eder.

Şükür de, malı israf etmemek, yerli yerinde kullanmak ile olur.

HİKMETLER · 19 KASIM 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 1157

Kadının cenazeye iştiraki

İslam büyükleri, kadınların cenazeye katılmasını hoş görmezlerdi. Çünkü, Ebu Ya'lâ'nın bildirdiği hadis-i şerifte, Hz. Enes demiştir ki: Resulullah ile bir cenazeye gitmiştik. Resulullah (orada) gördüğü kadınlara sordu:

- Cenazeyi omuzlar mısınız?

- Hayır, omuzlamayız.

- Ya ölüyü defneder misiniz?

- Hayır.

- Öyle ise hiçbir sevaba nail olmayarak evinize dönünüz, buyurdu.

Netice olarak kadınların cenaze hizmetine iştirakleri caiz görülmemiştir. Şu kadar ki, cenaze işlerini görecek erkek bulunmazsa, böyle istisnai vaziyet bir zarurettir. Bu surette caiz görülmüştür. Demek ki, kadına cenaze namazı farz değildir. Hiçbir erkek yoksa, o zaman kadın cenaze namazını bizzat kendisinin

kıldırması caiz oluyor. Böyle bir mecburiyet yoksa, cenaze namazına katılması, kerih görülmüştür.

Cenazeye katılım dünyaya düşkülük gafletinden kurtulup, ahireti hatırlamaya çok önemli bir vesiledir. Cenazede bunu unutmamalıdır. Katılmış olmak için, ayıp olmaması için iştirak faydasızdır.

Dünyanın faydasız zevklerine sımsıkı sarılan kimse bile, ölümü anmakla dünyanın kirli işlerinden uzaklaşmaya başlar. Zamanla dünya, ona ağır gelir, zevklerinden hoşlanmaz. Böylece dünyanın faydasız işlerinden soğutan her şey, bir kurtuluş sebebidir.

Bir zat, bir kimseden bahsederek onu çok övdü. Orada bulunan Peygamber efendimiz, "O kimse ölümü hatırlar mı?" buyurdu. O zat da, "Ölümü hatırladığını duymadık" dedi. "Ölümü anmayanın değeri olmaz" buyurdu. Demek ki değerli olmak, ölümü hatırlamakla da anlaşılıyor. Ölümü hatırlamak, ölüme hazırlanmakla olur.

Dünya hayatı rüya gibidir. Ölüm uyandırıp rüya bitecek, hakiki hayat başlayacaktır. Hadis-i şerifte, "İnsanlar uykudadır, ölünce uyanırlar" buyuruldu. Ölmeden önce uyanmak gerekir. Peygamber efendimiz, "Şu kişiye şaşılır ki, o dünyanın peşinde, ölüm de onun peşindedir" buyurdu. O halde, "Nasihat olarak ölüm yeter" hadis-i şerifini düşünerek ölenlerden ibret almaya çalışmalıdır.

HİKMETLER · 20 KASIM 2008 PERŞEMBE · KAYIT 1158

Hastalığın tedavisi!

Birgün, Eshâb-ı kirâmın büyüklerinden, Ebüdderdâ hazretlerine bir kişi gelerek dedi ki:

- Yâ Ebüdderdâ! Benim büyük bir hastalığım var. Bunun tedâvisinde bana yardımcı ol! Hastalığım şu: Benim kalbimde dünyaya karşı aşırı sevgi var. Dünya, âdeta kalbimi işgâl etmiş. Kıldığım namazlarda nûr göremiyorum. İbâdetlerimden bir tat, lezzet alamıyorum.

Ebüdderdâ hazretleri bu kişiye şu nasihatı yaptı:

- Sık sık hasta ziyâretlerine git! Cenâze namazlarında bulun! Kabirleri ziyâret et! Bu üç şeyi muntazam yaparsan bu hastalıktan kurtulursun! Sendeki dünya sevgisi yok olur. Kalbin nûrlanır, basîret gözün açılır.

Bu kişi bildirilen üç şeye bir müddet devam etti fakat kendi hâlinde herhangi bir değişiklik hissetmedi. Üzüntülü bir şekilde tekrar Ebüdderdâ hazretlerine gidip dedi ki:

- Yâ Ebüdderdâ! tavsiyelerini aynen yerine getirdim. Fakat kendimde hiçbir değişiklik görmüyorum.

Bunun üzerine şu tavsiyede bulundu: Hasta ziyâretlerine gittiğin vakit, birgün senin de onun gibi zayıf, hâlsiz, yatağa uzanmış olacağını düşün! Bir yudum suyu bile eline alıp içemiyeceksin, başkalarının yardımı ile içebileceksin! Bütün bu gerçeklere rağmen hâlâ dünyaya bağlanmaktaki maksadın ne? Görüyorsun ki, dünya zenginliği, insanın bu hâle gelmesine mâni olamamaktadır. Bunları, hastanın yanında düşün ve nefsine şöyle de: "Şunun hâline bak, ibret al! Senin de sonun budur, o hâlde dünya muhabbetinden elini çek!"

Cenâze namazına gittiğin zaman düşün ki bu kimseyi, bütün dünya ni'metlerinden ayırmışlar. Tabutun içine koyup musalla taşının üzerine bırakmışlar. Yakınları, çok sevdiği ve bütün ömrünü onlar için harcadığı çocukları onu geriden seyrediyorlar. Mezarlığa vardığında, kabirde yatanların hâlini düşün! Birgün sen de onlar gibi olacaksın! Nâzik bedenin çürüyüp böceklere yem olacaktır. Ebüdderdâ hazretleri sözünü şöyle tamamladı:

- Ey kişi işte üç şeyi yaparken bunları düşünüp, kendini bunların yerine koyarsan, kısa zamanda bu tehlikeli hastalıktan kurtulursun!

O kişi, bu nasîhatlara aynen uydu. Bundan sonra bütün ömrünü, âhıreti düşünerek, ona hazırlanmakla geçirdi.

HİKMETLER · 21 KASIM 2008 CUMA · KAYIT 1159

Cenazeye melekler geldi

Derecesi yüksek olan kimselerin cenazesini melekler gelerek taşır. Peygamber aleyhisselâm yanında Eshâb-ı kirâmdan bazıları olduğu hâlde süratle savaşta ağır

yaralanan Sa’d bin Muaz'ın evine gidiyordu. Yolda süratli gitmeleri sebebiyle Eshâb-ı kirâm: “Yorulduk yâ Resûlallah!” dediler. Bunun üzerine, Peygamber efendimiz:

- Melekler Hanzala'nın cenâzesinde bizden önce bulundukları gibi Sa'd'ın da cenâzesinde bizden önce bulunacaklar. Biz önce yetişemeyeceğiz, buyurarak hızlı gitmelerinin sebebini açıkladı. Peygamber efendimiz, Sa'd bin Muaz'ın yanına gelince onu vefât etmiş olarak buldu. Baş ucuna durup, Sa'd bin Muaz'ın künyesini söyleyerek:

- Ey Ebâ Amr! Sen reislerin en iyisi idin. Allah sana saâdet, bereket ve en hayırlı mükâfatı versin. Allaha verdiğin sözü yerine getirdin. Allah da sana va'dettiğini verecektir, buyurdu.

İçerde Sa'd bin Muaz'ın cenâzesi yalnızdı. Başka kimse yoktu. Resûl aleyhisselâm adımlarını gayet geniş açarak evin içinde yürüyordu. İçerde bir müddet durdu. Sonra dışarı çıktı. Çıkınca, "Yâ Resûlallah, niçin öyle yürüdünüz?" denildiğinde: “Böylesine kalabalık bir mecliste bulunmadım, melekler dolmuştu. Meleğin biri beni kanadı üzerine aldı da ancak öyle oturabildim” buyurdu.

Sonra, Sa'd bin Muaz'ın lâkabını söyleyerek: “Sana âfiyet olsun yâ Ebâ Amr! Sana âfiyet olsun yâ Ebâ Amr! Sana âfiyet olsun yâ Ebâ Amr” buyurdu.

Peygamber aleyhisselâm cenâze namazını kıldırdı, cenâzesini taşıdı. Eshâb-ı kirâm, Sa'd bin Muaz'ın cenâzesini taşırken: “Yâ Resûlallah! Biz böyle kolay taşınan cenâze görmedik” dediler. Bunun üzerine: “Melekler onu taşıyorlar” buyurdu. Cenâzesi giderken münâfıklar da kötülemek için ne kadar da hafif dediklerinde, Peygamber aleyhisselâm: “Sa'd'ın cenâzesine yetmişbin melek indi. Şimdiye kadar yeryüzüne bu kadar kalabalık hâlde inmemişlerdi” buyurdu.

Ebû Said-i Hudri, dedesinin şöyle dediğini nakletmiştir: “Sa'd bin Muaz hazretlerinin kabrini kazanlardan biri de bendim. Ona kabir kazmaya başlayınca biz kazdıkça etrafa kabirden misk kokusu yayıldı.”

HİKMETLER · 22 KASIM 2008 CUMARTESİ · KAYIT 1160

Akıllı kimse!

Cenaze hizmetlerinde, mezarda definde bulunmak, dünya meşgaleleri ile ölümü unutan kimselere ahıreti hatırlatır. Bu hatırlatma ile kişiler, ahıret hazırlığı yapar. Her Müslüman, Cennet ve Cehenneme inanır. Fakat bazan gafil olur. Cennete girmek isteyen akıllı kimsenin ölüme hazır beklemesi gerekir. Çünkü Peygamber efendimiz, "Akıllı kimse, kendisini hesaba çekip ölüm için hazırlanan kimsedir" buyuruyor.

Bir şey için hazırlanmak, onu sık sık hatırlamakla olur. Hatırlamak ise, hatırlatıcı şeylere bakmakla, onları yapmakla mümkündür. Genel olarak bütün insanlar ölümden gafildir. Bir âyet-i kerimede mealen, "Hesap görme zamanı yaklaşmasına rağmen, insanlar gaflet içinde, bundan yüz çeviriyorlar" buyuruluyor. (Enbiya 1)

Dünyanın faydasız zevklerine aldanan, ölümden habersiz yaşar. Ölümden bahsedilince, nefret eder. Peygamber efendimiz, "Kim ölümden nefret ederse, Allah da ondan nefret eder" buyuruyor. Allahü teâlâ da, "Kendisinden kaçtığınız ölüme mutlaka yakalanacaksınız" buyuruyor. (Cuma 8)

Gafletten uzak olan arifler, ölümü devamlı hatırlar. Çünkü onlar ölüme her zaman hazırdır. Ayrıca onlar bilir ki, ölüm sevgili ile buluşma zamanıdır. Ölüm, dostu dosta kavuşturan bir köprüdür. Bu köprüden geçmeyen sevgiliye kavuşamaz. Arifler bunun için ölümü severler. Hadis-i şerifte, "Demir paslandığı gibi, kalbler de günahla paslanır. Kalblerin cilası ölümü çok hatırlamak ve Kur'an-ı kerim okumaktır." buyuruldu.

Süfyan-ı Sevri buyurdu ki: "Ölümü çok anıp günahlardan kaçanın kabri, Cennet bahçesi olur. Ölümü unutup günahlara dalan kimse kabri de Cehennem çukuru olur."

Hz. Mevlana da, Hz. Azraile, (Tez gel, haydi canımı çabuk al, beni Rabbime hemen kavuştur) dedi. Öyle ya, seven sevgilisi ile buluşacağı günü hiç hatırından çıkarır mı, o günün bir an gelmesini arzu etmez mi? Hatta ölümün gecikmesine canı sıkılır. Bir an önce ona kavuşmaya can atar.

Hz. Huzeyfe, ölüm döşeğinde, “Dost âni bir baskınla geldi, pişmanlık faydasızdır. Ya rabbi, yaşamak hakkımda hayırlı ise yaşamamı nasip eyle, ölüm, hakkımda hayırlı ise, ölümü bana kolaylaştır” diye dua etti. İşte ölümü de, yaşamayı da değil, hangisi hakkında hayırlı ise onu tercih eden, yani işi Allah’a havale eden, Allah’ın takdirine rıza gösteren, en üstün rütbeye kavuşmuş olur.

HİKMETLER · 23 KASIM 2008 PAZAR · KAYIT 1161

Ağlamasının sebebi!

İslam büyükleri, o büyüklüklerine, üstün derecelerine rağmen son nefesten çok korkarlardı. İbni Münkedir hazretleri ölüm döşeğinde ağlıyordu. Sebebini sordular. "Kasten büyük bir günah işlemedim. Önemsiz saydığım küçük bir günah, Allah’ın gazabına sebep olduysa diye korktuğum için ağlıyorum" dedi.

İşte böyle korkular müslümanın kurtuluşuna sebeptir. Çünkü hadis-i şerifte, “Allahü teâlâ, kıyamette buyurur ki: "Dünyada iken bir gün beni hatırlayıp ananı, benden bir kerecik korkanı, Cehennemden çıkarın" buyuruldu.

Âmir bin Abdülkays da ölürken ağlıyordu. Soranlara, “Boşa geçirdiğim günlerim için ağlıyorum” dedi.

İbni Mübarek hazretlerinin ölürken yoksul hâlini gören azatlı kölesi İbni Abdullah ağlamaya başladı. “Sen ne kadar zengin idin, evinde bir şey kalmamış. Bu hallere mi düşecektin” diye sızlandı. İbni Mübarek hazretleri, “Ağlaman lüzumsuzdur. Ben zengin olarak yaşamak, fakir olarak ölmek için dua ederdim. Allahü teâlâ da duamı kabul buyurdu” dedi.

Salih bin Mismar’a “Ölüyorsun, çoluk çocuğu birine emanet etmeyecek misin?” dediler. O da “Onları âcizlere emanet edemem, Allah’tan utanırım” buyurdu.

Ebu Süleyman Darani, ölürken “Ne mutlu sana ki, affı ve rahmeti bol Allah’a gidiyorsun” dediler. O da, “Evet iğneden ipliğe her şeyin hesabını vermek üzere gidiyorum” dedi.

Sırri Sekati, ölüm döşeğinde kan-ter içinde iken, kendisini yelpaze ile serinletmeye çalışan Cüneyd-i Bağdadi’ye, “Ciğerleri yanan adama yelpazenin ne faydası olur?” buyurdu.

Hikem bin Abdülmelik, baygın yatarken, orada bulunan biri "Ya Rabbi, bu kimse pek iyi bir hayat yaşamadı, fakat cömert idi, ölümü ona kolaylaştır" diye dua ederken Hikem bin Abdülmelik gözlerini açıp dedi ki: Azrail aleyhisselam geldi, "Cömertlerin canını rıfk ile alırım" dedi.

Salih bir zatın hanımı, efendisinin ölmek üzere olduğunu görünce ağlamaya başladı. Hanımına "Niçin ağlıyorsun?" diye sordu. O da, "Senin için" deyince, "Sen kendine ağla, ben 40 yıldır bugün için ağlıyorum" buyurdu. İbrahim Ziyad, "Ölü için sessiz ağlanabilir. Ama en iyisi, kendi akıbetini düşünüp ağlamaktır" buyurdu.

HİKMETLER · 24 KASIM 2008 PAZARTESİ · KAYIT 1162

Hayret edilecek kimseler!

Hazreti Hızır'ın göçük altından çıkarttığı altın levhada şunlar yazılı idi: "Ölüm hak iken gülüp eğlenen, kadere inandığı halde üzülen, rızka Allahü teâlâ kefil iken zahmetlere giren, Kıyamette sorgu-sual varken gaflete dalan, faniliğini bildiği dünyaya bel bağlayan kimseye nasıl hayret edilmez?"

Büyük zatlardan biri, "Eskiden biz gittiğimiz cenazelerde merhametten herkes hüngür hüngür ağladığı için cenaze sahibinin kim olduğunu tanıyamaz, taziyede zorluk çekerdik Halbuki şimdi mezarlıkta bile gülenler oluyor. Bir gün kendisinin de öleceğini düşünmüyor. Bu gafletin sebebi işlenen günahlar yüzünden kalbin katılaşmış olmasındandır.

Cenâze namazını kıldıktan sonra, cenâzeyi taşımak hiç olmazsa birkaç adım da olsa arkasından yürümek çok sevaptır. Cenâze taşımakta önce ön tarafta, meyyitin sağ tarafı, sağ omuza alınıp, on adım taşınır. Sonra, arka sağ bacak tarafı sağ omuzda, on adım taşınır. Sonra meyyitin sol tarafına, yâni arkadan bakıldığına göre, tabutun sağ tarafına geçip, sol omuzda, on adım önde, on adım arkada taşınır. Hepsi kırk adım eder.

Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki: "Cenâzeyi kırk adım taşıyanın kırk büyük günâhı af olur." Bu büyük ni'metten mahrum kalmamalıdır.

Dükkânda, kahvede olan müslümanlar, bir cenâze görünce, gidip hiç olmazsa kırk adım taşımalı veya biraz arkasından yürümeli, rûhuna Fâtiha ve duâ okumalıdır. Cenâzeyi görünce, olduğu yerde ona karşı dikilip beklemek günâhtır. Cenâzeyi taşıdıktan sonra, arkasından yürümelidir.

Süfyân-ı Sevrî hazretleri ölüm zamanında ağlayınca dediler ki,

"- Allahü teâlânın affının senin günahından büyük olduğunu bilmez misin?"

Bunlara şöyle cevap verdi: "İmanla öleceğimi bilsem, dağlar kadar günahım olsa yine korkmam."

Gencin biri mübârek bir zâta, ""Efendim, son nefeste Allah diyerek ölebilmem için bana duâ eder misiniz? dedi. O zât da, "Peki oğlum, son nefes ne zaman" der. Genç "Efendim, ben ne bileyim, son nefes şimdi de olur, sonra da olabilir" diye cevap verir. O zât da, "Evlâdım, o zaman şimdiden Allah demeye başla." buyurur.

GÖNÜL BAHÇESİ · 25 KASIM 2008 SALI · KAYIT 1165

Mutlu olmanın sırrı

Mutluluk, insanlık tarihi boyunca, herkesin peşinde koştuğu fakat çok az insanın kavuşabildiği bir şeydir. Kavuşamayanlar kendi anlayışlarına göre yanlış adreste aradıkları için kavuşamamış; kavuşanlar ise, Cenab-ı Hakkın bildirdiği adreste aradıkları için kavuşabilmişlerdir.

O günün şartlarına göre her türlü imkana sahip olan tüccarın biri, bir türlü mutlu olamayan oğlunu, mutlu olmanın sırrını öğrenmesi için, insanların en bilgili olan birinin yanına göndermiş. Delikanlı günlerce yol yürüdükten sonra, sonunda bir tepenin üzerinde bulunan aradığı kimsenin evine varmış.

GÜZELLİKLERİN FARKINA VARAMAZ

Delikanlı, girdiği evde, hummalı bir manzara ile karşılaşmış. Tüccarların biri girip, diğeri çıkıyormuş. Evin sahibi sırayla içerideki insanlarla konuşuyormuş ve bundan dolayı da, delikanlı, sıranın kendisine gelmesi için çok uzun bir süre beklemek zorunda kalmış.

Sonunda sıra kendisine gelmiş. Babasının arzusunu anlatmış. Ev sahibi, delikanlının ziyâret sebebini açıklamasını dikkatle dinlemiş. Dinlemiş ama, sonunda da, "Git, çevreyi dolaş! İki saat sonra da benim yanıma gel!" demiş. Hemen arkasından ilâve tmiş: "Ama, içinde iki damla yağ bulunun şu kaşıkla. Hem de yağı dökmeden! "

Delikanlı dışarı çıkıp etrafı dolaşmaya, verilen süreyi doldurmaya başlamış. Fakat gözü hep kaşıktaymış. İki saat dolar dolmaz, hemen çıkmış o kimsenin huzuruna. Hikmet ehli kimse, "Güzel", demiş. Sonra gence sormuş: "Bahçıvan başının, on yıllık bir çalışma sonunda meydana getirdiği eşsiz güzellikteki bahçeyi, çiçekleri, emsâlsiz lezzetteki meyveleri gördün mü? "

Utanan delikanlı hiçbirşey göremediğini îtiraf etmek zorunda kalmış. Çünkü kendisine verilen iki damla yağı dökmemek için hiçbir tarafa bakamamış. Böylece, başka bir şeye de dikkat etmemiş. Ev sahibi demiş ki: "Öyleyse git, etraftaki güzelliklere bakarak, bahçeyi tekrar dolaş!"

Delikanlı kaşığı alıp, tekrar dışarı çıkarak gezmeye başlamış. Bu sefer bahçeleri, çevredeki dağları, çiçeklerin güzelliğini, bulundukları yerlere yakışan sanat eserlerinin zarâfetini görmüş.

Hikmet ehli zatın yanına dönünce, gördüklerini bütün ayrıntılarıyla anlatmış.

Ev sahibi sormuş:

- Peki sana emânet ettiğim iki damla yağ nerede?

Kaşığa bakan delikanlı, iki damla yağın dökülmüş olduğunu görmüş. Bunun üzerine, ev sahibi, demiş ki:

- Sana verebileceğim tek bir nasîhat var: Mutluluğun sırrı, dünyanın bütün hârikalarını görerek, Allahü teâlânın büyüklüğünü idrak etmektir; ama kaşıktaki iki damla yağı da unutmadan.

Sonra iki damla yağı yorumlamış:

- Bu iki damla yağdan, birinci damla, sağlığımız. Eğer kendimize bakmazsak, sağlığımız yerinde olmazsa, başka şeyleri görmemiz zaten mümkün değildir. Acılar içinde kıvranan kimse, dünyanın en güzel manzaralı yerinde olsa bile gözü bir şey görmez. Kuş tüyünden yatakta yatsa, bu yatak iğneli yatak gibi gelir ona.

İkinci damla da dostluklar, yâni bizi ayakta tutan varlığımızın, var olmamızın hikmetini hatırlatan, karşılıksız seven hakîkî dostlar. Dostları olmayan, karşılıksız sevenleri olmayan kimse için dünyanın zindandan farkı yoktur.

MUTLU ETMEK MUTLU KILAR

Sevmek ve sevilmek, insanı hayata bağlayan, bütün sıkıntıları unutturan en güzel ilâçtır.

Sevmekten sonra da acımak gelir. Seven ve acıyan, herkese, her şeye iyilikle bakar. Kötülük düşünmez. İyileri iyi oldukları için sever. Kötülere ise kötü oldukları için acır. Onların da iyi olmaları, hidâyete kavuşmaları için çırpınır. İnsanların iyi olmaları onun iyiliğini, mutluluğunu artırır. Mutluluğu arttıkça başkaları için daha çok çalışır…

Bu iki şeyin hakîkatına varan, gerçek mutluluğa kavuşur. Bunun için, artık hiçbir sıkıntı, dert olmaz. Bu mutluluğun verdiği haz, bütün sıkıntıları örter. Dînin en kısa târifini Peygamber efendimiz şöyle yapmıştır: "Allahü teâlâyı, emirlerini büyük bilmek, bunlara saygılı olmak ve yarattıklarına acımak, merhamet etmek."

HİKMETLER · 25 KASIM 2008 SALI · KAYIT 1167

Münafıklık alâmetleri

İslam büyükleri insanları değerlendirirken ikiyüzülülük, sözünde durmama, münafıklık gibi halleri var mı yok mu buna bakarlardı, o kimseyi buna göre değerlendirirlerdi. Bu tasnifte Resulullah efendimizin bildirdiklerini esas alırlardı.

Peygamber aleyhisselam bu konuda buyurdu ki: "Münafığın alâmeti üçtür: Konuştuğu zaman yalan söyler, söz verdiği zaman sözünden cayar, kendisine emânet olunduğunda hiyânet eder!" Bu hususta bildirilen haberlerden birinde de şöyle buyurulmuştur :

"Münafıkların bazı alâmetleri vardır. Onlar, mescidlere ancak senede bir gelirler. Namaza ancak sonunda şâhid olurlar. Ne kendileri ülfet ederler, ne de kendileri ile ülfet olunur. Kibirli, geceleri bir cîfe (kokmuş), gündüzleri de bomboşturlar."

Bunların tersi de hakiki müslüman olmanın alametleridir. Lokman Hakîm'e sordular: "Güzel ahlâkın özü nedir?" Bu soruya cevabı şu oldu: Doğru sözlü olmak, emâneti sâhibine vermek ve kendisini ilgilendirmeyen şeyleri terketmektir. Resûlullah efendimiz de buyurdu ki: "Ey ümmet ve eshâbım, siz bana, altı şeyi

tekeffül ediniz, altı şeye riâyet edeceğinize söz veriniz. Ben de size Cenneti tekeffül edeyim, Cennetlik olacağınıza dâir size söz vereyim:

1- Konuştuğunuz zaman doğru söyleyiniz!

2- Vâdettiğiniz zaman vâdinizi yerine getiriniz!

3- Emânete hıyânet etmeyiniz!

4- Zinâdan uzak durun!

5- Gözlerinizi harâmdan koruyunuz.

6- Ellerinizi harâmdan çekiniz, harâma yaklaştırmayınız!"

İmam Evzaî buyurdu ki: "Münafığın alâmeti, sözünün çok, işinin ise az olmasıdır."

Fudayl bin İyâd buyurdu ki: "Münafıklık alâmetlerinden bazıları da şunlardır : Kendinde olmayan birşey ile övülmesini sevmek; kendinde olan birşeyle zemmedilmesini hazmedememek; kendisine ayıplarını gösteren adama kızmak; akranından birinin bir aybını duyduğu zaman sevinmek."

Peygamber efendimiz buyurdu ki: "Şu iki haslet münafıkta olmaz: 1- Güzel huy. 2- Dini anlama kabiliyeti."

GÖNÜL BAHÇESİ · 26 KASIM 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 1166

Zulmeden cezasız kalmaz!

Zulüm, başkasının malına, mülküne tecâvüzdür. Başkasının malını haksız olarak zorla elinden almak, eziyet etmek, işkence etmek hep zulümdür. Allahü teâlâ birçok günahı affedebilir veya cezâsını âhirete bırakabilir. Fakat, zulüm günahını affetmez, cezâsını mutlaka dünyada iken verir. Ayrıca âhirette de cezâsını çektirir. Bunun yaşanmış yüzlerce, binlerce örnekleri vardır:

Çok eskiden İran'da Feridun adında zâlim bir hükümdar vardı. İdâresini zulüm ve baskı ile yürütürdü. Birgün gördüğü bir kadına göz koyarak, bunu sarayına getirmeleri için adamlarına emreder. Adamları buna derler ki:

ZALİM FERİDUN'UN SİNSİ PLANI

- Efendimiz, o göz koyduğunuz, bir marangozun karısıdır. Kendisi ve kocası çok dindar olup, muhitte oldukça sevilen kimselerdir. Düşmanlarınız, sizin bu arzunuzu duyup, aleyhinize işi büyütürler. Buna mani olmak için, marangoza bu gece sabaha kadar yapamayacağı bir iş teklif ediniz. Sonra da emrinizi yerine getirmedi bahânesiyle, kendisini idam edersiniz. O zaman göz koyduğunuz karısı dul kalır, kendiliğinden size gelir. Böylece aleyhinizde hiçbir dedikoduya sebebiyet verilmemiş olur.

Zâlim Feridun, akılcılarının verdikleri bu aklı pek beğenerek, marangozu çağırtıp şöyle der: "Bu gece sabaha kadar, öd ağacından olmak şartıyla, on tane süslü sandık yapacak ve şafak vakti göndereceğim adamlarıma teslim edeceksin. Şayet adamlarım geldiği anda, bunları eksiksiz teslim etmezsen, seni sarayımın zindanında astıracağım, haberin olsun!.. "

Marangoz der ki:

- Hükümdarım! Buna imkân yok, verdiğiniz mühleti birkaç hafta uzatmanızı istiyorum.

Zâlim Feridun ısrar eder:

- Şafak vakti göndereceğim adamlarıma, ya on sandığı, yahut da buna mukabil kendi kafanı teslim edeceksin!..

Marangoz heyecan ve telâş içinde evine gelip, gözyaşı döküp ağlamaya başlar. Ağlamasının sebebini ısrarlı olarak hanımının sorması üzerine de, zâlim hükümdarın teklifini anlatıp, gözyaşları içinde helâllık dilemeye başlar. Kadın, kocasına, "Dur bakalım, acele etme" der ve ilâve eder:

- Sen, hiç kimseye zulmettin mi?

- Hayır, ben hiç kimseye ne zulmettim, ne de birinin nâmus ve ırzına yan baktım. İşimde ve evimde, kendi hâlimde yaşayıp duruyorum işte.

- Öyleyse, boşuna telâş etme! Zulmetmediysen zulüm görmezsin.

Sabahı beklemeye başlarlar. Fakat adamda ümit iyice kaybolduğu için, "Şunun şurasında ne kaldı ki, neredeyse Feridun'un adamları gelerek..." diye hayıflanıp durur.

Kadın ise, "Hiç telâş etme! Zulmetmediysen zulme uğramazsın. Feridun'un bir hhesabı varsa, Cenab-ı Hakkın da bir hesabı var" der.

Bu sırada, kapı güm güm vurulmaya başlar. Heyecandan elleri, ayakları titreyen marangoz, "Eyvah, işte geldiler. Sonum geldi" diyerek ecel terleri dökmeye başlar. Kapının açılması üzerine hızla içeri giren hükümdarın adamları derler ki: "Çabuk marangozhaneye.Tabut lazım!"

ALLAHIN DA BİR HESABI VAR!

Hükümdarın adamları, bu hüzünlü manzaradan birşey anlamazlar. Kendisine derler ki:

"Bu gece yarısı, hükümdar Feridun öldürüldü. Onun cenâzesi için bir tabut yapmanı, yeni hükümdar emretti."

Kadın kocasına, "Sana,'Ferudun'un bir hesabı varsa, Allahın da bir hesabı var!' dememiş miydim?" der.

Tarih boyunca, hiçbir zulüm devamlı olmamış. Zaman zaman dinsiz diktatörler, ellerini kana boyayıp, memleketlere hakim olmuş, zulüm, fesad ile insanları inleterek dünyayı korkutmuş iseler de, çabuk yıkılmışlar ve tarih boyunca, lanetle anılmışlardır. Örümcek yuvası gibi çabuk kurulan tuzakları, sabah rüzgarı gibi ferahlatıcı, hafif bir kuvvetle uçmuş, insanlığa yarar birşey bırakmamışlardır. Zalimler, ne kadar güçlü ve kuvvetli görünmüş iseler de bu uzun sürmemiş, yıkılıp yok olmuşlardır. Çünkü zulüm payidar olamaz"

HİKMETLER · 26 KASIM 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 1168

İki tür münafık vardır

Münafıklık, içinin dışına uymamasıdır. Gerçek manada münafık ise kalbinde küfür olan kimsenin mümin olduğunu söylemesidir. Kalbinde dine düşmanlık olup, dostluk gösterme halidir. Küfrün en kötüsü budur.

Resulullah efendimiz zamanında Medine şehrindeki münafıkların reisi, Abdüllah bin Übey bin Selul idi. Münafıklar Müslümanların Bedr gazasındaki zaferlerini görünce, Müslüman olduklarını söylediler. Fakat, kalpleri ile inanmadılar. Böyle kimseler, Müslüman olduğunu söyleseler, namaz kılsalar da, münafıktır.Hadisi şerifte, "Müslümanlara, sözleriyle dostluk gösterip, davranışlarıyla düşmanlık edenlere, Allahü teala ve melekler lanet eylesin"

buyuruldu. Başka bir hadis-i şerifte, “Münafıkın üç alameti vardır: Yalan söyler, sözünde durmaz ve emanete hıyanet eder” buyuruldu.

Bir de sözünde durmayan, sözü özüne uymayan kimselere münafık denir. Bunlar kafir değildirler, fasık, günahkardırlar. Dışı içine uymayan, iki yüzlü kimselerdir. Söz ile olan bu halin küfür olmadığı, haram olduğu, muteber kitaplarda bildirilmiştir.

Günümüzde gerçek manada münafık azdır. İlk zamanlar müslümanlar güçlü olduklarından korkudan böyle davranıyorlardı. Bugün böyle bir korkuları olmadığı için küfürlerini, düşmanlıklarını açıkca yapıyorlar. Çoğu zaman müslüman gizlenmek zorunda kalıyor. Bu hali Resulullah efendimiz haber vermişti. Hadis-i şerifte buyuruldu ki: “Bir zaman gelir ki, şimdi aranızda münafıkların gizlendiği, ibadet yapar göründüğü gibi, o zaman da müminler gizlenir, ibadetleri gizli yaparlar.”

İbni Hacer buyurdu ki, nifak yani münafıklık, dışın içe uymaması demektir. Sözü, özüne uymaz. İtikad edilecek şeylerde münafıklık yapmak, küfürdür. İşlerinde ve sözlerinde münafıklık yapmak, haram olur. İtikadda, imanda münafıklık, diğer küfrlerden daha fenadır.

Münafıklık alameti görülen herkese münafık demek yanlış olur. Mesela, İfa etmek, yerine getirmek niyeti ile vad yapmak caizdir, hatta sevaptır. Böyle vadi ifa etmek vacib değildir, müstehabdır. İfa etmemek tenzihen mekruh olur. Hadisi şerifte, “Bir kimse, yapmak niyeti ile verdiği sözü tutamazsa günah olmaz” buyuruldu.

HİKMETLER · 27 KASIM 2008 PERŞEMBE · KAYIT 1169

Mümin ile münafık arasındaki fark

İslam büyükleri, namaza önem vermeyin, namazını muntazam kılmayan kimselerin de münafık olabileceği bildirilmiştir. Bir hadisi şerifte, “Mümin ile kafiri ayıran fark, namazdır” buyuruldu. Yani, mümin namaz kılar. Kafir, kılmaz. Münafıklar ise, bazen kılar, bazen kılmaz.

Süleyman ibni Ceza' buyurdu ki: Ey oğul, namazlarını özürsüz terk etme ki, münafıklardan olmayasın. Resuli ekrem buyurdu ki: "Eğer kadınlarla, memede olan çocuklar olmasa, yerime bir imam koyup, şehri gezer, namaza gelmeyenlerin evlerinin yakılmasını temin ederdim." Yine Resulullah efendimiz buyurdu ki:

"Ezanı işitip de, camide cemaate gitmemek, münafıklıktır" :

"Mazeretsiz üç Cumayı terk eden münafıklardan yazılır."

"Zaruretsiz arka arkaya üç Cumayı terk edenin kalbini Allahü teâlâ mühürler."

Kalbi mühürlenmek, iyilik yapmaz hâle gelmektir. Hayır hasenat ve ibadet yapmak ona zor gelir. Münafıklardan yazılır demek ise, kâfir olur anlamında değildir. Münafık ameli işlemiş olur. Mesela münafık yalan söyler. Yalan münafıklık alametidir. Ama yalan söyleyen münafık, yani kâfir olmaz. Münafık ameli işleyenlerin sonunda küfre düşme ihtimali çoktur. Bunun için bütün haramlardan sakınmaya gayret etmeli, bir mazereti yoksa Cumalara gitmelidir. Bir mazeretle Cumaya gidemeyen muhakkak öğle namazını kılmalıdır.

Münafıklığın her iki halinde de, o kimsenin kalbinin hasta olduğu anaşılır.

Ayet-i kerimede, "Onların kalblerinde maraz (nifak, haset hastalığı) vardır. Allah da, (İslam'ı güçlü kılmasıyla onların kin ve nifak) hastalıklarını artırdı. (İnanmadıkları halde inandık diyerek) yalan söylemeleri sebebiyle onlar için elim (çok şiddetli, ebedi) bir azap vardır." [Bekara 10]

Said bin Cübeyr hazretleri buyurdu ki: Üç türlü kalb vardır: 1- Müminin kalbidir. Temiz ve sevgi ile Allahü teâlâya bağlıdır. 2- Katı, ölü kalbdir. Kimseye acımaz. 3- Hasta kalbdir. Hastalık, münafıklık hastalığıdır.

Mâlik bin Dinar hazretleri buyurdu ki: "Münafıklık alâmetlerinden bazıları şunlardır : Yarının rızkını saklayıp başkalarını dünyalık hakkında sıkıştırmak; insanlar arasında parmakla gösterilir tek kişi olmayı sevmek; kalbinde insanlara karşı kin ve hased beslemek."

HİKMETLER · 28 KASIM 2008 CUMA · KAYIT 1170

Resulullahın hükmüne razı olmadı

Birgün, Resulullah efendimize, bir münafık ile bir Yahudi, dava ile geldiler. Resu aleyhisselam, davalarını dinledi. Hak, Yahudinin lehinde çıktı. O münafık razı olmayınca, Resulullah o vakit, onlara: “Ey kişiler! Ömere varın, sizin davanızı görsün!” diye buyurdu. Onlar, Hz. Ömere geldiler. Neye geldiniz? dedi. Münafık, bu Yahudi ile, davam vardır, dedi. Hz. Ömer buyurdu ki, sahibi İslamiyet var iken, ben bu davayı, nasıl göreyim?

Münafık dedi ki: Biz Resulullaha vardık, davayı Yahudiye hüküm eyledi. Ben razı olmadım! Bunun için sana gönderdi. Hemen Hz. Ömer onlara, siz bekleyin, ben davanızı, şimdi hal edeyim dedi ve içeriye gitti. Biraz sonra, eteğinin altında, bir kılınç bunların yanına geldi, kılıncı çektiği gibi o münafıka hak ettği cezayı verdi: “Resulullahın hükmüne razı olmayanın hali budur” dedi. İşte bundan dolayı, haklı batıldan ayırt eden manasında kendisine Ömer-ül-Faruk denildi.

Münafıklar hakkında, Bekara suresinin sekizinci ayetinde mealen: “İnsanlardan bazıları, biz Allahü tealaya ve kıyamet gününe inandık derler. Halbuki onlar, iman etmiş değillerdir” buyurulmuştur.

Kur'an-ı kerimde münafıklar hakkında, bizzat münafıklardan bahseden otuziki uzun ayet vardır. Ayrıca nifaktan, münafıklıktan, günahkarlardan bahs eden ayetler de çoktur. Günahkarlar hakkında Zümer suresinin elliüçüncü ayetinde mealen: “Ey Resulüm! Benim tarafımdan müminlere söyle: Ey benim günahda nefisleri üzerine israf eden (haddi aşan) kullarım. Allahü tealanın rahmetinden ümit kesmeyin! Allahü teala bütün günahları magfiret eder. Muhakkak ki, Allahü teala Gafurdur, yani çok magfiret edicidir. Rahimdir, yani çok merhametlidir” buyurulmuştur.

Abdülaziz Dehlevi buyurdu ki: “Eshabı kiram arasında münafıklar vardı. Bunlar önceleri belli değildi. Fakat, Peygamber efendimizin son senelerinde, müminler münafıklardan ayrıldı. Resulullah vefat ettikten az sonra, bu münafıklardan kimse hayatta kalmadı.

İbni Mes'ûd hazretleri buyurdu ki: “Münâfığın üç hâlinden ibret alınız. Onu bu üç tavrı ile değerlendiriniz. Konuştu mu yalan konuşur. Va'dedince sözünde durmaz. Sözleştiği zaman haksızlık ve zulüm eder. Allahü teâlâ münâfıkların bu özelliklerini Tevbe sûresinde şöyle beyân buyurmaktadır: İçlerinden kimi de, "Eğer Allah bize lûtfundan ihsân ederse, yemin olsun ki zekâtını vereceğiz, muhakkak sâlihlerden olacağız" diye Allaha söz vermişti. Ne zaman ki Allah kendilerine lûtfundan verince de, onunla cimrilik edip va'dlerinden döndüler. Onlar öyle dönektir işte.”

HİKMETLER · 29 KASIM 2008 CUMARTESİ · KAYIT 1171

“Seni sevmeyen münafıktır!”

Münafıklar, Müslümanlar arasına eshabı kiramı istismar ederek nifak sokmak, fitne çıkarmak istediklerinden bu halleri sahip olanların münafık olduklarına dair pek çok haber vardır:

Birgün, İmam-ı Ali buyurdu ki, Resulullah bana, “Seni seven mümindir. Sevmeyen ancak münafıktır” buyurmuşlardır.

Ebu Said-i Hudri buyurdu ki: “Bizler, aramızda olan müminlerle münafıkları, İmam-ı Aliye olan sevgi ve düşmanlık ile fark ederdik”.

Bir hadisi şerifte buyuruldu ki, “Münafıkların kalbinde şu dört kimsenin muhabbeti bir araya gelmez: Ebu Bekr, Ömer, Osman ve Ali”

Hadis-i şeriflerde, “Aliyi sevmek, imanın alametidir. Ona düşmanlık, münafıklık alametidir”,”Seninle savaş edenle savaş ederim. Seninle sulh eden ile de sulh ederim”

Ehl-i beyti sevmek ve saymak ve Resulullahın zevcelerine saygı göstermek, her Müslümana vaciptir. Bir hadisi şerifte, “Ensarı sevmek, iman alametidir, Ensara düşmanlık etmek, münafıklık alametidir” buyuruldu. Eshabı kiramın hepsi için de, “Eshabımı seven, beni sevdiği için sever. Eshabıma düşmanlık eden, bana düşmanlık etmiş olur. Onları inciten, beni incitmiş olur. Beni inciten de, Allahü tealayı incitmiş olur” buyuruldu.

Âli İmran suresinin yüzyetmiştokuzuncu ayetinde mealen, “Ey münafıklar! Allahü teala, sizi kendi halinize bırakmaz. Halis müminleri münafıklardan ayırır” buyuruldu. Hadisi şerifte de, “Medine şehri, münafıkları müminlerden ayırır. Demirci ocağı, demiri pasından ayırdığı gibi ayırır” buyuruldu. Resulullah efendimizin ölünceye kadar övdüğü dört halifenin ve Hz. Muaviyenin sonradan kafir olmadıklarını, bu ayet-i kerime ve hadisi şerif açıkça bildirmektedir.

Resulullah efendimiz, “Ehl-i beytime düşmanlık eden münafıktır” buyurmuştur. Bunlar, zevceleri ve dedesi Haşimin soyundan olan müminlerdir ki, Hz. Alinin, Ukaylin, Cafer Tayyarın ve Abbasın soyundan olanlardır. Peygamberimiz, “Benden sonra, eshabıma düşmanlık etmeyiniz! Onları sevmek, beni sevmektir. Onlara düşman olmak, bana düşman olmaktır. Onları inciten, beni incitmiş olur. Beni inciten de, Allahü tealayı incitir. Allahü teala, kendisini incitene azab eder” buyurdu.

HİKMETLER · 30 KASIM 2008 PAZAR · KAYIT 1172

“İman nuru ile doldurdular!”

Hafız Ömer bin Muhammed Erbili (Vesile) kitabındaki hadisi şerifte, “Allahü teala size namazı, zekatı ve orucu farz ettiği gibi, Ebu Bekri, Ömeri, Osmanı ve Aliyi sevmeği de farz eyledi” buyuruldu. Abdüllah ibni Adinin bildirdiği, Münavide yazılı hadisi şerifte, “Ebu Bekrle Ömeri sevmek imandandır. Onlara düşmanlık münafıklıktır” buyuruldu.

İmam-ı Tirmüzi buyuruyor ki, Resulullahın yanına bir cenaze getirildi. Namazını kılmadı ve, “Bu adam Osmana düşman idi. Onun için, Allahü teala da, buna düşmandır” buyurdu. Tevbe suresinin yüzbirinci ayetinde mealen, “Muhacirlerin ve Ensarın önce imana gelenlerinden ve Onların yolunda gidenlerden Allah razıdır. Onlar da Allahtan razıdırlar. Allah, Onlar için Cennetler hazırladı” buyuruldu. İlk üç halife, önce imana gelenlerdendir. Hz. Muaviye ile Amr ibni As da, Onların yolunda olanlardandır. Bu din büyüklerine dil uzatanlar, ayet-i kerimeye ve hadisi şeriflere karşı gelmiş olumuyorlar mı? Ayet-i kerimeye ve hadisi şerife karşı gelen Müslüman olduğunu söylese de, münafık olduğu anlaşılmaz mı?

Sure-i Fethde 29.cu ayet-i kerimede mealen buyuruyor ki, “Muhammed “aleyhisselam” Allahü tealanın Peygamberidir ve Onunla birlikte bulunanların (yani Eshabı kiramın) hepsi, kafirlere karşı şiddetlidirler. Fakat, birbirlerine karşı merhametli, yumuşaktırlar. Bunları çok zaman rükuda ve secdede görürsünüz. Herkese dünyada ve ahirette her iyiliği, üstünlüğü, Allahü tealadan isterler. Rıdvanı, yani Allahü tealanın kendilerini beğenmesini de isterler. Çok secde ettikleri yüzlerinden belli olur. Onların halleri, şerefleri böylece Tevratta ve İncilde bildirilmiştir. İncilde de bildirildiği gibi, onlar, ekine benzer. İnce bir filiz yerden çıkıp kalınlaştığı, yükseldiği gibi, az ve kuvvetsiz oldukları halde, az zamanda etrafa yayıldılar. Her tarafı iman nuru ile doldurdular. Herkes filizin halini görüp, az zamanda nasıl büyüdü diyerek, şaşırdıkları gibi, hal ve şanları dünyaya yayılıp, görenler hayret etti ve kafirler kızdılar.”

Bu ayet-i kerime, yalnız indiği zamanda bulunan Eshabın değil, sonra imana gelecek olanların da şanını bildirmektedir. Bilindiği üzere Hz. Muaviye de, din-i İslamın yayılmasına çok hizmet eden bir sahabidir. Allahü tealanın bu medh ve senalarına, herbir sahabi gibi, O da dahildir.

2008 YILLIK KÜLLİYATI

12

Aralık

41 yazı · Hikmetler: 31 · Gönül Bahçesi: 10

HİKMETLER · 1 ARALIK 2008 PAZARTESİ · KAYIT 1175

Son nefesten çok korkarlardı

İslam büyüklerinin örnek hallerinden, örnek ahlâklarından biri de, son nefeste imansız olarak ölmekten çok korkmaları ve Allahü teâlâya sığınmaları idi. Bu büyükler, ibadetleri isterse bütün insanların ve cinnin ibadeti kadar olsun, yine bu hal üzere bulunurdu.

Çünkü onlar, biliyorlardı ki Allahü teâlâ ne dilerse onu yapar ve hiçbir kimse hayatının nasıl sona ereceğini kesinlikle bilemez. Hadîsi şerifte şöyle bildirilmiştir : “Sizden birisi, cennetlik olanların amelini işler de cennetle arasındaki mesafe bir arşın kadar kısalmış olur. Derken ezelde yazılan önüne geçer de cehennemlik olanların amelini işler ve o cehenneme girer.”

Bunun için onlar, son nefeste imanla ölebilmek için bütün sebeplere yapışır ve Cenab-ı Hakka hüsnü zanda bulunurlardı.

Habibi Acemî, “Hayatı "Lâ ilâhe illallâh" Kelime-i Tevhidiyle sona eren kimse cennete girer.” der, sonra ağlar ve ilâve ederdi : “Benim hayatımın "Lâ ilâhe illallâh" sözü ile sona ereceğini kim bana temin edebilir?”

Rabi' bin Haysem anlatır: “Biz Ahvaz'da bir adamın yanına gitmiştik. Adam can çekişiyordu. Biz ona “Lâ ilâhe illallâh” sözünü telkin ediyorduk, o da : “On, on bir, iyi müşteri... güzel bir parça” gibi lâflar ediyordu. Bu adam sıhhati yerindeyken celeblik yani hayvan alıp satımı yapıyordu en çok bu işle meşgul olduğu için can çekişirken de işi ile ilgili lâflar etmektedir.

Hasan Basrî buyurdu ki : “Bir adamın cehennemde bin sene yandıktan sonra çıkacağı haberi bize ulaşmıştır. Keşke bu adam ben olsaydım. Zira, bin sene yandıktan sonra da olsa cehennemden çıkacağı kesindir.” ,

İmam-ı Şarani hazretleri buyurdu ki: Sakın nefsinin faydasız dünya işleriyle meşgul olmasına göz yumma. Tabiî, dinin emirlerine uygun olan ihtiyaçlarını temin için olan meşguliyet ve çalışmalar müstesnadır. Bakarsın ki ölüm seni gafletteyken yakalar, her iki cihanda perişan olursun. Allahü teâlâ hepimizi korusun.

Asıl maksat unutulmamalı. Asıl maksat ahireti kazanmaktır. Bunun için her an son nefes endişesi ile yaşamalıyız. Korkusuz, endişesiz yaşamak tehlikelidir. Gerçi suyun aktığı yönden gideceği yer belli olur. Ancak, istisna da olsa tersi olabilir. Bunun için çok korkmak lazım.

GÖNÜL BAHÇESİ · 2 ARALIK 2008 SALI · KAYIT 1173

Ağlayanın malı gülene hayır etmez!

Artık insanların çoğu gelsinde nereden gelirse gelsin, anlayışında. Harammış, şüpheliymiş, ağlayanın parasıymış, bunları düşünen çok az kimse kaldı. Hele hele kiriz zamanında haram- helal hassasiyeti iyice zafiyete uğruyor. İnsanlar zahmet çekmeden, alın teri dökmeden kısa yoldan, köşeyi dönme planları peşine düşüyor. Bir iki köşe de dönüyor. Derken beklemediği bir rüzgar geliyor bu defa tersten köşe dönmeler başlıyor. Tabi ki bu arada olan oluyor: Herşeyi; evi, arabası hatta aile hayatı gittiği gibi ömrü boyunca ödeyemeyeceği borç batağına saplanıyor.

Fareye tuzak kurarak yuvasının 30-40 cm. uzağına kocaman bir peynir kalıbı koyarlar. Fare delikten bir peynire bakar bir de mesafeye. Epey düşündükten sonra, mesafe çok kısa mükafak çok büyük bu işte bir bit yeniği var, deyip yuvasından çıkmaz.

Demek ki, para, mal mülk hırsı İnsanın gözünü örtüyor, basiretini bağlıyor, fare kadar düşünemiyor insanoğlu! Saadet zincirlerine takılmaktan kurtulamıyor bir türlü.

ALIN TERİ YOKSA

Bir yerden, çalışmadan, yorulmadan alın teri dökmeden para geliyorsa, burada kul hakkı, haksızlık, zülüm var demektir. Yani birilerinin parasını haksız olarak başkalarının eline geçiyor demektir. Birileri kaybediyor, birileri kazanıyor demektir. Bu da birilerini ağlatır, birilerini de güldürür. Atalarımızı bunu şu söz ile çok güzel dile getirmişlerdir: Ağlayanın malı gülene hayır etmez.

Haksız kazanç yolları çok ise de günümüzde en yaygın olanı, istismarcıların speküle ettikleri, çaylak oyuncuları yoldukları borsadır. Borsa engin bir denizder. Yüzme bilmeyeni affetmez. Bugüne kadar kumarda olduğu gibi, borsada da

kazanana rastlamadım, fakat herşeyini kaybedene çok rastladım. Acemi borsa oyuncusu ilk önce kazandığını bilahare birşekilde fazlasını kaybediyor. Bu kaybetme, parası ile malı ile olduğu gibi sağlığı ile canı ile de olabiliyor. Yani bu haksız kazanç bir şekilde fazlasıyla çıkıyor.

Ne yaptığını bilmeyen acemi borsa oyuncularını şuna benzetebiliriz: Bilirsiniz karıncalar bir yaz boyu çalışırlar. Yuvalarının önüne bütün kış boyunca yiyicekleri çer çöpü buğdağ tanelerini toplarlar. Cüsseleri nedir ki, bütün topladıkları da ancak bir avuç kadardır. Bu arada bir deve giler, bir nefeste hüüüp diye karınlacaların bir yaz boyu biriktirdi yiyecekleri yutuverir.

Borsada böyle. Garibanların dişlerinden tırnaklarından artırarak çok kazanma ümidi ile borsaya yatırdıkları cüzi paraları, bir spekülatör çıkıp hortumlar geçer. Artık, garibanın daha çok kazanma hırsı ile kaptırdığı paranın üzerine bir bardak su içmekten ve ağlayıp sızlamaktan başka yapacağı bir şey yoktur.

Peki, spekülatör rahat yiyebilecek mi? Ne mümkün! Eninde sonunda fazlasıyla ondan da çıkar bu haksız kazanç. Yani veren de alan da bu işte zararda. Kumarda da böyle değil mi?

Tabi ki bu dünyadaki zararları. Aslında esas ceza ahırette görülecek. Dünyada çekilen sıkıntılar, ahırettekiler ile mukayese bile edilemez, ceza bile sayılmaz.

BİR ZAMAN GELECEK

Evet, Müslümana mal, mülk, para lazımdır. Mal mü'minin yardımcısıdır. Ama, alın teri ile helaldan kazanılan mal. Helal kazanç mümine iyilikte yardımcıdır, haram mal da kötülükte yardımcıdır. Bunun için alın teri ile kazanmaya, harâma helale çok dikkat etmelidir.

Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki:

“En güzel rızk, helale, harama dikkat edilerek alın teri ile kazanılandır.”

“Elinin emeği, alnının teri ile ye, dînini satıp yeme!”

“Helâle, harâma dikkat ederek çalışıp kazanan kimseyi, Allahü teâlâ çok sever.”

“Bir dirhem gümüş kıymetinde harâm alan kimseyi, yirmibeşbin sene Cehennemde bırakacaklardır.”

Kul hakkı çok önemlidir. Açlıktan ölmek üzere olan bir kimse, ölmüş köpek ile başkasına âit koyun eti bulsa, ikisini de yemek harâm ise de, başkasının malını

yemeyip, köpeği yemesi lâzımdır. Köpek yok ise, başkasının malını, ancak ölmiyecek kadar yiyebilir.

Bu hüküm kul hakkının dumunu açık bir şekilde bildirmektedir.

Bir hadîs-i şerîfte buyuruldu ki,

“Bir zaman gelecek ki, insanlar, yalnız malın, paranın gelmesini düşünüp, helâlini, harâmını düşünmiyecekler.”

Cenab-ı Hak, nereden geldiğine bakmayıp, hara mı helalı mı diyle düşünmeyenlenden eylemesin!

HİKMETLER · 2 ARALIK 2008 SALI · KAYIT 1176

Ucb ve riya

İnsanı son nefeste kurtaracak olan güzel ahlâktır. Âhırette Cehennem ateşinden kurtaracak olan da yine güzel ahlâktır. Ucb, Riya gibi küfre en yakın kötü huylardan uzak olanın son nefeste kurtulması kolay olur. Hadis-i şerifte, “Riya küçük şirktir.” , “Şirkten sakınınız! Şirk, karıncanın ayak sesinden daha gizlidir.” buyuruldu.

Bunun için kibrin büyük günâh olduğunu, insanın, nefsini ne kadar aşağılarsa, Allahü teâlâ indinde kıymetinin o kadar yükseleceğini, kendine kıymet verenin, Allah katında kıymetinin olmayacağını bilmeliyiz. İnsanın ilmi arttıkça, Allahtan korkması, iyi huylu olması da artar. Böyle bir kimse günâh işlemeye cesaret edemez.

Bu kimse, kendisinden her bakımdan aşağı olanlara, fâsıklara ve fâcirlere karşı da kibirli olmaz. Çünkü, câhili görünce, “Bu, bilmediği için günâh işliyor. Ben ise bilerek günâh işliyorum” der.

Alimi görünce, “Bu benden daha çok biliyor ve ilminin hakkını veriyor. İhlâs ile amel ediyor. Ben böyle değilim.” der.

Kendinden daha yaşlı bir kimseyi görünce, “Bu benden daha çok ibâdet etmiştir.” der.

Gençleri görünce, “Bunların günâhı az, benim günâhlarım çok.” dr.

Kendi yaşındakileri görünce, “Ben kendi günâhlarımı biliyorum, onun ne yaptığını bilmiyorum.” der.

Bir bid'at sahibini veya gayrı müslimi görünce, “İnsanın hâli son nefeste belli olur. Acaba benim hâlim ne olacak?” der, bunlara karşı da kibirlenmez. Fakat bunların hâllerini de tasvip etmez.

İnsanın her zaman kendi günâhlarını unutmaması ve son nefesinin nasıl olacağını düşünmesi lâzımdır. Âhırette kimin kimden üstün olacağı, dünyada kesin olarak bilinemez. Nice din adamı, kâfir olarak can vermiştir. Nice kâfirlere de îmân ile can vermek nasip olmuştur. O halde, hiç kimseye Cehennemlik dememelidir. Bu hali ile Cehennemlik demelidir.

Fâsık ve bid'at sahiplerine buğzederken, kızarken de kibirden sakınmalıdır. Bu da kızmayı kendisi için değil, bunu emreden Allahü teâlâ için yapmakla ve kızarken kendisini selâmette, karşısındakini helâkda görmemekle olur.

GÖNÜL BAHÇESİ · 3 ARALIK 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 1174

“ Bu eli Cehennem yakmaz!”

Kendinin ve çoluk çocuğunun nafakasını çıkarmak ve kimseye muhtaç olmamak için çalışmak, helal lokma kazanmak çok kıymetlidir. Dinimiz helal bile olsa hazır yiyicilik hoş karşılanmaz. Haksız kazanç elde edenlerin zaten yatacak yekleri yok! Peygamber efendimiz ve onun varisi olan din büyükleri hep çalışmayı, helal kazanmayı emir buyurmuşlardır:

Peygamber efendimiz, Hz. Muaz ile müsafeha edince buyurdu ki:

- Ya Muaz, ellerin nasırlaşmış.

- Evet ya Resulallah, kazma elimde toprakla meşgul oluyor ve bu sayede çoluk çocuğumun nafakasını kazanıyorum.

Fahr-i kâinat efendimiz, Hz. Muaz’ı alnından öpüp buyurdu ki:

- Bu eli Cehennem yakmaz.

HER ADIMI İBADETTİR

Yine bir gün bir genç, sabah erkenden işine gidiyordu. Eshab-ı kiramdan bazıları, bunu uygun görmediler. Orada bulunan Peygamber efendimiz buyurdu ki:

"Öyle söylemeyiniz! Eğer kimseye muhtaç olmamak, ana babasını ve aile efradını muhtaç etmemek için işine gidiyorsa, her adımı ibadettir. Eğer kazanacağı para ile öğünmek, keyf sürmek niyetinde ise, şeytanla beraberdir."

Çalışmaktan maksat da helal kazanmaktır. Harâm yoldan kazanan, hem büyük günâhları işlemiş olur, hem de kazandıklarının hayrını görmez. Kazandıkları boş şeylere gider ve günâh işlemekte kullanılır, insanı felâkete sürükler.

İmâm-ı Ahmed ibni Hanbel'den sordular:

- Hergün sabahtan akşama kadar ibâdet edip, Allahü teâlâ, benim rızkımı nereden olsa gönderir diyen nasıl bir insandır?

Cevâbında buyurdu ki:

- Bu kimse câhildir. İslâmiyetten haberi yoktur!

İmâm-ı Evzâî, İbrâhim Edhem'i gördü ki, sırtında bir yığın odun götürüyor. Ona:

- Niçin bu kadar sıkıntı çekiyorsun? Kardeşlerin, seni hiçbir şeye muhtâç bırakmıyor, dedi.

İbrâhim Edhem hazretleri buyurdu ki:

- Öyle söyleme! Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki: "Helâl kazanmak için sıkıntı çekenlere Cennet vâcib olur."

Yine bir hadîs-i şerîfte, "Beş vakit namazı kıldıktan sonra, çalışıp helâl kazanmak, her müslümana farzdır" buyuruldu.

Peygamberlerin "aleyhimüsselâm" hepsi, çalışıp kazanmışlardır. Çalışmayıp, oturarak, Allaha tevekül etmek uygun değildir. Böyle yapan kimse çalışmayı terkettiği için, günâh işlemektedir.

Dünyaya düşkün olmak, büyük günahtır. Allahü teâlâ emrettiği için çok çalışıp, çok kazanmak ve Onun emrettiği gibi çalışıp, kazandığını, Onun emrettiği yerlere sarf etmek, ibadet yapmak olur. Çok sevap olur. Çalışmak, mal kazanmak çok iyidir. Kötü olan mal değil, malı sevmek, mal aşkı ile yanıp tutuşmaktır. Bu manada mal sevgisini kötüleyen hadis-i şeriflerden birkaçı şöyledir:

"Her ümmetin bir fitnesi vardır. Ümmetimin fitnesi maldır."

“Her şeyin bir afeti vardır. Ümmetimin en büyük afeti, dünyaya, paraya gönül vermektir. İyi yolda harcayan hariç, mal toplayanın çoğunda hayır yoktur.”

“Kişi yaşlandıkça iki şeyi gençleşir: Uzun yaşama arzusu ve mal sevgisi.”

“Paranın kuluna lanet olsun, paraya tapan helak olur.”

“Herkesin bir sanatı vardır. Benim sanatım da fakirlik ve cihaddır. Bu ikisini seven beni sevmiş, bu ikisine buğzeden bana buğzetmiş olur.”

ŞEYTANIN TUZAKLARI

Cüneyd-i Bağdadi hazretleri, “Allahü teâlâ emrettiği için çalışmalı, rızık için üzülmemeli” buyurdu. Rızık için Allahü teâlânın verdiği söze güvenmelidir. Müslüman, Allahü teâlâ, çalışmayı emrettiği için çalışıp kazanır. Nefsinin kötü arzularına, zevklerine kavuşmak için çalışıp para kazanmak ve çalışırken, helalı haramdan ayırmamak, başkalarının haklarına saldırmak, onlara olan borçlarını ödememek, suç işlemek, dünyaya düşkün olmayı gösterir.

Hadis-i şerifte buyuruldi ki:

“Şeytan dedi ki: "Mal sahibine sabah akşam bunlar için vesvese vermeye çalışırım: Malı helal olmayan yerden edinmesine uğraşırım. Hak olmayan yere harcatmaya çalışırım. Mala karşı içinde sevgi ve muhabbet veririm ki, onu yerine harcayamasın.”

Eldeki mala sevgi beslemek, ona gönül bağlamak, onunla gururlanmak doğru değildir. Mal er geç bir gün yok olacak, fakat hesabı kalacaktır. Atalarımız ne demiş:

Mala, mülke olma mağrur, deme var mı ben gibi

Bir muhalif rüzgar eser, savurur harman gibi!

HİKMETLER · 3 ARALIK 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 1177

“Keşke yeşil ot olsaydım!”

Hazreti Ebu Bekir son nefesten çok korkardı, dalda bir kuş görünce, “Ne mutlu sana ey kuş, dilediğin dala konar, dilediğin meyveleri yersin, kıyamet günü hesaba çekilmez, azap görmezsin, keşke, senin gibi bir kuş olsaydım” derdi. Bir kere de,

“Keşke bir yeşil ot olaydım da, hayvanlar beni yiyeydi, böylece, kıyamette hesaba çekilmeseydim” buyurdu.

Cüneyd-i Bağdadî hazretlerine birgün bir papaz gelerek sordu:

- Yâ Cüneyd sen mi üstünsün ben mi?

- Bu suâlinin cevabını ancak yarın verebilirim!

Ertesi gün papaz geldiğinde Cüneyd-i Bağdadî hazretlerinin vefât etmiş olduğunu görünce, tabutunun yanına vararak, “Yâ Cüneyd, bana bugün gelmemi söylemiştin” dedi.

Cüneyd-i Bağdâdî hazretleri, tabuttan başını kaldırıp, “Bir kimsenin üstünlüğü son nefeste belli olur. Ölmeden önce, son nefeste îmânla gidip gitmiyeceğimi bilmediğim için dünkü suâlinin cevabı bugüne kaldı. Elhamdülillah îmânla öldüm. Senden üstün olduğumu söyleyebilirim” dedi.

Halife Hazret-i Ömer Hazreti Sa’d’ı, İran'ı fethetmekle vazifelendirdiğinde, başkumandan olarak kendisini gönderirken, buyurdu ki:

- Yâ Sa'd, Resûlullahın dayısıyım diye sakın gururlanma! İnsanların üstünlükleri son nefeslerinde belli olur. Allahü teâlâ kötülüğü ancak iyilik ile yok eder. Allahü teâlâya kulluktan başka bağ yoktur. Düşmanın çokluğundan değil, Allahtan kork. Namazınızı muntazam kılın! Ordunda, günâh işliyen asker bulunmasın! Günâh işliyenleri hemen uzaklaştır! Allahın Resûlü ne yaptıysa, nasıl hareket ettiyse sen de öyle yap! Sabrı elden bırakma!

Abdülhâlık Goncdüvânî hazretleri, duâsı makbûl bir zât idi. İnsanlar, duâsını alabilmek için uzak yerlerden gelirlerdi. Birgün birisi gelip:

- Efendim, son nefeste selâmetle gidebilmemiz için duâ buyurun, dediğinde;

- Her kim farzları edâ ettikten sonra, duâ ederse duâsı kabûl olur. Sen farzdan sonra duâ ederken bizi de hatırlarsan biz de seni hatırlarız. Bu durum hem sizin, hem de bizim için duânın kabûl olmasına vesîle olur, buyurdu.

HİKMETLER · 4 ARALIK 2008 PERŞEMBE · KAYIT 1178

Îmânsız gitmenin sebepleri

Son nefesten kimse emin olamamıştır. Bundan herkes korkmuştur. Çünkü, insanın kalbi değişebilir. Ölüm zamanı müthiş bir zamandır. O vakitte kalbin neye karar kılacağı bilinemez.

Hattâ âriflerden biri şöyle buyurmuştur:

"Bir kimsenin elli sene îmân üzere olduğunu bilsem, yanımdan bir duvar arkasına gitmek kadar uzaklaşsa, îmân üzere olduğuna şâhidlik edemem. Çünkü kalb her an değişebilir."

Süfyân-ı Sevrî hazretleri ölüm zamanında ağlayınca dediler ki,

"- Allahü teâlânın affının senin günahından büyük olduğunu bilmez misin?"

Bunlara şöyle cevap verdi:

"Îmanla öleceğimi bilsem, dağlar kadar günahım olsa yine korkmam."

Îmânsız gitmeye sebep olan şeyler çok ise de bunun iki sebebi vardır:

Bunlardan birincisi, ömrün, bozuk, bâtıl i'tikâd üzere geçmesidir.

Böyle kimseler, yaptığı işin, i'tikâdının bozuk olduğunu bilmediği için, tevbe de edemez. Ve bu sapık hâli ile vefât eder.

Bunun için, önce i'tikâdı düzeltmek, ehl-i sünnet âlimlerinin bildirdiği gibi inanmak lâzımdır. Ehl-i sünnet i'tikâdı, Peygamber efendimiz ve eshâbının i'tikâdıdır.

İkincisi, îmânın zayıf olması, dünya sevgisinin çok, Allah sevgisinin az olmasıdır.

Ölüm zamanı, dünya sevgisi ağır gelir, îmânsız gitmesine sebep olur. Bunun için, dünya malına muhabbet etmemeli, şehîd olarak ölmeyi arzû etmelidir.

Her namazdan sonra, şehîd olarak ölebilmek için duâ etmelidir. Çünkü, şehîdlik mertebesine kavuşan kimsenin kalbinden dünya sevgisi çıkar gönlü Allah sevgisi ile dolar.

Îmânla giden kimselerin kalbinde, vefâtları yaklaşınca dünya sevgisi, tamahı kalmaz. Kalbi Allah sevgisi ile dolar. Çünkü Allah sevgisi ile dünya sevgisi bir arada bulunmaz. Birinin girdiği yerden diğeri çıkar.

Allah sevgisinin artıp, dünya sevgisinin azalması, yok olması için, her zaman dinin hududunu gözetmeli, dinin bildirdiği sınırdan sınırını dışarı çıkmamalıdır.

Bir insanın imanlı ölüp ölmiyeceği son nefesde belli olur. Bütün ömrü iman ile geçip, son günlerinde imanı giden, imansız ölen kimse, kıyamette imansızlar arasında olur. İman ile ölmek için, her gün dua etmek lazımdır.

HİKMETLER · 5 ARALIK 2008 CUMA · KAYIT 1179

"Keşke kuş olsaydım"

İslâm büyükleri, son nefesle ilgili çok şeyler nakletmişler; son nefesi düşündükçe, bu büyüklüklerin uykuları kaçmış:

Hazret-i Ebû Bekir, "Keşke kuş olsaydım",

Ebû Zer hazretleri "Keşke bir ağaç olsaydım",

Hazret-i Ömer, "Keşke anası Ömer'i doğurmasaydı." buyururdu.

İslam büyükleri, imanlı ölmek için hayatta iken dine uygun yaşanması gerekir, insan nasıl yaşarsa öyle ölür buyururlardı:

Abdülhâlık Goncdüvânî hazretleri ma'nevî oğlu, Hâce Evliyâ-i Kebîr'e vasiyetnâmesinde buyurdu ki: "Sana vasiyet ederim ey oğul ki, her hâlinde ilim, edeb ve takvâ üzere ol! Ehl-i sünnet âlimlerinin kitaplarını oku! Fıkıh bilgilerini bu âlimlerin kitaplarından öğren! Câhil tarîkatçılardan kaç! Şöhretten çok sakın! Şöhrette âfet vardır. Aslandan kaçar gibi, câhillerden kaç! Bid'at sâhipleri ile, sapık i'tikâdlı kimseler ile ve dünyaya düşkün olanlar ile arkadaşlık etme! Yediğini helâlden ye! Çok gülme, kahkaha ile gülmek kalbi öldürür. Herkese şefkat ve merhamet et! Kimseyi hakîr görme! Kimse ile münâkaşa etme! Kimseden birşey isteme! Tasavvuf büyüklerine dil uzatma! Evliyâyı inkâr eden felâkete düşer. Mayan fıkıh, evin mescid olsun."

Dinin emirlerine, ihlâsla sarılan kimsenin kalbinde dünya sevgisi kalmaz, bunun yerine Allah sevgisi dolar. Kalbde böyle Allah sevgisi hâkim olunca, o kimse îmânla gider. Ehl-i beyt sevgisinin son nefes için çok faydası olduğu bildirilmiştir.

Son nefes bilinemez. Vefat etmiş olanların son nefesi için tam hüküm verilemez. Din büyükleri için, vefat ederken görülen iyi hallerinden zann-ı galib ile hüsni zan etmek caizdir.

İmam-ı Rabbani hazretleri buyurdu ki: Son nefes korkusundan kurtulan, emin olan kimse yoktur. Peygamberlerden başka herkesin son nefesi Şüphelidir. Son nefesde kurtulabilmek müjdesi ancak vahy ile malum olur. İyi alametler ve eserler ve beşaretler, son nefesin selametini haber verirlerse de, zann-ı galib hasıl ederler. Zan, ne kadar galib, fazla olursa olsun, insanı bu dertten, bu korkudan kurtaramaz.

Son nefes korkusu ve ahiret endişesi taatin artmasına sebep olup, nafile amelin çok yapılmasına sebep olur. Son nefes korkusu öyle büyük bir nimettir ki, Allahü tealanın dostları bu derde tutulmuşlardır. Bu dert insanı sonsuz ahıret saadetine vesile kılar.

HİKMETLER · 6 ARALIK 2008 CUMARTESİ · KAYIT 1182

Katı kalbliliğin sebebi!

Allah adamları kalbin katılaşmasından çok korkarlardı. Kalbleri yumuşak gözleri yaşlı olurdu. Kalb katılığına sebep olan işlerden kaçınırlardı. Kalb katılığının belli başlı sebeplerden biri de çok yemektir, tokluktur, buyururlardı. Tokluğun, çok yemenin namazda huşuya mani olduğuna inanırlardı. Çünkü doyuncaya kadar yemek yiyen bir kimse, tok karına huşu' ile namaz kılmak isterse buna muvaffak olamaz. Resûlüllâh efendimiz, günlerce yemek yemez, açlıktan mübarek karnına taş bağlardı.

Aç duranın basireti açılır. Anlayış kabiliyeti artar. Hadis-i şeriflerde, “Aç duranın idraki artar, zekası açılır” ve “Tefekkür, ibadetin yarısı, az yemek ise tamamıdır” buyuruldu.

Çok yiyen çok uyur, çok uyuyanın da ömrü boşa geçmiş olur. Çok yiyen sarhoş gibi olur, dimağı yorgunlaşır. Zekası, zihni dumura uğrar. Açlık, kalbde incelik doğurur. Hadis-i şerifte, "Az yiyenin içi nurla dolar ve Allahü teâlâ, az yiyip içen ve bedeni hafif olan mümini sever" buyuruldu.

Açlıkta arzular kırılır, nefsimiz uysallaşır, serkeşliği kalkar. Çok yemek, gafleti doğurur. Gaflette kalbi katılıştırır. Kalbin katılaşması, insanı Allahü teâlâdan uzaklaştırır. Allahü teâlâdan uzaklık ise, Cehenneme götürür.

Azgın bir atı zaptetmek zor olduğu gibi, çok yedirmekle azan nefsi zaptetmek de zordur. .Açlıkla terbiyesi kolaylaşır. Hadis-i şerifte, "İnsan kalbi tarladaki ekin, yemek ise yağmur gibidir. Fazla su ekini kuruttuğu gibi, fazla gıda da kalbi öldürür." buyuruldu.

Her zaman tok olan şefkatsiz ve merhametsiz olur. Tok, acın hâlini bilmez. Çok yiyen sert ve katı kalbli olur. Hadis-i şerifte, "Çok yiyip içmekle kalbinizi öldürmeyin!" buyuruldu.

Sinirlerine hakim olan kimse huzurlu olur. Açlık, günah işleme arzusunu kırar, kötülük etmeye mani olur. Hadis-i şerifte, "Açlık ve susuzlukla nefsle cihad etmek, Allah yolunda cihad gibidir" buyuruldu.

Hastalıkların çoğu çok yemekten ileri gelir. Hadis-i şerifte, "Çok yiyip içmek hastalıkların başıdır" buyuruldu.

HİKMETLER · 7 ARALIK 2008 PAZAR · KAYIT 1183

"Açlık ile yolunu daraltın!"

İslam büyükleri, çok yemek kalb katılığına, kalb katılığı da günahlara sebep olduğu için, tokluktan, çok yemekten sakınmışlardır. Her zaman az yemeği tercih etmişlerdir.

Çok yiyen çok su içer. Çok su içen çok uyur. Çok uyuyanın ömrü uyku ile geçtiği için dünya ve ahiret kazancına mani olur. Demek ki açlık, sinirleri uyanık, zinde tutar. Fazla tokluk ahmaklığa yol açar. Okuduğunu ezberlemesi ve hatırında tutması zor olur. Hadis-i şerifte, "Her gün bir defa yemek yenmesi itidaldir" buyuruldu.

Az yiyenin vücudu sıhhatli olur. Hadis-i şerifte, "Oruç tutan sağlıklı olur" buyuruldu.

Çok yiyende acıma hissi azalır. Arzuları artar, harama dalar. Gayri meşru arzuları harekete geçiren yolları tıkamak gerekir. Açlık şeytanın yolunu tıkar. Hadis-i şerifte, "Şeytan, damardaki kan gibi, vücutta dolaşır, açlık ile yolunu daraltın" buyuruldu.

Çok yemek ifrattır, gerekenden az yemek tefrittir. İhtiyaç kadar yemek vasattır. Dayanamayan kimsenin açlık çekmesi de caiz değildir. Açlık çekmenin tahrimen mekruh olması, buna dayanamayanlar, bedenine ve aklına zarar verecek olanlar içindir. Çünkü, kendini tehlikeye düşürmek haramdır. Açlığın da tokluğun da zararı bulunduğu için, yiyip içmekte, aşırılıktan kaçmak, orta yolu tutmak gerekir.

Çok yiyip göbek bağlamak zararlıdır. Peygamber efendimiz göbekli birine, "Bu fazlalık başka yerde olsaydı, daha iyi olurdu" buyurdu.

Yiyip içme ilmini öğrenmek, ibadet ilminden önce gelir. Beden sağlam olursa, dünyada rahata kavuştuğumuz gibi, sağlam vücutla daha çok hizmet etme imkanı olacağı için, ahireti kazanmaya da sebep olur. İki cihan saadeti için midemizi düşünmek gerekir. Acıkmadan yememeli, doymadan kalkmalıdır! İlim ve amel, az yemekte, kalb temizliği az uyumakta, hikmet az konuşmaktadır.

Az yemek ustalık, çok yemek hastalıktır. Evliya az uyur, az yer, az içer, sıratı kuş gibi geçer. Çok yiyen çok uyur, herkesten tembel olur. Çok yemek heder, çok uyumak kederdir. Çok yemek zihni çalıştırmaz, çok uyumak menzile ulaştırmaz. Az yiyenin kalb gözü körleşmez, açlıkla hastalık birleşmez.

Allah adamlarının ortam özelliklerinden biri de, hepsinin az yemesi, az konuşmaları ve az uyumalarıdır.

HİKMETLER · 8 ARALIK 2008 PAZARTESİ · KAYIT 1184

Kalbi katılaştıran iki şey

Fudayl bin Iyâd hazretleri buyurdu ki: İki şey kalbi katılaştırır "Çok konuşmak ve çok yemek"

Az yemek, meyveli bir ağaçtır, hasta kalblere ilaçtır. Az yemek, nefsani arzuları öldürür, kalbe ferahlık verir, ahirette güldürür. Az yemek tembellikten uzaklaştırır, bilgi kazanmayı kolaylaştırır. Az yiyenin kalbinde hikmet kapıları açılır, ağzından inci mercan saçılır. Çok yemek akıl için kıtlıktır, zeka için sakatlıktır. Oburluk insana düşman olur, çok yiyenler pişman olur.

Az yemek, insan için nezafettir, zihni açan firâsettir. Çok yemek, çok uyumak, çok konuşmak, kalbe sıkıntı verir, mide şişer, kalb ölür, acıkınca tekrar dirilir. Çok yiyen çok uyur, çok uyuyan çok konuşur, çok konuşan nimetten mahrum olur. Çok yemek mideyi bozar, midesi bozulanın dertleri azar. Bilen bilir, deli bile acıkınca aklı başına gelir. Az yemek nefse zindan, kalbe gülistandır. Çok yiyen unutkan olur, yüzü gülmez somurtkan olur.

Kim ki hep yemek fikrini güder, aklını nefse esir eder. Mideye olmak esir, aklı ve şuuru giderir. Kim az yemekle yarışır, evliyaya karışır. Çok yiyen obur olur, kalb evi kabir olur. Seni taşıyacak kadar yemek ye, sen onu taşıyacak miktar yeme! Şunu iyi bilesin, yemeği sen yiyesin, yemek seni yemesin! Eğer sen onu yersen, hepsi derman olur, yemek seni yerse hepsi dert ve duman olur. Ben insanım demeli, yemek için yaşamamalı, yaşamak için yemeli. Oruçtur vücudun zekatı, çok yiyenin bozulur sıhhati, azalır şefkati, tükenir takati. Az yemek bedenin istirahatı, az uyumak ruhun rahatı.

Çok yiyerek kalbini öldürme, şeytanı kendine güldürme! Çok yemek, organları çok çalıştırıp yıpratır, tedavi için doktor aratır. Çok yiyen hakikati göremez, haramlardan çekinemez. Haram yiyenin işleri harama yönelir, her bela haramdan gelir. Helalden bile fazla yiyenin yersiz olur sözleri, hem de ibretsiz bakar gözleri. Deme çok yemek çok yakıt olur, çok yiyenin anlayışı kıt olur.

Çok yiyenin az olur ibadeti, kaçırır ebedi saadeti. Çok yiyenin gözü doymaz, ibadetten zevk duymaz. Çok yemek tohumudur her derdin, az yemek ilacıdır her ferdin.

GÖNÜL BAHÇESİ · 9 ARALIK 2008 SALI · KAYIT 1180

Dostlukların pekiştirildiği günler

Bayramlar, dünya meşgalelerinin, hırslarının bir tarafa bırakılıp, dostlukların tazelendiği, pekiştirildiği, unutulan arkadaşların hatırlandığ, kopmuş veya zedelenmiş akrabalık bağlarının yeniden sağlamlaştırıldığı böylece toplumun her katmanında sevgi ve muhabbetin tekrar tesis edildiği önemli günlerdir.

Bayramlar, kötü huyların bırakılıp kim olursa olsun herkese iyi muamelenin, herkesle iyi geçinmenin hatırlandığı, herkesin elinden geldiği kadar kimseyi üzmediği kırmadığı günlerdir. Zaten, herkesle iyi geçinmek, herkese iyi muamele yapmak, müslümanın önemli özelliklerinden biridir. Bayramlar, sevgi ve muhabbetin, hoşgörünün en üst düzeye çıktığı günlerdir.

Bir defasında bir bedevi, Peygamber efendimize geldi. Devesinin yularını tutarak,

- Yâ Resûlallah, beni Cennete yaklaştırıp Cehennemden uzaklaştıracak şeyi bana söyler misin? dedi.

Resûl aleyhisselâm ona şu cevâbı verdi:

- Seni Cennete yaklaştırıp Cehennemden uzaklaştıracak şeyler; yalnız Allaha ibâdet etmen, O'na, hiçbir şeyi eş, ortak koşmaman, namaz kılman, zekât vermen ve sıla-i rahim yapman, yani dost, ahbâb, akrabâ ziyâretlerinde bulunman, onlarla bağlarını koparmaman.

Bir Arefe akşamı da, Resûlullah efendimiz eshâbı ile sohbet ederken şöyle buyurdu:

- Akrabâsından herhangi biriyle dargın olarak akşam eden, benim sohbetimde oturmasın, kalksın.

Hiç kimse kalkmadı. Sadece arka taraflarda oturmakta olan birisi kalktı, gitti. Kısa bir müddet sonra geri geldi ve tekrar oturdu. Bu sırada Resûlullah efendimiz, kendisine nereye gittiğini sordu. O kimse şöyle cevap verdi :

- Ey Allahın Resûlü, bir teyzem vardı. Benim ile konuşmazdı. Söylediklerini duyunca hemen kalkıp ona gittim.

Bunun üzerine Peygamber efendimiz şöyle buyurdu:

- İyi yaptın. Haberiniz olsun, aralarında akrabâsıyla dargın kişiler bulunan bir topluluğa Allahın rahmeti inmez.

Bu hadise, akrabâ ile bağları koparmanın büyük bir günâh olduğuna delâlet eder. Zîrâ böyle bir durum, hem akrabâ ile bağlarını koparmış durumda olan kişinin, hem de beraberindekilerin Allahın rahmetinden mahrûm kalmalarına sebep olmaktadır.

O hâlde, akrabâsını ziyâret, o kimsenin dinine bir zarar vermiyecekse, akrabâsı bozuk inançlı biri değil ise, hemen bu gidişe son vermesi, işlediği bu hatâdan ötürü Allahtan mağfiret dilemesi ve bağları koparmış olduğu akrabâsını ziyâret etmesi gerekir.

Resûlullah aleyhisselâm, sıla-i rahimin, kişiyi Allahın rahmetine yaklaştırdığını ve Cehennemden uzaklaştırdığını beyân buyurmaktadır.

Yine Peygamber efendimiz buyurdu ki:

- Sıla-i rahim kadar, sevâbı çabuk verilen bir iyilik daha yoktur. Zulmetmek ve sıla-i rahimi terketmek öyle birer günâhtır ki, Allah onları işleyenleri hemen bu dünyâda cezâlandırır. Ayrıca âhıret için de azâp hazırlar. Allah tarafından cezâları hemen verilmeğe onlardan daha lâyık yoktur.

Bir defasında Peygamberimize bir adam gelerek sordu:

- Yâ Resûlallah, benim akrabâlarım, yakınlarım var. Ben onları ziyâret ediyorum, fakat onlar bana zulmediyorlar. Ben onlara iyilik ediyorum, onlar bana kötülük ediyorlar. Ben de onlara aynen mukâbele edeyim mi?

Peygamberimiz buyurdu ki:

- Hayır! O takdirde aranızda fark kalmaz. Zirâ sen böyle davrandığın müddetçe Allahın yardımı senden aslâ kesilmez.

Fudayl bin Iyâd hazretleri şöyle buyurdu:

- Anaya-babaya iyilik etmek, akrabâ ve dostlara ziyârette bulunmak, âile efrâdı ile iyi geçinmek, helâl kazançlarla yaşamak, muhtaçlara ve ahbâba yedirip içirmek, dilini korumak ve evine bağlı olmak insanlık hasletlerindendir.

Üç şey, Cennet ehlinin ahlâkındandır. Bunlar yalnız şerefli kişilerde bulunur:

1- Kendisine kötülük edene iyilik etmek,

2- Kendisine zulmedeni affetmek,

HİKMETLER · 9 ARALIK 2008 SALI · KAYIT 1185

Çok acı çekecek olanlar

İmam-ı Şafii hazretleri, az yer, az uyurdu. "On altı senedir, doyasıya yemek yemedim" buyurdu. Sebebi sorulunca, "Çok yemek bedene ağırlık verir, kalbi zayıflatır, anlayışı, idraki azaltır, çok uyku getirir ve böylece insanı ibadetten alıkoyar. Kulluğun başı az yemektir" buyurdu.

Bir sofrada Peygamber efendimize daha çoke yemesi için ısrar edilince, efendimiz, "İnsanların ahirette çok açlık çekecek olanları, dünyada doyuncaya kadar yemek yiyenlerdir" buyurdu

Üç şey kalbi öldürür; çok konuşmak, çok uyumak, çok yemek.

Çok uyumak, çok yemek, çok konuşmak ayrıca gönlü katılaştırır.

Hadisi şerifte, “İyiliklerin başı açlıktır. Kötülüklerin başı tokluktur” buyuruldu. Yemeğin tadı, açlığın çokluğu kadar artar. Tokluk, unutkanlık yapar. Kalbi kör eder, alkollü içkiler gibi, kanı bozar. Açlık, aklı temizler, kalbi parlatır.

Az yemenin insan sağlığındaki yeri önemlidir. Birçok hastalık çok yemekten, tıka basa yemekten ileri gelmektedir.

Hadîs-i şerîflerde şöyle buyuruldu:

“İnsan kalbi, tarladaki ekin gibi, yemek de yağmur gibidir. Fazla su, ekini çürüttüğü gibi, fazla gıdâ da kalbi öldürür.”

“Çok yiyeni, çok içeni Allahü teâlâ sevmez.”

“Her derdin başı, çok yemek, her hastalığın ilacı çok yemekten korunmak, perhiz etmektir.”, “Az ye, hasta olma!”

Açlık, kalbde incelik doğurur. Hadis-i şerifte, “Az yiyenin içi nurla dolar” ve “Allahü teâlâ, az yiyip içen ve bedeni hafif olan mümini sever” buyuruldu.

Akşemseddin hazretleri buyurdu ki: “Ma’nevî huzûra ermek ve bu yolda ilerlemek için dört şey lâzımdır: 1- Az yemek, 2- Az uyumak, 3- Halka az karışmak, 4- Allahü teâlâyı unutmamak.”

Hasta olmamak için ve hastalıktan kurtulmak için, dört şey yapmak lazımdır:

1- Fazla yimemeli,

2- Alkollü içkileri hiç içmemelidir.

3- Üzülmemeli, asabileşmemeli,

4- Vücudü, eşyası, yiyecekleri temiz olmalıdır.

GÖNÜL BAHÇESİ · 10 ARALIK 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 1181

İyilik ve ihsanda bulunmak!

Bayram günleri, merhametin, iyilik ve ihsanların çok fazla olması gereken günlerdir. İnsanlara, kendisinden başkalarının da düşünülmesi gerektiğini hatırlatan günlerdir. İyilik ve ihsanda bulunmanın dinimizde önemli bir yeri vardır.

Dinimize göre, imân ve zarûrî din bilgilerinden sonra, insanlara yapılacak en kıymetli iyilik, onları doyurmak, yedirmek, içirmektir. Her kim bir fakîre arzû ettiği bir şeyi yedirse, Hak teâlâ hazretleri, o kimseye Cennet-i a'lâda bin derece verir ve Cennette kendisine birçok ni'metler ihsân eder.

Özellikle bu günlerde, fakîrleri kollamayı, onların ihtiyaçlarını görmeyi, sadaka vermeyi unutmamalıdır. Çoluk çocuğa ve akrabâya verilen, yedirilen şeyler de, sadaka yerine geçer. Hadîs-i şerîfte, “Ehline ve akrabâsına ihsân etmekten büyük derece ne olabilir?” buyuruldu. Önce, hanımına, evlâdına helâl yedirmeli, helâl giydirmeli, sonra zengin ise zekâtını vermeli, ondan sonra da sadaka vermelidir.

Şu dört huy ile huylanan, iyiler derecesine çıkar:

1- Genişlikte, rahat zamanda zekât, darlıkta sadaka vermek.

2- Gadab zamanında kızgınlığını ve hırsını yenmek.

3- Başkasının aybını görünce, onu açmayıp, kapatmağa çalışmak.

4- Hizmetçiye, hanımına, evlât ve akrabâya ihsân ederek onları hoş tutmak.

Allahü teâlâ, Cebrâîl aleyhisselâma sordu:

- Yer yüzüne insen ne iş yapardın?

Cebrâîl aleyhisselâm cevap verdi:

- Yâ Rabbî! Yapacağım amel, sence ma'lûmdur. Dört şey yapardım:

1- Susamış kimselere su verirdim.

2- Çoluk çocuğu fazla olana yardım ederdim.

3- İki dargın arasını bulurdum.

4- Müslümanların ayıplarını kapatırdım.

Bir kimse, din kardeşine yardımcı oldukça, Allahü teâlâ da ona yardımcı olur.

Allahü teâlâ, bazı kullarını başkalarının ihtiyâçlarını karşılamak, onlara yardımcı olmak için yaratmıştır. İhtiyâcı olanlar bunlara baş vurur. Bunlar için âhirette azâb korkusu olmayacaktır.

Allahü teâlâ, bazı kullarına dünyada çok nimet vermiştir. Bunları, kullarına faydalı olmak için yaratmıştır. Bu ni'metleri Allahü teâlânın kullarına dağıtırlarsa, ni'metleri azalmaz. Bu ni'metleri Allahın kullarına ulaştırmazlarsa, Allah, ni'metlerini bunlardan alır, başkalarına verir.

Bir müslümanın, din kardeşinin bir ihtiyâcını karşılaması, on sene i'tikâf etmesinden daha kazançlıdır. Allah rızâsı için bir gün i'tikâf yapmak ise, insanı Cehennem ateşinden pek çok uzaklaştırır.

Bir kimse, din kardeşinin rahata kavuşması veya başına bir iş geldiğinde sıkıntıdan kurtulması için devlet adamlarına gidip uğraşırsa, kıyâmet günü sırat köprüsünden, herkesin ayakları kaydığı zaman, Allahü teâlâ onun sür'atle geçmesi için yardım eder.

Allahü teâlânın en sevdiği iş, elbise vererek veya doyurarak veya başka bir ihtiyâcını karşılayarak, bir mü'mini sevindirmektir.

Allahü teâlânın farzlardan sonra en çok sevdiği iş, bir mü'mini sevindirmektir.

Bir kimse bir mü'mine bir iyilik yapınca, Allahü teâlâ bu iyilikten bir melek yaratır. Bu melek, hep ibâdet eder. İbâdetlerinin sevâbları bu kimseye verilir. Bu kimse ölüp, kabre konunca, bu melek nûrlu ve sevimli olarak bunun kabrine gelir. Meleği görünce ferâhlanır, neş'elenir. Sen kimsin der. Ben, falanca kimseye yaptığın iyilik ve onun kalbine koyduğun neş'eyim. Allahü teâlâ beni bugün seni sevindirmek ve kıyâmet günü sana şefâ'at etmek ve Cennetteki yerini sana göstermek için gönderdi der.

Cennete girmeye sebep, Allahü teâlâdan korkmak ve iyi huylu olmaktır. İbâdetlerin en kolayı ve en hafîfi, az konuşmak ve iyi huylu olmaktır.

İnsan, güzel huyu sebebiyle, Cennetin en üstün derecelerine kavuşur. Kötü huy, insanı Cehennemin en aşağı çukurlarına sürükler.

HİKMETLER · 10 ARALIK 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 1186

Huşu ile kılınan namaz

İslam büyükleri namazda huşuya çok önem verirlerdi. Huşu ile kılınan iki rekat namızı gaflet ile kılanan yüzlerce rekat namaza tercih ederlerdi.

İbni Abbâs hazretleri buyurdu ki : "Huşu ve tevazu içinde kılınan iki rek'at namaz, Allah'dan yana gaflet içinde bulunan bir kalb ile bir gece yapılacak olan ibadetten daha hayırlıdır."

İbni Mes'ûd hazretleri, namaza kalktığı zaman, dürülmüş elbise gibi olur, namazda iken evdekilerin konuştuklarını duymazdı. Bazan o, namaza kalktığı zaman, evdekiler "Susun, ses çıkarmayın, Abdullah namaz kılacak." derlerdi. O da : "İstediğinizi konuşun, ben namazda iken sizin konuştuklarınızı duymuyorum." derdi.

Yâkub el-Kâri, namaz kılarken omuzundaki ridâsını bir hırsız çalmış. Halk hırsızı yakalamış, ridâyı getirip Yâkub'un üzerine koymuşlar. O, bunların hiçbirinin farkında olmamıştır. Aynı vak'a, Muhammed bin Annân'ın başına gelmiştir. O'nun da olup bitenlerden haberi olmamıştır.

Râbîa el-Adeviyye namaz kılarken gözüne bir kamış ucu girmiş. Namazını bitirip selâm verinceye kadar hiç haberi olmamış. Selâm verince, ağrı üzerine "Bir bakın, gözüme saplanan nedir!" demiş. Saplanan kamış parçasını gözünden güçlükle çıkarmışlar.

İmam-ı Mücâhid diyor ki : "Biz öyle âlimlere yetiştik ki, onlardan biri namaza durduğu zaman, kendilerinden geçerler, gözünü bir şeye bağlamaya veya nefsinin bir takım dünya işlerini mülâhaza etmeye gücü yetmezdi. Günün birinde camide bir yıkıntı olmuştu. Müslim bin Yesâr içerde namaz kılanlar arasında idi.

Câmidekiler yıkıntıyı duyunca paniğe kapılarak sokağa fırladılar. Müslim ise hiç farkında değildi!"

Übade bin Samit haber veriyor. Resulullah buyurdu ki, "Allahü teala beş vakit namaz kılmağı emir etti. Bir kimse, güzel abdest alıp, bunları vaktinde kılarsa ve rükularını, huşularını tamam yaparsa, Allahü teala, onu af edeceğini söz vermiştir. Bunları yapmayan için söz vermemiştir. Bunu, isterse af eder, isterse azab yapar."

Bu hadisi şerifi, İmam-ı Ahmed, Ebu Davüd ve Nesai bildirmişlerdir. Görülüyor ki, namazın şartlarına, huşu, rüku ve secdelerine dikkat etmek lazımdır. Allahü teala sözünden dönmez. Doğru dürüst namaz kılanları muhakkak af eder.

HİKMETLER · 11 ARALIK 2008 PERŞEMBE · KAYIT 1187

Huşuya mani olan şeyler

İmam-ı Gazali hazretleri buyuruyor ki: "Namazda huşu esastır. Buna mani olan her şeyden kaçınmalıdır. Mescidlerdeki nakış ve işlemeler, namaz kılanın gözüne dokunur, onu meşgul eder, huşuya mani olursa, namazın sevabı azalır. Bunun vebali o süsleri yapan ve kullananadır.

Arkadaşları İsa aleyhisselama dediler ki:

- Şu mabed, ne kadar da güzel bir sanat eseridir, ne güzel tezyinatlı bir şekilde yapılmış.

İsa aleyhisselam buyurdu ki:

- Allahü teâlâ, bu mabedde taş üstüne taş koymaz, hepsini harap eder. Sizin hayran olduğunuz süslere Allahü teâlâ kıymet vermez.

Resul-i ekrem efendimiz, Medine mescidini inşa ederken, Cebrail aleyhisselam gelip, "Nakışsız olarak yapın!" dedi."

Zihni meşgul eden şeyler üzerinde mesela nakışlı seccadede namaz kılmak mekruhtur. Seccadeler sade olmalıdır.

Üzerinde İslam yazısı veya Kabei şerif, cami gibi muhterem şeylerin resimleri bulunan seccadeyi yere sermek tahrimen mekruhtur. Böyle seccadeyi ne maksatla

olursa olsun yere sermek, mübarek yazıya, resme hakaret olur.

Namazını, üzerinde yazı, her cins resim bulunmayan, temiz bir bez veya tek renkte seccade üzerinde kılarsan sevabı daha fazla olur. Namaz için kullanılacak seccadelerin en faziletlisi, yerden biten bir mahsulden imal edilmiş olanıdır. Ot üzerinde kılmak da sevaptır.

Kalbi meşgul eden, huşuyu gideren şeyler yanında, mesela süslü şeyler karşısında, oyun ve çalgı aletlerinin bulunduğu yerde ve arzu ettiği yemek karşısında Özürsüz kılmak mekruhtur.

Emîr'ül-Mü'minin hazreti Ali, namaz vakti girince hali değişir, rengini atar ve titrerdi. Sebebi sorulduğunda şu cevabı vermiştir :

“Bilmez misiniz ki, bu vakit, Allah'ın semâvât ve arza arzedip de onların yüklenmekten kaçındığı bir emânetin edâ vaktidir! Ben bu emâneti yüklenmiş bulunuyorum. Yüklendiğim bu ilâhî emâneti en güzel bir şekilde edâ edip etmediğimi de bilmiyorum!”

HİKMETLER · 12 ARALIK 2008 CUMA · KAYIT 1188

Huşu ile kılan kurtulacak!

Hazreti Ali hazretleri buyurdu ki :”Huşu olmayan namazda hayır yoktur. Boş söz konuşulmanın terk edilmediği orucda hayır yoktur. Dikkat etmeden Kur'an-ı kerim okumakta hayır yoktur. Vera olmayan ilimde hayır yoktur. Cömertlik olmayan malda, zenginlikte hayır yoktur. Devamlı olmayan nimette hayır yoktur. İhlas ve tazim olmayan duada hayır yoktur.”

Namazları cemaat ile ve huşu ve hudu ile kılmalıdır. Çünkü, insanı dünyada ve ahirette felaketlerden, sıkıntılardan kurtaracak ancak namazdır. Müminun suresi başındaki ayet-i kerimede mealen, “Müminler herhalde kurtulacaktır. Onlar, namazlarını huşu ile kılanlardır” buyuruldu.

Selefi salihin büyükleri bir kimsenin namazında bir eksiklik olduğunda o kimseye gider, bunun sebebini sorarlardı. Çünkü bu hal istisnayi bir haldi. Acaba hasta mı, unuttu mu diye sebebini öğrenmek isterlerdi. Allah'ın ma'rifetinden yana onların makamı yüksekti. Bunun için namaza çok önem verirlerdi.

İslam büyükleri huşuya mani olacak şeylerden de kaçınırlardı.

Ömer bin Abdilaziz, bir defasında bir imamın arkasında namaz kılmıştı. İmam, okuyuşunda teganni yapıyordu. İmama şunları söyledi : "Eğer cemâat fazileti olmasa, ben senin arkanda namaz kılmam! Sen, niçin âlimlerin ve kıraat imamlarının öğrettiği şekilde okumuyorsun?"

Muhammed bin Vâsi' buyurdu ki: "Ben dünyadan iki şey istiyorum :

1 - Allah yolunda sâlih bir arkadaş; öyle ki; eğri gittiğim zaman beni doğrultsun;

2 - Yaşadığım müddetçe cemaatla kılınan namazlardan hiç birini kaçırmamalıyım!"

Şeytan vesvese vererek huşuyu bozmak ister. Şakik-i Belhî hazretleri de arkadaşlarına şöyle dermiş : "İyi biliniz ki, şeytanı en çok kızdıran âdemoğlunun şu iki hasletidir:

1 - Şeytanın vesveselerine aldırmamak;

2 - Allah'ın zâtı hakkında tefekkür etmemek."

Zeyd bin Halid Cühemi haber veriyor. Resulullah buyurdu ki:

"Bir Müslüman, doğru olarak ve huşu ile iki rekat namaz kılınca, geçmiş günahları af olur."

HİKMETLER · 13 ARALIK 2008 CUMARTESİ · KAYIT 1189

Namazın kemal üzere olması

İmam-ı Rabbani hazretleri buyurdu ki: Namazın kemal üzere kılınması, nübüvvet yolundan yükselen büyüklere nasib olur. Diğerlerinin çoğu, bu dereceye yetişemez. O büyüklerin yakınlığı başkadır. İlimleri ve esrarı kendilerine mahsustur. Onları ulaştıran yol, bu yola benzemez. Öyle bir caddedir ki, Peygamberler ve onların Eshabı ve bu ümmetten seçilmiş çok yüksek olanlar, matluba bu yoldan yetişmişlerdir.

Ariflerin reisi olan Muhammed Bakibillah, "Ana cadde başkadır" sözleri ile belki bu yola işaret buyurmuşlardır. Namazı yalnız yatıp kalkmak sanmamalıdır. Namazın gayb aleminde bir hakikati vardır ki, bütün hakikatlerin üstündedir. O

hakikate kavuşanları tanımayanlar, namazın kemalinden ne anlar? Namaz, gönülleri çeken bir güzeldir. Onun güzelliği bu mecaz aleminde, sanki bu şekil içine sokulmuştur.

Cenab-I hakkın muhabbeti, namazın huşu ve edepleri şeklinde bu dünyada görünmektedir. Namazın bu şekil ve suretini sevmeyen, bunun hakikatinden ne anlayabilir? Cehab-ı Hakka aşık olmayan, huşu ve tumaninetin kıymetini nasıl bilir?

Velhasıl, namazın letafeti, güzelliği o kadar yüksektir ki, saçma sapan sözlerimizle bildirilemez. Kıymetleri o kadar üstündür ki, bu kırık kalemim, ona tercümanlık edemez. Fakat, bu büyük devlete sahib olanların, nefis nefeslerine sığınıyorum! Onlara hizmet etmeğe ve sevmeğe karşılık olan müjdelere güveniyorum.

Namazın rüku ve sücudünde ve sair erkanında tadili erkan ile, hudu ve huşu ile, dürüst olarak namazı kılmalıdır. Bir kişi namaz kılarken, rüku ve sücudü ile tadili erkanı tamam yapmıyor idi. Peygamberimiz gördü. Buyurdu ki: “Şu kişinin hali böyle giderse, amelinin faydasını bulmaz!”

Namazın rüknlerinde tadili erkan olmazsa, namaz tamam olmaz. Namazı maskaralığa almış olur. Bir kimsenin namazı namaz olmazsa, dini dahi tekmil olmaz. Resuli ekrem buyurdu ki, “Namaz dinin direğidir, direksiz din olmaz.” Namaz kılmayanın dini yıkılır. Yine “Namaz müminin miracıdır” buyurdu. “

HİKMETLER · 14 ARALIK 2008 PAZAR · KAYIT 1190

En büyük hırsız!

İmam-I Rabbani hazretleri buyurdu ki: Kalbin Allahü teala ile olması, huşu elde edilmesi, bedenin, azanın da dinin emirlerini yapmakla zinetlenmesi, ne büyük bir nimettir. Bu zamanda insanların çoğu namaz kılmakta gevşek davranıyor. Tumaninete ve tadili erkana ehemmiyet vermiyorlar. Bunun için, siz sevdiklerime, bu noktayı belirtmeğe mecbur oldum. İyi dinleyiniz! Peygamberimiz : “En büyük hırsız, kendi namazından çalan kimsedir” buyurdu. Ya Resulallah! Bir kimse, kendi namazından nasıl çalar? diye sordular. “Namazın rüküunu ve secdelerini tamam yapmamakla” buyurdu. Bir defa da buyurdu ki, “Rüküda ve secdelerde,

belini yerine yerleştirip biraz durmayan kimsenin namazını Allahü teala kabul etmez".

Hazreti Ebu Bekr buyurdu ki: "Sekiz şey, sekiz şeyin zinetidir: Huşu namazın süsüdür İffet, fakrin süsüdür. şükür, zenginliğin süsüdür. Sabr, belanın süsüdür. Tevadu, asaletin süsüdür. Hilm,yumuşaylık ilmin süsüdür. Çok ağlamak korkunun süsüdür. Başa kakmamak, ihsanın süsüdür.."

Hazreti Ömer buyurdu ki: "Bir kimse fuzuli bakmağı terk etse, ona huşu bağışlanır. Bir kimse fuzuli, lüzumsuz konuşmağı terk etse, ona hikmet bağışlanır. Bir kimse fuzuli yimeği terk etse, ona ibadetin lezzetini duymak bağışlanır. Bir kimse gülmeği terk etse, ona heybet bağışlanır. Bir kimse (haddi aşan) mizahı, şakalaşmağı terk etse, ona güzellik ve tatlılık verilir. Bir kimse dünya sevgisini terk etse, ona ahiret sevgisi verilir. Bir kimse, başkalarının aybı ile meşgul olmağı terk etse, ona nefsinin ayblarını ıslah etmek nasib olur. Bir kimse Allahü teala hazretlerinin zati pakinin keyfiyetinden tecessüsü terk etse, ona nifaktan beraat bağışlanır, yani o nifaktan korunur"

Hazreti Osman buyurdu ki: "Ariflerin alameti sekizdir: Kalbi, korku ve ümid iledir. Dili, hamd ve sena iledir. Gözleri haya ve ağlama iledir. İradesi dünyayı terk etmek ve Allahü tealanın rızasını kazanmaktır."

Zeyd ibni Vehb birini namaz kılarken rükü ve secdelerini tamam yapmadığını gördü. Yanına çağırıp, ne kadar zamandır böyle namaz kılıyorsun, dedi. Kırk sene deyince, sen kırk senedir namaz kılmamışsın. Ölürsen Muhammed Resulullahın sünneti yani dini üzere ölmezsin, dedi.

HİKMETLER · 15 ARALIK 2008 PAZARTESİ · KAYIT 1191

Namazı zayi etmemek için

Namazda, huşunun sağlanabilmesi için namazın farzlarına, vaciblerine, sünnetlerine, müstehaplarına çok dikkat etmek gerekir.

Peygamberimiz , bir kimseyi namaz kılarken, rüküunu ve secdelerini tamam yapmadığını görüp, "Sen namazlarını böyle kıldığın için, Muhammedin "aleyhissalatü vesselam" dininden başka bir dinde olarak ölmekten korkmuyor

musun?" buyurdu. Yine buyurdu ki, "Sizlerden biriniz, namaz kılarken, rüküdan sonra tamam kalkıp, dik durmadıkca ve ayakta, her uzuv yerine yerleşip durmadıkca namazı tamam olmaz". Bir kere de buyurdu ki, "İki secde arasında dik oturmadıkca, namazınız tamam olmaz".

Birgün Peygamberimiz , birini namaz kılarken, namazın ahkam ve erkanına riayet etmediğini, rüküdan kalkınca, dikilip durmadığını ve iki secde arasında oturmadığını görüp, buyurdu ki, "Eğer namazlarını böyle kılarak ölürsen, kıyamet günü, sana benim ümmetimden demezler". Bir başka yerde de buyurdu, "Bu hal üzere ölürsen, Muhammedin "aleyhisselam" dininde olarak ölmemiş olursun".

Ebu Hüreyre buyurdu ki, "Altmış sene, bütün namazlarını kılıp da, hiçbir namazı kabul olmayan kimse, rükü ve secdelerini tamam yapmayan kimsedir".

Taberani bildirdi ki: Bir mümin namazını güzel kılar, rükü ve secdelerini tamam yaparsa, namaz sevinir ve nurlu olur. Melekler, o namazı göke çıkarır. O namaz, namazı kılmış olana, iyi dua eder ve sen beni kusurlu olmaktan koruduğun gibi, Allahü teala da, seni muhafaza etsin, der. Namaz güzel kılınmazsa, siyah olur. Melekler o namazdan iğrenir. Göke götürmezler. O namaz, kılmış olana, fena dua eder. Sen beni zayı eylediğin, kötü hale soktuğun gibi, Allahü teala da, seni zayı eylesin, der.

O halde, namazları tamam kılmağa çalışmalı, tadili erkanı yapmalı, rüküu, secdeleri, Kavmeyi, yani rüküdan kalkıp dikilmeği ve Celseyi, yani, iki secde arasında oturmağı iyi yapmalıdır.Tumaninet, yani uzuvların hareket etmemesi ve tadili erkanın yani, bir kere sübhanallah diyecek kadar hareketsiz durma ile ilgili çığır açmalıdır. Bu ameli meydana çıkarmak çok mühimdir. Peygamberimiz buyurdu ki, "Unutulmuş bir sünnetimi meydana çıkarana, yüz Şehit sevabı verilecektir".

GÖNÜL BAHÇESİ · 16 ARALIK 2008 SALI · KAYIT 1195

İki ayrı Mevlana var karşımızda!

İçinde bulunduğumuz hafta, "Mevlana'yı anma haftası". Malum olduğu üzere her sene bu anma haftasında, çeşitli etkinlikler tertip edilir; semazenler ney eşliğinde dönerler, konuşmalar yapılır: Yerli ve yabancı bilim adamları hazreti Mevlanayı

anlatırlar. Fakat anlattıkları gerçek Mevlana ile hiç uyuşmaz. Onlar, hayallerindeki Mevlana'yı anlatırlar. Anlattıkları, İslam diniyle, İslam tasavvufu ile ilgisi olmayan bir Mevlana. Humanist, felsefi yönü ağırlıkta olan hatta, bu düşüncelerini dinin, İslamın üstünde tutan bir Mevlana…

Görünüşte herkes Melvana aşığıdır. Peki gerçek nedir? Gerçek görüldüğü gibi değildir. Bunun en büyük alameti, aşık olduğunu söyleyenlerin, aşık olduğu kimse gibi olmamaları, onun inancını, yaşayışını hakkıyla paylaşmamaları, içlerinde hissetmemeleri. Halbuki genel kural; kişi sevdiği gibi olur. Eğer böyle değilse, bu sevgide bir eksiklik, bir samimiyetsizlik var demektir.

YOĞUN İLGİNİN SEBEBİ

Bir önemli alamet de şudur: İslam dışı kuruluşların, şahısların yoğun ilgileridir. Hiçbir din mensubu başka bir din önderine bu kadar ilgi göstermez. Bu yoğun ilgi en büyük istismarın, gizli maksadın işaretidir: Hazreti mevlana üzerinden, islamı bozma, dini inançları sulandırma, ibadetleri "ayinleştirme" yani Hıristiyanlaştırma, kendilerine benzetme gayretleridir.

Bugün iki ayrı Mevlana var karşımızda. Birisi, kitaplarda yazılı, her hali ile dine uyan, neyden, müzikten, bid'atten uzak Hak aşığı bir veli, bir tassavuf büyüğü. Diğeri, Batılıların ortayla attıkları, hümanist, insalcıl; din olsa da olur olmasa da; yeterki "sevgi" olsun anlayışındaki Mevlana! Tabii ki herkes kendine uygun Mevlana'nın yanında yer alıyor.

Biz, arif olan anlar, arif olana bu kadar yeter, deyip bu vesile ile hazreti Mevlana'nın mesnevi'sinden bir kıssa sunalım: Birgün fakir bir ailenin bir hanımı, kocasına şöyle dertlenir:

"Biz hep fakiriz ve cefâ çekmekteyiz. Bizde elem ve üzüntü, başkalarında zevk ve sefâ. Bizde ekmek ve katık, dert ve zahmettir. Testimiz yok, suyumuz ise göz yaşı.

Bizim fakirliğimizden ve gece-gündüz rızık düşüncemizden fakirler bile utanıyor. Sâmirî'den herkesin kaçtığı gibi, dostlarımız ve yabancılar da bizden kaçıyor.

Biz, savaşmadan, yoksulluktan ölmüşüz. Fakirlik kılıcıyla başsız kalmışız. Biz derde esîr olmuşuz.

Başkasına ihsânda bulunmak yerine, dolaşıp dileniyoruz. Bizden havadaki sinekler bile incinir. Yoksulluktan devamlı hakîr olup, zarûret ateşiyle yanmışız.

Ne zamana kadar böyle sıkıntı çekip, ateş denizinin derinliğinde boğulacağız?

Evine bak, örümcek yuvasına döndü. Kanâat, kalbini nûrlandırdı mı? Sende bulunan, sâdece onun ismi.

“SIZLANMAM SENİN İÇİNDİR!”

Bu kanâat, sonu olmayan hazînedir. Sen kanâati bırakıp da niçin canını üzüyorsun? Bana eşim diyerek övünme. Ben insafın eşiyim, hîlenin değil.

Bir kemik kapmak için köpeklerle hırlaşıyorsun. İçi boş kamış gibi inliyorsun. Gel bana öyle hakâretle bakma. Senin damarlarında dolaşanları biliyorum.

Gâfil kurt gibi bana keder verme. Deli olanlar bile senden akıllıdır. Akıl, insana ayak bağı olursa, sen onu akıl kabûl etme. O, ancak yılan ve akreptir.

Eğer karga kendi çirkinliğini bilseydi, kederinden kar gibi erir su olurdu. Yılan ile sihirbaz birbirine düşmandır. Yılan büyücüyü, büyücü yılanı büyüler.

Beni avlayıp insanlara rezîl etmek için, Allahü teâlânın ismini söyleyerek bana tuzak kurdun. Beni kesen Allahü teâlânın adıdır. Senin kılıcın değil. Yazıklar olsun sana, cenâb-ı Hakkın ismini kendine tuzak olarak kullanıyorsun.

Fakirliğe sabrım kalmadıysa, bu inlemem hep senin içindir. Kendim için sanmayasın. Yemin ederim ki, bu ağlayış ve yalvarış hep senin içindir. Kendim için sanmayasın.

Tek arzum şudur ki; senin için, huzûrunda rûhumu teslim edeyim. Keşke, uğrunda canımı fedâ ettiğim sen, gönlümdeki derin düşünceleri bilseydin.” (Erkeğin cevabı yarın)

HİKMETLER · 16 ARALIK 2008 SALI · KAYIT 1192

Kusursuz namaz için

İmam-ı Rabbani hazretleri buyurdu ki: Namazın kusursuz, kamil olması, bu fakire göre, fıkıh kitaplarında uzun uzadıya yazılmış olan farzlarını, vaciblerini, sünnetlerini ve müstehablarını yerlerine getirmekle olur. Namazı tamamlamak için, bu dört şeyden başka yapılacak birşey yoktur. Namazda huşu, bu dört şeyi yapmaktır. Kalbin huduu, yani Allah korkusu da yine bunları tamam yapmakla olur.

Bazıları, bu dördünü uzun uzadıya öğrenip ezberlemekle, namazımız tamam oldu deyip, bu öğrendiklerini iyi yapmakta gevşek davranmışlar. Bundan dolayı namazın kemalatından az birşey kazanabilmişlerdir.

Bir kısmı da, namazda dünyayı unutup, kalplerinin Allahü teala ile olmasına ehemmiyet verip, azaların edepli bulunmasını gözetmemişler. Yalnız farzları ile sünnetlerini yerine getirmişlerdir. Bunlar da namazın hakikatini anlayamamıştır. Namazın kemal bulmasını, namazdan başka şeyde aramışlardır.

Namazda kalbin hazır olması, şart değildir. Hadisi şerifte, "Kalb hazır olmazsa, namaz da olmaz" buyuruldu ise de bu, kalbin, yukarıda bildirilen dört şeyin yapılmasında hazır olması, uyanık olması demektir. Yani bunların hepsinin yapılmasında gevşeklik olmamasına dikkat etmektir. Kalbin bundan başka, hazır olmasını düşünemiyorum.

Birgün Resulullah Hz. Ali hazretlerine, "Ya Ali! Senin namazın farzına, vacibine, sünnetine, müstehabına riayet etmen gerektir" buyurduklarında, ensardan bir zat dedi ki, "Ya Resulallah! Hz. Ali bunların cümlesini bilir. Bize, bir namazın farzına, vacibine, sünnetine, müstehabına riayet etmenin faziletini beyan buyur. Biz dahi, ona göre amel edelim."

Resulullah efendimiz buyurdu ki: "Ey benim ümmetim ve Eshabım! Namaz, Allahü azim-üş-şanın hoşnud olduğudur. Feriştehlerin sevdiğidir. Peygamberlerin sünnetidir. Marifetin nurudur. Amalin efdalidir. Bedenin kuvvetidir. Rızkın berekatıdır. Canın nurudur. Duanın kabulüdür. Melek-ül-mevte şefaatcidir. Kabirde çirağdır. Münker ve Nekir hazeratına cevabdır. Kıyamet gününde, üzerinize sayebandır. Cehennem ile aranızda perdedir. Sıratı yıldırım gibi geçiricidir. Cennette başınıza tacdır. Cennetin anahtarıdır."

GÖNÜL BAHÇESİ · 17 ARALIK 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 1196

Her dert ölümden bir parçadır!

Mesnevi'den kıssa:

Fakir adam hanımının fakirlikle, sıkıntılar ile ilgili konuşmalarına şöyle cevap verir:

“Daha ne zamana kadar talep edip istekte bulunacaksın? Zaten ömrünün çoğu bitti. Akıllı olan kimse, aza-çoğa bakmaz. Çünkü her ikisi de sel gibi sür'atle geçmektedir.

Sel, ister sâf, berrak, ister bulanık aksın. Mâdem ki bâkî değildir, öyle ise sözünü etme. Bu dünyada binlerce canlı mahlûk, kazanç kaygısı olmadan günlerini geçiriyor.

Üveyik kuşu, daha gece gıdâsını bulmadığı hâlde, ağaçta Allahü teâlâya şükreder. Bülbül, cenâb-ı Hakka durmadan hamdeder ve; "Ey, duâya icâbet eden Rabbim! Tevekkülümüz ve i'timâdımız sanadır" der.

Küçücük sivrisinekten, deve ve file kadar, hep Allahü teâlânın himâyesi altındadır. Cenâb-ı Hak ne güzel bir vekîldir.

Gönüllerdeki hüzün ve ızdırapların hepsi, dikkat edilirse varlığın eseridir. Bunca gamlar, tasalar, hayat ekininin orağıdır. Şöyle idi, böyle idi, sözleri de hep vesvesedir.

ÖLÜMÜN TATLI OLMASI İÇİN

Her dert ölümden bir parçadır. Ölümün küçük bir parçasını kovmaya gücün yetmez iken, bilesin ki, onun tamamı şerbetin olup, içeceksin.

Ölümün bir parçası olan dert ve belâlar sana tatlı gelirse, Allahü teâlâ sana ölümü tatlı eyler. Bedene gelen hastalıklar, ölümün elçisidir. Ölüm elçisinden yüzünü geri çevirme. Hayâtı dertsiz, elemsiz geçenin, ölümü de acı olur. Nefsine tapanın rûhu için kurtuluş yoktur.

Genç iken daha kanâatkârdın. Şimdi ise altın isteğine düştün. Hâlbuki önceleri sen altın idin.

Salkım salkım dolu asma iken, şimdi meyvesiz kaldın. Meyvelerin olgunlaşacağı sırada bozulup gittin. Meyvenin gittikçe tatlılaşması lâzım. İp eğirenler gibi geriye doğru gitme.

Sen benim eşimsin. Eşler birbirlerine benzemelidir ki, işler yolunda gitsin. Eşlerin birbirlerine benzemesi lâzımdır. Ayakkabı ve mest çiftlerine baksana.

Ayakkabılardan biri ayağa dar gelse, onlar işe yaramaz. Seni topal ederler.

Kapının bir kanadı büyük, diğeri küçük olur mu? Ormandaki arslan, kurda eş olur mu?

Biri mal ile dolu, biri boş olan iki çuval, devenin üzerinde dengeli duramaz.

Ben kanâatte sağlam ve güçlüyüm. Sen ise kötülükle niçin dertlisin?

Mal ve para baştaki külâh gibidir. Yalnız kel olanlar külâha sığınır. Kıvırcık, güzel saçları olanlar, külâh olmadan da güzeldir.

Fakirlik ve dervişlik, senin anladığın gibi değildir? Dervişe hakâretle bakma sakın. Onlar, Allahü teâlânın ihsânlarına garkolmuşlardır.

Allahü teâlâ Âdil'dir. Adâlet sahipleri, âşıklara hiç zulmeder mi? Hâşâ, birine mal, mülk, kudret, ihsân edip, başkasına suç yükler, ateşe atar mı?

Hışımla bu hakîre kötü lâkablar taktın. Ben sana eşim, hanımım diyorum, sen bana yılancı dersin. Gönlümde, kanâatle dolu bir âlem var.

YÜZÜNÜ EKŞİTME Kİ..

Kanâate, yüzünü ekşitmeden bak ki, o hâl denizine dalmış olan nice kimseleri göreceksin. Zâhirde yüzbinlerce sıkıntı içinde görünen kimselerin, hakîkatte gül gibi geçindiklerine şahit olacaksın!

Ey hanım! Yolumu kesme, benimle mücâdeleyi bırak! Ayakkabı dar ise, yalınayak yürümek daha iyidir. Yazıklar olsun sana! Eğer sende birazcık anlayış olsaydı, gönlümdeki hakîkatleri sana anlatabilirdim. Bu söz, memedeki süt gibidir. Emen olmaz ise, hiç bir te'sîri olmaz. Dinleyen istekli ve arayıcı olursa, nasîhatı veren kimse ölü olsa bile yine konuşur.

Bu konuşmalar bir hikâyedir ki, bunlar insanlarda bulunan nefs ve rûha benzer. Her insana rûh da nefs de lâzımdır. Bütün iyiler ve kötüler, bunun lâzım olduğunu bilmelidir.

Bu ikisi, gece gündüz dâimâ birbiriyle savaş hâlindedirler. Nefs, evin ihtiyaçlarını, şerefini, yiyecek ve içeceğini, izzet ve i'tibârını ister. Nefs ba'zan tevâzu gösterir, ba'zan da azametlenir. Rûh, dünyevî düşüncelerden habersizdir. Allahü teâlânın rızâsından başka bir kaygısı yoktur."

HİKMETLER · 17 ARALIK 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 1193

Hırsız sayılmamak için

İmam-ı Rabbani hazretleri buyurdui ki:

“Namazda huşunun hasıl olması için; Kur'an-ı kerimi sünnet olan miktarda okumalıdır. Rükuda ve secdelerde hareketsiz durmak, muhakkak lazımdır. Çünkü, farz veya vaciptir. Rükudan kalkınca, öyle dik durmalıdır ki, kemikler yerlerine yerleşsin. Bundan sonra, bir miktar, bu Şekilde durmak farzdır veya vacib veya sünnet demişlerdir. İki secde arasında oturmak da böyledir. Bunlara herhalükarda çok dikkat etmelidir.

Rükude ve secdelerde tesbih en az üç kerredir. Çoğu yedi veya onbirdir. İmam için ise, cemaatin haline göredir. Kuvvetli bir insanın, sıkıntısı olmadığı zamanlarda, yalnız kılarken, tesbihleri, en az miktarda söylemesi, ne kadar utanacak bir haldir. Hiç olmazsa, beş kerre söylemelidir. Secdeye giderken, yere daha yakın azayı, yere daha evvel koymalıdır. O halde, önce dizler, sonra eller, daha sonra burun, en sonra da alın konur. Dizlerden ve ellerden, evvela sağlar yere konur. Secdeden kalkarken, yukarıda olan aza evvel kaldırılır. O halde, evvela alın kaldırılmalıdır. Ayakta iken, secde yerine, rükuda iken ayaklara, secdede burun ucuna ve otururken iki ellere veya kucağına bakılır.

Bu söylediğimiz yerlere bakıp da, gözler etrafa kaymaz ise, namaz, cemiyetle kılınabilir. Yani kalb de, dünya düşüncelerinden kurtulabilir. Huşu hasıl olur. Nitekim, Peygamberimiz böyle buyurmuştur. El parmaklarını rükude açmak ve secdede birbirlerine yapıştırmak sünnettir. Bunlara da dikkat etmelidir.”

Namazda huşunun sağlanabilmesi için şartalarının yerine getirilmesi lazımdır. Bunun için de, kalbe hiçbir şey getirmiyerek, niyet etmelidir. Niyet doğru olmazsa, ibadet sahih olmaz. Kıraeti doğru okumalıdır. Rüküü, secdeleri, kavmeyi ve celseyi, itminan ile yapmalıdır. Yani, rüküden kalkınca tam dikilip, bir tesbih miktarı durmalı ve iki secde arasında doğru oturup yine bir tesbih miktarı öyle durmalıdır. Böylece, kavmede ve celsede, tumaninet, hareketsizlik hasıl olur. Böyle yapmayanlar, hırsızlardan olur ve çok azaplara yakalanır.

HİKMETLER · 18 ARALIK 2008 PERŞEMBE · KAYIT 1194

“Namazda bizi tanımazdı!”

Abdülkuddüs buyurdu ki: Her zaman abdestli bulun! Beş vakit namazı, sünnetleri ile ve tadili erkan ile, huzur ve huşu ile ve dinin sahibinin bildirdiği gibi kılmağa

çalış! Bunları yapınca, dünyada ve ahirette, sayısız nimetlere kavuşursun.

Namaz çok mühimdir. Müstehab olan vakitlerinde ve cemaat ile ve şartlarına, edeplerine ve tadili erkanına dikkat ederek ve sükunet ve vekar ile eda ediniz! Hadisi şerifte, "Namazda kul ile Rab arasındaki perdeler kalkar" buyuruldu.

Peygamber efendimiz buyurdu ki: "Allahü teâlâdan gafil olmayın. Huşulu gençler, rüku eden ihtiyarlar, otlayan hayvanlar, emzikteki çocuklar olmasaydı, üzerinize azap üstüne azap yağardı."

Hz. Âişe validemiz, "Resulullah bizimle konuşur, gülerdi. Ama namaz vakti gelince adeta bizi tanımazdı" buyurmuştur.

Allahü teâlâ ne kadar iyi bilinirse, haşyet ve heybeti de o nispette artar. Hak teâlâ, Musa aleyhisselama, "Ya Musa! Beni andığın zaman vücudun titresin, huşu ve itminan içinde bulun. Dilin beni anarken kalbin başka yerde olmasın, aciz bir kulun efendisinin huzurunda durduğu gibi dur" diye vahy etmiştir.

Namazı rüku ve sücudünde ve sair erkanında tadili erkan ile, hudu ve huşu ile, dürüst olarak kılmalıdır. Bir kişi namaz kılarken, rüku ve sücudü ile tadili erkanı tamam yapmıyor idi. Peygamberimiz gördü. Buyurdu ki: "Şu kişinin hali böyle giderse, amelinin faydasını bulmaz!" Namazın rüknlerinde tadili erkan olmazsa, namaz tamam olmaz. Namazı maskaralığa almış olur. Bir kimsenin namazı namaz olmazsa, dini dahi tekmil olmaz. Resuli ekrem buyurdu ki, "Namaz dinin direğidir, direksiz din olmaz." Namaz kılmayanın dini yıkılır. Yine " Namaz müminin miracıdır" buyurdu.

Namazda tadil-i erkana riayet etmeyenin bütün mahluklara zararı dokunur. Zira o kimsenin günahı sebebi ile yağmurlar yağmaz, yerde ekinler bitmez ve vakitsiz olarak yağmur yağmış olup, fayda yerine zarar vermiş olur, buyurulmuştur.

Namazda adab ve erkan üzere, hudu ve huşu ile Allah huzurunda durur gibi durmalıdır. Kendise namazda, kalbi başka yerde olmamalıdır.

HİKMETLER · 19 ARALIK 2008 CUMA · KAYIT 1197

Ziyaretcisine ikramda bulunur

İslam büyüklerinin bir adeti de, mescidlerden çıkmamaları, zamanlarının çoğunu buralarda geçirmeleri idi. Bunun için de, mescide yakın olan evlerde oturmayı tercih ederlerdi. Bu, mescidin âdabına riâyet edebildikleri takdirde vakitlerinin çoğunu orada geçirmek için idi. Onları bu arzuya sevkeden, Peygamber efendimizin , “Mescidler, Allah'ın takvâlı kullarının evleridir.” meâlindeki hadîs-i şeriftir. Evi mescid olan bir kulun huzur ve saadetini ve sırattan selâmetle geçmesini temin edecek olan da Allah'tır.

Hadis-i şerifte, “Mescidler Allah’ın evleridir. Oraya gelen müminler de Allah’ın birer ziyaretçisidir. Allahü teâlâ da ziyaretçisine ikram eder.” buyuruldu.

Ebû Sadık El'Ezdî buyurdu ki: “Mescidlerde oturmayı terketmeyiniz. Zira peygamberlerin meclisleri mescidler idi.”

Peygamber efendimiz buyurdu ki: “Mescide devam edenin imanlı olduğuna şahitlik edin! Çünkü Allahü teâlâ “Allah’ın mescidlerini ancak Allah’a ve ahirete inanan imar eder” buyurdu.”

Atâ bin Ebî Rebah hazretleri, kırk sene müddetle mescidde ibadet etmiştir.

Mâlik bin Dinar buyurdu ki: “Eğer abdest yenileme ihtiyacı olmasaydı gece ve gündüz hiç mescidden çıkmazdım. Yüce Allah şöyle buyurmuştur : Kullarıma azâb etmek istediğim zaman, mescidleri İhyâ edenlere, Kur'ân okuyanlara ve İslâm çocuklarına nazar ederim de gazabım sükûnet bulur.”

Mescidlerin faziletinden istifade edebilmek için, saygıda kusur etmemek, gerekli edebi göstermek gerekir. Fudayl bin İ'yâd buyurdu ki: “Biz, öyle müslümanlara yetiştik ki onlar, mescidde bulundukları müddetçe dünya işleri hakkında bir şey konuşmazlardı.”

İsâ aleyhisselâm mescidlerin âdâbını bilmeyen kimseleri mescidlerde çokça oturmaktan menedermiştir.

Bir defasında Peygamber aleyhisselâm mescidde oturanların dünya işleri ile ilgili konuştuklarını görmüş, sırtındaki cübbesini çıkarıp toparlamış ve onlara

onunla vura vura mescidden çıkarmıştır. Ve buyurmuştur ki : “Siz, Allah'ın evlerini dünya çarşıları mı sandınız! Mescidler ancak âhiret çarşılarıdır.”

HİKMETLER · 20 ARALIK 2008 CUMARTESİ · KAYIT 1198

Mescidlerin derece farkı

İslam büyükleri, namazlarını camide cemaatle kılmaya özen göstermişlerdir. Çünkü namazı evde yalnız kılmakla, camide ceamaat ile kılmak arasında çok fark vardır. Cemaatle namaz kılmak yalnız başına namaz kılmaktan 27 derece daha fazladır. Camide cemaatle namaz kılmak, evde cemaatle namaz kılmaktan daha fazla sevaptır. Peygamber efendimizin mescidinde kılınan namaz da diğer camilerde kılınan namazlardan çok üstündür.

Peygamber efendimiz buyurdu ki: “ Allahü teâlâ'nın şöyle buyurdu: Yüryüzünde benim evlerim camilerdir. Bu evlerde beni ziyaret edenler de onları imar edenlerdir. Evinde temizlendikten (abdest aldıktan) sonra beni evimde ziyaret edene ne mutlu! Ziyaret edilenin şanına düşen ve azametine yakışan, ziyaretçisine ikramda bulunmaktır!”

Mescidler arasındaki fazilet, derece farkını da Resul aleyhisselam şöyle bildirmiştir.

“Mescid-i Aksada kılınan bir namaz, diğer camilerde kılınan bin namaza, Medine mescidinde kılınan namaz ise onbin namaza, Mescid-i haramda (Kâbe’de) kılınan bir namaz da yüzbin namaza bedeldir.”

Düşman karşısında cihad ederken namaz kılmak ise, hepsinden daha fazla sevapdır. Namazı şer’i özürsüz terketmek ise çok büyük günahtır. Cami-ül fetava’da, “ Düşman karşısında bir namazı kılmak mümkün iken kıl! Terk etmek, yediyüz büyük günah işlemiş gibi günahtır” buyuruldu.

Her çeşit zorluğa rağmen namazı terk etmeyenlerin ecri çok büyük olur. Dini yaymakta olanların kıldıkları namaz da, savaşta düşman karşısında kılınan namaz gibi çok sevaptır.

Hadis-i şeriflerde; mescidlere ibadet için gelip gitmelerde, Cennette yapılacak ikramın artacağı, mescide giderken attılan her adım bir küçük günahı silip

derecenini yükseleceği, cemaatle kılınan namaz tek başına kılınandan daha büyük sevap kazandıracağı, karanlık gecelerde mescide giden kimselerin kıyamet gününde tam bir aydınlığa kavuşacağı, gerçek müminlerin bir sıfatlarının da mescidlere gitmelerinin olduğunu bilidirilmiştir.

Ebû Hüreyre hazretlerinin rivayet ettiği hadis-i şerifte Resulullah efendimiz şöyle buyurdu:

"Kim sabah akşam camiye gider gelirse, her gidip gelişinde Allahü taâlâ o kimseye cennetteki ikramını hazırlar."

HİKMETLER · 21 ARALIK 2008 PAZAR · KAYIT 1199

Saygıda kusur etmemeli!

Mescidlere, camilere gelenlere verilen sevap, buralara gelindiğinde gösterilen edeblere bağlıdır. Buraları, sıradan yer gibi gören, davranışlarında saygısızlık gösteren vadedilen sevaplara, ihsanlara kavuşamaz. İslam büyükleri buna çok dikkat ederlerdi.

Bir gün Half bin Eyyûb hazretleri mescidde iken yanına çocuğu geldi ve kendisine dünyevî bir şey hakkında soru sordu. O da kalkıp mescidden dışarı çıktı ve çocuğuna cevap verdi. Sonra geri döndü ve şöyle dedi: "Ben, mescid içinde dünya kelâmı söylememi hoş görmedim."

Peygamber efendimiz, "Ahir zamanda bazı kimseler, mescidlerde dünyadan konuşacaklar, dünya kelamı söyleyecekler. Onlarla beraber olmayın! Allahü teâlânın böyle kimselerle işi yoktur." buyurdu.

Emîrül-Müminîn hazreti Ömer, mescidde yüksek sesle bağıran birisini işittiği zaman kamçısı ile ona vurur ve "Nerede olduğunu bilmiyor musun? Mescidde oturan bir kimse, Yüce Allah'ın huzurunda bulunuyor demektir!" buyururdu.

Sâd bin El'müseyyeb hazretlerine "Sizce, cenaze namazında bulunmak mı, yoksa mescidde oturmak mı, daha sevimlidir?" diye sormuşlar. O da demiş ki : "Bana, mescidde oturmak daha sevimlidir. Zira ben, mescidde oturduğum müddetçe melekler benim için istiğfar ederler. Bu ise, cenaze üzerine namaz kılan hakkında haberde gelen bir, iki veya üç kıratlık sevaptan daha faziletlidir."

Hz. Ali, “İnsanoğlu öldüğü zaman, yeryüzünde namaz kıldığı yer ve gökte de amelinin yükseldiği yer onun için matem tutarak ağlar” buyurmuş ve sonra da şu ayeti okumuştur:

“Gökte de, yerde de onlar (kafirler) için gök ile yer ağlamadı.” (Duhan/29)

Camilere dünyalık menfaatler için gelenlerin ellerine zarar ve ziyandan başka bir şey geçmeyecektir. Peygamber efendimiz buyurdu ki:

“Ahir zamanda ümmetimden bir tâife gelecek ve bunlar camilere gelerek halka kurup oturacaktır. Bunların zikri dünya ve onun sevgisidir. Bu bakımdan sakın bunlarla oturmayınız.”

“Camilerde binden fazla kişi namaz kılacak, içlerinde bir mümin bulunmayacak.”

HİKMETLER · 22 ARALIK 2008 PAZARTESİ · KAYIT 1200

Oturulacak ey iyi yerler!

Camide cemaat ile namaz kılmanın pek çok fazileti, hikmeti bildirilmiştir. Bunlardan birkaçı şöyledir:

1- Müminler bir araya geldikte, birbirlerine muhabbet hasıl olur.

2- Cahiller âlimlerden namazın meselelerini öğrenirler.

3- Bazısının namazı kabul olur ve bazısının olmazsa, kabul olanların hürmetine, kabul olmayanların namazı dahi kabul olur.

Hadis-i şerifte buyuruldu ki: “Biriniz namaz kıldığında, yerinden kalkmadıkça melekler ona şöyle dua ederler: 'Yâ rabbi! Rahmetini bu kulun üzerine indir! Yâ rabbi! Bu kuluna rahmet eyle!... Yâ rabbi! Bu kulunu affeyle!' Kişi konuşmadıkça veya mescidden çıkmadıkça meleklerin bu duası devam eder.”

Said b. Müseyyeb hazretleri, “Camide oturan, rabbiyle (mânen) oturmuş sayılır. Bu bakımdan hayırdan başka birşey söylemeye hakkı yoktur' demiştir.Bir rivayette şöyle denilmektedir:

Peygamber efendimiz, “Hayvanların yemlerini yeyip bitirdikleri gibi, camideki dünya sohbeti ve kelâmı da hasenâtları yer bitirir.” buyurmuştur

İbn Abbas hazretleri, “Ölen müslüman için yeryüzü kırk sabah ağlar” demiştir.

Atâ el-Horasanî de şöyle buyurmuştur: “Herhangi bir yer, üzerine secde eden bir kul hakkında kıyamet gününde şahidlik eder ve öldüğü gün de onun için ağlar ve matem tutar”

Enes b. Mâlik hazretleri, “Allahü teâlâ'nın namazla veya zikirle anıldığı bölge, etrafındaki bölge ve kıt'alara karşı övünür. Yedi kat altına varıncaya kadar o bölge, Allah'ın zikriyle müjdelenir. Namaza kalkan bir kul için kürre-i arz süslenir' demiştir.

Hadis-I şerifte, “Camiler, Allah’ın evleridir. Allahü teâlâ, camiye devam edenlerin, beden ve ruhlarının rahatını ve Sırattan geçip Cennete girmelerini tekeffül etmiştir.” buyurmuştur.

Peygamber efendimiz, oturulacak yerlerin en iyisi ve en kötüsünün ne olduğunu soranlara "bilmiyorum" dedi. Cebrail aleyhisselam Allahü teâlâdan öğrenip bildirdi: "Oturulacak yerlerin en iyisi camiler, en kötüsü de sokaklardır."

GÖNÜL BAHÇESİ · 23 ARALIK 2008 SALI · KAYIT 1203

Gösteriş ve şekilcilik hastalığı

Günümüz insanında refah düzeyi arttıkça buna paralel olarak dini yaşayışta, şekilcilik ve gösteriş de artıyor. İçteki samimi inanç ve yaşayış dışa vuruyor. Zamanla bu arta arta inanç, giyilen elbisenin çıkarılabildiği gibi kolayca çıkacak hale geliyor. Maalesef zenginlikle beraber bu gösteriş ve şekilcilik hastalığı hızla yayılıyor.

Adam bir vakfa yardım yapacak, bunu basının huzurunda bir törenle yapılmasını şart koşuyor. Hacca gidiyor, gidiş ve dönüş gününü saatini basına bildiriyor merasimle uğurlanıyor ve karşılanıyor. Gazetelerde boy boy resimler… Halbuki hadis-i şerifte, “Allahü teâlâ, sizin şeklinize, malınıza bakmaz, kalblerinize, amellerinizi ne niyetle yaptığınıza bakar.” buyurulmaktadır.

Kadınlar sokağa çıkıyor, örtüleri, kıyafetleri, parfümleri falan meşhur markadan; yüz metreden ben buradıyım diye bağırıyor. Renkler, desenler, uyum, şıklık mankenleri aratmıyor. Arabasının rengine uyumlu eşarbı ve kıfayeti ile cirit

atan gösteriş budalaları da ayrı bir alem Bunlar tam bir gösteriş şekilcilik.. Halbuki dinimizde sadelik esastır. Hadis-i şerifte, "Bir kadın, cezbedici koku sürer ve erkekler de ona bakarsa, evine gelinceye kadar Allahü teâlânın gazabında olur." buyurulmuştur.

Kadınlar Hazreti Aişe validemize sokağa çıkarken nelere dikket etmeliyiz diye sorunca, bir zaruret, ihtiyaç yokken sokağa çıkmamalarını, çıktıklarında da, sade, dikkati çekmeyecek kıyafetlerin tercih edilmesini, davranışlarında, başkalarının bakışlarını üzerine çekecek hallerden kaçınılmasını tavsiye etmiştir. Hadis-i şerifte "Süs ve gösteriş için giydiği elbiseyi, üstünden çıkarmadığı müddetçe Allahü teâlâ, ona rahmet etmez." buyurulmuştur.

Dinimize göre kadının evinde süslenmesi, güzel giyinmesi ibadet; dışarıda ise bunları yapması günah. Şimdi tam tersi yapılıyor. Birinde ruh lezzet alıyor, diğeride nefis. Nefis lazzet aldığı için gösterişi, şekilciliği ön plana çıkartıyor.

İhlaslı Müslüman ile şekilci, gösterişçi Müslümanın farkı da burada ortaya çıkıyor. Salih, ihlaslı Müslüman hep nefsin isteklerinin tersini yapar, nefsini ezer, ruhunu besler.

Sâlih Müslüman, yaptığını sırf Allah rızâsı için yapar. Böyle kimse, kendi nefsinin isteklerini değil, Allahü teâlânın isteklerini, emirlerini yapar. Böylece; zararlı, kötü işlerden kendini kurtarmış olur. Çünkü Allahü teâlâ Kur'ân-ı kerîmde meâlen, "Şüphesiz ki nefs, bütün gücü ile kötülüğe meyyâldir, kötülüğü yaptırır" buyurulmuştur.

Sâlih kimse, amellerinin karşılığını sadece Allahtan bekler. Başkalarının övmeleri, kötülemeleri ona hiç tesîr etmez. Büyüklerden birisi buyurdu ki:

- Kişi ibâdet yaparken, koyun çobanından ibret almalı, onun gibi olmalıdır.

"Koyun çobanından nasıl ibret alınır?" diye sorduklarında şöyle cevap verdi:

- Koyun çobanı, sürüsünün yanında namaz kılar. Fakat kıldığı bu namaz sebebiyle, koyunların kendisini methetmelerini beklemez. Her zaman nasıl kılıyorsa öyle kılar. Koyunlar görüyor diye namazı farklı kılmaz. İşte kendini bilen, sâlih Müslüman böyle olur. Başkalarının, kendi hakkında söyliyecekleri şeylere aldırmaz. İnsanların varlığı ile yokluğu bir olur.

Bir kimsede, sâlihlerde bulunan bu üç özellik bir araya gelmişse, bu kimsenin Allahü teâlâya, bu hâli kendisinden almaması, kendisine gurur gelmemesi için yalvarması lâzımdır.

Takva sahibi kimseler, ibâdet ederken şu dört şeye dikkat ederler:

1- Yapacağı ibâdet hakkında yeterli bilgi sahibidir.

2- İbâdete başlarken önce niyetini düzeltir.

3- İbâdetine sabırla devam eder.

4- Yaptığını, ihlâs ile yapar, ihlâsı elden bırakmaz.

Büyüklerden biri buyurdu ki: "Allahü teâlâ, bir kimseyi mahvetmek isterse, onu üç şeyle cezâlandırır: 1- İlim verir, fakat ilmi ile amel etmeyi nasîb etmez. 2- Sâlihlerle arkadaşlık eder, fakat onların hâlleri ile hâllenmeyi nasîb etmez. Onların kadrini, kıymetini bilemez. 3- İbâdet kapılarını açar, fakat ihlâs kapılarını kapar.

Bunların üçüne de sebep, o kişinin kalbinin bozuk olmasıdır. Kalbini düzelten kimseler, böyle cezâlara mübtelâ olmazlar.

HİKMETLER · 23 ARALIK 2008 SALI · KAYIT 1201

Attığı her adım için

Ebû Hüreyre radıyallahu anh'ın rivayetine göre, Peygamber efendimiz şöyle buyurdu:

"Bir kimse evinde güzelce temizlenir, sonra Allah'ın farzlarından bir farzı yerine getirmek için Allah'ın evlerinden birine giderse, attığı adımlardan her biri bir günahı silip yok eder; diğer adımı da onu bir derece yükseltir."

Mescidlere saygı gösterenlerin, önem verenlerin doğru yolda, harab olmasına sebep olanların ise, doğru yoldan ayrılmış zalimler olduğu bildirilmiştir.

Allahü taâlâ şöyle buyurur: "Allah'ın mescidlerini, ancak Allah'a ve âhiret gününe inanan, namazı kılan, zekâtı veren ve Allah'tan başka kimseden korkmayanlar onarırlar. İşte onlar, doğru yolu bulanlardan olabilirler" (Tevbe: 9/18)

"Allah'ın mescidlerinde, Allah'ın adının anılmasına engel olan ve onların harap olmasına çalışandan daha zalim kim vardır?" (Bekara 114)

"Her mescide güzel elbiselerinizi giyinerek gidin." (Araf 31)

Hadis-i şeriflerde de mescidlerin önemi, kıymeti şöyle bildirilmiştir:

“Allahü teâlânın en çok sevdiği yer, camilerdir.”

“Katâk (bağırtlak) adlı kuşun yuvası kadar da olsa bir cami yapana Allah Teâlâ, cennette bir saray inşa eder.”

“Mescidlerle ülfet edene (dostluk kurup kaynaşana), Allah da ülfet eder.”

“Herhangi biriniz mescide girdiğinde oturmadan evvel iki rek'at namaz kılsın.”

“Cami komşusu için, (kâmil) namaz, ancak camide kılınan namazdır.”

Mescide giderken abes işlerden kaçınarak, vakâr ile gitmelidir. Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki:

(Mescide giderken vakâr ile yürüyünüz, acele etmeyiniz. Yetişemediğiniz rek'atleri tamamlayınız.)

Mescide giderken gülmemeli, boş lâf konuşmamalıdır. Yürürken duâ edilmeli, Allahü teâlânın rahmetine ve nûruna kavuşmağı istemelidir.

Mescide giderken, temiz ve yeni elbise giymeli, nereye girdiğinin şuurunda olarak, edep ve hürmetle girmelidir. Mescide girerken Allahü teâlâya hamd, Resûlüne salât okumalı, Rabbinin fadlından ümitli olmalıdır.

GÖNÜL BAHÇESİ · 24 ARALIK 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 1204

“Faydasız ilimden sana sığınırım!”

Günümüzde, gerçek ilimle sahtesi karışmış durumda. Herkes çok şey biliyor, fakat bildikleri gerçek olmadığı için işe yaramıyor. Hatta zararı oluyor. Peygamber efendimiz, “Ya Rabbi, faydasız ilimden, makbul olmayan ibadetten ve kabul edilmeyen duadan sana sığınırım.” buyurmuştur. Bunun için herkesin işine yarayacak faydalı zaruri bilgileri öğrenmesi şarttır.

Bir Müslümanın, kendisine farz olan bir meseleyi öğrenmesi, bütün dünya ni’metlerine sahip olmasından daha kıymetlidir. İlim öğrenmekten daha kıymetli birşey yoktur.

İşlerin hepsi, ilim ile doğru olur, ilimsiz doğru birşey yapılamaz. Peygamber efendimize suâl ettiler: “İşlerin hangisi üstündür? “

Peygamber efendimiz, "ilim" buyurdu. Biri tekrar suâl edince, yine; "İlimdir" buyurdu.

Üçüncüsünde yine aynı şekilde cevap verilince, bunun hikmetini suâl ettiler. Bunun üzerine buyurdu ki: "Çünkü, hiçbir şey ilimsiz doğru olmaz ve onsuz hiç kıymeti olmaz."

İLİM VE İBADETİN ASLI

İnsan, birçok sıkıntılara katlanarak, amel işlemektedir. Bunlar ilimsiz olarak yapılırsa, hepsi boşa gidebilir. İlim ve ibâdetin aslı iki şey ile elde edilir: Birincisi, kalbin dünya sevgisinden ya'nî harâmlardan kurtulması, ikincisi de az yimek, mideyi tıka basa doldurmamaktır.

İbâdetlerde ihlâs, ancak bu iki şey ile elde edilir. Bir kimsenin kalbi dünya sevgisi ile, dünya ni'metlerine muhabbet ile doluysa, maksadı sadece dünya ise, ondan ihlâslı amel meydana gelmez.

Midesi dolu olan kimsede de nefsin arzûları eksik olmaz. Bu arzûlar, kalbi te'sîr altına alır. Böyle bir kimsenin de, cenâb-ı Hak nazarında kıymeti yoktur.

Mubâhların fazlasından ve harâmlardan sakınmalı, nefsin hoşuna giden kötü işlerden uzak durmalıdır. Fesatlık, çekememezlik, kin, kendini beğenmek, cimrilik gibi kötü huyları kalbden çıkarmak lâzımdır.Bir kimsenin, itâ'atli, iyi huylu kul olabilmesi için dört şart vardır:

1- Uzun emelli olmamak.

2- Cenâb-ı Hakkın va'dinden emîn olmak.

3- Cenâb-ı hakkın taksimine ya'nî verdiği rızıklara râzı olmak.

4- Mideyi harâmlardan korumak.

Kim ki, bu dört şeyi yerine getirirse, nefsini itâ'at altına almış olur. İnsan bu şekilde, Peygamber efendimizin buyurduğu hayırlı kimselerden olur. Nefsi terbiye etmek zor değildir. Uğraşıldığı takdirde, en azgın köpekler bile terbiye edilmektedir.

Hadîs-i şerîfte de, "İnsanlar, ya âlim veya talebedir. Bu ikisinden olmıyanda hayır yoktur" buyuruldu. Bütün bunlardan anlaşılıyor ki, akıllı olan kimse, ya âlim olur ya talebe. Öğrenilecek en öncelikli ilim de, iman ve ibadet bilgileridir. Bu maksatla hazırlanmış İlmihâlden bu bilgiler mutlaka öğrenmelidir.

ÖNE KONULAN ÜÇ DEFTER

İlim sahibi olan, tevbe edip nefsi ile mücâdele eden, Allahü teâlânın lütûf ve keremine mazhâr olur. Böyle kimse, Allahü teâlânın beğendiği kimsedir. Onun gönlü, Allahü teâlânın nazargâhıdır. Bu kimse sadece Allahü teâlânın rızâsını istediği için, ihsânlardan mahrûm kalmaz.

Hadis-i şerifte buyuruldu ki:

"Kulun isteyerek yaptığı her iş için önüne üç defter konur: Niçin yaptın, nasıl yaptın, kim için yaptın? Birinci niçinin manası, bunu Allah için mi, nefsine veya şeytana uyduğun için mi yaptın? Bundan kurtulursa nasıla sıra gelir. Her hakkın bir şartı, edebi ve ilmi vardır. Yaptığını ilme uyarak mı, yoksa cahilliği kolay görerek mi yaptın? Şartlarına uygun yapıp bu sualden de kurtulursa, kim içine sıra gelir. Bunu ihlasla, yalnız Allah rızası için yaptıysan mükafatını görürsün. Başkası için yaptıysan karşılığını ondan iste. Dünya için yaptıysan zaten nasibin yok. Başkası için yaptıysan sıkıntıya ve cezaya maruz kalırsın, denir."

NOT: Değerli hukukçu, Prof. Dr. Ekrem Ekinci'nin, "OSMANLI HUKUKU" isimli yeni bir kitabı yayınlandı. Osmanlı hukukunu ve kaynağını, dünyaya örnek olan Osmanlı adaletinin işleyişini öğrenmek için güvenilir bir kaynak. Unutulmuş maziye ışık tutacak önemli bir eser. (Arı Sanat yayınevi, 0212 5204151)

HİKMETLER · 24 ARALIK 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 1202

Mesafe ne kadar uzaksa!

Übey İbni Kâ'b hazretleri anlatır:

Ensardan biri vardı. Evi mescide ondan daha uzak olan bir kimse bilmiyorum. Buna rağmen hiçbir namazı kaçırmıyordu. Kendisine:

-Keşke bir merkep satın alsan! Karanlık ve sıcak günlerde ona binerdin? denildi. O ise:

– Evimin mescide yakın olması beni sevindirmez. Ben mescide gelip giderken attığım her adıma sevap yazılmasını istiyorum, dedi.

Bunun üzerine Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem: "Allahü teâlâ bunların hepsinin sevabını senin için bir araya topladı" buyurdu.

Câbir radıyallahu anh anlatır:

Mescidin etrafındaki arsalar boş kalmıştı. Benî Selime, mescidin yakınına taşınıp yerleşmek istediler. Bu arzu Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem'e ulaşınca, onlara: "Bana gelen bilgiye göre, mescidin yakınına taşınıp yerleşmek istiyormuşsunuz, öyle mi?" buyurdu. Onlar: "Evet, ey Allah'ın Resulü! Böyle arzu etmiştik" dediler. Resûl–i ekrem iki defa: "Ey Selime oğulları! Yurtlarınızdan ayrılmayınız ki, adımlarınıza sevap yazılsın" buyurdu. Onlar da, yerlerinden ayrılmayacaklarını bildirdiler.

Ebû Mûsa radıyallahu anh'den rivayet edildiğine göre, Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: "Şüphesiz namazdan en çok sevap kazanacak insanlar, uzak mesafelerden camiye yürüyerek gelenlerdir. Namazı imamla birlikte kılmak için bekleyen kimsenin sevabı, namazı tek başına kılıp sonra uyuyan kimseden daha büyüktür."

Ebû Hüreyre radıyallahu anh'den rivayet edildiğine göre, Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem: "Size, Allah'ın kendisiyle günahları yok edip, dereceleri yükselteceği hayırları haber vereyim mi?" buyurdular. Ashâb: "Evet, yâ Resûlallah! "dediler. Resûl–i ekrem:

"Güçlükler de olsa abdesti güzelce almak, mescidlere doğru çok adım atmak, bir namazı kıldıktan sonra öteki namazı beklemek. İşte ribâtınız, işte bağlanmanız gereken budur" buyurdular. Yine buyurdular ki: "Karanlık gecelerde mescidlere yürüyerek giden kimselere, kıyamet gününde tam bir nura kavuşacaklarını müjdeleyiniz."

Peygamber efendimiz, "Cennet bahçelerine uğradığınız zaman bol bol yiyip, içiniz." buyurduğunda, Eshâb-ı kirâm, "Cennet bahçesi neresidir?" diye sordular. Peygamber efendimiz "Mescidlerdir." buyurdu. Yiyip içmek nasıl olur, diye sorduklarında, "Sübhânallahi velhamdü lillâhi ve lâ ilâhe illallahü vallahü ekber, demektir." buyurdu.

HİKMETLER · 25 ARALIK 2008 PERŞEMBE · KAYIT 1205

Sevabı hemen verilen iyilik

İslam büyükleri, vefalı kimselerdi: akrabalarını, dostlarını, arkadaşlarını unutmaz görüşmelerinde dinlerine, imanlarına bir zarar gelmiyorsa bunlarla irtibatı kesmezlerdi.

Resulullah aleyhisselam, sıla-i rahimin, kişiyi Allahın rahmetine yaklaştırdığını ve cehennemden uzaklaştırdığını beyan buyurmuştur.

Yine Peygamber efendimiz buyurdu ki:

- Sıla-i rahim kadar, sevabı çabuk verilen bir iyilik daha yoktur. Zulmetmek ve sıla-i rahimi terketmek öyle birer günahtır ki, Allah onları işleyenleri, hemen bu dünyada cezalandırır. Ayrıca ahiret için de azap hazırlar. Allah tarafından cezaları hemen verilmeye onlardan daha layık yoktur.

Bir defasında Peygamberimize bir adam gelerek sordu:

- Ya Resulallah, benim akrabalarım, yakınlarım var. Ben onları ziyaret ediyorum, fakat onlar bana zulmediyorlar. Ben onlara iyilik ediyorum, onlar bana kötülük ediyorlar. Ben de onlara aynen mukabele edeyim mi?

Peygamberimiz buyurdu ki:

- Hayır! O takdirde aranızda fark kalmaz. Zira sen böyle davrandığın müddetçe, Allahın yardımı senden asla kesilmez.

Üç şey, cennet ehlinin ahlâkındandır. Bunlar yalnız şerefli kişilerde bulunur:

1- Kendisine kötülük edene iyilik etmek,

2- Kendisine zulmedeni affetmek,

3- Kendisini mahrum edene bol bol vermek.

Peygamber efendimiz, “Akraba ziyareti yapmayan kimselerin bulunduğu yere rahmet melekleri gelmez.” buyurmuştur.

O hâlde, akrabasını ziyaret, o kimsenin dinine bir zarar vermiyecekse, akrabası bozuk inançlı biri değil ise, hemen bu gidişe son vermesi, işlediği bu hatadan ötürü

Allahtan magfiret dilemesi ve bağları koparmış olduğu akrabasını ziyaret etmesi gerekir.

HİKMETLER · 26 ARALIK 2008 CUMA · KAYIT 1206

Hastalıktaki mükafat

Allah adamları, ziyaretine gittikleri hastanın şifaya kavuşması için hemen duâya etmezlerdi. Biraz beklerler, hastalığın sebebini ve sonunu anlamaya çalışırlar, sonra duâ ederlerdi. Zira hastalık bazan, o kimsenin faydasınadır derecelerin yükselmesine sebeptir. Bu durumda hastalığın kalkması için duâda bulunmak uygun olmaz. Hakkında hayırlı olanı istemelidir.

Her şey Allahın dilemesi ile olur. Tedavinin iyileşmede, ilaç dua bir sebeptir, iyileşmesinde doğrudan hiçbir tesiri yoktur. Şifa veren Allahü tealadır. Allah Kuranda, "Rabbim beni yidirir ve içirir. Hasta olduğum zaman da, O bana şifa verir. Beni öldürecek, sonra da diriltecek Odur" buyurmuştur. Öyleyse, Allahın iradesi dışında kimse, ne şifa bulur ve ne de ölümden kurtulur.

İslam büyükleri hastalıkta pek çok faydanın olduğunu, hastalıkta şifa olduğunu bildirmişlerdir. Tabii ki bunun da şartı var: o da sabetmek.

Hadis-i şerifte, "Hastalıktan dolayı sızlayan mümine hayret ederim. Eğer hastalıktaki mükâfatı bilseydi, ölüp, Allah'a kavuşuncaya kadar hasta kalmak isterdi." buyuruldu.

Hastalık günahların affına sebep olur: Peygamberlerden başka herkes günah işler. Allahü teâlâ sevdiği kullarının günahlarının cezasını ahirete bırakmaz. Çünkü günah suçtur. Karşılığı cezadır. Dünyada üç sıkıntı verir:

1- Hastalık verir. Sabrederse affeder. Sebeplere yapışmak ve geleni Allah'tan bilmek lazımdır. Ve ne maksatla geldiğini bilerek şükretmeli.

2- Günahların affı için ikinci yol maddi sıkıntıdır. Borçlu olmaktır. Borçlarını ödemek için çekilen sıkıntılardır. Bu da günahların affına sebeptir.

3- İnsanların yalan ve dedikodu ve iftiralarıyla haksız olarak iftiraya uğramaktır.

Hadis-i şerifte buyuruldu ki:

"40 gün içinde, mümine, bir üzüntü, bir hastalık veya korku yahut malına zarar gelir" ve "Müminde 3 şeyden biri bulunur: Kıllet, illet ve zillet." (Kıllet; fakirlik, İllet; hastalık, Zillet; itibarsızlık)

İmam-ı Gazali hazretleri buyuruyor ki: "Firavun 400 yıl yaşamıştı. Bir kere başı ağrımamış, ateşi olmamıştı. Bir kere başı ağrısaydı, herkesin kendine tapınmasını istemesi hatırına gelmezdi."

HİKMETLER · 27 ARALIK 2008 CUMARTESİ · KAYIT 1207

Melekler istigfar eder!

İslam büyükleri hastalığın sadece hasta için değil, ziyaretçiler için de bir nimet olduğunu bildirmişlerdir. Bunun için hastayı ziyaret etmeyi ganimet bilirlerdi. Hadis-i şeriflerde buyuruluyor ki:

"Hasta ziyaret eden kimse için, yetmiş bin melek, ertesi gün aynı vakte kadar istiğfar eder."

"Hasta ziyaretine giden kimse, Allahü teâlânın rahmetine girer, onun yanında oturunca da bu rahmete gömülmüş olur."

"Bir hastayı ziyaret edip, yanında bir miktar oturan müslümana, bir an günah işlenmemiş bir yıllık amel sevabı verilir."

Peygamber efendimiz, hasta ziyaretcisine çok sevap verildiğini bildirince, oradakiler, bundan dolayı hastaya da sevap olup olmadığını sordular. "Hastaya kat kat daha çok sevap verilir" buyurdu.

Hasta bu sevaba tam olarak kavuşabilmesi için, halinden şikayet etmemesi lazımdır. Peygamber efendimiz, Sadakayı gizli veren, musibetini gizleyen, halini Allah'a arz eden için, Allahü teâlâ buyurur ki: Kulum verdiğim belaya, hastalığa sabretti. Ziyaretçilere beni şikayet etmedi. Ben de onun vücudunu daha sıhhatli kılarım. Günahsız olarak iyileşir. Ölürse rahmetime kavuşur buyuruyor.

Hasta hâlinden şikayet etmediği gibi, "Beni ziyarete gelmiyorlar" diye de şikayet etmemelidir! Kendisini ziyarete gelmeyenin bir mazeretinin olabileceğini düşünmeli, ona suizan etmemeli, küsmemelidir! Hadis-i şerifte buyuruldu ki:

“Birbirinizle münasebeti kesmeyin! Müslüman kardeşine üç günden çok dargın durmak helal değildir.”

Peygamber efendimiz, bir hastayı ziyaret edince, “Bir şeyin yok, inşaallah bu rahatsızlığın, günahlarını temizler” buyururdu.

Ziyarete yeni elbise ile değil, her gün giyindiği elbise ile gitmelidir! Hastanın başucunda değil, ayak ucunda oturmayı tercih etmelidir! Hastanın yüzüne bakmayıp, sağa sola bakmak veya önüne bakmak uygun olmadığı gibi, devamlı olarak hastanın yüzüne bakmak da uygun değildir.

HİKMETLER · 28 ARALIK 2008 PAZAR · KAYIT 1208

Müslümanın beş hakkı

İslam büyükleri, müslümanların birbirleri ile görüşmelerine, rahatlıkta, sıkıntıda, müsibette dayanışma içinde olmalarına çok önem verirlerdi. Bunu bir vazife olarak telakki ederlerdi.

Hadis-i şerite buyurudu ki: “Müslümanın, müslüman üzerinde beş hakkı vardır: Selamını almak, hastalanınca ziyaret etmek, cenazesine gitmek, davetine icabet etmek, aksırıp da elhamdülillah dediği zaman, yerhamükallah demektir.”

Evliyânın büyüklerinden Hasan-ı Basrî hazretleri anlatır:

Mûsâ aleyhisselâm Cenâb-ı Hakka sordu:

- Yâ Rabbî, hastaları ziyâret edenlere ne gibi ecirler verirsin?

Allahü teâlâ buyurdu:

- Analarından doğdukları günkü gibi günâhsız hâle getiririm.

Hasta ziyaretinde hastanın yanında asık suratla durmamalıdır! Güzel şeylerden bahsetmeli, iyileşmesi için dua etmelidir! Peygamber efendimiz, “Hastayı ziyaret eden kimse, müsafeha etsin ve elini hastanın alnına koyup, halini sorsun ve onun için şifa ve uzun ömür dilesin, ondan dua da istesin. Çünkü hastanın duası meleklerin duası gibidir.”

Ziyarette hastanın yanında çok oturmak, uygun değildir. Ziyareti kısa tutmalıdır. Peygamber efendimiz, “Hasta ziyaretini kısa tutmak sevaptır” buyurdu.

Diğer hadis-i şeriflerde de buyuruldu ki:

“Biri ile arkadaş olunca, kimliğini öğren! Hasta olursa ziyaretine, ölürse cenazesine gidersin.”

“Hasta ziyareti için bir mil, iki kişinin arasını düzeltmek için iki mil, Allah için dost edindiğin birini ziyaret için üç mil uzakta da olsa git!”

Allahü teâlâ birine, “Ben hastalandım, beni ziyarete gelmedin” buyurur. O kimse, “Ya Rabbi, seni nasıl ziyaret edeceğimi bilmiyorum” deyince de, “Falanca müslüman hastalandığında, ziyaret etseydin, beni bulurdun” buyurur. “Hasta ziyareti güzel iştir.”

Kalbindeki dünya sevgisinden şikayetçi olan birine Ebüdderdâ hazretleri şu nasihatı yaptı:

- Sık sık hasta ziyâretlerine git! Cenâze namazlarında bulun! Kabirleri ziyâret et! Bu üç şeyi muntazam yaparsan bu hastalıktan kurtulursun! Sendeki dünya sevgisi yok olur. Kalbin nûrlanır, basîret gözün açılır.

HİKMETLER · 29 ARALIK 2008 PAZARTESİ · KAYIT 1209

Dostlardan ayıran mal!

Sırrî-yi Sekâtî hazretleri hastalanmıştı. Ziyâretine gelenler, yanında çok oturmuşlardı. Bundan çok rahatsız oldu. Nihâyet kalkıp giderlerken, bize duâ et, dediler. Onlara şöyle duâ etti: "Yâ Rabbî, bunlara hasta ziyâretinin nasıl yapılacağını öğret!"

Yine büyüklerden biri hastalanmıştı. Ziyâretine gelenler, çok oturup rahatsız etmişlerdi. Ayrılırken bize bir vasıyyetin var mı diye sordular. Onlara, "Size vasıyyetim hasta ziyâretinde fazla oturmamanızdır" buyurdu.

Hasta ziyâretlerinde hastadan duâ istemelidir. Çünkü hastanın duâsı, meleklerin duâsı gibidir. Hastanın yanında hayırlı konuşmalı, duâ etmelidir. Çünkü melekler, bu duâlara âmin derler.

Ebüdderdâ hazretleri buyurdu: “Hasta ziyâretlerine gittiğin vakit, birgün senin de onun gibi zayıf, hâlsiz, yatağa uzanmış olacağını düşün! Bir yudum suyu bile

eline alıp içemiyeceksin, başkalarının yardımı ile içebileceksin! Bütün bu gerçeklere rağmen hâlâ dünyaya bağlanmaktaki maksadın ne? Görüyorsun ki, dünya zenginliği, insanın bu hâle gelmesine mâni olamamaktadır. Nefsine şunu söyle: "Şunun hâline bak, ibret al! Senin de sonun budur, o hâlde dünya muhabbetinden elini çek!"

Müslüman, din kardeşlerinin haklarına riâyet eder. Mü'minin mü'minde yedi hakkı vardır:

1- Da'vetine gitmek, 2- Hasta olunca ziyâret etmek, 3- Cenâzesine gitmek, 4- Nasîhat etmek, 5- Selâm vermek, 6- Zâlimin elinden kurtarmak.

Kays bin Sa'd hazretleri, herkese çok ihsânlarda bulunur, istiyenlere ayrıca istedikleri kadar borç para da verirdi. Birgün hastalandı. Tanıdıkları ziyâretine gelmeyince sordu:

“Dostlarım beni niçin ziyârete gelmediler?” Yakınları şöyle cevap verdi:

“Çok kimsede alacağınız olduğu için utançlarından gelemiyorlar.”

Bu habere çok üzüldü ve: “Beni arkadaşlarımdan, dostlarımdan ayıran malı Allah yoketsin!” dedi. Sonra, tellallar çıkartıp: “Kays bin Sa'd kimde ne alacağı varsa hepsini helâl etti” diye sokaklarda bağırttı.

Bunu duyan tanıdıkları, hemen evine koştular. O kadar çok gelen oldu ki, kalabalıktan evinin merdiveni çöktü.

GÖNÜL BAHÇESİ · 30 ARALIK 2008 SALI · KAYIT 1212

Hicri yılbaşı

Dün; hicri yıla göre, Muharrem ayının birinci günü idi.. Dini değerlerimizden o kadar uzak kaldık ki, camiden çıkan Müslümanlara, hicri olarak hangi yıldayız, diye sorsak, bilen kimse çıkmaz; belki yüz kişide 1-2 kişi ancak. Cami ile ligisi olmayan sokaktaki insanın halini siz düşünün!

Hicri yıl nedir, nasıl başlamıştır? Başlangıç zamanına göre, bugün iki türlü takvim kullanılmaktadır: Milâdî takvim, Hicrî takvim...

Milâdî sene, İsâ aleyhisselâmın doğum günü zannedilen zamandan başlamaktadır. Hicrî senenin başlangıcı ise, Peygamber efendimizin Medîne'ye hicret ettiği sene. Hicri yıl, Hazreti Ömer zamanında, peygamberimizin hicreti başlangıç kabul edilerek başlatılmıştır.

İslamiyette, miladi yılının ayları içinde sayılı bir mübarek gün ve gece yoktur. Bütün ibadetlerde ve dini faaliyetlerde kameri aylar esas alınır. Hac, oruç, kurban ve bayram günleri kameri aylara göre tespit edilir.

HİCRİ YILA ESAS ALINAN OLAY!

İslam tarihinde çok önemli bir yeri olan Peygamber efendimizin, Medîne-i münevvereye hicreti (özetle) şöyle olmuştur: Peygamber efendimiz elli üç yaşında iken, Allahü teâlâ, Medine-i münevvereye hicret etmesini emretti. Hicret için, Safer ayının yirmi yedinci Perşembe günü sabah erken evinden çıkarak, hazret-i Ebû Bekr-i Sıddîk'ın evine geldi. Daha sonra evden beraber çıkarak, Mekke-i mükerremenin beşbuçuk kilometre güneydoğu tarafında bulunan Sevr dağındaki mağaraya geldiler...

Mekkeli müşrikler, Resûlullah efendimizin hicret ettiğini öğrenince, takip etmeğe başladılar. İz sürerek, Sevr dağındaki mağaraya kadar geldiler. Mağaranın ağzı bir örümcek tarafından örülmüş idi. "İçeriye bir kimse girse, bu örümcek ağı yırtılırdı", diyerek mağaraya girmekten vazgeçtiler. Hâlbuki, müşriklerin konuşmalarını Resûlullah efendimiz, hazret-i Ebû Bekr ile beraber dinliyordu.

Resûlullah efendimiz, üç gece mağarada kaldıktan sonra, Pazartesi gecesi Medîne-i münevvereye doğru yola çıktılar. Sahil yolunu takip ettiler.

Mekkeli müşrikler, Resûlullah efendimizi yakalamak için, bütün yolları tuttular. Yakalayana büyük mükâfatlar va'dettiler. Bu mükâfata kavuşabilmek için çok kimse, Resûlullah efendimizin peşine düştü.

Bunlardan biri de Süraka idi... O da, va'dedilenlere kavuşabilmek için, Peygamber efendimizi takip etti. Resûlullah efendimizi görüp yaklaştığı zaman, atının ayakları kumlara saplanıp kaldı. Kurtulmak için Resûlullah efendimizden yardım istedi. Peygamber efendimiz çok sakin idiler. Tebessüm ederek yardım isteğini kabûl edip, duâ buyurdular. İltifât ettiler.

Peygamber efendimizin bu hâlini görerek imân eden Hazret-i Süraka, hemen Resûlullah efendimize yardım etmek için geri dönüp, arkadan gelenleri geri çevirdi.

Resûlullah efendimiz hazret-i Ebû Bekir ile bir hafta yolculuktan sonra, Rebi'ül evvel ayının sekizinci Pazartesi günü, Medîne-i münevverenin yakınındaki Kubâ köyüne geldiler.

Rebi'ül evvel ayının on ikinci Cum'a günü ise, Medîne-i münevvereye vâsıl oldular. Hicretin vaki olduğu o senenin Muharrem ayının birinci günü, Müslümanların Hicrî Kamerî sene başlangıcı oldu. Bu başlangıç günü târihçilere göre, Mîlâdî senenin altıyüz yirmi ikinci yılında idi...

MEKKE'NİN FETHİ MÜJDESİ

Efendimizin Mekke'den ayrılması kolay olmadı, ayrılığa çök hüzünlendiler. Çünkü, Allahü teâlânın methettiği, beldelerin en kıymetlisi olan Mekke-i mükerremeden, vatanından ayrılıyordu. Devesini Harem-i şerîfe doğru döndürüp, mahzûn bir hâlde;

"Vallahi Sen, Allahü teâlânın yarattığı yerlerin en hayırlısı, Rabbim katında en sevgili olanısın! Senden çıkarılmamış olsa idim, çıkmazdım. Bana, senden daha güzel, daha sevgili yurt yoktur. Kavmim beni, senden çıkarmamış olsalardı, çıkmaz, senden başka bir yerde yurt, yuva tutmazdım" buyurdu.

O anda Cebrâil aleyhisselâm gelip,

- Yâ Resûlallah! Vatanına müştâk mısın, üzüldün mü? dedi. Efendimiz de;

- "Evet, müştâkım!" buyurdular. Cebrâil aleyhisselâm, Mekke'ye tekrar döneceğini, burayı fethedeceğini müjdeleyen, Kasas sûresi 85. âyet-i kerîmesini okuyunca rahatladılar...

Okuyuculamızın hicrî 1430. yılını tebrîk ve hayırlara vesile olması için, cenab-ı Hakka niyaz ederim.

HİKMETLER · 30 ARALIK 2008 SALI · KAYIT 1210

Hayır olmayan kimse!

Hasta, cenaze ve kabir ziyaretinde bulunan dünya sevgisinden kurtulur; kalbi nûrlanır, basîret gözü açılır.

Hazreti Ümm-i Seleme anlatır: Resûlullah buyurdu ki: "Hasta veya ölünün yanında bulunduğunuz zaman, hastaya şifâ, ölüye rahmetle duâ edin. Çünkü melekler, sizin duânıza âmin derler." Ya'nî meleklerin yanında ettiğiniz ve onların âmin dedikleri duâlarınız kabûl edilir.

Hastanın yanından kalkarken, ona şifâ bulması için duâ etmelidir. Bir hadîs-i şerîfte: "Bir müslüman, hasta bir müslümanı ziyâret eder ve yedi kerre, (Es'elüllah-el azîm Rabbel Arş-il-azîm en yeşfiyeke) derse, o kimseye Cenâb-ı Hak muhakkak şifâ verir. Ancak eceli hâzır olan hâriç" buyuruldu.

Bir kimse Resûlullah efendimizin huzûruna gelip sordu:

- Ey Allahın Resûlü, malım gitti, param gitti, vücudum hasta oldu, bunun mükâfatı nedir?

Peygamber efendimiz, o kimseye şöyle cevap verdi:

- Malı gitmeyen, parası bitmeyen ve hasta olayan kimsede hayır yoktur. Zîrâ Allahü teâlâ bir kulunu severse, onu belâya mübtelâ kılar. Ona belâ verdiğinde, ona sabır da ihsân eder.

Abdullah bin Mübârek hazretleri buyurdu ki: “Musîbet birdir. Kişi, feryat eder, ağlar, sızlarsa, iki olur. Biri musîbet, diğeri sevâbın gitmesi. Bu musîbet öncekinden daha büyüktür. Sabredenlerin karşılığı ise hesapsızdır. Yâni sabredenlere verilen sevâbın miktarını Allahü teâlâdan başkası bilmez.”

Hastalıkta olduğu gibi, ibadet etmekte de sabır lazımdır. Her iyi amelin başında, ortasında ve sonunda sabra ihtiyaç vardır. İbadetlerini ihlâsla yapma, şart ve edeplerini yerine getirmek, yaptıklarını söylemekten kaçınmak da sabır ile olur.

Günahlara gelince, sabretmeksizin günahlardan el çekmek imkânsızdır. Şehvet ne kadar kuvvetli ve günah işlemek ne kadar kolay olursa, o günâhı işlememeye sabretmek o kadar zor olur. Bunun için dil ile işlenen günahlara sabretmek daha zordur. Çünkü dilin hareketi kolaydır. Hele çok konuşursa, âdet hâline gelir. Dil ucuna gelmiş olup, kendisini başkalarına beğendirecek bir kelimeye sabretmek büyük eziyet olur.

GÖNÜL BAHÇESİ · 31 ARALIK 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 1213

Kamerî, şemsî ve rumi sene

Dün hicri yıldan bahsetmiştik. Çok kimse hicri, miladi, şemşi, rumi gibi yılları merak ediyor. Bugün bunlar hakkında kısaca bilgi vermek istiyorum: Zaman ölçmek için kullanılan birimlerden biri, senedir. Hesaplama sistemi açısından, iki türlü sene vardır: Biri, Güneş senesi, diğeri, Kamerî yâni ay senesi.

Güneş senesi; dünyanın Güneş etrâfında bir devir yaptığı zamandır. Bu zaman 365.2 gündür. Mîlâdî sene, Hicrî şemsi sene ve Rûmî sene, bu sisteme göre hesap edilen senelerdir.

Kamerî sene; ay'ın dünya etrafında 12 kere dönmesiyle meydana gelir. Hilâlin ilk defa görülmesi ile kaybolup tekrar görülmesi arasındaki zaman bir aydır. Ay, bu süre içinde Dünya etrafındaki dönüşünü tamamlamaktadır. Kamerî sene 354.3 gündür.

Güneş yılı, kamerî yıldan 10.8 gün daha uzundur. Bunun için dînî günler, kandiller, dînî bayramlar her sene, mîlâdî yıla göre, on gün önce gelir. Yaklaşık 33 yılda bir kamerî yıl devrini tamamlar. Bunun için, Ramazan 33 yılda bir aynı zamana gelir.

HİCRİ VE MİLADİ SENE

Başlangıç zamanına göre de senelerin ismi değişmektedir. Başlangıç zamanına göre, iki türlü sene kullanılmaktadır. Mîlâdî sene, hicrî sene. Mîlâdî sene; Îsâ aleyhisselâmın doğum günü zannedilen zamandan başlar. Mîlâdî senede yılbaşı, 1 Ocak'tır.

Hicrî sene; Peygamber efendimizin Mekke'den Medîne'ye hicreti ile başlamaktadır. Sene başı 1 Muharremdir. Kamerî sene yâni Ay'ın Dünya'nın etrafında dönmesiyle meydana gelen zaman dilimi, Âdem aleyhisselâmdan beri biliniyor ve kullanılıyordu. Her ilim gibi, takvim ilmi de semâvî idi. Yâni Allahü teâlânın bildirmesiyle öğrenilmiştir.

Fakat, bu takvimin, zamanla bazı esasları unutulduğu için sistemli hale getirildi. Önceleri, yıllar sayılmıyordu. Geçmişteki olaylar, bir başka olayla mukayese ediliyordu. Mesela, filan hadise, fil vak'âsından, üç sene önce olmuştu gibi,

mukayeseyle tarih bildiriliyordu. Sadece aylar biliniyordu. Hatta bazı aylar mübârek kabûl ediliyor, bu aylarda harp edilmiyordu. Bunun için, Araplar harp edecekleri zaman ayların yerlerini değiştirirlerdi. Bir başlangıç üzerinden devam etmiyen hicri seneye, Resûlullahın hicreti başlangıç kabûl edilerek, seneler sayılmaya başlandı.

Bir de Hicrî şemsî sene ve Osmanlıların son zamanlarda kullandıkları Rûmî sene vardır. Hicrî şemsî senede, başlangıç olarak, hicret esas alınmış ancak, sistem olarak, güneş yılına göre hesaplanmıştır. Yâni 365 gündür. Mesela, bu sene hicrî şemsi yıl, 1387'dir. Yâni Peygamber efendimizin Medine'ye hicretinden, 1387 güneş yılı geçmiştir. Peygamber efendimizin, bu seneye göre, hicret zamanı, 20 Eylül idi. Dolayısıyla hicrî şemsi yılın başlangıçı 20 Eylül'dür.

RUMİ SENENİN KULLANILMASI

Rûmî senenin durumuna gelince: Osmanlılar, mîladî, 1840 yılına kadar, sadece hicrî takvim kullanıyorlardı. Bu tarihten itibaren, daha çok mâlî işler ve Avrupa'ya uyum sağlamak için rûmî takvim kullanmaya başladılar. Anadolu, önceleri Rum ülkesi olduğu için, eskiden Anadolu'ya diyar-ı Rum yâni Rum ülkesi denirdi. Anadolu'da kullanldığı için de rûmî denildi. Bu takvim, hicrî 1089, mîlâdî 1678 senesinden itibaren kısmen, hicrî 1256, mîlâdî 1840 yılında, resmen yaygın olarak kullanılmaya başlandı. 1840 yılının karşılığı 1256 hicrî yıl idi. Bu tarihten itibaren, 1256 senesi, güneş yılına göre sayılmaya başlandı. Bu zamana kadar, hicrî sene ile mîladî sene arasındaki, fark 584 idi. Her iki sene de Güneş Sistemi'ne bağlı olduğundan, bu fark sabit kaldı. Yâni rûmî seneyi mîlâdîye çevermik için, bu 584 sabit sayısını eklemek kâfidir.

Osmanlılar, dini günlerde, hicrî takvimi, resmî günlerde, resmi işlerde rûmî takvimi kullanıyorlardı. Mesela dedelerimizin, nüfus kâğıtlarında gördüğümüz, 1300'lü doğum tarihleri, rûmî yıldır. Dedemizin nüfus kağıdında, doğum tarihi 1340 yazıyorsa, buna 584 sabit rakamını eklediğimizde, dediğimizin mîlâdî doğum tarihinin 1924 olduğunu buluruz. Başka bir örnek de 93 harbidir. Rumi 1293 yılında yapılan Osmanlı-Rus savaşı'na '93 Harbi' denilmiştir. Hicrîyi, mîladîye, mîlâdîyi hicrîye çevirme, formülleri, TAM İLMİHAL SEADET-İ EBEDİYYE kitabında vardır.

HİKMETLER · 31 ARALIK 2008 ÇARŞAMBA · KAYIT 1211

Dostluğa önem verirlerdi

İslam büyükleri, dostluğa, dostlara çok önem verirlerdi. Dostların artmasını isterler fakat rastgele dost edinmezlerdi.

İmam-ı Şarani hazretleri buyurdu ki: "Akıllı kimsenin, arkadaş ve dost edinmekten maksadın ne olduğunu iyi bilmesi gerekir. Çünkü, arkadaşlık ve dostluk, bir arada olmak, beraber yiyip içmek değildir. Dost edinebilmenin bir takım yolları vardır. Dost ve arkadaş edinilen kimseleri, meşakkat ve sıkıntıya sokmamalı, onları bıktırıp, usandırmamak Buna sebep olacak davranışlardan kaçınmalıdır. Çünkü bir anne bile, emzirdiği çocuğunu, kendisine sıkıntı verince kucağında tutmayıp bir yere bırakır.

Akıllı kimse, bayağı ve düşük kimselerle arkadaş olmaz. Onları dost edinmez. Böyle kimseler, yılan gibidir. Onların, sokmak ve zehirden başka sermâyesi yoktur. Vera'sız ilimde fayda olmadığı gibi, vefasız dostta da hayır yoktur.

Muhammed bin İbrâhîm el-Basrî buyurdu ki: "Sen denemedikçe, görünüşüne aldanıp da bir kimseyi arkadaş ve dost edinme. Nice kimseyi sâdece görünüşüne bakarak, durumunu bilmeden dost edindim. Bana güler yüzlü tatlı sözlü idi. Daha sonra araştırınca, bunu içten gelen bir sevgi ile yapmadığını gördüm. Böyle kimseleri dost edinme. İçten sevenleri kendine dost edin. Böyle bir dost bulabilirsen, kendine büyük ni'met bil.

Lokman Hakim oğluna şöyle nasihatte bulundu: "Ey oğul! Bir kimseyi dost ve arkadaş edinmek istiyorsan, önce onu kızdır. Eğer kızgınlık zamanında adâlet ve insaftan ayrılmıyorsa, onu dost edin, yoksa bırak."

İnsanların âcizi, dost edinemeyen, bundan da âcizi, dostlarını kaybedendir. Dostları kaybetmemek için cömert olmalı, hediye vermelidir. Hadis-i şerifte, "Hediyeleşmek dostluğu artırır" buyurulmuştur. Dostluğun devamı için, hâl ve hareketlerle onu sevdiğini bildirmeli, dil ile de söylemelidir. Çünkü Peygamber efendimiz, "Dostunu seven, ona, "Seni Allah rızası için seviyorum" desin!" buyurmaktadır. Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

"Dostunuz çok olsun! Çünkü Rabbiniz, kerimdir. Kıyamette dostları arasındaki kimseye azap etmekten hayâ eder.", "Tanıdığınız çok olsun! Kıyamette her biri şefaat eder.", Allahü teâlâ, Hz.Musa'ya vahyetti ki: "Arkadaşlarına haset etmeyenin dostları çoğalır."